

МАГІЯ ФЕНТЕЗІ

Олег АВРАМЕНКО

ПЕРВІСНА.
У ВИРІ ПРОРОЦТВ

ВИДАВНИЦТВО АЛЬФА-КНИГА

Олег АВРАМЕНКО

ПЕРВІСНА.
У ВИРІ ПРОРОЦТВ

Роман

Москва, 2014

ЄАРМАДА

&

«Видавництво АЛЬФА-КНИГА»

Сага про Первісну

книга друга

Щасливо уникнувши пастки чорних чаклунів, юна відьма Ейрін прибула на Тір Мінеган, де під наглядом досвідчених сестер-наставниць стала навчатися магії й розвивати силу своєї Іскри. Проте Китрайл не відмовився від наміру заволодіти Первісною: він вводить у гру свого найціннішого агента — чаклунку, що вже багато років працює на відьом і тішиться їхньою цілковитою довірою.

Тим часом Шимас аб Нейван і Ріана вер Шонаґ, послухавшись поради диннеші, прямують на Ініс на н-Драйґ. Що їх чекає на цьому далекому острові, де тисячу років тому помер останній у світі дракон? Яке нове знання вони там здобудуть? І як це пов'язано з Ейрін та її Первісною Іскрою? А пов'язано ж напевно...

У цій електронній публікації використано художнє оформлення (обкладинка, титульна сторінка, ілюстрація) книги

Первозданная. Вихрь пророчеств

Москва: Альфа-Книга, 2014

яка є російським перекладом пропонованого роману. Всі матеріали взято з офіційного сайту видавництва, де вони перебувають у вільному доступі без будь-яких застережень щодо їх використання та розповсюдження.

Розділ I

Новобранець

Гучний і настирливий сигнал тривоги пролунав для Йорверта справжньою райською музикою, бо дозволив йому нарешті прокинутися, виринути із жахливого сну, в якому його мордували люті демони. Вже дев'ять ночей поспіль вони приходили, коли він спав, і не бажали слухати його пояснень та виправдань, вимагали від нього скоритися волі Темного Володаря, облишити самодіяльність, повернутися до виконання своїх обов'язків. Марно він заприсягався, що дбає виключно про інтереси Ан Нувіну, марно благав про розмову із самим Володарем, щоб викласти своє бачення ситуації; демони були непохитні, і єдине, що хотіли від нього чути, це слова покори й каяття. Та Йорверт уже не міг відступитися, не міг кинути розпочатої справи, не міг зрадити самого себе, своїх переконань. А найголовніше — не міг засмутити Елвен. Її розчарування та зневіри він боявся дужче, ніж навіть гніву Китрайла...

У невеличкій печері, освітленій лише тьмяним вогником ліхтаря, було тихо та спокійно. Йорвертові сусіди мирно спали, оскільки дзвін, що розбудив його, мав магічне походження і був чутний лише йому. Сигнал ішов від охоронних плетив, розставлених на дні ущелини, і свідчив про те, що до їхнього табору хтось наближається. Не звір, а людина — бо плетива було налаштовано реагувати лише на людей.

Йорверт підвівся із сінника, що правив йому за ліжко, взув чоботи, накинув підбитий хутром плащ і, підійшовши до виходу з печери, відхилив убік грубе рядно, просочене, як і стіни печери, спеціальними чарами, що були покликані утримувати всередині тепло.

В обличчя йому дихнуло колючим морозним повітрям, від якого миттю задубіло підборіддя й неприємно защипало носа. Взагалі, Йорверт був звичний до холодів, бо народився і зріс у Тір на н-Галі, який на Абрадї вважався північною краї-

ною із суворим кліматом. Але тільки тут, на Лахліні, він збагнув, що таке справжня зима. Та й то ще не до кінця — адже зараз був лише кінець гедрева, осіннього місяця*. Страшно навіть подумати, що коїтиметься тут у рагвирі та хвероді...

Напнувши на голову пухнасту хутрянну шапку й надівши рукавиці, Йорверт вийшов з печери на засніжене плато, оголорене з півночі, заходу та сходу майже прямовисними скелями заввишки щонайменше п'ятдесят футів, а з південного боку — широкою та глибокою ущелиною. На плато виходило п'ять печер, у одній з яких розмістилися шестеро ватажків, дві найбільші займали рядові повстанці зі старшинами-десятьниками, у четвертій зберігалися харчові припаси, а ще одна поки була вільна — її Йорверт залишив для місцевих чаклунів, які зважались долучитися до повстання. Він відшукав це місце ще за тиждень до того, як наглядачі Архарської каменярні отруїлися буцімто зіпсутим м'ясом (а насправді чар-зіллям, виготовленим майстром Шоваром), що й дозволило каторжникам підняти бунт. Перш ніж приєднатися до них під іменем Ейнара аб Дилана з Таркаррая, Йорверт добряче тут попрацював, розширив та поглибив печери і зміцнив їх чарами від можливих обвалів. А коли став на чолі повстання, запропонував решті ватажків перенести сюди табір. Після огляду місцевості та недовгого обговорення вони визнали пропозицію слушною, бо тутешні печери були місткі та просторі, а саме розташування плато перетворювало його на неприступну фортецю. До нього вела єдина стежина, така крута й вузька, що нею можна підніматися лише вервечкою, один за одним, тож для її охорони цілком вистачало й десятка стрільців, які були здатні перекрити шлях цілій армії.

Певна річ, за звичайних обставин це плато перетворилося б на пастку для повстанців — тут їх було легко заблокувати,

* Як було вже зазначено в першій книзі, абрадський рік поділяється на дев'ять місяців: *хверод* (зима), *аврон* і *белтен* (весна), *мегев*, *горфеннав* і *линас* (літо), *монфовір* і *гедрев* (осінь), *рагвир* (знову зима). Всі місяці, крім *горфеннава*, завжди мають 41 день; *горфеннав* — 40, у високосні роки — 41. Кожен місяць складається з п'яти тижнів, а тиждень має вісім днів — *линнар*, *маір*, *кедин*, *мехер*, *дордин*, *гвинер*, *сатарн*, *довнах*.

перекривши єдиний можливий шлях постачання продовольства, і врешті-решт виснажити голодом. Проте Йорверт уже довів повстанцям, що будь-які гори для нього не проблема. Він, звісно, остерігся зникати в них на очах, а потім з'являтися просто з повітря; натомість удавався до хитрощів — з допомогою левітаційних чарів забирався на верхівку найнижчої, східної скелі і вже там, нікому не видимий, переходив до Тиндаяру. А повертаючись назад із харчами, скидав пакунки вниз, уповільнюючи їхнє падіння, після чого спускався на плато сам. Крім того, Йорверт потроху пробивав тунель через гору, щоб зробити додатковий вихід з табору, про який вороги й гадки не матимуть. Це остаточно заспокоїло навіть найбільших скептиків, стурбованих тим, як вони вибиратимуться звідси навесні, коли їх уже точно візьмуть в облогу...

Ніч була хоч і дуже морозна, але тиха й безвітряна. У чистому небі, за відсутності місяця, яскраво сяяли зорі. Посеред плато горіло вогнище — попервах дехто з повстанців заперечував проти такої недбалості, проте більшість погодилася з ватажками, що рано чи пізно їхній табір однаково знайдуть, а нести нічне чергування в темряві, не маючи змоги бодай трохи зігрітися, було важко.

Довкола вогнища сиділо четверо вартових, а ще четверо проходилися над самою кручею, тримаючи наготові рушниці і сторожко вдивляючись униз. При Йорвертовій появі один з тих, що якраз грілися, високий чоловік років тридцяти, підвівся й рушив до нього.

Кожен, хто зустрічав Брадена аб Мейласа, з першого погляду визнавав у ньому кадрового військового — і нітрохи не помилявся. Ще три роки тому Браден був лейтенантом лахлінської армії і служив заступником командира роти, дислокованої в Минтаху, на сході Лахліну. Якось увечері він несподівано повернувся додому, хоч мав чергувати до ранку, і застав свою дружину в обіймах коханця. Жінка кинулася до нього з банальними й безглуздими словами: „Це не те, що ти думаєш...“ — та Браден відштовхнув її вбік, вихопив з ліжка коханця й пожбурих через вікно на вулицю. Потім повернувся до дружини з наміром сказати їй, що більше не переступить

порогу цього дому, і лише тоді побачив, що від його поштовху вона дуже невдало впала й розбила собі голову об чавунні ґрати каміна.

Це був очевидний нещасний випадок, ще й за пом'якшувальних обставин, і Брадена напевно б виправдали, якби коханцем його дружини не був поборник, що обіймав важливу посаду в Минтахському діоцезі Конгреґації. Свій політ з вікна спальні на вуличну бруківку він оцінив надзвичайно високо, тому лейтенанта судили за умисне вбивство і лише завдяки заступництву його військових командирів не прирекли до страти. Браден отримав довічну каторгу, два роки працював веслярем на ґалері, а чотири місяці тому його перевели на Архарську каменярню, де він зустрів Аврона аб Кадугана, свого колишнього вчителя з Ханґованської Офіцерської Академії, засудженого за вільнодумство. Саме з ними двома Йорверт вийшов на зв'язок у переддень отруєння наглядачів і скоординував подальші дії. За їхнім планом, у гори мали податися лише віровідступники (байдуже, справжні чи облудно звинувачені) та в'язні на зразок Брадена, що потрапили на каторгу через конфлікт із поборниками. Проте красномовність професора аб Кадугана зіграла з ним злий жарт — він говорив так переконливо, що до його аргументів дослухалося й чимало кримінальних злочинців. Та, зрештою, немає лиха без добра, і присутність серед утікачів затятих горлорізів дала Йорвертові змогу без зайвих церемоній продемонструвати свою грізну силу, раз і назавжди закривши питання про лідерство, а три десятки вбивць, розбійників та грабіжників, що досі перебували в лавах повстанців, він тримав у цілковитій покорі, примушуючи їх виконувати найтяжчу роботу...

— Ейнаре, ви зарано встали, — сказав Йорвертові Браден. — Місяць зійде лише через годину.

За ними ж самими встановленими правилами, щоночі на варті стояв один з ватажків. Сьогодні була черга Брадена аб Мейласа, якого після сходу місяця мав змінити Йорверт.

— Я прокинувся не тому, — відповів він, відзначивши про себе, що з кожним днем йому стає дедалі легше імітувати лалхінську вимову. — Спрацювала моя сигналізація внизу.

Браден кинув у бік ущелини швидкий погляд і поклав руку на пістоль, що висів у нього на поясі.

— Треба оголосити тривогу!

— Поки не варто, — спокійно промовив Йорверт. — Я відчуваю лише одну людину.

— Розвідник?

— Швидше, нишпорка. Я так розумію, що розвідниками для вас можуть бути лише військові. А вони не стали б нікого надсилати, бо мають наказ не втручатися.

— Поборник нізащо б не пішов один, — презирливо зауважив Браден. — Вони ж страхопуди, завжди ходять зграями.

— Може, це й не поборник, — сказав Йорверт. — Може, хтось хоче приєднатися до нас.

Колишній лейтенант скептично гмикнув.

— Сподівається, що чаклун?

— Так, сподіваюсь. Але висновки робити ще рано. Заждемо, коли підійде ближче. Якщо він чаклун, то відчуває мої охоронні плетива і легко зможе визначити, звідки вони тягнуться. Для нього це буде ніби вказівник, що приведе просто на нашу стежку.

Браден невизначено знизав плечима.

— Що ж, побачимо.

Ніхто з ватажків, за винятком Аврона аб Кадугана не вірив, що до їхнього повстання долучаться інші чаклуни. Йорверт досі не збагнув — чи то вони бояться цього, вважаючи, що й одного чаклуна для них забагато, чи просто не хочуть тішитися марними надіями на посилення їхнього загону, а отже, й на підвищення шансів у боротьбі за свободу. Мабуть, і того й іншого було нарівно...

Хоч там як, а Браден не став наполягати на негайному оголошенні тривоги і погодився зачекати, поки ситуація трохи проясниться. Тим часом сигнали, які продовжували надходити до Йорверта, чимраз переконливіше свідчили про те, що нічний гість ішов не навмання, а впевнено наближався до стежки. Нарешті він опинився перед першою з Йорвертових пасток, непомітних для звичайних людей, але очевидних для кожного чаклуна, і вперше застосував активну магію, щоб

нейтралізувати її. Це дозволило оцінити рівень його чаклунської сили, який виявився невисоким — швидше, від молодості та невміння, ніж від природної обмеженості.

Втім, Йорверт і не розраховував на появу досвідчених колег. Кожен лахлінський чаклун, якому пощастило уникнути вогнища Конгрегації, мріяв лише про одне — чимшвидше втекти з цієї країни, де його вважають пекельним вилупком. Тому на Лахліні залишалася переважно молодь, якій ще бракувало грошей для переїзду на Абрад. А такі, як Шовар аб Родрі, були, мабуть, рідкісними винятками з цього правила. Майстер Шовар до сорока п'яти років доглядав за німечними батьками, які не могли — та й не хотіли — нікуди переїздити. А коли, зрештою, зібрався разом з майстром Гарваном на Абрад, то зустрів Елвен...

— Це чаклун, — сказав Йорверт. — Тепер уже напевно. Молодий чаклун... або ж дівчина-чаклунка.

Браден, який стояв поруч із ним над стежиною, що звивалася крутим схилом униз і невдовзі губилася в непроглядній пітьмі, похитав головою.

— Дай Диве, щоб був хлопець. Більшість наших людей роками не бачили живої жінки. Нам тут лише дівчини бракувало.

— Нічого, вона не дасть себе скривдити. Той, хто спробує її зачепити, гірко пошкодує про свою нестриманість. Це стане наукою всім іншим. — А трохи згодом, коли гість проминув другу пастку, Йорверт упевнено додав: — Можете не турбуватися, це точно хлопець.

— От і добре... — Браден якусь хвилю помовчав. — Слухайте, Ейнаре, вам не здається підозрілим, що він так швидко відгукнувся на наше повстання? Ану ж як його підіслали поборники? Можливо, вони вже давно схопили цього хлопця, довго тримали у в'язниці, жорстоко катували і врешті зламали, цілком скорили своїй волі. А тепер вирішили скористатися ним, як шпигуном.

— Це виключено. Хлопець уже досяг того рівня сили та вміння, щоб не дозволити поборникам захопити його в полон. Для своїх вистав з „очищення від мерзоти“ вони мусять удо-

вольнятися безпорадними дітьми, чий чаклунський хист лише щойно проявився, та звичайними чоловіками й жінками, яким приписують володіння чарами. Проте ви маєте рацію, наш гість і справді може бути шпигуном. Та не тому, що його зламали тортурами, а через страх за рідних, яких поборники могли взяти заручниками й погрожувати їхньою смертю. Але з цим я розберуся. Якщо його шантажують, ми дізнаємося.

Браден аб Мейлас із розумінням кивнув. Йому та Аврону аб Кадугану було відомо про Йорверта більше, ніж решті повстанців. Зокрема, він розповів їм, що діє не один, а має трьох співників-чаклунів, що постачають продовольство, інші припаси, стежать за переміщенням військ і збирають інформацію про всі важливі події в зовнішньому світі.

Хлопець піднімався нагору повільно, але впевнено, без зайвих зусиль долаючи всі перешкоди та пастки на своєму шляху. Нарешті він наблизився на досяжну для тренованого магічного зору відстань, і Йорверт навч переконався у слушності свого висновку про юний вік чаклуна. На вигляд він мав десь років чотирнадцять, не більше, був невисокий на зріст і, вочевидь, міцної статури. Щодо останнього Йорверт не міг судити напевне через довгий плащ; усе залежало від того, скільки теплих речей надягнено під ним. А сам плащ, добротні чоботи, пухнаста хутряна шапка та шкіряні рукавиці свідчили про те, що хлопчина аж ніяк не з бідної родини, швидше навпаки — з досить заможної.

„Ставлю на те, що син якогось поміщика,“ — подумав Йорверт. — „Стиль одягу швидше сільський, ніж міський... Але чому він прийшов до нас? Чому просто не поцупив у татуса грошей для переїзду на Абрад? Невже Браден вірно здогадався... Ні, дурниці! Поборники б не надіслали до нас шпигуна, чий одяг з першого погляду викликає підозри.“

Коли хлопцева постать стала потроху вимальовуватися з темряви, Браден видобув свій пістоль, а двоє вартових, що їх він прикликав до себе, націлили рушніці. Хлопець помітив це, насторожено завмер, сперся рукою на уламок скелі й задер догори голову. Його погляд був спрямований на Йорверта, в якому він уже розпізнав чаклуна.

— Опустить зброю, друзі,— спокійно і впевнено сказав Йорверт.— Я все контролюю.— І махнув хлопцеві рукою, запрошуючи йти далі.

Той продовжив підйом і за наступні дві хвилини подолав решту шляху. Зупинився, засапано дихаючи, зміряв швидким поглядом Брадена, двох вартових обабіч нього і тих п'ятьох, що стояли віддалік, а потім знову зосередив увагу на Йорвертові.

— Я й не знав, що ми *світимося*,— промовив він трохи хрипкуватим, чи то від природи, чи то від морозу, голосом.— Я ж теж *свічуся*, правда? Тільки в дзеркалі цього не видно, так?— У його словах чулася надія.

Йорверт ствердно кивнув:

— Ніхто не може побачити власної магічної аури. І це добре, бо інакше б вона засліплювала нас, заважала чарувати. Отже, досі ти не зустрічав жодного чаклуна?

— Ні. Тепер уже знаю, що ні. Чотири роки тому дядько Ґрайді водив мене на страту чаклунки в Дин Делгані... але вона не світилася магією. Я ще тоді запідозрив, що та жінка ніяка не чаклунка, бо вона лише благала про милість і не пробувала звільнитись. А дядько твердив, що то молитви праведників позбавили її сили. Тільки я не відчував дії тих молитов.

— І ніколи не відчуєш,— запевнив його Йорверт.— То ти мешкаєш поблизу Дин Делгана?

— Не зовсім. На півдорозі між ним та Касневидом. Садиба Неяд Ґеврах, це наш родинний маєток. Мене звати Ківан аб Ридерх О'Міредах.

Гострий Йорвертів слух уловив, як один з вартових промимрив собі під носа: „Ба, лорденя приперлося!“ Ківан, схоже, нічого не розчув — або ж прикинувся, що не чує.

— З твого боку було необачно називатися справжнім ім'ям,— сказав Йорверт.— Міг би щось вигадати, як зробив я. Усі тут добре знають, що я ніякий не Ейнар аб Дилан і моє рідне місто зовсім не Таркаррай. Проте не ображаються, бо розуміють, що я так учинив не з недовіри до них, а через турботу про рідних.

— І правильно,— схвалив юний Ківан аб Ридерх, скорчивши нівроку поважну міну на своєму ще дитячому обличчі.— Зате мені нема про кого вболівати. Мої батьки вмерли, обидві сестри також, а дядьки з тітками відсуджують у мене маєток, щоб розділити його між собою. Я продав усе, що міг, збирався на Абрад, аж це почув про ваш бунт...

— Повстання,— незадоволено уточнив Браден.— Ми не бунтівники, а повстанці.

— Авжеж, перепрошую. Тиждень тому до нас дійшли чулки про повстання єретиків... тобто вільнодумців, яке очолив чаклун Ейнар аб Дилан з Таркаррая. От я й вирішив перевірити, чи це правда, а коли так, то приєднатися до вас.

— Ти дуже швидко нас знайшов,— зауважив Браден.— Підозріло швидко. Поборники, здається, досі не рознюхали, де наш табір. А тобі як це вдалося?

Ківан завагався й запитливо глянув на Йорверта. А той пояснив колишньому лейтенантові:

— Я ж казав, що подбаю про магічний знак для чаклунів. Ви не звернули на мої слова уваги, бо не вірили, що хтось приїде.— І звернувся до хлопця: — Коли ти його помітив?

— Ще вчора вранці. Як починав *придивлятися*, бачив у небі жовтавий вогник.— Ківан на секунду закинув голову.— Зараз він точнісінько над нами. Я зрозумів, що це не просто так, і поїхав на нього. А вже ближче до вашої гори помітив розкидані по всьому схилу чарівні узорі...

— Вони називаються плетивами. Згодом я дам тобі книжку, вивчиш правильні терміни,— сказав Йорверт.— А як ти проминув застави поборників? Були проблеми?

— Та ні, жодних проблем. Вони ж видивляються тих, хто йде з гір, і я легко прослизнув між їхніми патрулями. А на випадок, якби мене перестріли, мав наготові приголомшливі чари.

— Тих паскуд краще зразу вбивати,— озвався вартовий, що перед тим бурмотів про „лордена“. Він люто ненавидів поборників, які спалили його жінку та доньку за звинуваченням у чаклунстві, а його самого запроторили на каторгу.— Нічого з ними панькатись.

— Мабуть, що так,— погодився хлопець.— Тільки я ще нікого не вбивав. І не вигадував чарів для тихого вбивства. А кидатися вогнем... ну, це було б не зовсім тихо і, боюсь, не дуже влучно. Зате приголомшувати я вмю непогано — в Неяд Гевраха частенько ходив до лісу і тренувався глушити дичину. Якось навіть нишком приголомшив кузину Блодевед, а вона потім скаржилася, що зомліла через задуху.

— Коли збираєшся бути з нами,— промовив Йорверт,— мусиш навчитися вбивати. Ми тут не в іграшки граємо... До речі, чому ти взагалі прийшов до нас? Чому не поїхав на Абрад?

— Бо хочу битися з поборниками,— із щирим юнацьким запалом відповів Ківан.— Хочу звільнити від них Лахлін. Якщо ми переможемо, не доведеться нікуди втікати.

Браден аб Мейлан скрушно зітхнув.

— На жаль, про таку перемогу нам годі й мріяти. Навесні ми рушимо на західне узбережжя, там роздобудемо корабель і попливемо на Абрад.

Ківан гостро зиркнув на нього:

— Тоді ви не повстанці, а просто бунтівники. Справжнє повстання має не меті повалення тиранічної влади, а не втечу від неї...— Він ураз зніяковів, збентежено опустил очі й переступив з ноги на ногу.— Даруйте за різкість, я не маю права дорікати вам. Увесь цей час я жив у добробуті, а ви страждали через свої переконання. Мені прикро за мої слова, вони образливі й несправедливі. Я сказав так зопалу, бо чекав від вашого повстання більшого... Та все одно хочу залишитися й допомогти вам. Може, до весни ви зміните свою думку.— Хлопець знову перевів погляд на Йорверта.— Ви згодні зі мною, правда ж? Інакше б не приєдналися до повстання, а поїхали б собі на Абрад. І тому створили цей магічний знак, щоб чаклуни знали, куди йти. Я, мабуть, перший, так?

— Так,— підтвердив Йорверт.— Ти перший.

— Але не останній,— переконано мовив Ківан.— Будуть інші чаклуни. Багато чаклунів — хай лише звістка про повстання розлетиться по всьому Лахліну. Тоді ми станемо великою силою!

— Що ж, побачимо,— стримано сказав Йорверт.— І годі тут стовбичити, ходімо до печери. Ти ж, певно, змерз і втомився. Йти було далеченько.

— Власне, я їхав. Коня залишив за півтори милі звідси.— Ківан ще раз окинув поглядом невелике плато.— Боюся, тут йому немає місця. Тоді можете зарізати його на м'ясо... Хоча шкода, гарний кінь. Стрибунцем звати.

— Нам не потрібна конина,— заспокоїв його Йорверт.— Маємо вдосталь телятини та свинини. А про твого Стрибунця я подбаю. Як його знайти?

По дорозі до печери хлопець розповів, що стриножив свого коня в улоговині неподалік від входу до ущелини. А в теплій та затишній печері Йорверт запропонував йому роздягтися й запалив яскраве магічне світло, яке миттю розбудило решту чотирьох ватажків. Зачувши про поповнення лав повстанців юним чаклуном, вони, ще напівсонні, накинулися на Ківана з цілою зливою запитань. Він відповідав їм уже без запалу, а спокійно, зважено й розсудливо. Зокрема, коли Аврон аб Кадуган поцікавився, на яких підставах родичі відсуджують його спадок, Ківан пояснив:

— Мій батько привіз мою матір з Ініс Клигану, вона була простого роду, ще й безприданниця, і мій дід не дав свого дозволу на цей шлюб. Проте батько не послухався його й одружився, а після дідової смерті вони з мамою підтвердили свої шлюбні обітниці. На той час я вже народився, тому дядьки з тітками завжди вважали мене байстрюком. Коли батько помер, вони звернулися до суду в Дин Делгані, і тамтешній суддя їх підтримав. Його рішення поки не набуло чинності, бо мій захисник спрямував апеляцію до Королівського Суду, але з того нічого не вийде...

Найпідозріливішим з усіх ватажків виявився сорокашестирічний Ф'яхран аб Ошін, опальний проповідник, який свого часу мав необережність припустити, що чаклунський хист не є грішним за своєю суттю і його можна обернути на службу людям (певна річ, під жорстким контролем Конгрегації). Він ставив хлопцеві дуже гострі та підступні запитання, намагався збити його з пантелику, загнати на слизьке, проте Ківан ні

разу не заплутався у відповідях, не суперечив собі, як це трапляється, коли людина бреше й мусить вигадувати додаткові подробиці на ходу.

Десь через годину Аврон аб Кадуган зауважив, що їхній новобранець має втомлений вигляд, і запропонував відкласти розмову до ранку, коли він трохи відпочине. Ківан, який на той час уже підживився шинкою з хлібом, неабияк зрадів цим словам, негайно влігся на запропонований йому сінник і миттю заснув. Четверо ватажків, включно з Браденом, що вже закінчив своє чергування, також полягали спати, а Йорверт, чия варта якраз починалась, і старий професор-вільнодумець разом вийшли з печери в морозну ніч.

— Розумний хлопчина, — сказав Аврон аб Кадуган. — Дуже розумний.

— Ще б пак, — знизав плечима Йорверт; для нього це було самоочевидним. — Дурні чаклуни на Лахліні не виживають. Щоб не накликати на себе підозр, треба бути і розумним, і хитрим, і вкрай обережним.

— То ви йому вірите? Певні, що він не шпигун?

— Майже певен. Проте перевірити його історію не завадить. Уранці зустрінуся з моїми товаришами й попрошу їх усе з'ясувати. Пішов би до них просто зараз, але маю чергувати.

— Я вас заступлю, — запропонував професор, на що Йорверт і розраховував. — Однаково сьогодні вже не засну. Чим швидше ми впевнимися, що хлопцеві можна довіряти, то буде краще... А він сильний чаклун?

— Потенційно сильний, але невмілий. Та це не біда. Він розумний, тому вчитиметься швидко. До весни стане гарним бійцем.

— От і добре, бійці нам не завадять. А надто ж, бійці-чаклуни... Правду кажучи, Ейнаре, я теж не дуже вірив, що до нас приєднається ще бодай один чаклун. Якби вони були готові битися за звільнення Лахліну, то вже б давно підняли повстання. А так, кожен з них тільки й мріє про втечу на Абрад.

— Досі вони не мали змоги згуртуватися, — сказав Йорверт, як говорив це багато разів. — А наше повстання дає такий шанс. Чаклуни йтимуть до нас, бо не боятимуться, що це

якась хитромудра пастка поборників. Ківан лише перша ластівка, повірте мені...

Закінчивши розмову з професором, Йорверт повідомив решті вартових, що залишає їх під орудою Аврона аб Кадугана, і став спускатися стежкою в ущелину. А коли з табору його вже не могли побачити, перейшов через Тиндаяр до великої печери, розташованої під північним схилом Шан Хвайр, найбільшої гори Архарського Хребта. Саме сюди Шовар аб Родрі й Гарван аб Малах приносили харчові припаси та різний крам, що його замовляв для повстанців Йорверт. Цього разу ніякого збіжжя тут не було, лише під стіною стояла велика скриня, захищена чарами від вологи та плісняви, а на ній лежала записка. Вона була від майстра Гарвана:

Як ви й просили, сьогодні відвідав Карсаллог. Багато розпитувати не довелося, на вулицях тільки й розмов що про вчорашню спробу розбійників на чолі з невідомим чаклуном викрасти Марвен і Грайне вер Киннах. Цей задум провалився, старшого з розбійників, Раґнала на прізвисько Дикий, схопили. Чаклунові вдалося втекти. Дівчата цілі й неушкоджені, їхній корабель уже продовжив плавання.

Маю надію, що повідомив вам гарні новини.

Г.М.

„Авжеж гарні,“ — задоволено подумав Йорверт. — „Просто чудові! Фейлан, хоч і страшений боягуз, таки не підвів. Усе зробив правильно...“

Тепер відьми остаточно впевняться, що соратники Ярлаха аб Конала націлилися на Катерлах і намагаються не пустити відьмака Бренана аб Грифида на престол, а натомість підтримують котрогось із його суперників. Власне, для цього мало б вистачити й отруєння короля Енгаса, проте Йорверт вирішив підстрахуватися. Було вкрай важливо відвернути відьомську увагу від подій на Лахліні, зайняти їх іншими клопотами, і Катерлах видавався ідеальною приманкою. Країна з Мінеганської П'ятірки, на яку зазіхають чорні — та на саму думку про це оскаженіє будь-яка відьма!

„Нехай вони шукають ворогів у Катерласі, нехай підозрюють усіх поспіль. Головне, щоб не надумали втрутитись у ла-

хлінські справи і все нам зіпсувати. А якщо дуже пощастить, то й Моркадес вер Ріган перерве свою місію в Кередігоні й поїде аж до самого Катерлаху. Найстаршим буде важко знайти їй рівноцінну заміну...”

Йорверт відкрив скриню, видобув звідти червоний поборницький мундир з ранговими відзнаками декана (тобто десятника — поборники з невідомих причин дуже полюбляли вживати лейданські терміни і в цьому були схожі на ненависних їм чаклунів), чорні штани з червоними лампасами й багрянний плащ. Кілька днів тому, під час однієї з розвідувальних вилазок, він перестрів патруль поборників, убив усіх п'ятьох патрульних і забрав одіж того з них, що був найближчий йому за комплекцією. А тепер випала слушна нагода скористатися цією формою.

Перевдягнувшись, Йорверт почепив на пояса кобуру з пістолем (зброя теж була трофейною), після чого перейшов на дно ущелини і досить швидко розшукав коня, на якому приїхав Ківан. Стрибунець виявився дужим, гарячим і водночас слухняним жеребцем гнідої масті; він мав на собі стареньку, але якісну й міцну зброю, а до сідла було припасовано шкіряну сумку. Дослідивши чарами її вміст, Йорверт виявив у ній лише одяг та три книжки — певно, Ківанові найулюбленіші, які він не захотів залишати родичам. Грошей, виручених від продажу майна, що не підпало під судовий арешт, ніде в сумці не було. Вочевидь, хлопець тримав їх при собі — зашитими в пояс абощо.

„І правильно,“ — подумав Йорверт, огортаючи Стрибунця плетивом, покликаним заспокоїти тварину перед переходом до Тиндаяру й захистити її від згубного впливу темної енергії. — „Хоч розумніше було б узагалі не згадувати про гроші, а до сумки покласти худенький гаманець із двійком золотих та кількома срібляками...”

Поринувши разом з конем у підземний світ і пройшовши півтори сотні кроків на південний схід, Йорверт опинився поблизу сорок третьої милі Делгансько-Касневидського тракту. Тут йому довелося згаяти зо чверть години на орієнтацію, та врешті він знайшов скупчення будівель, однієї великої й кіль-

кох менших, довкола яких тяглася міцна огорожа, найпевніше, кам'яна, з широкою брамою й трьома бічними хвіртками.

Це скидалося на садибу сільського лорда — ким, власне, й був Ківан аб Ридерх. Йорверт вийшов на поверхню за півмилі звідти, на пустельній ділянці тракту, сів на Стрибунця й рушив у протилежному від садиби напрямку, до невеликого села, яке помітив, обстежуючи з Тиндаяру місцевість. Певна річ, його прийняли б і в панському домі — на Лахліні не заведено відмовляти в гостинності поборникам, навіть коли вони з'являються посеред ночі. Проте там напевно впізнають Ківанового коня — а вигадати переконливу історію, як він поміняв свого господаря, буде нелегко. Тому Йорверт вирішив поїхати в село, завітати до найбільшого обійстя і без зайвих церемоній розпитати заспаних хазяїв про тутешнього поміщика та його родичів.

Утім, до села він так і не дістався, бо на півдорозі перестрів чотирьох тутешніх мешканців — сорокарічного чоловіка з трьома молодиками, яких той назвав своїми синами. Можливо, вони й справді були ріднею, однак Йорверт дуже сумнівався, що ці четверо глухої та морозної ночі вийшли просто прогулятися. Мабуть, підстерігали якогось самотнього подорожнього, щоб пограбувати його, і, побачивши здалеку Йорверта, визнали його за ласу здобич. Та при наближенні розгледіли форму поборника, і весь їхній бойовий запал миттю здимів. Навіть найвідчайдушніші розбійники (а що вже казати про звичайних сільських бандюг) воліли не зв'язуватися зі всемогутньою Конгрегацією.

Йорверт запитав у них, де тут поблизу можна знайти пристойне місце для ночівлі. Як він і сподівався, старший чоловік шанобливо і трохи боязко відповів, що достойний пан недавно проминув поворот на путівець, який веде до Неяд Г'євраху, садиби місцевого лорда. Йорверт поцікавився, що це за лорд, і слово за словом витяг із селян історію про юного Ківана аб Ридерха та його конфлікт із батьковими братами й сестрами. Також він дізнався, що в середині монфовіра Ківан прогнав усіх родичів зі своєї землі й заборонив їм повертатися до рішення суду (очевидячки, йшлося про рішення Королівського Су-

ду, оскільки справу в суді Делганського Князівства хлопець на той час уже програв). З усього почутого впливало два важливі висновки: по-перше, Ківан розповів про себе чисту правду; а по-друге, він не любив нікого з рідні й не повівся б на шантаж поборників.

Розвернувшись, Йорверт погнав коня в інший бік. Запопадливисть селян не дійшла до того, щоб вони бігцем супроводжували його, і це було їхнє щастя, бо Йорвертові аж руки свербіли повбивати всіх чотирьох. Проте вони були чемні, не нав'язувались йому, тому він, віддалившись від них на три сотні кроків, спокійно перейшов у Тиндаяр, відвів Стрибунця до печери під Шан Хвайр і залишив його там разом із запискою для майстра Гарвана, в якій просив знайти для коня гарну стайню, де за ним дбайливо доглядатимуть. А сам перевдягнувся в своє повстанське вбрання, прихопив Ківанову сумку з речами і вже іншим шляхом, через верхівку східної скелі, повернувся до табору.

Як і півтори години тому, нічну варту очолював Аврон аб Кадуган. За цей час до нього приєднався Ф'яхран аб Ошін, який після розмови з Ківаном так і не зміг заснути, бо досі був сповнений глибоких підозр щодо хлопця. Йорверт розповів обом ватажкам, що знайшов коня на тому місці, яке вказав Ківан, і простежив за слідами його шлях цієї ночі. Усе вказувало на те, що сюди він їхав сам-один, без стороннього супроводу.

— Та це ще не значить,— зауважив превелебний Ф'яхран,— що в усьому іншому він казав правду. Поборники можуть тримати його на гачку. Я знаю їх краще, ніж усі ви разом узяті. Вони підлі, підступні й безпринципні, для них немає нічого святого.— Можливо, раніше Ф'яхран аб Ошін був поміркованим вільнодумцем, але каторга перетворила його на запеклого еретика, і понад усе на світі він ненавидів поборників, вважаючи їх справдешніми прислужниками Китрайла.— Я вже говорив шановному професорові, що в минулі часи Конгрегація часто маніпулювала чаклунами, взявши заручниками членів їхніх родин або інших близьких їм людей.

— Так, я знаю,— сказав Йорверт.— А ще мені відомо, що

це давало змогу королям будь-якої миті звинуватити непокірливих керівників Конгрегації у потуранні чаклунам. Тому в тисячу сто двадцять восьмому році Поборча Рада ухвалила постанову, якою категорично забороняла вести переговори з чаклунами й залучати їх до співпраці. Ви ж самі розумієте, панотче, що наш король Імар тільки й чекає законного приводу, щоб завдати удару по верхівці поборників. Айвар аб Фердох нізащо не наважиться на такий ризикований крок.

— Він не наважиться, — погодився Ф'яхран аб Ошін. — Але інші... Ви дуже помиляєтесь, юначе, коли думаєте, що в Конгрегації існує єдиний центр прийняття рішень.

— Я так не думаю, — запевнив його Йорверт. — І, в принципі, допускаю, що ваші підозри можуть справдитися, хоч і вважаю це малоймовірним. Проте маю намір перевірити хлопця. Зранку візьму його з собою в розвідку і дам йому кілька нагод ударити мене в спину. Якщо Ківана підіслали поборники, він неодмінно цим скористається.

Аврон аб Кадуган схвально кивнув. Йорвертові слова він зрозумів так, що на той час його товариші вже з'ясують, чи співпрацює Ківан з поборниками, і в разі ствердної відповіді на це питання хлопця чекатиме швидкий та суворий суд. Йорверт теж не виключав, що муситиме вбити хлопця — але з іншої причини.

— Що ж, гарний задум.

— Гарний, але небезпечний, — сказав колишній проповідник. — Ви маєте усвідомлювати, Ейнаре, що наше повстання тримається на вас. То чи варто вам так ризикувати?

— Я нічим не ризикую, панотче. Ківан набагато слабший за мене, він нічого мені не заподіє. А впевнитися в щирості його намірів нам конче необхідно. Тоді ви зможете довіряти йому, а я стану тренувати його силу, навчу багатьом корисним чарам, і тоді доля повстання вже не залежатиме від однієї-єдиної людини.

Превелебний Ф'яхран визнав, що це було б чудово, а відтак став наполягати на тому, що вранці Йорверт має бути відпочилим і зібраним, тому мусить добре виспатися. Йорверт поступився його вмовлянням, пішов до печери, ліг на свій сін-

ник і десь через півгодини таки спромігся заснути. Його сон знову був сповнений лютих демонів...

Коли він прокинувся, вже розвиднілося. У печері ватажків нікого не було, зате на плато зібралися майже всі повстанці, щоб послухати ранкову проповідь Ф'яхрана аб Ошіна. За час перебування на каторзі панотець ще радикальніше переглянув свої релігійні погляди і майже впритул наблизився до південної доктрини, не сприймаючи в ній лише два постулати. Передовсім, він відкидав учення про переселення душ і дотримувався традиційних лахлінських уявлень про вічне раювання для праведників та вічне прокляття для грішників. Також превелебний Ф'яхран заперечував південську тезу про гріховність (хай і не смертну) будь-якої магії, а натомість погоджувався в цьому питанні з позицією Духовної Ради Півночі, яка визнавала гріхом застосування чарів на шкоду людям, проти Небес і на користь Ан Нувінові.

„А що найкумедніше,“ — подумав Йорверт, виходячи з печери на свіже вранішнє повітря, — „за цим формулюванням не всі чорні чари є апіорно лихими. Щоправда, до Елвен ще нікому не вдалося володіти темною енергією і водночас відмовлятися служити Володареві...“

Близько семи десятків людей, уклякнувши навколішки, молилися. Чи не найзавзятішими і найревнішими з них були карні злочинці, що знайшли собі розраду у вірі й щиро, всім серцем сприйняли вчення превелебного Ф'яхрана, яке давало їм надію на прощення Дива та порятунок безсмертної душі від пекельних мук.

Решта повстанців стояли трохи осторонь і просто слухали слова проповідника. Переважно це були переконані вільнотумці, кожен з яких мав свої релігійні погляди, але всіх їх об'єднувало одне — вони вважали, що Великий Див (якщо він, звісно, є) не потребує демонстративних прославлянь та поклоніння.

При Йорвертовій появі від гурту таких вільних слухачів відокремився Ківан аб Ридерх і підійшов до нього. У хлопця був досить бадьорий вигляд як на людину, що весь попередній день і половину ночі продиралася через гори. Втім, він,

на відміну від Йорверта, мав змогу кілька годин поспати міцним, спокійним сном, у якому не було жодного демона.

— Доброго ранку, Ейнаре, — привітався з ним Ківан.

— Здоров був, — відповів Йорверт. — Давно встав?

— Ні, не дуже. Але встиг тут трохи роздивитися. Гарне місце для табору. Непроступне. А дно ущелини — мов на долоні. Коли поборники туди потикнуться, їх можна легко закидати камінням та вогнем.

Йорверт кивнув:

— Якраз цього ми й чекаємо, та вони досі нас не знайшли. Але рано чи пізно знайдуть, і тоді почнеться розвага. Сподіваюсь, їм вистачить дурості притягти із собою гармати.

Хлопець широко посміхнувся:

— Це справді буде розкішно! Одна влучна іскрина — і діжки з порохом вибухнуть. Я частенько думав про те, як захищатимусь від поборників, коли вони штурмуватимуть мій дім. Тільки там я б довго не протримався. А тут... — Він зітхнув. — Та й тут так само. На жаль, я не вмію забиратися на такі стрімкі скелі й не знаю, як добувати провізію.

— Нічого, навчишся. І то швидше, ніж думаєш.

— Дуже на це сподіваюся, бо поки від мене мало користі. Я ледве піднявся сюди по стежці, а якби ще взяв із собою сумку... До речі, дякую, що принесли мої речі. А як там Стрибунець?

— Він уже в надійному місці.

— В якому?

— Потім розповім, це довга історія. А зараз не маю часу — треба оглянути околиці. Звичайна ранкова розвідка.

— Мені з вами можна? — цілком прогнозовано запитав Ківан.

— Чого б і ні, — низав плечима Йорверт. — Практика тобі не завадить.

Він вирішив не чекати, коли кухарі закінчать молитву і зварять на сніданок кашу, тому відвів хлопця до печери-комори й розігрів чарами кілька шматків смаженого м'яса, що залишилося після вчорашньої вечері. Вони нашвидкуруч поснідали, випили по пів кухля молока (повстанський раціон не передбачав наявності хмільних напоїв), після чого повернули-

ся на плато і в обхід молільників рушили до стежки. Дорóгою їх вітали, дивилися їм услід заінтригованими поглядами, але нікому й на думку не спало про щось розпитувати. Йорвертові швидко вдалося здобути повагу повстанців, але про якісь приязні почуття з їхнього боку навіть не йшлося. Вони воліли якнайменше спілкуватися з ним, а коли виникали якісь проблеми, звертались до інших ватажків.

— І не мрій потоваришувати з ними,— сказав Йорверт, почавши разом з Ківаном спуск по стежині.— Ти для них завжди будеш чужим, інакшим. Вони тебе слухатимуться, але ніколи не полюблять.

— А мені здалося, що вони вам довіряють,— зауважив хлопець.

— Так, довіряють. Бо вибір у них невеликий — або покластися на мене, або здатися поборникам. Ті, що обрали друге, вже тиждень гойдаються на шибеницях.

— Знаю. Я бачив двох на Делганському тракті. На грудях у них висіли таблички з написом „Бунтівник“.

— Отож-то. А живі не прагнуть до них приєднатися. Тим більше, що на решту чекає вже не шибениця, а вогнище — бо їх оголошено єретиками та підсобниками чаклуна. Тому вони мусять мені довіряти. Нічого іншого їм просто не залишається. А тепер довірятимуть і тобі.— (Якщо, звичайно, ти повернешся з цієї прогулянки живим, додав про себе Йорверт.) — Навіть радітимуть, що нас стало двоє. Двічі все одно не сплять, а що більше чаклунів, то вищі шанси на порятунок.

— Нас буде багато,— твердо мовив Ківан.— До весни ми зберемо цілу армію чаклунів.

— Я теж на це сподіваюся.— Йорверт вирішив, що можна вже не критися зі своїми справжніми планами.— Армія не армія, але загін має набратися. Можливо, ціла рота.

— Перша чаклунська рота нового, вільного Лахліну,— підхопив хлопець. Йорверт не бачив його обличчя, бо йшов попереду, проте був певен, що він мрійливо всміхається.— А сотня чаклунів варта цілої армії. З такою силою нам буде до снаги знищити Конгрегацію і всадовити на престол короля-чаклуна... Гм. Хоч, мабуть, це аж надто сміливо. Радикально.

Йорверт схвально мугикнув.

— Добре, що ти це розумієш. Ми не зберемо стільки чаклунів, щоб протистояти і Конгрегації, і королю. На щастя, зараз на троні сидить не фанатик Святої Віри, а Імар-вільнодумець, який ненавидить поборників чи не дужче за нас.

— Гадаєте, він стане на наш бік?

— Відкрито, ні. Та нам і не потрібні його слова підтримки. Головне, що ми маємо спільну мету — усунення від влади поборників. Уже одне це робить нас союзниками...

Оскільки при денному світлі вся стежка добре проглядалася з плато, Йорверт мусив спуститися до самого дна ущелини, а потім відвести Ківана ще на дві сотні кроків убік, поки вони опинилися поза полем зору повстанців.

— А зараз я тобі дещо покажу, — сказав він серйозним тоном. — Це наймогутніші чари з усіх, які ти коли-небудь зустрінеш. Вони могутні не в сенсі їхньої сили, а через ті можливості, що надає нам їх застосування.

Хлопець зосереджено подивився на нього й кивнув. Він був схвилюваний такою передмовою, але не виказав ні тіні страху. Навпаки — відчувалося, що йому не терпиться пізнати обіцяну могутність.

Хоч Ківан був чаклуном, а отже, міг витримати суворі умови Тиндаря, Йорверт накинув на нього захисне плетиво. Відтак поклав руку йому на плече, а наступної миті їх обох огорнула непроглядна пітьма, пронизана потужними енергетичними потоками.

— Чому я нічого не бачу? — спантеличено мовив хлопець. — Це що, якесь хитре маскування?

— Ні, — відповів Йорверт. — Ми просто перемістилися до Тиндаря. Ти, мабуть, чув про нього. Це підземний світ, верхній рівень Ан Нувіну.

Він чекав від Ківана бурхливої реакції на цю звістку — обурених вигуків, лайки, прокльонів, вимог негайно повернутися в земний світ. Проте хлопець мовчав і не рухався, лише його плече під Йорвертовою рукою напружалося, майже скам'яніло. А за хвилину знову розслабилося.

— То поборники правду кажуть,— пролунав з темряви його пригнічений, сповнений відчаю голос.— Ми всі — Китрайлове поріддя. А я сподівався... я ж так сподівався, що це брехня...

„От і все,“ — подумав Йорверт.— „Чуєте, кляті демони! Він уже готовий до вербування, досить трохи натиснути — і зламається. Я міг би просто зараз подарувати Володареві нового слугу. А після нього — ще багатьох. Проте ви відмовлялися мене слухати, для вас важливіша формальна покора, бездумне виконання всіх ваших наказів... То дзуськи вам!“

У них з Елвен була домовленість, що кожного чаклуна, який приєднається до повстанців, Йорверт спробує залучити на службу Ан Нувінові, а в разі рішучої відмови вдасть, ніби це було лише випробування, й запропонує йому інший шлях — той, яким пішли Шовар аб Родрі та Гарван аб Малах. Та після всіх нічних знущань з боку демонів Йорверт вирішив пропустити свою частину угоди.

— Не верзи дурниць, хлопче! — суворо мовив він. — Ми такі ж діти Дивові, як і решта людей.

— Але Тиндаяр...

— І що Тиндаяр? Хіба тебе не вчили, що весь безмежний Всесвіт створено Всевишнім? На відміну від багатьох інших релігійних догматів, це чиста правда. Великий Див створив усе суще — зокрема й Тиндаяр. І навіть увесь Ан Нувін.

— Його захопив Китрайл!

— Так, захопив. Саме захопив. Китрайл тут не господар, а просто загарбник. Ан Нувін не належав йому споконвічно, на початку часів він був частиною Царства Дивового. І врешті знайшлася людина — молода жінка, дівчина, — яка повстала проти Темного Володаря. Їй було лише одинадцять років, вона була ще дитиною, коли кинула виклик Китрайлові на його ж території й відібрала в нього частину влади, частину сили. — Всередині Йорверта аж тіпало від страху. Якщо ці слова зараз чують демони, то всі попередні нічні жахіття видаватимуться йому невинною дитячою страшилкою порівняно з тим, що чекає на нього наступної ночі... — Крізь захисні чари ти маєш відчувати, як довкола тебе вирує енергія. Зазвичай її називають

темною — ну й нехай, назва не має значення. Як і все у Всесвіті, темна енергія також є творінням Дива. Інша річ, що Китрайл наклав на неї свою брудну, злодійську руку. А хіба це гріх — забрати в крадія те, що він отримав нечесним шляхом?

— Ну... мабуть, не гріх, якщо обернути здобуту силу на добро, — ухопився за цю думку, мов за рятівну соломинку, Ківан. — І не служити Китрайлові, не коритись йому, а боротися проти нього, проти тих, хто насправді служить йому, творить на землі зло.

„Елвен, я виконав половину твоєї роботи. Сподіваюсь, ти оціниш це...”

— А ми й боремося. Проти Конгрегації, яка сіє ненависть та розбрат і тим самим прислужує Китрайлові. Наша боротьба його бісить, він аж нестямиться з люті, тому надсилає до мене демонів з погрозами. Та я їх не слухаю, не корюся їм і продовжую боротися.

„А може, це правда? Може, через те вони й напосідають на мене — бо поборники, самі того не розуміючи, грають на руку Ан Нувінові, тому становлять для Володаря куди більшу цінність, ніж кількадесят нових чорних чаклунів...”

— І ви вбиваєте тих демонів?

— Ні, досі жодного не вбив. Вони остерігаються з'являтися у плоті та крові, приходять до мене вві сні. Але тобі не варто цього боятися.

— Чому?

— Бо в тебе чиста, невинна душа, вона зупинить демонів. А я накоїв у житті багато лихого і лише недавно став на шлях спокути.

„Дуже вдалий хід! Тепер я покаянный грішник...”

— О-о... — співчутливо протяг Ківан. — А ви ж не набагато старший за мене.

— Чому не набагато, на вісім років. Просто я на вигляд здаюся молодшим. І цих восьми років, що розділяють нас із тобою, мені цілком вистачило, щоб утнути чимало дурниць... Але не хочу про це згадувати. Мої гріхи залишились у минулому, мені пощастило зустріти людей, які вказали мені дорогу

правди, честі та світла. Вони надзвичайні чаклуни, сам поба-
чиш.

— То ви не один? Є й інші?

— Так, є. Я вже казав тобі про жінку, що повстала проти Ки-
трайла й завдала йому поразки. Від самого початку вона мала
двох вірних послідовників. Я став третім, а ти, якщо захочеш,
будеш четвертим... Тільки не квапся відповідати, зачекай до
зустрічі з нею. Зараз ми підемо до неї. Тримайся за мене, щоб
не заблукати. І нічого не бійся.

Хлопець міцно вхопився рукою за його лікоть, і вони ру-
шили через темряву на північний схід. Як завжди, потоки
темної енергії непомірно вказували Йорвертові правиль-
ний шлях.

— А куди ми йдемо? — через кілька кроків озвався Ківан.

— До Хангована.

— Так далеко...

— На поверхні це далеко, а тут — як шапкою кинути. Тин-
даяр скорочує відстані в тисячу разів.

— Ого!

— Саме це я й мав на увазі, коли говорив про наймогутніші
чари, — вів далі Йорверт. — На моє переконання, на світі немає
влади більшої, ніж влада над простором і часом. А Тиндаяр дає
і те й інше — скорочуючи відстані, дозволяє вигравати час. І от
як ти гадаєш, чи міг Див створити це навмисно для Китрайла?

— Мабуть, що ні, — погодився хлопець. А після недовгих
розумів запитав: — Тоді й на Абрад можна швидко потрапи-
ти?

— Певна річ. Без зайвого поспіху я добираюсь до узбереж-
жя Кередіґону за чверть години. Але там не так безпечно, як
тут. Наша пані встановила контроль над усією ділянкою Тин-
даяру, розташованою під Лахліном, і прогнала звідси демо-
нів. — Це була просто геніальна вигадка майстра Шовара; втім,
у Йорверта склалося враження, що сам лікар щиро в неї ві-
рить. — На жаль, далі її влада поки не сягає. Під Абрадом є ри-
зик наскочити на якогось демона. Хоча мені вони ще не тра-
плялися.

— Зрозуміло... А ви не пробували звернутися до абрадських чаклунів? Ну, щоб вони допомогли в нашій боротьбі. Чи їм байдуже, що на Лахліні вбивають їхніх братів?

— Судячи з того, що це триває вже багато століть, їм справді байдуже. А чимало з них навіть вбачають у цьому користь, бо приклад Лахліну показує решті світу, до яких страшних наслідків призводить заборона чаклунства.

— Але Абрад великий,— наполягав Ківан.— Там мають знайтися й такі чаклуни, що співчують нам. Авжеж, я розумію, що їх лякає Лахлін, їм страшно опинитись у ворожому оточенні, за сотні миль від найближчої цивілізованої країни. Проте Тиндаяр усе міняє...

— І лише погіршує ситуацію. Не думай, що на Абраді все так чудово, там є свої проблеми. Якщо на Лахліні прислужниками Китрайла оголошують усіх поспіль чаклунів, то в абрадських королівствах цей ярлик чіпляють на кожного, хто володіє темною енергією. Це все відьми винні — в часи Мор Дє-ораху вони не змогли захопити Тиндаяр, але не хотіли, щоб він дістався чаклунам, бо це, як я вже казав, дає величезну могутність. Тому й нав'язали всьому світові думку, що темну енергію можуть опанувати лише чорні чаклуни. Можливо, саме через цей дурний забобон досі ніхто не наважувався повстати проти Китрайлової влади над Тиндаяром, ніхто не ризикнув узяти без його дозволу темну енергію й обернути її на добро. А хто бере, неодмінно скоряється йому й стає чорним чаклуном.

— А якщо звернутися до цих чорних?..— Хлопець завагався, сам наляканий зухвалістю свого задуму.— Якщо їх просто *використати* в наших цілях?

— Ми намагались, але нічого не вийшло. Темний Володар забороняє їм втручатись у лахлінські справи. Так-от.

На цей час вони вже подолали шлях від Арханських гір до Хангована й зупинились під середмістям столиці. Йорверт зосередився на королівському палаці й надіслав умовний сигнал. На жаль, навіть доступ до Тиндаяру не дозволяв спілкуватися на великих відстанях, як це робили відьми з допомогою своїх поштових чарів. Тому Йорверт не мав змоги завча-

сно попередити Елвен, що знайшов нового чаклуна, і лише тепер, перебуваючи в безпосередній близькості від неї, отримав можливість надіслати їй звістку.

— Тепер залишається тільки чекати, — сказав він. — Як довго, не знаю. Але в кожному разі, немає сенсу тут стовбичити. Тому...

Йорверт не договорив, бо цієї миті із земного світу прибуло двоє людей. За характерними вібраціями темної енергії він упізнав Елвен і Шовара аб Родрі.

— О, пані, майстре! Ви так швидко...

— Годину тому Ґарван доповів, що знайшов у печері коня, — урвав його ніжний і владний Елвенін голос. — Я відразу здогадалася, що з'явився перший новобранець, і була наготові. Вітаю вас, пане.

Хлопець збагнув, що звертаються до нього, і чемно мовив:

— Для мене велика честь зустрітися з вами, пані. Ківан аб Ридерх О'Міредах до ваших послуг.

— О'Міредах? — перепитала Ейрін. — Я знаю в Шогайріні багатьох О'Міредахів. Із котрих ви?

— Я належу до молодшої, делганської гілки нашого роду. Про нас ви, мабуть, і не чули.

— Чому ж, я... Але про це згодом. Продовжимо нашу розмову в іншому місці. Ви знаєте, куди йти, лорде Й... Ейнаре?

— Так, пані, — відповів Йорверт, знову поклавши руку на Ківанове плече.

— Тоді ходімо.

Усі четверо повернулися в земний світ і опинились у скромно вмебльованій кімнаті невеликого двоповерхового будинку, розташованого в незаможному, але й не надто бідному районі Ханґована. Цей будинок утримувався за державний кошт, його офіційні господарі, підстаркувате глухе подружжя, мешкали на першому поверсі й носа не потикали на другий, що його під вигаданим ім'ям винаймав Ґарван аб Малах — тут він проводив таємні зустрічі зі своїми міськими інформаторами.

Дівчина зміряла Ківана пильним, допитливим поглядом, а хлопець у відповідь аж уп'явся в неї очима. Елвен не можна

було назвати довершеною красунею, проте її м'яка, лагідна врода справляла на більшість чоловіків приголомшливе враження. І Ківан тут не був винятком.

— Скільки вам років, лорде Ківане?

— Чотирнадцять, пані. Вже ближче до п'ятнадцяти.

— А мені шістнадцять, ближче до сімнадцяти. Не така вже й велика різниця... До речі, мене звати Елвен вер Кайлем. З роду О'Шехлайн.

— О! — хлопець миттю зорієнтувався, і на його обличчі застиг вираз безмежного подиву. — Князівна Шогайрінська?!

Майстер Шовар несхвально похитав головою. А Йорверт промовив:

— Пані, я не думаю...

— Я знаю, що роблю, лорде Ейнаре. На довіру відповідаю довірою, як і належить у колі людей, що поважають одне одного. Лорд Ківан не має жодних підстав співпрацювати з нашими ворогами. Тепер він знає про наші можливості й розуміє, що ми здатні зарадити будь-яким проблемам з його рідними, близькими та друзями.

Ківан ствердно кивнув:

— Так, леді Елвен, я розумію. Але мене ніхто не шантажує. Власне, й нема через кого, бо я втратив усіх, хто насправді був близький мені — і батька з матір'ю, й обох сестер, які вмерли ще малими.

— Співчуваю вашому горю.

— Дякую, пані.

Елвен знову глянула на Йорверта:

— Отже, лорд Ківан успішно пройшов випробування?

Йорверт заперечно хитнув головою:

— Я не став цього робити. Він би однаково не піддався. Тому я відразу розповів про вас.

— Перепрошую, — втрутився хлопець. — А яке випробування?

— Ми домовилися, — пояснила Елвен, — що кожного нового чаклуна лорд Ейнар відводитиме в Тиндаяр, там видаватиме себе за чорного чаклуна й пропонуватиме укласти угоду з Китрайлом.

— Ясно...— В його очах Йорверт помітив страх; схоже, Ківан злякався, що міг би й поступитися.— Я дуже радий, що лорд Ейнар не став... ну, що він визнав мене гідним довіри.

— Тільки для тебе я не лорд Ейнар, а просто Ейнар,— застеріг Йорверт.— Я ж бо вже казав, що це несправжнє ім'я. А іншим повстанцям краще не знати про моє шляхетне походження.

— Ну, гаразд,— мовила Елвен.— Лорде Ківане, я хочу поговорити з вами віч-на-віч. А вас, панове,— звернулася вона до Йорверта й майстра Шовара,— прошу зачекати.

Взявши хлопця за руку, Елвен відвела його до сусідньої кімнати й зачинила за собою двері, наклавши на них глушильні чари. А Йорверт, залишившись із Шоваром аб Родрі, став розпитувати про останні події в Ханґовані.

Новин було небагато. Двоюрідний брат короля, сімнадцятирічний принц Лаврайн аб Броган, що після батькової смерті став наступником престолу, потроху налагоджував стосунки з радикально налаштованими поборниками. З усією очевидністю, він прагнув зайняти в їхніх серцях місце покійного принца Брогана, і це стало прикрою несподіванкою для Імара, який досі вважав Лаврайна обережним та поміркованим юнаком.

Підлеглі Монроя аб Кодвала, секретаря Священної Канцелярії з питань чистоти віровчення, продовжували таємні співбесіди з кількома королівськими слугами, які виявилися вразливими для тиску через дрібні грішки членів своїх родин. Гарван аб Малах пильно за цим стежив і тримав ситуацію під контролем.

Учора на чергових пленарних зборах Поборча Рада відхилила королівський закон про підвищення платні офіцерам та старшинам Збройних Сил. Імар передбачав, що так станеться, оскільки пропонував вишукати необхідні для цього кошти за рахунок скорочення видатків на утримання регіональних Палаців Святої Віри. Поборники чудово розуміли, що таке рішення здійме хвилю незадоволення серед військових, проте не могли пристати на королівську пропозицію, позаяк знали, що Імар наказав своїм міністрам підготувати ще кілька законів,

покликаних обмежити фінансування Конґреґації.

Що ж до столичних чуток про їхнє повстання — або, як його називали, „архарський бунт“, — то все залишалося без змін. І ханґованська шляхта, і прості городяни не надавали йому значення, бо були переконані, що поборники швидко впоруються з бунтівниками. Присутність серед повстанців чаклуна майже нікого не турбувала — більшість людей щиро вірили, що молитви праведників зупинять будь-які чари.

— Ну, нехай тільки спробують піти проти нас із молитвами, — сказав Йорверт, вислухавши майстра Шовара. — Ми їм таке криваве причастя влаштуємо... А от із Лаврайном треба щось робити. Він явно зазіхає на престол.

Шовар аб Родрі ствердно кивнув:

— Так, лорд Лаврайн може стати небезпечним. Але вбивати його не годиться. Государ Імар цього не схвалить, а до того ж дві смерті поспіль — батька й сина — непевно викличуть підозри. Це для нас зовсім небажано.

— Його можна скомпрометувати, — запропонував Йорверт. — Підкинути йому кілька єретичних книжок або якихось предметів магічного походження і надіслати до Священної Канцелярії анонімний донос.

— Леді Елвен розглядає такий варіант. Тільки тут треба діяти обережно, його величність рішуче заперечує проти будь-яких заходів, що можуть призвести до засудження лорда Лаврайна. Принца мають запідозрити лише в таємному вільнодумстві, не більше. Цього буде досить, щоб поборники перестали йому вірити.

Йорверт мовчки знизав плечима — мовляв, робіть, як хочете. Він не розумів Імарової поблажливості до людей, які за найменшої можливості радісінько перерізали б йому горлянку. Лаврайна легко можна вбити — і обставити все так, що ні на короля, ні на його оточення не впаде й тіні підозри. Натомість підозрюватимуть верховного поборника, якого буцімто налякали спроби молодого принца очолити радикальне угруповання в Поборчій Раді. А згодом убити й самого Айвара аб Фердоха — і видати це за результат внутрішньої боротьби у верхівці Конґреґації. Далі організувати цілу низку вбивств

серед претендентів на крісло верховного поборника та їхніх найближчих соратників і цим спровокувати справжню міжусобицю, яка істотно ослабить Конгрегацію, а може, й призведе до її розколу...

Елвен довгенько спілкувалася з Ківаном, і Йорверт уже почав був непокоїтися, коли врешті відчув, як за стіною завирувала темна енергія. Її рівень досяг критичної межі, а потім почав швидко, але рівномірно спадати. Це свідчило про те, що хлопець прийняв нову силу спокійно, впевнено, без найменших вагань.

Після цього минуло ще хвилин десять, і лише тоді Елвен повернулася до кімнати, тримаючи під руку Ківана, чії очі аж сяяли від захвату. Йорверт добре пам'ятав той день, коли сам опанував темну енергію. Тоді він теж почував надзвичайне піднесення, проте водночас був пригнічений і розгублений, його долав страх, поймав сором, гризли сумніви. Зате світлу Ківанову радість ніщо не затьмарювало — бо він не став рабом Китрайла, грішного янгола, проклятого Дивом та людьми, а здобувся честі служити найчарівнішій дівчині в світі...

— Лорд Ківан склав мені присягу, — повідомила Елвен уже й так очевидний факт. — Тепер нас стало... — коротка, ледь відчутна запинка, швидкий погляд на Йорверта, — ...п'ятеро. Майстре Шоваре, ви найкращий з усіх учителів. Будь ласка, проведіть для нашого нового товариша вступний урок. Покажіть, як переходити до Тиндаяру й орієнтуватись у ньому.

— З великим задоволенням, пані, — вклонився їй Шовар аб Родрі й підійшов до хлопця. — Зараз, лорде Ківане, просто стежте за моїми діями. Коли опинимось у Тиндаярі, захищатися вам не потрібно, бо ви вже володієте темною енергією. Все буде гаразд. Зрозуміли?

— Так, майстре.

— Тоді розпочнемо.

Майстер Шовар поклав руку на Ківанове плече, і обоє поринули в підземний світ, залишивши Елвен і Йорверта вдвох.

— На жаль, у майстра Шовара немає можливості систематично навчати Ківана, — сказала Елвен. — Тут основне навантаження ляже на вас. Проте в цьому я бачу й позитивний

момент: вам не доведеться ховатися, більшість занять можна проводити на очах у повстанців, просто при цьому не згадувати вголос ні про Тиндаяр, ні про темну енергію. Ківан хлопець розсудливий, він усе розуміє. На початку нашої розмови я боялася, що мені важко буде пояснити йому різницю між прийняттям темної енергії з моїх рук та служінням Ан Нувінові, але він швидко все схопив. Мої слова впали на вже підготовлений вам ґрунт. Хоч ви й не були зобов'язані цього робити.

— Я лише сказав те, що його втішило. І язик мені не відсох.

— А ще, — вела далі Елвен, — Ківан мені чесно зізнався, що міг і скоритись Китрайлові. У якийсь момент він майже змірився з тим, що всі чаклуни — пекельні вилупки. Невже ви цього не помітили? — Вона похитала головою. — Ні, не вірю. То чому ж не скористалися такою нагодою?

— Просто не захотів. Може... може, мені стало шкода хлопця.

Елвен допитливо зазирнула йому в очі.

— Шкода, кажете? Як же так? Хіба ви не вважаєте, що служити вашому Володареві — найбільше щастя?

Йорверт відвів погляд і важко зітхнув.

— Я... я вже не певен цього, пані. Я геть заплутався і тепер не знаю...

Він замовк, нараз збагнувши, що це неправда. Він знав, чого хоче. Знав з тієї самої миті, як довідався, що Елвен опанувала темну енергію і не схилилася перед Китрайлом. Знав — але боявся сказати вголос. І навіть думав про це з великою обережністю...

Скоряючись поривові, Йорверт упав перед Елвен навколішки і вхопив її за руки.

— Пані, дозвольте й мені скласти вам присягу. Я більше не хочу служити Ан Нувінові. Я хочу служити вам.

На якусь хвилю Елвен розгубилася. Було ясно, що вона не чекала такого продовження їхньої розмови і була заскочена цим проханням зненацька.

— Скласти присягу? — перепитала таким тоном, ніби не була впевнена, чи правильно його розчула. — Лорде Йорвер-

те, я не думаю, що це можливо. Боюсь, ви просите про те, що понад мої сили. Так, я відмовила Китрайлові в покорі й узяла темну енергію, не визнавши його владу наді мною. І так, я можу давати її іншим чаклунам в обмін на клятву вірності. Але я не уявляю, як розірвати ваш зв'язок з Ан Нувіном, як відібрати у Ворога те, що він уже здобув.

— А ви спробуйте,— наполягав Йорверт.— Зробіть так, як уже робили з майстром Шоваром, Гарваном та Ківаном. Дозвольте мені прийняти від вас силу, і може... може, це звільнить мене.

Елвен кивнула:

— Гаразд, спробуємо. Присягайте.

— А що я маю говорити?

— Що хочете. Що думаєте. Слова не мають значення. Головне, щоб вони йшли від серця...

Розділ II

Море і зорі

Шимас сидів на лавці біля ґанку невеличкого прибережного трактиру і, попиваючи гарячий міцний чай, спостерігав за тим, як червоне вечірнє сонце поволі поринає у води Бурхливого моря. Для кінця осені вечір видався напрочуд теплим і тихим, лише віяв легкий, лагідний вітерець із присмаком солі та ароматом водоростей.

Бурхливе море, що омивало західне узбережжя Гулад Данану на Півночі й Іхелдиройду та Тір Еґіну на Півдні, було своєрідним продовженням Двар Кевандіру. Воно отримало свою назву ще наприкінці четвертого сторіччя, коли батько абрадської картографії Фейґлім аб Ристер уклав перший детальний атлас обох частин континенту. Сам він ніколи не бачив цього моря, проте чув, що в ньому дуже часто гинуть кораблі, тому й дійшов логічного висновку, що в цьому винні бурі. Насправді ж Бурхливе море було досить спокійним, а майже всі кораблетрощі ставалися через велику кількість підводних рифів — не лише біля берега, а й за добрі дві сотні миль

від нього. Тому західнодананський порт Вантайн не міг скласти конкуренції Еврахові в каботажному сполученні між Північчю та Півднем, оскільки доводилося робити великий гак, щоб уникнути зустрічі з підступними рифами. Тутешні кораблі переважно ходили до портів Торфайну, Катерлаху, Коннахту та Івидону і на західні острови в Океані Івирид.

Ініс на н-Драйг лежав набагато південніше від звичних для Вантайна морських маршрутів, поблизу умовної межі, що розділяла океани Івирид і Дешарах, однак Ріана була певна, що легко винайме найкраще судно для їхньої подорожі. Шимас також у цьому не сумнівався, бо знав, що відьми завжди домагаються свого. Крім того, Ріані ладні були прислужити всі місцеві банкіри, надавши на першу ж вимогу стільки грошей, скільки вона забажає. Маленький Тір Мінеган був найбагатшою країною в світі, порівняно з ним навіть Івидон видався злиденним, і відьомські векселі цінувалися так само високо, як і видане під них золото. А може, й вище — бо наявність у банку таких векселів розглядалась як свідчення надійності та респектабельності закладу.

Сьогодні Ріана поїхала в порт, і Шимас не заздрив власникові корабля, на який вона накинє оком. Перед цією людиною постане нелегкий вибір — або відмовити їй і потім кусати собі лікті, що втратив таку нагоду гарно заробити, або ж пристати на її пропозицію й розірвати попередній контракт, завдавши збитків своїй діловій репутації. А корабель точно буде кимось зафрахтований, Ріана нізащо не обере судно, яке стоїть у порту без роботи — а отже, чи то з ним самим, чи то з його командою щось негаразд.

Коли вони були проїздом у Блахіргу, столиці Гулад Данану, Ріана вирішила написати листа Дилвен вер Вайрін, відьмі, що гостювала у вантайнського графа Ілара аб Мейліса, з проханням підшукати корабель для її подорожі на Ініс на н-Драйг. Проте трохи запізнилася — за день до того леді Дилвен, отримавши звістку про близьку смерть короля Енгаса аб Брайта, вирушила до Катерлаху, щоб допомогти тамтешнім сестрам проштовхувати відьмака Бренана аб Ґрифиду на престол.

Під час їхньої мандрівки Ріана багато говорила про брата-відьмака, чи не більше, ніж про Ейрін вер Гледіс із її Первісною Іскрою, і попервах Шимас не міг збагнути, чому вона сиднем сиділа в Евраху, замість мерщій поїхати до Тилахмора й зустрітися з ними обома. Та згодом він почав підозрювати, що вся притичина полягала в Шайні вер Брі, відьмаковій сестрі-близнючці. Скидалося на те, що Ріана мала з нею досить напружені стосунки, тому воліла триматись від неї подалі.

Якщо не рахувати можливих проблем із пошуком корабля, відсутність у Вантайні сестер була Ріані на руку. Вона й у Блахіргу мала клопіт з тим, щоб приховати від двох тамтешніх відьом упокороного чаклуна, а тут було б іще важче зберегти все в таємниці. Ріана ж уперто не бажала ні з ким ділитися своїми майбутніми здобутками. Та й Шимас зовсім не хотів, щоб інші відьми довідалися про їхню місію. Тоді б вони напевно спорядили на Драконячий острів цілу експедицію й віддали перевагу чаклункам з Тір Мінегану. І хоч як Шимас переконував себе, що понад усе прагне повернутися до свого спокійного викладацького життя, він би ні за які скарги світу не відмовився від цієї подорожі та від нових знань, що їх обіцяв йому диннеші...

За Шимасовою спиною почулося скрипіння погано змашених завіс. Він озирнувся й побачив у дверях трактиру креме-зну постать Колвина аб Девлаха. Впокорений чорний спустився по східцях і підійшов до Шимаса, тримаючи в простягнених руках грубеньку теку з паперами.

— Ось, пане. Як ви й просили.

— Дякую. — Шимас узяв у нього теку й віддав порожню чашку з-під чаю. — Віднеси на кухню.

— Буде зроблено, пане. Вам ще щось потрібно?

— Ні, більше нічого. Ти вільний.

Це розпорядження перемкнуло напівспустошений мозок Колвина на виконання отриманого від Ріани основного наказу сидіти в трактирі й нікуди не потикатися. Ще глибше в його свідомості було вкорінено базові інструкції: поводитися тихо та сумирно, ні за яких обставин не виказувати своєї чаклунської сили (що її він сховав, як це вміли робити чорні) й жо-

дним можливим чином не завдавати шкоди людям та їхньому майну. Щоправда, Шимас мав великий сумнів, чи збереглося в істоти, яка колись була чорним чаклуном Колвином аб Девлахом, бодай найменше уявлення про різницю між добром та злом. Проте впокореному вистачало розуму спрогнозувати наслідки своїх учинків і передбачити, які з них сподобаються іншим людям, а які, навпаки, викличуть їхнє незадоволення.

Провівши Колвина поглядом, Шимас розгорнув на колінах теку, в якій лежав стос аркушів з магічними відбитками друкованих журнальних сторінок. Відьми, що мешкали в Кованхарі, регулярно розсилали всім своїм сестрам, яких цікавили останні досягнення чаклунської думки, копії свіжих номерів університетських наукових часописів. Зокрема, їх у повному комплекті одержувала Айліш вер Нів, і Шимас, коли прибув до Евраха після тривалої подорожі Південним Абрадом, мав змогу швидко надолужити згаяне за час своєї вимушеної відсутності. А згодом він попросив Ріану підписатися на розсилку кількох видань, які його найбільше цікавили, тому й далі тримав руку на пульсі кованхарського життя. Сама Ріана цих часописів не читала, навіть не переглядала отриманих аркушів, а просто передавала їх Шимасові, тому й не помітила, що в останньому числі „Філософського вісника“, який надійшов сьогодні вранці, було опубліковано його статтю, присвячену тлумаченню Пророцтва про Першу. Він написав її ще в Евраху, дорогою доопрацював, а в Манхайні, коли вирішив їхати на Ініс на н-Драйг, надіслав рукопис звичайною поштою до Кованхара, на адресу кафедри пророцтв і яснобачення. У супровідному листі на ім'я професора аб Махавіна Шимас попросив пробачення, що так раптово зник і досі не давав про себе знати. Свій раптовий від'їзд він пояснював нагальною потребою перевірити певні припущення, які зрештою підтвердились і лягли в основу пропонованої статті.

Оскільки кафедра пророцтв не мала окремого друкованого видання, її викладачі публікували свої роботи в часописі кафедри філософії. У своїй статті Шимас жодним словом не згадував ні саму Ріану, ні її спроб привласнити його дося-

гнення, а натомість зазначав, що після успішної верифікації виправленого тексту пророцтва негайно вирушив до Ленніру (і в такому поданні це було цілковитою правдою) для зустрічі з Келлахом аб Тирнаном, який, за його здогадом, і був тим останнім князем, що мав зруйнувати плани відьом. Також він указав точну дату свого приїзду до Кардугала й ніби між іншим згадав, що там зустрівся з чаклуном Іганом аб Кіном, який і відрекомендував його леннірському королю.

А в редакційному коментарі, розміщеному після статті, мовилося, що до чаклунської наукової спільноти доходила інформація про відьомське тлумачення цього знаменитого пророцтва, однак воно з'явилося вже після прикрих подій на Іхелдиройдському тракті, а до того відьми, вочевидь, і гадки не мали, що Ейрін вер Гледіс є носієм Первісної Іскри, бо інакше були б готові до нападу чорних. І насамкінець:

...Позаяк професор аб Нейван відомий усьому Університетові своєю кришталевою чесністю та науковою сумлінністю, ми публікуємо його роботу ще до одержання належних підтверджень з Ленніру. Не маємо жодного сумніву, що наведені в статті факти цілком відповідають дійсності, а отже, можемо з певністю говорити, що й цього разу чаклунська наука випередила відьомську. Крім того, аналіз послідовності подій дозволяє припустити, що професор аб Нейван розгадав символіку Пророцтва про Першу (яке, за всіма ознаками, було невідворотним) ще до його остаточного здійснення. Проте ми поки утримаємося від оголошення про таку сенсацію і дочекаємося, коли надійде лист із Ленніру, де буде вказано точну дату відречення принцеси Ейрін від прав на престол і батькового імені, а також час прийняття її двоюрідною сестрою, Фіннелюю вер Ріс, рішення поїхати на навчання до Абервенської школи для дівчат-чаклунок.

За дорученням редакційної колегії,

Пиліб аб Махавін, м. м. ф., д. ч. н.,*

професор кафедри пророцтв і яснобачення.

* В абрадських університетах існує три вчені ступені (не плутати зі званнями): бакалавр, майстер і доктор. Як видно з підпису, Пиліб аб Махавін є майстром магії та філософії й доктором чаклунських наук. Звичайно, він також є й бакалавром, але доктори та майстри цей ступінь у своїх титулах уже не вказують.

Тепер, з появою цієї статті, склалася досить дражлива ситуація. Можна було не сумніватися, що як не сьогодні, то завтра Ріана дізнається про неї з листів своїх подруг-відьом, і Шимас мало не з нетерпінням чекав, як вона відреагує. Припустилося, що він і досі не в курсі її безсоромних маніпуляцій з пророцтвом, і Ріана, звичайно ж, нічого йому не скаже. Ти чи дуже вона сердитиметься? Чи намагатиметься відстояти свою першість у тлумаченні бодай перед відьмами? Чи, може, їй вистачить нахабства заперечувати Шимасові заслуги і в чаклунському середовищі?..

Відігнавши ці думки, Шимас поринув у читання інших статей із „Філософського вісника“ і за цим заняттям не зчувся, як почало сутеніти. Лише коли йому стало важко розбирати слова, він нарешті схаменувся, склав аркуші до теки і вже збирався був повернутися до трактиру, аж тут побачив на дорозі, що зміїлася між пагорбами, самотнього вершника. Вірніше, вершницю — в якій непомильно розпізнав Ріану. Попри сутінки та значну відстань, це було неважко, бо видавалося геть неймовірним, щоб якій-небудь знатній вантаїнській жінці, до того ж високій та худющій, мов тростинка, заманулося ввечері прогулятися за місто без охорони.

Ріана, в свою чергу, помітила Шимаса, помахала йому рукою й швидше погнала коня. Коли вона під'їхала, з трактиру прожогом вибіг молодий слуга, заподатливо підхопив вуздечку, зачекав, поки відьма спішиться, і повів коня до стайні. Тут-таки примчав і Колвин, що аж ссяв від щастя знову бачити свою пані. Ріана терпляче вислухала його запевнення у відданості й готовності прислужити, запитала, чи він уже вечеряв, а отримавши ствердну відповідь, наказала йому йти спати.

Колвин неохоче, але слухняно подався назад до трактиру, а Ріана підійшла до Шимаса. Її задоволений вираз обличчя свідчив, що вона має гарні новини.

— Доброго вечора, професоре.

— І вам доброго, леді Ріано,— відповів він.— Як справи в порту?

— Все гаразд.— Ріана вмостила на лавці поруч із ним і поклала біля себе маленьку сумочку зі шкіри роскоманського

крокодила.— Я вже найняла корабель. Вирушаємо завтра по обіді.

Шимас заскочено зиркнув в неї. Хоч він і не сумнівався в Ріаниній діловій хватці та в її здатності зачарувати будь-якого судновласника брязкотом золотих мінеганських марок, проте ніяк не чекав, що вона впорається вже першого ж дня.

— Справді? Все було так просто?

— Тут немає моєї заслуги, нам елементарно пощастило. Корабель „Шерен Ейнарах“ найняли для перевезення на Ініс Енлі зерна та гречки, а заплатили як за рейс в обидва кінці. Там цього року стався неврожай, тому ціни на продовольство різко зросли. Звичайно, капітан, він же власник судна, не збирався йти назад без вантажу, планував закупити задешево овечу вовну, але моя пропозиція сподобалась йому більше. Тільки він висунув умову, що на зворотному шляху ми відхилимося від прямого курсу й зайдемо на Талев Г'валах, де він на одержані від мене гроші наб'є свої трюми тамтешнім чаєм.

— А в нього губа не з лопуцька,— зауважив Шимас.— Та загалом угода непогана.

„А якщо цей капітан виявиться гостинним та чемним чоловіком,“— подумав він,— „я звезду його з Пилібовими родичами. І обом сторонам буде від цього зиск.“— Рідня Шимасового колеги, того самого професора аб Махавіна, мешкала на південному острові Талев Г'валах і володіла кількома великими чайними плантаціями.

— Так, непогана,— погодились Ріана.— Особливо коли врахувати, що корабель дуже гарний — новий, міцний, з трьома щоглами, не надто великий, але й не замалий. Я легко зможу розігнати його до п'ятнадцяти вузлів, а в південних водах — і до двадцяти. До Ініс на н-Драйгу доберемося щонайбільше за чотири тижні. Це з урахуванням зупинки на Ініс Енлі та можливих о цій порі року штормів.

Шимас лише мовчки кивнув. Відьми часом бували нестерпні у своїх надмірній писі та зарозумілості, але він мусив визнати, що й чаклуни поводитися б аж ніяк не краще, якби жили так довго й мали такі фантастичні можливості. Оберігати кораблі в бурю, прикликати ходовий вітер... Та навіть це ви-

давалося сущими дрібницями, порівняно з тим, як Ріана розігнала п'їтму в Тиндаярі. Там бо ж була не просто відсутність світла, там була Темрява з великої літери, агресивна, пекельна Темрява, породжена самим Китрайлом. Одначе Відьомська Іскра легко здолала її, осяяла підземний світ, сповнений найліхішого зла, чистим і ясним світлом з Небес...

Із трактиру вийшов господар і, сторожко підступивши до них, запитав у Ріани, що пані їстиме на вечерю.

— Я не голодна,— відповіла вона.— Трохи згодом, може, замовлю чаю з тістечком. А так нічого не треба.

Коли трактирник, поштиво вклонившись, пішов, Ріана пояснила Шимасові:

— Я пізно пообідала, то вже й не вечерятиму. Після зустрічі з капітаном „Шерен“ мені довелося завітати до графа Ілара — він би дуже образився, якби я проігнорувала його. Насилу відбилася від пропозиції зупинитись у палаці. Пояснювала, що відпливаю вже завтра, та він однаково наполягав.

— Могли й залишитись. Я б наглянув за Колвином. У Блахїргу ж нічого не сталося.

— Про Колвина я не турбувалася. Річ не в ньому, а в графових доньках, які діймали б мене до самої ночі. А вони ж геть пустоголові... — Ріана подивилася на теку, що її Шимас тримав у себе на колінах. — Ну як, уже переглянули свою статтю? Надрукували без помилок?

— То ви її бачили? — здивувався він. — Читали?

— Ні, тільки пробігла очима. А от післямову професора аб Махавіна прочитала уважно. — Шимас помітив, як її щоки зашарілися. — Боюсь, це моя провина... А ще сестри Айліш. Вона наполягала, щоб я жодним словом про вас не згадувала, тому інші сестри й вирішили, що тлумачення пророцтва належить мені. Але тепер усе з'ясувалося. Ви ж не маєте до мене претензій, правда?

— Ніяких претензій, — запевнив її Шимас.

„А вона таки безсовісна,“ — вирішив він. — „Ані словом не обмовилася про те, щоб спростувати своє фальшиве авторство. Либонь, і далі сподівається приписати собі частину заслуги... Та біс із нею! Нехай собі тішиться...“

Зазвичай у науці пам'ятали лише того, хто першим робив відкриття. Проте в тих випадках, коли в спину першовідкривачеві дихала якась відьма, її, стараннями Сестринства, також не забували. Так, скажімо, закон всесвітнього тяжіння, покладений в основу небесної механіки, вперше сформулював Огріг аб Лугайд, професор математики Рувінського Університету. Але в усіх підручниках його ім'я згадується разом з іменем відьми Аверлін вер Шіван (яка, до речі, досі жива й належить до дев'яти найстарших сестер), чия заслуга полягає лише в тому, що вона просто переписала Огрігові рівняння у зручнішому й загальнішому вигляді — не в термінах руху, а в термінах сили.

На думку про це Шимас подивився в небо, де вже з'явилися перші зорі, а серед них, звичайно ж, Канбиган — найяскравіша з усіх і, на загальне переконання, найближча до Нового Світу. Втім, останнім часом відьми це заперечували, оскільки вимірювання щопіврічного зміщення зірок, проведені в їхній новій обсерваторії Минид Нівеш у Калденських горах на півночі Алпайну, засвідчили, що Канбиган далеко не перша за близькістю зоря, і в одній лише Північній півкулі є ще три, про які можна з цілковитою певністю сказати, що вони розташовані ближче за неї. Більшість абрадських науковців, зокрема й кованхарські астрономи, зустріли цю заяву з великою недовірою, та поки не могли спростувати її власними вимірюваннями, які були надто неточними й дозволяли судити лише про порядок міжзоряних відстаней. Тож уся їхня аргументація зводилася до того, що одна з трьох названих зірок ледь помітна неозброєним оком, а дві інші можна розгледіти лише в телескоп або з допомогою магічного зору. Певна річ, твердили опоненти відьом, зорі бувають різні за абсолютною яскравістю — та не можуть же вони *аж так* різнитися!

Сам Шимас не вважав такі міркування вагомим доказом, але й не квапився погоджуватися з відьмами. Був переконаний, що крапку в цій дискусії може поставити лише час, тому пильно стежив за публікаціями в університетському „Астрономічному тижневику“, де регулярно повідомлялося як про нові результати, одержані відьмами, так і про хід робіт над

створенням найбільшого в світі телескопа, призначеного для високогірної чаклунської обсерваторії на кордоні Ан Данвару та Гвеннеду. Наразі цей телескоп був найамбітнішим проектом Університету, над ним уже п'ятий рік працювала велика команда фахівців різного профілю, від механіків, оптиків і власне астрономів до спеціалістів з теоретичної та прикладної магії. Чимало чаклунів пов'язували з новим телескопом надії двічі поспіль утерти носа відьмам — і створивши досконаліший, ніж у них, астрономічний прилад, і спростувавши з його допомогою їхні хибні обчислення...

Ріана слідом за Шимасом підвела очі до неба й запитала:

— Професоре, про що ви думаєте, коли дивитесь на зорі?

— Про багато речей, — відповів він, але за мить збагнув, що вона хотіла почути. — І, звичайно, думаю про те, довкола якої з цих зірок обертається Старий Світ, батьківщина наших пращурів. Чи далеко вона. Чи взагалі її можна побачити. Чи, може, ця гіпотеза хибна, а інші земні світи, як і гадали в давнину, перебувають тут-таки поруч, за невидимою й непроникною магичною завісою.

Молода відьма скрушно похитала головою:

— У цьому ви не відрізняєтесь від решти чаклунів. Ладніше поставити під сумнів справедливість Ірданової теорії, яку вперто називаєте гіпотезою, аніж визнати помилку своїх попередників, які втратили геніального вченого за облудним звинуваченням.

— Воно не було облудним, — сказав Шимас, хоч і розумів, що Ріану не переконає. — Він служив Ан Нувінові. Це доконаний факт.

Протягом останніх трьох століть постать Ірдана аб Бріна була предметом запеклих суперечок між відьмами та чаклунами. Власне, чаклуни ніколи не намагалися применшити заслуг цього видатного науковця, вони беззастережно визнавали його досягнення і в царині чарів, і в астрономії, і в філософії. Саме Ірдан аб Брін був першим, хто зміг оцінити (хоч і надзвичайно грубо, з великою похибкою) відстань до кількох найяскравіших зірок абрадського неба й отримав неймовірний, фантастичний результат, що вимірювався багатьма

мільйонами мільйонів миль. Переконавшись, що ніде не помилився, Ірдан спробував обчислити справдешню яскравість цих зірок і дійшов приголомшливого висновку, що вони аж ніяк не маленькі вогники в глибинах простору, а такі ж потужні джерела світла, як і Сонце!

Від самого початку Мор Деораху всі освічені люди знали, що існує багато земних світів. Спершу це припустили чаклуни-друїди, коли Ініс Шінан було незбагненим чином перенесено під нове небо з іншим розташуванням зірок і меншим за розмірами місяцем. Згодом диннеші, що в перші десятиліття досить часто (хоча чимало сучасних чаклунів піддають це сумніву) спілкувалися і з тими ж друїдами, і з новоявленими відьмами, підтвердили здогад про множинність світів, а ті чаклуни, що ставали на шлях служіння Темряві, чули такі твердження від демонів. Однак ні диннеші, ні демони нічого не говорили про їхнє місцезнаходження, лише зазначали, що туди неможливо потрапити. Із покоління в покоління численні філософи сушили собі голови над тим, де можуть бути інші земні світи. Пропонувалося чимало різних варіантів, найпопулярнішим з яких було припущення про існування магічних завіс, що відокремлюють їх один від одного. У тринадцятому столітті, після спростування відьмами геоцентричної картини світобудови на користь геліоцентричної, дослідники звернули погляд у небо, де досі відводили місце виключно для Кейґанту, і стали шукати земні світи на інших планетах. А в другій половині чотирнадцятого сторіччя з'явилася людина, яка зазирнула ще далі, вказала на зорі й оголосила, що насправді це інші сонця, розкидані в просторі. На переконання Ірдана аб Бріна, їх було створено зовсім не для того, щоб ними просто милувались у нічному небі. Де є сонце, там є й життя, а отже, довкола кожної зорі обертається свій земний світ, населений людьми.

Ірданова гіпотеза, попри шалений спротив з боку більшості духівників та консервативно налаштованої частини науковців, за короткий час здобула широку підтримку, а відьми, перевіrivши його обчислення, навіть поквапилися долучити цю тезу до своєї мінеганської доктрини. Власне кажучи, якраз

це відьомське рішення, ухвалене вже через неповні три роки після появи знаменитого трактату Ірдана аб Бріна „Про безмежний Космос і світи в ньому суцї“, у значній мірі й посприяло такому швидкому визнанню його концепції всією науковою спільнотою Абраду.

А за два десятиліття по тому, коли Ірдан аб Брін перебував на вершині своєї слави, сталася катастрофа: його, улюбленця відьом, було викрито, як чорного чаклуна. І то не простого, а найголовнішого з них — великого майстра Темного Братства. Університетський Магістрат не зглянувся на його наукові заслуги, вирок був суворий, але справедливий, і 17 хверода 1389 року Ірдана аб Бріна було страчено. Відьми досі не визнають обґрунтованості цього присуду, а ті з них, що мешкають у Кованхарі, щороку в день Ірданової смерті демонстративно приходять на площу Керноґ Блатай і покладають квіти в тому місці, де він помер на вогнищі...

— Авжеж, факт! — зневажливо пирхнула Ріана. — Знаю я цей факт. Проти Ірдана не було жодного доказу. Все звинувачення ґрунтувалося на брехливих свідченнях трьох чорних, яких намовили ваші магістри.

— Дурниці! Навіщо їм було намовляти?

— Із заздрощів до Ірданової слави. З бажання дозолити нам, відьмам. А ті так звані свідки були тільки раді прислужитися, бо й самі ненавиділи нас, до того ж їм запропонували гарну обладку. Невже ви ніколи не замислювалися на тим, чому всі троє дожили до глибокої старості й мало не розкошували у тій вашій в'язниці під кафедрою інфернальних сил? Для них створили особливі умови, вони отримували все, чого лишень хотіли, за винятком свободи, їм навіть дозволяли спілкуватися між собою.

— Така була угода, — пояснив Шимас. — Саме угода, а не обладка, як ви висловились. Вони запропонували Магістратові назвати ім'я великого майстра, але навзаєм висунали цілу низку умов — і збереження життя, і пом'якшений режим ув'язнення, і неучасть у дослідях, які проводила кафедра над чорними бранцями. А їхні свідчення проти Ірдана аб Бріна були дуже переконливими.

— Аж ніяк! — наполягала Ріана. — Свідчення були бездоказові й суперечливі. Ви знаєте про цей процес із книжок, а я — з розповіді очевидця. Сестра Аверлін вер Шіван була присутня на тому судищі, вона добре пам'ятає, як Ірдан аб Брін раз по раз ловив тих чорних на відвертій брехні, вони плуталися в свідченнях, неодноразово відмовлялись від своїх попередніх заяв, а натомість вигадували якісь нові нісенітниці. Магістрат навіть мусив відкласти слухання справи, і сестри вирішили, що звинувачення от-от розсипеться, тому втратили пильність. А магістри просто вичікували і врешті дочекалися того дня, коли в Кованхарі не було жодної відьми. Тоді судді хутенько зібрались на засідання, винесли Ірданові вирок, а вже надвечір його стратили.

— Це тому, — сказав Шимас, — що ваші сестри планували звільнити Ірдана аб Бріна. Через те вони й поїхали з Кованхара, щоб їх ніхто не міг звинуватити. А водночас до міста прибуло понад три десятки чаклунок, що раніше навчалися в Абервені. Вони готували нічний напад на кафедру інfernальних сил...

— Брудні вигадки! — обурено урвала його Ріана. — Жодної абервенської чаклунки в Кованхарі не було. А сестри поїхали з міста, бо отримали інформацію, що вище керівництво чорних збирається на таємну нараду просто під боком у вашого Магістрату, в Едандирському лісі.

— Але нічого там не знайшли, — припустив Шимас, який уперше чув таку версію відсутності відьом у місті.

— Одне уточнення — нікого не знайшли. Але свідчень про те, що там проходили збори, було вдосталь. Погодьтеся, якби в Кованхарі справді судили великого майстра, чорні б сиділи тихесенько, не витикались і вже тим більше не влаштовували б таких збіговиськ.

— Тоді то були не чорні, — стояв на своєму Шимас. — Хто завгодно міг збиратися в лісі.

— Все вказувало саме на чорних. Сестра Аверлін переконана, що й магістри знали про ці збори, але промовчали, не вжили ніяких заходів, бо це могло зашкодити їхнім звинуваченням проти Ірдана аб Бріна.

Шимас зітхнув. Ріанина віра в святу невинність відьом та її непохитна впевненість у підступності й безпринципності Магістрату неабияк дратувала його.

— А хіба можна вірити вашій сестрі Аверлін? — спересердя мовив він, геть забувши про обережність. — Тій самій, що мало не вкрала всю славу в Огріґа аб Лугайда, а коли це не вдалося, то відкусила половину, втулила своє ім'я в його закон всесвітнього тяжіння.

Сказавши це, Шимас негайно пошкодував про свої слова. Він з острахом чекав, що зараз Ріана вибухне праведним гнівом, проте, на його подив, вона лише розсміялася.

— Професоре, невже ви вважаєте мене такою дурненькою? Гадали, я не знайду, що відповісти на ці чаклунські побрехеньки, і буду лише безсило огризатися? Визнаю, що до зустрічі з вами я геть нічого не тямилу в теорії передбачень, але це зовсім не значить, що в усьому іншому я така ж невіглашка. Мені добре відомо, що насправді Огріґ аб Лугайд ніякого закону всесвітнього тяжіння не відкривав.

— А це вже типово відьомські побрехеньки,— знову не стримався Шимас.— Професор аб Лугайд опублікував свою роботу ще в п'ятнадцятому столітті, а Аверлін вер Шіван перерформулювала його рівняння лише в шістнадцятому. Чи ви будете й це заперечувати?

— Ні, не буду. Навіть уточню дати. Трактат Огріґа аб Лугайда вийшов у 1464 році, він називався „Закони руху небесних тіл“. Ви, мабуть, і в очі його не бачили, лише чули про нього. А я читала, бо сестра Аверлін, яка викладає в нас натуральну філософію, давала мені завдання написати реферат за цією роботою. Тому я знаю, що професор аб Лугайд жодним словом не згадував про *всесвітнє* тяжіння. Він лише стверджував, що Сонце притягує до себе решту небесних тіл, надаючи їм доцентрового прискорення, обернено пропорційного до квадрату відстані між ним та цими тілами. А в 1506 році Аверлін вер Шіван у своєму трактаті „Математичні засади земної та небесної механіки“ узагальнила цей результат і встановила, що не лише Сонце притягує до себе інші тіла, а й ці тіла притягують до себе Сонце та одне одного. Вона перша запро-

вадила поняття механічної сили, а четвертий закон механіки, закон всесвітнього тяжіння, назвала законом Оґріґа аб Лугайда. Свого імені туди не тулила. — З цими словами Ріана підвелася. — Ну гаразд, професоре, тут стає холодно. Якщо хочете, можемо продовжити нашу розмову в приміщенні. Тим більше, що вам уже час вечеряти.

— Так, звичайно, — погодився Шимас, і собі вставши. — Ходімо.

Трактир був невеличкий, і його парадні двері безпосередньо вели до загальної зали, де наразі вечеряло лише троє пожитильців. Ні про яку музику для розваги клієнтів, певна річ, не йшлося. З погляду Шимаса, це було позитивом закладу; його дуже дратували виступи трактирних музик та співаків, не кажучи вже про танцюристів.

Ріана обрала стіл біля вікна й замовила огрядній служниці чашку чаю та шматок яблучного пирога. У Шимаса жінка запитала лише про напій, бо він ще раніше сказав господареві, що їстиме на вечерю смажену картоплю з грибами та телячою відбивною.

— Сестра Аверлін не женеться за чужою славою, — продовжила Ріана, коли вони обоє влаштувалися за столом. — Їй вистачає й двох законів механіки — другого та третього. Перший вона також не вважає своїм. Крім того, її дуже шанують математики, бо саме Аверлін започаткувала сучасний аналіз нескінченно малих величин і перша надала строгого вигляду нашим інтуїтивним уявленням про ймовірність та середню величину. А зараз вона досліджує гвевричні сили і вже досягла значних успіхів. — Цієї миті Шимас відчув, як у Ріаниній сумочці спрацювали відьомські поштові чари. Проте дівчина не звернула на них уваги й говорила далі: — Коли хочете знати правду про сестру Аверлін, читайте не брудні пасквілі, а серйозні наукові книжки з математики та натуральної філософії. Якщо ж вам так важить саме чаклунська думка, то слухайте не аби-кого, а зверніться до тих ваших колег, що працюють у цих галузях. Не знаю, де у вас вивчають механіку та гвевризм...

— На кафедрі природних явищ, — підказав Шимас. — Власне, якраз там, на лекції з основ механіки, я вперше й почув

про...— він зробив паузу, щоб якомога обережніше сформулювати свою думку,— ну, про суперечки довкола закону всесвітнього тяжіння. Це було ще в мої студентські роки.

— І ваш викладач звинуватив сестру Аверлін у плагіаті?

— Ні, він нікого не звинувачував. Професор аб Аласдайр, тепер уже магістр, ректор Університету, лише висловив свою думку, що цей закон має називатися просто законом Огріґа аб Лугайда. А відьми ліплять до нього ще й ім'я вашої найстаршої.

— Проте сама Аверлін тут ні до чого. Як я вам говорила...— Ріана урвалася, бо знову спрацювали поштові чари. Цього разу вона не стала їх ігнорувати, а сягнула рукою до своєї сумочки й видобула звідти стосик складених учетверо й перетягнених червоною стрічкою аркушів.— Перепрошую, професоре. Може, це щось важливе.

Знявши стрічку, Ріана розгорнула верхній аркуш і швидко пробігла його очима. Її обличчя враз спохмурніло — проте не можна було сказати, що вона аж надто засмучена.

— Король Енгас помер. Шкода, гарний був чоловік, хоч і не любив нас... А тепер королем стане Бренан.

Розділ III

Учениця

Темна енергія була огидна, мерзенна. Сама лише її присутність викликала в Ейрін нудоту, і вона просто не могла збагнути, як чорні витримують постійне спілкування з нею. Тож і не дивно, що всі вони геть божевільні. Хіба якась нормальна людина погодиться мати справу з такою бридотою?..

Втім, Ейрін усвідомлювала, що їй гостре, пронизливе почуття глибокої відрази було викликане передовсім Відьомською Іскрою, яка, хоч і належала земному світові, мала неземну природу й походила чи то з Г'вифіну, чи то навіть із самого Кейґанту — щодо цього думки в Сестринстві розходились, оскільки жоден із тих диннеші, що в давнину спілкувалися з відьмами, так і не дав чіткої й однозначної відповіді на

це питання. Та хоч там як, а темна енергія була для Іскри споконвічно ворожою силою, між ними пролягала неподоланна прірва космічного масштабу, їх розділяв непримиренний антагонізм Світла й Темряви, Добра та Зла.

І огида, породжена цим антагонізмом, стала для Ейрін найсерйознішим випробуванням. Самі атаки чорного вона відбивала без особливих зусиль; куди важче їй було стримувати себе, не дозволити своїй силі вирватися з-під контролю і завдати по супротивникові могутнього удару, перетворивши його на жменю попелу. А наразі вона мусила лише захищатися...

— Ну все, годі! — гукнула Кейліон вер Маллайг; проте зверталась не до Ейрін, а до чаклуна, що атакував її. — Зупинися!

Впокорений чорний миттю перестав насилати потоки темної енергії і завмер, чекаючи на нові розпорядження.

— Непогано, — мовила найстарша з ледь відчутними схвальними нотками в голосі; тепер її слова призначалися для Ейрін. — Досить непогано, як на перший раз.

Будь-якій іншій учениці вона б напевно сказала „добре“ чи навіть „чудово“, але за тиждень, що минув від початку систематичних занять, так оцінювати Ейрініні успіхи наважувалась лише Івін вер Шінед. Інші наставниці були обережніші в своїх висловах, оскільки побоювалися, що від їхніх похвал вона почне задаватися.

Сама ж Ейрін вважала їхні страхи безпідставними. Була переконана, що має стійкий імунітет до марнославства, пиhi та зарозумілості, який виробився ще в Леннірі, при дідовім, а потім батьковім дворі, де її змалечку оточував натовп придворних підлабузників. За найменшої нагоди вони наввипередки розхвалювали її таланти, захоплювались усім, що вона робила, проте Ейрін досить рано збагнула справжню ціну їхнім лестошам і, на відміну від Фіннели, ніколи не задирала носа, не вважала себе винятковою лише через те, що народилася принцесою. Тому в своїй теперішній ситуації вона не бачила особливих підстав для гордощів, бо ні сила, що зростала день у день, навіть не думаючи зупинятися, ні практичні знання з магії, яких цілком вистачало, щоб просто зараз здо-

бути звання повноправної сестри, не були її особистою заслугою. Силу давала їй Первісна Іскра, а вміння належали Ѓвен, яка старанно відточувала їх за роки учнівства. З усіх своїх досягнень у царині маґії Ейрін по-справжньому пишалась лише кількома плетивами, що навчилася створювати сама, без своєї „книги заклять“. Це були або застарілі чари, яким на зміну прийшли новіші, досконаліші та ефективніші, або дуже спеціалізовані (хоч, загалом, прості), з украй обмеженою сферою вжитку, тому ні ті, ні інші Ѓвен не вивчала. А Ейрін опанувала їх по дорозі до Тір Мінегану, під пильним наглядом Івін, яка хотіла перевірити її здібності до самостійного навчання. Результат був вельми пристойний, надто ж з огляду на те, як мало Ейрін тямилася в теоретичних питаннях.

Сестра Кейліон відпустила впокореного чорного, і той, низько вклонившись, рушив до літньої чаклунки, що стояла на узбіччі тренувального майданчика й увесь цей час зацікавлено спостерігала за діями Ейрін. Вона повела свого підопічного до двоповерхового будинку, де мешкало ще семеро чаклунів, колишніх слуг Ан Нувіну, в різний час упокорених відьмами. Їхній дім було оточено високим кам'яним муром, над яким простягався прозорий для світла та повітря купол, сплетений з потужних захисних чарів. А на додачу, в дворі й по зовнішньому периметру цієї невеличкої садиби-в'язниці цілодобово чергували гвардійці.

Такі посилені заходи безпеки було спрямовано зовсім не проти бранців, що після впокорення не становили жодної загрози й відзначалися надзвичайною слухняністю. І високий мур, і гвардійські пости, і захисні плетива були покликані завадити проникненню на цю територію малих відьом, яким аж руки свербіли помірятися силами з чорними. Ну, а ті не могли їм у цьому відмовити, оскільки чари покори змушували їх виконувати будь-які відьомські накази. Шайна розповідала Ейрін, що в одинадцятирічному віці їй таки вдалося перехитрити гвардійців, забратися на мур і, відшукавши шпарину в захисному куполі, потрапити до садиби. Там вона зішлася в двобої з одним чорним і мало не вбила його, бо від першого ж контакту з темною енергією втратила над собою контроль.

— Сестро,— запитала Ейрін.— А чорні почувають огиду до наших чарів?

— Упокорені запевняють, що ні,— відповіла Кейліон.— Та це не показник, бо їхнє сприйняття інакше, ніж у неупокорених, більшість із яких твердять, що для них немає на світі нічого бридкішого та відразливішого за відьомську магію.

— Проте „більшість“ означає „не всі“,— зауважила Ейрін.

— Так, твоя правда, менша. І це наводить на думку, що їхня огида до нас є радше результатом самонавіювання, тоді як наша має безумовний характер. Деякі сестри вважають таку асиметричність додатковим аргументом на користь спірної тези, що свого часу Китрайл був одним із диннеші. Мовляв, якби чорні чаклуни, демони та чудовиська інстинктивно гидували нашими чарами, то так само бридким був би для них і їхній господар. А дехто у своїх висновках заходить іще далі. Не сумніваюсь, Івін знайде нагоду розповісти тобі, що, за її дослідженнями, темна енергія має таку ж природу, як і відьомська магія, але до невпізнання спотворена, і саме через цю спотвореність вона й викликає в нас огиду — як, скажімо, гнилі овочі та фрукти або тухле м'ясо.

— О!— здивовано мовила Ейрін.— Ніколи такого не чула... Гм. Хоч, мабуть, це видається логічним, коли припустити, що Китрайл справді був відступником-диннеші.

— Отож-то,— сказала Кейліон і помахом руки запросила її йти за нею.— Проте, крім привабливої логіки, це припущення не має під собою ніякого реального підґрунтя. Лише бездоказові здогади та надумані, притягнені за вуха аргументи... Власне, тому я й не дозволила Івін викладати тобі інфернальні сили.

— Щоб захистити мене від її хибних поглядів?

— Я не знаю, хибні вони чи правильні. Але певна одного: коли маєш справу з темною енергією, треба менше розводити філософію, а більше діяти, спираючись лише на доконані, перевірені практикою факти. Нехай Івін ділиться з тобою своїми гіпотезами на інших заняттях або у вільний час. Я ж навчатиму тебе боротися зі Злом, незалежно від того, чи воно Абсолютне, чи є просто відколотою та спотвореною часткою

космічного Добра.

Тим часом вони залишили тренувальний майданчик і пішли по вкритій жорствою доріжці через великий парк, по той бік якого стояв Тах Ерахойд. Ейрін дуже тішилася з відсутності в її полі зору всюдисущих меншеньких сестричок, які з першого ж дня взяли собі за звичку бігати за нею хвостиком, хоч би куди вона йшла, а особливо полюбливи стежити за її практичними заняттями з магії. Досі їх не дуже лякав гнів наставниць, вони лише ненадовго ховалися, а потім знову підкрадались якомога ближче й супроводжували кожне її плетиво захопленим вищанням. Щоправда, до сьогодні такі заняття проходили або в самому палаці, або на майданчиках поблизу нього, де вправлялись у чарах й інші дівчата. А позатим, зараз із Ейрін була сестра Кейліон, старша з найстарших, і малеча, мабуть, остерігалася дратувати її.

— Отже,— запитала Ейрін,— теорію ми не вивчатимемо?

— Чому ж, вивчатимемо. Та тільки в тій її частині, що є загальновизнаною й не викликає жодних суперечок.— Кейліон зо хвилю помовчала.— Втім, говорити так про будь-які теорії, навіть найусталеніші, можна лише умовно. Саме з цієї причини під час іспитів на повноправну сестру оцінюються винятково практичні навички. Наші попередниці слушно розважили, що найкращим і найоб'єктивнішим мірилом знань є їхнє застосування на практиці, а без належної теоретичної підготовки жодна відьма, хай яка вона здібна та сильна, не спроможеться виконати всіх завдань. Досі ця система працювала безвідмовно, але в твоєму випадку дала серйозний збій. Тобі, звичайно, відомо, що чимало сестер вважали за необхідне змінити для тебе правила — або встановити мінімальний термін учнівства, або ж запровадити теоретичні іспити. Але так було б нечесно й несправедливо. Якщо ти все ж вирішиш знехтувати навчанням, щоб чимшвидше позбутися придатку „менша“, то це буде твій власний вибір і твоя особиста відповідальність за нього.

— Я не знехтую, сестро,— пообіцяла Ейрін, як уже обіцяла іншим наставницям.— Бо тоді б сама вчинила нечесно. Вишло б так, що за мене іспити складала Г'вен, а я лише бездум-

но виконувала її вказівки. Мені мало просто *вміти* чарувати, я хочу *знати*, як працює кожне плетиво. І чому воно працює. І що відбувається під його дією. До того ж, є багато чарів, що можуть завдати шкоди при моїй найменшій помилці. Наприклад, медичні. З мого боку було б просто безвідповідально застосовувати їх, не маючи уявлення про всі можливі наслідки такого лікування.

Кейліон вер Маллайг уповільнила ходу, повернула до Ейрін голову і зміряла її пильним поглядом.

— Дуже сподіваюся, що ти говориш це щиро...

Обідала Ейрін у вже звичному товаристві Брі, Гелед та Морін, з якими заприятелювала ще в перший день свого перебування на Тір Мінегані. Сьогодні (як, власне, і вчора та позавчора) до них приєдналася тринадцятирічна Арвен вер Тордіш — така ж смаглява, чорноволоса й темноока, як Брі, але, на відміну від неї, низенька на зріст, ще й надзвичайно щуплява. Від самого початку вона набивалася до Ейрін за подругу; Гелед і Брі вважали дівчину замалою для їхньої компанії й радили відшити її, поки ще не пізно. Проте Ейрін, хоч і не любила водитися з меншими за себе, вирішила, що так буде неправильно, і погодилася з Морін, яка пропонувала дати Арвен шанс.

За обідом дівчата стали розпитувати в Ейрін, як пройшло її перше заняття з інфернальних сил. Насправді воно було вже другим, проте попереднє, що відбулося минулого гвинера не рахувалося, оскільки сестра Кейліон цілком згаяла його на те, щоб особисто проексаменувати Ейрін на володіння всім шістьма десятками базових плетив. (До речі, Івін, дізнавшись про це, дуже розсердилася, бо все виглядало так, ніби найстарша поставила під сумнів її викладацьку кваліфікацію.)

Ейрін не хотіла вихвалитися перед подругами, тому просто відповіла, що сьогодні лише практикувалася в стримуванні темної енергії. На це Брі скрушно зауважила, що вже цілий рік тільки те й робить, що навчається її стримувати. А Гелед, яка мала значно більші успіхи, заходилася перераховувати відомі їй стримувальні чари і зрештою змусила Ейрін визнати,

що вона випробувала їх усі. Арвен захоплено сприйняла цю новину і мало не заплескала в долоні, а от Морін не змогла приховати своїх заздрощів — бо її саму наставниці досі не визнали готовою до зустрічі з чорними чаклунами, хай навіть упокореними.

— Мабуть, уже цього гвінера, — припустила Гелед, — Кейліон виставить проти тебе двох чорних. А наступного маїра — трьох. Ну, а далі почне навчати нападу.

— Я чула, — зауважила Морін, — що найстарші збираються повернути іспит з поборювання чудовиськ. Тих сестер, що успішно складуть решту іспитів, возитимуть на Інісойд Ярхарах для останнього випробування.

— Може, це й правильно, — сказала Ейрін. Від Івін вона знала, що найстарші справді розглядають це питання за пропозицією групи сестер, зокрема й Альси вер Киннейді, які були переконані, що Китрайл відкрив Тиндаяр з наміром розпочати нове вторгнення в земний світ. — Тільки плисти туди далеко, аж три тисячі миль.

— А що вдієш? — знизала плечима Морін. — Ніде ближче чудовиськ немає.

— Я б цього не хотіла, — чесно зізналася Гелед. — Від морської хитавиці мене нудить. А шість тисяч миль туди й назад... подумати страшно.

Гелед могла так говорити і не боятися, що подруги візьмуть її на глузи. На відміну від них, вона була здібною та старанною ученицею і мала гарні шанси здобути звання повноправної сестри ще до двадцяти років. Про що ні Морін, ні Брі навіть мріяти не сміли.

— А от я б хотіла, — озвалась Арвен своїм тоненьким голосочком. Вона рідко втручалася в їхні розмови, а переважно слухала; та зовсім не тому, що була тихою й мовчазною, просто розуміла всю хисткість свого становища в колі старших за неї дівчат, тому намагалася не набридати. — Це було б дуже цікаво.

— Не бачу в цьому нічого цікавого, — відрізала Гелед, роздратовано зиркнувши на неї. — І особливо корисного теж. Я не вірю, що Ворог розпочне нову війну. Він і досі зализує рани пі-

для Мор Деораху. Тоді йому добряче хвоста накрутили...

Ейрін перша закінчила обід і, попрощавшись із подругами, пішла на наступне заняття. У коридорі біля їдальні на неї вже звично чигали малі сестрички — цього разу було четверо дівчат віком від шести до дев'яти років. Оскільки час ще залишався, вона підійшла до них, трохи поговорила (бо знала, що інакше не відчепляться) й попросила не супроводжувати її до північного крила, звідки їх однаково проженуть. Цілком задоволені цією розмовою, дівчатка гайнули собі гуляти, а Ейрін рушила коридором, що вів у протилежний кінець головного корпусу.

Напівдорозі її наздогнала Арвен з грубенькою книжкою, яку притискала обома руками до своїх худеньких грудей.

— Ти ж до сестри Аверлін, так?

— Так. А що?

— Тоді я з тобою. Хочу в неї дещо спитати.

Ейрін скептично гмикнула, тож Арвен квапливо додала:

— Це правда. Мені дуже подобається натуральна філософія, і сестра Аверлін моя улюблена вчителька. А я — її улюблена учениця. До мене була Ріана, та з неї нічого не вийшло, бо вона ледача.

— А ти працювати?

— Ну... мабуть. Наставниці рідко звинувачують мене в лінощах, а сестра Аверлін — узагалі ніколи. Я виконую всі її завдання, і навіть більше — бо мені цікаво. Вона каже, що коли я й далі так працюватиму, то через кілька років зможу допомагати їй у дослідженнях. — В Арвенинім голосі виразно пролунали хвастовиті нотки. — І ми будемо разом відкривати нові закони.

Найстарша сестра Аверлін вер Шіван чекала на нову ученицю в своїй лабораторії на шостому поверсі північного крила. Вона нітрохи не здивувалася, що разом з Ейрін прийшла й Арвен, і з лагідною усмішкою запитала, що сталося цього разу. Дівчина квапливо розгорнула книжку на місці закладки, поклала на стіл перед учителькою й заторохотіла про те, що, мовляв, закон О'Келвеґа не виконується для магічних явищ,

бо з допомогою чарів предмети можна не лише нагрівати, а й охолоджувати.

Терпляче вислухавши її, Аверлін зітхнула:

— Скільки можна тобі говорити, золотко, щоб ти не поспішала. Закон О'Келвеґа простий за формулюванням, але складний за змістом, і ми почнемо вивчати його лише... Ну, гаразд, коротко поясню. Цей закон зовсім не забороняє передачу тепла від холодних тіл до гарячих, він тільки накладає обмеження на такі процеси, ставить вимогу, щоб для цього було витрачено певну кількість енергії. У випадку чарів — магічної енергії. Зрозуміло?

Проте Арвен цим не задовольнилася й навела кілька конкретних прикладів, які Аверлін мусила витлумачити з точки зору дотримання закону О'Келвеґа. Нарешті дівчина, так-сяк угамувавши свою допитливість, пішла з лабораторії, а найстарша, провівши її поглядом, тихо мовила:

— Дуже працювита, дуже завзята і надзвичайно доскіплива... гарні риси для майбутнього науковця.— Відтак подивилася на Ейрін.— А ти, мабуть, і гадки не маєш, що то за звір такий — закон О'Келвеґа?

— На жаль, я нічого про нього не чула,— підтвердила Ейрін.— Але сподіваюсь дізнатися.

— А навіщо? — запитала Аверлін.— Правду кажучи, я була дуже здивована, коли Івін сказала, що ти хочеш у мене навчатися. Жоден розділ натуральної філософії не входить до програми іспитів. Ще влітку сестра Етне написала, що ти маєш достатню базову підготовку з природничих наук, а решту потрібних для відьми знань зможеш отримати й на заняттях з магічних дисциплін.

— Мені про це говорили. Але такі знання будуть фрагментарними й безсистемними, самі лише відповіді на запитання „що“ без розуміння „чому“. А це ж найголовніше. Я вже на власному досвіді переконалась, як дошкуляє неповнота, обмеженість знань.

— Отже, ти прагнеш систематичності?

— Так, сестро. Це набагато зручніше. Коли розумієш засадничі принципи, не треба весь час тримати в голові купу роз-

різнених фактів. Тоді вони стають пов'язаними між собою, впливають один з одного і легко виводяться з невеликої кількості законів та правил, які легко западають у пам'ять.

Обличчя Аверлін осяяла усмішка — хоч і не така лагідна, як та, що допіру призначалася Арвен.

— І ти сама до цього дійшла?

— Ні. Так говорив мій дід Тирнан.

— Тоді він був дуже розумним чоловіком. А ти добре робила, що слухала його. — Найстарша підійшла до дошки, що займала майже половину однієї з двох глухих стін лабораторії, і, взявши чарівне стило, простягла його Ейрін. — А зараз проведемо невеличкий іспит. Я хочу зорієнтуватися, з чого починати наші заняття.

Аверлін знадобилося лише трохи більше двох годин, аби вичавити з неї геть усе до краплини, що вона знала з натуральної філософії та математики. Тепер ці знання здавались Ейрін сміховинно малими, просто мізерними, хоч раніше вона неабияк пишалася своїми успіхами, та й Іган аб Кін, що викладав їй природничі науки, був радий, що має таку здібну ученицю.

— Що ж, досить пристойно, — підсумувала Аверлін. — Бачу, ти не лише пам'ятаєш дідові слова, а й керуєшся ними. Отже, зробимо так. — Вона взяла з полиці книжку, погортала її й поставила закладку десь на першій чверті. — До наступного заняття прочитай п'ять розділів, це знайомий тобі матеріал, просто освіжи його в пам'яті. Почнемо з однієї лише механіки, а далі вже за обставинами. Якщо матимеш вільний час, візьмемося й до тепла.

— А гвевризм? — запитала Ейрін.

— З ним краще не квапитися. Це нова й складна наука, вона потребує серйозної підготовки. Ми, відьми, з давніх-давен застосовували в своїх чарах гвевричні феномени, на зразок блискавки, проте до справжнього розуміння їхньої природи доходимо лише зараз. І з подивом виявляємо, що гвевризм охоплює набагато ширший спектр явищ, ніж гадалося раніше. Так, внутрішні сили, що поєднують між собою *корпускули*, найдрібніші неподільні часточки речовини, є в основі своїй гвевричними. Крім того, магнетична сила, яка змушує стріл-

ку компаса завжди показувати на північ, виникає внаслідок руху гвевричних зарядів. А останні дослідження засвідчують, що й світло має гвевричне походження.

— О! — сказала Ейрін. — Ніколи про це не чула.

— І не могла чути. Це передній край науки. Наразі лише кільканадцятьеро людей в усьому світі дотримуються таких поглядів.

— І одна з них Івін?

Аверлін миттю спохмурніла і так рвучко хитнула головою, що довге пасмо золотавого волосся вибилося з акуратної зачіски і впало їй на обличчя.

— Якраз ні. Мені досі не вдається переконати її. Івін миліше розглядати світло, як суто магічну субстанцію, непідвладну звичайним законам природи, тому вона вважає, що його вивчення виходить за межі натуральної філософії... І годі про це. — Найстарша взяла зі стола книжку й передала її Ейрін. — Передовсім, механіка. Вона закладає основи наукового методу пізнання. Далі буде тепло, потім оптика й звук, а вже після цього — гвевризм. Саме в такій послідовності.

Книга була важкенька, проте Ейрін вирішила не повертатися в південне крило, щоб віднести її до свого помешкання, а вийшла через найближчий службовий хід з палацу й широкою вулицею, обсадженою обабіч каштанами, рушила на захід. Перехожі шанобливо вітали її, непомилково визнаючи в ній нову відьму. Дарма що Абервен був великим містом, Ейрін за весь тиждень не зустріла тут жодної людини, яка бодай на мить сплутала б її з ученицею чаклунської школи — і це при тому, що на Тір Мінегані деякі чаклунки, наслідуючи відьом, ходили в штанях. Мабуть, Бренан таки мав рацію, коли стверджував, що в Ейрін мало не на лобі написано, що вона відьма...

На згадку про Бренана, її думки полинули на південний схід — через Коннахтське море до Тахріна, звідки щодня надходили листи від Шайни та Шаннон. Учора там поховали Енгаса аб Брайта, Гвен уже п'ятий день виконувала обов'язки голови держави, а весь Катерлах із нетерпінням чекав на відкриття позачергових зборів Ради Лордів, яка мала обрати нового

короля.

Проте більшість катерлахських графів не квапилися вирушати до столиці, хоча звістку про Енгасову смерть отримали того ж таки дня, 32 гедрева. Їхні зволікання можна було зрозуміти, адже перед ними постав дуже непростий вибір — або всадовити на престол відьмака з відьмачкою, або ж віддати корону котромусь із решти трьох претендентів, ризикуючи тим, що саме за його спиною стоїть чорний чаклун, який недавно намагався викрасти Бренанових кузин. Щоправда, деякі прибічники Фінвара аб Дайхі почали були розпускати чутки, буцімто відьми самі інсценували це невдале викрадення, але лорд Фінвар швиденько заткнув їм пельки, збагнувши, що їхнє завзяття лише погіршує його становище. Коли йшлося про чорних, із відьмами жарти були короткі. Лише в поточному тисячолітті вони тричі усували від влади королів, які злигалися з прислужниками Китрайла; це було в Ішелтірі, Финнірі та Шелтайні — і остання країна після цього припинила своє існування, була розділена між Ан Валіном та Тір Алминахом. Протягом цього ж періоду за таким самим звинуваченням позбулися своїх титулів і повноважень одинадцятро князів. А скільки пересічних лордів поплатилися за зв'язки з чорними, ніхто навіть не рахував.

Безумовно, Фінвар аб Дайхі був головним підозрюваним, проте сестри не збиралися скидати з рахунків і двох інших — графів Карвадонського та Ярвійського. Рігвар аб Ковґал без жодних заперечень погодився на присутність серед його охоронців чаклунок; і взагалі, важко було уявити, щоб цей чоловік, який усе життя щиро симпатизував відьмам, мав бодай найменший стосунок до чорних. Але це не знімало підозри з його численної рідні, серед якої цілком міг знайтися честолубний і безпринципний негідник, що вирішив посприяти своєму дядечкові у здобутті корони, та й самому нагріти на цьому руки...

Хвилин за двадцять, проминувши міст над Авон Ґвен, Білою Рікою, що протікала через усе місто і впадала в море, Ейрін підійшла до розчиненої брами, за якою було широке, встелене бруківкою подвір'я, а далі стояла довга триповерхова бу-

дівля з білого вапняку, що мала обабіч два високі флігелі на шість поверхів. На подвір'ї гуляли або просто сиділи на лавках дівчата віком від дванадцяти до двадцяти років, одягнені як кому заманеться, а четверо чи п'ятеро навіть були в штанях. Правила Абервенської школи для дівчат-чаклунок не передбачали особливої форми для учениць; викладачі лише стежили за тим, щоб вони не вбиралися непристойно або ж до непристойності розкішно, викликаючи заздрість у незаможних приятельок. Через останню вимогу Фіннелі довелося сховати до скрині більшу половину своїх суконь і майже всі прикраси. Етне, Мораґ і Шайна попереджали її про це ще в Кардугалі, та тоді вона їх не послухала.

Коли Ейрін пройшла на шкільне подвір'я, від одного з гуртів відокремилась худенька чорноволоса дівчина й мерщій підбігла до неї.

— Доброго дня, пані.

— Добридень, Ронвен,— відповіла Ейрін.— А де Фіннела?

— У себе... тобто, в нас у кімнаті. Виконує завдання на завтра, бо ввечері хотіла піти до вас. Вона не думала, що ви так рано звільнитесь.

Ейрін з розумінням кивнула. Усі ці дні, крім позавчорашнього довнаха, останнього дня тижня й обов'язкового вихідного, вона закінчувала заняття лише близько п'ятої вечора. Так само планувала й сьогодні, проте сестра Аверлін вирішила дати їй час до наступного маїра на повторення вже вивчених розділів механіки.

— Тоді я піду до неї,— сказала Ейрін.— А ти повертайся до своїх справ.

— Я можу вас провести,— запропонувала Ронвен.— Ви ж були в нас лише раз.

— Нічого, знайду дорогу.

Ейрін швидко обняла дівчину й подалася навскоси через подвір'я до правого флігеля шкільної будівлі. Ронвен побігла до своїх подруг, а чимало учениць супроводжували її заздрисними поглядами. Кожна абервенська чаклунка мріяла про дружбу з відьмами, бо це автоматично підвищувало її статус. Саме тому Фіннела, хоч і була в школі новачком, тішилася ве-

ликою популярністю — не так через свій титул принцеси, як завдяки родинному зв'язку з Ейрін. А Ронвен ще до свого прибуття на Тір Мінеган стала серед школярок справжньою легендою — адже це вона, своїм пророцтвом та своєчасним втручанням у події, зруйнувала плани чорних за мить до того, як Ейрін мала потрапити в їхню пастку. Отож Шайнині побоювання, що інші дівчата збиткуватимуться з Ронвен через її малу чаклунську силу, поки не справджувалися. За словами Фіннели, охочих познущатись із неї таки не бракувало, проте Ронвен у перші ж дні завела собі впливових подруг — а ті негайно дали зрозуміти шкільним бешкетникам, що вона перебуває під їхнім захистом.

Піднявшись на четвертий поверх флігеля, Ейрін постукала в двері помешкання, яке поділяли між собою Фіннела та Ронвен. Зсередини долинув тоненький кузинин голосок:

— Так, заходь!

Ейрін проминула маленький передпокій з бічними дверима до мильні й опинилась у просторій, гарно мебльованій кімнаті з двома ліжками, що стояли під протилежними стінами. За столом біля вікна сиділа Фіннела, вбрана у скромну, але ошатну сукню з блакитного шовку, і зосереджено щось писала.

— Можеш прибирати, тільки мені не заважай,— сказала вона, не обертаючись.— Я працюю.

— Слухаюсь, пані,— насмішкувато відповіла Ейрін.— Як загодно вашій високостві.

Зачувши її голос, кухня аж підстрибнула на стільці, рвучко озирнулась, а за мить схопилася на ноги і з радісним вищанням підбігла до неї.

— Ой, сестричко, вітаю! Не думала, що ти прийдеш.— Обіймаючи Ейрін, Фіннела мало не вибила з її рук книжку.— Ще й так рано... І знаєш, це геть несправедливо, що ваша Іскра невидима. Коли ти постукала, я не відчула ніякої сили й подумала, що то прийшла служниця. Вона в нас така непутяща! Пхається з прибиранням у найнедоречніший час. Ні, щоб робити це до обіду, поки я на заняттях... Та ну її в Тиндаяр! А ти чого гуляєш? Втомилася від науки? Я ж тобі казала, що так не можна —

ґаруєш з ранку до ночі, вгору ніколи глянути. От і зараз, підручника з собою притягла... Сподіваюся, не для мене? Бо я вже маю все, що треба, і більше жодного не хочу.

— Не турбуйся, це мій,— відповіла Ейрін, поклавши його на кузинин стіл.— Сестра Аверлін відпустила мене раніше, дала завдання для самостійної роботи.

Фіннела глянула на обкладинку й кивнула:

— А, ясно, „Основи механіки“. Нас теж примушують це вчити.

— Мене ніхто не примушував. Я сама зголосилася.

Кузина знизала плечима, знову всідаючись на стілець.

— Ну, ти ж у нас прибацана. Сама б я ні за що не стала вивчати те, чого від мене ніхто не вимагає.

— Можна подумати, хтось присилював тебе до вивчення маґії.

— Так то ж маґія! А до чого тут натуральна філософія?

— Розуміння природних явищ допомагає в роботі з чарами.

— Але... Гаразд, не сперечатимусь. А що тоді скажеш про історію? Чи про географію?

— Вони потрібні для загального розвитку. Івін не включила їх до програми моїх занять, бо вирішила, що це зайве. Мовляв, моїх знань цілком досить, щоб далі навчатися самостійно і за власним бажанням.

Закотивши догори очі, Фіннела зітхнула і стала ритися в паперах на своєму столі.

— До речі, про географію. На сьогоднішньому уроці, щоб не заснути від нудьги, я написала додому листа. Надішлеш?

— Без проблем,— сказала Ейрін.

Вона підсунула до столу інший стілець, присіла і взяла в кузини аркуш паперу, списаний охайненьким, як і сама Фіннела, почерком. Згори залишалось трохи вільного місця, і Ейрін звично приписала:

Надсилаю Фіннелиного листа. Свого напишу трохи згодом. У мене все гаразд. Усіх міцно цілую. З любов'ю, Ейрін.

Після чого створила поштове плетиво, і текст листа полинув на південь, до Кардугала, щоб там відобразитись на вільному аркуші з належним магічним знаком і найнижчим порядковим номером чарів чекання. За цими аркушами наглядав батьків секретар Ґавін аб Левелін; невдовзі він помітить появу нового листа й відразу віднесе його королю. У зворотному напрямку, з Ленніру на Тір Мінеган, листи йшли довше, хоч і не набагато — гінці відвозили їх до Евраха й передавали сестрі Айліш вер Нів, а далі вже спрацьовувала миттєва відьомська пошта.

— Сподіваюсь,— промовила Ейрін,— ти не забула привітати мого батька із заручинами?

— Авжеж не забула,— відповіла Фіннела.— Я дуже рада за нього. Правду кажучи, не думала, що леді Блодвен погодиться. Хай скільки синів вона тепер народить, Лоґан все одно залишиться наступником престолу. Сама винна, що так довго комизилася. Шукала, бач, кращу пару.

— А зрештою повернулося так, що мій батько і є найкращою парою,— зауважила Ейрін.— Це все через діда Амона, він підштовхнув леді Блодвен до такого рішення. Вона зрозуміла, що найкраще захистить Ферманах, якщо порідниться зі мною.

Ейрінін дід по материній лінії, Амон аб Гован, герцог Рувінський, наймогутніший вельможа Тір на х-Ейдалу, останнім часом вів активні військові приготування, плануючи відкусити добрячий шмат Ферманаху і в цьому явно розраховував на підтримку своєї внучки-відьми. Проте Ейрін уже написала йому листа і попередила, що не дозволить використовувати її ім'я для виправдання нових завоювань. Вона взагалі не почувала особливої симпатії до своєї рувінської рідні, особливо до діда, який чверть століття тому влаштував на Інісойд Лаврадир криваву різанину і досі утримував владу над островами, жорстоко придушуючи найменші заворушення серед місцевих мешканців. У цьому брали участь і всі його сини, за винятком Ґордайна аб Амона, який відмежовувався від їхніх дій із суто практичних міркувань — він був одружений з дочкою ейдальського короля, тому мав усі шанси разом з нею посісти престол і не бажав плямувати свою репутацію в очах

украї вимогливого в таких питаннях тестя...

Впродовж наступної години дівчата розмовляли про різні дрібниці. Вірніше, говорила здебільшого Фіннела, а Ейрін переважно слухала її жваве базікання і лише час від часу вставляла свої коментарі, як це здавна повелося в їхніх стосунках.

Згодом прийшла служниця, щоб прибрати в кімнаті. Фіннела явно збиралася нагримати на неї й прогнати, однак Ейрін цьому завадила, запропонувавши піти до Тах Ерахойду. Кузина радо погодилася — їй дуже подобалось у відьомському палаці, до того ж вона швидко заприязнилася з Гелед та Морін.

Оскільки надворі було хоч і ясно, але холодно, Фіннела надягла довге, до колін, манто. Ейрін цілком вистачало й пелерини, яку носила від самого ранку. Власне, вона могла обійтися й без неї, проте розуміла, що за такої погоди виглядатиме недоречно в своїй кофтині.

— А пам'ятаєш, як ти мені заздрила на Двар Кевандірі? — з усмішкою мовила Фіннела, коли вони спускалися сходами. — Бо тоді мусила загортатись у теплу пухнасту шубу, а я собі їхала в легкому пальті. Зате тепер ти можеш любісінько розгулювати голяка в найлютіший мороз.

— Не дочекаєшся, — сказала Ейрін.

На цей час сонце вже зависло над самим обрієм, а з півночі задув сильний вітер, і на шкільному подвір'ї дівчат стало вповолину менше, ніж годину тому. Зокрема, зникла й Ронвен, хоча ні на сходах, ні в коридорі флігеля вони її не зустріли.

— Ходить займатися до бібліотеки разом з новими подругами, — пояснила кузина. — І це на краще, бо мене дуже дратує її постійне бурмотіння. Як щось читає або пише, обов'язково мимрить собі під носа. А в усьому іншому Ронвен чудова сусідка.

— Ще б пак! — серйозно кивнула Ейрін. — І сусідка, і покоївка.

— Ну то й що? Гадаєш, я перша до цього додумалась? Та тут більшість шляхетних дівчат знаходять собі таких сусідок. Різниця тільки в тому, що Ронвен я привезла із собою.

Коли вони йшли через подвір'я школярки, як і минулого

разу, чемно кивали Ейрін. А одна з них, дівчина років вісімнадцяти, навіть наважилася привітатись:

— Доброго вечора, леді Ейрін!

У відповідь Ейрін теж побажала їй доброго вечора, а вже за шкільною брамою сказала Фіннелі:

— Здається, я зустрічала її в Тах Ерахойді. Але не певна — зараз мої зусилля спрямовано на те, щоб запам'ятати всіх сестер.

— Мабуть, таки зустрічала. Вона там частенько ошивається, особливо вечорами. — В кузининім голосі почулася неприхована зневага. — Це Айрен вер Гайлім з випускного класу, ніжна подружка Давнайг вер Ерліш.

Ейрін ствердно кивнула.

— Так, тепер згадала. Яюсь бачила їх разом у їдальні. — А трохи помовчавши, додала: — І не треба так відверто демонструвати свій осуд. Я знаю, ти не схвалюєш таких стосунків, і це твоє право. Але так само й Айрен має право на ці стосунки.

— Я засуджую її зовсім не за це.

— А за що?

— Вона відверто хизується своєю *особливою дружбою* з Давнайг. А найдужче мене обурює те, що багато дівчат заздрять їй.

— Ну й нехай, — байдуже мовила Ейрін. — Не збагну, що тут такого обурливого. Тобі вони теж заздрять, проте розуміють, що їм годі й мріяти про появу кузини-відьми. А от завести собі подругу серед відьом — цілком реально. І що ближча ця дружба, то більше вигоди має від неї чаклунка.

Фіннела зітхнула.

— Ти така практична, сестричко... аж до цинізму.

На мосту через річку вони розминулися з Олвен вер Елінір. Не стишивши ходи, дівчина щось недбало буркнула у відповідь на Фіннеліне привітання і, як уже повелося, геть чисто проігнорувала Ейрін. Вона не наважувалася задиратись до неї, тверезо оцінюючи реальне співвідношення сил, а просто вдавала, що не помічає її присутності. Не можна сказати, що Ейрін дуже раділа з такої ситуації, але втішала себе тим, що все могло бути набагато гірше. На щастя, Олвен виявилася

досить поміркованою для свого віку і не провокувала відкритої конфронтації. Серед присутніх на Тір Мінегані відьом було ще з десяток таких, що не приховували свого неприязного ставлення до Ейрін, однаке при цьому поводитися стримано, без того надмірного завзяття, яке свого часу виказала Альса. А Ейрін у відповідь просто уникала їхнього товариства — що не складало великих труднощів, оскільки Івін подбала про те, щоб такі сестри не потрапили до списку її наставниць, а з усіма меншими, крім Олвен, у неї були загалом гарні стосунки.

— Здається, йде до вашої школи, — здивовано мовила Ейрін, кинувши через плече швидкий погляд. — Невже має там подруг?... Ні, не вірю!

— І правильно, що не віриш, — підтвердила кузина. — Вона вважає себе надто величною, щоб товаришувати з такими недосконалими істотами, як чаклунки. Але до нас приходять регулярно — і поводитьься так пихато, мов королева серед своїх підданих. Більшість дівчат її не люблять, хоча не бракує й таких, що впадають коло неї, виконують усі її забаганки. А вона попихає ними, як тільки хоче, і переконана, що це нормально, бо всі чаклуни та чаклунки мусять служити відьмам. Навіть не служити, а *прислужувати*. Мабуть, у майстра Ігана був конфлікт саме з такими відьмами, як Олвен, і через них у нього склалася погана думка про всіх відьом.

Ейрін заперечно похитала головою:

— Там усе було складніше. Ішлося зовсім не про кепські манери конкретних сестер... і до речі, одну з них ми зустрічали в Тахріні, це Блодвен вер Дирін. Пам'ятаєш її?

— Так, звичайно. Вона ще розпитувала про майстра Ігана; сказала, що якось зустрічалася з ним. Я й подумати не могла, що це було в Кованхарі. У мене склалося враження, що Блодвен почуває до нього симпатію.

— Так і є. Можна не погоджуватися з поглядами опонента, але поважати його, як особистість. Скажімо, я переконана, що в тій суперечці майстер Іган був геть неправий. Та це аж ніяк не означає, що моє ставлення до нього змінилося в гірший бік.

Біля Тах Ерахойду вони зустріли Івін вер Шінед у товаристві трьох чаклунок. Двох із них Ейрін уже знала, вони були

асистентками на її практичних заняттях, а третю, високу біляву жінку років тридцяти на вигляд, Івін відрекомендувала, як Ґлініш вер Лейфар із державної скарбниці Тір Мінегану.

Обмінявшись із Ейрін та Фіннелою кількома ввічливими фразами, всі три чаклунки подалися до північного крила палацу, а Івін пішла з дівчатами до південного і через кілька кроків сказала:

— Можливо, Ейрін, тепер ти часто бачитимешся з Ґлініш. Вона врешті дослухалася до моїх умовлянь і погодилася повернутись до своєї попередньої роботи.

— Асистенткою? — здогадалась Ейрін.

— Так. Ґлініш одна з наймогутніших чаклунок, що їх я коли-небудь зустрічала. Надзвичайно вправна, просто віртуозна в чарах, ще школяркою творила справжні дива. Тринадцять років тому, відразу після школи, я взяла її до себе. Ми дуже плідно співпрацювали, розробили чимало комбінованих плевтив, призначених для спільного застосування у парі відьма-чаклунка. Згодом я пропонувала їй поїхати зі мною в подорож по Абраду, але вона вирішила залишитись на Тір Мінегані й наступні п'ять років вивчала із сестрою Лін артефакти та релікти. А потім трапилося те нещастя з Ґвен... — Івін зітхнула. — Для всіх нас це стало важким ударом.

— То Ґлініш вер Лейфар до цього причетна? — запитала Фіннела.

— Ні, жодним чином. Релікти відбирала особисто Лін, а Ґлініш просто була присутня на тому іспиті. Вона й досі дорікає собі за те, що не помітила Ліниної помилки. А що вже казати про саму Лін, яка припустилася такого жадливого недбальства.

Ейрін знала, що після того трагічного іспиту Лін вер Йордес склала з себе повноваження сестри-наставниці й вирушила в одну з морських експедицій, що їх регулярно споряджало Сестринство. За останніми відомостями, її корабель перебував десь на протилежному боці земної кулі, поблизу великого острова, що аж кишив різними чудовиськами, породженими Ан Нувіном у стародавні часи.

— Отож Ґлініш вирішила покарати себе,— говорила да-

лі Івін.— Відмовилася від занять наукою й пішла на адміністративну посаду. В своїх листах я переконувала її не робити цього, але вона була непохитна. Мабуть, і зараз не передумала б, якби не заманлива перспектива взяти участь у навчанні відьми з Первісною Іскрою.

— Знову працюватиме з артефактами й реліктами? — припустила Ейрін.

— Та ні, де там. Її жахає сама згадка про них. Повернеться до розробки комбінованих плетив, у неї на це справжній дар. Також допомагатиме мені під час наших занять, а ще самостійно викладатиме тобі теорію передбачень. Глиніш має й провидницький хист — хоч і слабкий, але цілком керований, що є великою рідкістю.

— Це дуже добре, — сказала Ейрін. — Бо моє перше заняття з пророцтв було справжнім фіаско. Важко мати справу з провидицями, які самі плутаються в своїх передбаченнях.

— А здебільшого вони такі, — зауважила Івін. — Тому ти мусиш звикати. Але для початку тобі й справді не завадить попрацювати з чаклункою, що вміє контролювати свій провидницький дар... До речі, сьогодні вранці я отримала звістку з Кованхара. Конфлікту довкола Пророцтва про Першу не буде, справу залагоджено.

— І як?

Ситуація з цим пророцтвом (вірніше, з його тлумаченням) хвилювала Ейрін, бо в ньому ж ішлося про неї. Минулого тижня в одному з кованхарських наукових видань було надруковано статтю Шимаса аб Нейвана, і тут-таки тамтешні чаклуни заповзялися звинувачувати відьом у намаганні привласнити чужі досягнення. Причому цього разу їхні претензії були цілком обґрунтовані.

— Професор аб Нейван, — пояснила Івін, — написав до редакції „Філософського вісника“ листа, в якому стверджує, що Ріана витлумачила пророцтво незалежно від нього, але на місяць пізніше, вже після виявлення Первісної. Таким чином, він і сам нічого не втратив, і Ріані дав можливість зберегти обличчя.

— Дуже шляхетно з його боку. Та чи погодиться з цим Ріа-

на? Шайна впевнена, що вона до останку наполягатиме на своїй першості.

— Шайна надто упереджена щодо неї. Насправді ж Ріана не лише амбітна, а й розсудлива, їй вистачило глузду погодитись на роль молодшого співавтора відкриття. Власне, це ж вона вчора ввечері надіслала професорового листа до Кованхара. А сьогодні сестра Їрвен передала його на кафедру пророцтв і яснобачення.

— То професор аб Нейван досі з Ріаною? Вони разом пливуть на Ініс на н-Драйг?

— Виходить, що так.

— Певно, теж захотів подивитися на драконячі кістки,— озвалась Фіннела.

— Та мабуть,— невпевнено мовила Івін.— А можливо, за цією експедицією криється щось більше. Проста розважальна прогулянка на сім тисяч миль якось не узгоджується з усім тим, що я чула про Шимаса аб Нейвана. До такої подорожі його могло підштовхнути лише щось серйозне, надзвичайно важливе...

Розділ IV

Війна починається

Люди на вулиці, ще здаля зачувши стукіт численних підков та вигуки гвардійців, квапливо відходили на узбіччя, тож просуванню королівського загону нічого не заважало. Ну, хіба що слизька дорога — після вчорашньої короткої відлиги сьогодні вночі знову вдарив мороз, і вулиці Ханґована вкрила підступна ожеледиця. Втім, коні були звичні до таких умов, ще й мали на підковах гострі та міцні шипи, тому впевнено несли своїх вершників, а разом робили добру справу для городян, розбиваючи копитами крижану шкарлупу на бруківці.

Імар їхав на чолі семи десятків гвардійців, разом з генералом Кайлемом аб Рорданом, капітаном королівської роти Ронаном аб Шігіром, а також королівським слідчим Ґарваном аб Малахом, який опинився серед них ніби ненароком — про-

сто потрапив Імарові на очі, і той наказав йому їхати з ним. Насправді ж Ґарван, зачувши про події в порту, сам підлаштував цю випадкову зустріч, звільнивши короля від необхідності спеціально викликати його. Ще минулого тижня Імар дав Елвен обіцянку не залишати Кайр Ґвалхал без неї, майстра Шовара або Ґарвана, і за наявних обставин саме Ґарванова присутність у його оточенні видавалася цілком логічною і не мала викликати ні найменшого подиву.

Нарешті вулиця вихлюпнулася на припортову площу, вщерть заповнену людьми. Принаймні, так було з боку міста — а що ближче до набережної, то рідшав натовп. Попри свою допитливість і жагу до гострих відчуттів, ханґованці цінували власне життя, тому воліли триматися на безпечній відстані від озброєних чоловіків у червоних мундирах Конґреґації Святої Віри, що широким півколом оточили один з головних причалів. Їх було щонайменше півтори сотні, а то й усі дві.

До причалу було пришвартовано великий трищогловий фрегат „Ан Невеґлах“, над яким майорів біло-блакитний прапор Королівського Флоту. Вздовж борту корабля вишикувалися вояки в темно-синіх бушлатах; вони тримали рушниці, скеровані в бік червономундирників. З відчинених гарматних люків зловісно визирали чорні чавунні дула, і Імар не мав жодного сумніву, що гармати заряджено й біля них чатують каноніри, готові за першою ж командою відкрити вогонь.

А трохи далі по набережній стояло ще зо два десятки військових моряків — очевидно, з іншого корабля, що якраз перебував у порту. Досі вони не знали, як їм учинити — чи то піти геть, щоб не зв'язуватися з поборниками, чи все-таки підтримати своїх товаришів по службі. Поява колони вершників у зелених ґвардійських одностроях поклала край їхнім ваганням, а розгледівши серед новоприбулих короля з лордом-командувачем, вони відкинули останні сумніви й також націлили зброю на поборників.

Ще на минулому тижні, того знаменного дня, двадцять четвертого гедрева, коли з'ясувалося, що під боком у Імара мешкає троє чаклунів, Ґарван, серед іншого, розповів йому про

таємне розпорядження Священної Канцелярії посилити нагляд за хангованським портом і негайно заарештувати Фергаса аб Гвиртира, щойно той ступить на лахлінську землю. У відповідь Імар віддав флотові наказ зустрічати в морі всі торговельні кораблі з Абраду, перехопити лейтенанта, коли він повертатиметься додому, і забезпечити йому надійний захист аж до прибуття до королівського палацу.

Імар був певен, що це зупинить поборників, проте, як виявилось, переоцінив поміркованість Айвара аб Фердоха, чие ображене самолюбство вимагало хоч невеликого реваншу за свою поразку в справі з відьмачими кузинами. Він відчайдушно прагнув відігратися — бодай на лейтенантові аб Гвиртирі, який за королівським наказом забрав у нього дівчат і відвіз їх до відьом...

— А цих покручів ще більше, ніж нам доповідали, — зауважив генерал аб Рордан. — Мабуть, встигли підтягти додаткові сили. Треба було взяти з собою всю роту.

— Нічого, — сказав Імар. — Сподіваюсь, до сутички не дійде. А якщо впиратимуться, просто зачекаємо на підкріплення.

Коли надійшла звістка про це протистояння, генерал негайно відрядив на східну околицю міста, де було дислоковано найближчий армійський полк, кур'єра з наказом якнайшвидше надіслати до порту два кінні взводи й роту піхотинців. Хоч на останніх Імар не дуже розраховував — і не лише тому, що вони мали прибути ще нескоро, а й через те, що, на відміну від гвардії та гусарських полків, укомплектованих переважно зі шляхти, в піхоті служили головно вихідці з нижчих верств суспільства. Утім, і майже всі військові моряки, за винятком офіцерів, належали до простолюду, проте вони почували себе окремою кастою, їм був притаманний вільних дух морських просторів, де не знаходилося місця для поборників з їхніми трибуналами та вогнищами. Час від часу керівництво Конгрегації намагалося виправити цю прикру для себе ситуацію, призначало на військові кораблі своїх офіційних представників, але вони з підозрілою регулярністю гинули від різних нещасних випадків. Та й таємні інформатори довго не

жили — море їх швидко вбивало.

При наближенні гвардійського загону від поборників відокремилася група з десятка осіб і рушила назустріч. Серед них вирізнялося двоє офіцерів з високими ранговими відзнаками. Їх обох Імар добре знав — один з них, старший за віком, але молодший за званням, перший центуріон Герлейг аб Дуван, був начальником хангованського порту (на Лахліні всі морські порти належали до юрисдикції поборників), а інший, легат Мелан аб Торкіл, очолював комендатуру Хангованського діоцезу Конгрегації Святої Віри. Це була найвища посада, яку міг обіймати поборник, не посвячений у духовний сан; а вже керівники всіх регіональних діоцезів і члени Поборчої Ради, включно з верховним поборником, водночас були проповідниками.

— Що тут коїться, панове? — владно мовив король, коли вони надійшли і вклонилися. — На яких підставах ви заблокували корабель Військово-Морських Сил?

— Ми маємо ордер Священної Канцелярії, ваша величносте, — відповів Мелан аб Торкіл. — Нам наказано взяти під арешт Фергаса аб Гвиртира, лейтенанта Королівської Гвардії, й доправити його на допит до Палацу Святої Віри.

— І за яким звинуваченням? — запитав Імар, хоча наперед знав відповідь.

— У зв'язках з відьмами, государю. З надійного джерела нам стало відомо, що в Кередігоні лейтенант аб Гвиртир кілька разів зустрічався з тамтешньою відьмою, нечестивою Моркадес вер Ріган, і мав з нею тривалі бесіди. Безумовно, під час них вона схилила його до служіння ворогові роду людського.

Імарові аж дух захопило від такої нахабної брехні. Завдяки Гарванові, він достеменно знав, що до вчорашнього дня поборники не мали жодної інформації про перебування Фергаса аб Гвиртира в Дінас Ірвані, і лише напередодні надійшло перше донесення від шпигуна, який відплив із Хангована на одному кораблі з ним. У його листі мовилося тільки про те, що вранці двадцятого гедрева вони прибули до кередігонської столиці, лейтенант із дівчатами зупинився поспідати в припортовій корчмі, а агентові поборників якраз випала нагода передати

це повідомлення через одного ханґованського торговця, Еда-на аб Родейра, що саме вирушав на Лахлін. Схоже, Айвар аб Фердох збирався використати цього чоловіка, як свідка обвинувачення проти Фергаса аб Ґвиртира. Всі купці, що вели торгівлю з Абрадом, а тим більше їздили туди, були цілковито залежними від поборників і покірливо виконували всі їхні накази, бо в разі найменшого непослуху ризикували постати перед Трибуналом Святої Віри за цілою низкою звинувачень — від спроби перевезення товарів, виготовлених з допомогою чарів, до зв'язків з абрадськими чаклунами.

— Дайте поглянути на ваш ордер, — зажадав король.

— Прошу, государю, — сказав Мелан аб Торкіл, видобувши з-поза вилоги мундира сувій з цупкого сірого паперу.

За Імаровим знаком Гарван аб Малах спішився, підійшов до легата, взяв у нього документ і передав королю. Імар розгорнув сувій, пробіг очима текст, а потім зірвав масивну воскову печатку з гербом Священної Канцелярії й жбурнув її під ноги своєму коню.

— Цей ордер, легате, — заговорив він, методично роздираючи аркуш на клапті, — не вартий і паперу, на якому написаний. Ви не маєте жодних конкретних фактів, лише голослівні твердження вашого так званого *надійного джерела*. А я не дозволю, щоб моїх офіцерів, людей з кришталево чистою репутацією, безмежно відданих Державі та Короні, тягли до катівні за першим-ліпшим наклепом з боку різних сумнівних осіб. Я вимагаю, щоб ви надали моєму слідчому, майстрові Гарвану аб Малаху, можливість допитати вашого свідка. Певен, що він з'ясує всю правду.

— Осмілюсь нагадати вашій величності, — обережно мовив Мелан аб Торкіл, — що злочини проти Святої Віри є виключною компетенцією Конґрегації. Тому закон...

— А хіба я щось казав про віру? — урвав його Імар. — Ні, легате, йдеться зовсім про інше. Я звинувачую вашого свідка в свідомому й зумисному оббріхуванні лейтенанта аб Ґвиртира! Може, він не розуміє цього, але водночас зводить наклеп і на мене — адже я сам надіслав лейтенанта до Кередіґону, він діяв там у чіткій відповідності з моїми інструкціями і від мо-

го імені. Тому я вимагаю притягти вашого свідка до відповідальності за образу королівської величності. А це належить до компетенції Королівського Суду, і справу має вести спеціально уповноважений королівський слідчий.

Було видно, що легат розгубився. Верховний поборник явно не давав йому настанов, як поводитися при втручанні короля. Мабуть, лордові Айвару й на думку не спадало, що Імар може особисто прибути в порт. Хоча не виключено, що він, із властивої йому обережності, просто не наважився згадати про такий варіант розвитку подій, переклавши всю відповідальність за рішення на плечі свого підлеглого.

Під час цієї суперечки перший центуріон Герлейґ аб Дуван і шестеро з семи рядових поборників, що супроводжували своє начальство, намагались дивитися куди завгодно, тільки не на короля. І лише сьомий, молодик років двадцяти, свердловий Імара сповненим люті поглядом. Поза сумнівом, він належав до тих знавіснелих фанатиків, для яких теперішній король Лахліну був уособленням найлихішого в світі зла, пекельним вилупком, що забрався на трон з єдиною метою — сплюндрувати благословенну лахлінську землю і штовхнути її добродішній народ в обійми Китрайла...

— Государю, — після короткої паузи озвався Мелан аб Торкіл, — закон однозначно стверджує, що злочини проти віри мають пріоритет перед усіма іншими злочинами — господарськими, кримінальними, державними...

— Я цього не заперечую, — знову не дав йому договорити Імар. — Проте закон не надає Трибуналам Святої Віри повноважень розглядати злочини проти особи короля, бо це, як я вже зазначав, є компетенцією Королівського Суду. Взявшись вирішувати, бреше ваш свідок чи каже правду, ви тим самим перевищите свої повноваження. Мало того, це буде спробою узурпації королівської влади — а за такий злочин карають на смерть. Раджу вам, лорде Мелане, гарненько подумати над моїми словами. А поки думаєте, накажіть своїм людям звільнити для мене дорогу. Я хочу побувати на кораблі.

Мелан аб Торкіл уже мав вигляд зацьковано звіра, однак уперто похитав головою:

— Мені дуже прикро, ваша величносте, але я виконую наказ і не можу дозволити...

— Та що ви верзете! — не стримавшись, гримнув Кайлем аб Рордан. — Як у вас язик повертається говорити таке своєму королю?! Ви ж зі шляхетного роду, легате, а не якийсь вискочень, котрому в голові замакітрилося від влади. Так майте совість, майте честь і гідність, майте повагу до короля — першого шляхтича королівства, поставленого Дивом правити нашою країною.

— Його не Див поставив, а Китрайл! — гнівно вигукнув молодий поборник, що весь цей час з ненавистю дивився на Імара, і рвучко скинув рушницю.

Якби капітан аб Шігір не кинувся вперед, то, можливо, все обійшлося б смертю цього навіженого юнака, а поборникам таки довелося б відступити. Згодом Гарван розповів Імарові, що зреагував на ситуацію миттєво й захистив його невидимим, але надійним магічним щитом, який безслідно поглинув би кулю, а в усіх присутніх склалося б враження, що вона просто пролетіла над головою короля.

Проте Ронан аб Шігір, ударивши шпорами коня, блискучо вирвався поперед щита і прийняв на себе призначену для Імара кулю. Далі Гарванів захист уже не знадобився, бо за лічені секунди найближчі гвардійці загородили собою короля від нових можливих пострілів. Тим часом інші вояки, побачивши, що командир їхньої роти сповзає додолу з кривою плямою на грудях, без зайвих роздумів розстріляли всіх дев'ятьох поборників, що стояли перед ними, а потім скерували вогонь на тих, хто блокував причал.

Це стало сигналом для моряків як на облавку „Ан Невеґлаха“, так і на набережній, внаслідок чого поборники опинились у вкрай невідгідному становищі під перехресним обстрілом з трьох боків. Крім того (про це Імар також дізнався згодом), Гарван аб Малах наслав на них чари, під дією яких вони ще дужче нервували, не могли зосередитись і більше часу витрачали на Perezарядження зброї.

Зрештою поборники збагнули, що так їх усіх переб'ють, і прийняли єдино розумне (коли не рахувати відступу або ка-

пітуляції) рішення — кинулися в атаку на гвардійців, справедливо розваживши, що тоді моряки будуть змушені припинити вогонь, бо інакше ризикуватимуть влучити в своїх.

Як виявилось, капітан „Ан Невеглаха“ ще на початку сутички передбачив такий маневр, тому завчасно наказав перекинути через борт спеціальні канати з вузлами. Щойно поборники рушили в рукопашну, моряки почали висаджуватися на берег і по трапу, і по цих канатах. Їхні товариші на набережній теж не гаяли часу і, вихопивши шаблі, кинулися слідом за ворогом.

Гвардійці відтіснили короля в самісінький тил. Імар не став опиратися, бо розумів, що вони дбають не лише про нього, а й про самих себе. Якщо зараз він загине, то принц Лаврайн, ставши новим королем, не забариться відрядити всіх уцілілих на шибеницю. Відтепер їхні життя були нерозривно пов'язані з ним...

До того, як надбігли перші лави поборників, гвардійці встигли розрядити в них ще по одному набою. Цей залп виявився особливо нищівним, бо його було зроблено зблизька, а на додачу Гарван, скориставшись моментом, задіяв спотикальні чари, від яких чимало супротивників попадало, причому збоку це виглядало так, ніби вони просто перечепилися через убитих та пораних.

Сутичка була коротка, але запекла та кривава. Гвардійці стримали перший, найпотужніший натиск ворога, а потім наспіли моряки й затисли поборників у лещата. Серед синіх флотських бушлатів Імар мигцем помітив зелений гвардійський однострій; це напевно був Фергас аб Гвиртир, який просто не міг втратити таку слушну нагоду, щоб помститися поборникам. А Кайлем аб Рордан, либонь згадавши, як у молодості бився з піратами та бунтівниками, вправно орудував шаблею в самій гущі ворогів. Поблизу нього тримався Гарван аб Малах — переконавшись, що наразі Імар перебуває в безпеці, він вирішив подбати про Елвениного батька.

Коли на ногах залишилося менше трьох десятків поборників, єдиний уцілілий серед них офіцер наказав здаватися. Гвардійці та моряки стали роззброювати бранців і надавати

першу допомогу пораненим товаришам. Генерал аб Рордан перебрав на себе командування об'єднаним флотсько-гвардійським загоном і негайно надіслав половину вояків у південну частину площі, звідки на них сунув натовп, підбурюваний якимсь проповідником. На щастя, йому не вдалося розпалити людей раніше, поки точилася битва; та й зараз натовп ще не досить завівся, тому вистачило попереджувального залпу над головами, щоб він розсіявся. Сам проповідник, попри свій фанатизм, виявився досить обачним і вирішив не спокушати долю, а чимдуж чкурнув геть, оскільки розумів, що інакше його повісять за бунт і непокору королівській владі.

„Це кінець,“ — приречено подумав Імар. — „Кінець хисткого миру на Лахліні. Починається війна... Диве, допоможи мені... Допоможи всім нам!“

До короля підійшов Фергас аб Гвиртир, чиє вбрання було рясно заляпане темними бризками крові. Але не його крові — на ньому Імар не помітив жодної подряпини.

— Ваша величносте...

— Радий вас бачити, лейтенанте. Як ваші справи? Виконали моє доручення?

— Так, государю. Дівчат передав капітанові двірської варти. З відьмою не зустрічався. Відбув на Лахлін уранці наступного дня.

— Це добре... Хоч, мабуть, після останніх подій уже не має значення. Як я зрозумів, поборники намовили одного торговця дати проти вас свідчення. А їхній шпигун, коли повернеться, радо підтвердить його слова.

— Він уже повернувся, — сказав лейтенант і кинув швидкий погляд у бік військового корабля. — Зараз сидить у трюмі в кайданах. Я його вирахував ще по дорозі до Кередіґону, дозволив йому весь день стежити за мною в Дінас Ірвані, а вчора, коли нас перестрів „Ан Невеґлах“, узяв цього покидька під арешт. Капітан аб Гальмар пропонував просто втопити його, але я подумав, що він може стати в пригоді.

— І стане, — пожвавився Імар. — Ще б пак, стане... Майстре Гарване! — покликав він королівського слідчого. — Ходіть-но сюди.

Гарван аб Малах, що під час їхньої розмови делікатно стояв осторонь, наблизився.

— Прошу, государю?

— Ви чули, що сказав лейтенант аб Гвиртир про шпигуна?

— Так, государю. Здається, я зрозумів ваш план. Тому доповідую, що після нашої ранкової розмови я вирішив допитати купця Едана аб Родейра й надіслав по нього королівських приставів. Коли ми залишали палац, вони саме повернулися з ним.

— От і чудово! Зведете його зі шпигуном і примусите розповісти всю правду. Якщо це він мав свідчити проти лейтенанта аб Гвиртира, то лорд Айвар дуже пошкодує про свою хитромудру комбінацію. Вона йому ще боком вилізе.

До них приєднався Кайлем аб Рордан у супроводі високого сорокарічного чоловіка в синьому офіцерському кітелі з відзнаками морського капітана. Генерал відрекомендував його, як Придера аб Гальмара, командира фрегата „Ан Невеглах“. Імар подякував капітанові за своєчасні та рішучі дії, а потім вислухав звіт про вбитих і поранених з обох боків.

Моряків та гвардійців загинуло сімнадцятеро, що було майже вшестеро менше за відповідні втрати у ворога. Ще з десяток мали серйозні поранення, решта потерпілих відбулися незначними ушкодженнями. Серед поборників важкопоранених було понад дві дюжини; а ще півсотні, включно з тими, що під кінець здалися, могли обійтись і без медичної допомоги.

— Зберіть усіх, хто може ходити, в колону,— розпорядився Імар.— Доправимо їх до королівської в'язниці. Вони постануть перед судом за участь у бунті. У зв'язку із замахом на мою особу, я оголошую в Ханґовані військовий стан. Вас, капітане аб Гальмаре, призначаю тимчасовим комендантом порту з надзвичайними повноваженнями. Передовсім накажіть реквізувати кілька вільних підвод, щоб відвезти полеглих гвардійців до Кайр Гвалхалу, де їм віддадуть останні почесні. І простежте за тим, щоб усі поранені отримали належну медичну допомогу.

— Слухаюся, государю.

— Судячи з того, що портова варта розбіглася,— вів далі

король,— на неї покладатися не можна. Тим більше, що тутешні вартові звикли коритися поборникам. Краще буде відіслати їх додому... До речі, скільки у вас людей?

Капітан не згаяв ні секунди, щоб відняти загиблих від загальної чисельності своєї команди. Вочевидь, він ще раніше все порухав.

— Двісті шістнадцять бійців разом з канонірами. Можу запевнити вашу величність, що вони вміють стріляти не лише з гармат. А ще в порту стоїть корвет „Шіннадан“, розрахований на сто двадцять членів екіпажу. Правда, більшість із них, зокрема й капітан, мають вихідний, але десятки зо три залишилися. Власне, ви вже бачили їх у ділі — вони нам добре допомогли.

— Тоді можете залучити і їх. Надзвичайні повноваження дають вам на це право. А невдовзі до порту прибуде сотня піхотинців і два взводи гусарів. Один з них надішлете слідом за нами, а інший, разом з усією піхотою, переходить під ваше командування. Тоді ви матимете досить людей, щоб забезпечити спокій та порядок на звіреній вам території.

— Буде зроблено, государю!

Відпустивши капітана, Імар звернувся до Фергаса аб Гвиртира:

— Лейтенанте, я покладаю на вас обов'язки командира королівської роти. Підготуйте загін до повернення в Кайр Гвалхал. Ми вирушимо, щойно затриманих бунтівників буде зібрано для етапування.

Відсалютувавши, новоспечений ротний командир пішов виконувати наказ. А Кайлем аб Рордан, повівши його поглядом, промовив:

— Він ще замолодий для капітанського звання. Лише влітку став лейтенантом. Я б радив призначити капітаном Тейла аб Ерхара.

Лейтенант аб Ерхар був заступником командира королівської роти і служив у гвардії вже п'ятнадцять років. Ронан аб Шігір, що навесні мав піти у відставку (шкода чоловіка, лише три місяці не дожив до пенсії), рекомендував його на своє місце.

У відповідь на це зауваження Імар пильно подивився на генерала.

— Лорде Кайлеме, я дуже ціную вашу прямоту й готовність застерегти мене від можливих помилок. Буду радий і далі дослухатися до ваших мудрих і зважених порад. Та цього разу я певен, що прийняв правильне рішення. Після сьогоднішніх подій мені буде мало однієї королівської роти. Повернувшись до палацу, я доручу генералові аб Ґораґу сформувати ще дві, об'єднавши їх у королівський полк, яким і командуватиме Тейл аб Ерхар — спершу в чині капітана, а згодом отримає й полковника.

— О, це інша річ,— кивнув Кайлем аб Рордан.— Тоді я знімаю своє застереження. Керівництво досвідченого полкового командира компенсує молодість майбутнього капітана аб Ґвиртира, а свою цілковиту відданість він уже довів.

— Радий, що ви схвалюєте мій план, генерале,— сказав Імар абсолютно серйозно.— Проте посиленої охорони потребує не лише Кайр Ґвалхал, а й увесь Ханґован. Причому військами, вірними Короні, які не піддадуться тискові з боку поборників.

— Щодо цього не турбуйтеся, государю. Відколи ваш дід поставив мене на чолі Головного Штабу, я завжди дбав про те, щоб поблизу столиці дислокувалися полки з найнадійнішими офіцерами.

— У вірності офіцерів я й сам не сумніваюся. Але більшість армії складають солдати — прості люди, змалку заморочені поборниками та проповідниками.

— Жоден офіцер, по-справжньому вірний вам, не терпітиме під своєю орудою солдатів, що моляться на поборників і ладні повернути зброю проти короля,— впевнено відповів генерал аб Рордан.— Такі солдати небезпечні для самих офіцерів, бо тільки й чекають нагоди донести на них за перше ж необережне слово. Особисто я ніколи не панькався з цією наволоччю — ще замолоду, будши лейтенантом, засвоїв, що найкращими ліками від зрадливості є зашморг на шиї. Інші мої товариші були делікатнішими, вигадували різні хитрі способи, як позбутися ненадійних підлеглих. І зазвичай таки позбува-

лися. А загалом, солдати дуже цінують свою службу, бо вона дозволяє їм вибратися зі злиднів, у яких народилися, й жити більш-менш по-людському. Вони розуміють, що платить за це не Конгрегація, а король, тому не стануть кусати руку, яка їх годує.

— Сподіваюсь, ви маєте рацію, генерале. Дуже на це сподіваюсь.

— Не сподівайтесь, а просто знайте, государю. Армія завжди служила і завжди служитиме королю.

Вони саме збиралися вирушати, коли прибули два гусарські взводи, що їх генерал аб Рордан викликав зі східного передмістя. Імар коротко переговорив з обома лейтенантами, які були до краю обурені зухвалим убивством капітана аб Ші-гира і щиро шкодували, що не встигли на з'ясування стосунків з поборниками. Вони рішуче запевнили, що для них не існує вищої влади за королівську, і мало не пересварилися між собою за право залишитися під командуванням нового коменданта, оскільки було очевидно, що поборники передовсім спробують повернути собі контроль над портом. Зрештою, Імар залишив їх обох, відібравши з кожного взводу по десятку гусарів, щоб зміцнити гвардійський загін і посилити охорону полонених, серед яких був і затриманий Фергасом аб Гвиртиром шпигун поборників.

За цей час звістка про сутичку в порту вже встигла облетіти добру половину міста, і на всьому зворотному шляху на узбіччях вулиць, якими вони їхали, юрмилися городяни. Не чулося жодного вітального вигуку на адресу короля — як, утім, і прокльонів. Люди проводжали загін похмурими, стриманими поглядами і, либонь, думали про те, яких лих завдасть їм це протистояння. Може, вони й були фанатично віддані своїй дурній Святій Вірі, але водночас не мали великих ілюзій щодо методів Конгрегації, тому дуже боялися, що поборники, не в змозі дотягтися до короля та його прибічників, відіграватимуться на простому народові...

Генерал аб Рордан наполог, щоб Імар їхав посередині колони, під пильним наглядом гвардійців, а сам разом з Ферга-

сом аб Гвиртиром став на чолі загону. Проте невдовзі король покликав до себе лейтенанта й почав розпитувати його про подорож до Кередігону.

Фергас відповідав стисло, але змістовно, по-військовому чітко і ясно, та коли мова заходила про відьмачих кузин, став надзвичайно обережним, ретельно зважував кожне слово. Дуже скоро Імар збагнув, що він чогось недоговорює, і причиною такої потаємності, вочевидь, була присутність Гарвана аб Малаха, який їхав поруч із ними.

— Лейтенанте,— сказав тоді Імар.— Можете вільно говорити при майстрові Гарвані. Я йому цілком довіряю — так само, як і вам.

Після коротких вагань Фергас аб Гвиртир ствердно кивнув:

— Так, государю. Якщо ви довіряєте майстрові, то я тим більше не маю причин для недовіри. На кораблі дівчата, довідавшись, що їх везуть на Абрад, влаштували справжню істерику. Репетували, заливалися слізьми, благали повернути їх на берег, і всю ніч перед відплиттям я не спав, мусив стерегти їхню каюту, щоб вони не утнули якоїсь дурниці.

— Бідолашні задурені діти,— зітхнув Імар.— Навіть смерть рідних нічого їх не навчила.

— Вони не знали про вирок, государю. Поборники обіцяли, що помилують усіх за щиросерде зізнання й каяття, а в мене попервах просто язик не повертався сказати їм правду. Лише наступного ранку, коли ми вийшли в море...— Лейтенант трохи помовчав.— Мабуть, я повівся з ними надто жорстоко. Варто було підготувати їх, якимось пом'якшити цей удар... але вони мене розлютили. Вихвалялися тим, що вберегли всю родину від вічного прокляття, завадивши батькам зрадити Святу Віру.

Імар не зміг стримати стогін.

— О ні! Цього бути не може...

— На жаль, так і було, государю. Їхні батьки, отримавши небожевого листа, майже не вагалися. Визнали, що не мають іншого вибору, крім утечі на Абрад. Навіть виявили неабияку обачність, вирішили розповісти про все лише старшому синові, а всім меншим сказати, що їдуть погостювати до далеких

родичів на Ініс Клиган. Їхнього старшого саме не було в місті, він мав повернутися лише надвечір, тому батьки не знищили листа, а сховали його під підлогою. І все могло б скластися, якби цю розмову не підслухали Марвен і Грайне.

— Вони побігли до поборників?

— Атож. Були певні, що відьомські чари в листі заморочили батькам голови. Щиро хотіли їм допомогти.

— Клята країна, нещасний народ,— пригнічено мовив король.— Народ, що цілком заслуговує на таку бузувірську владу... Майстре Гарване,— глянув він на слідчого.— Ви ж мусили це знати. Чому не сказали мені?

— Я сказав вам те, що вважав правдою, государю,— відповів Гарван аб Малах, відкрито дивлячись йому в очі.— У матеріалах справи не було жодного слова про це, а всю заслугу у викритті „відьомської змови“ приписав собі старший поборник Дервегського діоцезу. Як і ви, я був певен, що тітка та дядько Бренана аб Грифида самі принесли листа.

— А виявилось, що їх зрадили власні доньки,— скрушно резюмував Імар.— Коли-небудь вони подорослішають, усвідомлять, що накоїли, і вжахнуться.

— Вже усвідомили,— сказав Фергас.— І вжахнулися. Загалом, вони славні дівчатка, просто, як ви й говорили, задурені. Хоч і не такі задурені, аби й далі вважати, що вчинили правильно, прирікши на смерть усіх рідних.

— І мабуть,— припустив Імар,— щоб полегшити почуття провини, стали звинувачувати кузена-відьмака. Мовляв, якби не його лист, усе було б добре.

— Старша, Марвен, так і робила. А Грайне наступні два дні майже не розмовляла. І постійно плакала — тихо-тихесенько, але так гірко, що в мене аж серце розривалося...— Кілька секунд лейтенант вагався, та все ж продовжив: — Коли вони трохи вгамувались, я їм пояснив, що їхній двоюрідний брат нікому не бажав зла. Навпаки, намагався врятувати їх, і саме тому написав листа. Також я розповів про плани поборників улаштувати для нього пастку і про те, як ви ризикували, звільнивши їх від каторги... Я розумію, государю, що цим перевищив свої повноваження. Але мені видавалося правильним на-

діслати через дівчат сигнал Бренанові аб Грифиду, що вас ніяк не можна звинувачувати в смерті його тітки та інших рідних. Навіть навпаки — він має бути вдячний вам за порятунок Марвен і Грайне.

— Усе гаразд, лейтенанте, ви вчинили правильно. Якби я хотів приховати свою участь у цьому, то наказав би вам мовчати. Хоч це однаково нічого б не дало. Кередігонський посол справно інформує свого короля про всі важливі події на Лахліні, а той, поза сумнівом, ділиться цією інформацією з відьмами. На жаль, наш посол у Кередігоні підпорядковується поборникам і надсилає детальні звіти до Священної Канцелярії. Я ж отримую від нього лише коротенькі відписки. Цей негідник і досі не сподобився сповістити мене про появу на Абраді чоловіка-відьмака. А він, безумовно, знає про це. І вже давно.

— Певна річ, государю, — підтвердив Фергас аб Гвиртир. — Я пробув у палаці лише чверть години, але встиг почути, що відьми намірилися зробити Бренана аб Грифида королем Катерлаху. Теперішній уже на ладан дихає, протримається недовго, а після нього трон посяде відьмак.

Імар роздратовано труснув головою.

— Ні, це просто неподобство! Далі я терпіти не стану. Найближчими днями призначу нового посла, що звітуватиме лише переді мною. Кередігонцям начхати на наші внутрішні процедури, вони зважатимуть лише на міждержавну угоду, в якій чітко прописано, що повноваження посла визначаються королівською вірчою грамотою. А лорд Айвар нехай хоч лушне... Майстре Гарване, ми з вами вже вели про це мову. Досі я вважав, що справа не горить, але тепер обставини змінилися.

— Слухаюсь, государю, — відповів королівський слідчий. — Я майже закінчив перевірку всіх кандидатур. Післязавтра надам вам детальний звіт.

— Добре, чекатиму. — Імар знову перевів погляд на лейтенанта. — То про дівчат уже все?

— Ні, залишилося ще одне, государю. Я навчив їх, що треба говорити про арешт сім'ї. Мовляв, батьки самі віддали поборникам листа. Може, це й неправильно, але... так буде краще. Гадаю, відьмак із розумінням поставився б до вчинку дівчат,

бо сам виріс на Лахліні, проте абрадці вважали б їх чудовиськами. А вони й без того зазнали горя.

— Я так і думав,— кивнув король.— Ну, гаразд, ми вже наближаємося до палацу. Гадаю, генерал більше не наполягатиме, щоб мене охороняли з усіх боків. Поїхали вперед.

На площі перед Кайр Гвалхалом їх зустрічала чи не половина двору. Більшість присутніх, як і городяни, були похмурі та стурбовані, але знайшлося й чимало таких, чії погляди висловлювали схвалення — від обережного, старанно замаскованого, до відвертого й неприхованого.

Ясна річ, тут була й Елвен з незвично блідим від хвилювання обличчям. Імар розумів, що їй хочеться негайно підбігти до них і про все розпитати, однак вона розуміла, що зараз не час і не місце для таких розмов.

Біля підніжжя широких сходів, що вели до палацу, стояв, склавши на грудях руки, принц Лаврайн аб Брoгaн, довкола якого придворні утворили вільний простір — чи то з пошани, чи то зі страху, що король може подумати, ніби вони вони на його боці. Уже те, як він тримався,— його напружена поза, нервові потоптування правою ногою, трохи відкинута назад голова, яскравий рум'янець на щоках,— виразно свідчили, що він сердитий і, водночас, наляканий. А наблизившись, король відчув на собі й кузенів погляд — гнівний та осудливий.

Імар вирішив, що за цих обставин краще просто ігнорувати Лаврайна, тому звернув трохи ліворуч і під'їхав до Дивліна аб Галховара, міністра права та справедливості. Кинувши поводи слугі, що мовби з-під землі вигулькнув перед ним, він зійшов з коня і сказав:

— Добре, що ви тут, лорде Дивліне.

— До послуг вашої величності,— вклонився старий урядовець.

— Хто з міністрів зараз у палаці?

— Усі, государю. Донедавна були відсутні лорд Фіннан і лорд Арнор, але й вони, отримавши звістку про замах на вашу величність, поквапилися...

Дивлін аб Галховар не договорив, бо до них швидким кро-

ком надійшов Лаврайн, що явно не збирався залишатися просто глядачем.

— Невже це правда, брате? — заговорив він з демонстративним обуренням. — Невже ви...

— Замовкни, Лаврайне! — жорстко урвав його король. — Ти обрав невдалий час, щоб засвідчити свою відданість Конгрегації. Зараз я не в настрої дискутувати з тобою. Забирайся геть. Негайно!

— Ні, не заберусь! — уперся юний принц. — Я вимагаю пояснень, брате. Як ви сміли напасти на святих людей, котрі...

Цього разу Імар не обмежився лише словами, а вхопив двояюрідного брата за барки й сильно труснув, мало не піднявши над землею, бо був на голову вищий за нього.

— Питаєш, як я смію? — мовив він із холодною люттю в голосі. — Ти питаєш у короля, чи сміє він щось робити! Та ти взагалі думаєш, що верзеш? Гаразд якби ти був тупоголовим фанатиком, я б іще зрозумів тебе. Але ж ні — донедавна ти не відзначався особливою ревністю в релігії, навіть нишком критикував свого батька за його завзяття і тоді був набагато щиріший, переконливіший, ніж зараз. То що ж з тобою сталося? Ти просто здурів — чи, може, націлився на корону? Краще б це було перше, бо за друге можеш легко позбутися голови. — Імар відпустив принца. — Ще раз тобі кажу: забирайся з моїх очей. Повторювати більше не буду.

Генерал аб Рордан, який був рідним дядьком Лаврайна по материній лінії, визнав за доцільне приєднатися до розмови:

— Прошу вас, племіннику, послухайтеся короля. Він наш єдиний государ, його слово для нас закон, а його вчинки не підлягають обговоренню. Не ганьбіть себе, не ганьбіть усіх нас, зверніть, поки не пізно, з кривої стежини, якою все життя ходив ваш дурний батько.

Проте Лаврайн у своєму юнацькому максималізмі вирішив, що останнє слово конче має бути за ним. Пройгнорувавши дядькові слова і вдавши, ніби взагалі його не помітив, він грізно мовив:

— Стережіться, брате, ви граєте з вогнем! Кожен, хто встає проти Святої Віри, байдуже, король він чи жебрак, чинить

тяжкий гріх в очах Дива і заслуговує на найсуворіше покарання.

Імар зітхнув. Йому дуже не хотілося цього робити, але іншого вибору не було. Зараз він просто не мав права виказувати слабкість.

— Лейтенанте аб Ґвиртире, — повернувся король до Фергаса, що вже спішився й стояв у нього за спиною, — заарештуйте лорда Лаврайна, відведіть... — він збирався сказати „до двірської в'язниці“, але останньої миті передумав, — ...на горішній поверх Вежі Елдиґар і виставте охорону. Якщо чинитиме опір, дозволяю застосувати силу.

— Слухаюсь, государю, — відповів лейтенант із кам'яним, незворушним виразом обличчя. Він негайно підійшов до стопопільного від такого розвитку подій принца й поклав руку йому на плече. — Ваша високосте, прошу вас іти зі мною.

— Ні! — вигукнув Лаврайн, відсахнувшись від лейтенанта. Мабуть, він злякався б менше, якби Імар наказав доправити його до в'язниці. Вежа Елдиґар, хоч і була набагато комфортніша за підземну буцеґарню, мала дуже лиху славу, особливо для принців. У різний час троє з них пробули її бранцями до самої смерті з волі своїх родичів-королів. — Ні!.. Брате, ви не можете цього зробити...

— Можу, — сказав Імар. — І роблю. Ти відкрито й цілком свідомо став на бік людей, які виявили злісну непокору королівській владі, а на довершення вчинили на мене замах. Це державна зрада, Лаврайне. Раджу тобі зберегти гідність і не влаштовувати сцен. Просто піди з лейтенантом — бо інакше тебе потягнуть силоміць.

Блідий, мов полотно, Лаврайн розкрив був рота, але нічого не сказав. Зате його очі палали лютим, хижим, несамовитим вогнем.

— Ваша високосте, — повторив Фергас аб Ґвиртир, — прошу йти зі мною.

Якусь мить здавалося, що принц таки наважиться на опір. Проте він стримався й коротко кивнув:

— Так, лейтенанте. Ведіть мене.

Коли вони пішли, Імар обвів принишклий натовп рішучим поглядом і голосно промовив:

— Тим, хто поділяє думку лорда Лаврайна, я б радив негайно залишити палац. Більше я не терпітиму біля себе ні зрадників, ні їхніх посіпак. Годі вже! Терпець мені урвався. — Помітивши, що до нього наближається леді Гвайр бан Броган з благально простягненими руками й сльозами на очах, він стишив голос і майже лагідно сказав: — Тітонько, не просіть мене за Лаврайна, я все одно не зміню свого рішення. Краще переконайте старшого сина взятися за розум і припинити загравання з ворогами Корони. Я віддам розпорядження, щоб вам дозволили бачитися з ним у будь-який зручний для вас час. — Відтак повернувся до Дивліна аб Галховара. — Прошу вас якнайшвидше зібрати всіх міністрів у Малій Залі королівських покоїв. Ми маємо розглянути цілу низку невідкладних справ.

— Буде виконано, государю.

Імар став підніматися сходами до палацу. Люди перед ним шанобливо розступались і схилялися в уклонах. Слідом ішов Гарван аб Малах, а Кайлем аб Рордан на хвилю затримався, щоб утішити сестру, після чого наздогнав короля.

— А ви, генерале, — сказав йому Імар, — проведіть нараду Головного Штабу й розробіть план заходів на виконання мого наказу про запровадження в Ханговані військового стану... Хоча ні. Передовсім надішліть розпорядження армійським та гвардійським частинам висуватися до столиці, а конкретні завдання вони можуть отримати вже в дорозі. Скільки часу їм знадобиться, щоб узяти під контроль усе місто?

— Щонайбільше до завтрашнього ранку. Я не передбачаю значного спротиву з боку поборників — вони кинули великі сили на придушення архарського бунту, а тих, що залишилися в Ханговані, вистачить хіба на охорону Палацу Святої Віри. Зараз дуже вдалий час, щоб поставити цих вискочнів на місце.

„Ні, невдалий,“ — подумав Імар. — „Це сталося надто рано. Ми лише розпочали підготовку. Та тут уже нічого не вдієш...“

У вестибюлі палацу Імар відпустив генерала й надіслав Гарвана аб Малаха по документи, що зберігалися в його таєм-

ній схованці, а сам, під охороною шести ґвардійців, рушив до своїх покоїв.

Напівдорозі його нагнала Елвен. Вона не стала нічого говорити, просто взяла за руку й мовчки пішла поруч із ним. Від самої її присутності, від ніжного доторку м'якої та теплої долоні, Імар миттю заспокоївся, а майбутнє вже не здавалось йому таким непевним і похмурим. Разом із цією дівчиною він був непереможний — і не лише тому, що вона була могутньою чаклункою. Просто це була Елвен...

Коли вони вдвох увійшли до королівського кабінету і камердинер зачинив за ними двері, Елвен рвучко пригорнулася до Імара, зарившись обличчям на його грудях.

— Я так злякалася, коли почула про сутичку! А ви були ще далеко, і Ґарван не міг надіслати повідомлення, заспокоїти мене...

— Як бачиш, з нами все гаразд,— промовив Імар, погладжуючи її шовковисте русаве волосся.— І зі мною, і з твоїм батьком, і з майстром Ґарваном. Чого не можна сказати про капітана аб Шіґира, який загинув замість мене...— Він з великою неохотою відсторонив від себе дівчину й підійшов до письмового столу.— Вибач, Елвен, мені треба підготуватися до зустрічі з міністрами.

— Діятимеш за нашим планом?— запитала вона.

— Так,— відповів Імар, улаштувавшись за столом.— Вірніше, за тією його частиною, яку вже можна реалізувати... Лише за невеликою частиною.

— Це нічого,— переконано сказала Елвен.— Просто доведеться переглянути план, пристосувати його до нових обставин. І прискорити деякі події.

— Не всі події можна прискорити,— зауважив Імар.— Архарське повстання мало добряче пошарпати поборників, деморалізувати їх, підірвати віру людей у їхню всемогутність... Хоч, правду кажучи, я від самого початку не дуже вірив, що вдасться вичекати аж до весни. Те, що сталося сьогодні, було закономірним і неминучим.

Висунувши середню шухляду, Імар видобув звідти тонку теку, де зберігалися заготовки указів з кадрових рішень. Ще

дід навчив його завжди тримати їх під рукою, щоб у разі потреби швидко здійснити перестановки в уряді. Залишалося тільки вписати ім'я чиновника та посаду, на яку його призначають або з якої звільняють.

Він заповнив п'ять указів і розклав їх на столі. Елвен висушила чарами чорнила й розпавила внизу кожного аркуша по шматочку воску. Притискаючи до м'яких воскових кружалець печатку на своєму персні, Імар із заздрістю думав про те, що всі абрадські королі (і не лише королі, а й князі, і навіть пересічні лорди) пишуть чарівними перами без цих мазких чорнил і користуються магічними печатками, що залишають відбиток усередині паперу.

— От і все. Нарешті позбудуся зрадників у своєму уряді... Та чи всіх? Може майстер Гарван когось пропустив?

— Не турбуйся, решта чисті,— запевнила його Елвен.— Гарван знає свою справу.

— Дай Диве, щоб так і було... А він точно зможе й далі добувати інформацію? Коли поборники дізнаються, що нам відомо про їхні секрети, то ще пильніше охоронятимуть Священну Канцелярію.

— Охорона не має значення. Гарванові однаково, скільки...

Елвен сторожко замовкла й підняла вгору вказівний палець, сигналізуючи про те, що до дверей кабінету хтось наближається. Як виявилось, це був королівський секретар з доповіддю, що міністри вже зібралися в Малій Залі.

— Дякую, майстре Леолане,— сказав Імар.— Тепер ви можете йти. Сьогоднішня нарада буде таємною, без помічників.

Секретар уклонився й вийшов. Король не сумнівався, що він і сам, без додаткових указівок, подбає про те, щоб міністерські секретарі, які напевно прибули разом зі своїми начальниками, залишили збори. Леолан аб Дахайн був сумлінним і вправним службовцем; а крім того, як недавно довідався Імар, ще й відданим — він рішуче відмовився надавати поборникам інформацію про дії короля і не став вимагати за цей прояв вірності жодної винагороди, бо вважав, що просто виконує свій обов'язок.

А буквально за хвилину з'явився Гарван аб Малах із гру-

бенькою текою в руках. Там були деякі документи, що їх Імар на минулому тижні наказав викрасти з архіву Священної Канцелярії. Певна річ, це був ризикований крок, але він вирішив, що ризик виправданий. Будь-якої миті поборники могли визнати ці документи небезпечними навіть для зберігання в архіві й знищити їх — а вони становили цінність лише в оригіналі.

Імар пропонував Елвен повернутися до себе, однак вона наполягла на тому, щоб піти разом з ними; мовляв, так Ґарванові буде менше клопоту, йому не доведеться відволікатися й стежити за тим, чи їх ніхто не підслуховує. Проте Імар розумів, що насправді їй просто кортить узяти участь у цих зборах і на власні очі побачити реакцію міністрів, коли король поведе їх у бюрократичний бій з Конгреґацією...

Мала Зала призначалася для щоденних офіційних прийомів, а зустрічі з міністрами Імар зазвичай проводив у спеціальній залі для нарад в урядовому крилі. Але сьогодні, з огляду на обставини, він вирішив зібрати їх тут — зрештою, це засідання мало стати особливим, вирішальним у долі багатьох людей, а можливо, й цілої країни.

Слуги виявили неабияку моторність і вже встигли прийти до зали довгого стола й розставили довкола нього м'які стільці. Проте жоден з урядовців не сидів, усі були на ногах — хтось нервово кружляв поблизу стола, не в змозі стримати хвилювання, а хтось, на зразок Дивліна аб Ґалховара, з удаваним спокоєм стояв біля свого місця.

Увійшовши, Імар відповів на їхні привітання й гострим поглядом зміряв усіх дванадцятьох присутніх.

— Лорде Шоґрине, лорде Малдвине, лорде Дорване, — промовив він крижаним тоном. — Прошу залишити приміщення. Вас звільнено.

Міністр торгівлі та перший лорд скарбниці не потребували жодних пояснень. Уклонившись, обоє негайно подалися до виходу, а на їхніх обличчях було написано полегшення. Вочевидь, вони не наважувалися самі відмовитися від посад і цим розсердити Айвара аб Фердоха, що мав їх за своїх агентів серед королівських міністрів, але водночас боялися й Імара, який

на прикладі принца Лаврайна засвідчив, що більше не збирається терпіти зрадників у своєму оточенні.

А от віце-канцлер Шоґрин аб Рогран не зрушив з місця і приголомшено втупився в короля, ніби не йняв віри почитому. Інші міністри також були здивовані цим рішенням, оскільки лорд Шоґрин завжди вважався одним з найвірніших людей короля і мав з поборниками напружені стосунки. Власне, цим він і заслужив посаду віце-канцлера, яку обіймав уже три роки.

— Так,— підтвердив Імар,— мені відомо про вашу хитру гру. Я знаю, що ви завжди, від самого першого дня своєї роботи в уряді, працювали на поборників. Усі ці роки ви вдавали беззастережну вірність спершу моему дідові, а потім і мені, хоча насправді служили Конгрегації. Для мене було великою прикрістю дізнатися про вашу підлу дводушність, попервах я навіть не хотів у це вірити. На жаль, місця для сумнівів не залишилося — докази проти вас неспростовні. Я не наказую взяти вас під варту, бо даю вам, як і кожному моему підданому, можливість визначитися й прийняти правильне рішення. Якщо ви оберете службу законному королю, я прийму її від вас — та вже як від приватної особи. А ваша урядова служба сьогодні закінчилася. Це все, лорде Шоґрине. Хочете щось сказати?

— Ні, государю,— хрипко відповів колишній віце-канцлер і на негнучих ногах, мов на дибах, залишив залу.

Імар підійшов до стола і влаштувався в королівському кріслі.

— Тепер прошу сідати, панове.

Міністри зайняли місця праворуч та ліворуч нього, Елвен умостилася на стільці в кутку кімнати, а Гарван аб Малах залишився стояти, тільки поклав на стіл свою теку.

— Передовсім залагодимо формальності,— промовив Імар і передав три укази Фіннану аб Девґалу, лордові-наглядачеві державної печатки.— Завірте мої рішення про усунення з посад лордів Шоґрина, Малдвина й Дорвана.

Позбавлений допомоги секретаря, лорд Фіннан мусив сам узяти тигель з печатним воском, розігріти його над вогнем і проставити на указах три печатки поруч із королівськи-

ми. Коли він упорався, Імар негайно передав йому четвертий указ.

— Новим віце-канцлером я призначаю людину, в чийй вірності, відданості та порядності не маю жодного сумніву. Мої вітання, лорде Дивліне.

Дивлін аб Галховар підвівся і схилив сиву голову.

— Дякую за високу честь, государю.

— До завтра надайте мені рекомендації щодо міністра торгівлі та першого лорда скарбниці. А з вашим наступником на посаді міністра права та справедливості й головного королівського прокурора я вже визначився. — З цими словами король посунув убік Фіннана аб Девґала п'ятий указ, після чого глянув на Гарвана аб Малаха. — Майстре Гарване, ви чуєте таке звернення востаннє. Відповідно до вашої нової посади, ви отримуєте пожиттєвий неспадковий титул лорда. Прошу зайняти місце за цим столом, лорде Гарване.

Новоспечений лорд уклонився й сів поруч із Дивліном аб Галховаром — урядовцем, що свого часу посприяв його призначенню королівським слідчим.

— Тепер залишається з'ясувати ситуацію з лордом-канцлером, — сказав Імар. — За законом цю посаду обіймає верховний поборник Святої Віри. Лише за виняткових обставин, у разі неспроможності верховного поборника здійснювати свої повноваження, лордом-канцлером тимчасово стає віце-канцлер. Однією з таких обставин є звинувачення в державній зраді. Я не стану посилатися на сьогоднішні події, оскільки слідство щодо них тільки розпочалося і поки не встановлено, чи існують вагомі докази про причетність до них лорда Айвара аб Фердоха. Проте є й інша справа, розслідування якої триває вже одинадцять днів. І хоч його ще не завершено, деякі висновки зробити можна. Лорде Гарване, вам слово.

Гарван аб Малах підвівся й розкрив свою теку.

— Панове міністри. Як вам усім відомо, вранці двадцять четвертого гедрева високородного лорда Броґана аб Лаврайна було знайдено мертвим у спальні його покоїв. Головний королівський медик, майстер Шовар аб Родрі, оголосив, що смерть настала внаслідок серцевого нападу, але згодом, у конфіден-

ційний розмові з государем Імаром, зробив застереження, що цей напад міг бути викликаний не лише природними причинами, а й отрутою.

Серед міністрів пробіг стриманий гомін. Розмови про Броґанову смерть не вщухали й досі, і тема можливого отруєння була доволі популярною. Серйозно в це мало хто вірив, але симпатичні поборників не втрачали нагоди шпурнути камінець до королівського городу, а прихильники короля пошепки твердили, що верховний поборник дуже потерпав від інтриг з боку Броґана, тож принцова смерть була для нього дуже вчасною.

— Його величність,— вів далі Гарван,— доручив мені провести з цього приводу таємне слідство. Мені й раніше було відомо, що лорд Айвар виказував глибоке незадоволення діяльністю лорда Броґана, тому я дав своєму агентові в Священній Канцелярії завдання...— він зробив паузу, щоб його нові колеги в повній мірі усвідомили щойно почуте,— дав йому завдання роздобути про це детальнішу інформацію. А вже наступного дня отримав повідомлення, що за особистим розпорядженням верховного поборника до підземного архіву Священної Канцелярії було відправлено всі документи, пов'язані з лордом Броґаном. Оскільки моя людина має доступ до архіву, я, за згодою його величності, віддав наказ вилучити ці документи, підмінивши їх чистими аркушами паперу такого ж розміру та кольору.

Лорд Дивлін заінтриговано глянув на розкриту теку.

— То це вони?

— Лише найважливіші з них, пане віце-канцлере. Ті, в яких ідеться про стеження за лордом Броґаном і про різні заходи, спрямовані на послаблення його впливу в середовищі поборників. Зрозуміло, що про вбивство ніде прямо не говориться, проте в останніх доповідних записках, адресованих верховному поборнику, проглядаються досить прозорі натяки на можливість найрадикальнішого вирішення цієї проблеми. Уже наявність самого наміру заподіяти шкоду життю, або здоров'ю, або честі та гідності члена королівської родини закон однозначно тлумачить, як злочин проти Держави та Ко-

рони. А в цих документах таких намірів не бракує.

— І з боку лорда Айвара теж? — запитав Арнор аб Гован, міністр земельних угідь та продовольства.

— На більшості документів стоять власноручні резолюції верховного поборника. Отже, він знав їхній зміст, але не доповів про це королівському правосуддю, що робить його співучасником злочинних намірів підлеглих. Крім того, є кілька особистих розпоряджень лорда Айвара, кожне з яких окремо сформульовано надзвичайно зважено й обережно, однак у сукупності вони не залишають сумнівів, що верховний поборник зазіхав щонайменше на репутацію лорда Брогана.

— Ми можемо подивитися ці документи? — озвався Гліф аб Шілтах, міністр королівського двору.

— Так, можете, — кивнув Імар. — Саме для цього я й наказав їх принести.

Гарван мовчки обійшов стіл і роздав кожному з міністрів по кілька аркушів. Вони уважно їх читали, похитували головами, кидали один на одного значущі погляди, а потім стали обмінюватися документами. Імар чекав із вдавано-байдужим виразом обличчя, хоч насправді мало не підстрибував від нетерплячки.

Нарешті лорд Дивлін прокашлявся й мовив:

— Лорде Гарване, ви певні, що це не підробка? Ваш агент надійна людина?

— На обидва питання відповідь „так“, пане віце-канцлере, — твердо сказав Гарван. — Людині, що роздобула ці папери, я довіряю, як самому собі. А справдешність роздобутих ним матеріалів підтверджено порівнянням з офіційними документами Священної Канцелярії, написаними тими ж особами.

— Ну, тоді... — Дивлін аб Галховар трохи помовчав, добираючи слова. — Государю, на підставі самих цих документів не можна нікого звинуватити в причетності до вбивства лорда Брогана. Проте, як вірно зазначив лорд Гарван, у діях і намірах Айвара аб Фердоха та низки високопосадовців Конгрегації наявні всі ознаки вчинення державного злочину.

— Усі згодні з цим висновком? — запитав Імар.

Решта міністрів схвально загули.

— Ніхто не має заперечень?

Мовчанка. Похитування головами.

— Тоді, лорде Гарване, я вповноважую вас, як міністра права та справедливості й головного королівського прокурора, висунути належні обвинувачення проти лорда Айвара аб Фердоха, верховного поборника Святої Віри, та інших причетних до справи осіб. А оскільки за таких обставин лорд Айвар не в змозі виконувати обов'язки лорда-канцлера, я покладаю їх на лорда Дивліна аб Галховара, віце-канцлера королівства.

Лорд Дивлін знову підвівся.

— Ваша величносте, я з відповідальністю приймаю це високе призначення і від цієї миті беруся до виконання покладених на мене обов'язків лорда-канцлера.

Імар кивнув, дочекався, коли урядовець сяде, й заговорив:

— Тепер ми можемо перейти до наради. Сьогоднішні події виразно засвідчили, що представники Конґрегації Святої Віри, спираючись на прогалини в законодавстві, перевищують свої повноваження, втручаються в компетенцію королівської влади і навіть злісно ігнорують законну волю короля. На жаль, це не поодинокі випадки, не рідкісні винятки, а ціла тенденція, яка вже давно набула загрозливого характеру. Далі з цим миритися не можна — і я більше не миритимусь.

Він на хвилю замовк й обвів поглядом міністрів. Усі були його прибічниками. Якщо не друзями, то вже напевно ворогами його ворогів. А проте, Імар дуже хвилювався, бо зараз спалював за собою всі мости, перекривав собі шлях до можливого відступу...

— Я маю намір докорінним чином реформувати систему державного управління, цілковито виключивши з неї поборників. Нехай собі займаються питаннями віри, для чого й було створено Конґрегацію. А державою повинен керувати король.

Розділ V

Лорд Фінвар аб Дайхі

— Ти страшна авантюристка, Шайно,— пошепки говорила Шаннон, сторожко вдивляючись у темряву нічного провулку.— Просто не збагну, навіщо я попхалася за тобою.

Вона могла й не шепотіти, оскільки їх обох огортало глушильне плетиво, яке не пропустило б навіть найгучнішого крику. Та й її пильність була зайвою — бо відьомське чуття раніше за будь-який зір попередило б про присутність поблизу людей.

— Мабуть, за старою звичкою,— припустила Шайна.— На Тір Мінегані ти знай поривалась опікати мене. А я від цього аж сатаніла. Мені не потрібна була твоя опіка, я хотіла рівноправної дружби. Ти ж відмовлялася визнавати мене рівною.

— І через те ти постійно задиралась до мене.

— Та хіба лише до тебе! Я діставала всіх старших дівчат. А особливо — Ріану з Давнайг, цю солодку парочку. Тобі ж перепадали якісь рештки.

Провулок закінчився високим кам'яним муром, що огорожував столичну резиденцію Фінвара аб Дайхі. На відміну від графів, які нарівні з королем вважалися співвласниками Рінанхару і мали там розкішні покої для себе та своїх придворних, решта катерлахських вельмож були в палаці лише гостями, тому ті з них, хто міг собі це дозволити, тримали в Тахріні окремі будинки. Найбільшим з них був дім лорда Фінвара — чи навіть не дім, а радше невеликий палац, до того ж розташований у самісінькому середмісті, неподалік Рінанхару. Його було зведено ще за часів лорда Туахала, Фінварового діда, який за шалені гроші придбав колишню міську ратушу разом з прилеглими спорудами і просто наказав усе знести, щоб на чистому місці поставити велику п'ятиповерхову будівлю у формі підкови. Його син, Дайхі аб Туахал, остаточно перебрався з родиною до Тахріна і вже звідси керував своїми численними копальнями, шахтами та каменярями. Відтоді

представники старшої гілки роду О'Міхертах стали столичними мешканцями. Утім, ні лорд Дайхі, ні лорд Фінвар не наважувалися балотуватись до Ради Лордів від Королівської Області, бо були не надто популярними серед тахрінської шляхти, тому й далі обиралися від Князівства Фиршам, де мали найбільші земельні володіння.

У стіні були оббиті залізом дубові ворота, що вели на задній двір садиби. Вдень ними користалася прислуга, щоб не муляти панських очей біля парадного входу; сюди ж приїздили підводи з харчами, дровами, вугіллям та іншими потрібними для господарства припасами. На ніч ворота замикались, а на додачу їх було захищено потужними охоронними чарами, покликаними вбезпечити хазяйське добро від зазіхання злодіїв.

У будці за воротами спав сторож. Прицілившись, Шайна наслала на нього сонні чари, щоб він, бува, не прокинувся передчасно, і без найменших вагань підійшла до самісіньких воріт. Шаннон не відставала від неї ні на крок, але при цьому нервово роззиралася довкола.

— Ти ще можеш передумати,— сказала їй Шайна.— Це останній шанс. Якщо не впевнена, краще повертайся до Рінанхару.

— Я й справді не впевнена,— відповіла Шаннон.— Але не передумую. Все одно мені перепаде від Брігід за те, що я знала про твій намір і не спинила тебе.

— Цей аргумент я вже чула,— зауважила Шайна, вивчаючи охоронні чари на воротах.— А Фінвар має на службі гарного чаклуна. Дуже вишукане плетиво... хоч і не ідеальне.

Вона не стала розплітати чари, а просто схитрувала, перевівши їхній внутрішній годинник на сьому ранку. В денний час магічна охорона припиняла свою дію, а із залізним засувом Шайна впоралася завиграшки.

— От і все,— промовила вона, відчиняючи у воротах хвіртку.— Ну то що, йдеш зі мною?

Шаннон зітхнула і знизала плечима.

— А де ж я подінуся...

Накинувши на себе чари невидимості, вони проминули

огорнений нічною п'ятмою задній двір з господарчими будівлями і вийшли на внутрішній, посеред якого стояла велика кругла клумба. У теплу пору року вона тішила хазяїв та їхніх гостей рідкісними квітами, завезеними з Півдня, а зараз була порожня — з настанням холодів тутешній садівник дбайливо повикопував усі рослини й переніс їх на зиму до теплиці.

Шайна зупинилася біля клумби й обвела поглядом будинок, що оточував двір з трьох боків. Її нітрохи не турбувало, що хтось із домашніх міг не спати і саме цієї миті дивитись у вікно. Відьомські чари невидимості не були абсолютними, але вночі працювали безвідмовно. Певна річ, вони б не обдурили чаклуна, проте Шайна знала, що Ейндрид аб Донхаг, який працював на лорда Фінвара, завжди ночував у себе вдома, засвідчуючи цим, що в жодному разі не належить до прислуги.

У внутрішній двір вело п'ятеро дверей, що мали магічний захист. Так само було захищено й усі вікна на першому поверсі, а вище тяглися сигнальні плетива, які негайно здійснюли б тривогу при спробі злодіїв приставити до стіни драбину.

Повний захист вимикався о шостій ранку. Однак і після цього чари не припиняли своєї дії: вони працювали цілодобово, запам'ятовуючи кожного, хто заходив до будинку або виходив з нього. Тож майстер Ейндрид не дарма брав за свою роботу високу платню.

— Тільки не кажи, що я не попереджала, — озвалася Шаннон. — Фінвар схиблений на безпеці не менше за покійного Енгаса. Заблокувати сигналізацію не проблема, але сліди нашого втручання залишаться, і чаклун неодмінно їх виявить. З таким самим успіхом ми могли б наскочити посеред білого дня і влаштувати прилюдний обшук. А це ж зовсім не годиться. Я взагалі сумніваюся, що ми знайдемо бодай якісь докази проти Фінвара, зате напевно дамо йому привід звинуватити нас у переслідуваннях. І тим самим зробимо ведмежу послугу твоєму братові. Брігід просто осканеніє.

Шайна кивнула:

— Оце й відповідь на твоє питання, чому ти попхалася за мною. Щоб стримати мене, вберегти від помилок. Але повір, я не збираюся шкодити Бренанові й сердити Брігід. Якщо не

вдасться обдурити чари, я відступлю... Хоча це мало ймовірно,— додала, помітивши в захисті слабину.— Не буває бездоганних чарів — ні відьомських, ні чаклунських.

Вона обійшла клумбу й наблизилася до дверей посередині правого крила. Обережно, але впевнено розсунула плетиво біля замка й дісталася до вузла, що поєднував тринадцять магічних ниток. Одна з них, фіолетового кольору, була зв'язана трохи недбало, і її кінчик визирав назовні.

— А ось і шпарина, через яку ми прослизнемо. Чаклунам важко даються фіолетові чари, з ними вони часто припускаються помилок і навіть не помічають їх. Цим просто гріх не скористатися.

Через вільний кінчик нитки Шайна стала потроху відбирати енергію. Захист на дверях слабшав, бо йому бракувало живлення для повноцінної роботи, а сусідні плетива не встигали компенсувати нестачу. І при цьому вони не виявляли жодних ознак зовнішнього втручання, тому не здійсмали тривоги.

Нарешті рівень енергії впав до критичної межі, і на якусь хвилину двері залишилися без сигналізації та стеження. Цього часу Шайні цілком вистачило, щоб відімкнути механічний замок і увійти разом з Шаннон до будинку. Потім живлення захисних чарів поновилося, і вони продовжили функціонувати, ніби нічого й не сталося.

Перше, що привернуло тут Шайнину увагу, була додаткова магічна сигналізація, що мала спрацювати при проникненні до помешкання через Тиндаяр. Власне, цього й слід було очікувати: коли стало відомо, що в боротьбу за корону втруtilись чорні чаклуни, чимало катерлахських вельмож, а передовсім претенденти на престол, мерщій подбали про те, щоб убезпечити себе від загрози з підземного світу. По всьому Рінанхару, зокрема й у Цитаделі Високих Лордів, уже тиждень діяли такі самі чари, тільки потужніші й набагато надійніші, відьомського виконання. А сестри Блодвен, Альса і Дорвен останні півтора тижні працювали над виготовленням дерайтирів — блокувальних артефактів, що забезпечували повний захист від можливого вторгнення з Тиндаяру. Шайна по змозі брала участь у їхній роботі, хоч, правда, користі від неї було,

як кіт наплакав. Тут більше важила не магічна сила, а досвід, знання та вміння, що приходили лише через багато десятиліть відьомського життя.

— От бачиш,— сказала Шаннон знов-таки пошепки, хоча глушильне плетиво довкола них і досі діяло.— Фінвар теж захищається. Якби він змовився з чорними...

— То повівся б так само,— переконано мовила Шайна.— Вчинити інакше було б украй необачно з його боку. Все одно, що відкрито оголосити про свою причетність до змови. А тепер показуй дорогу.

За два роки перебування в Тахріні Шаннон неодноразово отримувала запрошення на різні прийоми та бенкети в домі Фінвара аб Дайхі, тому непогано орієнтувалася тут. Щоправда, не в правому крилі, де мешкали переважно слуги та бідні родичі; але вона принаймні мала уявлення, куди йти, щоб не надто довго блукати в лабіринтах численних коридорів та сходів.

Дорóгою Шайна про всяк випадок насилала на всі зустрічні двері чари, що на короткий час блокували їх. Отож у разі, коли хтось дуже недоречно прокинеться й надумає вийти з кімнати, то згає секунд десять-п'ятнадцять на мороку з дверима, давши можливість непроханим гостям сховатися.

Утім, така пересторога виявилася зайвою. Не зустрівши нікого на своєму шляху, вони без будь-яких пригод дісталися до господаревих покоїв на четвертому поверсі протилежного крила й увійшли до темної приймальні, що межувала з робочим кабінетом лорда Фінвара.

Шайна залишила Шаннон стерегти вхід, а сама рушила до дверей кабінету, щоб зблизька вивчити їхній захист. Та на піддорозі раптом завмерла й мало не скрикнула з несподіванки, відчувши по той бік щільного плетива чарів ретельно замасковану присутність людини. І не звичайної людини — а відьми...

Таємнича сестра миттю збагнула, що її викрили, тому не стала далі ховатися. Швидко і вправно, бо робила це вже вдруге, деактивувала захисні чари й розчинила двері. Шайні не довелося напружувати магічний зір, щоб роздивитись у темряві

її обличчя. Вона ще до того впізнала індивідуальні характеристики Іскри Брігід вер Камрон.

Брігід мовчки махнула рукою, запрошуючи Шайну та Шаннон, що стояла з роззявленим від подиву ротом, увійти до кабінету. Потім зачинила двері, розкинула довкола глушильне плетиво, поставила на вікна затемнення і ввімкнула світло.

— Так, так, так, — повільно мовила вона, змірявши Шайну гострим поглядом. — Бачу, ти не стерпіла. Ще й Шаннон із собою притягла. Хіба я вчора неясно висловилася? Хіба не заборонила наближатись до Фінвара?

— А сама прийшла...

— Бо знала, що ти не послухаєшся. Тому й вирішила влаштувати обшук, а на ранок розповісти про його результати. Але тобі забракло витримки перечекати й одну ніч. Мораг про тебе правду казала — як западе щось у голову, то не вгамуєшся, поки не вчиниш по-своєму. Невже ти справді вважаєш Фінвара таким йолопом? Якщо він і змовився з чорними, то зробив це в усній формі, не підписуючи жодних паперів. І поготів не став би тримати докази проти себе в своєму ж власному кабінеті.

— Однак перевірити не завадить, — наполягала Шайна. — Часом і наймудріші люди можуть утнути якусь дурницю.

Брігід стиха зітхнула.

— Гаразд, перевіримо. Я вже почала обшукувати шухляди стола, а ви беріться до полиць. Ту шафу з документами не чіпайте, бо неодмінно щось наплутаєте. Я сама її огляну.

Обшук кабінету тривав майже годину і ніяких результатів не приніс. Певна річ, Шайна й не сподівалася знайти кабальну угоду, підписану Фінваровою кров'ю, але розраховувала виявити серед його документів та листів бодай найменший натяк, що вказував би на зв'язок з професором аб Мередидом або іншими чорними чаклунами. Та все марно — нічого такого тут не було.

А Брігід, знайомлячись із паперами, дедалі дужче супилася. Шайна гадала, що вона сердиться на неї за зіпсовану ніч, і вже готувалась отримати добрячого прочухана після повернення до Рінанхару. Тому була неабияк здивована, коли Брі-

гід, дбайливо повернувши останню теку до шафи з документами, сказала:

— Мушу визнати, Шайно, ти мала рацію. Це зовсім не означає, що я схвалюю твою самодіяльність і відмовлюсь від наміру покарати тебе за непослух. Але твоя ідея про обшук була слушною.

— Ти щось знайшла? — пожвавішала Шаннон, яка раніше за Шайну впоралася зі своїми полицями і вже хвилин десять зі знудженим виглядом сиділа в кріслі, знічев'я гортаючи якусь книжку. — Щось важливе?

— Загалом, так. Схоже, за останні два тижні Фінвар не позбувся жодного документа.

— І що тут такого?

— Це дуже підозріло. Ти ніколи не займалася канцелярською роботою, тому не уявляєш, скільки накопичується папірців-одноденок, які сьогодні потрібні, а вже завтра нічого не варті. Як правило, їх негайно знищують, щоб у морі непотребу не загубилися справді важливі документи. Лише зрідка знаходяться самозакохані телепні, які переконані, що кожен розчерк їхнього пера становить велику цінність для історії, але Фінвар аб Дайхі до них не належить. Донедавна він вів документацію дуже акуратно й раціонально, а пів місяця тому раптово змінив свої звички.

— Саме тоді загострилась Енгасова хвороба, — зауважила Шаннон. — Можливо, Фінвар вирішив, що тепер усі його папери цінні для історії, бо він стане королем.

— Не думаю. У мене склалося враження, що Фінвар почав боятися обшуку, тому й припинив викидати непотрібні документи. Мовляв, погляньте, мені нема чого приховувати, я веду свої справи відкрито. Гадаю, він робить це несвідомо, бо якби задумався, то збагнув би, що його поведінка вкрай підозріла.

— І коли саме це почалося? — поцікавилася Шайна.

— Точну дату важко назвати, але напевно до того, як професор аб Мередид спробував викрасти дівчат.

— Тоді виходить, що Фінвар знав про його плани.

— Так, міг знати. Цілком міг...— Брігід у задумі пригладила своє коротке каштанове волосся.— Треба сказати, Шайно, що твоя безоглядність дуже заразлива. Зараз мене пориває утнути одну дурницю, про яку згодом я ще пошкодую... Хоч, може, й ні...— Вона знову замовкла, а потім рішуче труснула головою.— Та ну його до Китрайла! Спробувати варто. На жаль для моєї обачності, Фінвар сьогодні спить сам, без дружини.

— Ти й це перевіряла?— запитала Шаннон, підвівшись із крісла.

— Атож. І наслала на нього, на членів його родини та всіх їхніх наближених міцний сон. Бачу, вам це й на думку не спадало.— Брігід відійшла від шафи й стала посеред кімнати.— Залишати вас без нагляду небезпечно, тому підете зі мною. Тільки будете мовчати. Ні слова, ні півслова, зрозуміло?

— Так,— відповіла за обох Шайна.— А що ти задумала?

— Зараз побачиш.

Із цими словами Брігід оповила себе надзвичайно складним плетивом ілюзії, яким досконало володіли лише лічені відьми в Сестринстві. Шайна поки не могла опанувати його в повній мірі, бо воно потребувало не лише знань, сили та майстерності, а й чималого досвіду.

Під дією цих чарів зовнішність Брігід радикально змінилася — замість невисокої тендітної жінки в синій сукні перед дівчатами постав на третину вищий за неї чоловік міцної статури в зеленому камзолі зі срібним шитвом, коричневих штанях, високих шкіряних чоботях і крислатому капелюсі, з-під якого вибивалося жорстке темне волосся.

— А тепер ваша черга,— промовив він густим басом.

У його голосі, міміці та жестах не відчувалося нічого штучного, неправдоподібного, карикатурного, все було природним, до незмоги переконливим. Саме в цьому й полягала найбільша складність цих чарів — зробити так, щоб ілюзорна подоба була схожа не на опудало, не на маріонетку, яку смикають за нитки, а на живу, справдешню людину, з відповідною до її зовнішності поведінкою. Самого лише вміння прикидатися було замало; навіть найвидатніший акторський хист не допоміг би Брігід рухатися так, ніби вона була семи футів зав-

вишки й важила понад двісті фунтів.

Чари огорнули Шайну, а потім і Шаннон. Остання перетворилася на низенького голомозого дідугана з гачкуватим носом, блідим зморшкуватим обличчям і близько посадженими блякло-сірими очима. Через відсутність у кабінеті дзеркала Шайна не могла скласти цілісного враження про свою ілюзорну подобу, оскільки бачила її лише зсередини, мов примарну напівпрозору оболонку довкола власного тіла. На відміну від Шаннон, що отримала подобу на свій зріст і схожої комплекції, Шайнина ілюзія зображала чоловіка, на голову вищого за неї й мало не вдвічі ширшого в плечах. Схоже, Брігід таки довіряла їй і нітрохи не сумнівалася в її спроможності впоратися з такою подобою. Чари чарами, але потрібна й чимала зосередженість, щоб керувати руками та ногами, значно більшими та довшими за твої власні.

— Але ж і пика в тебе! — скрипучим голосом, таким не схожим на її мелодійне контральто, промовила Шаннон, спрямувавши погляд над Шайниною головою. — Чистий тобі розбійник з великої дороги.

— Ми чорні чаклуни, — сказала Брігід. — Вирішили завітати до лорда Фінвара в гості. Ваша роль проста — стояти обабіч мене й ні пари з вуст. Говоритиму лише я.

Вони вийшли з кабінету, Брігід поновила дію захисних чарів і повела дівчат углиб покоїв. Проминувши низку кімнат, вони зупинилися перед широкими двостулковими дверима, за якими Шайна відчула присутність людини, що спала глибоким, міцним сном.

Брігід згаяла лише якусь хвилину, щоб деактивувати захист на дверях, після чого всі троє відьом увійшли до просторої, тьмяно освітленої нічним світильником спальні, посеред якої стояло широченне ліжко з балдахіном. У ліжку, розпроставшись горілиць і розкинувши в боки руки, спав гладкий, чи радше навіть жирнющий, чоловік років під сорок, чиє потрійне підборіддя аж ходором заходило від гучного хропіння. Тож і не дивно, що Фінварова дружина воліла ночувати окремо від нього.

Дивлячись на Фінвара аб Дайхі, Шайна мимохідь подума-

ла, що якби в Раді Лордів сиділи жінки, він мав би дуже малі шанси здобути корону. Але не тому, що більшість жінок надають великого значення зовнішності, просто вони в певному сенсі практичніші за чоловіків і, безперечно, зважили б на те, що король є уособленням держави й символом країни, а отже, не варто садовити на трон людину, яка скидається на вдово-ваного кабана, коли серед гідних та впливових претендентів можна знайти когось набагато привабливішого. Скажімо, Бренана. Або ж Авлайда аб Калваха, який, попри свої шістдесят, має струнку поставу і майже незаймане зморшками обличчя, відзначене суворою чоловічою красою, а пишне вогняно-руде волосся, лише трохи припорошене сивиною, робить його схожим на старого, але ще дужого, повного сил лева...

Зачинивши двері, Брігід підійшла до ліжка з правого боку й нагадала своїм супутницям:

— Ви мовчите, ясно? Нічого не кажіть, нічого не робіть, просто дивіться на нього з-під лоба.

Вона створила початкове плетиво чарів забуття, позначивши мить, від якої можна буде стерти Фінварові спогади про подальші події, а відтак наслала чари пробудження.

Хропіння нараз урвалося. Фінвар аб Дайхі загомзався в ліжку, розплющив очі й утупився мутним поглядом у непроханих гостей. Кілька секунд бездумно дивився на них, аж нарешті в його очах з'явилося розуміння, і він з несподіваною для своїх габаритів спритністю схопився й сів у ліжку.

— Хто ви? — запитав грізно і водночас налякано. — Що вам треба?

Його рука потяглася до різьбленого стовпчика в кутку ліжка і рвучко смикнула за позолочену шворку, що призначалася для виклику слуг. Проте дзвінок не пролунав, а шворка просто обірвалася.

Брігід — точніше, керована нею ілюзорна подоба креме-зного здоров'я — похитала головою:

— Все марно, лорде Фінваре. Ми подбали, щоб нас ніхто не турбував. І в будь-якому разі, ні слуги, ні охоронці вам не зарадять. А нам нітрохи не зашкодять, навіть якщо позбігаються з усього дому й оточать цю кімнату. Ми просто щезнемо без слі-

ду, провалимося в Тиндаяр.— На ці слова здоровань хижо вишкірився.— Вам слід найняти на службу вправнішого чаклуна. Сигналізація майстра Ендрида нічого не варта.

Фінвар аб Дайхі судомно глитнув.

— То ви прийшли вбити мене?

Загалом, ці слова були логічними — чого ж іще міг чекати претендент на катерлахський престол від трьох чорних чаклунів, що заявили до нього в спальню посеред ночі. Проте Шайну дуже насторожив Фінварів тон. Він говорив зовсім не як невинна людина, в його голосі виразно вчувалося каяття, чи радше досада за якийсь свій учинок, що призвів до такої прикрої ситуації.

Це не пройшло повз увагу Брігід. Згодом вона розповіла, що мала інший план розмови, але змінила свої наміри й вирішила діяти прямолінійніше.

— Поки про вбивство не йдеться,— сказала вона.— А далі все залежатиме від того, як ви будете виконувати свою частину нашої угоди.

Вудочку було закинуто майже наосліп, і якби не чари забуття, Брігід не наважилася б на такий ризик. Проте удар виявився влучним. Фінвар потрапив на гачок і у відповідь приречено зітхнув.

— Отже, така ваша тактика? Заганяти людей у безвихідь, примушувати їх до співпраці, нав'язувати їм угоди, яких вони не хотіли. Я ж чітко сказав вашому посланцеві, що не збираюся мати з вами нічого спільного. Та, бачу, ви не приймаєте відмов.

„То он як воно було!“ — подумала Шайна.— „Фейлан аб Мередид запропонував Фінварові допомогу в здобутті корони, однак у того вистачило твердості відмовитись. І тоді чорний звернувся до іншого претендента... Але до кого?“

— Чому ж, ми приймаємо й відмови,— продовжувала свою гру Брігід.— Та тільки в тому разі, якщо вони щирі. А ви, хоч і відхилили нашу щедрі пропозицію, все ж не пішли до відьом, нічого їм не розповіли.

— Бо й з ними я не хочу зв'язуватися. Відьми думають лише про власну вигоду, вони шкодять Катерлахові.

Перебуваючи в ілюзорній подобі, важко виказувати якісь сильні емоції. Проте Брігід володіла цим мистецтвом віртуозно, тому знущальний, зневажливий сміх кремезного здоров'я пролунав у її виконанні невимушено та природно.

— Облиште, лорде Фінваре! Ще кілька років тому ви мало не плазували перед відьмами у сподіванні заручитись їхньою підтримкою. А ваше теперішнє протистояння з ними продиктоване лише міркуваннями політичної доцільності. Ви не побігли до відьом, бо насправді вам сподобалася наша пропозиція. Ви побачили в ній шанс для себе і вирішили скористатися нашими послугами, не давши нічого взамін. А так не годиться. Це зовсім неприйнятно.

На Шайнину думку, тут Брігід трохи перебрала. Навряд чи можна назвати гарною послугою невдалу спробу викрадення Марвен і Грайне. Швидше, це лише зміцнило позиції Бренана, а найболючішого удару завдало саме по Фінварові, бо чимало катерлахців були переконані, що серед усіх претендентів якраз він є найімовірнішим спільником чорних чаклунів.

Проте на Фінвара аб Дайхі її слова справили сильне враження. Він ще дужче зблід і, затинаючись, сказав:

— Я й гадки не мав цим користатися. Думав, що після моєї відмови далі справа не піде. Але наступного дня королю стало гірше... як і обіцяв ваш посланець... І тоді вже було пізно щось робити. Я вирішив, що на угоду з вами пішов хтось інший...

Голомозий дідуган, яким керувала Шаннон, передав її приголомшений скрик єхидним кректанням. Шайна, хоч і була шокована, змогла утриматися від зовнішнього прояву своїх емоцій. Крім того, вона миттю збагнула, що Брігід свідомо спровокувала Фінвара на це зізнання, а отже, й раніше здогадувалася, що Енгас помер аж ніяк не з природних причин. Чи то пак, знала напевно! Поза сумнівом, це було відомо й найстаршим сестрам. А ще, звичайно, Альсі — бо не могла ж друга за майстерністю лікарка серед відьом не помітити, що її пацієнт став жертвою зухвалої та підлогої злочину...

Якби зараз усе залежало від Шайни, вона продовжила б виставу, дужче натисла б на Фінвара аб Дайхі й таки вибила б із нього згоду співпрацювати з удаваними чорними чаклунами.

Далі вигадала б якийсь зловісний ритуал, що його Фінвар мав провести наступного дня, і влаштувала б йому пастку.

Проте Брігід так не вчинила. Зовсім не з милосердя — а просто з притаманного їй загостреного почуття справедливості. Безперечно, вона вважала Фінвара винним і була переконана, що він заслуговує на покарання. Але його вина полягала не в змові з чорними, а лише в злочинній бездіяльності, що призвела до смерті короля, і саме за це він мав заплатити.

Брігід запалила чарами світлову кулю в люстрі під стелею і скинула з себе, Шайни та Шаннон ілюзорні подоби. Побачивши, як на місці трьох грізних чорних чаклунів з'явилися не менш грізні відьми, Фінвар аб Дайхі ненадовго сторопів і втупився в них нажаханим поглядом. Відтак зіскочив з ліжка, аж підлога здригнулась, і кинувся до дверей. Однак Брігід завчасно заблокувала їх, тож він з розбігу втелющився в них своїм гладезним тілом і мало не гепнувся додолу.

— Ви звідси не вийдете, — сказала Брігід. — А якби й вийшли, що далі? Покликали б своїх людей? Розповіли б їм, що підступні відьми хитрощами витягли з вас зізнання у зноснах з чорними чаклунами?

Фінвар аб Дайхі зацьковано зиркнув на неї.

— Я з ними не зносився. Я відмовився від їхніх послуг. І взагалі... — Він зробив паузу і примусив себе набрати гордовитого вигляду, що в одному спідньому було нелегко. — І взагалі, це буде ваше слово проти мого. А я все заперечуватиму. І ще подивимося, кому з нас повірять. Усім відомо, що ви прощтовхуєте на трон відьмака з відьмачкою, тому вас не можна назвати неупередженими свідками.

— Бачу, ви ще не до кінця прокинулися, лорде Фінваре, — незворушно мовила Брігід. — Бо інакше б збагнули, що ми подбали про докази. — Вона торкнулася пальцем маленького діаманта в своїй правій сережці. — Це камінь-мнемонік, він запам'ятав усю нашу розмову. Справдешність запису підтвердять не лише відьми, а й навчені чаклуни. За потреби звернемося навіть до кованхарського Магістрату, щоб надіслав на суд своїх представників. От їх уже точно не можна буде звинуватити в прихильності до нас.

Фінвар аб Дайхі вмиє розгубив усю свою погорду. Він повернувся до ліжка, взяв широченний халат темно-синього кольору із золотим шитвом, надяг його на себе і вступив босими ногами в капці.

— Верховний Суд не прийме до розгляду такого доказу. Ви здобули його незаконно, проникнувши без дозволу в мій дім і вдавшись до шахрайства.

— Ваша правда, — погодилася Брігід. — Та чи втішить вас це формальне виправдання? Дуже сумніваюся. Однаково всі знатимуть, що за вашого мовчазного сприяння чорні отруїли короля.

— А вас, відьом, звинувачуватимуть у тому, — відбив Фінвар, — що ви неналежно лікували його й дозволили йому вмерти.

— Дурниці! — втрутилася Шаннон. — Енгасова смерть була не вигідна для нас. Хіба не розумієте...

— Лорд Фінвар усе розуміє, — урвала її Брігід. — Але він має рацію. Наші недоброзичливці не забаряться розпустити такі плітки. Проте ви, пане, — знову звернулась вона до Фінвара аб Дайхі, — постраждаєте набагато більше. Про корону навіть не йдеться, тут усе ясно, ви остаточно вибуваєте з боротьби. Але цим ваші проблеми не обмежаться. Ви втратите свій авторитет, свою впливовість. Більшість прибічників відвернуться від вас — хто з принципових міркувань, хто з небажання шкодити власній репутації, а хто зі страху, що ми запідозримо їх у причетності до змови з чорними. А фиршамська шляхта не забариться відкликати вас із Ради Лордів, куди ви вже ніколи не потрапите.

— І ті голоси в Раді, які зараз контролюю я, перейдуть до Авлайда аб Калваха, — зауважив Фінвар. — А ваші позиції теж суттєво послабляться. Хоч леді Шаннон і називає це дурницями, прибічники графа Карвадонського не втратять нагоди покласти на вас частину відповідальності за смерть короля. Усунувши мене, ви не здобудете переваги для лорда Бренана. Навпаки, лише погіршите його шанси.

„О, а він швидко оговтався!“ — вражено подумала Шайна. — „І вже почав торгуватися...“

— Зважте ще й на те,— вів далі гладкий лорд,— що після того, як я відкинув пропозицію чорних, вони все одно заподіяли смерть королю. А отже, їхню допомогу прийняв інший претендент — чи то Авлайд, чи то Рігвар, і найпевніше перший.

— Не конче,— сказала Брігід.— Вони могли змовитися з кимось із ваших наближених.

— Можливо, можливо,— не став відкидати такий варіант Фінвар аб Дайхі.— Хоча зі слів чаклуна, який приходив до мене з цією пропозицією, я зрозумів, що чорні прагнуть більшого, ніж просто мати свою людину в оточенні нового короля. Той посланець досить прозоро натякав, що їхня мета — вивести Катерлах з-під відьомського впливу.

— Це був Фейлан аб Мередид?— озвалася Шайна.

— Не знаю. Ні його обличчя, ні постаті я не роздивився — він з'явився в моєму кабінеті пізно ввечері, при цьому згасло світло, а вікна я завжди щільно зашторюю. Говорив спотвореним голосом, і я не міг розібрати, молодий він чи старий. І чи взагалі він — могла бути й вона. Та це не має значення. Головне те, що за ним або нею явно стоїть згуртована сила, яка не збирається розмінюватися на дрібниці. На чолі Катерлаху їй потрібен свій король.

— І до чого ви ведете?— запитала Брігід.

— А хіба не зрозуміло?— На цей час Фінвар уже цілком опанував себе і став триматися так, ніби був господарем становища.— Я практична людина, пані, й мушу змиритися з тим, що мій похід за короною безславно закінчився. А ви, відьми, жінки розсудливі, тож маєте усвідомлювати, що, втоптавши мене в багнюку, забруднитеся й самі, а виграє від цього лише ґраф Карвадонський. Це особливо небажано, якщо він і справді пов'язаний з чорними чаклунами. У такому разі лорд Авлайд не поведеться на ваш маскарад, як я. Він відразу збагне, що його перевіряють, і розіграє святу невинність.

— Тобто,— обурилася Шаннон,— ви пропонуєте все забути? Просто подарувати вам те, що через свою легкодухість ви дозволили вбити короля?

— Це буде не подарунок, пані, а взаємовигідний обмін. Ви

заплющуюте очі на... гм... на виказану мною слабкість у цій ситуації, а навзамін я усуваюся від боротьби за престол і займаю нейтральну позицію.

— Лише нейтральну? — запитала Шайна.

— Гадаю, це справедливо. А коли хочете більше, то маєте запропонувати ще щось, крім вашої поблажливості. Ви ж розумієте, що я — це не один голос. Уже зараз на моєму боці п'ятеро виборних лордів та двоє ґрафів — Огирський і Коркайгський. Певна річ, графи не стануть сліпо виконувати моє побажання, та й Еїн аб Хадар проголосує так, як скаже старший брат, зате решта четверо в мене в кишені. А включно зі мною, це п'ять голосів. Хочете їх отримати — платіть.

„Але ж і нахаба!“ — подумала Шайна, дивлячись на гладкого лорда з якимсь гидливим захопленням. — „Інший на його місці віддав би все, тільки б відьми відчепилися від нього і не звинувачували у зв'язках із чорними. А цьому покидькові мало вийти сухим із води. Він ще й хоче нагріти собі руки...“

— І яка ж ваша ціна? — поцікавилася Брігід.

Фінвар аб Дайхі стримано посміхнувся.

— Запевняю, вона цілком прийнятна. Власне, від вас мені потрібно лише одне — переконати лорда Бренана погодитися на неї.

Розділ VI

Інцидент у Касневиді

Палац Святої Віри в Касневиді стояв на найвищому з міських пагорбів, здіймаючись над рештою будівель, включно з князівською резиденцією. Певна річ, це дуже не подобалося касневидським князям, і вони з покоління в покоління кляли свого далекого предка, який чотири століття тому, в нападі благочестя, подарував Конґреґації свій родовий замок у старій частині міста. Себе, звичайно, він теж не обділив і на томість побудував розкішний палац у новому середмісті, але відтоді кожен, хто наближався до Касневиди з півдня та заходу, передовсім помічав твердиню поборників — справжніх го-

сподарів міста. Як, власне, і всієї країни.

Цього разу Ківан аб Ридерх прибув у Касневид іншим шляхом, і Палац Святої Віри не муляв йому очі впродовж останніх миль подорожі. Та й ці милі він подолав швидко, за лічені кроки, оскільки йшов через Тиндаяр. Ішов упевнено, без страху, непомильно орієнтуючись у пільмі підземного світу. Аж сам дивувався своїй вправності — бо минуло якихось п'ятнадцять днів, відколи присягнув леді Елвен на вірність і отримав з її рук владу над темною енергією, а вже почувався в Тиндаярі, мов риба у воді.

Його супутниця, шістнадцятирічна Нейве бан Торін, трималася дещо скуто й непевно, хоча приєдналась до повстанців лише на півтора дня пізніше за Ківана. Чаклунської сили їй не бракувало, але вона була звичайна дівчина, полохлива й обмежена, зовсім не рівня відважній і гострій на розум леді Елвен. Якби її не чіпали, Нейве б і далі жила в своєму глухому селі, народжувала й виховувала дітей, дбала про чоловіка. Але склалося так, що саме чоловік, за якого вона вийшла три місяці тому, заскочив її за чарами і повісся, як типовий лахлінець — чкурнув геть із хати й підняв на ноги все село. На звістку про те, що понад шістнадцять років вони жили поруч із Китрайловим поріддям, селяни оскаженіли, нашвидкуруч озброїлися вилами, сокирами, косами та іншим господарчим приладдям і рушили виправляти свій прикрий недогляд. А найбільше дівчину вразило те, що на чолі знавсінілого натовпу, пліч-о-пліч із місцевим проповідником, ішли її рідні — батько, брати та дядьки з їхніми дорослими синами.

Нейве вистачило глузду не сподіватися на ласку односельців. Вона збагнула, що ні каяття, ні благання тут не зарадять, а єдиний її порятунок — негайна втеча. На щастя, село було невелике, переслідувачів набралось небагато, і дівчині вдалося відірватись від них. Надвечір того самого дня (це вже з'ясував Ейнар аб Дилан, чи як там його звати насправді) до пошуків долучились поборники з найближчої залоги Конгрегації, але не змогли напасти на її слід.

Нейве ж, після багатоденних поневірянь у лісах середнього сходу країни, нарешті дісталася до Дин Делгана і там упер-

ше почула, що в Архарських горах засіли бунтівні каторжники на чолі з чаклуном. Дівчина не мала ніяких певних планів, вона взагалі не уявляла, як їй жити далі, тому вхопилася за звістку про чаклуна, мов за рятівну соломинку, й подалася на північ. У горах їй не так пощастило, як Ківанові, її перестрів численний патруль поборників, і хтозна, чим би все закінчилось, якби вчасно не нагодився Ейнар, що саме вибрався на розвідку.

Згодом лави повстанців поповнилися ще двома чаклунами — юнаком, лише трохи старшим за Ківана, що назвався вигаданим ім'ям Брихан аб Арног, і Дораном аб Галвальдиром, тридцятирічним рибалкою з північно-західного узбережжя. Ківан охочіше б узяв собі в пару когось із них двох, проте Доран був іще геть новачком і дуже кепсько контролював темну енергію, а Брихан цієї ночі мав іншу роботу — він вирушив з Ейнаром до Дервега, найпівденнішого з великих лахлінських міст, де вони мали пограбувати скарбницю тамтешнього діоцезу Конгрегації. Це була ідея леді Елвен, яка вирішила, що буде дотепно і надзвичайно справедливо фінансувати повстання чаклунів та еретиків коштом поборників...

Під Касневидом, точнісінько на тому місці, де згори стояв Палац Святої Віри, Ківан зупинився й запитав у Нейве:

— Ти готова?

— Так, — трохи нервово писнула вона.

— Тільки не хвилюйся, — заспокійливо мовив хлопець. — Нам не доведеться ні з ким битися. Це просто розвідка.

Він узяв її за руку й разом з нею полинув угору, до земного світу. На поверхню вони вийшли саме там, куди Ківан і цілив — у просторому кабінеті на четвертому поверсі головної вежі колишнього княжого замку. Він уже двічі бував тут раніше, виконуючи завдання леді Елвен, яка поклала на нього обов'язки зі збору інформації про діяльність регіональних діоцезів. Донедавна цим займався майстер... тобто уже лорд Гарван аб Малах, але тепер він став міністром права та справедливості, публічною фігурою, з ранку до вечора перебуває в оточенні підлеглих та колеґ-урядовців, а вночі має відпочивати перед наступним робочим днем. Щоправда, Священну Кан-

целярію та Секретаріат Поборчої Ради в Ханговані лорд Гарван залишив собі, ще й вишукував час, щоб супроводжувати Ківана в перших вилазках, навчаючи його тонкощів шпигунського ремесла. Та зрештою визнав, що хлопець уже готовий до самостійної роботи, однак радив йому не потикатися на ворожу територію без помічника. Ківан послухався поради старшого й досвідченішого чаклуна, що одночасно був і вправним нишпоркою. А оскільки вибору він фактично не мав, то мусив узяти за помічницю Нейве.

Якраз був глухий досвітній час. О цій порі всі, хто мав звичку працювати до глибокої ночі, вже полягали спати, а ті, кого в народі називали жайворонками, ще не прокинулися. Ці дві години, за твердженням Гарвана аб Малаха, були зоряним часом для всіх крадіїв та шпигунів.

Передовсім Ківан накинув на стіни, стелю та підлогу кабінету глушильні чари й затемнив обидва вікна. Потім видобув зі своєї черезплечної сумки магічний ліхтарик і запалив його у чверть сили, щоб лише розігнати довколишню темряву. Нейве в цей час просто стояла посеред кімнати і боязко роззиралася.

— Пильнуй вхід,— сказав їй Ківан не голосно, але й не пошепки.— Дослухайся, чи хтось не йде.

Дівчина мовчки кивнула, повернулася до дверей і зосереджено втупилась у них. Хоч, власне, в цьому не було ніякої потреби — магічне чуття могло працювати і з заплющеними очима, і з затуленими вухами.

Із тієї ж таки сумки Ківан виклав на стіл поліровану дощечку й обережно заходився порпатись у шухлядах. Кожен документ прикладав до дощечки і створював простеньке плетиво, покликане активувати надзвичайно складні чари, які зчитували текст і запам'ятовували його у вмонтованих у дошку каменях-мнемоніках. Цей *екскрибер* Гарван аб Малах придбав у одній з кередігонських чаклунських крамниць спеціально для Ківана, оскільки хлопець ще не мав належних знань для самостійного створення копій.

Поки чари дощечки обробляли черговий документ, Ківан швидко пробігав очима наступний, щоб не марнувати часу на

різний непотріб, якого серед паперів було вдосталь — накази про догани та винагороди, клопотання підлеглих про відпустку або підвищення платні, звіти господарських служб тощо. На відміну від більшості своїх колег, начальник Касневидського діоцезу був людиною вкрай неакуратною і тримав документи в цілковитому безладі. Тому в Касневиді Ківан мав набагато більше роботи, ніж, скажімо, в сусідньому Дин Делгані, де старший поборник складав усі важливі та секретні папери до спеціальної скриньки, яку на ніч ховав у потаємній стінній шафі.

Та один документ і тут було сховано. Щоправда, дуже недбало — просто між сторінками грубезної Книги Вигнання, що стояла на полиці разом з іншими священними текстами. Ківан перевірів їх після того, як упорався із вмістом шухляд; Гарван аб Малах навчав його, що побожні люди часто-густо схильні довіряти свої таємниці релігійним книжкам, ніби віддаючи їх під захист Великого Дива.

— Ого! — вражено мовив хлопець, швидко проглянувши три аркуші, списані крупним, неохайним почерком. — Нічого ж собі!

Нейве на секунду відірвала погляд від дверей і запитливо зиркнула на нього:

— Знайшов щось важливе?

— Так, дуже важливе. Лист від людини, що підписалась, як „твій старий товариш“, а до адресата звертається „мій давній приятелю“. Так от, цей „старий товариш“ пропонує „давньому приятелю“ переконати своїх друзів у „поважному зібранні“ в доконечній необхідності усунути теперішнього „провідника“.

— І що це означає? — не збагнула дівчина.

— Іншими словами, хтось у Поборчій Раді хоче турнути верховного поборника з посади. А може, і взагалі вбити.

— Так це ж добре, хіба ні? Він же наш головний ворог.

— Наш головний ворог Конгрегація. А хто її очолює, за великим рахунком, байдуже. Проте зараз для нас небажані будь-які зміни в її керівництві. Поки Айвар аб Фердох залишається верховним поборником, король має всі правові підстави

одноосібно керувати урядом. А якщо на його місце поставлять когось іншого... Звичайно, цим Поборча Рада продемонструє свою слабкість, і таке рішення однозначно розцінять, як серйозну поступку королівській владі. Разом з тим новий верховний поборник, проти якого не висунуто звинувачень у державних злочинах, матиме всі законні підстави перебрати на себе обов'язки канцлера королівства. Протистояння в столиці загостриться, а час для цього ще не настав. От коли більшість князів...

Цю імпровізовану лекцію зненацька урвало металеве скреготіння ключа в дверному замку. Ківан, цілком поклавшись на Нейвине чуття, не стежив за прилеглою до кабінету приймальнею. А Нейве, вочевидь, не могла займатися двома справами одночасно, і, намагаючись збагнути хід Ківанових думок, прогавила появу небажаного свідка.

Ківан прожогом кинувся до стола, щоб забрати екскрибер, та було вже запізно. Двері розчинились, і на порозі постав високий літній чоловік у довгому червоному халаті (чи, може, домашній мантиї), з нічним ковпаком на голові й зі свічкою в руці. Ківан бував у Касневиді рідше, ніж у Дин Делгані, але одного разу йому довелося бачити Герида аб Лоркана, старшого поборника місцевого діоцезу, що виголошував якусь урочисту проповідь на головній площі міста.

Лорд Герид мав особисте помешкання в цій самій вежі, лише поверхом вище. Либонь, сьогодні йому не спалося, він вирішив ще попрацювати, можливо, написати відповідь на листа від „старого товариша“, і нагодився в найневдаліший час. Побачивши в своєму кабінеті двох чужинців, старший поборник розтулив був рота, щоб покликати варту, але нічого вигукнути не встиг. На ту мить Ківан уже опанував себе й наслав на нього приголомшливі чари.

Герид аб Лоркан важко гепнувся на підлогу. Оскільки двері були відчинені, глушильне плетиво не могло цілком поглинути звук від падіння, і Ківан увесь напружився, чекаючи, що зараз же до сусідньої приймальні увірветься варта з коридору. Проте цього не сталося — мабуть, старший поборник був так само незграбний, як і неакуратний, часто впускав щось до-

долу, тож на цей гуркіт, за яким не почулося крику, ніхто не звернув уваги.

Ківан обережно зачинив двері, поновивши дію глушильних чарів, і сказав Нейве:

— Добре, що мовчала. Я дуже боявся, що ти завищиш.

Дівчина стояла бліда від переляку й розгублено кліпала очима.

— Я... це я винна... Ти ж наказав стежити, а я...

— Гаразд, забули, — урвав її Ківан. — Просто наступного разу будь пильнішою. Та й мені не варто пащекувати, коли ми на ворожій території.

Із цими словами він схопив Гериду аб Лоркана під руки, претяг до стола і всадовив у крісло.

— Що ти робиш? — запитала Нейве.

— Облаштовую місце злочину. Поборники не повинні думати, що їхній начальник застав свого вбивцю за обшуком кабінету.

— То він... мертвий?

— Ще ні. Але мушу вбити. — Кажучи це, Ківан підібрав з підлоги згаслу свічку, вставив її у свічник на столі й запалив. — Ніщо не має навести на здогад про Тиндаяр. Нехай вважають, що я потрапив сюди звичайним шляхом.

— І як ти це зробиш?

— Доведеться попрацювати.

Після недовгих роздумів Ківан випалив чарами на всю бічну стіну:

СМЕРТЬ ПОБОРНИКАМ!
СВОБОДУ ЛАХЛІНСЬКІЙ ЗЕМЛІ!
Соратники Ейнара аб Дилана.

— Ну як? — запитав у Нейве.

Дівчина знову розгублено закліпала.

— Це... гарно.

„От дідько! Вона ж не вміє читати,“ — згадав Ківан. — „Темна, забита селячка...“

Наостанку він збирався був зробити копію листа від „старого товариша“, але передумав і просто поклав його разом з

екскрибером до сумки, яку потім віддав Нейве.

— Повертайся до Тиндаяру. Чекай мене там.

— Але...

— Жодних „але“. Ти тут більше не потрібна. Удвох ми лише заважатимемо одне одному. Ну ж бо!

Взявши сумку, Нейве несподівано обняла його й міцно поцілувала. Вона була на півголови вища, тому мусила трохи нахилитися.

— Бережи себе. Повертайся. Я чекатиму, — випалила скоромовкою й тут-таки щезла.

Якусь хвилю Ківан стояв геть очманілий, відчуваючи на своїх губах солодкий смак першого дівочого поцілунку. У своїх мріях він уявляв, що це станеться зовсім інакше, уявляв, що його поцілує якась витончена шляхтянка небаченої вроди. Втім, і Нейве була аж ніяк не потворою, мала досить симпатичне личко і ладно скроєну фігуру, а проте...

Хлопець труснув головою, проганяючи ці недоречні думки, і зосередився на Гериді аб Лоркані. Розумів, що варто повернути його до тям й розпитати про особу того „старого товариша“ з листа, однак це було понад Ківанові сили.

„Диве Всемогутній!“ — подумки молився він. — „Я ще ніколи не вбивав і не хочу вбивати. Але так треба. Зараз іде війна, поборники наші вороги, їхні руки по лікті в крові...“

Тепер Ківан шкодував, що Ейнар аб Дилан не квапив його з першим убивством. У диверсійних вилазках брав усіх поборників на себе, а йому доручав лише відвертати їхню увагу, розкидаючи навсбіч вогняні кулі. Якби Ківан уперше вбив у бою, зараз йому було б набагато легше.

Зібравшись на рішучості, він зачерпнув із Тиндаяру невелику кількість темної енергії. „Будь обережним,“ — повчав його Ейнар, — „це могутня сила. Перед нею ніхто не встоїть, крім відьом. Проти них її краще не застосовувати. А ще краще — взагалі не перетинатися з відьмами...“

Темна енергія вдарила старшому поборникові в груди, пропаливши на місці серця наскрізний отвір не менше трьох дюймів завширшки. Перевіряти, чи він мертвий, потреби не було — після такого не виживають.

Ківан узяв ліхтаря, вийшов до приймальні, залишивши двері відчиненими, й наслав довкола глушильні чари. Відтак знову потягся за темною енергією і став обережно пропалювати в стелі діру. Згідно з планом Палацу Святої Віри, нагорі була розташована спальня Гериди аб Лоркана. Нічиєї присутності Ківан там не відчував — усі поборники, хоч посвячені в духовний сан, хоч непосвячені, складали обітницю цнотливості. Не всі, певна річ, дотримувались її, але лорд Герид, схоже, був таким.

Коли отвір досяг належних розмірів, Ківан відштовхнувся ногами від підлоги і, спираючись на чари левітації, піднісся нагору. Вже вкотре його охопив подив, як багато він опанував за останні два тижні. Темна енергія справді могутня сила, і вона ніяк не може бути абсолютно лихою — бо її, як і все суще, створив Великий Див...

У спальні старшого касневидського поборника Ківан підійшов до вікна й розчинив важкі дубові віконниці. До кімнати увірвалося морозне повітря впереміж зі снігом — цієї ночі надворі була завірюха, дув сильний, пронизливий вітер з північного сходу. За такої погоди всі вартові на фортечних мурах напевно поховалися в свої будки, звідки відкривався огляд лише назовні замку. Та й у будь-якому разі, вони б не змогли розгледіти крізь темряву та заметіль розчинене вікно в неосвітленій кімнаті. Його помітять лише вранці — якщо, звісно, раніше не знайдуть Гериду аб Лоркана, вбитого у власному кабінеті.

Переконавшись, що все зробив, як треба, Ківан поринув у Тиндаяр, де на нього чекала Нейве. Вона квапливо підійшла до хлопця, намацала в непроглядній пітьмі його руку й міцно вчепилася в неї.

— Тебе довго не було, — сказала схвильовано. — Ну, як там?

— Я про все подбав, — відповів Ківан, узявши в неї сумку з екскрибером. — Коли поборники виявлять тіло, то вирішать, що чаклун-убивця потрапив до середини через вікно спальні, а не знайшовши там нікого, пробив дірку в підлозі, через неї спустився до приймальні, звідки пройшов у кабінет. Про Тиндаяр ніхто не подумає.

— Вони б і так не подумали,— сказала Нейве.— Всі вірять, що молитви праведників захищають Лахлін.

— У це вірять прості люди. А поборники — ні. Вони знають справжню ціну і молитвам, і праведникам... Ну, гаразд, ходімо.

Зорієнтувавшись, Ківан рушив уперед. На його подив, Нейве майже відразу розібралась у потоках темної енергії й зробила йому зауваження:

— Ти помилився. Нам трохи південніше.

— Ні, все правильно,— сказав Ківан, і далі дотримуючись обраного напрямку.— Ми йдемо в Хангован, треба негайно доповісти про цей інцидент лордові Ґарвану. Хоча ти можеш піти до табору. Якщо Ейнар уже повернувся, розкажеш йому все, поясниш, що я тебе відволік своїм базіканням. Власне, так і було.

— Дякую, але я скажу чисту правду. Не думаю, що Ейнар дуже розсердиться. Якби його воля, він би вже перебив усіх старших поборників і взявся б за молодших. Не знаю, може, це й правильно.

— Аж ніяк,— заперечив Ківан.— Наша задача показати безсилля й неспроможність поборників, а не перетворювати їх на святих мучеників. Якщо ми влаштуємо терор по всьому Лахліну, то, можливо, й послабимо на якийсь час Конґреґацію. Та ще більше зіграємо їй на руку — поборники почнуть волати, що все це неподобство коїться через м'якість законів про боротьбу з чаклунством, через надмірну лагідність до еретиків, стануть хапати вдсятеро більше людей, щодня влаштовуватимуть показові страти, а народ їм лише аплодуватиме. І вже ніхто не звертатиме уваги на наше повстання. А воно ж має продемонструвати всьому Лахліну, що Конґреґація, яка так вихваляється своїми успіхами у викоріненні ересі та чарів, нічого не може вдіяти із сотнею еретиків та кількома чаклунами. Спостерігаючи за їхніми марними потугами, люди... не всі, звичайно, але ті що мають голову на плечах, рано чи пізно задумуються: кого ж тоді поборники страчують у їхніх рідних містах на вогнищах, якщо в Арахрах вони геть безпорадні? А шляхта перестане боятися їх так, як зараз, і рішучіше підтри-

має короля Імара. Кожен удар по Конґреґації треба ретельно зважувати, прораховуючи всі його ймовірні наслідки.

Нейве ще міцніше стисла його руку.

— Ти такий розумний, Ківане, в тебе такі глибокі думки...

Хлопець почервонів і був радий, що вона цього не бачить.

— Насправді тут немає нічого глибокого, Нейве. Все лежить на поверхні.

Вони зупинилися, оскільки дівчині треба було звертати на південь, до повстанського табору. Вона знов пригорнулася до Ківана і припала вустами до його вуст. Цього разу він не розгубився, теж обійняв Нейве й відповів на її поцілунок. Хоча, звісно, вона цілувалася набагато краще за нього — бо була й старша, й заміжня...

Остання думка повернула Ківана до реальності, і він випустив Нейве зі своїх обіймів.

— Ні, так неправильно. Ти ж маєш чоловіка...

— Який зрадив мене, — додала вона. — І його вже немає. Тепер я вдова.

— О-о! — приголомшено протяг Ківан. — То ти...

— Ні, не я. Це зробив Ейнар, ще коли перевіряв мою історію. Вийшло так, що він розпитував саме Торіна. А вивідавши в нього все, просто вбив. Але не став говорити мені, бо не знав, як я поведуся. Розповів лише сьогодні... вчора вдень.

— І як ти до цього поставилася?

— Спокійно. Якби не Ейнар, я б і сама його згодом убила. Тільки б у мене він довго мучився... Ну, добре, я вже піду.

Ківан провів поглядом завихорення темної енергії довкола її невидимої постаті, потім рушив далі на захід і незабаром дістався до Хангована. Зупинившись під Кайр Гвалхалом, він надіслав угору серію слабких магічних сигналів: довгий, короткий, короткий, пауза, короткий, довгий, короткий. Ця послідовність не містила ніякої інформації, а просто була покликана активувати будильне плетиво, що його виставляв на ніч Гарван аб Малах. Трохи вичекавши, Ківан передав уже саме повідомлення — простеньке й коротеньке, бо ще кепсько знав мову цих сигналів.

Майже відразу надійшла лаконічна відповідь, яка означала: „Чекай на нашому місці.“ Ківан без зволікань полишив Тиндаяр і опинився в темній кімнаті на другому поверсі будинку, де вони зазвичай проводили зустрічі. Затемнив вікна, наслав глушильні чари, запалив у магічному ліхтарі слабенький вогник і став чекати.

Минуло щонайменше чверть години, і лише тоді він відчув характерне збурення темної енергії, а слідом за цим у куточку кімнати з'явилася князівна Елвен вер Кайлем. Вона була вдягнена явно поспіхом, у простеньку, хоч і гарну блакитну сукню, а її шовковисте світло-русяве волосся подекуди залишалося сплутаним від сну. Проте, на Ківанову думку, це лише надавало їй ще більшої привабливості.

— Пані,— мовив він розгублено й винувато.— Вибачте, я, мабуть, помилився...

— Ні, не помилилися,— відповіла вона, вмостившись у старенькому кріслі й помахом руки запросивши Ківана сісти в сусіднє.— Ваш виклик надійшов до лорда Ґарвана, а він переадресував його мені, бо зараз дуже зайнятий. Увечері військовий патруль схопив Монроя аб Кодвала, секретаря Священної Канцелярії з питань чистоти віровчення. Це дуже серйозна здобич, тож лорд Ґарван, як головний королівський прокурор, особисто веде його допит.

Ківан і раніше чув про Монроя аб Кодвала, який від самого початку кризи зайняв непримиренну позицію, вимагаючи від Поборчої Ради оголосити Імара єретиком і на цій підставі усунути його з престолу. Проте більшість радників із ним не погоджувались, оскільки розуміли, що такий радикальний крок рикошетом ударить по них самих. У лахлінській історії були випадки, коли поборники тишком-нишком позбувалися незручних їм королів, але ще жодного разу Конґреґація не намагалася публічно поставити себе над королівською владою. І не тому, що не хотіла одноосібно правити Лахліном, а через рішучий спротив вищої шляхти на чолі з князями — єдиної сили в країні, що стояла на заваді всевладдю поборників. Князі міцно тримались один за одного і всі разом підтримували короля, вбачаючи в ньому ґаранта своєї незалежності. І

якщо зараз вони ще вагалися, не поспішали відкрито стати на бік Імара, то спроба Поборчої Ради порадкувати на свій розсуд королівською короною вже напевно підштовхнула б їх до рішучих дій.

— Мій батько вважає захоплення майстра Монроя великим успіхом,— вела далі Елвен.— А от я в цьому сумніваюся. На свободі він грав нам на руку своєю безкомпромісністю, рішучим несприйняттям будь-яких, навіть найменших поступок. І не можу позбутися враження, що лорд Айвар просто здав його, вирішив нашими руками усунути з дороги небезпечного суперника. Власне, зараз лорд Гарван і намагається з'ясувати, що робив такий високоповажний діяч Конгрегації в районі, цілком контрольованому королівськими військами. І чому його охорона миттю розбіглася при наближенні патруля... Ну, гаразд. Що там у вас, лорде Ківане?

Він докладно розповів їй про те, що сталося в Касневиді, й передав листа від „старого товариша“. Уважно прочитавши його, Елвен сказала:

— А це вже інша крайність, протилежна до позиції Монроя аб Кодвала. І дуже небезпечна для нас. Ми підозрювали, що серед керівництва Конгрегації є люди, готові піти на певні поступки — аж до того, щоб визнати провину деяких своїх колег, включно з лордом Айваром. Тепер, завдяки вам, маємо ниточку, що приведе до них.

— Мені слід було б допитати старшого поборника, перш ніж... ніж убити його,— озвався Ківан.— Але я просто не зміг.

Елвен похитала головою:

— У вас однаково нічого б не вийшло. Він був затятим фанатиком і не став би домовлятися з чаклуном. А ви не вмієте розв'язувати язика таким упертюхам, не вмієте *по-справжньому* допитувати. Та це не біда. За почерком ми встановимо, хто написав листа, а через нього знайдемо інших. Гадаю, їхніх ватажків доведеться вбити. Тихо-мирно, без зайвого галасу, обставивши все так, ніби вони померли з природних причин — хто від хвороби, хто від нещасного випадку... А з Геридом аб Лорканом ви вчинили правильно. Звичайно, лорд Гарван відшпетить вас задля годиться, проте визнає, що за тих обставин

ви діяли розважливо й холоднокровно. Помилку припускаються всі — проте не всі вміють звести до мінімуму їхні наслідки. Вам це непогано вдалося. А трохи пристрашити поборників не завадить. Тут, у Ханговані, ми їх добряче притисли, але на решті Лахліну вони почуваються повновладними господарями. Навіть у моєму рідному Шогайріні, дарма що дядько Кервал неухильно дотримується всіх королівських розпоряджень.

Ківан про це знав. Позавчора він з Ґарваном аб Малахом проводив обшук у кабінеті тамтешнього старшого поборника, який, хоч і був усунений з посади канцлера князівства, поведився, ніби нічого не сталося, і продовжував розсилати директиви всім місцевим урядникам. Така сама ситуація склалася і в усіх інших князівствах, куди вже надійшли нові королівські укази. Начальники регіональних діоцезів не наважувались оголошувати їх протизаконними, чекали на рішення Поборчої Ради, а тим часом тихо саботували ясно висловлену волю короля. Поборча ж Рада не могла скасувати ці укази з тієї простої причини, що Імар не подавав їх на затвердження — і формально мав на це право, позаяк на них уже стояв підпис канцлера, чиї обов'язки наразі виконував Дивлін аб Ґалховар. Правда, самі поборники не визнавали цього призначення і вважали законним канцлером Айвара аб Фердоха.

Найважливішим з усіх останніх королівських рішень був, безперечно, указ про утворення Державної Ради, ухвалений ще першого дня протистояння. Відповідно до нього, Державній Раді, що мала складатися з усіх лахлінських князів, передавалися повноваження Поборчої Ради, не пов'язані безпосередньо з питаннями віри. Це був той самий крок, до якого не вдавався жоден Імарів попередник, що конфліктував із Конґреґацією. Досі лахлінські королі лише намагалися зміцнити свою владу за рахунок поборників, а коли їм це вдавалось, вони й гадки не мали ділитися своїм здобутком із вельможами, які, на відміну від упокореної Поборчої Ради, не були б такими слухняними до королівської волі.

А Імар мав зовсім іншу мету. Він прагнув знищити Конґреґацію (хоча й не говорив про це відкрито) і задля здійснен-

ня свого величного задуму був готовий віддати такий ласий шматок владного пирога князям. Зрозуміло, що на саму думку про це князі аж облизувались, однак не були певні в спроможності короля взяти гору в цій боротьбі, тому переважно займали позицію пасивної підтримки...

— А як там з Державною Радою? — запитав Ківан. — Усе по-старому?

Елвен легенько стенула плечима.

— Ну, по-старому бути ніяк не може, бо минуло ж лише десять днів. Південні князі ще навіть не отримали про це звістки. А вчора до столиці прибув лорд Огран, старший син делганського князя Ґлина аб Майгевіна. Привіз від батька листа із запевненнями в цілковитій відданості Короні. Про Раду там жодним словом не йшлося, але ввечері я обшукала Огранові покої і знайшла в схованці офіційну княжу грамоту з повноваженнями представляти Дин Делган у Державній Раді. Вони просто вичікують, куди схиляться шальки терезів. І наша з вами задача, лорде Ківане, якнайшвидше схилити їх у правильний бік. Сьогодні вдень я зустрічаюся з лордом Ейнаром, ми обговоримо деякі зміни в тактиці дій повстанців. Треба врешті спровокувати поборників на штурм.

— Якщо хочете знати мою думку, пані, — обережно мовив Ківан, — то вони не піддадуться на жодні провокації. Ейнар трохи перегнув палицю зі своїми диверсійними рейдами, і тепер поборники бояться потикатися в ущелину. Розуміють, що там на них чекає нищівна поразка.

— Але ж не можуть вони цілу зиму сидіти на місці. Тим більше, що за таких обставин тримати облогу немає ніякого сенсу. На їхнє командування дедалі дужче тиснуть зі Священної Канцелярії, вимагають рішучих дій. Поборчій Раді конче потрібна гучна перемога, яка зміцнить її позиції у протистоянні з королем.

— Вони непогано грають на тому, — зауважив Ківан, — що протидія з боку короля заважає їм упоратися з нашим повстанням.

— На це ведеться простий люд, але його думка нічого не варта. Для нас головне, що думає шляхта, надто ж вища шля-

хта. А вельможі в столиці й по всьому північному заходу вже починають кепкувати з безсилля поборників — і через їхніх слуг ці настрої потроху передаються в народ. Слабкість може викликати співчуття, та аж ніяк не повагу. І якщо ви вжалите поборників ще болючіше, ще дошкульніше, ніж робили досі, вони просто не матимуть іншого вибору, їм доведеться піти в наступ. Саме про те, як це влаштувати, я й збираюся поговорити з лордом Ейнаром. А після того, що ви вичворили зі старшим поборником Касневида, гадаю, було б несправедливо обійти увагою його колеґ із Дин Делгана та Бланаха. Нехай Ейнар трохи розважиться. Йому давно кортить пустити кров високопоставленим поборникам.

На її останні слова Ківан мерзлякувато пощулився — та зовсім не через те, що в кімнаті було холодно. Помітивши це, Елвен кивнула:

— Розумію, вас трохи лякає Ейнарова жорстокість. Мені це теж не до вподоби. Він убиває не лише з необхідності, а й для власної втіхи. Але ми мусимо з цим миритися. Лорд Ейнар дуже корисний для нашої справи, він відважний боєць і вмілий командир, без нього нам не вдалося б організувати постання. А що ж до його надмірної жорстокості... Я певна, що з часом він її позбудеться. Вона в нього не вроджена, це наслідок важкого минулого, про яке я не маю права говорити. Та повірте — йому не позаздриш.

— Якщо ви маєте на увазі його колишню службу Ан Нувінові, то я й сам про це здогадався. Але ж ви звільнили його.

— Так, звільнила. Не думала, що зможу це зробити, проте зробила. І тепер Ейнар потроху повертається до нормального життя.

— Тоді ви й інших можете звільнити, — заговорив хлопець про те, що вже кілька днів вертілось у нього в голові, відколи він здогадався, що Ейнар аб Дилан раніше був чорним чаклуном. — Гадаю, на Абраді знайдеться чимало наших братів та сестер, що з молодості та нерозважливості потрапили в тене-та Ворога і тепер гірко шкодують про свій вчинок.

Елвен мовчки задивилась у вікно. Її магічний зір, як і Ківанів, легко проникав крізь чари затемнення назовні, де потро-

ху починало розвиднюватися.

— Я вже думала про це, — промовила вона за хвилину. — Такі чаклуни стали б нам у великій пригоді, не кажучи вже про те, що цим би я зробила добру справу, порятувала б людські душі. Та поки не знаю, як їх знайти. Але щось вигадую. Неодмінно.

Розділ VII

Жертва пророчого дару

Усе своє життя Глиніш вер Лейфар всіляко уникала зустрічі з чорними чаклунами. І це здавалося б нормальним, якби не одна обставина — протягом останніх чотирнадцяти років, починаючи ще зі шкільних часів, вона сама служила Ан Нувінові. А проте, донедавна Глиніш не мала жодних контактів із колегами-чорними, живцем бачила лише впокорених, що їх відьми тримали на Тір Мінегані для тренувань та вивчення властивостей темної енергії, і такий стан речей її цілком влаштовував. Вона ніколи не відчувала потреби в спілкуванні з іншими слугами Китрайла, завжди була гордою одиночкою, тому їй геть не сподобався наказ приєднатись до темного кола чаклунів, щоб спільними зусиллями захопити Ейрін вер Гледіс.

Глиніш не вірила, що від їхньої співпраці буде якесь пуття. Ці бовдури вже засвідчили свою неспроможність на Іхелдиroidському тракті, коли влаштували ту бездарну пастку і лише посприяли дочасному пробудженню Первісної Іскри. А якби цю справу від самого початку доручили їй, усе було б гаразд. Вона б не стала квапитись і гарячкувати, а просто дочекалася б, коли дівчину привезуть на Тір Мінеган, і за першої ж зручної нагоди затягла б її до Тиндаяру. Без знань і навичок, запозичених у Гвенет вер Меган, Ейрін не змогла б нічого вдіяти.

А тепер ситуація гранично ускладнилася. Ейрін вер Гледіс прибула на острів могутньою відьмою, що цілком контролювала свою величезну силу і в разі потреби могла захисти-

ти себе. Утім, якби йшлося про звичайне вбивство, ніяка сила не врятувала б її. Глініш тішилася цілковитою довірою з боку відьом, мала вільний доступ до дівчини, вже провела з Ейрін чотири заняття, асистуючи Івін вер Шінед, а ще одне — самостійно, з теорії передбачень, і, схоже, справила на неї гарне враження. Отож було б зовсім неважко заскочити її зненацька й завдати єдиного, але влучного та смертельного удару.

Інша річ — захопити живою. Як свідчив досвід багатьох століть, відьми вкрай неохоче втрачають свідомість, куди легше їх просто вбити. Іскра визнає лише природний сон, а будь-який непритомний стан, викликаний хоч чарами, хоч фізичними травмами, вважає проявом хвороби й намагається чимшвидше повернути свою відьму до тями. Певна річ, і секундної безпорадності вистачить для того, щоб перенести Ейрін у Тиндаяр, де на неї вже чигатимуть демони та чудовиська. Хтозна, скількох із них вона вб'є, мабуть, багатьох, та зрештою геть знесилиться і знепритомніє від цілковитого виснаження, з яким навіть Первісна Іскра не зможе нічого вдіяти. А тоді вцілілі демони схоплять дівчину й затягнуть углиб Ан Нувіну, до Темного Володаря...

У теорії цей план видавався простим і безвідмовним, але на практиці був майже нездійсненним. Проблема полягала саме в тій одній-єдиній секунді, потрібній для того, щоб закинути Ейрін у Тиндаяр. Глініш мала завдати не лише влучного, а й точно вивіреного удару, бо якщо він виявиться засильним, дівчина помре, і її Первісна відлетить на пошуки нового носія. Якщо ж заслабким — то не буде ніякої секунди, і вже наступної миті Глініш сама опиниться в Ан Нувіні. Крім того, на успіх вона могла розраховувати, лише залишившись із Ейрін віч-на-віч, щоб їй ніхто не завадив у найвідповідальніший момент. Відтепер така нагода мала траплятися щотижня, під час занять з передбачень; та, на жаль, вони проходили у відьомському палаці, який, разом із прилеглою територією, був надійно відгороджений від Тиндаяру за допомогою блокувальних артефактів, дерайтирів. Звичайно ж, Ейрін не сиділа постійно в Тах Ерахойді, у вільний час вона гуляла по всьому Абервену, іноді забиралась аж до передмість, але переважно тримала-

ся на людях, завжди була насторожі, і, як правило, її в таких прогулянках супроводжували подруги-відьми або ж кузина-чаклунка...

— Тут і справді все глухо, — пролунав із темряви Тиндаяру голос Фейлана аб Мередида. Опальний професор з Кованхара не захотів брати на віру слова Глиніш про надійність відьомського блокування Тах Ерахойду і врешті-решт, через два тиждні після їхньої першої зустрічі, наважився прийти під Тір Мінеган, щоб навіч пересвідчитись у цьому. — Ні шпаринки, ні найменшої слабінки відьми не залишили.

— Про це я вам і твердила, — сказала Глиніш. — Доведеться зачекати, поки дівчина почне мені довіряти, ми з нею потоваришуємо, і я зможу запросити її до себе в гості. А інакше нічого не вийде.

— На той час блокування може поширитись і на ваше житло, — зауважив Фейлан. — Самі ж говорили, що відьми поставили за мету захистити весь Абервен. А ви, напевно, мешкаєтедесь у середмісті, неподалік від палацу.

У його останніх словах чулася ледь прихована допитливість. Ні він, ні решта чорних, з якими Глиніш мусила працювати, не мали жодного уявлення, хто вона така, не бачили її в обличчя й жодного разу не зустрічалися з нею поза Тиндаяром. Вони знали її під вигаданим ім'ям Падерай вер Їллеґ, тож у разі, як їх схоплять, могли назвати лише його. Це, звісно, не вбезпечувало Глиніш від викриття, бо вже сам факт, що вона досить часто спілкується з Ейрін, звужував коло підозрюваних лише до десятка чаклунок, але так у неї буде час для останньої спроби виконати свою місію.

— До мого району черга дійде ще нескоро, — стримано відповіла Глиніш. — Крім того, останніми днями аж п'ятеро абрадських королів звернулися до відьом з проханням установити захист у їхніх палацах, а особливо — в скарбницях. Досі вони й не чухалися, хто шкодував грошей, хто просто вважав це зайвим, покладаючись лише на сигналізацію, та після того, як ви спробували викрасти відьмачих кузин і показали всьому світові, що Братство має серйозні політичні амбіції... — Зо хвилю вона помовчала, вагаючись, а потім заговорила зно-

ву: — Це не моя справа, професоре, і не подумайте, що я вас повчаю. Але ви повинні знати, що ваше втручання в боротьбу за катерлахський престол призводить до прямо протилежного ефекту. Буквально вчора я випадково почула уривок розмови між двома найстаршими, Лорною вер Шерен і Енид вер Гвенліан. Вони обговорювали справи в Катерласі і, власне, нічого особливого не сказали. Проте мене насторожила їхня непохитна впевненість у тому, що Бренан аб Грифид невдовзі стане королем. Я добре знаю відьом і знаю, що найстарші вкрай обережні у висловлюваннях, бо дуже не люблять помилятися. І якщо вони на людях поводяться так, ніби відьмак уже король, то мають на це вагомі підстави.

— Дякую за інформацію, колего Падерай, — цілком байдуже мовив Фейлан. — Коли випаде нагода, перекажу це молодому Йорвертові аб Торвалу. Мене самого катерлахські справи не обходять, а в Карсаллоґу я лише виконував його прохання. І зробив усе точнісінько так, як він просив. Просто інсценував невдалу спробу викрадення.

— Он як? — мимохіть зацікавилася Глиніш. — Він хотів створити враження, ніби Братство заміряється на Катерлах?

— Схоже на те. І мені здається, що Йорверт якраз планував посприяти відьмакові.

— Але навіщо? — здивувалася Глиніш, та вже наступної миті й сама второпала. — А, зрозуміло! Невдача лорда Брена-на в Катерласі розв'язала б найстаршим руки, і вони б знову повернулися до своєї ідеї всадити його на кередігонський трон. А лордові Йорвертові, як майбутньому герцогові Нарвонському, зовсім не до вподоби перспектива отримати собі за сусіда короля-відьмака, ще й на пару з королевою-відьмачкою. Це логічно... Та повернімося до наших справ. Я й далі наполягаю, що ми не повинні квапитися. Тут треба діяти поступово і розважливо. Тепер я часто спілкуватимуся з Ейрін вер Гледіс, потроху налагоджуватиму з нею стосунки, здобуватиму її довіру. Не знаю, скільки часу на це піде, але доведеться набратися терпіння. Зайвий поспіх лише все зіпсує.

— Ваша правда, — погодився її співрозмовник. Глиніш подобалась його обережність і зваженість; цим він вигідно від-

різнявся від решти членів їхнього темного кола, які прагнули чимшвидше виконати завдання Ан Нувіну. Вона вважала, що Фейлан аб Мередид був би набагато кращим темним майстром, ніж імпульсивний і нерозважливий професор аб Мадґ. — А от Кіннанові не терпиться. Після того, як я розкритикував його план викрасти короля Келлаха, а ви мене підтримали, він на якийсь час угамувався. Але ненадовго — зараз носить з думкою викрасти принцесу Фіннелу. Розуміє, що це нічого не дасть, просто втомився від чекання і хоче бодай щось зробити.

Глиніш рішуче похитала головою, хоч і розуміла, що в непроглядному мороці Тиндаяру цей рух залишиться непоміченим.

— Цього не можна допустити. Викрадення Фіннели вер Ріс ніякої користі не принесе, а тільки зашкодить нашому задуму. Відьми лише почали вірити, що Ан Нувін більше не зазіхає на Первісну, мовляв, руки закороткі. Днями Івін вер Шінед сказала мені, що Братство, виявившись неспроможним нічого вдіяти з леді Ейрін, вирішило відігратися за поразку на Іхелдиридському тракті, влаштувавши безлад у Катерласі. І вона щиро в цьому переконана — як і багато інших відьом. Тож не варто розвіювати їхніх ілюзій...

Коли вони закінчили розмову і Фейлан аб Мередид вирушив на південних схід від Тір Мінегану, Глиніш, уживши всіх можливих застережних заходів, повернулася на поверхню, до свого помешкання в Абервені. Щоразу під час такого переходу всю її істоту поймав глибокий, панічний страх; вона сама жахалася своєї зухвалості, це було просто нечуване нахабство — користуватись Тиндаяром під боком у відьом, у самісінькому серці їхніх володінь. Досить їй припуститися щонайменшої помилки, виказати бодай крихту недбалості, накликати на себе хоча б тінь підозри — і на цьому її земне життя передчасно урветься. Навряд чи це станеться швидко й безболісно, від смертельних чарів або впокорення. Найпевніше, її схоплять живцем і довго катуватимуть, з'ясовуючи все, що їй відомо про плани Ан Нувіну, намагаючись вибити інформа-

цію про інших чорних чаклунів. Глиніш боялася смерті, боялася впокорення, боялася тортур; та найбільше її лякало те, що вона загине даремно, не здійснивши свого призначення, не довівши до кінця справу, задля якої офірувала власною душею...

За вікном уже розвиднілося, було пів на восьму ранку, і Глиніш подумки вилаяла себе, що так довго затрималася в Тиндаярі. У неї було тверде правило відвідувати підземний світ лише вночі, коли всі мешканці кварталу спали, задіявши на повну потужність захисні чари в своїх оселях — не від злодіїв, які воліли обходити чаклунів (не кажучи вже про відьом) десятою дорогою, а для того, щоб нікому не спало на думку з чистої цікавості підглянути за тим, що коїться всередині будинків. Такі чари огортали й дім Глиніш; вони надійно маскували застосування темної енергії, але не вбезпечували від інших халеп, на зразок раннього візиту котроїсь із сусідок, щоб позичити чаю або цукру на сніданок чи просто побажати доброго ранку і трохи почесати язика.

Дослідивши захисні чари, Глиніш із полегшенням переконатися, що ніхто до будинку не наближався й не стовбичив під дверима, намагаючись докликатись її. Відтак вона легко поснідала, змінила свою домашню сукню на чорні штани та червону кофту, взяла шкіряні черевики, накиннула хутряне манто і вийшла надвір.

Цієї ночі гуляла сильна хуртовина, і весь моріжок перед невеликим одноповерховим будинком, де мешкала Глиніш, замело снігом. Вона звично і майже бездумно створила плетиво, очистила собі доріжку від ґанку до вулиці, а далі вже пішла, лавіюючи між заметами. За прибирання їхнього кварталу відповідала стара чаклунка Рахнайт бан Махін, яка отримувала від сусідів за це платню на додачу до щедрої пенсії з мінеганської скарбниці, проте вранці вона полюбляла довгенько поспати.

На щастя, в інших місцях Лехин Девінаю, престижного чаклунського району Абервена, було вже прибрано, і Глиніш згаяла лише чверть години, щоб дістатися до головної вулиці міста, Белак-на-Гвайр, а ще через кілька хвилин вийшла на

площу перед Тах Ерахойдом. У палаці добре знали молоду чаклунку, яка донедавна працювала в уряді, а тепер повернулася до своєї колишньої роботи відьомською асистенткою, тому ґвардійці, що стояли на варті біля входу до північного крила, без жодних запитань пропустили її.

В алхімічній лабораторії на п'ятому поверсі вже хазяйнувала Івін вер Шінед. На ній був зелений робочий халат із закоченими рукавами, а свою довгу темну косу вона стягла на потилиці в тугий вузол. Побачивши помічницю, відьма приязно кивнула:

— Доброго ранку, Ґлініш.

— Доброго ранку, леді Івін,— відповіла Ґлініш і швидко роззирнулася.— А леді Ейрін ще немає?

— Дивно, правда ж? Зазвичай прибігає найперша, та, мабуть, уже збагнула, що раніше дев'ятої я все одно не почну, хоч як вона мене квапитиме. Дуже завзята дівчина. І надзвичайно здібна. До того ж скромна, чемна, розважлива й поміркована. Дарма деякі сестри стурбовані через неї. Первісна знала, кого обирати.

„Може, й знала,“— подумала Ґлініш, змінивши своє манто на лабораторний халат.— „Можливо, Первісна Іскра посправжньому розумна, і тому, знайшовши носія, зачайлась, не пробуджувалася понад п'ятнадцять років. Чекала, коли дівчина зросте, щоб уже сама давала собі раду й не покладалася на захист сестер. Тепер із нею важко буде впоратися. Але треба. Неодмінно треба — задля порятунку всього світу...“

Тим часом Івін почала виставляти на довгастих стільцях реактиви, потрібні для сьогоднішніх учбових дослідів. Для Ейрін це мав бути лише третій урок з виготовлення магічного зілля, проте її наставниця вирішила, що вона вже готова до роботи з токсичними та вибухонебезпечними сумішами. Ґлініш обережно висловила сумнів, чи варто так поспішати, на що Івін відповіла:

— Інші сестри поділяють твою думку, і саме тому я взяла собі всі найважливіші предмети. Вони б дотримувалися звичної методики, ішли б від простого до складнішого, тягли б kota за хвоста, тож Ейрін від нетерплячки стала б займати-

ся самодіяльністю. З нею все інакше, ніж із рештою менших сестер. Її не треба навчати, що робити, вона й так це знає. Їй потрібне *розуміння* того, що вона робить. А навіть найпростіші, найелементарніші принципи можна продемонструвати на складних, нетривіальних прикладах. Ейрін уже досить підготовлена, щоб розібратися в них, розкласти все по полицках. Єдино я шкодую, що вона надміру практична дівчина, її не цікавлять знання задля самих знань, їхня цінність полягає для неї лише в тому, чи будуть вони їй корисні.

— Гадаю, ви перебільшуєте, — зауважила Глиніш. — Якби леді Ейрін була така наскрізь практична, то не зголосилася б брати уроки в леді Аверлін.

Івін хитнула головою.

— Повір мені, це рішення також було продиктоване суто практичними міркуваннями. Зокрема тим, що справжня відьма повинна мати різнобічну освіту, добре орієнтуватися в усіх сферах людської діяльності. А я веду мову про інше — про пізнання, як самодостатній процес, прагнення збагнути взаємозв'язок усіх речей та явищ у світі, розгадати найглибші таємниці природи й буття. Ейрін охоче спілкується на різні філософські теми, але до серйозної наукової роботи в неї душа не лежить. І це дуже прикро.

— Не всім же займатися наукою.

— Так, звичайно. Та уяви лишень, яких успіхів могла б досягти відьма-дослідниця з Первісною Іскрою! На саму думку про це мені аж дух захоплює. Нечувана досі могутність у поєднанні з гострим розумом... Хоч, може, Ейрін згодом перегляне свої пріоритети. Зрештою, вона ще зовсім юна й сама гаразд не знає, чого хоче. Сподіваюсь, коли подорослішає, зробить правильний вибір. Якщо не через десять років, то через п'ятдесят або сто. Часу в неї вдосталь.

Глиніш відвернулася до шафи під стіною, щоб узяти звідти ще три колби.

„Немає в неї часу,“ — подумала похмуро. — „Ця дівчина приречена, і ніяка Первісна її не врятує. Навпаки, якраз через Первісну їй не судилося довго жити на цім світі. Так чи інакше, вона помре — або сама-одна, або разом з усім світом

земним...”

Глиніш пішла на службу Ан Нувінові зовсім не тому, що шанувала Темряву й ненавиділа Світло, не тому, що вважала Зло сильнішим за Добро. У віці шістнадцяти років вона мала пророцтво, яке вжахнуло її своєю безжальною ясністю й однозначністю. Воно не потребувало ніякого розгадування, ніякого тлумачення; досить було просто написати на папері слова, що прийшли їй у провидницькому трансі, і чари верифікації осявали текст чистим жовтим світлом, що свідчило про його безсумнівну пророчу силу.

У пророцтві йшлося про те, що ще за життя нинішнього покоління земний світ знову заповнять орди демонів і чудовиськ, а люди, не послухавшись закликів відьом та чаклунів, стануть ревно молити Небеса про допомогу. І Небеса дослухаються до їхніх молитов — на землю зійде військо диннеші, й розпочнеться Битва Останнього Дня, в полум’ї якої згорить увесь світ.

На щастя, це жакливе пророцтво не було невідворотним і мало розгалуження, яке сходилося на самій провидиці. Вона могла відвернути кінець світу, віддавши Темряві дві невинні душі — спершу свою власну, а згодом іще одну, на яку вкаже їй доля.

Глиніш нікому не розповіла про своє пророцтво, ні в кого не стала питати поради, бо розуміла, що ніхто їй не допоможе, що таке важке й болісне рішення вона має прийняти самотійно. Після кількомісячних вагань і болісних роздумів юна чаклунка врешті наважилася на першу жертву і прирекла свою душу на вічне прокляття, віддавшись під владу Китрайла. А через чотирнадцять років, коли надійшла звістка про сутичку на Іхелдиройдському тракті і про Первісну Іскру в новій відьмі, Ейрін вер Гледіс, вона збагнула, що це і є друга жертва, потрібна для порятунку світу...

Розділ VIII

Одне непевне ворожіння

— Ви навіть не уявляєте, пані, які ми раді вашому візитові,— говорив молодий Фаргал аб Мервин, князь Енлійський, супроводжуючи Ріану та Шимаса до розцяцькованої карети, що стояла перед причалом.— Відьми такі рідкісні гості на нашому маленькому острові, що мимоволі ми чуємося частиною Південного Абраду, хоч перебуваємо під протекторатом Катерлаху, офіційно належимо до конфесійної юрисдикції Північної Ради, а чимало наших мешканців дотримуються мінеганського вчення.

— Мені дуже шкода, ваша світлосте,— чемно відповіла Ріана,— та тут нічого не вдієш. Нас-бо лише чотири сотні, а світ великий. Зрештою, ми буваємо у вас частіше, ніж на більшості островів. Ініс Енлі лежить на півдорозі від Тір Мінегану до Ініс на н-Драйгу, який наші сестри регулярно відвідують. Принаймні щороку, а то й двічі на рік.

— Переважно мінеганські кораблі проходять східніше від Енлі й роблять зупинку на Інісойд Гайделах,— зауважив князь.— А втім, я не скаржуся, просто констатую наявний факт. Сподіваюсь, ви пробудете в нас бодай кілька днів?

— Чотири дні, це точно. Може, навіть п'ять або шість. Ми пливли досить швидко, і наш капітан вважає, що вітрилам треба трохи відпочити. А я його не кваплю.

На ці слова Шимас машинально кивнув, із насолодою крокуючи по твердій, нерухомій землі. Відколи вони вийшли в море, Ріана щодня, з ранку до самого вечора, прикликала для „Шерен Ейнарах“ потужний ходовий вітер, завдяки якому вони подолали дві тисячі миль від Вантайна до Ініс Енлі лише за тринадцять діб. Певна річ, таку швидку подорож супроводжувала безупинна хитавиця, від якої Шимас почувався вкрай некомфортно. Добре хоч його не нудило.

Як люб'язний господар, енлійський князь спершу пропустив до карети обох гостей. Шимас якусь мить вагався, де йо-

му сісти, та зрештою вмовився поруч із Ріаною, розваживши, що Фаргал аб Мервин захоче сидіти навпроти неї. Забравшись слідом, князь гукнув кучерові, і карета рушила з місця. Шимас кинув крізь бічне віконце останній погляд на їхній корабель, із трюмів якого вже почали вивантажувати великі лантухи, набиті гречкою та пшеничним зерном. У цій роботі брав участь і Колвин аб Девлах, що отримав від Ріани наказ залишатися на „Шерен“. За час подорожі впокорений чорний потоваришував з моряками, які ставилися до нього загалом приязно, хоч іноді й кепкували з пришепелуватого відьминого слуги. Колвин сприймав їхні кпини з притаманною йому добродушністю (дарма що насправді душі не мав) і сміявся разом з іншими. Складалося враження, що його нічим не можна образити.

Лорд Фаргал увічливо поцікавився, як проходить плавання, а отримавши від Ріани запевнення, що все гаразд, промовив:

— До нас лише вчора надійшла звістка про хворобу нашого верховного сюзерена, короля Енгаса. Отакі ми відірвані від світу. Сподіваюсь, за цей час уже все минулося? Він одужав?

Ріана заперечно похитала головою:

— На жаль, мушу засмутити вашу світлість. Енгас аб Брайт помер майже два тижні тому, тридцять другого гедрева, напередодні нашого відплиття.

Молодий князь скрушно зітхнув.

— На все воля Великого Дива. Нехай Він дарує його душі гідне переродження... А Рада Лордів ще не визначилася з наступним королем?

— Вона досі не зібралася, — відповіла Ріана. — Боротьба обіцяє бути дуже важкою й тривалою.

— І хто зараз регент? Граф Карвадонський? Чи король усе-таки призначив свого старшого сина, лорда Кивіна?

— Ні, він призначив регентом леді Гвенет вер Меган, нашу сестру-відьмачку.

Фаргал аб Мервин приголомшено втупився в Ріану й аж рота роззявив від подиву. Проте досить швидко опанував себе й кивнув.

— Так-так, розумію. Це несподівано, але... Навіть до нашого острова вже дійшли чутки про відьмака, лорда Бренана аб Грифида, про його наречену, леді Гвенет, і про плани вашого Сестринства зробити їх королем та королевою Катерлаху. Але я не очікував, що король Енгас із цим погодиться.

— Йому довелося погодитись, — сказала Ріана. — Останнім часом великої сили набрав лорд Фінвар аб Дайхі, який фактично позбавив лорда Авлайда аб Калваха шансів, тож король мусив переступити через свою упередженість до Відьомського Сестринства. Він завжди ставив державні інтереси над особистими симпатіями та антипатіями.

— Що ж, ясно, — сказав князь, — велика політика. Ми на Ініс Енлі в неї не граємося, для нас головне, щоб Катерлах і далі залишався сильною державою, спроможною виконувати свої обов'язки метрополії. Минулого разу, поки Енгас аб Брайт і Фіннаган аб Кохран змагалися за королівську корону, ейдальці захопили Лаврадири. Відтоді вони гострять зуби на наш маленький острів, а нещодавно почали надходити тривожні сигнали, що старий герцог Рувінський, окрилений тим, що його внучка, леді Ейрін, виявилася відьмою, замислив чергове завоювання, тільки ще не визначився, куди саме простягти свої заgreбуші руки.

— Про це можете не турбуватися, — заспокоїла його Ріана. — Наскільки мені відомо, леді Ейрін через свого батька, короля Леннірського, надіслала дідові листа, в якому застерегла і його, і дядьків від розпалювання нової загарбницької війни. Та й усе Відьомське Сестринство не допустить такого розвитку подій. Ми сповнені рішучості зробити нашого брата королем і нікому не дозволимо зазіхати на морські володіння Катерлаху.

Поїздка тривала недовго, і менш ніж за чверть години, проминувши припортову площу та три вулиці, карета зупинилася перед ошатною триповерховою будівлею, що правила тутешнім князям за палац. На широкому подвір'ї зібралося зо два десятки жінок з немовлятами на руках. Остеронь юрмилися ще жінки, що привели з собою старших дітей, але вартові

їх не пропускали.

— Вони чекають на ваше благословення,— пояснив Фаргал аб Мервин, що першим вийшов з карети й галантно подав Ріані руку.— Це в нас давня традиція.

— Так, я чула про неї.

Ріана підійшла до жіночого гурту і стала по черзі торкатися долонею голівок малюків, а їхні матері шанобливо цілували їй руку. Відтак рушила до решти жінок, чиїх дітей варта визнала завеликими, і теж почала роздавати їм своє відьомське благословення.

Тим часом слуги забрали речі гостей і понесли їх у княжий дім, а до Шимаса, попередньо обмінявшись кількома словами з князем, наблизився літній чоловік у довгій чорній мантиї, вишитій срібними рунічними символами.

— Вітаю вас на нашому острові, колего.— Він не назвав його професором, оскільки Шимас був у звичайному дорожньому костюмі, а при вході корабля до бухти матрос-сигнальник передав на берег лише стисле повідомлення, що на обклавку „Шерен Ейнарах“ перебувають відьма з чаклуном.— Дозвольте відрекомендуватись: Йорах аб Коннир, головний чаклун Ініс Енлі.

Насправді такого титулу не існувало, проте старші придворні чаклуни (або єдині — як, напевно, було в цьому випадку) часто-густо називали себе головними чаклунами тієї чи іншої території.

— Радий з вами познайомитися, майстре. Шимас аб Нейван, професор Кованхарського Університету, до ваших послуг.

— О! — Майстер Йорах був неабияк уражений.— Дуже мило, професоре. Який сюрприз!.. Ну, то прошу до палацу. Його світлість доручив мені подбати про вас.

Ріана ще продовжувала благословляти дітей, Фаргал аб Мервин чекав, поки вона звільниться, а обоє чаклунів, на яких майже ніхто не звертав уваги, ввійшли до будинку, що його Шимас навіть подумки не наважувався назвати палацом.

— Для мене велика несподіванка зустріти кованхарського професора в товаристві відьми,— заговорив Йорах аб Коннир, коли вони звернули в коридор праворуч.— Всіляко перепро-

шую, але спершу я подумав, що ви один з тих небагатьох чоловіків-чаклунів, які мешкають на Тір Мінегані.

— Ваша помилка цілком зрозуміла,— сказав Шимас.— Та насправді ми з леді Ріаною просто попутники, разом пливемо на Драконячий острів.

— То ваша мета Ініс на н-Драйг?

— Так, я ще з юності хотів там побувати. А в Манхайні з'ясувалося, що леді Ріана якраз збирається туди, і я просто не міг прогавити таку слушну нагоду.

— Авжеж,— погодився старий чаклун.— Треба визнати, що моряки не дарма благоговіють перед відьмами. У морі вони справжні королеви. Навіть затримавшись у нас на кілька днів, ви однаково обженете двох наших арранських колег, що так само вирішили відвідати Ініс на н-Драйг.

— Он як?— насторожився Шимас.— І хто ж вони?

— Молода чаклунська пара. Молодші за вас — років по двадцять п'ять, не більше. Дарах аб Шолвеґ та його дружина Інґріґ, якщо я нічого не наплутав. У мене погана пам'ять на імена... але ваше, звичайно, не забуду. Я з ними зустрічався лише раз, мав дуже коротку розмову, тому нічого не знаю про їхні наміри, крім самого місця призначення.

— Давно вони тут були?

— Вирушили передучора. А до цього провели на Енлі чи то два, чи то три дні. Гостювали в тутешньої цілительки та провидиці Алдіш вер Герант. До речі, вона десь вашого віку і свого часу навчалась у Кованхарі. Хоча це не означає, що ви могли її знати. Університет великий.

— Зате кафедра пророцтв невелика,— зауважив Шимас.— Тож ми могли бути знайомі. Студентом я серйозно вивчав теорію передбачень, потім був аспірантом на кафедрі, а тепер там викладаю. Щоправда, часу минуло багато, і я не пригадую студентки на ім'я Алдіш вер Герант...

Схоже, Фарґал аб Мервин дуже цінував послуги свого придворного чаклуна, тому відвів йому весь горішній поверх у правому флігелі княжої резиденції. Крім усього іншого, там була гарна гостьова кімната, куди Йорах аб Коннир і вселив

Шимаса.

Невдовзі по тому, як він розмістився в помешканні, слуги принесли обом чаклунам обід і переказали від князя за прошення на святкову вечерю з нагоди прибуття поважних гостей. Утім, Шимас розумів, що насправді Фарґалові йшлося лише про одну гостю — Ріану, порівняно з якою кованхарський професор-чаклун (теж велика рідкість на цьому віддаленому острові) не був нічого вартий.

За обідом майстер Йорах розпитував Шимаса про справи в Кованхарі, де й сам навчався півстоліття тому. Шимас відповідав на його питання докладно, сподіваючись, що розмова не дійде до Ярлаха аб Конала, про чію належність до чорних чаклунів не хотів зайвий раз згадувати, але й брехати не збирався. Та, вочевидь, його співрозмовник ще нічого про це не чув і навіть не здогадувався про Ярлахове існування, бо цілком задовольнився побіжною згадкою про те, що кафедру пророцтва наразі очолює професор Пиліб аб Махавін.

До речі, постійного керівника кафедри Університетський Магістрат досі не призначив, а ректор Кейлан аб Аласдайр днями надіслав Шимасові листа (за посередництва Їрвен вер Орлайг, однієї з відьом, що перебували в Кованхарі), в якому цікавився його подальшими планами. У відповідь Шимас написав, що після відвідин Ініс на н-Драйґу планує повернутися до звичної викладацької роботи. Він мав велику підозру, що попри його несподіване зникнення на початку навчального року і пов'язаний з цим скандал, Магістрат таки зупинив свій вибір на ньому — не в останню чергу завдяки тлумаченню Пророцтва про Першу. Невдовзі після публікації у „Філософському віснику“ його статтю було передруковано в загальноуніверситетському часописі „Успіхи чаклунських наук“, і вона викликала несподівано сильний резонанс у кованхарських наукових колах, давши чаклунам підстави стверджувати, що вони вчергове втерли відьмам носа. Сам Шимас ніяк не міг вирішити, тішитися з цього чи, навпаки, сумувати. Він ніколи не почував покликання до адміністративної роботи і тим більше не радів перспективі щодня давати раду постійним чварам між професорками-провидицями. Проте, з іншого боку, зван-

ня магістра видавалося надзвичайно заманливим — надто ж коли врахувати, що йому ще не було й сорока років...

Пообідавши, Йорах аб Коннир вибачився, що мусить залишити гостя без свого товариства, позаяк на нього чекає відповідальна робота в алхімічній лабораторії. Шимас відразу збагнув, що насправді йдеться зовсім не про виготовлення магічних еліксирів, а про годинку-другу післяобіднього відпочинку, тому не став пропонувати свою допомогу, а побажав старому успіхів і вирушив прогулятися містом.

Вірніше, містечком — до того ж єдиним на всьому острові. Воно мало непропорційно довгу до своїх розмірів назву, Кивархадай-ар-Мордір, ото ж усі мешканці Ініс Енлі називали його просто містом — і, зі зрозумілих причин, ніколи не плуталися. Кивархадай-ар-Мордір не мав жодного конкурента в радіусі п'ятисот миль.

Зі слів придворного чаклуна Шимас знав, що Алдіш вер Герант тримає аптеку в середмісті, тому розшукати її було нескладно. Вона виявилася невисокою огрядною жіночкою, чіе обличчя, загалом миловидне, але невиразне, Шимас так і не зміг пригадати. Зате сама Алдіш миттю впізнала його, щойно він переступив поріг аптеки, і, сплеснувши руками, радісно зашебетала, яка це для неї приємна несподіванка, що вона, звісно ж, чула про чаклуна, який прибув на їхній острів з відьмою, але навіть подумати не могла, що ним виявиться професор аб Нейван. („Атож, атож, я знаю, що ви професор! Ми тут не зовсім відірвані від світу, я іноді отримую листи від університетських подруг...“) Невдовзі з її жвавої балаканини з'ясувалося, що жінка навчалась у Кованхарі трохи пізніше за Шимаса, вже коли він був аспірантом на кафедрі й час від часу підміняв асистента аб Махавіна („Тепер він також професор, я й це знаю...“) на семінарах з теорії передбачень.

Алдіш покликала з підсобки свою помічницю, чотирнадцятирічну дівчину-чаклунку („Заробляє в мене на навчання. За рік-півтора вже матиме досить грошей, щоб поїхати до Кованхара...“), доручила їй наглядати за аптекою й обслуговувати покупців, а сама потягла гостя на другий поверх будинку, до свого помешкання. Через її дівоче ім'я Шимас гадав, що во-

на незаміжня, але нагорі виявив двох дівчаток років шести чи семи, які нянчилися зі своїм меншим братиком. („Є ще двоє старших синочків, тільки вони десь завіялися, шибеники. Ні в аптеці від них немає пуття, ні батькові на кузні не хочуть допомагати...“) Алдішин чоловік теж був чаклуном і застосовував свої магічні вміння для роботи з металами. У Кованхарі, проте, не навчався, був типовим самоуком і все життя провів на Ініс Енлі, лише одного разу вибрався до Південного Абраду, в Ґулад Сванахт, де й зустрів свою майбутню дружину.

Алдіш збиралася нагодувати Шимаса обідом, але він увічливо відмовився, пояснивши, що недавно їв. Тоді господиня виставила на стіл вази з тістечками, марципанами та кількома сортами варення і тут уже не хотіла слухати ніяких відмовок, бо була переконана, що солодошів багато не буває. Тож Шимас мусив пригоститися й терпляче вислуховувати її веломовні балачки про все на світі, хоч насправді його цікавили лише двоє арранських чаклунів, що побували тут проїздом до Ініс на н-Драйгу. Втім, видавалося малоймовірним, що ці чаклуни збиралися перешкодити їм з Ріаною, бо якби вони були чорними й виконували наказ Ан Нувіну, то не пливли б на кораблі, а скористалися Тиндаяром. Проте варто було все з'ясувати — Шимасові дуже не подобався такий випадковий збіг. Віднедавна він узагалі підозріло ставився до будь-яких випадковостей...

— То ви їдете на Драконячий острів? — здивовано мовила Алдіш, коли трохи виговорилася і врешті знайшла час запитати в Шимаса про мету його візиту на Ініс Енлі. — Отакої! А я позавчора провела двох наших, що теж намилилися туди. Ох і кусатимуть вони собі лікті, що не затрималися ще на дві днинки! Їм-бо ж плисти ще казна-скільки, а ви з відьмою домчите туди, мов на крилах. Хай там що кажуть наші магістри, а я, професоре, скажу вам геть інше: це добре, що ви маєте з відьмами гарні стосунки, з ними корисно дружити. Вони часом бувають нестерпні, аж такі зарозумілі й бозна які пихаті, а однак, треба визнати, мають на те підстави. Чого лише варті їхні швидкі листи, це неабияка дивовижа! Та й те, що вони вичворяють з погодою, як розганяють хмари або навпаки,

прикликають дощ у засуху... А ви пробували чарувати з вашою відьмою в парі?

— Ні, не пробував,— стримано відповів Шимас.— Вона не пропонувала, я не просив, та й нагоди такої не випадало. Ефект чаклунсько-відьомської взаємодії спрацьовує лише тоді, коли маєш справу зі сторонньою магією, яку треба чи то подолати, чи то посилити, чи просто розібратися в ній... Та повернімося до двох наших колег, що зібрались на Ініс на н-Драйг. Майстер Йорах побіжно згадував про них, але ніяких подробиць не знає. Хіба те, що вони подружжя з Арранських островів.

— Атож, із Дин Корвала. Дуже милі молоді люди, гарна пара. Мене завжди тішить, коли чаклун сходиться з чаклункою, хоч це, на жаль, рідко буває. Може, тому Див і не дарує нашим діточкам хисту до чарів, бо ми цураємося одне одного, хтозна... Дарах та Інґріг одружилися ще в Кованхарі, а після навчання разом поїхали на Дарахову батьківщину, Ініс Арран Мор. Там Інґріг знайшла роботу при королівському дворі, а Дарах викупив у старого чаклуна, свого першого вчителя, крамницю магічного приладдя. Обоє заприятелювали з моєю університетською подругою Елинд бан Шорас, ви маєте її знати, в дівочтві вона була вер Ґвинвар. От хоч убийте, не розумію чаклунок, що беруть собі чоловікове ім'я, надто ж коли виходять за звичайного, не чаклуна. Тут нам треба рівнятися на знатних пань, ми, врешті, теж не прості люди...

Шимас добре пам'ятав Елинд вер Ґвинвар. Ця дівчина відзначалася сильним провидницьким даром, який абсолютно не контролювала. Крім того, більшість її передбачень містили імена, географічні назви або якісь певні дати. З одного боку, це робило їх конкретнішими, а з іншого, не дозволяло провести перевірку чарами верифікації. Професорки з кафедри доклали чимало зусиль, щоб прищепити їй бодай мінімальну провидницьку дисципліну, але всі їхні намагання були марні.

— Так, я знаю її,— квапливо сказав Шимас, скориставшись короткою паузою, коли Алдіш поклала до рота чергового марципана.— Це якось пов'язано з Ініс на н-Драйгом?

— Ще б пак пов'язано. Найпряміше пов'язано. Скажу вам,

професоре, це чудернацька історія. У середині гедрева Елинд наворожила Дарахові та Інґріг, що вони конче мусять побувати на Драконячому острові, причім незабарно, ще до кінця року, а інакше станеться біда. Самі розумієте, таке передбачення неможливо перевірити, і відьма, що гостює в Дин Корвалі, назвала його просто маячнею. Я б не стала засуджувати її категорично, бо пам'ятаю, та й ви, професоре, маєте пам'ятати, скільки пустопорожніх передбачень давала Елинд студенткою і як вона полюбляла врочити різні лиха на наші голови. Отож відьма не захотіла нічого робити, а Дарахові з Інґріг було не по своєму пір'ю самим винайняти корабель. Ось це, що не кажіть, геть несправедливо. Коли порахувати, то дев'ять із десяти магічних послуг, що їх відьми надають королям та князям, до снаги зробити й навченому чаклунові, а однак, вони отримують за це таку купу грошей, якої нам і за всеньке життя не заробити.

— Та все ж корабель знайшовся, — промовив Шимас.

— Так, професоре, знайшовся. До всього іншого, Елинд напроорокувала, що той, хто своїми діями чи бездіяльністю перешкоджатиме цій важливій справі, сам постраждає. Відьма нітрішечки не злякалася, зате король Егіл аб Фейхін вирішив не спокушати долю й наказав спорядити корабель. Трохи поспішився, звісно, кораблик дав вутленький, але годящий для подорожі. От якби відьма захотіла плисти, то...

Далі Шимас її не слухав. Як фахівець з пророцтв, він знав, що більшість із них ніколи не справджується. Навіть верифіковані часто-густо мають нікчемну силу через те, що виконання всіх їхніх передумов або неможливе, або малоімовірне. Та цього разу, схоже, йшлося про справді чинне передбачення, дарма що його було зроблено вкрай ненадійною провидицею. Шимас не вірив у випадковості, тому був переконаний, що подорож молодого чаклунського подружжя на Драконячий острів має прямий стосунок до їхньої з Ріаною місії.

Інше питання — який саме. Чи піде їм це на користь, чи навпаки — зашкодить. У безликих і незбагнених Вищих Сил, яким чаклуни звикли приписувати авторство всіх справдешніх пророчих послань, могли бути зовсім інші плани, ніж в

одного окремого диннеші...

Розділ IX

Таємна угода

„Любий брате...” Бренан досі не міг звикнути до такого звернення, хоча за останні чотири місяці зустрів уже чимало жінок, які називали його братом. З усіма ними, крім однієї, він не мав кровного зв'язку, але їх з ним поєднувало дещо більше й вагомніше, ніж просто спільна кров. Вони належали до відьомської родини, що складалася з чотирьох сотень сестер та одного брата, і якщо Бренан лише потроху пристосовувався до свого нового статусу, вчився сприймати себе частиною цієї великої сім'ї, то самі відьми відразу, без найменших сумнівів і вагань, прийняли його в своє коло.

Зараз перед ним лежало три аркуші паперу, списані акуратним, але надміру кучерявим і через те важким для сприйняття почерком сестри Моркадес вер Ріган:

Любий брате!

Даруй, що не написала тобі, як тільки ми прибули до Кілгурайна, але я думала, що для цього буде вдосталь часу. Майнан ніколи не скаржився на брак уваги з боку відьом, тому ми з сестрою Мірген і гадки не мали, що наша поява викличе тут справжній ажіотаж. Хоча мусили б це передбачити. Майнанці вважають себе сусідами Катерлаху (ти, мабуть, і сам знаєш, що вони розглядають окремішність Лидаву, як прикре й тимчасове непорозуміння), тому завжди демонструють жваву і, часом, перебільшену цікавість до всіх подій в „історично сусідній” країні. З огляду на це, зовсім не дивно, що Марвен і Грайне привернули до себе дуже пильну увагу всіх тутешніх вельмож, включно з королівською родиною. Їх прийняли на найвищому рівні, як справжніх принцес, бо нітрохи не сумніваються в тому, що невдовзі ти станеш катерлахським королем.

Усупереч моїм побоюванням, дівчата зовсім не розгубилися перед блиском майнанського двору і не осоромили ні тебе, ні самих себе. Певна річ, їхнім манерам ще далеко до витонченості високородних панянок, але тримались вони гі-

дно і справили гарне враження. Я аж запишалася тим, як багато встигла зробити за три тижні моєї опіки над ними. У тій самій мірі може пишатися й Мірген — яка, до речі, переказує тобі своє палке сестринське вітання. Проте найбільше похвал заслужили твої кузини — і за слухняність, і за старанність, і за свій меткий розум. Ми з Мірген не сумніваємося, що їм знадобиться зовсім небагато часу, аби стати досконалими юни-ми леді.

Учора ввечері я передала дівчатам твого листа. Його читала вголос Грайне і майже не затиалася. Все-таки добре, що твоя тітка Лінед була з освіченої родини й наполягла на тому, щоб навчати дочок грамоті. Як мені відомо, на Лахліні не лише селянки, а й більшість простих городянок неписьменні, і це вважається мало не чеснотою для жінок. Той уривок, за який ти дуже хвилювався, Марвен сприйняла досить прихильно, нітрохи не заперечувала, навіть забрала в сестри листа, щоб перечитати самій. А тоді попросила подякувати тобі за турботу про її майбутнє.

На жаль, і цього разу дівчата відмовилися написати бодай кілька рядків у відповідь. Мені здається, що Грайне була б і рада відповісти тобі, але не хоче суперечити Марвен. Як я вже казала, це не через те, що вони звинувачують тебе у смерті рідних — якраз у цьому питанні обоє виявляють дивовижну для лахлінців розсудливість і безумовно визнають, що ти, навпаки, зробив усе можливе для їхнього порятунку. Дедалі більше я переконуюся, що тут проблема в іншому: схоже, вони самі почуваються винними перед тобою. Можливо, просто через те, що залишилися живі, тоді як решту сім'ї втратили. А може, гадають, що якби приєдналися до вмовлянь старшого брата, то переконали б батьків не відносити твого листа до поборників. Розповідаючи про ті події, і Марвен, і Грайне обійшли цілковитою мовчанкою свою власну участь у них. Мабуть, повністю підтримували батьків і разом з іншими членами родини докоряли Ейганові за слабкість у вірі.

Та, боюсь, тут я безсила будь-що вдіяти, хоча й за кожної зручної нагоди ненав'язливо даю їм зрозуміти, що вони нічим не могли зарадити в тій ситуації. А далі все залежати-ме від тебе. Коли ми прибудемо до Тахріна, ти маєш показати їм — і не словами, а своєю поведінкою, своїм ставленням до них, — що не припускаєш навіть думки про їхню можливу провину.

На цьому закінчую, Бренане. Бажаю тобі всього найліпшого. Мої найщиріші вітання Шайні та Гвен, які, безсумнівно, читатимуть цього листа.

Із сестринською любов'ю,

Моркадес.

— От бачиш, — озвалася Гвен, що читала разом з ним, при-
мостившись на бильці його крісла, — Марвен не заперечує.
Дарма ти переживав.

— Я й зараз переживаю, — сказав Бренан. — І далі почуваю-
ся негідником. Їй ще немає дванадцяти, а я вже наперед роз-
планував її життя.

— Так робиться в усіх шляхетських родин. За знатність
та багатство доводиться платити, і Марвен вистачило глузду
самій це зрозуміти. Вона хоче бути леді — а отже, мусить
прийняти правила гри вищого світу. Зрештою, в неї буде три
роки, щоб передумати.

— А як передумає, то втратить увесь свій посаг.

— Ну, ти ж однаково не залишиш її бідувати. Ти дуже дбай-
ливий братик.

Із цими словами Гвен легенько скуйовдила Бренанову чу-
прину, відтак нахилила голову і цмокнула його в губи. Йому
дуже закортіло всадовити її до себе на коліна, міцно-міцно
стиснути в обіймах і так само міцно поцілувати, а потім...

Але ні, так не годиться. В їхніх стосунках ініціатива має ви-
ходити виключно від Гвен; саме їй вирішувати, коли зробити
наступний крок на довгому шляху зближення. А Бренанові за-
лишається терпляче чекати, поки ці малі-малесенькі крочки
врешті приведуть їх до подружнього ліжка...

Гвен зісковзнула з бильця й розгладила свою сукню.

— Гаразд, мені вже час іти. Сам розумієш, я не можу брати
в цьому участі.

— Розумію, — з тихим зітханням мовив Бренан і підвівся.

Вони разом вийшли з його покоїв у коридор і там спітка-
ли Мораґ, на плечі в якої сиділа руденька шогірська мавпочка.
Вона (певна річ, Мораґ, а не мавпочка) саме стукала в Шайніні
двері, розташовані точнісінько навпроти Бренанових.

— Ти трохи невчасно,— сказала їй Гвен.— Шайни зараз немає.

— Та вже й сама бачу,— відповіла Мораґ і спритно перехопила лапку мавпочки, що надумала була погратися з її білявим волоссям.— Не смій, шкоднице! Яка ж ти невгамовна, бісова дитино... А ти, сестро,— звернулась вона до Гвен з лукавою й пустотливою усмішкою,— щось довгенько затрималась у свого нареченого. Сподіваюся, ви не робили нічого, що не слід робити до весілля?

Бренан зніяковів і густо зашарівся, а Гвен, нітрохи не розгубившись, відповіла:

— Якби робили, то залишилися б до ранку. Я збиралась піти раніше, але Брендан отримав від сестри Моркадес листа.

— Тепер ясно. І як там дівчата?

— Усе гаразд,— відповів Брендан.— Вони вже в Кілгурайні.

— Непогана швидкість для річкового корабля в зимовий час. Якщо Авон Гір не замерзне, то тижні за два вони будуть в Ейгайні. А ще через тиждень — у Тахріні.

— Десь так,— погодилася Гвен.

— На той час Рада Лордів точно збереться,— зауважила Мораґ. Відтак зняла з плеча мавпочку, передала її служниці, що саме проходила повз них, і наказала віднести тваринку до мавп'ячого помешкання на першому поверсі. Після чого продовжила: — Можливо, Брендане, ти зустрінеш своїх кузин уже королем. Треба тільки вивести на чисту воду лорда Фінвара. Зуб даю, це він змовився з чорними. Не збагну, чому Брігід така бездіяльна. Шайна правильно пропонувала влаштувати обшук. Правду кажучи, я здивована, що вона не порушила заборони. Досі не помічала за нею такої слухняності...

Розмовляючи, вони спустилися на другий поверх і дійшли до північної галереї, де двом вартовим у синьо-червоних мінеганських одностроях складали товариство троє катерлахських ґвардійців з Гвениного супроводу. Звичайно ж, вона не потребувала ніякого захисту, проте, ставши регентом, мусила дотримуватися певних правил. Зокрема, оселилась у королівських покоях і тепер усюди ходила з охороною.

Гвен попрощалася з Бренданом, поцілувала його в щок,

прошепотіла „тримайся“ замість „на добраніч“, наостанок обняла Мораґ і в супроводі гвардійців рушила до Королівського Крила.

Бренан дивився їй услід, аж поки вона зникла за поворотом галереї, тоді повернувся до Мораґ і зустрівся з її проникливим, доброзичливим поглядом, який висловлював повну підтримку та розуміння і водночас був трохи іронічним.

— Щойно пішла, а ти вже сумуєш. Тішся цим відчуттям, радій, що воно є. Попереду вас чекає довге спільне життя, ви ще так набриднете одне одному, що тоді радітимете хвилинам, проведеним нарізно.

Бренан упевнено похитав головою:

— Такого не буде, повір.

Мораґ не стала з ним сперечатись, лише поблажливо всміхнулася.

— Давай пропустимо перед сном по келишку сухого вина, — запропонувала вона. — Зіграємо в шахи чи просто побалакаємо, бо я нудьгую. До Альси йти не хочу, а решта сестер, як на зло, десь завіялися.

Бренан знав, що Брігід спеціально це влаштувала, вигадавши для всіх невтаємничених у справу відьом якісь термінові завдання за межами Рінанхару, щоб на першу половину ночі звільнити Вежу від їхньої присутності. Мораґ вона чіпати не стала, оскільки знала, що та зазвичай рано лягає і спить, мов убита. А якщо їй, як усім іншим, доручити завдання, то існував ризик, що Мораґ, через свої лінощі та велику любов до ліжка, поставиться до нього недбало, виконає абияк і повернеться раніше, ніж годиться.

Загалом, Бренанові подобалося Моражине товариство. До всього іншого, з-поміж присутніх у Тахріні відьом вона була найкращим для нього партнером з шахів, бо грала так само кепсько, як і він. На Лахліні ця гра перебувала під суворою заборонаю, і про її існування Бренан довідався лише на Абраді, а вперше сів за шахівницю цьогогоріч улітку, гостюючи в Кил Морґанасі. Попри те, що Ґвен і Ліам безбожно йому піддавалися, він все одно щоразу з тріском їм програвав. Так само був безпорадний і з Шайною, Ейрін та Шаннон, не кажучи вже про

старших відьом; зате Мораґ через свою фантастичну неуважність знай припускалась елементарних помилок, що дозволяло йому частенько в неї вигравати. Отож за інших обставин Бренан радо пристав би на її пропозицію і приємно згаяв би з нею решту вечора. Проте зараз розумів, що Мораґ швидше засне, коли й далі нудьгуватиме, тому ввічливо відмовився під тим приводом, що ще має написати відповідь сестрі Моркадес та кузинам.

Повернувшись до себе, Бренан і справді написав їм листи. А потім ще майже годину просидів за столом, знов і знов перечитуючи текст угоди, яку вже й без того знав напам'ять. Переконував себе, що так треба, що він робить усе правильно, та все одно не міг позбутися думки, що його вчинок інакше як підлим не назвеш...

Невдовзі після півночі до кабінету зазирнула Шайна, вдягнена в довгий темний плащ, на якому подекуди виднілися вологі плями від розталих сніжинок. Бренан схвильовано підхопився.

— Ну що, привели?

— Так. Чекає з Брігід у підземному переході. Альса перевіряє, чи вже заснули слуги й накладає на їхні двері запірні чари. А Шаннон оглядає горішні поверхи.

— Годину... півтори години тому тут вешталася Мораґ, але потім пішла спати. Більше нікого я не бачив.

— От і добре. В разі чого, Шаннон отримала наказ відвернути її увагу. Мораґ зрадіє нагоді потеліпати язиком і нам не заважатиме.

Шайна підступила до письмового столу, взяла перший-ліпший клаптик паперу, швидко черкнула на ньому: „Тут усе чисто,“— й наклала поштове плетиво. Власне, на невеличких відстанях відьми, як правило, обходилися без листування, просто надсилали одна одній коротенькі повідомлення з допомогою спрямованих магічних сигналів, але потужні захисні чари, що огортали всю Відьомську Вежу й кожне помешкання в ній, відчутно перешкоджали такому спілкуванню.

— Ну що, братику, готовий? — запитала Шайна.

— Та готовий,— похмуро відповів Бренан.— Його ніхто не бачив?

— Не турбуйся, ми про все подбали.

За кілька хвилин у передпокої почулися кроки. Першою до кабінету ввійшла Альса вер Киннейді й обвела швидким поглядом кімнату, ніби переконуючись, що десь за меблями не зачаївся небажаний свідок. Слідом за нею пропхався в трохи завузькі для нього двері Фінвар аб Дайхі, а останньою ввійшла Брігід вер Камрон.

Гладкий лорд віддав свого плаща з каптуром Шайні й по-важно кивнув:

— Вітаю вас, лорде Бренане.

— Доброго вечора, лорде Фінваре,— відповів йому Бренан.— Прошу, сідайте.

Фінвар аб Дайхі зручно розмістився в широкому кріслі по інший бік столу. Бренан сів на своє місце, Брігід і Альса залишилися стояти, а Шайна тим часом вийшла з кабінету, щоб чатувати в коридорі.

Протягом останнього тижня Бренан уже вдруге зустрічався з лордом Фінваром у такому вузькому колі. Перша їхня зустріч відбулась увечері п'ятого рагвира під час чергового прийоми в Королівському Крилі. Тоді вони досягли принципової домовленості, а всі деталі вже узгоджувала Брігід, яка мало не щоночі потай навідувалася до Фінварового будинку для ведення переговорів. А сьогодні вони зібрались у Відьомській Вежі для укладання остаточної угоди.

Брігід узяла з письмового стола теку, вміст якої допіру переглядав Бренан, і видобула звідти гербовий аркуш із зображенням відьомського Ясеня Лерада.

— Це,— промовила вона, звертаючись до Фінвара,— гарантійний лист, підписаний усіма дев'ятьма найстаршими сестрами. У ньому вони зобов'язуються, в разі обрання лорда Бренана аб Грифида О'Мейніра королем Катерлаху, передати в його розпорядження все нерухоме майно на території королівства, що зараз належить Тір Мінеганові. Також додається перелік об'єктів власності, що є предметом вашої угоди з лордом Бренаном.

Фінвар аб Дайхі уважно прочитав документ і поклав його перед собою.

— Такі гарантії мене задовольняють.

— Далі,— провадила Брігід, узявши наступного аркуша, вже з катерлахським гербом,— розпорядження лорда-регента Об'єднаного Королівства Катерлах, згідно з яким лорд Бренан аб Грифид визнається Короною єдиним законним опікуном своїх двоюрідних сестер, дівиць Марвен і Грайне вер Киннах із міста Дервег на Ініс Лахліні, дочок його рідної тітки Лінед бан Киннах, уродженої вер Алвин. Ці два документи засвідчують виконання передумов угоди, а отже, відразу після її підписання набувають чинності зобов'язання, які бере на себе лорд Фінвар аб Дайхі О'Міхертах. Лише після того, як їх буде виконано і здійсниться проміжна умова — обрання лорда Бренана королем Катерлаху, стануть чинними його зобов'язання перед лордом Фінваром. У разі порушення будь-якого пункту...

— Перепрошую, леді Брігід,— м'яко урвав її Фінвар аб Дайхі.— Ми з вами разом складали тест угоди, а лорд Бренан, у чому я не сумніваюсь, уважно читав її. Пропоную перейти до підписання.

— Гаразд,— кивнула Брігід і передала йому та Бренану по примірнику.— Можете підписувати, панове.

Гладкий лорд без найменших зволікань поставив свій підпис, а Бренан, узявши чарівне перо, затримався в нерішучості.

— Лорде Фінваре,— промовив він після коротких вагань.— Поясніть мені одну річ. Якби ви забажали, настарші сестри просто переписали б усі ці маєтки на вас... тільки не кажіть, що це було б схоже на хабар. У будь-якому разі, люди вважатимуть, що відьми вас купили. Але тоді б ви мали ці землі в своїй особистій власності й порядкували ними на свій розсуд. А так вам доведеться чекати ще три роки, та й після цього вони за законом належатимуть Марвен. Чи, може, ви впевнені, що я не виконаю своїх зобов'язань і Марвенин посаг дістанеться вам — уже не як хабар, а як компенсація за порушене мною слово?

Фінвар аб Дайхі похитав головою:

— Навпаки, лорде Бренане, я дуже сподіваюся, що ви до-

тримаєтесь нашої угоди і вмовите свою кузину вийти за мого сина. Річ не лише в посагу, земель та грошей я маю вдосталь; найбільше я переймаюся становищем мого роду, його подальшими перспективами. Якщо мені вже не судилося стати королем, то я бодай зроблю мого сина королівським зятем. Ви дуже вболіваєте за обох своїх кузин, тому дбатимете про інтереси їхніх чоловіків, а ще більше — про їхніх дітей, серед яких будуть і мої внуки. А протекція з боку короля, що правитиме країною майже все наступне століття, ще й за повної підтримки відьом, великого варта. Може, це й не так посприяє звеличенню моїх нащадків, як у випадку, коли б я сам був королем, та все ж дасть набагато більше, ніж усі маєтки з посагу юної панночки Марвен.

— Зрозуміло,— сказав Бренан. Брігід уже висловлювала йому свою думку з цього приводу, але він хотів знати, як пояснить свої мотиви сам Фінвар. Скидалося на те, що гладкий лорд був з ним щирий.— Та я ще на самому початку попереджав вас, що останнє слово все одно буде за Марвен. Вона матиме три роки на роздуми і якщо не захоче пов'язувати своє життя з вашим сином, я її не присилуватиму.

— Певна річ, лорде Бренане, певна річ. Проте я хочу вірити, що мій Туахал сподобається вашій кузині. Він гарний хлопча, і за вдачею, і зовні — тут, на щастя, пішов у свою матір.

— А чи сподобається йому Марвен? Ви ж навіть не бачили її портрета. І не просили його показати — що, правду кажучи, мене здивувало.

Фінвар аб Дайхі недбало посміхнувся, всім своїм виглядом демонструючи, що його це найменше турбує.

— Я не знаю жодного випадку, коли б кровні родичі відьом мали фізичні вади. Іскри обирають собі носіїв з ідеальною спадковістю, тож ваша тітка напевно була вродливою жінкою. І вже точно не була такою дурною, щоб вискочити заміж за потворного чоловіка. Цього мені досить.

— Зрозуміло,— повторив Бренан і врешті поставив під документом свій підпис.

Потім вони обмінялися примірниками і знову їх підписали, а тоді Альса, як формально головна відьма в Катерласі,

скріпила обидва екземпляри незламними чарами.

— Від цього моменту, — врочисто мовила вона, — угода про співпрацю та порозуміння між лордом Бренаном аб Грифидом О'Мейніром і лордом Фінваром аб Дайхі О'Міхертахом набуває чинності. А я, Альса вер Киннейді О'Фейгелм, старша сестра Відьомського Сестринства, готова виступити гарантом дотримання цієї угоди й арбітром у разі виникнення суперечок із тлумачення її окремих положень. Чи згодні договірні сторони на моє посередництво.

— Так, сестро, я згоден, — відповів Бренан.

— Так, пані, я згоден, — кивнув Фінвар. — Хоч вас і не можна назвати незацікавленою особою, проте я покладаюся на вашу об'єктивність та неупередженість. Гм... І ще одне. Я не хотів про це говорити до підписання, щоб ви не вирішили, ніби я висуюю додаткову умову. Зараз у мене немає підстав боятися за своє життя, бо чорні вважають, що я перебуваю у вас під підозрою і тим самим відволікаю вашу увагу від їхнього справжнього спільника. Але ситуація зміниться, коли я виступлю на підтримку лорда Бренана. З тієї миті і до завершення виборів мені та моїм рідним загрожуватиме серйозна небезпека.

Він замовк, чекаючи на пропозицію. Брігід знизала плечима з таким виглядом, ніби це було самоочевидно.

— Будьте певні, лорде Фінваре, ми про все подбаємо. І вам, і вашій родині забезпечимо такий самий надійний захист, як і решті наших союзників. Ми в цьому зацікавлені не менше, ніж ви.

— Тоді питань більше немає. — Фінвар аб Дайхі сперся руками на бильця крісла й важко підвівся. — Гадаю, мені не варто зловживати вашою гостинністю, ризикуючи потрапити на очі кому-небудь сторонньому. Було приємно з вами зустрітися, лорде Бренане. Не скажу, що я радий тому, як усе обернулось, але тут нічого не вдієш. Це цілком моя вина, що нам не судилося зійтися в битві за королівську корону. Повірте, я був би вам гідним супротивником.

— Я в цьому не сумніваюся, — ввічливо відповів Бренан.

Він провів гостя до сходів на поверсі, де й попрощався з

ним, а далі Фінвар пішов у супроводі Брігід і Альси, яка останньої миті вирішила прогулятися нічним Тахріном. До них хотіли приєднатися Шаннон із Шайною, щоб, як і минулого разу, вирушити попереду й відвертати на себе увагу вартових, проте Брігід сказала, що в цьому немає потреби, бо рінанхарську охорону мало цікавлять люди, які залишають межі палацу.

— От і добре,— промовила Шаннон, коли гладкий лорд уже не міг її почути.— Мені зовсім не до вподоби Фінварове товариство. Нехай він тепер на нашому боці, та це ще не означає, що я маю почувати до нього симпатію.

— А тебе ніхто й не змушує,— зауважила Шайна.— Тут бо йдеться не про емоції, а про суто ділові стосунки. Людям не конче любити одне одного, щоб вести спільні справи. До речі, братику,— звернулась вона до Бренана,— ви дуже швидко впоралися. Не переخیлили бодай по чарчині за угоду?

Він похитав головою:

— Фінвар був не в тому гуморі. Для нього це просто угода, а радше акт про капітуляцію.

— Зате для нас безсумнівна перемога. Тепер ти маєш у Раді одинадцять твердих голосів, а післязавтра, коли Ліам заручиться з малою Шован вер Флойд, їх стане тринадцять. Тоді залишиться схилити на наш бік одного-єдиного лорда з тих, що зараз підтримують графа Ярвійського.

— Це за умови,— сказала Шаннон,— що Фінвар не готує якоїсь каверзи.

— Не готує,— впевнено відповіла Шайна.— Я знаю його гірше, ніж ти, але й мені очевидно, що це не в його інтересах. Підклавши нам свиню, він і собі зашкодить. Брігід переконана в його лояльності, а я довіряю її судженням. Ніде Фінвар не подінеться, і сам проголосує, і своїх прибічників змусить — вони ж бо годуються з його руки.

Розділ Х

Вежа Елдиґар

„Мені це геть не подобається,“ — вже вкотре подумав Фейлан аб Мередид, пильно вдивляючись із Тиндаяру на поверхню, де стояв палац Кайр Ґвалхал, резиденція лахлінських королів.

Підземний світ давав чаклунському зору змогу проникати крізь будь-які матеріальні перешкоди, розглядати нутрощі будівель, обстежувати кожне приміщення в них. Щоправда, така всевидючість мала свої обмеження: через високу концентрацію темної енергії в Тиндаярі картини земного світу робилися нечіткими, з викривленою перспективою, в них втрачалось відчуття кольору та пропорцій. Тож якби Фейлан не знав, де саме розташована Вежа Елдиґар, то, мабуть, згаяв би чимало часу на її пошуки серед численних веж палацу. Навіть зараз він побоювався, що хибно визначив орієнтири і йому таки доведеться зачекати до ранку й вийти на поверхню поза межами Кайр Ґвалхалу, щоб оглянути будівлю нормальним, неспотвореним зором. А Фейлан дуже не хотів цього робити, оскільки там, нагорі, була столиця дурного Лахліну, населена багатьма тисячами лахлінців, очманілих від своєї Святої Віри і сповнених лютої ненависті до всіх чаклунів, байдуже, чорних чи звичайних. Серед них він виглядав би білою вороною, бо не мав уявлення, як правильно поводитися, щоб не привертати до себе їхньої уваги, і навіть не вмів говорити з тим бридким лахлінським акцентом.

„І чому клятий демон доручив це завдання саме мені? Чому не комусь іншому? Чому не одному з лахлінських чорних? Невже серед них не знайшлося нікого, хто був би гідний отримати доступ до Тиндаяру?..“

Із підземного світу не можна було відчутися різниці між живими та неживими предметами, тому Фейлан мусив орієнтуватися лише за їхніми розмитими обрисами та за наявністю чи відсутністю руху. На горішньому поверсі вежі він помітив

тільки дві постаті, що час від часу пересувалися то в один бік, то в інший, але не відходили далеко від кімнати, яку, вочевидь, охороняли. У самій кімнаті ніхто не рухався, проте один предмет умеблювання підозріло нагадував ліжко з людиною в ньому, що спала міцним сном.

Зрештою Фейлан вирішив, що подальші спостереження нічого не дадуть, і перемістився до тієї кімнати. Одного погляду на ліжко вистачило, аби переконатися, що він не помилився в своїх здогадах. Там справді спала людина — невисокий темно-волосий юнак років шістнадцяти чи сімнадцяти. Його вік був саме такий, як і належало, вишукана постільна білизна та гарне вбрання, недбало розкидане на скрині в ногах ліжка, вказували на знатність та заможність, а невеликі розміри кімнати, її більш ніж скромна обстановка й розташування у віддаленій вежі свідчили про те, що хлопець явно перебував не на своєму місці. А коли взяти до уваги охорону по той бік дверей, то з усього випливало, що Фейлан не помилився й потрапив саме туди, куди треба. Якщо, певна річ, це не була якась інша вежа, де також утримували під вартою молодого та знатного в'язня. Але такий збіг видавався аж надто неймовірним...

Зо хвилю Фейлан нерухомо стояв посеред кімнати й дивився на юнака в ліжку, який, поза сумнівом, був Лаврайном аб Броганом, першим принцом Лахліну. Два тижні тому король Імар наказав ув'язнити його, а минулої ночі Фейланові явився демон і доручив звільнити принца з-під арешту. Жодних додаткових подробиць він не повідомив, тож Фейлан мусив сам усе з'ясувати і попередній вечір провів у порту Дінаса Ірвана розпитуючи прибулих із Хангована моряків.

На щастя, до кередігонської столиці вже дійшли чутки про ті події. Як виявилось, конфлікт короля з поборниками, що розпочався зі звільнення відьмачих кузин, нарешті переріс у відкрите протистояння, і однією з його перших жертв став принц Лаврайн, який прилюдно засудив дії свого двоюрідного брата. З невласливою для чуток однастайністю всі моряки вказували на Вежу Елдигар, як місце ув'язнення принца, і розповідали страшні історії про долю її попередніх вельможних в'язнів. Найбільше часу Фейлан згаяв на те, щоб з'ясувати її

точне розташування, бо прагнув обійтися без розвідувальної вилазки в середмістя Хангована, і таки досяг свого. Найскладнішу частину завдання він уже виконав, знайшов Лаврайна, а далі все буде просто — якщо, звісно, не брати до уваги тієї обставини, що Фейлан не хотів цього робити.

„Не розумію, навіщо,“ — думав він. — „Навіщо рятувати Лаврайна, який підтримує поборників? Інша річ, якби мені наказали допомогти королю, знищивши всю верхівку Конґреґації, а так...“

Проте Фейлан не мав вибору. Накази з Ан Нувіну не обговорюють, їх сліпо й безумовно виконують. Він наклав на Лаврайна плетиво, яке зміцнило його сон, потім повернувся до дверей і вдарив крізь них чарами зупинки серця. Обоє вартових по той бік із важким гупанням попадали. На нижніх поверхах цього не могли почути, оскільки Фейлан завбачливо поєднав смертельні чари з глушильними. Потім підійшов до дверей, знову вдався до маґії, щоб прибрати зовнішній засув, і схилився над тілами двох мертвих ґвардійців. Тепер належало обставити все так, ніби їх убили звичайним чином.

Одного з вартових Фейлан переніс до кімнати, пошукав поглядом якийсь важкий предмет, та зрештою відірвав від простирадла смугу тканини, обернув її довкола шиї мерця і щосили стягнув.

— Лаврайн тебе задушив, вояче, — пробурмотів собі під носом. — Ти серед ночі почув якісь підозрілі звуки, необачно ввійшов сюди — а він уже чигав на тебе із саморобним зашморгом. А потім заволодів твоїм пістолем. — З цими словами Фейлан видобув з кобури ґвардійця зброю. — Гм... Цікаво, що б зробив на моєму місці Ярлах?

Можна було не сумніватися, старий маґістр улаштував би цілу виставу. Спустився б до самого низу, вбиваючи всіх на своєму шляху, після чого інсценував би проникнення до Вежі Елдиґар групи Лаврайнових прибічників, що буцімто й звільнили свого принца. Проте Фейлан волів обходитися мінімальними жертвами, тому обрав сценарій, за яким Лаврайн утік самотужки, через недбалість охорони. Він одягнув і взув неприємного юнака, всадовив його на ліжку й огорнув плети-

вом, що мало захистити від впливу темної енергії. Тоді знову підійшов до дверей, прибрав глушильні чари і вистрілив з пістоля у груди другому мертвому гвардійцю.

З нижніх поверхів долинули стривожені вигуки, а невдовзі почулося тупотіння ніг. Наостанок Фейлан загасив масляний світильник у коридорі, скинув труп двічі вбитого вартового на сходи, потім без зайвого поспіху повернувся в кімнату і разом з Лаврайном поринув у Тиндаяр.

Іти довелося недовго, а непритомний стан принца нітрохи не заважав — Фейлан без значних зусиль утримував його в повітрі чарами і просто тягнув за собою. А через якісь дві сотні кроків вийшов на поверхню, до невеличкої хатини, що самотньо стояла посеред зимового лісу. Її господар, старезний селянин, знайшов свій останній спочинок у кучугурі снігу за хатиною, куди Фейлан ще на початку ночі викинув його мертве тіло, щоб звільнити помешкання для Лаврайна. Він майже навмання обрав цю відлюдну оселю в лісовій глушині неподалік від Бланаха і був задоволений, що знов-таки обійшовся мінімальними жертвами. Так чи інакше, а дідуган уже був однією ногою в могилі, і Фейлан, за великим рахунком, зробив йому послугу, подарувавши легку смерть уві сні. Він навіть не вважав це вбивством — з його боку це був акт милосердя...

Поклавши Лаврайна на прілий сінник, що правив старому за ліжко, Фейлан передовсім зігрів темною енергією приміщення, запалив кіптяву сальну свічку, після чого сів на лаву під вікном і наслав на принца чари пробудження. Юнак заворушився, щось нерозбірливо пробурмотів навздогін своєму сну і врешті розплющив очі. Обвів поглядом крихітну кімнатку — ще меншу, ніж його попередня, й геть убогу, — і зупинився на Фейлані. За мить він рвучко підхопився, але не врахував, що сінник набагато нижчий, ніж ліжко, в якому заснув увечері, тому спіткнувся й мало не впав на всипану соломою земляну підлогу.

— Що це таке?.. Хто ви?.. Де я?..

— Усе гаразд, принце, не панікуйте, — заспокійливо мовив Фейлан. — Вам нічого не загрожує, ви на свободі. Я звільнив

вас із в'язниці й перевіз у безпечне місце.

Лаврайн протер очі, ніби не йняв їм віри, і знову роззирнувся. Відтак кинувся до дверей, розчухнув їх, впустивши до хатини хмару морозного повітря, а сам вибіг надвір. Фейлан не став за ним гнатися, лише зачинив двері й наслав довкола ще трохи темної енергії для розігріву кімнати.

Не минуло й хвилини, як Лаврайн повернувся, ловлячи дрижаки від холоду, і гучно затупав ногами, струшуючи з них сніг.

— Це не Хангован... Ми десь у лісі...

Фейлан ствердно кивнув:

— Все правильно. Ми досить далеченько від вашої столиці.

— Від *вашої*? — перепитав юнак, і в його очах промайнуло розуміння. — Ви не лахлінець. У вас дивна вимова. Навіть не абрадська, а... не знаю, яка.

— Саме абрадська, мій принце. Але не кередігонська, не північно-східна. Майже все своє життя я провів на заході Івронаху, в Кованхарі.

На ці слова Лаврайн розтулив рота у беззвучному скрику, а на його обличчі застиг нажаханий вираз. Безперечно, він знав про Кованхар. Ще б пак йому не знати — лахлінська Свята Віра відводить для Кованхара з Тір Мінеганом особливе місце в картині світу, проголошуючи їх двома зосередженнями найлихішого на землі Зла.

— То ви...

— Так, я чаклун. Цілком до ваших послуг. І про послуги, самі бачите, я кажу не для красного слівця. Моїми стараннями ви здобули свободу і тепер можете продовжувати свою боротьбу проти короля.

Нараз Лаврайнові очі підозріливо звузилися.

— Це все брехня! — оголосив він. — Ви ніякий не чаклун. І не абрадець, просто нівечите слова, щоб здаватися чужинцем. Насправді ви провокатор! Мені підсипали сонного зілля в їжу, вивезли за місто, а вас підіслали з цієї дурною казочкою, щоб я погодився на допомогу чаклуна і дав Імарові привід стратити мене. Але я не дурний і не стану сам класти голову на плаху. Я зовсім не дурний!

— Так, принце, ви не дурний,— погодився Фейлан.— Проте на диво простодушний для змовника й інтригана. Коли вже у вас виник такий здогад, то варто було б прикинутися, що вірите мені, й рішуче відмовитися від моєї допомоги. Стояти на тому, що ніколи не зрадите ваші дурні лахлінські ідеали, що радше помрете, ніж погубите свою душу, уклавши угоду з чаклуном... І це могло б спрацювати, якби не одна дрібниця. Я не провокатор і не виконую наказів короля. Я справді чаклун із Кованхара.

Підвівшись, він сягнув рукою в свою черезплечну сумку, видобув звідти магічного ліхтаря, поставив його на стіл і запалив, а сальну свічку, яка більше чаділа, ніж світила, натомисть загасив. Лаврайн позадкував, уп'явшись причмеленим поглядом у ліхтар.

— Це... це...

— Це чистісінькі чари,— підтвердив Фейлан.— Самі розумієте, що ні про яку провокацію з боку короля й мови бути не може. Я вчинив напад на Вежу Елдігар, убив ваших охоронців, а вас викрав.

Лаврайн зойкнув, зробив ще крок назад і гепнувся на сінник. Та відразу ж підхопився, бо той гидко смердів брудним старечим тілом, затулив лице руками й у відчаї закружляв по кімнаті.

— О ні... ні... Диве, за що?.. Я ж лише... лише хотів... Тепер мені гаплик! Тепер я мрець... Якщо не король, то поборники... І він, і вони...

Юнак відступив у найдавший від Фейлана куток, опустився на підлогу й розпачливо заривався. А Фейлан знову сів на лаву і став терпляче чекати. Він навмисно спровокував у Лаврайна істерику, щоб той дав волю своїм почуттям. Після бурхливого спалаху емоцій неодмінно приходить розслаблення, людина вгамовується і починає спокійніше сприймати всі лиха, які звалились на її голову.

Коли Лаврайнів плач поступово перейшов у тихі схлипи, Фейлан розсудливо заговорив:

— Насправді ситуація не така кепська, як ви гадаєте. Ніхто не знає й не дізнається, що вас визволив чаклун. Я влаштував

усе так, ніби ви самі це зробили.

Лаврайн припинив схлипувати й підвів голову. В його очах зажеврили слабкі іскорки надії.

— І що ж я зробив?

— Серед ночі вдали, ніби вам стало зле, один з вартових зайшов перевірити, а ви задушили його відірваним шматком простирадла. Заволоділи пістолем, убили другого вартового, а через постріл у вежі здійнявся гармидер, і поки решта охоронців розбиралися, що до чого, вам вдалося прослизнути повз них непоміченим. А як вибралися за межі палацу, вже самі вигадаєте. Можете просто сказати, що вам посприям один з ваших доброзичливців, і змовчати про деталі, мовляв, щоб не нашкодити йому. Будьте певні, ця моя послуга вам нічого не коштуватиме. Я не вимагатиму від вас ні грошей з королівської скарбниці, ні угоди про заклад душі.

— Але навіщо? — спантеличено запитав Лаврайн, продовжуючи сидіти в кутку. — Навіщо вам це? Ви ж чаклун і мали б допомагати королю. Він зрадив віру, виступив проти поборників... він ваш природний союзник. Але ви допомогли мені. Чому?

— Така воля Темного Володаря, — стримано відповів Фейлан. — А я лише виконую його наказ і не ставлю зайвих питань.

Від цих слів Лаврайн увесь зіщулювся, а потім нервово розсміявся.

— Годі вам, шановний, не викаблучуйтесь! Це дурний народ вірить, що всі чаклуни й відьми служать Китрайлові. А я — принц, людина освічена, і не ведуся на побрехеньки наших поборників та проповідників.

— О! — здивовано підвів брови Фейлан. — То, виходить, ви не такий уже відданий Святій Вірі?

— Мені начхати на неї! — Втім, було видно, що Лаврайн і сам злякався своєї зухвалості. Либонь, досі ніколи не говорив цього вголос. — Вона призначена для того, щоб тримати в покорі голоту. Через те я завжди зневажав свого батька, мені було соромно, що він, такий блискучий вельможа, сприймає всі релігійні нісенітниці з довірливістю затурканого селянина.

— Чому ж тоді ви не підтримали короля? Чому виступили проти нього?

— Бо він приречений на поразку. Може, його й підтримає більшість шляхти, але не народ. Прості лахлінці ладні й рідним дітям горлянку порвати за Святу Віру. Імар недооцінює силу народу, покладається лише на вищі верстви, і тому програє. А я наступний у черзі на престол, і мені вигідно підтримувати поборників. Хоч визнаю, що з цим передав куті меду, не варто було так різко засуджувати Імара. Тут я погарячкував... Але тепер, коли я вільний, це зіграє мені на користь. Тепер і рядові поборники, і дурний народ радо визнають мене своїм вождем. А Поборча Рада вже нічого не зможе з цим удіяти.

„Який же ти цинічний покидьок!“ — з відразою подумав Фейлан. — „Шкода, що не можу прибити тебе...“

— Як бачите, — вів далі Лаврайн, посміливішавши, — я з вами щирий. То й ви будьте зі мною відвертим, поясніть, чому допомагаєте мені. Які ваші мотиви?

— Це не лише мої мотиви. Я дію в інтересах більшості абрадських чаклунів. — Фейлан зрозумів, що принц, задля власного ж душевного спокою, нізащо не повірить у втручання в події Ан Нувіну, тому вирішив викласти точку зору, якої дотримувалося чимало вельмож на Абраді. — Ми зацікавлені в існуванні теперішнього режиму на Лахліні, нам на руку непримиренна позиція поборників щодо магії. Те, що у вас коїться, застерігає мешканців Абраду від спроб заборонити вживання чарів. Страшні історії про тутешні порядки, про злиденне життя лахлінців, про масові переслідування ні в чому не винних людей, геть відбивають в абрадців бажання наслідувати ваш приклад. І поки існує Лахлін, де поборники, позбувшись чаклунів, захопили владу в країні, жоден абрадський король, жоден князь не наважиться обмежити чаклунських привілеїв. Саме з цієї причини нам не вигідна перемога короля Імара. Ми хочемо, щоб Лахлін і надалі залишався страховищем для решти світу.

— Що ж, досить відверто, — сказав Лаврайн і врешті вивірився зі свого кутка. Навіть підійшов до столу і з трохи гидли-

вою допитливістю оглянув магічний ліхтар, хоча торкнутись до нього так і не наважився. — Але я не збагну, чому ви обрали такий складний шлях. Куди легше просто вбити короля.

„Що правда, то правда,“ — подумки погодився з ним Фейлан. Він і сам цього не розумів. Проте був радий, що не отримав такого наказу, бо симпатизував намірам Імара вкоротити Конґреґації руки і в глибині душі щиро бажав йому успіху...

— Це виключено, принце. Мені й так буде непереливки, якщо стане відомо про мою діяльність на Лахліні. Та, зрештою, життям лахлінських ґвардійців ніхто особливо не переймається. А от убити короля, пролити королівську кров... — Він похитав головою. — За це мене просто розіпнуть! Кожен король на Абраді жадатиме моєї смерті — не з теплих почуттів до Імара аб Ґалвина, а з їхньої королівської солідарності, з прагнення показати всім, що особа короля священна і кожен, хто зазіхне на неї, хоч чаклун, хоч звичайна людина, неодмінно заплатить за це життям.

— А за верховного поборника, — зненацька поцікавився Лаврайн, — вам нічого не буде?

Фейлан аж сторопів від несподіванки.

„Яка ж падлюка! Ще кілька хвилин тому його тіпало на думку про те, що він зв'язався з чаклуном, і ось тобі!“

— Ви вже даруйте, принце, але свої суперечності з верхівкою поборників вам доведеться залагоджувати самому. Нам, абрадським чаклунам, байдуже до того, який складеться баланс сил після усунення короля Імара з престолу. Головне, щоб Конґреґація зберегла свої теперішні позиції, а хто нею реально керуватиме, новий король чи Поборча Рада, нас не обходить. — Він підвівся з лави, витяг із сумки пакунок і поклав його на стіл. — Тут трохи їжі, на сніданок вистачить. Згодом я роздобуду ще харчів, а також коня й теплу одіж для подорожі. Проте наступні два дні вам доведеться просидіти в цій хатині й нікуди не потикатися.

Лаврайн з огидою глянув на смердючий сінник, але сперечатися не став.

— Так, ваша правда. Мені треба затаїтися, бо зараз довкола Ханґована нишпорять пошукові загони... А ви певні, що це

надійне місце? Мене тут не знайдуть?

— Королівські війська точно не знайдуть. Як я вже говорив, ви далеченько від столиці. Зате до Бланаха лише п'ятнадцять миль у північно-східному напрямку.

— Ого! — вражено мовив принц. — І як... Авжеж, чари! Ви можете так швидко пересуватися? Літаєте?

— Серед усього іншого, вмію потроху левітувати.

— Не сказав би, що „потроху“. Це ж понад сто миль...

— От із цієї причини, — вів далі Фейлан, — вам треба затаїтися. Не знаю, чи гарний з вас вершник, та навіть найкращий з гінців на швидкому та витривалому коні не добереться сюди з Хангована раніше, ніж за півтора дні. Я ж правильно вибрав місце, Бланых вас цілком влаштовує?

— Безперечно, — відповів Лаврайн. — Там зібрано значні сили поборників для придушення бунту в Архарських горах. До речі, його очолює чаклун.

Фейлан кивнув. Про бунт на чолі з чаклуном він теж довідався в Дінасі Ірвані. Якби була його воля, знайшов би цього чаклуна й допоміг йому... На жаль, демон віддав чіткий наказ: визволити принца, забезпечити його всім необхідним, щоб він дістався до своїх прибічників, і більше ні в які справи на Лахліні не втручатися.

— Отже, вирішено. Щонайменше до завтрашнього вечора ви пробудете тут, потім вирушите до Бланаха. А я зараз відлучуся на двійко годин, розшукаю для вас гарного коня, одяг та припаси. І тоді ми попрощаємося.

Не чекаючи на відповідь, Фейлан вийшов з хатини, огорнув себе зігрівальними чарами і, грузнучи по коліна в снігу, подався до найближчих лісових хашів. Звичайно, він міг би поринути в Тиндаяр на очах у Лаврайна, але не став цього робити, бо інакше після повернення мусив би вигадувати якесь пояснення своєму наглому зникненню. Принц у жодному разі не повірив би словам про підземний світ, не захотів би обтяжувати свою совість усвідомленням того прикрого факту, що йому допоміг не просто чаклун, а чорний чаклун.

Хоч, схоже, із совістю в нього не густо.

Розділ XI

Який твій шлях

Новий королівський слідчий докладно й велемовно доповідав про результати дізнання, проведеного серед ґвардійців, причетних до нічних подій у Вежі Елдігар, але Імар слухав неуважно. Йому було байдуже, яка саме муха вкусила двох вартових, що дозволили Лаврайнові вбити їх, мов безпорадних кошенят, і з якої причини решта охорони прогавила його втечу. Передовсім Імара займало питання, де тепер перебуває двоюрідний брат і що збирається робити. Проте це мав з'ясувати не теперішній слідчий, а попередній, нині — міністр права та справедливості. Вранці Ґарван аб Малах офіційно звернувся до короля з проханням звільнити його на один день від виконання урядових обов'язків, щоб він міг провести власне розслідування, задіявши для цього розгалужену мережу своїх інформаторів у столиці та в її околицях. Імар задовольнив його клопотання, і невдовзі Ґарван виїхав у місто сам-один, насилу відбившись від настійливих пропозицій капітана аб Ґвиртира надати йому охорону. А ще раніше палац залишив майстер Шовар — буцімто для того, щоб пройтися по аптеках та міському ринку й закупити трав та коренів для лікувальних настоянок.

Імара дуже турбували можливі наслідки Лаврайнової втечі. Досі ситуація в Ханґовані складалася на його користь, королівські війська контролювали майже все місто, а поборники з їхніми прихвоснями-проповідниками принишкли, налякані показовими стратами провокаторів, що підбурювали городян до бунту проти короля. Та й з провінцій надходили обнадійливі (порівняно з песимістичними Імаровими очікуваннями) звістки про те, що місцева шляхта тишком-нишком чинить поборникам спротив, а селяни, цілком зосереджені на виживанні під час лютої лахлінської зими, не квапляться масово хопатися за вила і йти на столицю для захисту Святої Віри від зазіхань з боку єретика-короля. Траплялися, втім, поодинокі

спроби підняти народний бунт, але всі вони зазнавали невдачі — як правило, поміщики власними силами придушували місцеві заворушення, і лише в кількох випадках у події втручалась армія.

Звичайно, в усіх великих містах, за винятком Хангована, поборники залишалися господарями становища. Однак і там вони не почувались аж надто впевнено через численні конфлікти з князями, які починали вірити, що Імар не збирається просто підтоптати під себе Поборчу Раду, а справді зацікавлений у перерозподілі влади на користь вищої знаті. Крім того, в трьох князівствах, що межували з Архарськими горами, починав даватися взнаки й фактор чаклунсько-єретичного повстання. П'ять днів тому групою чаклунів, які назвали себе соратниками Ейнара аб Дилана, було вбито старшого поборника в Касневиді, через два дні така ж доля спіткала начальника Делганського діоцезу, а вчора надійшло повідомлення з Бланаха, що тамтешній старший поборник лише дивом вижив після замаху, зате двом його заступникам та комендантові Бланхського діоцезу, що водночас керував і силами Конгрегації, кинутими на придушення „архарського бунту“, не так пощастило; власне, складалося враження, що в Бланаху головною ціллю нападників був якраз комендант. Можна було не сумніватися, що ці зухвалі й безкарні напади справили неабияке враження на місцеву шляхту, засвідчивши неспроможність поборників захистити від чаклунів навіть самих себе.

Проте Лаврайн міг усе зіпсувати. Особливо, якщо йому вистачить кебети не залишатись у Ханговані, сховавшись під крильцем у Поборчої Ради, а поїхати у Бланах, де його зустрінуть, як свого лідера. Це місто перебувало під повним контролем Конгрегації, і минулого тижня тамтешній князь Гройдел аб Олфид навіть мусив переїхати разом з родиною до одного зі своїх заміських маєтків, оскільки поборники чинили на нього сильний тиск, вимагаючи засудити останні дії короля.

Тож у Бланаху Лаврайн не матиме жодної конкуренції своєму впливові, і якщо досі місцеві урядники ще якось зважали на князівську владу, то тепер, отримавши на свою голову першого принца королівства, не матимуть іншого виходу, як

цілком скоритись йому та поборникам. А найгіршим у такому сценарії було те, що Лаврайнова присутність там мимоволі пов'яже Імара з архарським повстанням, і будь-які дії повстанців, спрямовані проти сил Конгрегації на чолі з принцом, завдаватимуть шкоди й Імарові — бо все виглядатиме так, що чаклуни та єретики допомагають королю позбутися кузена-суперника...

Коли слідчий закінчив зі звітом і перейшов до рекомендацій щодо покарання гвардійців, винних у злочинному недбальстві, до кабінету тихенько прослизнув королівський секретар Леолан аб Дахайн і поклав перед Імаром уже завізований канцлером указ. Король жестом наказав секретареві затриматися й урвав слідчого на півслові:

— Дякую, майстре Олвине. Ваші рекомендації передайте капітанові аб Ерхару, нехай він вирішує, які дисциплінарні заходи слід ужити. Ви вільні.

Слідчий устав зі стільця, вклонився й негайно вийшов з кабінету. А Імар запитав у майстра Леолана:

— Обід ще не принесли?

— За хвилину буде, государю. Тільки доведеться відіслати назад страви, призначені для леді Елвен. Вона просила переказати вам свої вибачення, що не зможе приєднатися до вас. Те доручення, яке ви їй дали, вимагає більше часу, ніж очікувалося.

Імар з незворушним виглядом кивнув. Насправді він не давав Елвен ніякого доручення, просто ще наприкінці минулого місяця запропонував дівчині в разі потреби прикриватися його іменем, щоб ніхто не відволікав її від чаклунських справ і не ставив зайвих питань про те, де вона була і що робила.

— Що ж, тоді пообідаю сам... Хоча ні,— передумав Імар, глянувши на щойно принесений указ.— Скажіть слугам, щоб не завертали на кухню страви леді Елвен. І негайно надішліть кого-небудь розшукати генерала аб Рордана. Я запрошую його розділити зі мною обід.

— Слухаюсь, государю.

Чекати довелося не хвилину, а цілих п'ять, поки камерди-

нер запросив його до малої королівської їдальні, розташованої лише через одну кімнату від кабінету. Тепер Імар працював у своїх покоях, але не тому, що в урядовому крилі було холодніше й усе там нагадувало про ті недавні часи, коли він цілком залежав від Айвара аб Фердоха (хоч і це мало значення). Після того, як міністерства перебрали на себе повноваження, що раніше належали Священній Канцелярії, їхній штат став швидко зростати, тож Імар наказав звільнити для потреб уряду весь поверх під своїми покоями, куди перебралися міністри разом із заступниками та помічниками, а урядове крило залишилося в розпорядженні чиновників нижчого рангу.

Коли Імар уже впорався з першою стравою і взявся до пирога, начиненого дичиною, нарешті прийшов Кайлем аб Рордан і вибачився за спізнення.

— Ні, це моя вина,— заперечив Імар.— Я надто пізно за вами надіслав. Прошу вас, сідайте, пригощайтесь.

— Дякую, государю.

Генерал улаштувався за столом, узяв серветку й зачекав, поки лакей накладе йому на тарілку смаженої телятини у грибному соусі й наповнить келиха червоним вином. Потім Імар наказав слугі відрізати для гостя шматок пирога і відіслав його геть, щоб вони залишились у їдальні вдвох.

— Лорде Кайлеме, спершу я хочу поговорити з вами не як з генералом і князем, а як з Лаврайновим дядьком.

Його співрозмовник нараз спохмурнів, поклав на тарілку виделку, якою щойно підчепив шматок м'яса, і трохи нервовим рухом пригладив своє густе темне волосся. У ньому не було видно жодної сивої нитки, попри те, що вже за три місяці генералові мало минути п'ятдесят років.

— Це дуже прикра й ганебна для всіх нас історія, государю. Я дуже сподівався, що Лаврайн таки схаменеться, але... Боюсь, він переступив ту межу, за якою вже неможливо сподіватися на королівське милосердя.

Імар кивнув:

— Як ви розумієте, Лаврайн належить до королівської родини, а тому підпадає під мою безпосередню юрисдикцію. Нещодавно я підписав указ, яким позбавляю його всіх титулів та

володінь і засуджую до смертної кари.

Кайлем аб Рордан, дарма що часто називав себе грубим во-
якою, не зміг стримати скрушного зітхання.

— Ви не мали іншого вибору, государю. Ваш вирок суво-
рий, але справедливий.

— Поки про це знають лише лорд Дивлін та мій секретар.
Після обіду я надішлю указ до лорда державної печатки, пі-
сля чого він набуде чинності. Буду вам дуже вдячний, якщо
ви особисто повідомите леді Г'вайр про моє рішення і переко-
наєте її не приходити до мене з проханням про помилування.

— Так, государю. Я готовий піти просто зараз.

— Ні, не кваптеся, це зачекає. Пообідайте зі мною, тоді й
підете.

Якийсь час вони їли мовчки, а потім генерал, на Імарове
прохання, став звітувати про те, як минула ніч у Хан'говані. За-
звичай він робив це під час ранкової зустрічі з королем, проте
сьогодні, в зв'язку з утечею Лаврайна, Імар її скасував.

На відміну від палацу, ніч у місті минула загалом спокій-
но, за винятком кількох дрібних інцидентів, з якими військо-
ві легко впоралися. Хан'гованці були сумирні й не бунтували
з двох причин: по-перше, вони мали більше поваги до коро-
лівської влади, ніж мешканці провінцій, а по-друге, цінували
те, що протистояння в столиці проходило більш-менш мир-
но і майже не позначалося на їхньому житті, яке, порівняно з
рештою Лахліну, було досить заможним. Імарів план якраз і
полягав у тому, щоб зберегти цей відносний спокій і поступо-
во викурити поборників з міста.

А вчора надвечір у східному передмісті патруль затримав
одного торговця, що, разом зі своїм крамом, віз до Касневи-
да чергові розпорядження від Священної Канцелярії. Побор-
ники дедалі частіше вдавалися до допомоги простих городян,
яким, на відміну від кур'єрів, було легше вибратися за межі
Хан'гована. Згаданий торговець спалився через своє надмірне
завзяття — йому забракло витримки дочекатися ранку, він ви-
рушив у дорогу проти ночі, чим і привернув до себе увагу вій-
ськових. А оскільки серед вилучених у нього документів зна-
йшлися й такі, що прямо суперечили королівським указам, то

небораку, за швидким вироком військово-польового суду, на світанку стратили, як державного зрадника. Така ж доля не-вдовзі чакала й на проповідника, що зробив своєму парафіянину ведмежу послугу, підбивши на цей учинок. Саме зараз його допитували з метою з'ясувати, від кого він отримав протизаконні документи, а потім ці свідчення буде додано до вже й так чималого переліку звинувачень, висунутих проти посадовців Священної Канцелярії та Поборчої Ради.

— За рапортами патрульних командирів, — доповідав генерал, — ні вночі, ні на ранок довкола Палацу Святої Віри не спостерігалось ніякого підозрілого пожвавлення. Особисто я сумніваюся, що Лаврайнові вдалося туди потрапити. Гадаю, він і досі ховається десь у Кайр Гвалхалі або ж попросив притулку в котрогось із міських друзів.

— Або, — додав король, — зміг утекти з Хангована і зараз прямує до Бланаха.

— Тоді його неодмінно схоплять, государю. До двадцятої милі Бланакського тракту стоять наші застави. Крім того, я розумів, що це найвірогідніший напрямок для втечі, і ще вночі відрядив туди два взводи.

— Так, знаю. Проте Лаврайн не дурний, щоб їхати самим трактом, він напевно звернув на путівці. А їх забагато, щоб війська могли все перекрити.

Генерал мусив із цим погодитись, але зауважив:

— Навіть якщо Лаврайн туди добереться, це може зіграти нам на руку. Він дуже амбітний і честолюбний, тому зажадає від поборників цілковитого послуху. Тоді почнеться його протистояння з Айваром аб Фердохом, у Поборчій Раді станеться розкол, а поборники в інших регіонах розгубляться й не знатимуть, чиї накази виконувати.

Імар лише невизначено хитнув головою. Він побоювався іншого — що начальники більшості діоцезів недовго вагатимуться й радо визнають Лаврайнову владу, начхавши на верховного поборника, який сидить сиднем у ворожому Ханговані...

Після обіду Кайлем аб Рордан пішов до своєї сестри, а Імар повернувся до урядових справ, проте не міг на них зосередити

тися, з нетерпінням чекав бодай якоїсь звістки про Лаврайна. Добре хоч леді Гвайр не з'являлася — схоже, брат таки зумів переконати її, що це безнадійно.

Лише через три години майстер Леолан доповів, що у приймальні чекає леді Елвен вер Кайлем. Імар, що саме радівся з міністром торгівлі, похапцем закінчив розмову, підписав усі принесені ним папери і швидко спровадив урядовця, а секретареві наказав запросити Елвен.

Увійшовши до кабінету, дівчина сама зачинила за собою двері і, вочевидь, наклала на них чари проти підслуховування, бо, повернувшись до Імара, промовила:

— Тепер можемо вільно говорити.

— Лорд Гарван і майстер Шовар уже повернулися?

— Ще ні, але повідомили мене про результати пошуків. Лаврайн не ховається ні в кого з друзів та знайомих і досі не зв'язався з поборниками. Схоже, він уже далеко звідси, й жодні війська його не доженуть.

— Чому так думаєш? Твій батько ще по свіжих слідах вислав у всіх напрямках пошукові загони. Можливо, вони навіть випередили його.

— Ні,— похитала головою Елвен,— не випередили. Єдина надія була на те, що Лаврайн вирішив залишитись у місті й вимагати від Поборчої Ради твого усунення з престолу. Але він виявився розумнішим... Або той, хто витяг його з в'язниці, підказав йому кращий план дій.

— Той, хто витяг його з в'язниці? — здивовано перепитав король.— Хіба він не сам утік?

Елвен зітхнула, підійшла до Імара і взяла його за руку.

— Я мушу вибачитися перед тобою. І за себе, і за Гарвана з майстром Шоваром. Ми від самого початку знали, що Лаврайнову втечу було інсценовано, але тобі не сказали.

— Чому?

— Я так вирішила. Мені потрібен був час, щоб підготуватися до розмови з тобою. Це не так легко... це...

Вона відпустила Імарову руку, підійшла до вікна й задивилася на двірську площу. Сьогодні був ясний день, і сонячні промені золотили її світло-русяве, трохи рудувате волос-

ся, від чого здавалося, ніби голову дівчини оточував осяйний ореол, як у святих на іконах.

— У весь цей час, відколи ми відкрились тобі, — знову заговорила Елвен, не обертаючись, — ми... ні, не брехали, а просто не казали всієї правди. Ні Гарван, ні майстер Шовар у цьому не винні, ти не повинен на них гніватися. Вони коряться мені, бо пов'язані зі мною могутньою чаклунською клятвою. Їх ця напівправда дуже обтяжує, особливо Гарвана — адже він тепер твій міністр. А я... я розуміла, що рано чи пізно доведеться розповісти тобі все, але відтягувала цей момент, чекала... навіть не знаю, чого. Та більше зволікати не можна, сьогоднішні події показали, що ти маєш знати всю правду, без будь-яких прикрас і замовчувань.

Такий вступ неабияк стривожив Імара. Він хотів був підійти до Елвен, але передумав — вона ж бо сама встановила цю дистанцію між ними, мабуть, їй так легше, — тому просто сказав:

— Я тебе слухаю.

Елвен нарешті повернулася до нього.

— Спершу про Лаврайна. Його звільнив чаклун. Чорний чаклун.

— Чорний? — Імар розгублено втупився в неї. — Ти маєш на увазі...

— Саме так. Маю на увазі чаклуна, що служить Ан Нувінові. У Вежі Елдиґар він залишив чимало магічних слідів і навіть не намагався прибрати за собою. Чи то не знав про наше існування, чи то йому було байдуже, а може, і це найімовірніше, зробив так навмисно, щоб продемонструвати нам свої наміри. Вірніше, наміри свого господаря.

Украй приголомшений цією звісткою, Імар опустився в крісло біля каміна. Голова йому йшла обертом.

— Я завжди знав, що Конґреґація є злом, проте думав, що вона — земне зло, породжене дрімучою людською дурістю. Інколи, правда, спадало на думку, що діяльність поборників дуже тішить Китрайла, але... Невже вони справді так далеко зайшли? Невже Лахлін не просто пекло на землі — а земна філія Ан Нувіну?

— Це, звісно, велике перебільшення,— сказала Елвен.— Навряд чи хто-небудь із поборників свідомо служить Китрайлові. Всі вони щиро вірять, що відстоюють Добро, борються проти Зла, але саме до них найбільше пасує приказка про добрі наміри, яким вистелено дорогу до Ан Нувіну. Хоч, гадаю, в цьому випадку Ворогові йшлося не про підтримку поборників. Звільнення Лаврайна було застереженням особисто для мене.

— Яким застереженням?

Елвен відійшла від вікна й сіла в сусіднє крісло, склавши на колінах руки. Її обличчя, найвродливіше і наймиліше в усьому світі, набуло зосередженого виразу.

— Це сталося після смерті твоєї дружини...

Вона розповідала свою історію, а Імар мовчки слухав її й не перебивав. Його змалку навчали бути королем, тож він умів терпляче вислуховувати людей, не заважаючи їм недоречними запитаннями і втручаючись лише тоді, коли виникала потреба допомогти співрозмовникові або повернути його до теми їхньої бесіди. А Елвен допомоги не потребувала, вона говорила хоч і розлого, часом удаючись до зайвих пояснень, але не плуталася, не збивалась на манівці.

Дійшовши до того, як прийняла клятву вірності від Ейнара аб Дилана (що насправді виявився Йорвертом аб Торвалом, сином герцога Нарвонського з Тір на н-Галу) і цим звільнила його з тенет Ан Нувіну, вона сказала:

— Мабуть, тоді терпець Ворогові й урвався. Досі він мирився з моїм існуванням, можливо, мав надію, що зрештою я скорюся йому. Але натомість я зазіхнула на його власність, забрала в нього людську душу, яка вже належала йому. Крім того, я привела до присяги й інших чаклунів, що приєдналися до повстанців.

— Усіх п'ятьох?

— Їх уже шестеро. Остання, жінка на ім'я Мірвел вер Валан, прийшла до табору лише позавчора ввечері. Якраз сьогодні я збиралася розповісти тобі про неї — нібито щойно отримала повідомлення від Ейнара... тобто, від лорда Йорверта.

— Мені прикро, Елвен,— сказав король.— Прикро, що їм ти відразу відкрилась, а мені не довіряла.

— Я довіряю тобі, Імаре. І завжди довіряла. Просто... просто боялася твоєї реакції. Та й зараз боюсь.

— Що я відвернуся від тебе? Що вважатиму тебе Китрайловим поріддям?— Він кволо похитав головою.— Це неможливо. Ти зростала на моїх очах, була мені за меншу сестру, і я знаю, що ти не можеш служити Злу.

— Але ти шокований, я бачу.

— Авжеж, я шокований. Звичайно, шокований. Таку звістку важко відразу перетравити. Темна енергія, Тиндаяр... А ти певна, що сила, якою володієш, і є та сама темна енергія?

По її вустах пробігла швидка й сумна посмішка.

— Так, певна. У цьому немає жодних сумнівів. Моя сила походить прямісінько з Ан Нувіну. І хоч би як я переконувала себе, що не служу Злу, бо вживаю свої чари задля добра, проте факт залишається фактом — це не Світло, це Темрява. Я можу скільки завгодно відхрещуватися від Китрайла, називати його Ворогом, твердити і собі і всім іншим, що не збираюся мати з Ан Нувіном нічого спільно, та жодні слова, жодні вчинки не перекреслять мого зв'язку з ним. Він очевидний і незаперечний.— Вона скочила на ноги й нервово пройшлася по кабінету.— Мій шлях лежить у кромішній пітьмі і ніколи не приведе до Світла.

Після коротких вагань Імар підвівся, підійшов до Елвен і обняв її.

— Тоді це й мій шлях, люба. Навіщо мені Світло без тебе, я його не хочу. Та й яке воно, врешті, Світло, коли дозволяє поборникам знущатися з Лахліну, прикриваючись ім'ям Дива. А відьми, які запевняють усіх, що служать Добру та Світлу... Десять сторіч тому вони могли винищити поборників до ноги, звільнити нашу землю від їхньої тиранії, але не зробили цього. Просто помстилися за смерть своєї малої сестри й забралися геть. Може, вважали, що лахлінці заслуговують на свою звірячу владу... і, може, мали рацію. Але *справжнє* Добро не повинне бути таким безжально-байдужим до людських страждань, бо тоді воно втрачає право називатися Добром. І коли

вже Світло відвернулося від Лахліну, кинуло його напризволяще, то мені з ним не по дорозі. Я йтиму з тобою крізь Темряву до самого кінця — і, можливо, цей шлях приведе нас до свободи Лахліну.

Елвен міцніше пригорнулася до нього.

— Неодмінно приведе, — пообіцяла вона. — Незважаючи на всі підступи Ворога. Звичайно, Лаврайнова втеча додасть нам клопотів, це був дошкульний удар, та зовсім не смертельний.

— Як гадаєш, де він зараз?

— Напевно десь у Бланаху чи поблизу нього. Але ховається і до завтрашнього вечора точно не покажеться, бо інакше виникнуть питання, як він зміг так швидко доїхати. Гарван та майстер Шовар уже вирушили туди, спробують розшукати його, хоч надії на це мало. Особливо, якщо його й досі прикриває чаклун.

— А коли він з'явиться на люди, — додав Імар, — його вже не можна буде чіпати.

— Так, не можна, — погодилась Елвен і вивільнилася з Імарових обіймів. — Та це нічого, ми знайдемо якусь раду. Правду кажучи, зараз мене більше турбує не сам Лаврайн, а подальші кроки Ан Нувіну. Що вони будуть, можна не сумніватися. Питання лише в тому, до якої тактики вдасться Ворог — діятиме безпосередньо проти нас чи на підтримку поборників. А загалом, його намір мені зрозумілий: загнати нас у глухий кут і поставити мене в таку ситуацію, що я муситиму обирати — або дозволити поборникам узяти гору, або покаятися перед Ан Нувіном, скоритись волі Китрайла й віддати йому душі людей, що присягнули мені. Але цього не буде! — Погляд її сірих очей сповнився непохитної рішучості. — Я не допущу, щоб переді мною постав такий вибір. Якщо Ворог хоче війни — він її отримає. І передовсім буде покарано чаклуна, який допоміг Лаврайнові.

— То ти знаєш, хто він?

— Знаю. Ще вночі, оглядаючи тіла вбитих гвардійців, майстер Шовар непомітно взяв кілька дрібних речей зі слідами чарів і передав мені. А я віднесла їх лордові Йорверту, який упізнав магічний почерк свого колишнього колеги, професо-

ра Фейлана аб Мередида, чорного чаклуна, що зараз перебуває в розшуку. Він негайно вирушив до його схованки на маленькому острові в Океані Дешарах, але знайшов там лише покинуту хижу, зруйновану недавнім буревієм. Професор перебрався в якесь інше місце, проте Йорверт певен, що рано чи пізно розшукає його. Та навряд чи встигне до завтрашнього вечора, поки Лаврайн ще переховується. Найпевніше, професор весь цей час буде з ним.

— Мені от що цікаво,— промовив Імар.— Як Лаврайн поставився до того, що його звільнив...

Він не договорив, бо цієї миті Елвен виразно глянула на двері й швидко відійшла до каміна. Імар усе зрозумів, рушив до свого письмового столу і саме влаштувався за ним, коли почувся обережний стукіт. Дівчина знаком дала йому зрозуміти, що вже зняла чари проти підслуховування, і він дозволив увійти.

Це був королівський секретар з доповіддю про офіцера Головного Штабу, який приніс на підпис кілька документів від генерала аб Рордана. Імар наказав запросити його, ознайомився з паперами й підписав їх, після чого запитав у секретаря, хто ще чекає на аудієнцію. Майстер Леолан назвав імена двох придворних та заступника морського міністра, чії справи були не термінові.

— Я прийму його за півгодини,— сказав Імар.— А поки прошу не турбувати мене.

Секретар низько вклонився, намагаючись приховати доброзичливу усмішку на своєму обличчі. Останнім часом при дворі дедалі більше було розмов про те, що король дуже близько зійшовся з дочкою князя Шогайрінського, проводить із нею кожную вільну хвилину, тому всі чекали скорого оголошення про заручини, а може, й відразу про весілля...

Коли майстер Леолан вийшов, Елвен лише кинула швидкий погляд на двері, а потім повернулася до Імара й спокійно заговорила:

— Я сьогодні ж подбаю про те, щоб Ан Нувін більше не заскочив нас зненацька. Відтепер у Тиндаярі під Хангованом по чергово нестимуть варту чаклуни-повстанці. Треба було рані-

ше про це подумати, тоді б Лаврайн залишився в ув'язненні, але я була наївна і навіть гадки не мала, що чорні можуть виступити проти нас. Вони ж таки чаклуни, а ми боремося проти Конгрегації... Та лорд Йорверт правду казав — для них служба Китрайлові важливіша за інтереси чаклунської спільноти. Хоча він теж не припускав, що чорні наважаться грати на боці поборників.

Імар стиха зітхнув. На нього звалилося стільки нової інформації, що він досі не міг її в повній мірі осмислити, зорієнтуватися в ній, тому не розумів Елвениного обурення діями чорного чаклуна Фейлана аб Мередида. Навпаки — сам факт, що слуги Китрайла виступили проти неї, переконливо свідчив про те, що вона, попри темну енергію, попри Тиндаяр, попри пітьму, крізь яку лежить її шлях, все одно залишається на боці Правди та Добра...

— Я хочу зустрітися з Йорвертом аб Торвалом, — сказав Імар. — Поговорити з ним, побачити, що це за людина. Він же знає, що я на вашому боці? Ну, в тому сенсі, що мені відомо про тебе та інших чаклунів.

— Так, він знає. А решта вважають, що я дію за твоєю спиною. Хоч, мабуть, Ківан аб Ридерх здогадується. Він дуже розумний хлопець.

— Тоді й з ним варто зустрітися. — Імар трохи повагався. — А взагалі, мене дуже турбує, що ти відкрилась їм усім. Могла б і не називати свого справжнього імені. Якщо їх схоплять, вони можуть виказати тебе.

— По-перше, не викажуть, — переконано відповіла Елвен. — За жодних обставин. А по-друге, їх нізачо не схоплять. Я не кажу, що вони невразливі, будь-кого можна вбити, навіть відьом. Проте звичайним людям не під силу захопити живим чаклуна, що володіє темною енергією й має доступ до Тиндаяру. Він або загине, або втече, третього варіанту не існує. Тому за мене не турбуйся. Мені нічого не загрожує — ні з боку поборників, у яких руки закороткі, ні від Ан Нувіну, з чийми слугами я легко впораюся. А от твою безпеку треба посилити — наступний удар Ворога може бути спрямований проти тебе. Вбити не наважаться, бо тоді втратять важіль впливу на мене,

але не виключено, що спробують викрасти. Це додатковий аргумент на користь цілодобового чергування в Тиндаярі. А ще лорд Йорверт збирається підготувати для непроханих гостей кілька магічних пасток. Вони дуже пошкодують, якщо знову надумають завітати до нас.

Розділ XII

Дещо про невинуваті пророцтва

Ейрін відклала вбік книжку й солодко позіхнула. Було ще не пізно, лише наближалася вечерея, а їй уже хотілося в ліжко. Напередодні вночі вона погано спала й зарано прокинулася від хвилювання — сьогодні на занятті з інфернальних сил Ейрін уперше мала застосувати бойові чари проти живих людей. І нехай це були впокорені чорні, які, на переконання більшості відьом, не мали душі, все одно вона дуже переживала, бо ще не почувала себе готовою до вбивства — а таке могло статися з елементарної необережності.

На щастя, ніхто з чорних не загинув, навіть серйозно не постраждав. Ейрін бездоганно виконала всі атакувальні плевати, отримавши від Кейліон оцінку „досить пристойно“, що було певним прогресом, порівняно з попередніми „непогано“. Зате на післяобідньому занятті з натуральної філософії втома та нервові напруження далися взнаки, вона ніяк не могла зосередитись і раз по раз припускалася прикрих помилок. Сестра Аверлін вер Шіван розуміла її стан і ні словом не дорікнула їй за неуважність, проте дала завдання підготувати на наступний тиждень реферат про рух тіл під дією земного тяжіння. Ейрін не збиралася розпочинати роботу над ним просто зараз, лише переглянула відповідний розділ у підручнику і зрозуміла, що тут доведеться добряче попрацювати. Вона не хотіла розчаровувати Аверлін, бо сама напросилася вивчати натуральну філософію, а отже, мусила на кожному занятті доводити, що це не пуста забаганка з її боку і що найстарша сестра не дарма витрачає на неї свій дорогоцінний час...

У верхній шухляді стола, де Ейрін тримала аркуші з плевтивом чекання, спрацювали поштові чари. Вона негайно висунула її і знайшла там свіженького листа від Шаннон.

Вітаю, Ейрін!

Даруй, що пишу похапцем, зараз має розпочатися святкова вечірка з нагоди заручин Ліама та Шован вер Флойд. Тепер обидва голоси від Лімнахського Князівства наші, і вже ніщо не завадить Бренанові стати королем. Тільки не питай, звідки в мене така впевненість, це не моя таємниця. І взагалі, нікому не кажи, що є якась таємниця, бо тоді Брігід мені голови відірве. Незабаром ти сама про все довідаєшся і будеш дуже здивована. Але поки це секрет.

І до речі, про секрети. Чому ти вчора не написала, що твоя Іскра нарешті перевершила Левелліну? І в листі до Шайни про це анічичирк. Сьогодні ми почули цю новину від Мораґ, якій написала Бронах. Так зовсім не годиться, Ейрін! Я розумію, ти в нас велика скромниця, але ж ми твої подруги і мали б першими дізнатися, що ти стала найсильнішою відьмою в Сестринстві.

Ну, гаразд, на цьому закінчую. Шайна напише тобі вже після вечірки. Гадаю, також лятиме.

Твоя Шаннон.

Дочитавши листа, Ейрін поклала його до нижньої шухляди, де зберігала всі отримані листи, і глянула на годинник. Час до вечері ще залишався, тому вона присунула до себе чистий аркуш, взяла чарівне перо і стала писати:

Люба Шаннон!

Вибач, що не сказала відразу про Іскру. Скромність тут ні до чого, просто я була дуже роздратована через неї й не хотіла, щоб моя прикрість вихлюпнулася на папір. Я ж бо гадала, що сестри вже звикли до моєї Первісної, вони день-у-день бачили, як її сила потроху наближається до Левелліної, тож, за великим рахунком, учора не сталося ніякої несподіванки. Однак реакція на це деяких сестер мене засмутила. Не кажу про Олвен — до її відвертої, чесної неприязні я вже звикла. І не ображаюся на меншеньких, які своїм надмірним захватом тільки підливали масла у вогонь. Найдужче мене засмутило, що в декого (не стану називати імена) вчорашня подія викликала гострий напад заздрощів, хоч досі я вважала, що ці не-

названі сестри ставляться до мене нормально. На щастя, це не стосується Морін, Гелед і Брі, які були просто раді за мене (було б чому радіти). Мабуть, моя біда в тому, що я хочу мати з усіма гарні стосунки, жити в злагоді з усім світом. Це було можливо в Леннірі, але тут, на Тір Мінегані, на жаль...

Ейрін перервав шум з передпокою. Вона негайно відклала чарівне перо й підвелася з-за столу. Їй не було потреби вдаватися до чарів, щоб визначити особу гостя, бо з усіх знайомих лише Фіннела та Морін мали звичку заходити до неї без стуку. А оскільки Морін нещодавно навідувалася, то це напевно була Фіннела.

На підтвердження цього здогаду, вже наступної секунди пролунав тоненький кузинин голосочок:

— Агов, сестричко! Ти тут?

Вийшовши з кабінету, Ейрін побачила в передпокої не лише Фіннелу, а й Гелед. Обидві дівчини були тепло вдягнені, а на щоках кузини грав яскравий рум'янець від перебування на морозі.

— Я саме йшла прогулятися перед вечерею,— пояснила Гелед, коли Ейрін та її двоюрідна сестра обнялись і привітались,— аж тут зустріла Фіннелу. Ми вирішили зайти до тебе й запросити на прогулянку. А як не хочеш, то...

— Чому ж не хочу. Залюбки прогуляюся.

Ейрін хутенько перевзулась у шкіряні черевики і взяла з вішака хутряне манто. Тим часом Фіннела запропонувала:

— То, може, захопимо й Морін?

— Їй не до прогулянок,— відповіла Гелед.— Завтра ще раз спробує скласти залік із лікування порізів. Сидить зараз у себе, дряпає собі шкіру, а потім заживлює. Усе в неї виходить, та тільки боюся, що при сестрі Глай знову почне нервувати і щось напартолить.

— Вона вже жалілась мені на свою гірку долю,— сказала Ейрін. Чари для заживлення шкіри належали до переліку базових і були дуже простими; їй самій вони вдалися з першого разу.— Біда Морін у тому, що вона надто всім переймається.

— От не розумію,— знизала плечима Фіннела.— Коли щось умієш, невже важко зробити це при інших?

— Тобі неважко,— сказала Ейрін.— І мені, і Гелед. Проте Морін не така впевнена в собі... Ну все, я готова. Ходімо.

Вони спустилися сходами на перший поверх і вийшли з палацу. Вже настала рання зимова ніч, проте на площі перед Тах Ерахойдом і на всіх прилеглих вулицях було світло від численних магічних ліхтарів. З ініціативи Ейрін, дівчата перетнули навскоси людну площу і вздовж Белах-на-Ґвайр рушили на північ.

— Тільки не треба далеко,— попередила Гелед.— За півгодини вечеря.

— Не турбуйся, встигнемо,— відповіла Ейрін.— Лише дійдемо до театру, подивимось афіші. Я чула, що сьогодні прибула акторська трупа з Лойгіру, і в сатарн буде їхня прем'єра. Тільки не знаю, що за вистава.

— Історична,— сказала Гелед, що була великою шанувальницею театрального мистецтва.— Про короля Бехада аб Фейндлаха, який правив Алпайном наприкінці дванадцятого сторіччя. Сестра Шіван бачила її на початку осені, коли гостювала в Блакліаху. Розповідала, що там навіть стався скандал — алпайнський посол висловив офіційний протест через те, що в тій п'єсі Бехадові з дружиною приписується вбивство його попередника, короля Донхага. Погодись, це й справді повна маячня.

Ейрін похитала головою.

— Тут мені важко судити. Я ще погано орієнтуюся в історії Північних Королівств.

— Отакої! — іронічно озвалася Фіннела.— Це ж нікуди не годиться. Ану швиденько біжи читати, що там сталося в Алпайні у дванадцятому столітті.

— Ще встигну. Минуле ніде не подінеться — яким було, таким і залишиться. Може, воно й на краще, що я не знаю, як усе відбувалося насправді. Дивитимусь виставу без упередження.

— Але ж вона спотворює історію,— наполягала Гелед.

— Ну то й що? Коли я захочу історичної достовірності, прочитаю хроніки. А від вистави чекаю іншого — цікавого сюжету, гарної постановки і переконливої гри акторів. Ти змалку звикла до театру, Гелед, тому така перебірлива. Я ж доне-

давна могла бачити лише виступи мандрівних труп, що час від часу приїздили до Кардугала. Та про них краще не згадувати.

— Це точно,— підхопила Фіннела.— Жалюгідне видовище! До того ж вони завжди показують усілякі дурні комедії.

— Бо ні на що інше не годні,— зневажливо мовила Ейрін.— Смішати людей не своїм талантом, а своєю бездарністю.

Невдовзі дівчата дійшли до площі Комхарад, обіч якої стояла масивна будівля Старого Абервенського Театру. Колись він був просто Абервенським Театром, а свою теперішню назву отримав шість десятиліть тому, після появи в місті Посполитого Театру, що від самого початку свого існування орієнтувався на невибагливі смаки пересічних мешканців Тір Мінегану. Згодом конкуренцію йому в цій ніші склав Новий Театр, побудований у припортовому районі поруч із Балаганням майданом, де артисти здавна розважали просту публіку під відкритим небом. А Старий Театр залишався респектабельним закладом, що тішився протекцією відьом, і про виступи на його сцені мріяв чи не кожен абрадський актор.

Наближався час вечірньої вистави, тож перед театром було велелюдно. Щодня о цій порі сюди з'їжджалися вершки мінеганського суспільства — чаклунки й нечисленні чаклуни, заможні городяни та поміщики зі своїми родинами (насправді вони були лише управителями маєтків, бо вся земля на острові належала Сестринству, проте воліли називати себе поміщиками, оскільки їхня посада, як правило, передавалась у спадок). Нікого з відьом видно не було — зазвичай вони приходили перед самісіньким початком вистави, і адміністрація театру до останнього моменту притримувала для них найкращу ложу, яку всі називали відьомською.

Під портиком з колонами, трохи праворуч від головного входу, Ейрін помітила Глініш вер Лейфар — чаклунку, що викладала їй теорію передбачень, а також асистувала Івін на чотирьох заняттях. Вона і ще кілька чаклунок оточили півколом огрядного чаклуна літнього віку з великою залисиною над високим лобом і про щось жваво з ним розмовляли.

— Це, мабуть, сам Ісгвид аб Мейндир,— припустила Ге-

лед.— Ходімо, познайомимося з ним.

— Ходімо,— погодилась Ейрін.

При їхньому наближенні чаклунки та чаклун замовкли. Жінки шанобливо поскиляли голови, а чоловік уклонився. Певна річ, він не міг бачити Відьомських Іскор, хоч би як напружував свій магічний зір, проте з поведінки співрозмовниць відразу збагнув, з ким має справу.

Першою заговорила Глиніш:

— Леді Ейрін, леді Гелед,— до Фіннели вона не зверталась, оскільки та перебувала на Тір Мінегані не як принцеса, а просто як учениця чаклунської школи,— дозвольте відрекомендувати вам майстра Ісґвида аб Мейндира, художнього керівника та головного драматурґа Блакліахського Королівського Театру.

Чаклун знову вклонився.

— Для мене велика честь, найсвітліші пані.

— Ми також раді зустрітися з вами, майстре,— відповіла Ейрін, як старша з них двох.— Ще при леннірському дворі я чула захоплені відгуки про ваші вистави.— І це була цілковита правда: у Кардугалі Етне вер Рошін яось дуже розхвалювала їй п'єси Ісґвида аб Мейндира і радила за першої ж нагоди їх подивитися.— З нетерпінням чекаю на вашу сатарнську прем'єру. Тією ж мірою це стосується й моєї двоюрідної сестри, леді Фіннели вер Ріс.

— Моє шанування, леді Фіннело,— чемно привітав її майстер Ісґвид.— Я відразу здогадався, хто ви, через вашу надзвичайну схожість з леді Ейрін. Хоча це досить дивно, бо ж ви є кузинами по батьківській лінії, а дочки зазвичай вдаються в своїх матерів.

— І ми тут не виняток,— сказала Фіннела.— Матір леді Ейрін була двоюрідною сестрою моєї. Таким чином, ми аж двічі кузини.

— Я цього не знав, пані,— вибачливим тоном мовив Ісґвид аб Мейндир.— Це недогляд з мого боку, адже останнім часом у чаклунському середовищі багато говорять про вас і про всю вашу рідню. Ще б пак — ви принцеса, чаклунка й відьомська

кузина в одній особі. Наскільки мені відомо, за всю історію ще не траплялося такого поєднання.

— Так, ще не траплялося,— підтвердила Фіннела.— Було кілька відьом, що походили з вищої шляхти, та й зараз у Сестринстві є леді Бронах вер Дилвен. Але досі жодна з них не мала серед близьких родичів чаклунів. Власне, й ваш випадок, майстре Ісгvide, не зовсім звичайний. Чаклуни займаються наукою, медициною, різними ремеслами, а от про чаклунів-акторів я не чула. Ну, хіба що молодь заробляє на навчання, демонструючи людям різні фокуси, але їх не можна назвати справжніми акторами.

— Я теж не актор, принцесо. На жаль, Великий Див не обдарував мене цим талантом. Мабуть вирішив, що вистачить і двох — письменницького та чаклунського. І перший з них я ціную набагато більше, ніж мій скромний хист до чарів.

Відтак ініціативу перехопила Гелед, яка стала розпитувати Ісгvide аб Мейндира, чи надовго він приїхав і які ще вистави, крім „Бехада Алпайнського“, планує показати мінеганським глядачам. При цьому вона жодним словом не обмовилася про історичну недостовірність майбутньої прем'єри, хоч досі Ейрін не помічала за нею особливої делікатності у спілкуванні з людьми. Схоже, Гелед дуже цінувала творчість відомого лойгірського драматурга, раділа нагоді поговорити з ним і не хотіла вражати його самолюбство нищівною критикою.

На той час попередні співрозмовниці майстра Ісгvide порозходилися, щоб не заважати відьмам своєю присутністю. Одна тільки Глініш, скориставшись привілейованим становищем Ейріниної вчительки, залишилась на місці, проте в розмову не втручалася.

Незабаром із приміщення театру вибіг старший адміністратор, якому підлеглі поквапилися доповісти, буцімто дві юні відьми зібралися відвідати сьогоднішню виставу, але чомусь стовбичать під дверима й не заходять до середини. Ейрін пояснила йому, що сталося непорозуміння й вибачилася за завданий клопіт. Своєю чергою, адміністратор перепросив за затримку з доправленням нових афіш до Тах Ерахойду, пообіцяв, що негайно виправить цей недогляд, і таки став умов-

ляти Ейрін та Гелед залишитися на виставу, яка, за його словами, мала бути особливою через участь у ній трьох провідних лойгірських акторів.

Ейрін було б цікаво подивитись, як ці актори впоракуться зі своїми ролями, маючи лише пів дня на їх вивчення, проте зараз вона почувалась дуже втомленою й боялася, що може ще заснути посеред вистави, тому ввічливо, але твердо відмовилася. Зате Гелед не змогла встояти перед такою спокусою, надто ж коли майстер Ісґвид радо погодився скласти їй товариство у відьомській ложі. Також вона запросила приєднатись до них Фіннелу, а Ейрін негайно підтримала її, запевнивши кузину, що не має проти цього жодних заперечень.

— Сьогодні з мене кепська компанія,— пояснила вона.— Оце повечеряю, піду до себе й читатиму якусь книжку, аж поки засну.

— Ну, власне,— нерішуче мовила Фіннела,— я теж не проти повечеряти.

— Повечеряємо в театрі,— сказала Гелед.— Замовимо того-сього і наймося. Тут подають чудове морозиво. Та й тістечка зовсім непогані.

На цьому Фіннела дозволила себе вмовити. Ейрін побажала подругам приємно провести час, а сама рушила до Тах Ерахойду. Проте через якийсь десяток кроків її нагнала Глініш вер Лейфар.

— Не заперечуєте, якщо піду з вами?— запитала вона.

— Авжеж ні,— відповіла трохи здивована Ейрін.— Я думала, що ви збираєтесь на виставу.

Глініш похитала головою:

— Просто проходила тут і побачила кількох знайомих, що розмовляли з майстром Ісґвидом. От і приєдналась до них, мені дуже подобаються його п'єси.

— А я ще жодної не бачила. Схоже, мінеганські актори їх не полюбляють.

— Навпаки, грають охоче. Але ще до вашого прибуття виключили їх зі свого репертуару, бо на той час керівництво Старого Театру домовилося про зимові гастролі Блакліахського Королівського. Тож тепер ви маєте нагоду познайомитися з

найкращими творами Ісґвида аб Мейндера в авторській постановці.

— Так, це звучить заманливо,— погодилась Ейрін. А трохи помовчавши, запитала: — Скажіть, Глиніш, як воно жити з пророчим даром? Я намагалася поставити себе на місце провидиць, але нічого не виходить. Просто не можу уявити, що вони відчують, прозираючи майбутнє. Єдина провидиця, з ким я про це говорила, Ронвен вер Придер, ще надто молода, вона лише недавно розкрила свій талант і досі жахається його, щоразу мало не б'ється в істериці, коли на неї наводить пророче одкровення. З часом це минає?

— Ні, леді Ейрін, не минає,— відповіла Глиніш.— Просто ми навчаємося стримувати свої емоції. А страх ніде не дівається, він завжди з нами і поймає нас навіть під час найневиннішого ворожіння.

— А ви... ніколи не хотіли позбутися цього дару?

На якусь мить обличчя чаклунки спохмурніло, а потім знову набуло незворушного виразу.

— Я б вам збрехала, якби сказала, що ні. Часом виникає таке бажання. Всі без винятку провидиці десь у глибині душі заздять тим своїм колегам, чий чаклунський хист не пов'язаний з пророчим даром.

— А що для вас у ньому найгірше?

— Саме те, за що інші його так цінують. Знання майбутнього. Щоправда, і в розгадуванні таємниць минулого немає нічого приємного, але це суцільні дрібниці порівняно з баченням подій, які лише мають відбутися. Після кожного пророцтва, хай навіть воно не обіцяє жодних лих, мене охоплює почуття глибокої приреченості. Закрадається сумнів, чи справді в нас є свобода волі, чи, може, ми просто безвільні пішаки у грі Вищих Сил.

— Але ж пророцтва рідко бувають невідворотними,— зауважила Ейрін.— Хоч, власне, й невідворотні не можна назвати фаталістичними, бо вони завжди сформульовані вкрай неоднозначно і допускають чимало різних тлумачень, часом протилежних за змістом. На думку сестри Івін, їх не вдається завчасно розгадати саме тому, що насправді вони багатоварі-

антні, а вся їхня невідворотність полягає лише в тому, що рано чи пізно один з цих можливих варіантів реалізується. Ну, а звичайні пророцтва містять жорсткі передумови, мають відгалуження та розгалуження, що дозволяють впливати на майбутнє, відвертати небажаний розвиток подій. Як на мене, то існування пророцтв є переконливим доказом наявності в людей вільної волі.

— З одного боку, це так, — не стала заперечувати Глініш. — А з іншого... Буває, що майбутнє саме пропонує змінити себе, але вимагає за це надто високу ціну. Таку високу, що волів би ніколи не знати про неї. Однак знаєш — і тому мусиш платити. Мусиш робити те, чого за інших обставин ніколи б не зробив, і щиро сподіватися, що своїми вчинками попередив лихо. А іноді трапляються пророцтва, які попереджають про небажані події і водночас застерігають від спроб відвернути їх — бо це призведе до ще більшої біди. Свобода волі начебто залишається, та тільки від неї нема ніякого пуття.

— Розумію, — невпевнено сказала Ейрін, бо насправді розуміла це лише абстрактно, умоглядно, відсторонено. — І часто вам бувають такі пророцтва?

— Набагато рідше, ніж у сильних провидиць, але частіше, ніж мені хотілося б. Одинадцять разів передбачала нещастя, які краще не намагатися відвернути. За науковою класифікацією вони називаються невивправними пророцтвами, хоч до них більше пасує слово „безнадійні“. Вперше це сталося ще до переїзду на Тір Мінеган, коли я мешкала на нашій родинній фермі в Коннахті. Якось наворожила, що невдовзі батько лагодитиме стріху, впаде з неї і зламає собі руку. До застереження поставилася серйозно, але була мала та дурна, тому не стрималася й розповіла про все рідним. А за кілька днів наша стріха стала протікати, і лагодити її зголосився дядько Мігал, менший батьків брат; мовляв, від його зламанної руки господарство не зазнає великих збитків. Проте він не впав, руку не зламав, а подряпав собі ногу і через два тижні вмер від правця.

— О! — співчутливо мовила Ейрін. — Мені дуже прикро.

— Уже в школі, — вела далі Глініш, — учителі пояснили, що такі передбачення провидиці повинні тримати при собі й ні з

ким ними не ділитися, поки вони не здійсняться. Надалі я так і робила, хоча це було непросто.

— А ви мали невинправне пророцтво про чийсь смерть?— запитала Ейрін і тут-таки пошкодувала про свої слова.— Ой, вибачте! Мабуть, про це не можна питати...

— Усе гаразд, леді Ейрін,— стримано відповіла чаклунка.— На щастя, Див поки милував мене від таких пророцтв. Знати, що хтось помре, і мовчати, щоб не накликати ще більше лихо...— Вона хитнула головою.— Мені досить хвороб, каліцтв і розбитих сердець.— Кілька секунд Глиніш вагалася, та врешті продовжила: — Востаннє це було півроку тому, наприкінці мегева. Є в мене одна знайома, дівчина трохи старша за вас. Вона мала нареченого, дуже гідного юнака, вони були такою чудовою парою, і, здавалося, їх ніщо не зможе розлучити. Аж раптом я побачила, що між ними станеться сварка, і дівчина, під впливом емоцій та через фатальний збіг обставин, утне велику дурницю. Вона негайно про це пошкодує, спробує все виправити, але буде вже пізно. Я могла б легко цьому запобігти, проте нічого не зробила, дозволила подіям розвиватися так, як їм належало. Тепер моя знайома страждає — та вона, принаймні, жива. І оплакує лише втрачене кохання, а не смерть свого коханого.

— Сумна історія,— сказала Ейрін. І несподівано для самої себе додала: — Хоч, гадаю, це не йде ні в яке порівняння з тим, що ви пережили через нещастя з Гвен.

Глиніш рвучко зупинилася, на її обличчі застиг наляканий вираз.

— Про що ви?.. Я вас не розу...— Та збагнувши, що своєю поведінкою вже виказала себе, приречено зітхнула.— От мене й упіймали. Я сподівалася, що все обійшлося, минуло ж більше двох років, а тут... Як ви здогадалися?

— Не знаю,— чесно відповіла Ейрін.— Просто мені зненацька сяйнуло, і я, не подумавши, бовкнула. Якби ви так не відреагували, то... Отже, це правда? Ви передбачили, що Гвен утратить Іскру?

Чаклунка понуро кивнула:

— Це було моє восьме невинправне пророцтво. За місяць до

того фатального іспиту я наворожила, що одна молода відьма перетвориться на відьмачку. Все гадала, котра з них, а на леді Гвенет і подумати не могла, бо була певна, що це станеться через близькість із чоловіком. Ви ж, мабуть, і самі знаєте, що вона лише третя відьма за всю історію Сестринства, яка втратила Іскру внаслідок тимчасової смерті. Попередні два випадки трапилися ще в минулому тисячолітті, і навіть серед відьом було чимало скептиків, які вважали, що обидва рази Іскру було втрачено зі звичайних причин, а постраждалі сестри просто збрехали, щоб викликати до себе співчуття. А я взагалі нічого про це не чула.

— То, виходить, ви просто не помітили небезпечного релікту під час Гвениних іспитів?

— Звичайно, не помітила. Інакше вказала б леді Лін на її помилку.

— І таким чином,— зауважила Ейрін,— самі того не підозрюючи, втрутилися б у власне пророцтво.

— Аж ніяк,— рішуче заперечила Глініш.— Теорія передбачень стверджує, що в таких ситуаціях на здійснення пророцтва мають вплив лише усвідомлені вчинки. А я не знала, що той релікт міг позбавити леді Гвен Іскри. І якби звернула на нього увагу, то діяла б у цілковитій упевненості, що просто відвертаю загрозу її життю. Пророцтво, найімовірніше, залишилося б чинним і спрацювало б на якійсь іншій молодій відьмі, вже не в результаті нещасного випадку, а з її власної волі... або ж із її власної дурості.— Вона помовчала, дивлячись повз Ейрін зажуреним поглядом.— Ця думка досі не дає мені спокою. Якби я була трохи уважніша, якби помітила той клятий релікт... Хоч, може, все так і мало статися. Може, якраз пророцтво засліпило нам з леді Лін очі, не дозволило побачити те, на що за звичайних обставин ми просто не могли не звернути уваги. Може, це справді була доля...

Розділ XIII

Темна матерія

Довкола Йорверта з Ківаном вирував і біснувався людський натовп. Звідусіль чулися вигуки: „Слава поборникам!“ — „Смерть королю!“ — „Хай живе Лаврайн!“ — і сипалася традиційні прокльони на адресу єретиків, чаклунів та відьом. На високому притворі собору Святого Падара стояв сімнадцятирічний юнак у строгому і водночас розкішному костюмі з дорогого сукна, теплому плащі, підбитому горностаєм, шкіряних чоботях та пухнастій шапці з хутра куниці. Простолюд, який невпинно стікався на площу з усіх кінців міста, був би й радий задушити його в своїх палких обіймах, але цьому перешкоджали суворі чоловіки в червоних мундирах Конгрегації. Поборники оточили з усіх боків сходи до собору, надійно відгородивши від народу його кумира — принца Лаврайна аб Брогана, мученика за Святу Віру, єдиного з усіх вельмож, хто наважився відкрито засудити дії короля-відступника. Через це він потрапив за ґрати, але два дні тому з Дивовою поміччю зумів звільнитися й сьогодні вранці прибув до Бланаха, де мешкали побожні та добродішні люди...

— Його так легко вбити, — тихесенько, одними лише губами прошепотів Ківан, проте Йорверт розчув його й непомітно штурхнув ліктем у бік.

— Припни язика, — промовив так само пошепки.

Утім, ідея була спокуслива. Якби не чіткий наказ, отриманий від Елвен, Йорверт не вагався б ані секунди — наслав би на Лаврайна які-небудь смертельні чари, і ніхто б із присутніх не збагнув, звідки було завдано удару. Проте Елвен не хотіла загострювати ситуацію й давати поборникам найменші підстави для звинувачення короля у змові з чаклунами. Сам Йорверт вважав таку обережність марною й невиправданою. Він був певен, що тепер, коли до поборників приєднався Лаврайн, вони остаточно відмовляться від планів приборкати Імара, а поведуть боротьбу на його знищення, тому не забаряться при-

писати йому всі смертні гріхи — і на почесному першому місці в цьому переліку фігуруватиме сприяння чаклунам. Їм буде байдуже, чи мають вони вагомі підстави для таких тверджень, бо народ не вимагатиме від них ніяких доказів, а беззастережно повірить кожному їхньому слову...

— Хто тут каже про короля? — вигукнув Лаврайн, кинувши гострий погляд у натовп, який від цього миттю припинив. — Хіба можна називати королем людину, що паплюжить Святу Віру? Ні, і ще раз ні! Це просто блюзнірство!

Народ схвально загомонів, а молодий принц, витримавши паузу, продовжив:

— Так, блюзнірство! Єретик не має права сидіти на лахлінському троні й керувати нашою благословенною країною. З тієї самої миті, як Імар аб Галвин зазіхнув на законні повноваження Конгрегації Святої Віри, як повернув зброю проти людей, що боронять нас від прислужників Китрайла, він перестав бути королем. Тепер він просто єретик та бунтівник, нічим не кращий за тих, що зараз ховаються в горах, і так само, як вони, має постати перед Трибуналом Святої Віри. Священна Канцелярія ще два тижні тому мусила видати ордер на його арешт, а Поборча Рада — ухвалити рішення про його усунення з престолу. Але вони цього не зробили. Чому, питається? Та тому, що відірвалися від народу, забули про свій обов'язок, заплуталися в політичних інтригах. Намагаються домовитись із віровідступником, замість суворо покарати його!

— Ганьба їм! — гукнув хтось у натовпі. Йорверт не мав жодних сумнівів, що цей „голос із народу“ був наперед інспірований самим Лаврайном.

— Атож, ганьба, — погодився принц. — Не самій Поборчій Раді, не Священній Канцелярії, а людям, які там сидять. Ганьба тим, хто потурає ворогам Святої Віри!

Натовп на площі, попервах невпевнено, але що далі, то завзятіше, став скандувати: „Ганьба! Ганьба!“

Йорверт уважно стежив за реакцією місцевих керівників Конгрегації, що супроводжували Лаврайна. Вони були похмурі й зосереджені, однак у їхній поведінці не відчувалося про-

тесту проти принцових слів. Щоправда, залишалося нез'ясованим ставлення до цього старшого поборника Бланаха, Ідира аб Трагаярна, який ще не оклигав від поранень, завданих йому три дні тому, коли Йорверт убив коменданта тутешнього діоцезу. Та, зрештою, це не мало вирішального значення. Головне, що й народ, і рядові поборники сприйняли Лаврайнову появу, як благословення Небес. Місцеве духовництво, схоже, дотримувалося такої ж думки, оскільки на притворі, разом з принцом та поборниками, стояло троє чільних проповідників міста, що з такої нагоди подягали святкові рясни. А один з них, гладкий настоятель собору Святого Падара, навіть схвально кивав, коли Лаврайн таврував Поборчу Раду та Священну Канцелярію за їхню беззубу позицію.

Коли народ удосталъ нагорлався, Лаврайн підвів руку, закликаючи до уваги, й повів далі:

— Велике лихо спіткало нашу землю. Зараз у Лахліні немає короля, бо еретик не може бути королем, а Поборча Рада, яка повинна оголосити ім'я нового, бездіє. Тому я, за правом старшого принца Дому О'Тигелвах, беру на себе обов'язки регента королівства і...

Натовп радісно заревів заглушивши його наступні слова. Лаврайнові довелося перерватись і зачекати кілька хвилин, поки люди вгамуються.

— Сьогодні ж я розішлю в усі кінці країни листи з моєю відозвою та першими указами. Серед іншого, я скасовую всі розпорядження Імара аб Галвина, видані ним з того моменту, коли він скинув маску, за якою ховалась його потворна сутність, і відкрито виступив проти Святої Віри. Я закликаю Священну Канцелярію та Поборчу Раду припинити загравання з ним і дати йому рішучу відсіч — так само, як це роблю я. А всіх вельмож, урядовців та військових офіцерів суворо застерігаю від виконання злочинних наказів віровідступника. Раніше вони могли чинити так з невідання, вважаючи, що коряться законному королю, та тепер усе стало на свої місця, відсьогодні Лахлін має законного регента, а Імар аб Галвин — лише бунтівник і самозванець. Кожен мусить чітко усвідомити, що подальша служба йому є нічим іншим, як державною зрадою.

Навіть більше того, це є зрадою Святої Віри! Це злочин не лише проти людських, а й проти Дивових законів, і для таких людей не буде прощення ні на землі, ні на Небесах. На всіх них чекає смерть, а після неї — вічні муки в Ан Нувіні!

Люди на площі заходилися викрикувати: „Смерть! Смерть!“ Лаврайн, зробивши чергову перерву в своїй промові, відверто насолоджувався народною підтримкою.

— Днями в Бланаху сталося нещастя, — знову заговорив він. — Китрайлові прислужники завдали підступного удару, забравши життя трьох видатних синів Лахліну, мужніх захисників Святої Віри. А до того були вбивства в Касневиді й Дин Делгані... Я питаю себе: чому ці покручі так розперезалися? Чому не ховаються, як ховались раніше? Чому не крадуться тишком на західне узбережжя, щоб утекти на нечестивий Абрад? На це я знаходжу лише одну відповідь — у всьому винен Імар аб Галвін! Саме його зрадницькі дії, спрямовані проти Конгрегації, розв'язали чаклунам руки, надихнули їх на ці зухвалі напади. Поборники Святої Віри століттями успішно протистояли ересям, чаклунству й відьомству, захищаючи нашу благословенну землю та її добродішний народ, але зараз Імар-відступник підло б'є їм у спину, заважає виконувати священну місію, покладену на них Великим Дивом. Наразі він є найбільшою загрозою для Лахліну, а без нього, без його сприяння чаклуни та єретики будуть безсилі. Недавно я мав розмову з вашим старшим поборником, лордом Ідиром, який через поранення не зміг вийти до вас разом зі мною. Він цілком поділяє мою думку, що наша найперша задача — зупинити Імара аб Галвіна, який здійсмає смути в країні, сіє поміж людей розбрат і цим грає на руку решті наших ворогів. Звичайно, ми не повинні забувати і про бунтівників у горах, і про їхніх спільників у містах, але головну увагу маємо зосередити на корені всього зла — єретиків, що сидить на троні. Марно боротися з наслідками, не усунувши їхньої причини, тому зараз нам треба думати про те, як приборкати заколот у Ханґовані й відновити єдність країни...

Далі Лаврайн уже не згадував про чаклунів, а довго й нахненно просторікував про короля Імара, насилаючи на його

голову всі можливі прокляття. Врешті Йорверт зрозумів, що більше нічого корисного не почує, дав знак Ківанові, і вони вдвох стали прокладати собі шлях крізь натовп до дальнього краю площі. Люди перед ними, хай і неохоче, але слухняно розступалися, бо обоє були вдягнені, як шляхтичі середньої руки, і мали на боці шаблі. А простий народ, дарма що не любив панів, волів з ними не заводитися. Коли Йорверт сам вибирався в місто, то з міркувань непримітності видавав себе за звичайного городянина, але з Ківаном такий номер не проходив — від нього за милу відгонило шляхетським гонором.

Вони мовчки проминули людне середмістя і звернули на пустельну, заметену снігом вуличку. Лише тоді Ківан запитав:

— І що ти про це думаєш, Ейнаре?

— Ну, по-перше,— відповів Йорверт, про всяк випадок огорнувши себе та свого супутника спеціальним плетивом, яке не глушило звуки, але випадковим чином спотворювало слова, щоб їх не можна було розібрати,— Лаврайн навіть не підозрює, що ми заодно з королем.

— Схоже на те,— кивнув хлопець.— Мабуть, той чорний вирішив нічого йому не говорити. Чи, може, й сам не знав. Та все одно дивно, що Лаврайн прямо не пов'язав короля з нашим повстанням. Я чекав, що він буде категоричнішим і звинуватить його у змові з нами, а не просто в сприянні нам.

— Я теж цього чекав. Проте Лаврайн виявився розумнішим і в межах своєї поінформованості вчинив цілком правильно.

— Як це? — не збагнув Ківан.

— Він виходив із припущення, що ми самі по собі, а король лише грає нам на руку своїм протистоянням з поборниками. Не знаю, що йому наговорив той чаклун,— Йорверт мало не сказав „Фейлан“, але вчасно стримався: Ківанові не було відомо, що особу чорного розкрито,— та, зрештою, це не важливо. Головне, що Лаврайн має загальне уявлення про наші можливості і своїм сьогоднішнім виступом дає зрозуміти, що не збирається з нами воювати. Навпаки, хоче згорнути операцію в горах і спрямувати сили поборників проти короля. На його думку, це для нас вигідно — і, власне, за інших обставин так

воно б і було.

— Тепер розумію,— сказав Ківан.— Таким чином Лаврайн сподівається вбезпечити себе, переконати нас у тому, що нам не вигідно його чіпати.

— І що найприкріше, це справді так,— похмуро мовив Йорверт.— Якби я знав, що він стане на таку позицію, то вбив би його ще до виступу, не побоявся б накликати на себе гнів леді Елвен. Звичайно, тоді б поборники не забарились оголосити, що ми змовилися з королем і діємо в його інтересах, але шляхта, особливо вища, у це не повірила б. Та тепер ситуація змінилася — причому змінилася радикальним чином. Якщо ми вб'ємо Лаврайна, то кожен, хто вміє думати, задаватиметься питанням: навіщо чаклунам його смерть, коли він націлювся на короля і збирався відкликати з Архарів поборчі війська...— Йорверт скрушно похитав головою.— А я ж від самого початку пропонував позбутись його, підлаштовувати якийсь нещасний випадок. На жаль, мене не послухали. І доваландалися з ним до того, що він може звести нанівець усю користь від нашого повстання, просто проігнорувавши його. Та й поборникам це на руку, вони вже переконалися, що ми не на їхні зуби, і радо вхопляться за таку можливість. Мовляв, і хотіли б упоратися з нами, але є важливіші справи. Король-єретик, що засів у столиці, страшніший за сотню чаклунів.

Ківан недбало стенив плечима.

— Ну й нехай собі йдуть на Хангован. Королівська армія їх переможе. А ми цьому посприяємо. Хіба ні?

— Якби ж то! Проте я певен, що зараз вони не вирушать на Хангован, а до весни сидітимуть у Бланаху, стягуватимуть сили. Звичайно, вголос про свої плани не скажуть, призначать близьку дату наступу, але потім потроху відсуватимуть її, посилаючись на різні причини.

— Тоді король матиме вдосталь часу, щоб зміцнити своє становище,— зауважив хлопець.— А ми за зиму зберемо ціле чаклунське військо, а потім просто винищимо поборників. Геть усіх, до єдиного.

Вони саме звернули у вузький провулок, де їх уже точно ніхто не міг помітити, і перенеслися в Тиндаяр.

— Ну, гаразд,— сказав Йорверт.— Тепер іди в Хангован, розкажи леді Елвен про все, що ми тут бачили та чули.

— А ти?

— Маю деякі справи на Абраді. Повернусь увечері з черговою партією припасів.

Як завжди після вилазок за межі табору, вони узгодили, що говоритимуть решті повстанців, щоб їхні розповіді не містили суперечностей, після чого Ківан подався в напрямку Хангована, а Йорверт вирушив на південний захід. Він швидко проминув море, пройшов під Кередігоном, Гвидонедом, Івронахом та Тір Алминахом, зачепивши по дорозі краєчок Сейшану, і врешті дістався до Гулад Данану.

Саме в цій країні Йорверт зараз офіційно перебував, здійснюючи подорож по Абраду, задля якої буцімто і взяв академічну відпустку. Керівництво кафедри природних явищ, де він був аспірантом, поставилося до його бажання побачити світ із цілковитим розумінням, так само не виникло зайвих запитань і в університетських знайомих. А от Йорвертів батько, герцог Нарвонський, був украй незадоволений синовим рішенням, яке означало, що він закінчить навчання й отримає ступінь майстра магії та філософії на рік пізніше, ніж планувалося. Його незадоволення підігрівалося ще й тим, що Йорверт надумав подорожувати інкогніто, не відкриваючи свого імені. У своєму останньому листі, надісланому до Кованхара через відьму Вайрін вер Бреніш, що саме гостювала в Нарвоні, герцог наполягав, щоб син, коли вже зважився на цю безглузду пригоду, бодай поводився відповідно до свого високого становища, зупинявся на гостину при королівських та княжих дворах, заводив корисні знайомства з тамтешніми вельможами. Проте Йорверт твердо відповів, що вся суть його мандрівки якраз і полягає в анонімності та непомітності — мовляв, він хоче побачити життя людей у різних куточках Абраду із середини, а не з висоти своєї знатності та багатства. На цьому його двосторонній зв'язок з родиною урвався, і далі Йорверт просто навідувався в міста, що лежали на маршруті його вдаваної подорожі й надсилав до Нарвона листи з вітаннями.

Утім, не з одними лише вітаннями — Йорверт продовжу-

вав переконувати батька, щоб той задіяв усі родинні зв'язки в сусідніх з Івронахом країнах і забезпечив потужну підтримку тим членам Університетського Магістрату, які виступають за проголошення Кованхара вільним чаклунським містом. Це був наступний пункт у його плані з відвернення уваги від лалхінських подій. Боротьба чаклунів за незалежність Кованхара, яка зрештою призведе до відокремлення від Івронаху його західної частини — Ейс Гедану, завдасть відьмам чимало клопоту, та й кованхарські магістри матимуть багато роботи, тож не перешкоджатимуть Йорвертові та Елвен вербувати абрадських чаклунів для війни з поборниками. Шанси на успіх були досить високими — з надійного джерела Йорверт знав, що Магістрат у таємному режимі обговорює це питання; а якщо він здобуде підтримку з боку такого впливового вельможі, як герцог Нарвонський, то, можливо, й наважиться на цей довгоочікуваний і вистражданий крок.

Сьогодні настала черга надсилати листа з Блахірга, дананської столиці. Оскільки тут мешкали відьми (за останніми відомостями, їх було дві), Йорверт вирішив перестрахуватися, вийти з Тиндаяру десь на околиці й пішки прогулятися до середмістя. Він саме почав підшукувати зручну місцину для переміщення до земного світу, аж раптом відчув неподалік потужне збурення темної енергії.

Кроків за десять від нього непроглядна пітьма ще більше згустилася, і це дозволило магічному зору, зазвичай безпорадному в умовах Тиндаяру, частково запрацювати на контрасті між двома видами темряви — енергетичної та матеріальної. Границя між ними мала обриси велетенської людської постації заввишки футів десять, а то й більше.

Йорверт негайно відійшов трохи вбік від розташованого нагорі Блахірга, щоб у разі потреби виринути на поверхню посеред пустельного степу, а не на людній міській вулиці. Проте втікати не квапився, його природний за таких обставин страх відступив під тиском допитливості. За всі століття, що минули після Мор Деораху, мабуть, жодна жива душа не була свідком такого явища — не просто трансформації темної енергії в темну матерію, а її перетворення на живу темну матерію. Най-

ближчим до цього був Ярлах аб Конал під час спроби захопити відьму Ейрін вер Гледіс; але тоді він не став прикликати демона, бо відразу збагнув, що їхній план зірвався.

Менш ніж за хвилину демон цілком матеріалізувався, і в Тиндаярі загримів грізний голос:

— На коліна, ница істото! Схилися перед посланцем Темного Володаря, покайся в своїх гріхах, вернися під його владу — і, може, він зглянеться на твої благання, подарує тобі твоє відступництво, не стане карати тебе на смерть.

„Отже, вийшло!“ — майнула в Йорвертовій голові радісна думка. — „Я звільнився! Звільнився!“

Відколи він присягнув на вірність Елвен, демони більше не приходили до нього вві сні — ні з погрозами, ні з умовляннями. Досі Йорверт не був певен, чи вони справді не можуть цього робити, чи просто дали йому короткий перепочинок, трохи попустили шворку, щоб потім ще міцніше затягти зашморг на шиї. Та тепер переконався, що клятва таки спрацювала і Ан Нувін більше не має влади над його розумом. З душею було не так однозначно, проте Йорверт нітрохи не переймався її долею. Він був собою, поки жив цим життям, а що з ним станеться після смерті, його не цікавило. Чи то душа відродиться в новому земному тілі, втративши спогади про минуле, чи потрапить до Ан Нувіну і стане демонічним духом — у будь-якому разі, він перетвориться на іншу особу, яка не матиме нічого спільного з ним теперішнім...

— Я не каятимусь, не благатиму, — сказав Йорверт. — Володар сам винен, що я зрікся його. Він зрадив мою довіру, став на захист поборників — наших найбільших ворогів після відьом.

— Як ти смієш, нахабо! — розлютився демон. — Не тобі судити про вчинки Володаря. Твій куций, обмежений людський розум не годен збагнути всієї величі його задумів.

— Тільки й чую про це, — знуджено мовив Йорверт. — Щораз, як питаю навіщо, відповідь одна — не годен збагнути, не в змозі досягнути... Ні, з мене досить! Набридло! Я не збираюся ворогувати з Ан Нувіном, але й служити йому більше не буду. Робитиму лише те, що сам визнаю за потрібне, і не проситиму на це вашого дозволу. Однак я переконаний, що дуже часто

наші інтереси збігатимуться, і в таких випадках ми можемо діяти спільно, на рівних, як союзники.

Демон зареготав так гучно й оглушливо, що, здавалося, весь Тиндаяр задвигтів.

— Та хто ти такий, щоб пропонувати нам співпрацю на рівних? Ти ж просто нікчемний хробак, що борсається в багнюці під ногами Володаря! Ти досі живий лише з його ласки та милосердя. Якби він хотів, давно б розчавив тебе, мов комаху. Коли гадаєш, що завдав Володареві бодай найдрібніших прикросців, то надто високо заносишся. Твоя непокора важить для нього так само мало, як і дзижчання набридливої мухи.

— Ти перестарався з метафорами,— глузливо зауважив Йорверт.— То хробак, то комаха, то муха. І всі твої порівняння земні. Мабуть, ти лише недавно завершив семисотлітній цикл трансформації. Про це свідчить твоя правильна, хоч і трохи архаїчна, шінанська вимова. Досі всі демони, що являлись мені вві сні, говорили з таким жакливим акцентом, що я ледве їх розумів. Певно, жили ще за попередньої цивілізації, а тепер займають в Ан Нувіні високе становище, керують демонами-салагами на зразок тебе, і саме їм Володар довіряє спілкуватися з його земними слугами. Я намагався розпитати їх про стародавні часи, знаєш, дуже цікавлюсь історією, але вони відмовлялися це обговорювати. То, може, хоч ти будеш відвертіший? Зрештою, ми ж одного роду-племені, можливо навіть, що ти мій далекий пращур. Розкажи, ким був у десятому столітті, за свого земного життя.

— Тебе це не обходить,— пихато мовив демон.— Я прийшов сюди не теревені з тобою правити, а дати тобі останній шанс покаятися. Будемо вважати, що я не розчув твоєї сміховинної пропозиції про співпрацю. Темний Володар не має союзників, у нього є лише слуги та вороги. І якщо ти не з нами, не в лавах його вірних слуг, тоді ти проти нас.

Йорверт розвів руками.

— Коли вже ти поставив мене перед таким вибором, то моя відповідь — ні. Я не повернуся до ваших лав. Так і перекажи Темному Володареві.

— Я нічого не переказуватиму, а просто принесу твою го-

лову. Чи, швидше, жменю твого попелу. Готуйся до смерті і до тривалих мук в Ан Нувіні.

Як свідчив увесь досвід Мор Деораху, демони не вміли чарувати в повному розумінні цього слова. Вони застосовували темну енергію єдиною доступним для себе чином — як чисту силу, і з її допомогою могли лише руйнувати та вбивати. Так і зараз, демон атакував Йорверта безхитрісно, невигадливо — просто скерувавши на нього потужний енергетичний імпульс.

Відбивши перший удар, Йорверт міг легко уникнути подальшої сутички, перемістившись із Тиндаяру в земний світ. Для демона такий простий шлях був недоступний, йому б довелося прокладати нагору тунель, і з цим він би впорався за лічені хвилини. Але ще якийсь час після виходу на поверхню (тут історичні джерела розходилися, вказуючи термін від кількох днів до кількох тижнів) демон був би слабкий та вразливий, поки його плоть, створена з темної матерії, пристосується до існування в нових умовах, і не становив би серйозної загрози.

Проте для Йорверта такий варіант не годився. Він розумів, що демон не поженеться за ним, а залишиться чекати в Тиндаярі, куди йому все одно доведеться повернутися, щоб дістатись до Лахліну. Тому Йорверт мусив прийняти бій у сподіванні, що супротивник не стане викликати підмогу. Підстави для таких сподівань були вагомими — цей демон не поступався іншим у своїй погорді і, либонь, вважав принизливою саму думку про те, що може не впоратись із жалюгідною людиною.

Наступні кілька хвилин вони обмінювались ударами. Йорверт бив слабше, але прицільніше й гостріше; не просто насилав на демона потоки темної енергії, а розщеплював її на магічні нитки і створював з них складні бойові плетива, які завдавали супротивникові чимало клопотів.

За логікою, демон мав би йти на зближення, оскільки ефективність магії, яка спиралася виключно на голу силу, була дуже чутлива до відстані. Проте не робив цього, а тримав початкову дистанцію, навіть дозволив Йорвертові ще трохи відступити. Така обережність (якщо не сказати, боязкість) була

досить симптоматичною, вона цілком узгоджувалася з усіма хроніками часів Мор Деораху, а також із відьомською тезою про те, що демони є найнижчою формою буття. Найнижчою в тому сенсі, що після своєї смерті вони вже ні в кого не перевтілюються і жодним іншим чином не продовжують свого існування, а їхні сутності, що колись були людськими душами, просто щезають, розчиняються в порожнечі за межами всіх світів. Тієї ж думки дотримувався й великий Ірдан аб Брін, який детально проаналізував цю теорію в своєму трактаті „Обтяжені Злом; деякі міркування щодо природи демонів“. Зокрема, він стверджував, що тільки цим можна пояснити, чому в четвертому сторіччі Китрайл відкликав усіх демонів до Ан Нувіну, а не наказав їм битися до кінця, щоб наостанку завдати людям якнайбільшої шкоди. На відміну від чудовиськ, для яких потрібна лише темна енергія, трансформована в темну матерію, демони не можуть існувати без людських, нехай і пропащих, душ; а Китрайлові не до снаги їх створити, він лише живиться тими, що потрапляють під його владу.

— Ти дуже вправний, хробаче,— озвався демон.— Але я сильніший, витриваліший. Ти втомишся швидше за мене.

Йорверт це розумів. І починав боятися, що йому зрештою доведеться вийти на поверхню, а потім вишукати спосіб, як непоміченим повернутись у Тиндаяр і чимшвидше пробігти майже три тутешні милі до Лахліну, де Ан Нувін не зможе його дістати. Це вже було не просто припущення, це був ґрунтований на фактах висновок — бо інакше демон не став би ганятися за ним по всьому Абраду, а влаштував би засідку під Архарськими горами...

Минуло ще хвилин десять, а може, й усі двадцять. Йорвертові вдалося кілька разів досить досить дошкульно вжалити демона, а той поки не знаходив слабин у його захисті. Проте напруження потроху давалося взнаки, Йорверт помітив, що втрачає концентрацію, а це було дуже кепсько. Крім того, йому доводилося розпорошувати свою увагу, пильнувати весь довколишній простір, щоб не проґавити появи інших демонів. Коли ж він відчув чиєсь швидке наближення, то вирішив, що далі битися не має сенсу, і вже збирався був полишити Тин-

даяр, аж раптом здаля долинув знайомий дівочий голос:

— Тримайтеся, лорде Йорверте!

Повз нього шугонула чорна блискавка і вразила демона потужним розрядом темної енергії. Той не зміг блокувати такий сильний удар і похитнувся. Йорверт негайно скористався нагодою і став інтенсивніше бомбардувати його чарами, не забуваючи, втім, і про захист. Ще одна блискавка, надіслана вже з ближчої відстані, збила демона з ніг, але за мить він з лютим ревінням підхопився і стрибнув уперед, на Йорверта, в останній спробі виконати своє завдання й покарати відступника. Однак у верхній точці траєкторії стрибка його вразила третя блискавка й відкинула в протилежний бік.

„Вона як відьма,“ — подумав Йорверт. — „Ті теж полюбляють вергати блискавиці. Тільки не чорні...“

Гепнувшись додолу демон уже не підвівся. Темна матерія його тіла стала розпадатися, знову перетворюючись на темну енергію, а кілька магічних ударів, завданих Йорвертом для більшої певності, лише прискорили цей процес. Якщо вірити відьмам та Ірданові аб Бріну, цей демон пізнав істинну, остаточно смерть, після якої його дух відійшов у небуття...

Тендітна жіноча рука міцно вхопила Йорверта за лікоть.

— Ну, все. Забираймося звідси, поки інші не з'явилися.

Перш ніж він здобувся бодай на слово, Елвен підняла його разом із собою в повітря, і вони помчали на північний схід з такою карколомною швидкістю, що Йорвертові аж дух захопило.

— Дякую, пані! — гукнув він, намагаючись перекричати свист у вухах. — Ви нагодилися дуже вчасно. Без вас я б не впорався... А як ви дізнались?

— Сама не розумію. Просто відчула, що ви в небезпеці. Дуже чітко відчула, дуже гостро — і за цим відчуттям навіть змогла зорієнтуватись, у якому напрямку вас шукати... Ви вистежували Фейлана аб Мередида?

— Ще ні, але збирався. Згодом хотів зайти до Кіннана аб Мадога, обережно розпитати його, та спершу вирішив надіслати листа батькам.

— Ясно. Тепер це буде складніше, ніж досі. Схоже, Ворог оголосив на вас полювання.

— Схоже, що так...

Решту шляху вони подолали мовчки, бо розмовляти в таких умовах було важко. Йорверт пильно стежив за потоками темної енергії, побоюючись нового нападу, проте в Тиндаярі все було спокійно. Китрайл не квапився надсилати по його душу ще одного демона.

Досягнувши Вельгінської затоки, що омивала середньо-західне узбережжя Лахліну, Елвен уповільнила політ, зупинилася, й обоє стали на ноги. Йорверт не міг бачити обличчя дівчини, але чув її рівне дихання і був украй вражений тим, що після такого швидкого й тривалого левітування вона нітрохи не втомилася. Сам би він зараз упав і ще б довго не зміг підвестися.

— Отже,— сказала Елвен,— вам доведеться відмовитися від прогулянок на Абрад. Ви були пов'язані з Ворогом, і тепер очевидно, що він досі відчуває вашу присутність.

— Гадаю, що в Тиндаярі він може відчути будь-кого,— зауважив Йорверт.— За винятком, хіба що, території під Лахліном.

— Так, можливо. Тому це обмеження стосуватиметься всіх. А вас — у першу чергу. Розумію, вам треба прикривати свою відсутність на Абраді, і мене нітрохи не обтяжить раз на тиждень надсилати ваші листи. Самі бачили, що з одним демоном я легко впораюсь, а від кількох легко втечу.

— Бачив, але...

— Це не пропозиція, лорде Йорверте,— голос Елвен став жорстким.— Це моє рішення. А вам я забороняю й носа потякати за межі Лахліну. Ви надто важливі для нашої справи, щоб даремно ризикувати собою.

Йорверт зітхнув.

— А як же Фейлан аб Мередид? Ми відмовимось від його пошуків?

— За таких обставин доведеться відмовитись. Якщо він продовжить втручатися в події на Лахліні, ми схопимо його

на гарячому, а якщо це була одноразова акція, то помста зачекає.

— Ви знаєте мою думку, пані,— сказав Йорверт.— Фейлан не та людина, якій доручили б систематичну підривну діяльність. Йому просто сказали, що треба зробити, і не стали пояснювати, навіщо.

— Тоді він тим більше нас не цікавить. Я все-таки сподіваюсь, що Ворог і далі обмежуватиметься такими дрібними диверсіями і не наважиться відкрито нацькувати на нас своїх слуг.

— Чому?

— Бо інакше всі абрадські чорні довідаються, що можна володіти темною енергією і не коритись Китрайлові. Мало того, ваш приклад свідчить, що кожен чорний має шанс позбутися залежності від Ан Нувіну. Невже ви про це не думали?

— Ще не мав часу подумати, пані. Правду кажучи, досі я не вірив у своє звільнення.

— Ну, тепер ви переконалися. Гадаю, серед ваших колишніх колег знайдеться чимало таких, хто пішов на службу Ворогові не з ідейних міркувань, а задля сили. І вони радо вхопляться за можливість звільнитися від пут, зберігши владу над темною енергією.

— Певна річ,— підтвердив Йорверт.— І для нас це вигідно.

— У перспективі, так, вигідно. Але зараз це означатиме початок війни з Ан Нувіном, яка зашкодить нашій боротьбі за Лахлін. Тому нам на руку небажання Ворога розголошувати правду про нас і цим самим визнавати, що він не має повного контролю над доступом до темної енергії. Поки він сподівається впоратись із нами тихо, без зайвого галасу, ми можемо більш-менш спокійно робити свою справу.

— Та врешті-решт він оголосить нам війну і кине проти нас усі сили.

— Тоді ми будемо воювати,— твердо мовила Елвен.— І звільнимо земний світ від його прислужників.

Розділ XIV

Дві Іскри

Івін розбудив сигнал, що спрацював від поштових чарів. Як і більшість відьом, вона завжди мала при собі кілька аркушів зі спеціально налаштованим плетивом і особливим магічним знаком для прийому важливих та невідкладних повідомлень. Утім, такі листи Івін отримувала вкрай рідко, бо не брала ніякої участі в керуванні Сестринством, не цікавилась абрадською політикою і навіть під час своєї багаторічної подорожі по континенту вела спокійне, розмірене життя. Тож усі справи, з якими до неї зверталися сестри, цілком могли зачекати до ранку.

Прокинувшись, Івін запалила в кімнаті світильник і передовсім поглянула на настінний годинник. Ішла третя по півночі, за вікном тужливо завивав вітер — з вечора на острів насунула снігова буря з півночі, й хуртовина розгулялася на всю губу. Івін не любила мінеганську зиму, вона вважала, що в четвертому столітті сестри-засновниці припустилися помилки, перебравшись сюди з Тір Шиншару. Тоді їхнє рішення було продиктоване небажанням вести суперництво за вплив у регіоні з двома наймогутнішими на той час країнами — Шінаном та Хамрайґом, і вони заснували відьомську державу по інший бік Північного Абраду, де люди лише почали заселяти звільнені від демонів та чудовиськ території. Проте слідом за відьмами перемістився на північний захід і політичний центр абрадської цивілізації: Гулад Хамрайґ та Ініс Шінан поступово втратили свої провідні позиції, а їхнє місце зайняли Івидон і Катерлах. Перший став узірцем справедливого державного устрою, який забезпечував усім громадянам мир, добробут та впевненість у майбутньому, а Катерлах завжди славився своєю військовою могутністю — як на суші, так і на морі. Навіть після розпаду Імперії він залишився найвпливовішим з усіх Північних Королівств, а чимало островів у Океані Івирид і досі перебували у васальній залежності від нього...

Івін присунулася до правого краю ліжка, де стояла невисока шафка з червоного дерева, висунула шухляду і взяла звідти горішний аркуш, на якому відчувалися свіжі поштові чари. Лист був коротенький, на три рядки:

Івін, вибач, але це важливо. Будь ласка, зайди до мене. Зараз же! Справа дуже серйозна.

Ейрін.

Івін розгублено кліпнула очима і ще раз перечитала написане. Ні, вона не помилилася, все так і було — Ейрін, що мешкала лише поверхом вище, надіслала їй серед ночі листа з проханням негайно прийти до неї. Без сумніву, сталося справді щось важливе, вона б не стала турбувати її через дрібниці. Але що заважало їй самій спуститися на шостий поверх і просто постукати в двері? Так було б набагато швидше...

Квапливо вибравшись із ліжка, Івін вступила босоніж у капці, накинула на себе халат і поспіхом вийшла зі спальні до передпокою, а звідти — в коридор. До сходів було недалеко, і за якісь півхвилини вона вже піднялася нагору й рушила до помешкання Ейрін. При її наближенні двері прочинились і почувся нервовий шепіт:

— Сюди! Мерщій!

Коли Івін увійшла до темного передпокою, Ейрін негайно зачинила за нею двері, відтак схопила її за руку й затягла до освітленої нічником спальні. Вона була повністю вдягнена, ніби сьогодні й не лягала, і лише розпатлане руде волосся свідчило, що це не так.

— Тебе ніхто не помітив?

— Та наче ніхто,— відповіла Івін.— Що трапилось, Ейрін? Чому така таємничість?

— А ти хіба не бачиш?

З деяким запізненням Івін здогадалася викликати магічний зір — а наступної миті аж сторопіла від несподіванки. Ейрінина Іскра сяяла в півтора рази яскравіше, ніж увечері, вона вже перевершила максимальну силу звичайної Іскри...

Але ні, не перевершила. Сила Первісної залишалася колишньою, просто тепер до неї долучилася ще одна Іскра! Івін зга-

яла лише кілька секунд, щоб упізнати її.

— Це Іскра сестри Неріс...

— Тієї, що на Арранських островах? — уточнила Ейрін і миттю спохмурніла. — Тоді вона вмерла. Не стала відьмачкою, а вмерла.

Івін кивнула. Сестрі Неріс вер Дирдрі, що протягом останніх років гостювала при дворі арранського короля, було майже триста, і в такому віці неможливо перетворитися на відьмачку. Тому сумнівів не було — Неріс мертва. А її Іскра, замість шукати собі нового носія, повернулася до своєї матері, Первісної Іскри.

— То що ж це виходить? — приречено мовила Івін. — Первісна з'явилася тільки для того, щоб забрати решту Іскор? Отже, сестри-скептики мають рацію, твоя Іскра врешті зруйнує Сестринство — хоч і не так, як вони думають...

— Не турбуйся, — заспокоїла її Ейрін. — Ніхто нічого не руйнуватиме. Іскра Неріс у мене не назавжди. Вона лише хоче, щоб я обрала для неї нову відьму.

— Обрала? Як?

Ейрін підійшла до ліжка й сіла.

— Коли я заплющую очі, — з цими словами вона їх заплющила, — то ніби зависаю в безмежному просторі, сповненому блакитного світла. А довкола сяють золоті вогники — душі ще не народжених дівчат. Їх лише кілька десятків, не більше сотні. Точно не можу порахувати, бо вони постійно рухаються, то відлітають удалину, то знову наближаються. От із них я маю обрати одну.

Відчувши величезне полегшення, Івін опустилася на стілець біля ліжка, розгладила на колінах халат і перекинула кошу через праве плече.

— Як я розумію, попередній відбір уже проведено. Залишилися тільки ті, що здатні прийняти Іскру. Це зробила твоя Первісна?

Ейрін розплющила очі й похитала головою.

— Не знаю. Може, вона, а може, Іскра Неріс. Тепер настала моя черга.

— А раніше як було?

— Теж не знаю. Мабуть, Іскри шукали найспорідненішу душу. Або ж обирали собі відьму навмання.

— Для тебе вони всі однакові?

— Ні, різні. Не гірші, не кращі, просто різні. Кожну я відчуваю інакше. Кожна особлива й неповторна. Мій вибір однієї з них буде суто суб'єктивним, нічим не обґрунтованим.

Тут Івін дала волю своїй науковій допитливості, детально розпитала дівчину про всі її відчуття, про те, який саме відтінок має те блакитне світло, яка його інтенсивність, з якою яскравістю світяться золоті вогники, що вказують на ймовірних відьом, і чи можна визначити їхнє географічне розташування. На останнє питання Ейрін відповіла заперечно і так само не могла знайти жодних ознак, які дозволили б з'ясувати термін вагітності їхніх матерів.

Тоді Івін поцікавилась:

— А ти можеш відпустити Іскру, щоб вона сама обрала собі відьму? Хай і випадково.

— Можу. Я так і хотіла вчинити, але... Словом, виникло одне ускладнення. — Ейрін заговклала і спрямувала на Івін зосереджений погляд. — Я покликала тебе не для того, щоб похвалитися новою витівкою Первісної. Спершу не збиралася й тобі про це говорити, та потім зрозуміла, що без твоєї поради не обійдусь. І якщо ти вирішиш, що таку важливу інформацію не можна приховувати від найстарших, я не стану з тобою сперечатися. Тільки попрошу переконати їх, щоб вони нічого не говорили іншим сестрам.

Івін не втрималася від зітхання. Вона якраз думала, чи варто розповідати найстаршим про ще одну надзвичайну властивість Первісної Іскри, чи краще порадити Ейрін усе приховати — і від них, і від решти сестер. Власне, вона не була певна, чи сама б хотіла про це знати.

— Я на цьому не наполягатиму, — промовила після недовгих вагань. — Сама вирішуй, кому розповідати і що розповідати. А коли хочеш знати мою думку, то я б радила тобі не користатися своєю новою силою. Просто відпускай Іскри, які приходимуть до тебе, нехай вони самі шукають собі носіїв. Досі в них це непогано виходило.

Ейрін ствердно кивнула:

— Надалі я так і робитиму. Та, мабуть, не цього разу.

— А зараз що не так? — запитала Івін. — Ти згадувала про якесь ускладнення.

— Ну, не зовсім ускладнення. Я не дуже вдало вислови-лась, але іншого слова не добуру. Мені здається, що один з тих золотих вогників не належить дитині в материнській утробі. Думаю, це Гвен.

Івін недовіжливо втупилась у неї.

— Ти серйозно?

— Цілком. Розумію, це звучить фантастично, і на твоєму місці я б сама не повірила. Та мої відчуття не брешуть. Вони просто не можуть так нахабно брехати. Торкаючись думками того вогника, я впізнаю Гвен, впізнаю її сутність. На Іхелдирийдському тракті, коли я розділила з нею свою Іскру, ми кілька хвилин були одним цілим, і я добре, в усіх деталях пам'ятаю, що тоді відчувала. Таке не забувається.

— І тому ти покликала мене?

— Так. Я майже певна, що це Гвен, і хочу повернути їй Іскру. Точніше, дати іншу, щоб вона повернула їй відьомську силу... Як гадаєш, у мене вийде? Чи приживеться Іскра в дорослій дівчині?

Івін знизала плечима.

— Навіть не знаю, що й сказати. Якби йшлося про звичайну дівчину, я б однозначно відповіла „ні“. Іскра обирає собі носія ще до народження не просто з пустої примхи. У поєднанні відьми та її Іскри вирішальну роль відіграє відбиток, який формується в період від одинадцятого до двадцять четвертого тижня вагітності. Гвен має такий відбиток, і свою Іскру вона втратила не через близькість із чоловіком, а через тимчасову смерть, у певному сенсі, через фатальне непорозуміння. Іскрі було невтямки, що все можна виправити, вона негайно відлетіла на пошуки нової відьми і, мабуть, знайшла її ще до того, як сестра Лін повернула Гвен до життя. Тож теоретично я не виключаю, що Іскри досі розглядають Гвен, як одного з можливих своїх носіїв. Питання в тому, чи сумісний її відбиток з Іскрою Неріс, чи зможе він їх поєднати.

— Цього я найбільше боюся,— зізналась Ейрін.— Буде надто жорстоко дати Ґвен Іскру лише для того, щоб за кілька днів вона її знову втратила.

— Якраз цього не бійся,— сказала Івін з упевненістю, якої насправді не почувала; досі нічого схожого не траплялося, тож вона могла покладатися лише на суто теоретичні міркування.— Слабкого зв'язку Іскри з відьмою не буває. Він або є, або його нема. Тут без варіантів. Якщо Іскра не зможе злитися з Ґвен, стати невід'ємною частиною її єства, то не протримається й секунди. Власне, я думаю, що все так і буде. Напевно стверджувати не можу, бо до Ґвен було лише дві відьми, які позбулися сили внаслідок нещасного випадку, та все ж одна з них, Лісах вер Флир, прожила після втрати Іскри вісімдесят шість років, заміж не вийшла і до останнього свого подиху сподівалася на диво. Коли взяти до уваги, що ти бачиш менше сотні вогників, зробити поправку на тодішню чисельність населення, припустити, що Іскри обирають носіїв навмання... Ну, треба ще уточнити, скільки за той час з'явилося нових відьом, і зробити відповідну кількість перемножень. Я не така геніальна в математиці, щоб порахувати це в голові, але можу орієнтовно прикинути, що з імовірністю понад дев'яносто відсотків Лісах вер Флир таки мала б отримати Іскру.

— Дев'яносто це не сто,— зауважила Ейрін.— А ще не виключено, що відьомську силу можна повернути лише в юному віці.

— Так, не виключено,— погодилась Івін.— І тоді ймовірність падає нижче десяти відсотків. Мабуть, і справді не варто оцінювати Ґвенині шанси на підставі такого куцо́го досвіду. Просто спробуй, а як не вийде, то що ж — не судилося.

— А вона щось відчує?

— Не знаю. Якщо спить, то навряд. І в будь-якому разі, зрадіти не встигне, тому й не дуже засмутиться.

Ейрін і далі вагалася.

— Думаю, неправильно це робити без Ґвениної згоди... але питати її було б іще гірше.

— Безумовно. Інша річ, якби ми напевно знали, що той вогник вказує на неї, а Іскра Неріс сумісна з її відбитком.

— Тоді було б простіше. Хоч я все одно сумнівалася б.

— Через Бренана? — здогадалась Івін.

— Так. Я знаю, що Ґвен кохає його. І водночас вона сумує за Іскрою. Щодня, щогодини, щохвилини думає про неї, ніяк не може змиритися з цією втратою. Я певна, що вона обере Іскру, але тоді почуватиметься винною перед Бренаном — ніби зрадила його, знехтувала ним.

— А чого б ти сама хотіла на її місці?

— Я б воліла нічого не знати, нічого не вирішувати. Просто отримати Іскру, і квит. Знаю, ще звучить легкодухо, не повідьомському...

— Це звучить по-людському, Ейрін. А ми передовсім люди. І найперше правило для порядної людини — чинити з іншими так, як би ти хотіла, щоб учинили з тобою.

— Твоя правда, Івін. Я так і зроблю.

Глибоко вдихнувши, дівчина знову заплющила очі, а секунд через десять магічне сяйво, що огортало її постать, повернулося до колишнього рівня. Друга Іскра щезла.

Вії Ейрін злетіли вгору, а в її смарагдових очах замерехтіли радісні вогники.

— Вона прийняла її! Прийняла! І це точно була Ґвен. В останню мить я виразно її відчула...

— А що тепер відчуваєш?

— Більше нічого. Блакитний простір зник, усі вогники розлетілися.

Впродовж наступних хвилин вони напружено дивились одна на одну, з острахом чекаючи, що Іскра Неріс от-от повернеться. Але цього не сталося.

— Усе вийшло, — промовила Ейрін трохи невпевнено і дуже втомлено. — Ґвен знову відьма. Бідолашний Бренан...

— А ти розумієш, що тебе стануть підозрювати? — запитала Івін. — Неодмінно знайдуться сестри, які не повірять у такий збіг і припишуть це твоїй Первісній. Вони натиснуть, і ти себе викажеш, не зможеш переконливо все заперечувати. А тоді інші сестри звинуватять тебе у брехні, будуть твердити, що ти нічого не робила і просто морочиш усім голови.

— Я не зізнаюся,— твердо сказала Ейрін.— Хай як на мене тиснутимуть, я все одно стоятиму на тому, що до цього непричетна.

— Та чи зможеш устояти? Чи зможеш поводитись так, ніби й справді непричетна? Бо інакше недоброзичливці скажуть, що ти просто кокетуєш — для вигляду заперечуєш, але всією своєю поведінкою ясно даєш зрозуміти, що це твоя заслуга.

Ейрін важко зітхнула.

— Намагатимусь не давати підстав для таких звинувачень.

— Найкритичнішою буде твоя перша реакція,— вела далі Івін.— Ти не відчула, Ґвен прокинулася чи ні?

— Здається, ні. Хоча не певна.

— Гм, навіть не знаю, що було б краще... Ну, гаразд. Зараз я піду до себе, а ти лягай і спробуй заснути. Дуже важливо, щоб на ранок не здавалася втомленою.

— А якщо Ґвен таки прокинулася?

— Тоді, мабуть, тебе розбудять раніше. З одного боку, не треба буде прикидатись відпочилою, а з іншого — доведеться грати переконливіше...

Повернувшись до себе, Івін відразу лягла в ліжку, хоч і розуміла, що заснути не зможе. Вона знала чимало рецептів сонних чарів та зіллів, але жодне з них на відьом не діяло — така вже була властивість Іскри. Тому Івін просто лежала із заплющеними очима, дослухалася до завивання вітру й шурхоту снігу, що бився у вікно, і думала про Ейрін з її дивовижною Первісною, про Ґвен, до якої щойно повернулась її відьомська сила, а також про сестру Неріс вер Дирдрі, що цієї ночі тихо вмерла вві сні за шістсот миль звідси, в Дин Корвалі на Арранських островах. Саме так зазвичай помирали відьми, коли надходив їхній час, і не було ніяких ознак, що дозволяли б здогадатися про наближення смерті.

Утім, для Неріс один тривожний дзвіночок таки продзеленчав, але вона його не розчула. Буквально на днях Давнайґ вер Ерліш, яка частенько листувалася з Ріаною вер Шо-

наґ, розповіла Івін про те, що на півдорозі від Ініс Енлі до Ініс на н-Драйґу Ріана взяла на свій корабель молоду чаклунську пару з Арран Мору. Ці двоє також прямували на Драконячий острів, проте не задля розваги чи наукових досліджень, а через пророцтво однієї арранської провидиці, яка, до всього іншого, наврочила лихо на голови тим, хто перешкоджатиме їхній місії. А Неріс перешкоджала, відмовляючи короля Егіла надавати їм корабель. І от тепер вона мертва...

Івін була далека від того, щоб беззастережно повірити в існування зв'язку між цими подіями, однак не виключала такої можливості. Довкола Ініс на н-Драйґу справді коїлося щось підозріле — а вірніше, це коїлося довкола професора аб Нейвана, який спершу розгадав невідворотне пророцтво до його остаточного здійснення, потім мало не загинув у сутичці з чорним чаклуном Ярлахом аб Коналом і, нарешті, якимсь незбагненим чином опинився за дві тисячі миль від Кованхара, в Тір на х-Ейдалі. Версія, що його перенесли туди через Тиндаяр і кинули вмирати посеред степу, не витримувала ніякої критики, тож іще з Тахріна в голові Івін нав'язливо вертілася думка про втручання диннеші. Зрештою вона написала про це Айліш вер Нів, а та у відповідь обережно натякнула, що їй теж спадав такий здогад. Тим часом з'ясувалося, що Шимас аб Нейван передумав повертатись до Кованхара, а разом з Ріаною різко розвернувся в Манхайні й вирушив на Драконячий острів. Івін не могла позбутися враження, що їх хтось до цього підштовхнув. Схоже, мета подорожі виявилася такою важливою, що професор визнав за краще не дратувати Ріану, заперечуючи її причетність до тлумачення Пророцтва про Першу, а щедро поділився з нею своїми заслугами.

„Завтра ж напишу Ріані,“ — вирішила Івін. — „Вона, звичайно, збреше, не зізнається, навіщо їй Ініс на н-Драйґ, скаже, що змалечку мріяла там побувати. Але буде змушена розповісти, що саме напророчила арранська провидиця тій чаклунській парі. Тут їй не відвертітися, бо вона знатиме, що вже за тиждень корабель з Арранів привезе не лише урну з попелом сестри Неріс, а й супровідного листа від короля, в якому напевно буде згадано про те фатальне пророцтво.“

За давньою традицією, тіла померлих відьом віддавали не землі, а вогню, після чого їхній попіл dopravляли на Тір Мінеган і розвіювали над Західною бухтою. Івін стало сумно на думку, що на першій частині поховальної церемонії не буде жодної сестри, оскільки Неріс вер Дирдрі була єдиною відьмою на Інісойд Арранах, тому сьогодні надвечір багаття під нею розпалить стороння людина.

Також Івін думала про те, що найстаршим доведеться ухвалювати непросте рішення щодо жалоби. Досі її оголошували в той день, коли надходила звістка про смерть відьми, але цього разу все буде складніше. Суто теоретично, Неріс могла втратити Іскру й залишитися живою, проте всі розумітимуть, що це нереально. У будь-якому разі, офіційно чи неофіційно, жалоба розпочнеться вже сьогодні...

Попри те, що Івін не сподівалася заснути, сон таки здолав її. Однак тривав він недовго, менше ніж дві години, а тоді її знову, вже вдруге за цю ніч, розбудив сигнал від поштових чарів.

Івін рвучко прокинулась і мерщій вихопила із шафки аркуш, списаний квапливим і недбалим почерком Мораґ вер Дерін.

Івін!

Ти просто не повіриш, що сталося. Я б і сама не повірила, якби не бачила на власні очі. Недавно до Відьомської Вежі прибігла Гвен, усіх побудила — і уяви лишень...

Моражиного листа Івін читала, квапливо вдягаючись, а дочитувала вже на ходу. Вона й не сподівалася отримати звістку про Гвен з перших рук, думала, що їй повідомлять цю новину вже тутешні сестри, тому не обговорювала з Ейрін такий варіант. А тепер вирішила першою прийти до неї, розбудити, якщо спить, і в разі потреби засвідчити перед іншими, що її поведінка була абсолютно невинною.

Та, на жаль, вона запізнилась, і коли вибігла на сьомий поверх, помітила, як у дверях Ейріниного помешкання промайнув краєчок білого вбрання. Схоже, її випередила котрась із найстарших, що першою отримала листа — найпевніше, від

Брігід, а може, й від самої Гвен.

Івін кинулася вперед по коридору, хоч і розуміла, що вже не встигне. Увірвавшись до передпокою, вона побачила перед розчиненими дверима спальні сестру Кейліон вер Маллайг, а на підлозі біля її ніг лежала подушка. Із самої кімнати чувся заспаний і розгублений голос Ейрін:

— ...стро Кейліон, вибач. Я думала, це Морін. Вона має паскудну звичку... Ох, а що сталося? — В її голосі пролунали не-підробні панічні нотки. — З моїм батьком усе гаразд? І з Фін-нелою, і...

— Не нервуй, Ейрін, — заспокійливо мовила Кейліон, скося зиркнула на Івін, а потім пройшла до спальні. — Це не стосується твоєї кровної рідні. Ідеться про наші сестринські справи. Хоча дивно, що ти досі не отримала листа з Тахріна. Там же твої кращі подруги — Шайна, Шаннон, Мораґ, та й Гвен тепер...

Івін вирішила, що настав час втрутитись, і ввійшла до кімнати слідом за найстаршою. Ейрін, що сиділа в ліжку, звисивши ноги на підлогу, здивовано закліпала очима.

— І ти тут?... — Її погляд зупинився на складеному вдвоє аркуші, який Івін тримала в руках. — Ага, лист... Ні, сестро Кейліон, я не знаю ні про який лист. Якщо він надійшов, то має бути в кабінеті. Зараз я...

— Не треба, — зупинила її найстарша, — це зачекає.

І далі розповіла, що дві години тому Гвен прокинулася й виявила в себе Іскру — проте не свою колишню, а іншу, яка досьогодні належала Неріс вер Дирдрі. Ейрін зіграла просто блискуче, поводитися саме так, як і мала б поводитись, уперше про це почувши, була украй вражена цією дивовижною новиною, раділа за Гвен, трохи сумувала через смерть сестри Неріс (але вміру, як сумують за незнайомими родичами, що їх знали лише зі слів інших), коли треба, перепитувала, уточнювала, знай поривалася побігти до кабінету, щоб подивитися, чи немає листа від Шайни або Шаннон. А в належний момент зобразила приголомшене розуміння, чому Кейліон та Івін прийшли до неї, проте не стала гарячково й категорично заперечувати свою причетність до цього, а злякано зойкнула, зосередилася на своїй Іскрі і за хвилю полегшено оголосила,

що не бачить у ній жодних змін, не відчуває жодних слідів недавнього контакту з іншою Іскрою.

Наприкінці цієї вистави до них приєдналася старша сестра Раґвільд вер Енвис, яка щойно отримала листа від Альси вер Киннейді. Мабуть, Альса попросила свою давню подругу негайно зайти до Ейрін, засвідчити, що вона спить і нічого не знає, і таким чином не дозволити їй згодом приписати собі заслугу у відновленні відьомської сили Ґвен. Сама Раґвільд не поділяла впертої Альсиної невіри в існування Первісної, а належала до тих сестер, які й хотіли б не вірити, але не могли заплющувати очі на факти, тому швидше боялася, що Ейрін таки причетна до цих подій. Проте щира, невинна поведінка дівчини заспокоїла її; та й Кейліон, з усім своїм кількасотлітнім досвідом і глибоким знанням людської натури, здається, нічого не запідозрила. Івін була навіть шокована тим, як легко й невимушено Ейрін ошукала двох таких досвідчених сестер. Зате тепер можна не сумніватися — вона заб'є памороки будь-кому і при цьому й оком не змигне...

Врешті Кейліон відпустила Ейрін, і та бігцем кинулася до свого кабінету, щоб перевірити пошту. А найстарша, в супроводі Івін та Раґвільд, вийшла в коридор, зачинила за собою двері й сказала:

— Ні, вона тут ні до чого.

— Так, справді, — погодилась Івін. — Хоч я була майже певна, що Ейрін таки доклала до цього руку.

— Ти просто *хотіла*, щоб так було, — несхвально зауважила Раґвільд. — І добре, що твої надії не справдилися. Нам тільки бракувало, щоб це зарозуміле дівчисько здобуло владу над нашими Іскрами.

Біля повороту до головного корпусу їм зустрілася ще одна найстарша сестра, Лорна вер Шерен, яка також отримала звістку від Альси. Кейліон зупинилася поговорити з нею, до їхньої розмови долучилась і Раґвільд, а Івін, попрощавшись, рушила до сходів. Дарма що їй уже минуло сорок, дарма що її вважали однією з трьох найрозумніших відьом у Сестринстві, вона все одно почувалась у товаристві старших та найстарших малою й дурною дівчинкою. Втім, це нітрохи не заважало їй постій-

но сперечатися з ними — а надто ж, із Аверлін вер Шіван, цією впертою матеріалісткою, яка затято вірила, що всі явища можна пояснити законами натуральної філософії, зокрема, заперечувала надприродну сутність світла й намагалася звести його до надшвидких коливань г'євєричних сил...

У своєму помешканні Івін пройшла до кабінету, щоб написати відповідь Мораґ, і виявила там ще два листи з Тахріна — від Шайни вер Брі та Норін вер Г'євенер. Хоча їх було надіслано без позначки терміновості, вона вирішила заразом відповісти й на них. Краще було негайно, в самому зародку придушити підозри щодо причетності до цієї історії Ейрін, ніж потім боротися з чутками, коли вони вже розійдуться серед сестер і стануть предметом запеклих суперечок.

„Мораґ, мабуть, і далі твердитиме, що це була Ейрін,“ — подумала Івін, поклавши перед собою чистий аркуш паперу і взявши чарівне перо. — „Та на таких, як вона, ніхто не зважатиме. Головне, переконати тих, до кого дослухається решта сестер. І Ейрін зробила дуже важливий крок у цьому напрямку, обвівши круг пальця Кейліон з Раґвільд...“

Розділ XV

Радість і смуток

Шайна звернула з паркової доріжки і пішла по вузькій стежинці, що звивалася між усипаними снігом ялинками.

„Зараз я схожа на них,“ — подумала вона. — „Така ж біла й холодна.“

На ній була строга сукня з білого шовку, без будь-якого шитва та прикрас. Звичайні люди під час жалоби вбираються в чорне, а у відьом жалобний колір білий. Він символізує чистоту душі, що покинула світ живих, і тверду віру в її наступне переродження. Щоразу, коли вмирає відьма, всі її сестри, на знак скорботи та надії, вдягають білі сукні. А найстарші постійно носять біле вбрання — у пам'ять про всіх сестер, що їх вони пережили за свій довгий вік...

Шайна знайшла Бренана там, де й сподівалася. Він сидів на

лавці під старезним трьохсотлітнім дубом і годував горішками білок, що стрибали довкола нього в снігу. При Шайниній появі звірята злякано розбіглись, а брат підняв на неї похмурий погляд.

— Доброго ранку, сестричко,— промовив він.— Хоча не знаю, чи можна сьогодні так вітатися.

— Звичайно, можна,— відповіла Шайна, вмостившись на лавці поруч із ним.— Жалоба жалобою, а життя триває. Вибач, що не розбудила тебе вночі.

— Ні, ти правильно вчинила. Я б своїм кислим виглядом зіпсував Ґвен усе свято.

— Вона не святкувала. Просто була щаслива — а це зовсім інше. Була щаслива і, водночас, сумна. Не лише через сестру Неріс, а й через тебе. Розуміла, як тобі буде прикро.

— Мені не прикро,— сказав Бренан.— Мені боляче. Я розгублений, спустошений, злий... Знаю, це погане почуття, неправильне, та нічого не можу з собою вдіяти. Злість душить мене, кипить у мені і не знаходить ніякого виходу. Від цього стає ще гірше, бо ж якби я міг випустити її, спрямувати на когось... Але немає на кого сердитись, нема на кого нарікати. І навіть шкодувати про те, що сталося, гріх. Я провів з Ґвен останні півроку і кожнісінького дня бачив, як вона побивається за своєю Іскрою, як тужить за колишнім відьомським життям. Я люблю її й бажаю їй щастя...— Він зітхнув.— От тільки радіти за неї не можу. Це понад мої сили. І якщо Ейрін справді доклала до цього руку, то боюся, що...

Бренан замовк, вагаючись, а Шайна квапливо заспокоїла його:

— Не бійся, не доклала. Це тобі Мораґ про неї сказала?

— Так, вона. А Альса, звісно, все заперечує. Каже, що сестри Кейліон і Раґвільд вчасно втрутились і завадили їй приписати собі цю заслугу.

— Ну, якщо не зважати на тенденційне трактування подій, Альса має рацію. Крім Кейліон з Раґвільд, там ще була Івін. Коли вони прийшли, Ейрін солодко спала, а прокинувшись, жбурнула в них подушку, бо спросоння подумала, що це прителепалась одна з її подруг. Івін переконана, що вона не могла

так майстерно прикидатися.

— Тим краще. Тоді в мене не буде спокуси зробити її в усьому винною. Це б зіпсувало нашу дружбу.— Бренан пригостив горішком білку, що набралася сміливості наблизитись до них, і запитав: — А що тепер буде з Гвен? Повернеться на Мінеган?

— Так, звичайно. Тепер вона знову стала меншою сестрою, бо ще не склала всіх іспитів. Не знаю, як вирішать найстарші — чи зарахують їй уже складені, чи змусять проходити їх від самого початку, але напевно вимагатимуть, щоб Гвен зачекала кілька місяців, поки призвичаїться до нової Іскри. Загалом, це розумно, хоч уже й зараз немає сумнівів, що вона цілком контролює свою силу. Проте зайва обережність не зашкодить.

— Ти поїдеш із нею?

Шайна відразу збагнула, що крилося за цим запитанням, і їй стало ніяково. Безперечно, брат знав про її колишні стосунки з Гвен, але досі жодним словом не давав їй це зрозуміти.

— Мені немає чого робити на Тір Мінегані,— відповіла вона стримано.— Зате тут я потрібна, Брігід дуже цінує мою допомогу. А тепер у нас додалося проблем.

Бренан повернув голову й пильно подивився на сестру.

— Ти прийшла мене вмовляти? Будеш переконувати, що я все одно маю стати королем?

— Ні, не буду. Нехай тебе вмовляють інші, а я погоджуся з будь-яким твоїм рішенням.

— Альса твердить, що це мій обов'язок. Ми з нею навіть по-сварилися.

— Вона не вважає, що між вами була сварка. За її словами, ти відразу втік, щойно мова зайшла про вибори короля.

— Не втік, а просто пішов. Ти ж знаєш, я погодився на це лише задля Гвен. Без неї мені корона й задарма не потрібна.

— Знаю. Тому не збираюсь на тебе тиснути. Звичайно, через твою відмову ситуація складеться не дуже гарна, але ми якось упораємося. Гадаю, найстарші вирішать підтримати графа Ярвійського. Навряд чи лорд Рігвар сам змовився з чорними, не така він людина. А зрадник серед його родичів або

наближених великої шкоди не завдасть. Просто не встигне — ми будемо насторожі й швидко вхопимо його за руку.

— А якщо це все-таки Рігвар?

— Кепський варіант, але тут нічого не вдієш, доведеться ризикнути. Не садовити ж на трон цього хитрого лиса, Фін-вара аб Дайхі... А втім, це вже не твій клопіт. Тобі варто турбуватися про те, що тепер найстарші знову захочуть зробити тебе королем Кередіґону. Не сьогодні, не завтра і навіть не через рік, та рано чи пізно візьмуть тебе в роботу. Може, ти це забув, але я добре пам'ятаю, що твоя згода претендувати на катерлахський престол була продиктована ще й небажанням зв'язуватися з Кередіґоном.

Бренан знову зітхнув.

— Шайно, ти ж обіцяла не тиснути на мене...

— А я й не тисну, просто констатую факт. Зате найстарші тиснутимуть. Напосядуть на тебе і не відступляться, поки не досягнуть свого. Повір мені, вони вміють переконувати, особливо Кейліон з Левеллою. І ніде ти від них не подінешся, ніяк не сховаєшся, всюди тебе дістануть. Та й не тільки найстарші — у кожній країні знайдуться люди, які всіма силами намагатимуться втягти тебе у політику.

— Я на них просто не зважатиму.

— Тоді вони стануть плести інтриґи за твоєю спиною, але від твого імені. Ти відьмак, брат усіх відьом, надто помітна постать, щоб тобі дали спокій. Ти муситимеш раз по раз переїздити з місця на місце, ніде не зможеш надовго осісти. Гадаєш, усі твої попередники ставали королями або князями через надмірну жагу до влади? Аж ніяк! Дехто з них просто втомлювався від постійних переслідувань і визнавав за краще самому диктувати правила гри, аніж жити за чужими, нав'язаними кимось правилами.

— Вони приймали це рішення уже в зрілому віці, — зауважив Брендан. — А мені лише вісімнадцять, я ще молодий і не хочу на решту життя ставати бранцем Рінанхару. Я був готовий розділити цей тягар з Ґвен, але нести його самому... Ні, це не для мене.

— І що збираєшся робити?

— Ще не знаю. Зараз я геть розгублений. Усі мої плани на майбутнє розсипалися, мов солом'яна хатка, а обдумувати нові поки на маю ні сил, ні бажання. Мабуть, якийсь час просто плистиму за течією. Передовсім подбаю про Марвен і Грайне, зустріну їх в Ейгайні й відвезу до свого тирогенського маєтку. Поживу там місяць-другий, а далі видно буде.

— Краще залишайся в Тахріні,— порадила Шайна.— Уже як приватна особа. Та й дівчатам буде цікавіше в столиці. Я теж хочу з ними познайомитися. Зрештою, вони й мої кузини.

— Тоді можеш приїхати до нас погостювати. Якщо я залишусь в Тахріні, то мене й далі вважатимуть претендентом на престол — наступним у черзі після лорда Рігвара.

— Між іншим, непогана ідея,— промовила Шайна з таким виглядом, ніби це щойно спало їй на думку.— Досить гідний вихід із ситуації. Ми просто скажемо, що після розпаду вашого з Гвен тандему ти вирішив відкласти свої претензії до кращих часів, а зараз пропускаєш поперед себе графа Ярвійського. Пустимо чутку, що ти хотів так від самого початку, але поступився бажанню нареченої — і, до речі, це чиста правда.

— Але я...

— Постривай, брате, я не закінчила. Лорд Рігвар хоч і старий, але міцний чолов'яга, і правитиме ще не один рік. У тебе буде вдосталь часу на роздуми, і якщо ти не зміниш свого рішення...

— Я не зміню,— твердо сказав Бренан.

— Ну, тоді це дасть тобі змогу спокійно, непомітно, без жодних різких рухів усунутися від змагання за корону. Уникнеш гучного скандалу, різних неприємних чуток та пліток, дозволиш зберегти обличчя і собі, і всім нам. Зваж іще й на те, що ти маєш певні зобов'язання перед іншими людьми і не можеш отак раптово відмовитися від них.

— Ти про угоду з Фінваром аб Дайхі?

— Зокрема, про неї. Якщо ти розірвеш її, то будеш винен йому маєтки з володінь Сестринства. Звичайно, найстарші віддадуть їх — ми завжди виконуємо свої обіцянки; але тоді вийде, що Фінвар задурно збагатиться. Нічого не зробивши,

щоб спокутати своє злочинне недбальство, він одержить чималу винагороду.

— Так,— неохоче погодився Бренан.— Це буде... неправильно.

— А якщо ти зараз не станеш відмовлятися від претензій на корону, просто відкладеш їх у часі, то цим формально не порушиш вашої угоди. І Фінвар не зможе нічого від тебе вимагати, бо твої зобов'язання набувають сили лише після обрання королем. Коли ж Марвен мине п'ятнадцять років, угода автоматично втратить чинність.

Шайна зробила паузу, але брат нічого не відповів. Проте було видно, що він завагався.

— Ще не забувай про Ліамові заручини із Шован вер Флойд,— продовжила Шайна.— Тут ти нічого не підписував, і граф Лімнахський просто повірив Гвен на слово, що майбутній король Бренан аб Ґрифид подбає про належне становище для свого майбутнього шуряка. Згодом про ці заручини можна тихо-мирно забути, ніби їх узагалі не було, але твоя негайна відмова поставить лорда Флойда в дуже дражливу ситуацію. І не лише його, а й решту членів Ради, що вже оголосили про підтримку твоєї кандидатури. Хочеш чи не хочеш, ти вже втягнувся в інтриги, і виплутуватися з них треба поступово, з максимальною делікатністю, щоб не зашкодити репутації інших людей, не кажучи вже про твою власну. Збереження статусу претендента на престол нітрохи не обмежить твоєї особистої свободи, зате дозволить уникнути гучного скандалу і різних дрібних, але прикрих проблем. Крім того, ти зможеш успішніше відбиватися від спроб найстарших засватати тебе до Кередіґону. Стоятимеш на тому, що вже зробив свій вибір, і квит.

Бренан невизначено хитнув головою й докірливо мовив:

— Ти все-таки тиснеш на мене, сестро.

— Ну, гаразд, трохи тисну,— не стала заперечувати Шайна.— Але ж визнай, що моя пропозиція розумна і варта уваги.

— Так, вона справді розумна. І на перший погляд прийнятна. В одному ти маєш рацію — просто накивати п'ятами було б з мого боку непорядно. А так... Ні, поки я не буду нічого ви-

рішувати. Спершу треба гарненько подумати, переконатися, що тут не приховано ніякої каверзи.

— Гадаєш, я хитрую з тобою?

— Ні, звичайно. Проте інші можуть схитрувати, знайти якусь лазівку, щоб примусити мене робити те, чого я не хочу.

— Ніхто не примусить, якщо ти сам не погодишся, — впевнено мовила Шайна. — Безумовно, деякі сестри чинитимуть на тебе тиск із тим, щоб ти брав активну участь у державних справах. Але тобі легко буде відкараскатися від них, просто сказавши, що попереду в тебе багато часу, ще встигнеш зайнятися політикою, а поки хочеш пожити в своє задоволення, не обтяжуючи себе зайвими обов'язками і пов'язаною з ними відповідальністю. Та й зрештою, ти ж не збираєшся весь час сиднем сидіти в Тахріні. Мабуть, захочеш помандрувати, побачити ті країни, де ще не бував. Івронах, Коннахт, Лойгір, Алпайн, Тір на н-Гал, усі Південні Королівства та довколишні острови і, звісно ж, Тір Мінеган.

— На Мінеган я поки не хочу, — сказав Бренан. — І не лише через найстарших. Там буде Ґвен, а я... Зараз мені важко навіть думати про неї, не те що бачити.

Шайна мовчки обняла брата й поклала голову йому на плече. Вона хотіла сказати, що добре розуміє його, але не наважилася. Бо справді розуміла — адже й сама свого часу опинилась у схожій ситуації. Два роки тому Ґвен порвала з нею через те, що стала відьмачкою; а тепер, за злою іронією долі, кидає її брата — через те, що знову стала відьмою...

Шайнине чуття сповістило, що до них наближається людина. Вона підвела голову і звернула погляд на стежку. За хвилину до її вух долинуло рипіння снігу під чиїмись підощвами, а невдовзі з-поза дерев вигулькнула постать Ґвениного брата Ліама. На відміну від Бренана з Шайною, вдягнених досить легко для сьогоденішнього морозного ранку, він був у підбитому хутром плащі та вовняній шапці, оскільки не міг зігрівати себе чарами.

Привітавшись із ними, Ліам улаштувався на лавці поруч із Бренаном і сказав:

— Так і думав, що ви будете тут. Я вам не заважатиму?

— Нітрохи,— байдуже знизав плечима Бренан.— Мабуть, теж прийшов умовляти?

— Залежить від того, чи захочеш ти мене слухати. Якщо ні, то мовчатиму. Для мене це дуже непроста ситуація, бо я особисто зацікавлений, щоб ти не відмовлявся від корони. І якраз тому не хочу, аби в тебе склалося враження, ніби я думаю лише про власну вигоду.

— А про яку саме вигоду тобі йдеться? — запитав Бренан.— Про шлюб із Шован чи про ласий шматок відьомських володінь?

— Про Шован. Чесне слово! — із щирим запалом відповів Ліам.— Я й сам цього не чекав. Твердив собі, що просто допомагаю сестричці, відплачую їй за все добро, яке вона мені зробила. Та сьогодні збагнув, що Ґвен тут ні до чого. Я справді хочу одружитися з Шован, і мені начхати на землі та гроші.

— Зате її батькові не начхати, — з розумінням кивнув Бренан.— Ти вже бачився з ним?

— Так, оце щойно, коли був у Ґвен. Граф запевнив нас, що останні події нічого не міняють і для нього велика честь поріднитися з відьмою. Йому й на думку не спадало, що ти можеш узагалі відмовитися від корони, він лише питав, чи не плануєш у зв'язку з новими обставинами зачекати до наступного разу, а поки підтримати лорда Рігвара. Ґвен відповіла, що ти ще не визначився, але за будь-якого твого рішення я не постраждаю, бо вона збирається переписати на мене Кил Морґанах.

— А це можливо? — здивувався Бренан.— Хіба тепер він не повинен повернутись у власність Тір Мінегану?

— Не конче,— сказала Шайна.— Позаторік усі права на Кил Морґанах було безповоротно передано Ґвен, і відтоді Сестринство не має до нього ніякого стосунку. Інша річ, що тепер вона відьма і не може особисто володіти жодною нерухомістю, та це зовсім не означає, що її маєток переходить до Тір Мінегану. Брігід каже, що з погляду закону ця ситуація аналогічна тим випадкам, коли відьми отримують спадок від кровних родичів. Зазвичай вони переписують землі та будинки на

Сестринство, але також мають право подарувати їх кому завгодно.

— Ага, ясно,— кивнув Бренан і знову подивися на Ліама.— Тоді я не розумію твоєї стурбованості, друже. Чи лорд Флойд вважає Кил Морґанах замалим для свого майбутнього зятя?

Ліам похитав головою:

— Аж ніяк. Це розкішний маєток, і він зробить мене досить впливовим катерлахським лордом. Але проблема в іншому. Якщо зараз ти все кинеш і втечеш, ґраф пошиється в дурні. Він бо ж публічно підтримав тебе, оголосив про намір висунути твою кандидатуру від Лімнахського Князівства — а тут ти підкладеш йому таку свинюку. Б'юсь об заклад, що після цього він і чути не захоче про мій шлюб із Шован.

— А я що кажу,— підхопила Шайна.— Не можна так різко й раптово виходити з гри. Зрештою, це ж серйозна гра, королівська, і ставки в ній дуже високі. Візьми на день-другий паузу для роздумів, потім зустрінься з вищими лордами, які вже висловилися на твою підтримку, і ввічливо запитай їхньої поради. Скажи, що без Ґвен не почуваясь готовим негайно посісти трон і волів би поступитися чергою лордові Ріґвару. Я певна, вони схвалять твоє рішення... за винятком хіба що ґрафа Тирогенського. Більшість із них, хоч і погодилися віддати за тебе голоси, водночас вважають, що ти ще надто молодий і зовсім не маєш досвіду в державних справах.

— Так буде найкраще,— квапливо підтримав її Ліам.— Ти збережеш своє обличчя, не образиш нікого з вельмож, а я спокійнісінько одружуся з Шован... Гм. Тільки ще нескоро повезу її до Кил Морґанаху. Нехай спершу там забудуть мої парубоцькі витівки.— Він пустотливо осміхнувся.— Гріхи молодості, так би мовити.

Шайна вирішила, що не варто тиснути на брата з двох боків, тому, зіславшись на невідкладні справи, залишила його в Ліамовім товаристві, а сама рушила через парк до Королівського Крила. Дорогою зустріла кількох вельмож та придворних, які чемно віталися з нею й висловлювали свої співчуття з приводу смерті сестри Неріс вер Дирдрі. А один з них, Ехан аб Тігернах, член Ради Лордів від шляхетських зборів Ри-

дихенського Князівства і прибічник графа Ярвійського, навіть пройшовся з нею з півсотні кроків, намагаючись випитати, чи не змінилися тепер наміри Бренана. Вона ухильно, але цілком правдиво відповіла йому, що рішення поки не прийнято, і лорд Ехан не став їй далі набридати.

У Королівському Крилі Шайна піднялася на третій поверх, де була урядова канцелярія, і пройшла до приймальні королівського кабінету. О цій порі там було незвично порожньо — як пояснив секретар, леді-регент скасувала сьогоднішні наради з міністрами та чиновниками, наказала завертати всіх звичайних прохачів, а пропускати до неї лише тих відвідувачів, чиє високе становище не дозволяло відмовити їм у зустрічі. Так, нещодавно вона мала розмову з Глиндиром аб Фейхіном, графом Фиршамським, а саме зараз у неї був старший син покійного короля, Кивін аб Енгас.

Шайна здогадувалася, що вони обговорюють, тому вирішила не втручатись, а зачекати в приймальні. Проте не встигла влаштуватися в кріслі біля вікна, як двері кабінету розчинились, і звідти визирнула Гвен, так само вдягнена в біле.

— Майстре Девґале, надішліть...— заговорила вона до секретаря, але помітила Шайну й урвалася.— О! Добре, що ти тут, сестро. Прошу, заходь, приєднуйся до нас із лордом Кивіном.— І знову перевела погляд на майстра Девґала.— А ви, будь ласка, сповістіть першого міністра, що рівно опівдні я виступлю з офіційним оголошенням. Нехай запросить вищих лордів та чужоземних послів зібратися в цей час у Церемоніальній Залі. Присутність усіх членів уряду і старших придворних чинів обов'язкова.

— Слухаюсь, пані,— вклонився секретар і негайно подався виконувати наказ.

А Шайна ввійшла до кабінету, де привіталася з Кивіном аб Енгасом і вислухала від нього вже звичні слова співчуття, які за цей ранок порядно набили їй оскому. Тим часом Гвен зачинила двері й повернулася до свого письмового столу.

— Ще раз повторюю, графе, це не пропозиція,— заговорила вона, коли Шайна і лорд Кивін посідали.— Я просто ставлю вас до відома, що сьогодні о дванадцятій годині складаю свої пов-

новаження реґента королівства. І тоді, згідно із законом, реґентство переходить до вас. Тут від мене нічого не залежить.

— Чому це не залежить,— заперечив Кивін аб Енгас.— Ви можете призначити нового реґента на власний розсуд. Катерлахські закони це дозволяють.

— А мінеганські ні. Тепер я знову стала відьмою і мушу коритись їм у повній мірі. За великим рахунком, я взагалі не маю права перебувати в цьому кабінеті й віддавати будь-які розпорядження. А тим більше — підписувати такий важливий указ. Отримавши повноваження реґента, ви самі зможете зрештеші цієї посади й призначити на неї кого забажаєте.

Лорд Кивін похитав головою.

— Ви ж розумієте, пані, що я так не вчиню. У мене, на відміну від вас, немає жодних вагомих підстав для відмови. Принаймні таких, які я міг би озвучити публічно. Але вам скажу, що не хочу навіть приміряти на себе корону, бо потім буде важко з нею розлучатися. Дуже люблю владу, маю таку слабину, тому волю залишатися тим, ким буду до самої смерті — графом Мерхирським. Гаразд якби ще йшлося про тиждень чи два, тоді б я не дуже цим переймався. Але боротьба за престол буде тривалою й виснажливою, лорд Авлайд і лорд Фінвар так просто вам не поступляться. Та й лорд Рігвар триматиметься до останнього у сподіванні, що лордові Бренанові не вдасться зібрати чотирнадцяти голосів. А отже, я пробуду на чолі держави досить довго, щоб звикнути до свого нового становища.

У його останніх словах пролунало зауважливе питання. Шайна обмінялася швидкими поглядами з Гвен і сказала:

— Це поки неофіційна інформація, але мій брат схиляється до того, щоб пропустити поперед себе лорда Рігвара.

Кивін аб Енгас пильно подивився на неї:

— То він лише схиляється чи справді вирішив зачекати?

Після секундних вагань Шайна ствердно кивнула:

— Він справді зачекає. Та перш ніж оголосити про це, хоче порадитися з лордами, які вже його підтримали. Їхню реакцію легко передбачити, але ж ви самі розумієте, що було б неввічливо не спитати, як вони до цього ставляться.

— Так, розумію,— промовив Кивін аб Енгас із відчутною полегкістю в голосі.— І радий, що ваш брат прийняв таке мудре і зважене рішення. Свого часу я доклав певних зусиль, щоб переконати батька зробити леді Гвенет регентом, однак це зовсім не означає, що мені були до вподоби ваші наміри чимшвидше всадовити лорда Бренана на трон. Просто я бачив, що вас не спинити, а протидія вам лише подовжить період політичної нестабільності в країні. Зате тепер з легким серцем віддам свій голос за графа Ярвійського. За наявних обставин він видається мені найприйнятнішою кандидатурою, і я певен, що більшість членів Ради поділяють цю думку.

— А коли так,— зауважила Гвен,— то у вас немає причин відмовлятися від посади регента. Рада Лордів збирається через шість днів, тож ви навіть не встигнете увійти в курс поточних справ, як уже доведеться передавати їх лордові Рігвару.

Граф ствердно, хоч і без найменшого ентузіазму, кивнув:

— Ваша правда, пані. Тоді я знімаю свої заперечення і готовий перебрати на себе ваші обов'язки.

Після цього Кивін аб Енгас лише ненадовго затримався, щоб обговорити з Гвен деякі процедурні моменти майбутньої передачі повноважень, а потім пішов готуватися до призначеної опівдні церемонії. Коли двері за ним зачинилися, Гвен задоволено сказала:

— От і все владналось. А я боялася, що доведеться ще довго його вмовляти. Ти вчасно нагодила з цією звісткою. До речі, Бренан сам так вирішив, чи йому порадила Брігід?

— Ну, власне, порадила я,— відповіла Шайна.— Він узагалі не хотів нічого чути про корону, збирався все кинути й поїхати з Тахріна, але я переконала його, що так не можна робити.

Гвен ніяково відвела погляд.

— Мені дуже прикро, Шайно, я не хотіла завдавати Бренанові болю. Я люблю його, справді люблю, але не так сильно, як він на те заслуговує. Не так, як сестра Грівільд любила принца Ітира аб Вайгана. Вона зреклася Іскри задля коханого чоловіка, а я... Мене жахає сама думка про те, що я могла не дочекатися цього дня, могла втратити шанс знову стати відьмою.

— Тоді б ти ніколи не довідалася, що мала такий шанс,— зауважила Шайна.

— Атож. І від цього мені ще страшніше. Доля сміялася б з мене, а я, нічого не підозрюючи, тішилась би собі королівською короною — цією жалюгідною заміною відьомської сили... — Гвен мерзлякувато пощулилася, та вже наступної миті розпростала плечі. — Скажу тобі чесно, Шайно, зараз я почувуюся так, ніби прокинулася від моторошного сну. Останні два роки були для мене справжнім пеклом, і я хочу чимшвидше забути їх, викреслити зі своєї пам'яті. Тому не чекатиму до завтра, а вже сьогодні по обіді вирушу на Тір Мінеган. Оце передам лордові Кивіну повноваження реґента — і в дорогу. Жодної зайвої хвилини не затримаюсь у Катерласі.

— Розумію тебе,— сказала Шайна. — А з Бренаном збираєшся попрощатись?

Гвен рвучко хитнула головою.

— Ні. Я б воліла уникнути цієї розмови. Просто не знаю, що йому сказати, ніякі слова тут не зарадять. Сьогодні найщасливіший день у моєму житті, фактично це день мого другого народження, а для Бренана... Я прикидалася сліпою й наївною, вдавала, що не помічаю, як він до мене ставиться, та насправді все бачила, все розуміла. Бренан закохався в мене мало не з першого дня, а я попервах могла відповісти йому просто щирою симпатією. Згодом прийшли глибші почуття — але не такі глибокі, як у нього. Може, з нас і вийшло б гарне подружжя, проте в наших стосунках ніколи б не було гармонії, рівноваги, він завжди любив би мене дужче, ніж я його. От і зараз я лише трохи сумую, що нам не судилося бути разом; це навіть не сум, а просто легкий смуток, який майже безслідно розчиняється в радості від того, що я знову маю Іскру. І ніщо, ніщо в світі не годне зрівнятися з нею, ніщо не змусить мене зректися її. Ні скарби, ні знання, ні влада, ні найпалкіше кохання не варті такої жертви... — Гвен відкинулася на спинку свого крісла й затулила лице руками. — І через це мені дуже соромно перед Бренаном. Бо знаю: якби мене спершу запитали, чи хочу повернути Іскру, я б ні на мить не завагалася. Ні на однісінку, навіть найкоротшу мить. А про Бренана й не подумала

б. Просто не захотіла б думати.

— І це природно,— мовила Шайна якомога переконливіше.— Бренан тебе не засуджує, ні в чому не звинувачує. Йому більше, сумно, але він усе розуміє.

Їхню розмову перервав королівський секретар, який доповів, що в приймальні чекає на аудієнцію лорд Фінвар аб Дайхі. Як і Шайна, Гвен відразу збагнула, навіщо він прийшов, і зовсім не палала бажанням заводити з ним цю розмову, але не могла відмовити в зустрічі одному з найвпливовіших вельмож Катерлаху. Тому наказала секретареві за хвилю запросити його, а Шайні порадила:

— Мабуть, тобі краще піти. На відміну від мене, ти не зобов'язана з ним спілкуватися.

— Нічого, я залишусь. Моя підтримка тобі не завадить.

Увійшовши до кабінету, гладкий лорд поштиво вклонився.

— Моє шанування, високі пані.— Відтак озирнувся на двері і, переконавшись, що секретар щільно зачинив їх, додав: — За офіційною версією, я прийшов для того, щоб лицемірно висловити свої співчуття з приводу смерті вашої сестри, леді Неріс вер Дирдрі, і так само лицемірно привітати вас, леді Гвенет, з поверненням відьомської сили. Та насправді я роблю це від щирого серця, без найменшого фальшу.

— У такому разі,— ввічливо відповіла Гвен,— ми вдячні вам і за співчуття, і за привітання, і за вашу щирість. Проте мені здається, що ви прийшли не тільки для цього.

— Так, пані, ваша правда,— підтвердив Фінвар, насилу втиснувшись у широченьке крісло, яке донедавна займав Кивін аб Енгас.— Із цілком зрозумілих причин я трохи стурбований за долю нашої маленької оборудки. Як мені відомо, лорд Бренан не дуже й поривався негайно посісти трон, він погодився на це, лише поступаючись вашому бажанню. Але тепер про його шлюб з вами вже не йдеться, тому не виключено, що він може передумати й вирішить зачекати до наступного разу.

— Та це зовсім не означає, що лорд Бренан скасує вашу угоду,— зауважила Гвен.— Просто тоді її виконання відтермінується до наступних виборів короля.

Фінвар аб Дайхі скрушно зітхнув.

— У тому й заковика, моя люба пані. Від цього мої зобов'язання ніде не подінуться, я все одно муситиму забезпечити п'ять голосів у Раді. Але на той час панночці Марвен уже напевно мине п'ятнадцять років, і зобов'язання лорда Бренана втратять свою силу, так і не набувши чинності. Я в жодному разі не стверджую, що леді Брігід, з якою ми готували текст угоди, перехитрила мене; вона, звісно, й думки не припускала, що до вас може повернутись Іскра. Проте зараз ми маємо дуже прикру для мене ситуацію, коли я мушу задарма зробити вам важливу послугу.

— Ну, не зовсім задарма,— заперечила Ґвен.— Ми ж дали вам тверду ґарантію, що збережемо в таємниці вашу негідну поведінку в історії з отруєнням короля.

— Крім того,— підхопила Шайна,— ви й самі чудово розумієте, що наступного разу моєму братові не знадобляться ваші голоси. Він і без них здобуде корону. А ваші шлюбні домовленості, за обопільного бажання, можна реалізувати й поза межами угоди. Наскільки я знаю, Марвен сподобалась ідея вийти заміж за юного катерлахського лорда, і якщо після знайомства з вашим сином вона не змінить своєї думки, то Бренан не заперечуватиме. Правда, з обіцяним посагом доведеться зачекати, аж поки він стане королем. Вас це влаштовує, лорде Фінваре?

— Не скажу, що цілком, але за відсутності кращих варіантів згодиться. Гм... То ваші слова слід розуміти так, що лорд Бренан справді вирішив не квапитися з претензіями на престол?

— Він ще роздумує, та все йде саме до цього,— відповіла Ґвен.— Гадаю, завтра або післязавтра про це буде оголошено офіційно.

— І тоді граф Ярвійський може завчасно святкувати перемогу,— констатував Фінвар аб Дайхі.— За теперішніх обставин він легко збере потрібну кількість голосів у Раді. Не здивуюсь, якщо його проголосять королем першого ж дня. Більшість лордів радо перекладуть усю відповідальність за свій вибір на ваші, відьомські плечі.

— Як це?— не збагнула Шайна.

— А хіба не ясно? Спроба чорних викрасти панночок Марвен і Грайне кинула тінь на всіх суперників лорда Бренана. Найбільше на мене, але дісталось також і Авлайдові аб Калваху, і навіть Рігварові аб Ковгалу. Проте між ними є істотна різниця: якщо виявиться причетність до цих подій графа Карвадонського, то під підозрою опиняться всі, хто віддав йому свої голоси. А от прибічники графа Ярвійського можуть не турбуватися — ви ж бо його підтримуєте, а отже, самі будете винні в тому, що пригріли на своїх грудях змію. — Гладкий лорд, крекчучи, підвівся з крісла. — Ну, гаразд, мені вже час іти. А то люди ще зацікавляться, про що ми так довго розмовляємо. Я ж зовсім не хочу, щоб наша угода набула розголосу. В усякому разі, не зараз.

Коли Фінвар аб Дайхі вийшов, Шайна запитливо глянула на Гвен:

— Як гадаєш, він щось задумав?

— Хтозна. Фінвар завжди каламутить воду, така вже його інтриганська натура. Але не бачу, чим він може зашкодити нам, не зашкодивши собі... І взагалі, це вже не моя проблема. Нехай цим переймається Брігід, а я спокійно собі добуду останні дві години на посаді реґента і вмию руки. Слуги вже пакують мої речі для подорожі... — Гвен замовкла, вагаючись. — Мабуть, не варто просити, щоб ти супроводжувала мене до Рондава.

— Краще не треба, — сказала Шайна. — Навряд чи це сподобається Бренанові. Він, звичайно, не заперечуватиме проти моєї поїздки, але...

— Так, розумію, — квапливо урвала її Гвен. — Це була погана ідея. — Вона тихо зітхнула. — І вибач за ті слова, які я наговорила тобі навесні. Вибач, що тоді прогнала тебе. Якби ти залишилася в Кил Морґанасі, якби ми були разом, коли з'явився Бренан, усе склалося б інакше. Я б не розбила йому серце... і собі також.

— А ще мені, — додала Шайна й недбало стенула плечима. — Та який сенс про це говорити. Минулого все одно не повернеш. Що було, те загуло...

Розділ XVI

Фейланова дилема

Кімнату було захищено глушильними чарами, тому здавалося, що за вікном панує мертва тиша. Хоча насправді будинок, де мешкав Кіннан аб Мадог, стояв на Менедав Хеварах, одній з найлюдніших вулиць Кованхара. Навіть зараз, у цьому надійному сховку, Фейлан почувався дуже незатишно, перебуваючи в центрі чаклунської столиці, де мало не на кожному розі висіли оголошення з його портретом та обіцянкою щедрої винагороди за допомогу в розшуку від Університетського Магістрату і ще щедрішої — від Відьомського Сестринства.

А втім, такі листівки були не лише в Кованхарі. Стараннями відьом вони поширилися по всьому Північному Абраду і вже потроху потрапляли на Південь та довколишні острови. За шість тижнів, що минули після Ярлахової загибелі, а надто ж за останні тридцять днів, від часу подій у карсаллогському порту, Фейлан став чи не найвідомішим з усіх сучасних чаклунів, йому навіть вигадали прізвисько — чорний професор. Когось іншого на його місці, може, й тішила б така сумнівна слава, проте сам він був аж ніяк не в захваті від того, що його іменем уже починають лякати дітей, а на минулому тижні один зухвалий злодюжка в Лидаві скористався своєю зовнішньою схожістю з ним, щоб серед білого дня пограбувати ювелірну крамницю. З молодих літ Фейлан прагнув жити спокійним, непомітним життям, не привертаючи до себе зайвої уваги. На жаль, тепер про спокій і непомітність йому годі було мріяти...

— Мені це чекання вже в печінках сидить, — похмуро мовив Кіннан, пересунувши на шаховій дошці свого короля під захист тандему з князя та вежі. — Грець би хопив ту Падерай з її обережністю. А найпаскудніше те, що Ан Нувін цілком довіряє її судженням.

„І правильно робить,“ — подумав Фейлан, зробивши у відповідь хід лицарем. Якби не це, Кіннан давно б утнув щось безглузде й необачне, на зразок викрадення принцеси Фіннели

вер Ріс. А так йому доводилося стримувати себе і, зібравшись із рештками терпіння, чекати моменту, коли їхній таємничій спільниці з Тір Мінегану знадобиться допомога. Втім, якщо все піде за її планом, Падерай упорається й сама, але потім їй буде потрібне місце, де вона зможе сховатися від гніву відьом. Фейлан збирався запропонувати до її послуг свій острів — не той, що порекомендував йому Йорверт, а інший, розташований на тисячу миль західніше. Зараз там повним ходом велися роботи зі спорудження невеликої й затишної садиби посеред дрімучих джунглів. Семеро будівельників працювали не за страх, а за совість, не з-під батога, а із щирим завзяттям, бо належали до південської секти Свідків Аґравайна — це було одне з ритуальних імен Темного Володаря, запозичене з якоїсь давно забутої мови Старого Світу. Серед них був навіть чаклун, щоправда, слабенький і недолугий; у юному віці йому зовсім не вдавалися чари, і лише згодом, ставши на службу Ан Нувінові, він зміг бодай частково опанувати свою мізерну силу.

Наступні кілька хвилин Кіннан пильно роздивлявся позицію на шахівниці в марному сподіванні знайти якийсь вихід з безнадійної ситуації. Врешті-решт відвів вежу на правий фланг, підставивши під удар свою королеву. Насправді ця найсильніша з шахових фігур називалася відьмою, проте в Кованхарі здавна було заведено називати її королевою. Чаклуни впродовж століть активно пропагували цю назву при всіх королівських та княжих дворах Абраду, але, на їхню прикрість, вона ніде не прижилася — навіть на Півдні, дарма що там не любили відьом. Ну, а на Лахліні шахи взагалі вважалися нечестивою грою і прирівнювалися до читання еретичних книжок.

Фейлан проігнорував запропоновану суперником жертву і посунув уперед пішака, відкриваючи шлях для білопольного князя. Кіннан приречено зітхнув і поклав на бік короля, визнаючи свою поразку. Відтак простягнув руку до вази і взяв звідти вже п'яте за час їхньої партії тістечко. Він дуже любив солодощі, і коли попадався до них, то їв без міри, мов мала дитина.

— Я, звісно, не заперечую, задум Падерай досить непога-

ний,— знову заговорив Кіннан.— Але він хисткий і непевний, тому треба мати й запасні варіанти.

— Так, твоя правда,— погодився з ним Фейлан.— Та тільки запасні варіанти через те й називаються запасними, що до них вдаються лише в тому разі, коли не спрацюває основний план.

— Я це розумію, просто мене втомлює наша бездіяльність. Я не такий терплячий, як ти, не люблю пасивно стежити за подіями... надто ж якщо вони розгортаються з біса повільно. А я тим часом мушу жити звичним життям, займатися повсякденними справами і вдавати, ніби все в мене гаразд. Знаєш, іноді я заздрю тобі, твоїй свободі.

Фейлан глузливо зиркнув на нього.

— Ну, ти можеш легко здобути таку свободу. Просто ви-йди на Керног Блатай і продемонструй людям своє володіння темною енергією. Якщо встигнеш утекти, перш ніж тебе на місці ухекають, станеш вільним, як я.

Кіннан коротко і трохи ніяково розсміявся.

— Вибач, Фейлане, я сказав дурницю. Звичайно, твоєму становищу не позаздриш, але погодься, що в тебе не все аж так кепсько. Принаймні, тепер ти не боїшся, що тебе викриють...

— Бо мене *вже* викрили.

— Атож, викрили. Проте не схопили, ти вчасно накивав п'ятами. А як буде зі мною, хтозна. Чи вдасться мені уникнути підозр, а коли ні, то чи спрацює моє чуття на небезпеку, чи, може, я до останньої миті ні про що не здогадуватимусь і одного паскудного дня потраплю до рук відьом...— На цю думку Кіннан здригнувся, квапливо доїв тістечко й запив його кількома ковтками чаю. Потім підвівся з крісла, буркнув „зачекай“ і вийшов з кімнати; а за якусь хвилю повернувся й передав Фейланові два грубенькі часописи, які ще пахли свіжою типографською фарбою.— Ось, тримай, учора надійшли. Я вже прочитав, що мене цікавило.

Це були останні числа університетських „Новин алхімії“ та „Успіхів чаклунських наук“. Фейлан подякував, швидко переглянув зміст обох часописів, після чого повернув їх Кіннанові.

— Заберу іншим разом. Сьогодні я маю ще одну справу, тож вони мені заважатимуть.

— А що за справа? — поцікавився Кіннан. — Твоя особиста чи якесь завдання від Ан Нувіну?

— Завдання, — не став приховувати Фейлан. — Але з Первісною воно ніяк не пов'язане. Це окрема місія. На жаль, нічого розповісти про неї не можу.

— Навіть не натякнеш?

— Навіть не натякну. Даруй.

Кіннан скрушно зітхнув.

— Шкода, я б залюбки тобі допоміг. А то вже втомився від бездіяльності.

— Ой, облиш! — пирхнув Фейлан. — Кому-кому, а не тобі скажитися на бездіяльність. Ти з ранку до вечора працюєш в Університеті, а от я справді байдикую. Тому мене й навантажують додатковою роботою. — Він спохмурнів. — І повір мені на слово, ця робота тобі б зовсім не сподобалася. Аж ніскілечки...

За півгодини, коли вже почало сутеніти, Фейлан попрощався з Кіннаном аб Мадогом, перемістився в Тиндаяр і рушив на північний схід від Кованхара, в напрямку Лахліну. Ще й тижня не минуло від часу його першого візиту на цей клятий острів, а він уже мусив повертатися туди для виконання нового завдання. Як і попереднє, воно стосувалося принца Лаврайна, тільки цього разу Фейлан мав наказ не рятувати його, а вбити. Причому вчинити вбивство прилюдно й обставити все так, щоб ні в кого не залишалось жодного сумніву — це справа рук чаклуна.

Розрахунок Ан Нувіну був очевидний. Ще після розмови з Лаврайном, коли той розповів про свої подальші плани, Фейлан дійшов висновку, що принцова втеча не завдасть королю Імарові великої шкоди. А може, навпаки — лише зіграє йому на руку. Якщо ув'язнений Лаврайн згуртовував ворогів короля, то на свободі він зі своїми амбіціями міг посіяти між ними розбрат, розколоти їх на два табори — поміркованих, які були готові на певні поступки, щоб уникнути кривавого протисто-

яння в країні, та непримиренних, що прагнули перемоги за будь-яку ціну.

Досі Фейлан плекав слабку надію, що демони якраз і мали на меті спровокувати внутрішнє протистояння в лавах поборників, однак тепер сумнівів не залишалося — Ан Нувін зацікавлений у тому, щоб Конгрегація зберегла своє панівне становище на Лахліні. Вбивство Лаврайна, зухвало скоєне за допомогою чарів, дасть вагомі підстави підозрювати короля у змові з чаклунами, і це істотно послабить його позиції, відштовхне від нього багатьох прибічників, які, попри всю свою нелюбов до поборників, відчувають забобонний страх перед магією і вважають її безумовним злом.

Фейлан ішов повільно, мало не надсилу, і з кожним кроком його настрій дедалі дужче псувався. За інших обставин він без найменших вагань прикінчив би Лаврайна аб Брогана, якого вважав цинічним і лицемірним виродком; але йому ставало гидко на думку про те, що цим зробить неабияку послугу поборникам, дасть їм до рук могутню зброю проти короля Імара...

„А як би вчинив на моєму місці Ярлах?“ — міркував Фейлан, полишивши межі Івронаху і ступивши під територію Гвидонеду. — „Відмовився б від цього ганебного завдання? Можливо. Він завжди був сміливим, незалежним і принциповим. Щонайменше став би вимагати пояснень, не задовольнився б пихатими запевненнями демонів, що куций людський розум неспроможний досягнути глибини та величі Володаревих задумів... Саме тому Ярлах, навіть якби був живий, не отримав би цього завдання. Може, Темний Володар і не всевидющий, але він добре знає, хто з його слуг на що здатний...“

Діставшись до західного лахлінського узбережжя, Фейлан переконався, що ні на йоту не відхилився від правильного напрямку. Просто над ним розкинулося місто, яке півколом охоплювало бухту завширшки кілька миль. Це був Таркаррай — другий за величиною порт на острові. Звідти він знов-таки рушив на північний схід і через дві сотні кроків опинився під Бланахом.

На Лахліні вже настала рання зимова ніч, однак темря-

ва нітрохи не перешкоджала чаклунському зору Фейлана. Він досить швидко розшукав головну площу міста і від неї посунувся трохи на південь, уздовж широкої вулиці, яка своїм протилежним кінцем упиралася в палац місцевого князя, де, за твердженням демона, оселився Лаврайн. Це була єдина корисна інформація, що її Фейлан отримав разом із новим завданням, та навіть таких куцих відомостей було більше, ніж минулого разу, коли йому довелося з'ясовувати все самотужки. Він досі не міг збагнути — чи то його випробовують, чи в Ан Нувіні й самі гаразд не знають, що коїться на Лахліні. В останнє важко вірилося, бо лахлінські чаклуни охочіше за інших ішли на службу до Темного Володаря, а отже, їх мало бути вдосталь, щоб справно інформувати Ан Нувін про всі важливі події на острові. Звичайно, за умови, що вони й далі там залишаються — а це зовсім не факт. Усі чорні з Лахліну, про яких Фейлан знав, після свого повернення не забарилися переселитись на Абрад. Власне, цим демони і спокушали їх, особливо молодь. Мовляв, бракує грошей для переїзду? То не біда — з темною енергією ви станете набагато сильнішими та вправнішими і легко назбираєте потрібну суму, безкарно пограбувавши якусь крамницю або, скажімо, лихварську контору. Тож, можливо, наразі в Ханговані взагалі не було чорних, а в Блану та околицях знайшовся лише один, якому вдалося з'ясувати тільки місцеперебування принца Лаврайна. А до самого завдання, з якихось причин, його вирішили взагалі не залучати.

Фейлан цього не розумів. Йому б дуже згодилося допомогти будь-якого, навіть найнедолугішого з тутешніх чаклунів. Однак він не наважився сперечатись із демоном, не посмів запитати бодай про причини такого рішення і слухняно взявся до роботи сам-один. Його план був простий: передовсім захопити в полон кого-небудь зі слуг, випитати все, що він знає, а далі вже діяти за обставинами. Якщо в палаці саме відбувається один з тих бенкетів, до яких вельможі такі охочі, то зненацька завітати туди, кинути в Лаврайна вогняну кулю (може, й гукнути при цьому щось на зразок „Хай живе король!”) і негайно щезнути, поки не оговталась охорона. Або ж перечека-

ти ніч і вчинити замах уже завтра, під час якогось ранкового заходу за принцової участі. Хоч Фейлан волів би упоратися з цією справою якнайшвидше, не відкладаючи її на наступний день.

Пильно оглянувши палац, він відшукав у ньому скупчення невеликих кімнат, радше навіть комірчин, у яких, поза сумнівом, мешкала прислуга, і зосередився на одній з них. Зачерпнув порцію темної енергії для переходу на поверхню — і тоді збагнув, що вклепався у велику халепу.

Якби Фейлан був уважнішим, то, безумовно, помітив би замасковане плетиво, яке мало спрацювати при спробі вийти на поверхню. Проте йому й на думку не спадало, що тут, у Тиндарі, на нього чигатиме пастка, тому він був геть не готовий до такого розвитку подій і не встиг вчасно зреагувати на паралізувальні чари, що вибухнули під ногами і швидко розбіглися по всьому тілу. А наступної миті за якийсь десяток кроків від нього зненацька збурилися потоки темної енергії, відкривши присутність людини, що досі ховалася за своєю непорушністю. У Фейлана влучив потужний магічний імпульс, його розум потьмарився, і він із п'ятьми Тиндарю поринув у морок безпам'ятства...

За свої п'ятдесят з гаком років Фейлан ще жодного разу не втрачав свідомості і знав про відчуття, якими супроводжується повернення до тями, лише зі слів інших людей. А їхні оцінки дуже різнилися — від недбалих тверджень, що це схоже на звичайне пробудження після міцного сну, до розповідей про нестерпний головний біль, сплутаність свідомості та частковий розлад слуху і зору.

Фейлан так і не отримав нагоди перевірити, чиї враження були ближчі до істини. Йому не дали опритомніти природним шляхом, а рвучко висмикнули із забуття з допомогою чарів. Причому зробили це без найменшої делікатності, нітрохи не переймаючись тим, що від такої наруги над його еством Фейланові мало не вивернуло всі нутрощі, у голові немов закалатав величезний дзвін, кожен м'яз судомило, а кожна кістка пронизливо боліла.

Трохи оговтавшись, Фейлан виявив, що лежить на підлозі в кутку невеликої кімнати, яку освітлював магічний ліхтар на столі біля затемненого чарами вікна. Неподалік у кріслі сиділа юна дівчина з довгим руським волоссям, вбрана у вишукану, дарма що простеньку, сукню волошкового кольору. Її великі сірі очі дивилися на Фейлана пильно, з деякою осторогою, але без тіні страху. І вона мала вагомні підстави не боятись його: як свідчив Фейланів магічний зір, дівчина була дуже сильною чаклункою, а хитра пастка, що в неї він потрапив під Бланхом, вказувала на майстерне володіння чорними чарами.

Безумовно, Фейлан був її бранцем, проте його не стримували ніякі тенета — ні звичайні, ні магічні. Він мав вільний доступ до своєї чаклунської сили і будь-якої миті міг прикликати до себе темну енергію. Хтось інший на його місці, скажімо, Кіннан аб Мадог, негайно б скористався з такої недбалості, щоб напасти на дівчину, проте Фейлан не став цього робити. Він завжди був обережним та поміркованим, звик спершу думати, а вже потім діяти, тому швидко збагнув, що дівчина залишила його вільним зовсім не з необачності. Схоже, вона тільки й чекала від нього нападу або спроби втекти, пірнувши в Тиндаяр, і була готова дати йому рішучу відсіч. А Фейлан сумнівався, що в своєму теперішньому стані зможе протистояти їй. Та й не бачив у цьому потреби — хай там хто була ця дівчина, хоч там як здобула доступ до Тиндаяру і хоч що робила на Лахліні, головне, що вона належала до слуг Темного Володаря, а отже, мусила коритися певним правилам. Наразі ці правила були на цілком на боці Фейлана і вимагали від неї цілковитого послуху.

Загалом, стосунки між чорними чаклунами ніколи не були безхмарними. Завжди вистачало підступів, інтриг, зради та ошуканства. Братство постійно роздирали гострі міжкласові суперечності, які часто-густо виливались у відверту ворожнечу, а всі спроби запобігти численним конфліктам, запровадивши жорстку організаційну структуру, неодмінно зазнавали фіаско. Востаннє це намагався зробити Ірдан аб Брін, який, завдяки своєму величезному авторитетові й надзвичайній харизмі, зумів примирити найвпливовіших лідерів, зі-

брав їх у Раду Темних Майстрів, а сам став на чолі Братства. Після його смерті Рада ще кілька років продовжувала діяти, але поступово загрузла у внутрішніх чварах, так і не спромігшись обрати нового великого майстра, і зрештою припинила своє існування. Темне Братство знов перетворилося на конгломерат автономних груп та угруповань, що вели між собою нескінченну й безглузду боротьбу і за першої-ліпшої нагоди встромляли одне одному палиці в колеса.

Демони не втручалися в ці конфлікти, лише вимагали, щоб розбірки в середовищі чорних жодним чином не шкодили їхній службі Володареві. Тож коли чаклун здобувався високої честі виконувати для Ан Нувіну якусь роботу, то на цей час він ставав недоторканим і міг розраховувати на всіляке сприяння з боку решти колег, незалежно від їх особистого ставлення до нього. Створювати йому перепони в цій місії (ба навіть просто відмовляти в допомозі) вважалось у Братстві тяжким злочином.

Повільно, намагаючись не робити різких рухів, які можна було б розцінити за вияв агресії, Фейлан підвівся й сів на підлозі. Для того, щоб стати на ноги, він почувався ще надто кволим.

— Бачу, вам уже краще, професоре, і ви готові до розмови,— озвалася дівчина. Голос у неї був ніжний та мелодійний і водночас надзвичайно владний. У цій владності не вчувалося ні найменшого фальшу, ані дрібки недоречної пихи, такої властивої для вискочнів; вочевидь, вона змалку звикла віддавати накази і вважала свою вищість над рештою людей цілком природною. — Мушу зізнатися, ви трохи розчарували мене своєю стриманістю. Якби спробували втекти через Тиндляр або утнути ще якусь дурницю, я б залюбки вас убила.

— Але чому, пані? — запитав Фейлан якомога миролюбним тоном. — Хіба ми вороги? Я ж вас навіть не знаю.

— Проте це не завадило вам стати на моєму шляху,— осудливо мовила дівчина. — Минулого разу ви влаштували втечу принцові Лаврайну — і не думайте заперечувати, я знаю, що це ваша робота. А сьогодні знову прийшли і націлилися на Бланах, де якраз перебуває Лаврайн. Сумніваюся, що це була

випадковість. Навіщо він вам? Чого ви добиваєтеся? Тільки раджу говорити правду. Якщо я спіймаю вас на брехні, ви про це дуже пошкодуєте.

Фейлан у цьому не сумнівався. Та й не бачив підстав хитрувати. Тому відповів чесно:

— Я мав завдання вбити його.

Дівчина кивнула, нітрохи не здивована цими словами.

— Що ж, логічно. Серед інших я розглядала й такий варіант. Не надто витончено, але ефективно: спершу звільнити Лаврайна, допомогти дістатися до поборників, а згодом прилюдно вбити його, видавши себе за одного з чаклунів-повстанців, і таким чином прямо пов'язати їх з королем.

„Отакої!“ — подумав Фейлан. — „То, виходить, там кілька чаклунів! Це вже не бунт, а справжнє чаклунське повстання. І даю руку на відсіч, ця дівчина ним керує. Вона дуже сильна, надзвичайно сильна — в усьому Кованхарі знайдеться лише трое-четверо сильніших за неї, а що вже говорити про Лахлін... А ще, судячи з гордовитих манер, вона знатного роду. Може, навіть князівського.“

— Мені дуже прикро, пані, — сказав він уголос. — Я й сам від цього не в захваті. Але нічого тут не вдієш — доводиться коритись волі Темного Володаря. Не нам судити про його задуми, наш обов'язок — служити йому.

Фейлан чекав, що дівчина не повірить і вимагатиме доказів. Час від часу, втім, дуже рідко, серед чорних зустрічалися самозванці, які виправдовували свої негідні вчинки якимсь вигаданим завданням від Ан Нувіну. Та рано чи пізно всіх їх заганяли на слизьке й суворо карали за блюзнірство — як правило, карали на смерть.

Проте юна чаклунка не стала піддавати сумніву Фейланові повноваженням.

— Я, професоре, й думки не припускала, що це ваша особиста ініціатива. Жоден притомний чаклун, що має бодай краплю честі та гідності, не буде з власної волі підігравати поборникам. Безумовно, ви дієте з примусу, всупереч своїм переконанням, але це не знімає з вас відповідальності за ваші вчинки. Вам не годиться бути сліпим виконавцем чужої волі, це

просто принизливо для людини з таким блискучим і гострим розумом. Ви мусите все зважувати й самостійно вирішувати, які накази варті того, щоб їх виконували, а які слід ігнорувати.

Фейлан уп'явся в неї ошелешеним поглядом.

— Пані, як ви можете так говорити! Це ж накази Темного Володаря!

Дівчина байдуже стенула плечима.

— Ну то й що? Ви освічена людина, професоре, кованхарський науковець. Невже ви серйозно вірите в безмежну мудрість і непохибність Китрайла? Якби це було так, він би не скнів зараз в Ан Нувіні, а панував у Кейґанті. Я дуже сумніваюся, що його повстання проти Творця мало на меті саме те, чим воно в підсумку закінчилося — падінням з Небес у похмуру безодню пекла. Китрайл став Темним Володарем не з власної волі, а через свій прорахунок. Він просто невдаха космічного масштабу — прагнув влади над усім Всесвітом, а натомість мусив задовольнитись Ан Нувіном, яким погидувала решта диннеші.

Ці крамольні слова не викликали у Фейлана ні страху, ні гніву, ні обурення. Він лише був безмірно здивований.

— Я вас не розумію, пані. Що ви робите з такими поглядами в Темному Братстві?

— Я належу до вашого нікчемного Братства, — різко відповіла дівчина. — І не збираюсь до нього приєднуватися.

— Ну, гаразд, нехай так. Проте ви володієте темною енергією, ще й маєте доступ до Тиндаяру. Де ж іще могли це отримати, як не на службі в Ан Нувіну?

— Здобула сама, професоре. І те, й інше. Взяла, не питаючи ні в кого дозволу. А Китрайл і всі його демони не змогли нічого зі мною вдіяти. Тепер вони шаленіють з люті й намагаються накопостити мені. Гадаєте, звільнення принца Лаврайна було частиною геніального задуму вашого господаря, якоїсь хитромудрої комбінації, незбагненної для людського розуму? Де ж пак! Це лише дрібне паскудство, покликане створити мені зайві проблеми. Так само й у вашому новому завданні не варто шукати ніякої витонченої далекоглядності. Китрайл просто хоче провчити мене, покарати за непослух, змусити

до покори. Але цього не буде. Ніколи!

От тепер Фейлан злякався. Не через те, що на світі знайшлася людина, яка наважилась кинути виклик Темному Володареві на його ж власній території, а через те, що він зустрів цю людину, розмовляв зараз із нею. Демон таки не дарма ні словом не обмовився про її існування; було очевидно, що Ан Нувін прагне зберегти все в таємниці, приховати від своїх земних слуг цей прикрий для себе факт. І Фейланова проблема (навіть не просто проблема, а справжня біда) полягала в тому, що він мимоволі стромив свого носача куди не слід, розкрив секрет, якого знати не повинен...

— Здається, ви вже усвідомили весь драматизм вашого становища, — промовила дівчина, дивлячись на нього з поблажливим розумінням. Ні в її погляді, ні в голосі не було ні крихти співчуття — як, утім, і зловтіхи; вона лише безпристрасно оцінювала наявну ситуацію. — Як гадаєте, демонів задовольнить ваша обіцянка мовчати? Чи, може, вони вирішать, що сім століть пекельних мук куди надійніше гарантують ваше мовчання?

Фейлан приречено зітхнув.

— Боюся, другий варіант імовірніший.

Йому майнула була думка просто зараз напасти на співрозмовницю в сподіванні здолати її й цим заслужити милість Володаря. Якщо ж ні, то він хоча б помре гідно, в бою, а не знемагатиме від страху, щомиті чекаючи удару в спину від котрогось із чорних братів або нападу демонів під час відвідин Тиндаяру. Проте Фейлан відкинув цю ідею — померти він завжди встигне, а поки в нього залишається бодай найменший шанс на життя, він житиме далі. Зрештою, йому не конче розповідати демонові правду про зустріч із бунтівною чаклункою. Наскільки було відомо з досліджень чорних чаклунів, які жили в часи Мор Деораху, ділянка Тиндаяру під Лахліном недоступна для спостереження з Ан Нувіну, і це давало гарний шанс викрутитися з цієї халепи, відвести від себе удар. А для цього треба домовитися з дівчиною, переконати її зберегти його таємницю. Вона не вбила Фейлана, коли він був непритомний; не вбиває його й зараз — отже, збирається щось йому запро-

понувати. Тому є надія, що вони зможуть порозумітися.

Зробивши над собою зусилля, Фейлан зіп'явся на ноги, неквапно підійшов до стільця, що стояв під глухою стіною, й сів на нього. Дівчина не сказала ні слова, лише пильно стежила за ним.

— І давно ви... гм, конфліктуєте з Ан Нувіном? — запитав він, зручно вмостившись на стільці.

— Понад п'ять років.

— О! — Фейлан зміряв її здивованим і трохи недовірливим поглядом. — Скільки ж вам було, коли ви опанували темну енергію?

— Одинадцять, — відповіла вона. — Та вже тоді мені вистачило сили протистояти демонам, не пускати їх у свій розум. А згодом я навчила цього й інших чаклунів.

Фейлан аж гикнув від несподіванки.

— То ви не одна така?!

Дівчина всміхнулась йому, проте її очі, як і раніше, залишалися холодними.

— Ні, не одна. Я маю кількох... ну, скажімо, послідовників. Не наважусь назвати їх учнями, бо серед них є люди набагато старші й мудріші за мене. Ми разом ведемо боротьбу за звільнення Лахліну від влади Конгрегації і не дозволимо нікому стати нам на заваді. Мені байдуже, як ви збираєтеся виправдовуватись перед своїм господарем за сьогоднішню невдачу, але майте на увазі, що наступного разу вам не доведеться вигадувати ніяких пояснень. Якщо ви знову поткнетесь на Лахлін з метою нашкодити нам, то назад уже не повернетесь, а вирушите прямісінько до Ан Нувіну. Проте не відразу — перед тим, як для вас розпочнуться пекельні муки, ви ще вдосталь пізнаєте земних тортур. Я ясно висловлююсь, професоре?

— Та вже куди ясніше, — понуро кивнув Фейлан. — Схоже, я опинився в безвиході, поміж двох вогнів.

— Знову ж таки, це ваш клопіт, — сказала юна чаклунка. — Я лише ставлю вас до відома, що більше не подарую вам втручання в наші справи. А ви вже самі вирішуйте, кого варто більше боятися — мене чи Китрайла.

„Ти ба як вона високо заноситься!“ — подумав Фейлан. — „Рівняє себе з Володарем...“

— Якщо я правильно вас зрозумів, — промовив він угорос, — ні ви, ні ваші люди не спілкуєтеся з демонами?

Вона ствердно кивнула:

— Вони не в змозі пробитись у наші сни. А в Тиндаярі у нас із ними розмови короткі — ми просто вбиваємо їх. Тому не турбуйтеся, вони не дізнаються про нашу з вами зустріч. Можете розповідати їм що завгодно; можете, наприклад, сказати, що майже підібралися до Лаврайна, але останньої миті мусили відступити, помітивши серед його охоронців чаклуна — або навіть двох чаклунів. Мовляв, за таких обставин ви потребуєте додаткових інструкцій і... коротше, щось вигадаете. Ідеться ж про порятунок вашої шкіри.

— Але чому ви мене відпускаєте? — запитав Фейлан. — Невже з милосердя. — Він похитав головою. — Ні, не вірю.

— І правильно, що не вірите, — підтвердила дівчина. — Це ніяке не милосердя, а тверезий розрахунок. Наскільки мені відомо, ви людина розумна й обачна, тому не станете легковажити моїм попередженням. І коли отримаєте чергове завдання, пов'язане з Лахліном, то ще гарненько подумаете, чи варто його слухняно виконувати. Чи, може, визнаєте за краще попередити мене про нові підступи Ан Нувіну.

— Он як! — Фейлан прикинувся, що ці слова заскочили його зненацька, хоч насправді нітрохи не був здивований. — То ви хочете переманити мене на свій бік?

— Поки ні, професоре, ви ще не готові до цього. Надто вже довго вірою та правдою служили Китрайлові, щоб швидко й безболісно зректись своїх переконань. Але водночас ви цінуєте свою людяність, своє земне життя і не поспішаєте перетворитись на демона. У кожному разі, мені здалося, що така перспектива не дуже вас тішить. Чи я помиляюся?

— Не помиляєтесь, пані. Та це не означає, що задля збереження життя я ладен піти на зраду.

— Я цього й не вимагаю. Зрадити можна лише те, у що віриш, а ви ж самі визнали, що вам не до вподоби підігравати поборникам. Зрештою, ви слуга Китрайла, а не його раб, і му-

сите відрізнати усвідомлене служіння від бездумної рабської покірливості. На відміну від раба, слуга має право на свої погляди, свої переконання; ніхто не може позбавити його свободи волі та вибору.

— Усе це так, — погодився Фейлан. — Але...

— Остаточний вибір залишається за вами, — на давши йому договорити, вела далі дівчина. — Ви можете розповісти своєму демонові про нашу зустріч, і ми обидва знаємо, до чого це призведе. Також можете приховати правду і сподіватися на те, що вам урешті дадуть спокій, визнавши вас непридатним для подальших диверсій на Лахліні. Якщо ж ваші надії не справдяться, то перед вами постане новий вибір: або виступити проти нас, або домовитися з нами. У другому випадку я обіцяю, що ми разом подумаємо над тим, як вийти з цієї ситуації з обопільною вигодою — не завдавши шкоди нашій боротьбі і водночас не накликавши на вас гніву Ан Нувіну.

Фейлан скептично гмикнув.

— Хіба це можливо?

— А чом би й ні. Цього разу я вже запропонувала вам прийнятне пояснення — вигидаємо щось і наступного. За потреби навіть завдамо вам легкого поранення. Це, звичайно, не дуже приємно, але краще за смерть. Правда ж?

Фейлан нічого не відповів. Він почувався зацькованим звіром, якого облягли з усіх боків. І ніякого порятунку не було — за винятком, певна річ, того малоймовірного варіанту, що демони справді дадуть йому спокій, більше не змусять повертатися на Лахлін, а юна чаклунка дотримає свого слова, зберігатиме в таємниці їхню зустріч і не шантажуватиме його викриттям...

Тим часом дівчина підвелася з крісла.

— Не буду на вас тиснути, професоре. Думайте, зважуйте, вирішуйте. А як надумаете, приходьте для продовження нашої розмови. Тільки тримайтесь осторонь Хангована, Бланаха та інших великих міст, ідіть прямісінько під Архарські гори, там вас зустрінуть. Зараз я не стану проводити вас за межі Лахліну, самі знайдете дорогу. Сподіваюсь, у вас вистачить здорового глузду не утнути якоїсь дурниці.

З цими словами вона прикликала темну енергію і без жодного прощального слова поринула в Тиндаяр, залишивши Фейлана у важких роздумах.

Розділ XVII

Вечір у таборі

Ківан непорушно стояв поруч із Елвен під північною околицею Ханґована і спостерігав за завихореннями темної енергії, що повільно віддалялися від лахлінської столиці в південно-західному напрямку. Чорний чаклун Фейлан аб Мередид повертався до себе на Абрад, не намагаючись нічого утнути. Це, звісно, не означало, що він послухався Елвен і більше не збирається втручатись у їхні справи. Просто був не дурний і чудово розумів, що зараз йому краще забратися геть, бо за ним напевно наглядають, а Бланах перебуває під посиленою охороною. Одна з особливостей Тиндаяру полягала в тому, що вже на відстані кількох кроків у його непроглядній пітьмі неможливо помітити людину, яка не рухається і не вдається до активних форм маґії. Саме тому Фейлан аб Мередид, повернувшись у підземний світ, не виявив присутності Ківана та Елвен, хоч вони перебували зовсім неподалік від нього; і з цієї ж причини він, коли прийшов на Лахлін, не завважив поблизу Бланаха вартового — чаклуна-повстанця на ім'я Гинвор аб Кахайр. А Гинворові вистачило кебети зачaitись і дочекатися, поки спрацює встановлена Ейнаром аб Диланом пастка. Ківан, який у той час чергував під Ханґованом, дуже шкодував, що не йому випала нагода захопити чорного в полон...

Коли останні завихорення розчинились удалині, Елвен надіслала умовний сигнал на південний схід — до їхніх товаришів, що чатували під Бланахом.

— От і все, — сказала вона. — Тепер будемо сподіватися, що професорові аб Мередиду вистачить розсудливості прийняти мою пропозицію.

— А якщо ні? — запитав Ківан.

— Тоді ми його вб'ємо. І знов-таки, будемо сподіватися,

що наступний чаклун, якого надішле проти нас Ворог, виявиться зговірливішим.

Ківан хотів був зауважити, що наступного разу Ворог може надіслати не одного чаклуна і навіть не двох, а цілий загін своїх прислужників, проте змовчав. Він знав Елвенину думку з цього приводу і, загалом, був згоден з нею. Але вважав, що зайва обачність ніколи не зашкодить, тому слід уже зараз готуватися до цілком імовірної війни з чорними чаклунами.

За хвилину до них підійшли Ейнар аб Дилан та Шовар аб Родрі. Елвен переповіла їм свою розмову з Фейланом аб Мереди-дом (яку сам Ківан чув на власні вуха, перебуваючи в сусідній кімнаті) і висловила впевненість, що він таки погодиться на співпрацю.

— Можливо, пані,— не став заперечувати Ейнар, хоча в його голосі чувся глибокий сумнів. Він був особисто знайомий із кованхарським професором і від самого початку наполягав на тому, що з ним не варто домовлятися, а краще просто вбити його.— Як ви мали нагоду переконатися, Фейлан страшенний боягуз. Це, звичайно, може зіграти нам на руку, але так само може й зашкодити. Варто демонів щось запідозрити і бодай трохи натиснути на нього, він відразу в усьому зізнається.

— І тоді його вб'ють,— промовила Елвен.

— Або ж накажуть пристати на вашу пропозицію і втерти-ся до вас у довіру.

— Ну, довіряти йому я не збираюсь ні на крихту, тож він не матиме, куди втиратися. Зараз мене турбує не сам професор аб Мередид, а той факт, що його надіслали вбити Лаврайна. Ворога не спинить перша ж невдача, він і далі домагатиметься свого. Зрештою, просто накаже одному з тутешніх чорних пожертвувати собою, вчинивши самовбивчий напад під час якогось людного заходу.

— Тому його треба випередити,— озвався майстер Шовар.— У світлі нових обставин, пані, я схильний погодитися з лордом Ейнаром. Краще піти на ризик і влаштувати лордові Лаврайну нещасний випадок, ніж чекати, поки його вб'ють Китрайлові слуги.

— Та й ризик буде мінімальний,— поквапився додати Ей-

нар.— Я вже пропонував вам кілька цілком надійних...

— Я пам'ятаю ваші пропозиції,— урвала його Елвен.— І тепер визнаю їхню слушність. Та перш ніж будь-що робити, треба порадитися з королем. Власне, вирішальне слово має бути саме за ним, бо в цій ситуації він ризикує найбільше. Зараз у нього вечірня нарада з міністрами, потім я з ним зустрінусь і все розповім. А вам, лорде Ейнаре, варто зачекати тут. Гадаю, король захоче, щоб і ви взяли участь у нашій розмові.

— Так, пані,— сказав Ейнар.— Цієї ночі я чергуватиму під Ханґованом.

Елвен ще трохи затрималась у Тиндаярі, щоб розпитати про стан справ у таборі повстанців, а тоді разом з майстром Шоваром повернулася до Кайр Ґвалхалу. Ківан, чие чергування мало закінчитись аж опівночі, хотів був залишитися з Ейнаром, проте той запевнив його, що в цьому немає потреби.

— Сьогодні вже точно нічого не станеться. До ранку Фейлан не отримає нових інструкцій від Ан Нувіну, а з власної ініціативи нічого робити не наважиться — не така він людина. От завтра ми розпочнемо посилене патрулювання Тиндаяру, і ти ще проведеш тут удосталь часу. А зараз іди відпочивати. Про Фейлана аб Мередида поки нікому ні слова — вранці я зберу всіх наших і сам розповім про нього.

— Тоді треба попередити Гинвора,— Ківан машинально кивнув у бік Бланаха, хоч і розумів, що Ейнар цього не побажить.— Та, боюсь, він однаково не втримається від того, щоб похвалитися своїм подвигом перед усіма нашими.

— Знаю. Тому залишив його на варті до ранку. А Доранові та Нейве скажеш, що я змінив розклад чергувань і цієї ночі вони вільні.

— Добре, так і скажу.

Попрощавшись, Ківан рушив до Архарських гір. Там ніхто не чергував у Тиндаярі — Ейнар вважав це зайвим, бо повстанський табір і так перебував під пильною охороною чаклунів. Та, можливо, тепер він змінить свою думку. Тим більше, що Елвен вказала професорові аб Мередиду на Архари, як на місце, куди він може безпечно прийти для продовження їхніх переговорів.

Оскільки було вже темно, Ківан вийшов на поверхню не на дні ущелини, а посеред схилу, і за кілька хвилин піднявся вузькою стежиною на плато, де його зустріло четверо вартів, серед яких був шістнадцятирічний чаклун Брихан аб Арноґ. Від народження його звали інакше, проте своє справжнє ім'я він повідомив лише Ейнарові та Елвен. Ейнар ретельно перевінив його історію і запевнив, що з ним усе гаразд, просто він не хоче наражати на небезпеку своїх рідних, які гадають, що Брихан подався до столиці в пошуках заробітку. Власне, троє із семи чаклунів, що приєдналися до повстання після Ківана, з тих самих міркувань назвались вигаданими іменами.

Привітавшись із Ківаном, колишні каторжники навіть не поцікавилися, що він робив за межами табору, і негайно повернулись на свої пости — вони воліли триматися на безпечній відстані від будь-яких чаклунських справ. А Брихан спитав:

— Чого так рано? Щось сталося?

— Ейнар мене підмінив,— відповів Ківан, лишивши без уваги другу частину запитання.— Має якісь там справи в Ханґовані. А вранці збере нас усіх і розповість про новий порядок чергування.

Брихан невдоволено скривився.

— Знову щось мудрує! Чергування, патрулювання... А коли ж поведе нас у бій?

На відміну від каторжників, які тільки раділи з того, що спокійно собі проводять зиму в теплі та ситості, чаклунам-повстанцям не терпілося виступити проти поборників. Ківан теж цього хотів, але знав більше, ніж решта його товаришів, і тому розумів, що час для наступальних дій ще не настав. А віднедавна вони позбулися й можливості проводити диверсійні рейди в горах, позаяк Лаврайн аб Броґан не забарився підтвердити свою завуальовану пропозицію про перемир'я й відкликав з Архарів більшість центурій Конґреґації, залишивши тільки нечисленні застави в передгір'ї.

Звичайно, така поступка чаклунам сподобалася далеко не всім поборникам. Найзатятіші фанатики, яким було начхати на всі політичні розрахунки, висловлювали обурення діями

принца і твердили, що він нічим не кращий за відступника-короля, а то навіть гірший, бо прикривається словами відданості Святій Вірі, хоч насправді зневажає її й примушує Конгрегацію нехтувати своїм головним обов'язком — захистом благословенної лахлінської землі від пекельних вилупків.

Проте Лаврайн не відступався від своїх намірів. Вочевидь, знайомство з Фейланом аб Мередидом відбило в нього найменше бажання заводитися з чаклунами. Його зовсім не надихала перспектива слідом за бланаським комендантом та старшими поборниками Дин Делгана й Касневида посмертно долучитися до сонму мучеників Святої Віри...

Перемовившись із Бриханом ще кількома словами, Ківан подався до найдальшої від стежки печери, що була відведена для чаклунів. На плато горіло три багаття, довкола яких товклося зо два десятки повстанців; а решта вже поховалися в печерах, де обігрівальні чари надійно захищали їх від лютого нічного морозу. Люди чемно вітали Ківана, але ніхто не намагався зупинити його й завести розмову. З ним колишні каторжники трималися ще з більшою осторогою, ніж із іншими чаклунами, бо він був не лише чаклуном, а ще й шляхтичем — тобто, двічі чужинцем для простого народу.

Сам Ківан цим не надто переймався і навіть знаходив у своїй відчуженості певні позитиви: йому не доводилося повсякчас стежити за собою, щоб, бува, не бовкнути чогось зайвого. Ні, звісно, він би за жодних обставин не обмовився ні словом про темну енергію та Тиндаяр, про Елвен та короля Імара, однак міг мимоволі виказати свою надмірну обізнаність у державних справах та різних подіях, що відбувалися в усіх куточках Лахліну. Попри те, що Ківан і досі залишався наймолодшим з усіх чаклунів-повстанців, Елвен розглядала його, як Ейнарового заступника, довіряла йому навіть більше, ніж самому Ейнарові, й тримала його в курсі всіх важливих справ.

У печері Ківан застав усіх п'ятьох чаклунів, що наразі були вільні від чергування. А товариство їм складав Аврон аб Кадуган — найстарший із ватажків повстанців, колишній викладач Хангованської Офіцерської Академії, який потрапив на каторгу через наклеп заздрісного колеги. Певна річ, таку поважну й

шановану людину не засудили б на підставі одного лише голосливого доносу, проте поборники, провівши обшук у його оселі, виявили таємну схованку, де професор аб Кадуган тримав свої нотатки з нищівною критикою діяльності Конгрегації. Цього цілком вистачило, щоб трибунал визнав його винним у тяжкому злочині проти Святої Віри і прирік до довічних каторжних робіт.

Аврон аб Кадуган належав до тих небагатьох повстанців, хто не počував ні найменшого страху перед чаклунами та їхніми чарами й залюбки спілкувався з ними. Надто ж із наймолодшими з них — Ківаном, Бриханом та Нейве, в особі яких знайшов не лише вдячних слухачів для своїх розлогих оповідей про далеку минувшину, а й старанних учнів, що втамовували його жагу до вчителювання. Неписьменну Нейве він навчав грамоти, трохи освіченішого Брихана — каліграфії й арифметики, а Ківанові викладав лейданську мову, право та основи філософії — як загальної, так і натуральної. Професор був людиною широких і глибоких знань, а головне — талановитим учителем.

Увійшовши до печери, Ківан у відповідь на запитливі погляди товаришів переказав їм розпорядження Ейнара щодо змін у сьогоднішньому нічному чергуванні. Він міг вільно говорити про це в присутності Аврона аб Кадугана, оскільки той, як і решта колишніх каторжників, вважав, що чаклуни цілодобово пильнують підступи до ущелини, щоб завчасно попередити повстанців у разі раптового нападу ворога. Втім, професор знав трохи більше за інших — зокрема йому від самого початку було відомо, що Ейнар має кількох спільників за межами табору, які справно постачають його продовольством та розвідувальною інформацією. Хоч, звичайно, він і гадки не мав, що ці спільники мешкають аж у Ханговані й обіймають високі посади при королівському дворі.

Нейве хутенько схопилася на ноги, нап'яла на себе шубу й побігла до продовольчої печери по вечерю для Ківана. А сам Ківан, скинувши підбитий хутром плащ та шапку, які в обігрітому чарами приміщенні були зайві, присів на сінник поруч із Мірвел вер Валан, другою жінкою-чаклункою серед повстан-

ців, і прийняв з її рук чашку гарячого чаю. Подякував, відсьорбнув ковток і став дослухатися до розмови Аврона аб Кадугана з Шілтахом аб Рогвалом — молодим чаклуном, що приєднався до них лише три дні тому. Він народився і зріс у невеликому містечку на східному узбережжі, впродовж останніх кількох років працював помічником у місцевого аптекаря і потроху відкладав гроші для переїзду на Абрад. Проте цьогоріч восени господаря аптеки заарештували за звинуваченням у приготуванні чар-зілля, а Шілтах не став чекати, коли прийдуть і по нього, щоб засудити за компанію зі старим аптекарем, і негайно накивав п'ятами. При цьому він втратив більшість заощаджень, бо тримав їх у аптеці, яку вважав надійнішим місцем для схованки, ніж переповнений братами та сестрами батьківський дім. Змінивши ім'я, юнак оселився у Фланліні, де перебивався випадковими заробітками і, за власним зізнанням, плекав плани пограбувати якого-небудь заможного купця, щоб роздобути грошей на переїзд. Зачувши про архарське повстання, Шілтах тижні зо два вагався, та врешті поцупив коня в одного п'яного, як чіп, шляхтича й вирушив на північ, у гори.

Ейнар перевірів хлопцеву історію, а переконавшись у її правдивості, вчора вранці відвів його до Елвен. Від неї Шілтах отримав владу над темною енергією та доступ до Тиндаяру і зараз лише потроху звикав до нових відчуттів, пристосовувався до того, що межі його світу різко розсунулися, відкривши перед ним досі небачені обрії. А професор, що навіть не підозрював про ці переживання, напосідав на нього, переконуючи взятися до вивчення бодай натуральної філософії — дисципліни, на його погляд, конче необхідної для будь-якого чаклуна. Шілтах, як міг, відбивався від його настійливих умовлянь і твердив, що його найперша задача — навчитися правильно чарувати, бо він геть нічого не вміє. Аврон аб Кадуган намагався був апелювати до досвіду Ківана, проте той рішуче став на бік Шілтах.

— Ми з ним у різному становищі, — пояснив він. — Я змалку розвивав свою силу, вважав, що так буде легше її контролювати, а Шілтах, навпаки, придушував її, ховав глибоко в собі.

На мій погляд, це було неправильно, але так уже склалось, і тут нічого не вдієш. Зараз йому треба цілком зосередитися на магії. А з розширенням кругозору варто зачекати до кращих часів.

— Таж я про це й кажу,— озвався Шілтах, підбадьорений Ківановою підтримкою.— Мені зовсім не до науки, пане. Кінець-кінцем, я вмію читати, писати й рахувати, навіть знаю трохи лейданських слів — без них у аптеці ніяк. А з усім іншим зажду, це не горить.

— І справді, професоре,— долучилася до розмови Мірвел.— Не треба тиснути на хлопчину. Зараз йому тільки ваших філософій бракувало. Сьогодні Ейнар ганяв його цілісінкний день, завтра вже я з ним від самого рання займатимусь. А вечорами нехай він відпочиває і просто слухає ваші заманисті історійки про минушину.

— Авжеж, слухатиму,— жваво підхопив Шілтах.— Мені дуже сподобалось, як ви вчора розповідали про того хамрайгського короля — Ґвинфора, здається, аб Кирана.

— Тільки не Ґвинфора, а Винфора,— зробив уточнення Аврон аб Кадуган, уже змирившись із тим, що йому не судилося запопасти собі ще одного учня.— У Гулад Хамрайзі був також і король на ім'я Ґвинфор, але він правив набагато пізніше, наприкінці чотирнадцятого сторіччя.

— От і розкажіть нам про цього Ґвинфора,— запропонувала Мірвел.— Усе краще, ніж забивати Шілтахові голову зайвим мудрагельством. Ви не подумайте, що я проти науки, зовсім ні, я б і сама радісінько навчалась у вас, хоч мені, мабуть, уже пізно. Та й час зараз негодящий.

Мірвел вер Валан була найстаршою з чаклунів-повстанців і найумілішою з-поміж них — якщо, звісно, не рахувати Ейнара. Ківан не знав, як її звати насправді, і так само не мав уявлення, чому вона в такому віці (а на вигляд їй було близько сорока) досі залишалась на Лахліні. Та вже певно не через брак грошей — бо принесла із собою величенький гаманець, туго набитий золотими монетами, й запропонувала їх для потреб повстання. Проте Ейнар увічливо відмовився від цієї пожертви, пояснивши, що гроші для них не проблема.

Мірвел прийшла до повстанського табору лише тиждень тому, але напрочуд швидко освоїлася тут і здобула серед повстанців чималий авторитет. Та й темну енергію опанувала блискавично, за лічені дні перевершивши навіть „старожила“ Ківана. Отож коли до повстання приєдналося ще двоє чаклунів — уже згаданий Шілтах аб Роґвал і Кеган аб Ейвір із Шогайріна, — вона стала допомагати Ейнарові в їх навчанні.

До печери повернулася Нейве, тримаючи в руках череп'яну тарілку з вівсяною кашою та половиною смаженої курки. Зголоднілий Ківан негайно взявся до їжі, а дівчина примостилася поруч із ним і стала слухати Аврона аб Кадугана, який тим часом розпочав чергову історичну лекцію. Він розповідав не про короля Ґвинфора (бо той, на відміну від свого майже-тезка Винфора, не відзначився нічим видатним), а про відьмака Айдана аб Кіннана, що в давні часи спромігся об'єднати майже половину Південного Абраду в могутню Ферманахську Імперію.

У перші дні перебування в лавах повстанців Ківан неабияк дивувався глибокій обізнаності професора в справжній, не-сфальшованій історії — адже поборники впродовж багатьох століть ретельно переписували її на свою користь, а завезення на Лахлін будь-яких книжок з Абраду та їхнє зберігання прирівнювалося до ересі. Проте Аврон аб Кадуган пояснив йому, що він, як викладач Офіцерської Академії, мав доступ до архіву Головного Штабу, куди військові не пускали цензорів Конґреґації, наполягаючи на тому, що мають знати всю неприховану правду про минуле, аби успішно боронити сьогодення. Королі Лахліну незмінно підтримували таку позицію вищого командування — хто з принципових міркувань, а хто із суто практичних. Навіть ті з них, що були цілковито віддані Святій Вірі, чудово розуміли, до яких згубних наслідків можуть призвести бодай найменші поступки поборникам у питанні контролю над армією.

Коли Ківан закінчив їсти й відклав порожню тарілку вбік, Нейве присунулася до нього впритул і взяла його за руку. Від її ніжного доторку хлопцеві стало приємно і водночас ніяково, оскільки присутні, помітивши це, нишком завсміхалися. Хоч

насправді між Ківаном та Нейве нічого серйозного не було, хіба що час від часу, опинившись сам-на-сам, вони цілувалися, але потім, відчувши сильне збентеження, квапливо розбігалися. Чи, може, бентежився один лише Ківан, а дівчина просто підіграла йому, розуміючи, що він ще не розібрався в своїх почуттях до неї.

А Ківан, власне, й не хотів розбиратися. Боявся, що це ускладнить йому життя — а проблем і так вистачало. Крім того, вони з Нейве були надто різні, і їх об'єднувала лише наявність чаклунського хисту. Коли ж не брати до уваги цієї обставини, то в них не було нічого спільного; Ківан належав до одного світу, Нейве — геть до іншого. За великим рахунком, вони не мали про що говорити між собою. Можливо, тому й починали цілуватися, залишаючись удвох, бо не знаходили жодної теми для простої дружньої розмови...

У своїй розповіді про імператора-відьмака професор, звичайно ж, не міг оминати увагою й відьом. До них самих та до їхньої діяльності він ставився досить критично, але не через дурні забобони, що в тій або іншій мірі були притаманні й більшості лахлінських вільнодумців. Аврон аб Кадуган вважав, що відьми повелися вкрай егоїстично, коли на початку восьмого сторіччя, розгромивши під Рехрайном численні сили Конгрегації, не розвинули свій успіх далі, не очистили Лахлін від поборників, а просто забралися геть, відгородились від лахлінців Бар'єром і забули про їхнє існування.

— А може, так було треба,— несподівано промовив Шілтах.— Може, вони вирішили, що лахлінці мають самі розібратися з поборниками.

— Коли дотримуватися такої логіки,— сказав на це професор,— то в часи Мор Деораху відьми мусили б залишатись осторонь боротьби з демонами та чудовиськами. Мовляв, нехай люди Шінану самі розбираються з нечистю.

Шілтах заперечно похитав головою.

— Це різні речі, геть різні. По-перше, відьми також належали до шінанського народу, а по-друге, давні шінанці хотіли боротися з пекельними почварами. Відьми не діяли проти їхньої волі, не нав'язували їм те, про що в них не просили. А

лахлінці *не хотіли* звільнитися від поборників. То навіщо, питається, здобувати свободу для тих, хто її не бажає?

— Але ж ти тут, із нами,— втрутився Ківан.— Чому прийшов до нас, якщо вважаєш нашу боротьбу марною? Ти міг би просто продати краденого коня, і цього б тобі вистачило для переїзду на Абрад.

— Ні, не вистачило б. Гадаєш, я не думав про це раніше? Звичайно, думав! І рахував, скільки коней треба вкрати, щоб уторгувати досить грошей. Виходило не менше десятка.

— Дурниці! — пирхнув Ківан.— Той кінь, на якому ти приїхав до нас...

— Не вартий ані шеляга,— урвав його Шілтах.— Це ти зі своїми панськими вихватками міг би видати його за свого, а якби я попхався з ним до гендляря, мене б тут-таки пов'язали як конокрада. Щоб не попастись, я мусив би красти і продавати селянських шкап... І взагалі, зараз ми говоримо не про мене, а про відьом. Коли вони прийшли сюди, то зустріли тут лише ворогів. Усі їх ненавиділи, ніхто не звернувся до них по допомогу, ніхто не просив, щоб вони залишилися. Для кого їм було звільняти Лаклін? — Він стиха зітхнув.— Я з вами лише два дні, і мені ще рано судити, марна наша боротьба чи ні, є в нас шанси перемогти чи їх нема. Але гадаю, що спробувати варто. Зрештою, ми тут не зайди, ми теж лаклінці і маємо повне право жити на цій землі. Маємо право захищати себе від тих, хто хоче нашої смерті. Маємо право боротися за майбутнє для наших дітей.

— Саме так! — підхопив Аврон аб Кадуган.— Діти, наступні покоління — ось що головне. Це, юначе, і є відповідь на ваше питання. У восьмому сторіччі відьми мусили думати не про тодішніх лаклінців, а про тих, що ще не народились, але вже були приречені жити під владою біснуватих поборників. Приречені зростати такими ж тупоголовими фанатиками, як їхні батьки, діди та прадіди. Приречені вбивати або бути вбитими в ім'я триклятої Святої Віри.

— І ви звинувачуєте в цьому відьом? — запитала Мірвел вер Валан.

— Ні, шановна, я в жодному разі не збираюся перекладати

з хворої голови на здорову. Найбільше тут завинили наші далекі пращури, перші мешканці Лахліну. Пересвідчившись, що острів надійно оберігає їх від демонів та чудовиськ, вони оголосили цей дивовижний природний феномен наслідком свого праведного способу життя, а згодом втовкмачили цю брехню в голови своїм дітям та внукам. Також винні й пізніші переселенці, боягузи та дезертири, які радо вхопилися за нову лахлінську міфологію, щоб виправдати свою відмову від боротьби за звільнення Абраду. Ну, а відьми відповідальні за те, що не зупинили це неподобство, дозволили Конгрегації повстати, набратися сили й обплутати своїми тенетами весь Лахлін.

— Вони й Південний Абрад не чіпають,— зауважила Мірвел.— А там чари визнано гріхом.

— Проте за їх уживання нікого не тягнуть на шибеницю. І не оголошують усіх поспіль чаклунів Китрайловим поріддям. Будьте певні, шановна: якщо в одному з Південних Королівств духівникам упаде в голову запровадити лахлінські порядки, відьми миттю забудуть про свою політику невтручання і швиденько поставлять на місце новоявлених поборників. А от Лахлін вони кинули напризволяще і вже давно махнули на нього рукою.

Двадцятип'ятирічний Кеґан аб Ейвір, який досі лише слухав їхню розмову, розтулив був рота з явним наміром бовкнути щось на зразок „відьми нам до дідька не потрібні“, проте Мірвел вчасно зорієнтувалася й непомітно штурхнула його чарами, щоб нагадати про обережність. Інструктуючи кожного з них щодо спілкування з іншими повстанцями, Ейнар не радив зовсім ухилятися від розмов про відьом, бо це видавалося б підозрілим, але закликав бути стриманими, уникати різких висловлювань і не загострювати дискусію.

Правильно зрозумівши натяк, Кеґан сказав:

— Ну, тут нічого не вдієш. Якщо відьмам начхати на Лахлін, обійдемося й без них. На Лахліні ще багато чаклунів, і ніде вони не подінуться, приєднаються до нас.

— Це точно,— підтримав його Доран аб Галвальдир, другий за старшістю після Мірвел.— За місяць нас зібралося без

одного десятка, і хай мене грець поб'є, якщо до весни не буде трьох, а то й чотирьох десятків. Коли я йшов сюди, то думав, що буду першим. Та ба — мене вже випередили і Ківан, і Брихан, і Нейве.

— А про нас, мабуть, — додав Ківан, — ще й не всюди знають. Узимку вісті розходяться дуже повільно.

Відтак розмова повернулася в звичну колію і вже не торкалася відьом. Професор аб Кадуган розповів ще одну історичну цікавинку, після чого побажав усім на добраніч і подався до печери ватажків. Кеґан також хотів був піти, бо якраз мав заступити на варті Брихана, проте Мірвел зголосилася підмінити його — мовляв, удень добре відпочила, готуючись до нічного чергування в Тиндаярі, і все одно не зможе зараз заснути. Кеґан радо пристав на цю пропозицію, а Доран невдоволено пробурмотів, що вона лише на секунду випередила його, він і сам збирався постояти на варті, бо на сон його нітрохи не хилить. Потім завалився на сінник і, всупереч своїм же власним словам, заснув ще до того, як решта присутніх надумали вклатися спати.

Нейве рушила до бічного відгалуження печери, де було обладнано спальню для жінок. Наостанок вона кинула на Ківана швидкий погляд, у якому виразно читалося запрошення приєднатись до неї на час відсутності її сусідки Мірвел. Збентежений хлопець визнав за краще вдати, що не зрозумів натяку, а дівчина, скрушно зітхнувши, не стала наполягати.

Коли в печері згасили світло, залишивши тільки один тьмянний ліхтар, Ківан довгенько гомзався на своєму сіннику, раз-у-раз перекидаючись із боку на бік і марно намагаючись заснути. Нарешті облишив ці даремні спроби, встав, тепло вдягнувся і вийшов на засніжене плато.

Сьогодні, на щастя, хуртовини не було, але мороз дедалі міцнішав, і вартові вже не стояли на своїх постах, як удень, а зібралися біля двох багать у протилежних кінцях плато і по черзі ходили між ними вздовж кручі. Біля третього вогнища самотньо сиділа Мірвел, до якої тяглись магічні нитки від розташованих на дні ущелини та на стежці охоронних плетив. За наявності такої сигналізації не було жодної потреби стави-

ти варту, проте Йорверт і решта ватажків вирішили, що повстанцям не слід аж надто розслаблятися й геть втрачати пильність. Зрештою, ці чергування наразі були єдиним, що нагадувало їм про існування ворога.

Мірвел зустріла Ківана доброзичливою і трохи лукавою усмішкою.

— Не спиться? То міг би піти до Нейве. Не думаю, що вона стала б заперечувати.

Ківан відчув, як його щоки запалили. Він присів на колоду поруч із жінкою і з удаваною незворушністю сказав:

— Дякую за пораду, але це було б неправильно.

— Чому? Ти такий доброчесний, що маєш за гріх приголубити дівчину? Чи такий пихатий, що вважаєш її не рівнею собі?

— Аж ніяк, шановна,— похитав головою Ківан.— До вашого відома, моя матінка була простого роду. Та й маєток у мене забрали, суд визнав, що я байстрюк, і тепер навіть моє шляхетське походження під великим питанням.

— Але ти освічений, культурний хлопець,— зауважила Мірвел.— Цього ніякий суд у тебе не відбере. А Нейве — проста дівчина з глухого села. Не знає грамоти, не вміє гарно поводитись. Мабуть, це тебе стримує.

— Може, й так,— погодився Ківан.— Мені з нею приємно, але... нецікаво. І я не певен, що в майбутньому це зміниться, тому не хочу ускладнювати собі життя. Зараз і так усе заплутано.

— Що ж, розумію,— сказала жінка. Вона повернула голову й задивилася на щербатий місяць, що висів над самісінькою верхівкою гори Шан Хвайр. Кілька довгих хвилин мовчала, потім промовила: — А ти справді так свято віриш у нашу перемогу? Не припускаєш навіть думки, що ми можемо програти?

— Та ні, припускаю,— чесно визнав Ківан.— І не хочу припускати, але доводиться. Заперечувати таку можливість, це все одно що ховати голову в пісок... професор аб Кадуган якось розповідав, що так роблять *дронґіни*, велетенські птахи на Шогірських островах. Через свою вагу вони не вміють літати, і ко-

ли їм загрожує небезпека, просто стромляють голову в пісок, щоб нічого не бачити. Ми таки можемо зазнати невдачі, і найбільше я боюся не підступів Ан Нувіну, а втручання відьом. — Він на мить замовк, переконався, що всі вартові перебувають на пристойній відстані від них, і продовжив: — Рано чи пізно відьми дізнаються про нас, і якщо це станеться зарано, можуть усе нам зіпсувати.

— Чому?

— Бо в їхніх очах ми будемо чорними чаклунами. Принаймні спершу вони точно так вважатимуть. І я не певен, чи вдасться нам узагалі порозумітися з ними. Для них кожен, хто володіє темною енергією, є слугою Ан Нувіну.

Мірвел гмикнула.

— Досі я не думала про це, просто не мала часу. Та, здається, ти перебільшуєш небезпеку. Відьми зовсім не дурні жінки і зрештою в усьому розберуться. Вони живуть досить довго для того, щоб удосталь набратися мудрості й не судити про все зопалу, лише за зовнішніми ознаками. А ти ділився своїми сумнівами з Ейнаром?

— Так. Він сказав, щоб я не переймався, мовляв, усе буде гаразд. Зате леді Елвен теж цим стурбована. Правда, вона не боїться, що втручання відьом зашкодить нашій боротьбі. Вони не мають влади над Тиндаяром, тому, щоб дістатися до нас, мусять прибути на Лахлін по морю і спершу впоратися з поборниками. А це саме те, чого ми прагнемо.

— Так отож і воно, — сказала Мірвел. — Леді Елвен має рацію. Доки на Лахліні залишатимуться поборники, відьми не зможуть нічого з нами вдіяти. В усякому разі, тобі не варто боятися, що вони стануть нам на заваді. Ну, а коли — і якщо — ми переможемо, тоді й будемо думати над цією проблемою. Поки ж вона, як полюбляє казати наш професор, *неактуальна*. Зараз ми маємо інші, нагальніші клопоти.

— А раптом відьми домовляться з поборниками, — припустив Ківан. — Пообіцяють більше ні в що не втручатися, лишень би їм дали змогу розібратися з нами. Звичайно, ми легко втечемо від них через Тиндаяр, але на цьому наше повстання захлинеться.

Жінка зосереджено подивилася на нього:

— Гадаєш, поборники на це погодяться?

— Можуть і погодитись. Вони по самі вуха загрузли в конфлікті з королем, а тут ще ми їм як кістка поперек горла. Їхньому керівництву має видатися заманливою ідея розправитися з нами руками відьом.

— І відьми підуть на таку домовленість?

— Важко сказати. Я знаю про них так само мало, як ви й решта наших. Ну, може, Ейнарові відомо більше. — (Насправді Ківан був цього певен. Він уже давно здогадувався, що їхній ватажок ніякий не лахлінець-самоук, а добре вишколений абрадський чаклун, і сьогодні його підозри остаточно підтвердилися. Прибувши на виклик, Ейнар негайно впізнав у полоненому чаклуні кованхарського професора Фейлана аб Мередида і пояснив, що якимось мав із ним справу під час одного з візитів на Абрад. А трохи згодом, розмовляючи з Елвен, уже говорив про нього так, ніби був з ним добре знайомий, і це не пройшло повз Ківанову увагу.) — Професор аб Кадуган розповідав, що відьми позиціонують себе, як захисників людства від демонів, чудовиськ та чорних чаклунів. Боротьбу з ними вони вважають своїм найпершим обов'язком, тому в разі потреби, мабуть, визнають за доцільне укласти угоду з меншим злом, земним злом, яким є Конгрегація, щоб отримати можливість виступити проти нас — оскільки ми в їхньому уявленні будемо втіленням великого зла, космічного.

— Комічного? — перепитала спантеличена Мірвел. — І що ж у нас такого смішного?

— Я казав про зло космічне, — пояснив Ківан. — Від лейданського слова „космос“, що позначає світобудову. Тобто, всесвітнє зло. На жаль, саме так про нас думатимуть відьми. І я не уявляю, як переконати їх у тому, що ми не Китрайлові слуги.

— Нічого, щось придумаємо, — сказала жінка. — А поки я не раджу тобі говорити про це з іншими.

— Я й не збирався. Вони до цього ще не готові.

— І ближчим часом не будуть готові. Тож нехай усе йде своїм трибом, а коли ця проблема постане — у справдешньому житті, а не тільки в твоїй уяві, тоді й будемо її вирішувати.

Розділ XVIII

Ворлоги, хелвири і Фіннеліні клопоти

Переступивши поріг медичної лабораторії, Ейрін аж за-
клякла від несподіванки. Сестри Глай, що викладала лікар-
ську справу, ніде не було видно, зате біля скляної шафи з ці-
лющими зіллями та порошками стояла тринадцятирічна Ол-
вен вер Елінір. Своїм звичаєм, вона проігнорувала появу Ей-
рін і продовжувала роздивлятися шеренги різнобарвних пля-
шечок на полицях, ніби нічого й не трапилося.

— Що ти тут робиш? — запитала Ейрін, зачинивши за со-
бою двері.

Олвен повернула голову, гостро зиркнула на неї і з удава-
ною недбалістю буркнула:

— Що треба, те й роблю. Це тебе не обходить.

— Е ні, якраз обходить, — заперечила Ейрін. — У мене тут
заняття.

— У мене також. — Дівчина так гидливо скривилася, ніби
щойно проковтнула жабу. — Сестра Глай помінялася днями із
сестрою Евлін, і тепер кожного кедина після обіду я вивчати-
му медицину.

— Разом зі мною?

— Боюся, що так. Але я не напрошувалася.

— Охоче тобі вірю, — відповіла Ейрін і подумала, що оце за-
раз між ними відбулася чи найтриваліша за весь час їхнього
знайомства розмова.

Далі вони чекали мовчки, намагаючись не дивитись одна
на одну. Ейрін це вдавалося краще, бо, за великим рахунком,
їй було байдуже до Олвен. Вона лише почувала легке роздра-
тування від того, що дівчина, яка за відьомськими законами є
її сестрою, ставиться до неї з такою глибокою ворожістю...

Невдовзі до лабораторії ввійшла Глай вер Есильт, трима-
ючи в руках довгенький сувій з цупкого білого паперу. Свого
часу Глай була улюбленою ученицею Альси вер Киннейді, а
згодом навіть перевершила її в майстерності й уже понад сто-

ліття вважалася найкращою лікаркою серед відьом. На щастя, вона нітрохи не поділяла антипатії своєї колишньої вчительки до Ейрін, а Первісну Іскру схильна була розглядати із суто науковою допитливістю — як унікальне явище, що потребує ґрунтового і всебічного дослідження.

— То ви вже тут, дівчата,— приязно мовила Ґлай.— От і гарнесенько. Мабуть, здивовані, так? І, бачу, не дуже щасливі. Та це нічого, минеться. Вчора я радилася з вашими кураторками, і ми зійшлися на тому, що вам буде корисно трохи попрацювати разом. Ти, Олвен, більше знаєш, ти, Ейрін, більше вмієш, а загалом, ви на одному рівні, тож будете чудово доповнювати одна одну.

„Я б залюбки обійшлася без такого доповнення,“— подумала Ейрін. Вона була певна, що бодай у цьому Олвен погоджується з нею.

Тим часом Ґлай розгорнула сувій і почепила його на вільну ділянку стіни поряд із дошкою. Це була принципова схема якогось комбінованого плетива зі складними зворотними зв'язками. Цілком воно було незнайоме Ейрін, проте його окремі елементи викликали в неї вже звичне (але від того не менш неприємне) запаморочення в голові, яким завжди супроводжувалося видобування з її внутрішньої „книжки закладів“ запозичених у Ґвен знань.

— Але ж, сестро,— озвалася Олвен,— ти казала, що я робитиму розтин свинячого зародка.

— Зробиш його наступного тижня. Ви разом зробите. А ваше перше спільне заняття буде суто теоретичним. Сідайте.

Ейрін і Олвен рушили були в протилежні кінці кімнати, однак Ґлай це нітрохи не влаштовувало, тому вона помахом руки присунула два стільці до найближчого від себе столу. Дівчата мусили всістися поруч.

— У Сестринстві не стихають суперечки про те,— менторським тоном повела Ґлай,— навіщо Ворог відкрив доступ до Тиндаяру. Та наразі нас це не цікавить. Хай там яка була його мета, ясно одне — тепер демони можуть безперешкодно потрапляти в земний світ. А отже, не виключено, що серед людей знову з'являться ворлоґи та хелвири, які в часи Мор Део-

раху завдали чимало лиха. Я певна, що Олвен знає про них. А ти, Ейрін?

— Так, сестро, я читала і про ворлогів, і про хелвирів. Але не розумію, який вони мають стосунок до медицини. Хіба їх не вивчають на заняттях з інфернальних сил?

Олвен зневажливо пхикнула й закотила догори очі, демонструючи безмежний подив від такого дрімучого неучтва. А в Ейрін аж руки засвербіли відважити їй гарного потиличника.

Глай вдала, що нічого не помітила, і знову заговорила:

— Твоя правда, Ейрін. Згодом під орудою сестри Кейліон ти систематично вивчатимеш усе, що нам відомо про цих істот — про їхню поведінку і звички, про їх сильні та вразливі місця, про досвід наших попередниць у боротьбі з ними. Однак сам процес перетворення людини на ворлога або хелвира є предметом розгляду медичної науки. Та спершу я хочу почути, що тобі про це відомо.

— Зовсім мало, сестро, — відповіла Ейрін. — Я знаю, що деяким демонам не вдавалося пристосуватися до умов земного світу, і темна матерія, з якої складаються їхні тіла, залишалась нестабільною й поступово розпадалася. Щоб не загинути, вони знаходили ослаблених від хвороби або поранення людей і вселялися в них. Якщо при цьому людська душа відлітала, залишаючи тіло під цілковитою владою демона, з'являвся ворлог. Якщо ж людина виживала, поділяючи з демоном контроль над тілом, то це був хелвир.

Олвен знову пхикнула. Цього разу Глай не залишила її поведінку без уваги, а сердито зиркнула на дівчину й запитала:

— Маєш якісь зауваження? Ейрін щось неправильно сказала?

— Ну, в принципі, правильно, але безграмотно, — із зарозумілим виглядом промовила Олвен. — Така примітивна термінологія не годиться для освіченої відьми. Треба говорити не про вселення в людину демона, а про інвазію демонічної сутності.

— Гаразд. Тоді скажи, будь ласка, що нового додає цей мудрий термін до слів Ейрін? Чим саме відрізняється інвазія де-

монічної сутності від простого вселення демона?

— Це науково коректне визначення, сестро. Коли кажуть про вселення демона, може скластися хибне враження, ніби при цьому демон залишається окремою, самодостатньою істотою, яка послуговується людським тілом, мов одягом або тимчасовим помешканням. Насправді ж ворлоґи та хелвири не просто матеріальні вмістилища демонів — вони самі є демонами.

— Що ж, усе вірно,— погодилася з нею Ґлай.— Разом з тим зазначу, що твоє рішуче несприйняття вислову „вселення демона“ продиктоване не стільки науковими міркуваннями, скільки прагненням похизуватися своєю вченістю. Така надмірна прискіпливість до термінології була б виправдана, якби демони могли просто захоплювати людські тіла й керувати ними, а водночас існувати окремо від них. Проте жодної такої істоти досі виявлено не було, тому не має принципового значення, вселення це чи інвазія — в обох випадках ідеться про одне й те саме. Ти, Олвен, нагадуєш мені деяких чаклунів, що вперто наполягають на вживанні назви „фоморайґ“, бо слово „чудовисько“, бачте, не досить наукове. Але сутність чудовиськ від цього нітрохи не зміниться, вони й далі залишатимуться такими ж мерзеними потворами.— Сестра-наставниця знову перевела погляд на Ейрін.— Щойно ти розповіла про головну відмінність між ворлоґами та хелвирами. Тепер на хвилю уяви себе питомим демоном, якому не вдалося пристосуватись до умов земного світу. На кого б ти хотіла перетворитися в такій ситуації — на хелвира чи на ворлоґа?

Від однієї думки про це Ейрін зробилося моторошно. Та вона подолала свою огиду і стримано відповіла:

— На місці демона я б воліла стати хелвиром.

— Чому? Він же мусить поділяти своє нове тіло з людською душею.

— Але при цьому зберігає свою особистість, усі свої думки та спогади. Тоді як ворлог їх назавжди втрачає і стає...

— Не факт, що назавжди,— втруtilась Олвен.— Нам невідомо, що стається з ворлоґами, коли вони потрапляють до Ан Нувіну. Можливо, їхня пам'ять цілком повертається.

— Може й так,— кивнула Глай.— Проте в земному світі ворлоги нічого не знають про своє демонічне буття. Вони успадковують пам'ять людини, чиїм тілом заволоділи, і в історії відомо чимало випадків, коли ці істоти щиро вважали себе людьми, впродовж багатьох років жили, як звичайні люди, мали сім'ю, дітей. Та попри це вони були демонами, їхня демонічна сутність прагнула творити зло, жадала крові людської. І врешті-решт ця схильність до зла брала в них гору над спогадами про колишню людяність, над усіма моральними нормами, закладеними в їхню пам'ять. У належний час ви все це вивчатимете на заняттях з інфернальних сил, а зараз ми розглянемо, що відбувається з людським організмом на самому початку, коли демонічна сутність тільки потрапляє в нього. З медичного погляду це можна вважати особливою магічною інфекцією, яка на ранніх стадіях розвитку ще піддається лікуванню.

Заняття було надзвичайно цікавим, і загальне враження від нього не змогли зіпсувати навіть уїдливі коментарі з боку Олвен, яка за всяку ціну намагалася виставити Ейрін дурепою. Ближче до кінця Глай запропонувала дівчатам відтворити плетиво, схема якого висіла на стіні біля дошки. Воно призначалося лише для діагностування демонічної інвазії та визначення рівня враження нею людини. Лікувальні ж чари були надто складними, і найстарші вирішили не включати їх до програми іспитів на повноправну сестру.

Власне, й діагностичне плетиво до недавнього часу не було обов'язковим, а Гвен, вочевидь, не бачила жодних підстав марудитися з ним на своїх додаткових заняттях, тому Ейрін довелось опановувати його самостійно. Олвен упоралася з чарами раніше за неї, чим неабияк тішилась і навіть зловтішалася. Правда, її радість від цього досягнення була трохи затьмарена тією обставиною, що в Ейрін плетиво вийшло довершеним.

Глай дала дівчатам домашнє завдання попрактикуватись у цих чарах, після чого відпустила Олвен, а Ейрін попросила затриматися. Коли молодша учениця вийшла з лабораторії й зачинила за собою двері, сестра-наставниця запитала:

— Ейрін, ти ж розумієш, чому я вирішила об'єднати ваші з Олвен уроки?

— Розумію, сестро. Ти хочеш, щоб ми потоваришували. Та, боюся, з цього не буде пуття. Сама я не маю нічого проти Олвен, але вона швидше руку собі відгризе, ніж дружитиме зі мною.

— Про дружбу тут не йдеться. Я лише хочу, щоб ви почали спілкуватись. Бо це ж зовсім не годиться, коли при кожній зустрічі ви вернете одна від одної носа. Гаразд якби одна з вас була звичайнісінькою меншою сестрою з посередньою силою й пересічними талантами — тоді б я не стала втручатись у ваш конфлікт. Однак ви з Олвен обіцяєте стати видатними відьмами, ви майбутні лідери Сестринства, тому просто *мусите* налагодити між собою стосунки. Гарні чи погані, вже інше питання, але в будь-якому разі це краще, ніж цілковите ігнорування одна одної. Тепер тобі ясно?

— Так, сестро, — коротко відповіла Ейрін.

Після розмови з Глай вона спершу завітала до бібліотеки, де взяла рекомендовану наставницею книжку про ворлогів та хелвирів, а потім подалася в південне крило палацу, до свого помешкання. Там у передпокої на неї чекала коротенька записка від Фіннелі:

Ейрін!

Я прийшла, а тебе немає, мабуть, досі навчаєшся. Шукай мене в Гелед — допомагатиму їй облаштовуватись на новому місці.

Ф.

Напередодні Гелед минуло шістнадцять років, і це дало їй нарешті право оселитись окремо від менших сестер. Ще вчора вона перенесла частину своїх речей до нового помешкання, а надвечір зібрала там кількох найближчих подруг, щоб у їхньому вузькому колі відзначити цю подію. Така стриманість була продиктована не лише тим, що якраз учора скінчилася триденна жалоба за сестрою Неріс вер Дирдрі. На Тір Мінегані взагалі не було заведено влаштовувати пишних урочистостей з нагоди відьомських роковин, бо якби їх робили для кожної

сестри, що наразі перебувала на острові, то довелося б святкувати щотижня, а часом і двічі на тиждень. Зате в країнах Північного Абраду, де відьом прирівнювали до принцес королівської крові, вони мусили відзначати свій день народження з великим розмахом, і той бенкет у Кил Морґанасі на вісімнадцятиріччя Шайни та Бренана був ще порівняно скромним.

Передовсім Ейрін пройшла до кабінету, щоб покласти книжку та свої учнівські зошити, і виявила там два свіжі листи — від Мораґ та Шаннон. Перша повідомляла, що останньої миті таки зголосилася супроводжувати Бренана до Ейґайна, де той мав зустріти своїх кузин, і сьогодні вранці вони відбули з Тахріна. Шаннон у своєму листі коментувала Моражине рішення з притаманним їй гумором: за її словами, це стало наслідком учорашньої обіцянки Брігід навантажити молодих сестер додатковими обов'язками з тим, щоб старші за віком і досвідченіші могли цілком зосередитися на роботі Ради Лордів, перше засідання якої мало відбутися вже завтра. Тож ледача Мораґ визнала за краще на час зборів Ради щезнути з очей Брігід, хай навіть це означало, що наступний тиждень їй доведеться провести в дорозі. Сама Брігід проти цього не заперечувала, бо, по-перше, від Мораґ усе одно не було жодної користі, а по-друге, за останні дні до Тахріна прибуло ще четверо сестер, які досі гостювали в різних князівствах Катерлаху.

А от Шайна, що збиралась була поїхати разом з братом, мусила залишитись у Тахріні на прохання Брігід. Попри свою молодість та брак досвіду, вона напрочуд швидко зорієнтувалась в тонкощах катерлахської політики; Брігід високо цінувала її допомогу і ставила за приклад непутящим Шаннон та Мораґ. У своєму позавчорашньому листі Шайна написала Ейрін, що найближчі кілька років проведе в Катерласі — дбатиме про Бренана, сприятиме зміцненню його авторитету і наглядати-ме за тим, аби він не накоїв дурниць і не зіпсував своїх королівських перспектив. Якби Ейрін була вільна, то без найменших вагань вирушила б до Тахріна, щоб допомогти їй у цьому. Вона усвідомлювала всю глибину своєї відповідальності за те, що зруйнувала світлі Бренанові мрії про щасливе життя

з коханою жінкою, але нітрохи не шкодувала про свій учинок. Просто не могла шкодувати — бо його втрата була мізерною порівняно з тим, що здобула Гвен. Уранці Ейрін отримала від неї чергового листа, в якому вона писала, що сьогодні по обіді вже буде в Рондаві й сяде там на перший-ліпший корабель до Тір Мінегану.

Прочитавши обидва листи, Ейрін вирішила, що відповідь на них після вечері, відтак перевдяглась і спустилася на четвертий поверх, де було нове помешкання Гелед. Там застала не лише кухню, а також Морін і Арвен, які саме допомагали своїй подрузі оздоблювати вітальню. Фіннела роздавала їм цінні вказівки, і дівчата охоче дослухалися до них, бо за місяць знайомства встигли переконатися, що вона має дуже витончений смак. Кухня знай поривалася зробити перестановку і в Ейрінінім помешканні („причепурити“ його, за її власним висловом), проте Ейрін їй не дозволяла. Вона була задоволена тим, як усе було, і не хотіла нічого міняти.

При появі Ейрін подружки облишили роботу і стали розпитувати її, як пройшло перше заняття в товаристві Олвен.

— То ви вже знаєте? — здивувалась вона. — Звідки?

— Від мене, — пояснила Арвен. — Я вивчала рослинну магію разом з Олвен, і це, скажу, було не дуже весело. Та сьогодні сестра Евлін відіслала її до сестри Глай. Мені пояснила, що хоче працювати зі мною окремо, зробити мої заняття інтенсивнішими, бо я вже почала випереджати Олвен. Але думаю, що справжня причина в тобі. Мабуть, найстарші дали сестрам-наставницям указівку, щоб вони спробували помирити вас.

І Морін, і Гелед згідно закивали. А Ейрін недбало стелула плечима.

— Ну, власне, я з нею й не сварилася. І якщо вона перестане дивитись на мене вовком, буду тільки рада.

— Ти завжди була поблажливою, сестричко, — сказала Фіннела. — Постійно прагнула до того, щоб усі тебе любили.

— Тоді це не поблажливість, — зауважила Гелед, — а навпаки, вимогливість.

— Аж ніяк, — заперечила кухня. — Скільки я себе пам'ятаю, Ейрін нічого не вимагала від інших людей, а

їхню любов завойовувала своєю лагідністю.

На ці слова Морін дзвінко розсміялася:

— То ти в нас, виявляється, лагідна, Ейрін? Ніколи б не подумала! Даруй, ти чудова подруга, але лагідною я б тебе нізащо не назвала.

— Я на це й не претендую,— всміхнулась у відповідь Ейрін.— Фіннела перебільшує. Просто я миролюбна і намагаюсь уникати конфліктів. Поблажливість і лагідність тут ні до чого.

— А як же твоє кидання подушками?— запитала Морін.— Хіба це миролюбно?

— А хіба ні? Я ж не кидаю в тебе важкими предметами, не вжалюю болючими чарами. Лише тонко натякаю, що мене не варто будити вдосвіта.

— А ти цього натяку ніяк не збагнеш,— докинула Гелед, дістаючи з холодильної шафи кришталеву вазу з морозивом.— Арвен, візьми креманки та ложки... Ох, нарешті я вільна!— радісно мовила вона, рушивши з вазою до столика, довкола якого Морін уже розставляла м'які стільці.— Сестри-виховательки більше не лятимуть мене за ласощі. І не примушуватимуть рано лягати спати.

— Можна подумати,— насмішкувато озвалась Арвен,— що досі ти лягала рано.

— Тому частенько отримувала прочухана. А тепер уже ніхто мені не вказуватиме, тепер я офіційно доросла.

Дівчата повсідалися за столом, стали ласувати морозивом, і Ейрін, за наполяганням подруг, коротко розповіла про своє перше заняття разом з Олвен.

— Вона завжди так викаблучується,— прокоментувала Арвен.— Прискіпується до дрібних обмовок та неточностей, страх як полюбляє всіх виправляти.

— Хоч щодо інвазії вона мала рацію,— сказала Гелед.— Бо „вселення“ звучить так, ніби демон просто влізає в людське тіло і по всьому.

— Та розумію,— не стала сперечатися з нею Ейрін.— Я й раніше знала це слово, але сказала про вселення, щоб сестра Глай не подумала, ніби я задаюся. І вона погодилася з тим, що назва не має великого значення.

— А як гадаєте,— промовила Морін,— десь уже з'явилися ворлоги й хелвири?

— Не думаю,— відповіла Гелед.— Я взагалі сумніваюся, що бодай один демон сунувся в наш світ. І сестра Еймер у це не вірить.

Її кураторка, Еймер вер Енайг, належала до тих сестер, які були впевнені, що Ворог відкрив Тиндаяр лише з єдиною метою — захопити Первісну Іскру. На підтвердження своєї думки вони наводили звіти сімох відьом, що наразі перебували в морських експедиціях в Острівній півкулі та в південній частині Континентальної і за останні три місяці не виявили жодних ознак зростання активності чудовиськ, які у великій кількості водилися в тих краях. На переконання сестер, якби в земному світі з'явилися демони, то пекельні істоти, кинуті напризволяще із завершенням Мор Деораху, негайно б відчували присутність своїх погоничів і стали б цілими зграями вирушати на їхні пошуки. Проте чудовиська, більшість із яких могли плавати або літати, так і залишались на островах, де вгніздилися ще в прадавні часи, і не виказували ні найменшої схильності до міграції.

Сестри-скептики, до яких належала зокрема й Альса вер Киннейді, не вважали ці аргументи достатніми, хоч і погоджувалися з тим, що пасивна поведінка чудовиськ, найімовірніше, свідчить про відсутність демонічної діяльності в земному світі. Разом з тим, вони припускали, що Ворог поки тримає орди демонів у Тиндаярі й вичікує на слушну нагоду для початку масованого вторгнення. Прибічники такої гіпотези були в значній меншості, їхні міркування видавалися притягненими за вуха, але найстарші не виключали, що вони можуть мати рацію, тому наказали всім сестрам на Абраді, які займаються пошуками чорного професора Фейлана аб Мередида, не застосовувати проти нього смертельних чарів, а брати лише живим. У крайньому разі, впокорити — бо й після цього він збереже своє вміння переходити в Тиндаяр, що дозволить відьмам потрапити до підземного світу і провести там розвідку...

Морозива у вазі потроху меншало, і розмова, як це пове-

лося останніми днями, знову перейшла на Бренана та Гвен. Ейрін розповіла, що Бренан уранці виїхав до Ейгайна, і цим трохи відтермінувала черговий раунд обговорення найактуальнішої для всього Сестринства події — дивовижного повернення до Гвен відьомської сили. Втім, їй лише ненадовго вдалося зосередити увагу подруг виключно на Бренанові, позаяк дівчата з великим нетерпінням чекали на Гвен і рахували дні до її прибуття на Тір Мінеган. На відміну від Шайни, яка, м'яко кажучи, не тішилась особливою симпатією серед менших сестер, Гвен майже всі любили. Не можна сказати, що вона була вся така біла й пухнаста, теж мала звичку задирати носа й вихвалитися своїми успіхами в чарах, проте збиткувалася переважно з близьких їй за віком Ерліш і Меган, а до молодших ставилася загалом приязно й часто їм допомагала.

Ейрін не подобалися всі ці розмови про нову Гвенину Іскру, від них їй ставало дуже незатишно і навіть трохи лячно. Тієї ночі п'ять днів тому вона гадала, що головне для неї переконати в своїй непричетності старших та найстарших сестер, а далі вже буде просто. Однак насправді найважчим випробуванням виявились такі от невинні балачки з подругами, коли доводилося стежити за кожним своїм словом і водночас удавати цілковиту безтурботність. Найменше напруження, найменший фальш, найменша незграбність при спробі змінити тему розмови могли навести дівчат на підозри — тим більше, що вони й так ладні були в це повірити, і їх стримувала лише невинна поведінка Ейрін та ще тверда впевненість старших у тому, що вона тут ні до чого.

На щастя, невдовзі прийшла Брі і стала скаржитися подругам на „цю нестерпну зануду Івін“, яка затримала її майже на годину через „жалюгідну краплину“ розлитого на уроці алхімії реактиву. І хоча та краплина, як з'ясувалося, пропала наскрізь грубу дубову стільницю, Брі все одно наполягала на тому, що таке покарання було занадто суворим.

Ейрін негайно вступилася за свою кураторку, її підтримала й Арвен, а от Морін стала на бік Брі, бо також вважала Івін надміру вимогливою. Гелед у цю суперечку не втручалась, але явно була згодна з Ейрін та Арвен. Ще місяць тому вона вивча-

ла алхімію та загальну магію разом з Морін, а тоді на Тір Мінегані з'явилась Івін, і сестри-наставниці з цих дисциплін дружно віддали їй слабшу з учениць, щоб зосередитися на роботі зі здібнішою. Івін, що була наймолодшою за віком учителькою в Сестринстві, мусила примиритися з цим — бо, зрештою, їй перепала лєвова частка занять із Ейрін. Зате Морін і Гелед заздрили одна одній: перша воліла б повернутися до своїх колишніх наставниць, тоді як друга була б рада навчатись у Івін.

З появою Брі дівчата більше не заводили мову про Ґвен, а доїли морозиво і взялися далі причепурювати вітальню. Коли робота вже добігала кінця, Фіннела затягла Ейрін до Гелединого кабінету і, зачинивши двері, спитала:

— Надішлеш мого листа?

— Залюбки, — відповіла Ейрін. — Давай.

Кузина присіла на стілець, закотила край сукні й видобула з нашоїтої на нижню спідницю кишені складені вдвоє аркуші.

— Ось, — сказала вона і зненацька зашарілася. — Надішли Бренанові... Тільки не читай.

— Гаразд, не читатиму, — промовила Ейрін, ледве стримуючи глузливу посмішку.

За час, проведений на Тір Мінегані, Фіннела вже тричі писала Бренанові, але досі нітрохи не бентежилася, звертаючись із проханням надіслати її листа. Причина такої зміни в кузининій поведінці була для Ейрін цілком очевидна — раніше Бренан був заручений з Ґвен, тож Фіннела могла розраховувати лише на його дружбу і після того прикрого інциденту в Кил Морґанасі мусила з цим змиритись, а він, із властивою йому незлопам'ятністю, пробачив їй ті образливі слова. Та віднедавна ситуація докорінно змінилась, і кузина, схоже, знову загорілася ідеєю на заздрість усім на світі жінкам запопасти собі чоловіка-відьмака.

Ейрін розклала на столі чотири списані аркуші, створила поштове плетиво і, зорієнтувавшись у просторі, надіслала листа в напрямку трохи східнішому від Тахріна — туди, де, за її розрахунками, якраз мали перебувати Бренан та Мораґ. Для більшої певності вона скористалася Моражиною адресою, оскільки чари чекання Бренана були заслабкими й вимагали

надзвичайно точного націлювання, що було важко зробити за теперішніх умов.

Усупереч своїй обіцянці не читати листа, Ейрін мимоволі вихопила очима його перші рядки:

Дорогий Бренане!

Я хотіла написати тобі ще чотири дні тому, коли почула про Ёвен, але подумала, що ти, мабуть, дуже засмучений, і мої слова розради лише роздратують тебе. Однак мене не полишають сумніви, чи правильно я тоді вчинила, можливо, тобі не завадила б моя підтримка, і якщо так, то...

Схаменувшись, Ейрін квапливо перевела погляд на кухню й сказала:

— Готово. Тільки не думаю, що Бренан відповість тобі вже сьогодні. У кращому разі, напише завтра зранку. Коли хочеш, я зроблю для тебе кілька аркушів із чарами чекання й надішлю Мораґ їхній магічний знак.

— Ні, не варто,— відповіла Фіннела, ховаючи свого листа до спідничної кишені.— Ми ж зустрінемося завтра після занять, тоді й заберу.

Якусь хвилю Ейрін вагалася, потім обережно промовила:

— Тільки не надто обнадій себе, сестричко. Не думай, що тепер, коли Ёвен стала відьмою, Бренан уже твій.

Кузинині щоки знову спалахнули яскравим рум'янцем.

— Не кажи дурниць...

— А хіба не так? То запряися, що в гадці цього не маєш, і я негайно попрошу пробачення за свої підозри.

Фіннела ніяково потупилася.

— Ну, гаразд, я справді про це думала,— визнала вона.— І що тут такого? Ёвен розірвала з ним заручини, він тепер вільний, а я гарна для нього пара. Ти ж не станеш цього заперечувати?

— Ні, звичайно. Ти була б йому чудовою дружиною.— Тут Ейрін нітрохи не покривила душею, вона справді так думала.— Але Бренан кохає Ёвен і ще не скоро забуде її. Найближчим часом він і чути не захоче ні про яке одруження.

— Це нічого, я зачекаю.

— Ти не розумієш, Фіннело. Ідеться не про місяці, а про роки. Може, навіть про десяток років. Бренанові нема куди поспішати, він бо ж відьмак. А ти не зможеш так довго чекати, та й батьки не дозволять тобі марнувати свою молодість.

Кузина скрушно зітхнула:

— Я все розумію, Ейрін. Та однаково хочу спробувати.

— А я й не кажу, що це цілком безнадійно. Чоловіки непередбачувані, хтозна, як поведеться далі Бренан. Але ти маєш бути реалісткою і не покладати на свій задум великих надій. Бо інакше на тебе чекатиме гірке розчарування.

— Знаю. Та якщо я зараз нічого не зроблю, потім усе життя шкодуватиму. Так мені Ронвен наворожила.

— Правда? — зацікавилась Ейрін. — І коли?

— Учора ввечері. Я її ще з довнаха вмовляла, та вона довго впиралася, торочила, що не хоче втручатись у наші справи, боїться наврочити лихо. Але я не поступалась і врешті добила свого.

— Можу тільки поспівчувати бідолашній дівчині, — зауважила Ейрін. — Це взагалі дивно, що їй вдалося протриматись аж три дні. То що ж саме вона наворожила?

— Що Бренанове серце зболене й розбите. Що він ще не готовий до нового кохання, але я припущуся фатальної помилки, якщо відмовлюсь від боротьби за нього.

— Гм. Здається, Ронвен сказала тобі те, що ти й хотіла від неї почути.

— Я певна, що вона не збрехала, — переконано мовила Фіннела. — Після того ворожіння її цілий вечір трусило. Проте налякана не була — отже, пророцтво не містило нічого страшного, що вона могла б приховати від мене. З Ронвен легко мати справу, всі її почуття буквально написані в неї на обличчі.

— Ну, гаразд, нехай це справжнє пророцтво. Перевірити його на істинність все одно неможливо, бо воно персоніфіковане. Та чи від цього щось змінилось у твоїх намірах? Якби Ронвен наворожила, що всі твої намагання будуть марними, ти б відступилася?

Фіннела рвучко хитнула головою:

— Нізащо. Я була б дурна, якби відмовилася від такого шансу через якесь непевне ворожіння. Шкода, що я зараз не в Катерласі, тоді б усе було легше. От якби Бренан приїхав на Тір Мінеган... А знаєш, Ейрін, чому б тобі не запросити його до нас? — запропонувала вона, вдаючи, ніби лише зараз про це подумала, хоч мабуть, носилася з цією ідеєю впродовж останніх днів. — Може, тебе він послухає.

— Ні, не послухає, — відповіла Ейрін. — Бренан і ногою не ступить на мінеганську землю, поки тут буде Гвен, це ж очевидно. А вона затримається в нас щонайменше до осені. І він каже, що найстарші дозволять їй складати іспити не раніше монфовіра.

— А хіба на це потрібен їхній дозвіл? — здивувалась Фіннела. — Коли Гвен підтвердить вільне володіння всіма базовими плетивами, то зможе вимагати іспитів у будь-який час. Чи я щось наплутала?

— Ну, тут є певні тонкощі... А втім, твоя правда. Якщо Гвен твердо стоятиме на своєму, найстарші ніде не подінуться, будуть змушені поступитись їй. Хоча не думаю, що вона стане заперечувати проти їхнього рішення. З її листів я зрозуміла, що Гвен дуже рада повернутися на Мінеган і найближчим часом не планує його залишати. Але ти не журися, — втішила Ейрін кузину. — Ти зможеш побачитися з Бренаном улітку, коли поїдеш додому на канікули. Вчора він мені написав, що навесні збирається вирушити в подорож по Південному Абраду. Ясна річ, я відповіла йому, що він буде дорогим і бажаним гостем у Кардугалі. Тож тобі залишиться тільки домовитися з ним, щоб його візит до Ленніру збігся з твоїм перебуванням там.

— Я ще не знаю, чи поїду влітку додому, — сумно мовила Фіннела. — Найпевніше, що ні. Мабуть, залишуся тут.

— Чому?

— Бо потім тато може не відпустити мене назад. Скаже: повчилася й годі, час уже заміж виходити. І віддасть за того ж Падрайга. А я не хочу заміж, я хочу й далі навчатися.

Ще півроку тому Ейрін була б украй приголомшена, почувши від кузини такі слова. Але півроку тому Фіннела б нізащо

цього не сказала.

— І як ти поясниш батькам?

— Дуже просто. Скажу, що в морі мені кепсько, і ніскілечки не збрешу — ти ж сама бачила, як я мучилась по дорозі з Рондава. А плисти звідси аж до Бруахайла, ще й без відьом, буде втриє довше і втриє важче. Я б, звичайно, перетерпіла, але... Словом, нехай тато з мамою думають, що я й досі така розніжена, аж до дрижаків боюся морської подорожі. Ну, а іншого способу вчасно потрапити в Леннір не існує. Хіба що через Тиндаяр.

Ейрін згідно кивнула. Про поїздку суходолом через увесь Північний Абрад і мови бути не могло — дорога в обидва кінці забрала б усі канікули. У кращому разі, вдалося б вигадати якийсь тиждень, та й то не напевно.

— Воля твоя, сестричко, — сказала вона. — Я буду тільки рада, якщо ти залишишся зі мною влітку. Але не квапся з остаточним рішенням. Зачекай, подивись, як розвиватимуться ваші з Бренаном стосунки. Ану ж твої листи причарують його — я зовсім не виключаю такої можливості. А коли ти матимеш реальний шанс вийти за відьмака, твій батько й думати забуде про якогось там Падрайга.

Фіннела мрійливо всміхнулася.

— Ще б пак! Отримати такого зятя... — Та вже за мить вона спохмурніла і стиха зітхнула. — Знаєш, Ейрін, це жорстоко з твого боку. Щойно вмовляла мене не тішитися марними надіями — аж раптом затягла зовсім іншої пісеньки. Тепер уже ти обнадіюєш мене.

Спантеличена Ейрін обняла її за плечі.

— Даруй, сестричко, я трохи захопилася. Піддалася на твої емоції. Я справді дуже хочу, щоб у тебе все вийшло з Бренаном. Я бажаю тобі найбільшого щастя...

Розділ XIX

Гра лорда Фінвара

За звичайних обставин Рада Лордів збиралась на свої засідання у спеціально призначеній для цього Палаті Лордів, що була розташована в Цитаделі Високих Лордів. Однак, за давньою традицією, королів Катерлаху обирали в найстарішій будівлі Рінанхару — присадкуватій шестикутній вежі Гортир Дерґ, єдиній споруді, що збереглася від первісного замку Ріх на н-Ярхар. Вона стояла майже впритул до Королівського Крила і сполучалася з ним трьома різнорівневими ґалереями, а весь її горішній поверх займала Церемоніальна Зала, де проходили щоденні королівські прийоми.

Саме в цій залі напередодні ввечері було встановлено широким півколом двадцять сім крісел для лордів-радників, а вздовж чотирьох із шести стін тягся ряд стільців для запрошених на збори почесних гостей — знатних та впливових вельмож Катерлаху, які не належали до Ради, найвищих духовних осіб країни, повноважних представників іноземних держав і, звичайно ж, відьом. Якраз через них міністр двору, що розподіляв запрошення, мав велику мороку, бо за неписаним, але твердим правилом усі вони могли безперешкодно приходити на будь-яке засідання Ради. А оскільки зараз у Тахріні їх було аж тринадцятеро, то хоч лусни не вдавалося відшукати місця для ще шести поважних лордів, яких просто не можна було обійти увагою. Зрештою міністр домовився з Брігід і Альсою, що в перший день роботи Ради, коли очікувався найбільший ажіотаж, будуть присутні лише семеро відьом — а далі всі обмеження знімаються.

Шайна мала повне право претендувати на одне з цих місць, бо була четвертою за формальною старшістю, але вирішила не лізти поперед доросліших і досвідченіших сестер. Брігід оцінила таку поміркованість, та все ж узяла її з собою, як свою помічницю. Їм двом, а також Альсі, дісталися чи не найкращі гостьові місця, звідки було видно в обличчя всіх

лордів-радників, що дозволяло стежити за їхнім настроєм і на цій підставі судити, до якого рішення вони схилитимуться.

Утім, на початку засідання з таких спостережень не було ніякого пуття, оскільки більшість лордів відверто нудьгували. Як повелося ще з часів заснування Катерлаху, нові збори Ради відкривав перший духівник королівства. Наразі це був високопревелебний Нейфін аб Гавін, вельми охочий до слів панотець, який розтягнув свою вступну промову майже на цілу годину. Він скрупульозно перерахував усі чесноти покійного короля Енгаса, зробив ґрунтовний огляд його тривалого царювання, після чого взявся напучувати двадцяти сімох „мудрих і достойних мужів“, закликаючи їх відкинути власні амбіції, всі особисті та політичні упередження й керуватися виключно турботою про майбуття країни, добробут усіх її мешканців.

Нарешті перший духівник закінчив промову звичною формулою благословення й повернувся на своє місце. Присутні в залі пожвавішали, з облич лордів-радників збіг вираз глибокої нудьги. Від гурту міністрів та вищих придворних сановників, що стояли біля вільної від стільців стіни, відокремився майстер церемоній і підступив до підвищення, на якому стояв порожній трон. Він оголосив збори Ради відкритими, а відтак звернувся до чинного реґента королівства, Кивіна аб Енгаса, із запитанням, чи планує той особисто претендувати на престол або висувати чийось кандидатуру. Якби лорд Кивін відповів ствердно, майстер церемоній почав би питати про це в інших членів Ради, починаючи з найстаршого, Дорвана аб Рагнала. Проте ґраф Мерхирський підтвердив свою нейтральність і, згідно з правилами, посів трон, щоб головувати на цих зборах Ради Лордів.

Передовсім (також за правилами) він запропонував своїм колегам одностайно назвати ім'я нового короля. Певна річ, дива не трапилося, до одностайності в Раді було далеко, тож усі лорди завбачливо промовчали. Двоє писарів, що сиділи за столом правобіч підвищення з троном, хутко застрочили перами, фіксуючи на папері цей очевидний факт.

— У такому разі, панове,— промовив Кивін аб Енгас,— я

прошу вас вносити свої пропозиції.

Першим узяв слово сорокарічний Моркант аб Флін, граф Абертавський. Він підвівся зі свого крісла і гучно, щоб його легко розчули в усіх куточках зали, проказав:

— Від імені Князівства Абертав і Княжого Дому О'Дилвах я маю честь запропонувати корону Об'єднаного Королівства лордові Рігвару аб Ковґалу О'Гедвину, графові Ярвійському.

Цього й слід було чекати, оскільки Моркант аб Флін не лише належав до лоялістів, а й був зятем лорда Рігвара і завжди активно підтримував його. Так само прогнозовано Конлех аб Герант, граф Рондавський, висунув кандидатуру Авлайда аб Калваха. А граф Огирський, Гивел аб Хадар, запропонував на розгляд Ради Фінвара аб Дайхі.

Останнє не було для Шайни несподіванкою. Ще під час укладання угоди Лорд Фінвар наполіг на тому, що не стане відмовлятися від претензій на корону в перший же день, бо хоче зберегти обличчя і продемонструвати всім свою впливовість. І він її переконливо засвідчив: крім Гивела аб Хадара, його підтримав ще й Келин аб Деоріган, граф Коркайгський, а також п'ятеро виборних лордів, включно з меншим братом графа Огирського, Еїном аб Хадаром. Рівно стільки ж голосів здобув і Рігвар аб Ковґал, а от на користь лорда Авлайда висловилося лише двоє представників шляхетських зборів. Жоден інший граф, за винятком Конлеха аб Геранта, його не підтримав.

— Оце так несподіванка,— ледь чутно промимрила Брігід.— Хто б міг подумати...

Шайна цілком поділяла її подив. Із Фінваром аб Дайхі все було зрозуміло — прагнучи вийти з гри гідно, з високо піднятою головою, він на перше ж голосування мобілізував усі свої ресурси й досяг максимально можливого результату. А жалюгідні три голоси за Авлайда аб Калваха (чи то пак, чотири, враховуючи і його власний) стали справжнім сюрпризом. З усією очевидністю, прибічники графа Карвадонського вже наперед змирилися з його поразкою, а один з них, лорд Лейн аб Ваттайр від шляхетських зборів Князівства Ейгайнського, навіть поквапився перейти в табір майбутнього переможця і підтри-

мав Рігвара аб Ковґала.

Після цього лорди-радники мали розійтися для консультацій і вже по обіді знову зібратися для наступного голосування. Лорд Кивін якраз і збирався оголосити перерву, проте йому завадив Фінвар аб Дайхі. Давши знак, що хоче виступити, він важко підвівся, неквапно вийшов на середину зали й заговорив:

— Високоповажні панове! Щойно семеро з вас виявили мені надзвичайну честь, визнавши мене гідним стати на чолі нашого Об'єднаного Королівства. Ця честь тим більше висока, що протягом останніх тижнів країною ширяться чутки про мій нібито зв'язок з чорними чаклунами. Підозрюють, утім, не лише мене, а також і лорда Рігвара та лорда Авлайда разом з усіма нашими родичами й наближеними. З великою прикрістю мушу визнати, що на загал існують вагомі підстави для таких підозр, і щодо когось із вищезгаданих осіб вони таки справедливі.

Гладкий лорд зробив значущу паузу й обвів пильним поглядом не лише членів Ради, а й почесних гостей. У залі панувала напружена й сторожка тиша — досі про це точилося чимало розмов у приватному колі, але ще ніхто не порушував цієї дражливої теми на такому високому офіційному рівні.

— Сам я знаю, що не змовлявся з чорними, — повів далі Фінвар аб Дайхі. — І хоч не можу ручитися головою за кожну людину з мого оточення, та все ж певен, що жоден із них не став би робити мені такої ведмежої послуги. Проте, за всієї найглибшої поваги до лорда Рігвара і лорда Авлайда, я не можу так само бути впевненим у них та їхніх людях. Тому всі ці чотири тижні я багато думав над тим, як мені краще вчинити в такій ситуації. І всі ці роздуми привели мене до того, що є лише два прийнятні варіанти. Перший — самому виборювати корону, позаяк я, може, й не стану найкращим з королів, але, принаймні, не перебуватиму в згубній залежності від ворогів нашої країни і всього людства. Є, однак, і другий варіант — відкинути особисті амбіції, як закликав нас усіх високопревелебний Нейфін аб Гавін, і підтримати претендента, вільного від найменших підозр, того, хто за жодних обставин не піде

на змову з чорними чаклунами. Для мене це було непросто, та зрештою я поборов свою пиху і, дбаючи про добро Катерла-ху, вирішив не змагатися за престол. Принагідно висловлюю глибоку шану й безмежну подяку лордові Гивелу аб Хадару, лордові Келину аб Деорігану, лордові Еїну аб Хадару... — так він перерахував усіх сімох вельмож, що висунули його кандидатуру, — за виявлену мені довіру і закликаю їх іще раз довіритись мені, однастайно підтримавши мій вибір. — Лорд Фінвар знову зробив паузу, цього разу лише на секунду. — Від імені шляхетських зборів Князівства Фиршам я маю честь запропонувати корону Об'єднаного Королівства лордові Бренану аб Грифиду О'Мейніру, високому панові Тір Мінегану.

По периметру зали, де розташувалися почесні гості, урядовці та придворні, пробіг схвильований гомін. Члени Ради також були заскочені зненацька цією пропозицією і засовались у кріслах. А Шайна вражено прошепотіла:

— Що це він надумав?..

— Намагається виконати свою частину угоди, — так само пошепки відповіла Брігід, для більшої певності створивши легкі глушильні чари, щоб її слів не почули сусіди. — Але в нього нічого не вийде.

Альса, слід віддати їй належне, виглядала цілковито незворушною і мовчки, зосереджено дивилася на Фінвара аб Дайхі.

Першим із лордів-радників оголосився найстаріший, Дорван аб Раґнал.

— Шшо са маяшня, молотий шоловіше! — беззубо прошамкав він. — Се ш немошливо. Лошт Пшенан вітмовившя віт пше-тенсїй на пшестол.

— Не зовсім так, лорде Дорване, — відповів Фінвар. — Лорд Бренан лише вирішив відкласти свої претензії на майбутнє, а наразі поступитись лордові Рігвару. І завважте, це було його власне рішення, тут він пішов проти бажання своїх сестер-відьом, які прагнули чимшвидше всадовити його на трон. Дехто вбачає в такому вчинкові прояв невпевненості в собі, але я з цим не згоден. Навпаки, лорд Бренан продемонстрував зрілість, самостійність і розважливість — рідкісні риси для юна-

ка його віку. Згадайте, панове, себе в юності... Гм, хоч декому не треба й згадувати,— він кинув швидкий погляд на молодого графа Ейгаїнського,— але ви, лорде Кохране, розумієте, до чого я веду... Отож, панове, уявіть, що вам вісімнадцять років і ви маєте надію здобути корону Катерлаху. Це не якась там примарна, безплідна мрія, про що в народі кажуть „дурень думкою багатіє“, а справжній, реальний шанс, підкріплений усією міццю Відьомського Сестринства. Чи стали б ви сумніватися, вагатися, чи зупинили б вас цілком слушні міркування про те, що ви ще надто молоді й недосвідчені для керування такою великою, такою могутньою країною? Нехай кожен відповість сам собі на це запитання, а я не побоюся чесно й відверто визнати перед вами всіма, що напевно не встояв би перед спокусою.

Гладкий лорд зупинився, щоб перевести подих, і цим негайно скористався Ідвал аб Горонві, граф Ридихенський, який свого часу так завзято сватав старшого сина до Г'вен, що примудрився зіпсувати стосунки з більшістю вищих лордів. Вибувши з боротьби за престол, він не став долучатися до жодного з таборів і, як подекували, взагалі не збирався нікого підтримувати.

— Ви мене дивуєте, лорде Фінваре. Від кого, від кого, а від вас я цього не чекав. Відмовляєтеся від боротьби за престол, хоча маєте вже вісім голосів, рахуючи й ваш власний, усіляко розхвалюєте лорда Бренана... Невже відьми вас зачарували?

Певна річ, останні слова були мовлені жартома, проте ніхто з членів Ради не вичавив із себе навіть кволої усмішки. Усі вони не менше за Ідвала аб Горонві були спантеличені Фінваровим учинком. Граф Огирський сердито супився, його брат нервово жував кінчик свого довгого вуса, а граф Коркайгський марно намагався вдавати, ніби йому все байдуже. Ці троє явно почувалися пошитими в дурні, а от решта четверо лордів, що підтримали Фінвара аб Дайхі, були просто розгублені. Вочевидь, він таки попередив їх, що готує сюрприз, але не пояснив, який саме.

— На щастя, ні, лорде Ідвале,— із серйозним виглядом відповів Фінвар аб Дайхі.— Відьомські чари на мене не діють, і

моє ставлення до самих відьом нітрохи не змінилося. Я шаную Сестринство, але рішуче не сприймаю багатьох його політичних методів. Це ще одна причина, чому я відмовляюся претендувати на престол і закликаю всіх вас віддати свої голоси за лорда Бренана. Іншого виходу просто не бачу. Якщо королем стане хтось із теперішніх претендентів — чи то я, чи то лорд Рігвар, чи то лорд Авлайд, — він буде надзвичайно вразливим, бо над ним висітиме підозра у співпраці з чорними чаклунами. Відьми чинитимуть на нього тиск, контролюватимуть кожен його крок, втручатимуться в державні справи — і робитимуть це буцімто для захисту країни.

— Рано чи пізно професора аб Мередида схоплять, — зауважив старший син Дорвана аб Рагнала, лорд Лугайд, який разом з рештою братів випхав свого батька з Дінас Талбота і тепер сам порядкував у цій найпівнічнішій провінції Катерлаху, представляючи в Раді шляхетські збори князівства. — Його вже кожен собака на Абраді знає. І тоді все з'ясується.

— Так, можливо, схоплять, — погодився Фінвар. — Та чи справді все з'ясується? Я так не думаю. У Кованхарі вважають, що Фейлан аб Мередид лише виконував чиєсь доручення, він не така людина, щоб бути організатором змови, і міг навіть не знати, на кого працює. Та навіть якщо знає — чи скаже про це? А якщо й скаже — чи оприлюднять відьми його зізнання? Я в цьому дуже сумніваюся. Навпаки, майже певен, що вони приховують правду й оголосять, що при затриманні чорний професор намагався вчинити самогубство, тож довелося його впокорити.

— Ви так гадаєте, лорде Фінваре? — скептично мовив Дармад аб Махін, що був обраний до Ради від рондавської шляхти. — Але який у цьому сенс? Навіщо відьмам покривати злочинця? Надто ж коли ним виявиться новий король або хтось із його оточення.

Вгодоване обличчя Фінвара аб Дайхі розпливлося в поблажливий посмішці.

— Ви, лорде Дармаде, надміру ідеалізуєте відьом. Я з повагою ставлюся до ваших поглядів, але не поділяю їх. Безумовно, відьми чимало роблять для захисту земного світу від прислу-

жників Ворога, але передовсім вони дбають про свої інтереси. І в їхніх інтересах буде не викривати злочинця, а максимально скористатися ситуацією для посилення свого впливу на Катерлах. Якщо, боронь Диве, до змови буде причетний новий король, байдуже, прямо чи опосередковано, відьми шантажем примусять його до послуху, фактично перетворять на покірливу маріонетку. Варіант з графом для них також вигідний, вони матимуть у нашій Раді цілковито слухняну людину і водночас продовжуватимуть тиснути на короля, вдаючи, ніби й далі підозрюють його у зв'язках з чорними. А коли настане слушний час, без найменших зусиль зведуть лорда Бренана на престол.

Слухаючи гладкого лорда, Шайна ледве стримувала своє праведне обурення. Як він сміє так говорити?! Як йому тільки язик повертається зображати відьом безпринципними владолюбцями, ладними на будь-яку підлість задля досягнення поставленої мети? Він просто міряє їх на свій копил, бо не уявляє, що хтось може відмовитися від вигоди і вчинити інакше — чесно та порядно... Разом з тим, їй муляла неприємна, бентежна думка, що Фінвар усе ж має підстави для таких огидних припущень. Вони самі їх дали, коли пів місяця тому, видуривши в нього зізнання, пообіцяли мовчати в обмін на співпрацю.

— А ви пропонуєте вже зараз обрати лорда Бренана королем, — озвався Конлех аб Герант. — І поступитися відьмам без найменшого спротиву.

— Це буде не поступка, лорде Конлеше, — заперечив Фінвар аб Дайхі. — Я б назвав це кроком на випередження. Може, для вас і немає різниці, але для мене вона є, і досить істотна. Ви самі, навіть не підозрюючи того, назвали ключове слово: „обрати“... Панове, — продовжив він, звертаючись уже до всіх лордів, — ми мусимо подивитися правді у вічі й чесно визнати, що зараз востаннє обираємо короля. І незалежно від того, хто ним стане, наступні вибори вже будуть чистою формальністю, вони проходять під диктовку відьом. Тоді лорд Бренан фактично отримує корону з їхніх рук і буде їм цілком зобов'язаний. Я знаю, дехто з вас плекає надію, що до цьо-

го не дійде, бо найстарші відьми воліли б бачити лорда Бренана кередігонським королем. Але ваші сподівання марні — лорд Бренан надто розумний юнак, щоб повестися на їхні хитрощі, він нізащо не проміняє Катерлах на Кередігон. Гадаю, найстарші це зрозуміли, отож тепер усі зусилля відьом буде спрямовано на те, щоб переламати через коліно непокірливу катерлахську шляхту і зробити нашу країну легкою здобиччю для їхнього брата-відьмака.

Двадцятирічний Кохран аб Ґарет, ґраф Ейгайнський, рвучко схопився на ноги і гнівно мовив:

— Лорде Фінваре, майте на увазі: звинувачуючи відьом у підступних намірах щодо Катерлаху, ви, зокрема, звинувачуєте й мою тітку, леді Бронах вер Дилвен, а отже, завдаєте образи всій нашій родині.— Відтак звернувся до Кивіна аб Енга-са: — Пане голово, я пропоную зробити засідання закритим і продовжити обговорення без свідків.

— Це неприпустимо, лорде Кохране,— відповів ґраф Мерхирський.— За законом, усі офіційні процедури з обрання короля Катерлаху мають відбуватися прилюдно. Звичайно, ми можемо оголосити перерву для неформальних консультацій, але тільки після того, як вислухаємо лорда Фінвара і висловимо своє ставлення до його пропозиції.

Зашарівшись від збентеження, Кохран аб Ґарет сів на своє місце. А Фінвар нагородив його трохи зверхньою, та загалом доброзичливою усмішкою, і сказав:

— Лорде Кохране, я прошу прощення, якщо ненавмисне образив ваші родинні почуття. Насправді ж я ні в чому не звинувачую відьом, а лише *припускаю*, що вони *можуть* мати такі наміри. І вже вам судити, наскільки обґрунтовані мої припущення. Проте я гадаю, що ваше обурення викликали не так мої слова, як загалом ця чудернацька ситуація. Бо й справді, що ж це виходить: я, зі своїм критичним ставленням до відьом, закликаю проголосувати за лорда Бренана, а от ви, хоча маєте з відьмами приязні стосунки, в глибині душі бажаєте йому невдачі. Ця моя позиція важка й вистраждана, я мусив, образно кажучи, наступити на горло власній пісні, змирити свою гординю — бо ж наразі йдеться не про дріб'язкові особисті інте-

реси, а про майбутнє всього Об'єднаного Королівства. Панове, прийміть це, як факт: рано чи пізно лорд Бренан стане королем Катерлаху. Різниця лише в тому, хто дасть йому корону — ми, з власної волі, чи відьми, які в належний час вичавлять із нас потрібну кількість голосів. Гадаю, всім очевидно, що перший варіант набагато кращий за другий. Він дозволить нам не просто зберегти своє обличчя, а й зберегти вагу самої Ради Лордів, як державної інституції. Тоді новий король не розглядатиме нас, як збіговисько ображених недоброзичливців, що ладні за першої-ліпшої нагоди поквитатися з ним за своє приниження. Ні, ми будемо для нього партнерами, союзниками, спільно з якими він має керувати країною. За таких обставин юність і недосвідченість лорда Бренана вже не можна вважати недоліком. Навпаки, це обертається перевагою, бо дозволить нам правильно виховати молодого короля, зробити його мудрим та справедливим государем, прищепити йому повагу до наших звичаїв та традицій. Якщо ми не змарнуємо цей шанс і негайно ж візьмемося до справи, то через кілька років лорд Бренан уже не буде для нас чужим, а стане справдешнім катерлахцем.

Брігід мало не в захваті промимрила:

— От бісів покруч! Як хитро все завернув...

„А він таки має рацію,“ — подумала Шайна. — „Його мотиви, звичайно, корисливі, але аргументи щирі й справедливі... Ну, за винятком ламання через коліно та інших нахабних перебільшень.“

Фінвар аб Дайхі продовжував говорити, дотримуючись правила, що люди краще сприймають доводи, коли їх повторити кілька разів у різній формі. Час від часу його переривали запитаннями, зауваженнями або запереченнями, чим лише давали йому привід знову наголосити на всіх вигодах від негайного обрання Бренана королем.

Нарешті слово взяв Рігвар аб Ковгал, і в залі миттю вщухли всі перешіптування. На якусь секунду Шайні навіть здалося, що хтось наслав глушильні чари — бо від раптової тиші, яка враз заступила неголосний, монотонний, але нав'язливий шум, їй мовби заклало вуха.

Та потім граф Ярвійський хрипко прокашлявся, пригладив кістлявою рукою ріденьке сиве волосся на своїй голові, й заговорив:

— Лорде Фінваре, ваша несподівана шляхетність, я б навіть сказав, жертовність, поставила мене в украй ніякове становище. Як і лорд Ідвал, я міг чекати такого вчинку від кого завгодно, але не від вас. І що ж тепер накажете мені робити? Далі чіплятися за корону і дати людям поживу для балачок про те, що Рігвар аб Ковгал, мовляв, виявився ще жадібнішим до влади, ніж сам Фінвар аб Дайхі?.. Ні, я б не хотів на схилі віку зажити собі такої слави. Тому пропоную зараз оголосити перерву і звернутися до присутніх тут леді Альси та леді Брігід із проханням терміново написати лордові Бренану листа. Нехай вони повідомлять його про все, що в нас відбувається, і якщо він пристане на пропозицію лорда Фінвара, я йому поступлюся.

„От і все,“ — промайнуло в Шайниній голові. — „На цьому гра закінчиться...“

Гладкий лорд також це розумів. Але здаватися не збирався.

— Ми всі знаємо, яка буде відповідь, — сказав він. — Лорд Бренан напише, що цілком довіряє лордові Рігвару, не сумнівається в його непричетності до подій у Карсаллогу, тому не змінить свого рішення. Та коли ми поставимо його перед доконаним фактом, він буде змушений скоритись нашій волі.

— Але так не годиться, — озвався Флойд аб Дерег, граф Лімнахський. — Ми не можемо обрати лорда Бренана без його згоди. Він чітко висловив свою позицію, що воліє зачекати з претензіями на престол.

— Проте від самих претензій не відмовлявся, — наполягав Фінвар аб Дайхі. — І якщо лорд Рігвар без будь-яких передумов зніме свою кандидатуру, ми матимемо всі підстави проголосувати за лорда Бренана. Це єдиний для нас вихід.

Утім, було очевидно, що на більші поступки граф Ярвійський не піде. Він уже засвідчив, що не чіпляється за корону, але не й збирався зовсім усуватися від боротьби.

Тут підвівся Асгер аб Кайрадог, граф Тирогенський. Він на-

лежав до лоялістів, проте не підтримував Рігвара аб Ковґала через територіальну суперечку між їхніми князівствами. Власне, це була навіть не суперечка, а дріб'язкова тяганина довкола жалюгідного клаптика землі, чия приналежність стала сумнівною, відколи річка, по якій проходив кордон між цими двома катерлахськими провінціями, трохи змінила своє русло. Загалом, проблема не була варта й того паперу, який ґрафські урядники з обох боків змарнували на листування з цього приводу, однак лорд Асґер не хотів поступатись і твердив, що кордон має пересунутися слідом за річкою, а лорд Рігвар так само принципово наполягав на його незмінності відносно наземних орієнтирів. Саме тому ґраф Тироґенський був невдоволений рішенням Бренана не претендувати цього разу на престол, бо досі вельми тішився на думку про те, як його сусід спіймає облизня на виборах.

— Ви помиляєтеся, лорде Фінваре, є й інший вихід, — промовив Асґер аб Кайрадоґ. — Я, звісно, не поділяю ваших підозр щодо лихих намірів з боку Відьомського Сестринства, але цілком визнаю слушність решти наведених вами аргументів. Як і ви, я не сумніваюся, що рано чи пізно лорд Бренан стане королем, і так само переконаний, що за наявних обставин „рано“ буде краще, ніж „пізно“. Крім того, мене не менше за вас жахає думка про те, що з необережності ми можемо власноруч віддати корону Об'єданого Королівства людині, яка тим або іншим чином пов'язана з чорними чаклунами. З цієї причини я від самого початку підтримував лорда Бренана, а після його відмови взагалі вирішив ні за кого не голосувати, щоб зберегти чистим своє сумління. Але ви своїм мужнім учинком присоромили мене. Я усвідомив, що не можу залишатися осторонь і робити вигляд, ніби мене це не стосується. Водночас я розумію, що ваша пропозиція не набере належної кількості голосів, тому треба шукати компромісне рішення. Так, щоб у разі, коли новий король, попри наші сподівання, все-таки виявиться причетним до змови, авторитет Об'єданого Королівства загалом і нашої Ради зокрема зазнав якнайменших збитків. Відьми — наші вірні союзники, а проте вони представляють іншу державу, нехай і дружню нам, тому буде непра-

вильно повністю довірити їм нагляд за королем Катерлаху і фактично віддати його під їхню владу. За спиною короля має стояти той, хто цілком пов'язуватиме своє майбутнє з нашою країною і насамперед дбатиме про її інтереси — бо вони збігатимуться з його власними. Він повинен отримати досить широкі повноваження, щоб за потреби швидко вжити рішучих заходів і подолати кризу ще в самому її зародку.

— І як ви пропонуєте це зробити? — запитав Фінвар.

— Дуже просто: обрати зразу двох королів — теперішнього й наступного за ним. Панове! — Голос Асґера аб Кайрадоґа залунав урочисто й піднесено. — Від імені Князівства Тироґен і Княжого Дому О'Шіґрин я маю честь запропонувати корону Об'єднаного Королівства лордові Ріґвару аб Ковґалу О'Гедвину, ґрафові Ярвійському, та лордові Бренану аб Ґрифиду О'Мейніру, високому панові Тір Мінегану, за умови, що перший набуде всіх королівських титулів та повноважень негайно й невідкладно, а другий перебере на себе ці титули та повноваження після смерті вищеназваного лорда Ріґвара або в разі його неспроможності надалі виконувати королівські обов'язки.

Серед лордів-радників зчинився гармидер. Відразу кілька з них схопилися на ноги і наввипередки стали висловлювати свої сумніви та заперечення. У відповідь, ґраф Тироґенський спокійно й аргументовано доводив законність своєї пропозиції.

— Я просто не можу повірити! — приголомшено мовила Бріґід; вона зверталася до Альси, але Шайна розчула її. — Ці двоє явно змовилися.

Шайна збагнула, що це справді так. Надто вже вчасно ґраф прийшов на виручку Фінварові, та й сам гладкий лорд, як тепер було очевидно, всім своїм попереднім виступом готував ґрунт саме для цієї пропозиції. Однак інші члени Ради не могли цього запідозрити, бо не знали про обставини, які змусили Фінвара аб Дайхі припинити свої змагання за корону, і тим більше не здогадувалися про його угоду з Бренаном.

„Цікаво, що ж він пообіцяв ґрафові? Хоч, може, й нічого. Можливо, Асґерові видалася заманливою сама ідея затьмари-

ти лордові Рігвару всю радість від перемоги, перетворивши вже гарантоване йому царювання на таку собі подобу тривалого регентства, як перехідного етапу до сходження на престол справжнього, повноцінного короля — Бренана...”

Тим часом лорди-радники викликали до себе кількох урядовців, зокрема міністра права та голову Верховного Суду, і стали з'ясовувати в них юридичні аспекти пропозиції графа Тирогенського. Кивін аб Енгас не втручався в їхню дискусію, а тихо про щось говорив із першим міністром.

— Брігід,— уперше від початку зборів озвалась Альса,— я визнаю, що мало тямлю в політиці. Та невже й тобі не спадало на думку, що можна викинути такого коника?

— Ні, не спадало,— відповіла Брігід.— Мені й самій соромно. „Закон про королівську владу“ не дозволяє обирати наступного короля ще за життя чинного, але в ньому ніде не йдеться про заборону одночасно обирати і короля, і його наступника... Ну, тепер ми точно протиснемо це рішення.

— Якщо Бренан не стане заперечувати,— зауважила Шайна.

— Не стане. У кожному разі, я сподіваюся, що в Мораг вистачить кебети не надсилати нам листи з його запереченнями. А поки він повернеться, ми вже все владнаємо. І відступати йому буде пізно.

„Це трохи нечесно,“ — подумала Шайна.— „Але правильно. Пробач, братику...”

Суперечки між лордами поволі вляглися, і слово знову взяв Фінвар аб Дайхі.

— Панове, я відкликаю свою попередню пропозицію і від імені шляхетських зборів Князівства Фиршам маю честь приєднатися до пропозиції лорда Асґера аб Кайрадоґа О'Шіґрина, графа Тирогенського.

Не встиг він повернутися на своє місце, як уже підвівся Флойд аб Дерет:

— Від імені Князівства Лімнах і Княжого Дому О'Тревор маю честь приєднатися до пропозиції лорда Асґера аб Кайрадоґа О'Шіґрина, графа Тирогенського.

Рандил аб Флойд, слідом за своїм батьком, підтримав цю пропозицію від імені шляхетських зборів Лімнахського Князівства. Четверо виборних лордів, що були прибічниками Фінвара аб Дайхі, обмінявшись із ним поглядами, долучили свої голоси до вже наявних чотирьох.

Відтак настала тривала пауза, і Шайна вже була вирішила, що це все, тепер лорд Кивін оголосить перше засідання завершеним, члени Ради розійдуться на обідню перерву, а Брігід негайно візьметься обробляти лордів-лоялістів, схиляючи їх до потрібного рішення. Та, схоже, вони самі це розуміли, і де-хто з них, під впливом Фінварової промови, вирішив не давати відьмам приводу для тиску.

Першим висловився Дармад аб Махін:

— Лорде Рігваре, я не відмовляюся від свого голосу за вас, але вважаю за доцільне відкликати його від пропозиції лорда Морканта. Натомість, від імені шляхетських зборів Князівства Рондав маю честь приєднатися до пропозиції лорда Асгера аб Кайрадога О'Шіґрина, графа Тироґенського.

Його приклад наслідував ще один виборний лорд, Ехан аб Тігернах від Князівства Ридихен. Потім неохоче підвівся Кохран аб Гарет і віддав одинадцятий голос від імені Князівства Ейгайн і Княжого Дому О'Барфін. А тоді й представник ейгаїнської шляхти, лорд Лейн аб Ватайр, який годину тому відмовився від підтримки Авлайда аб Калваха на користь Рігвара аб Ковґала, вирішив бути до кінця послідовним — у тому сенсі, щоб за будь-яких умов залишатися на боці переможця.

„Ще два голоси,“ — подумки заклінала Шайна. — „Тільки два голоси...“

— Лорде Рігваре, — заговорив Кивін аб Енгас. — За звичних обставин є самозрозумілим, що претендент на престол голосує сам за себе. Проте зараз ситуація аж ніяк не звичайна, до того ж ваше ім'я фігурує відразу в двох різних пропозиціях. Тому прошу вас визначитись, на яку з них ви погоджуєтесь.

Граф Ярвійський з кам'яним виразом обличчям кивнув:

— Я погоджуюсь на пропозицію лорда Асгера.

„Один голос. Тепер один-єдиний...“

Брігід пильно дивилася на графа Абертавського, але той

мовчав і вдавав, що не помічає її погляду. Кивін аб Енгас підвівся з трону, проте не став оголошувати перерву, а спустився східцями вниз і звернувся до старого графа Талботського:

— Лорде Дорване, я передаю вам свої повноваження голови наших зборів і прошу засвідчити, що від імені Князівства Мерхир і Княжого Дому О'Бринмор я маю честь приєднатися до пропозиції лорда Асгера аб Кайрадога О'Шіґрина, графа Тироґенського.

Дорван аб Раґнал не став шкандибати до трону, щоб посісти його лише на якусь хвилину, а просто зі свого місця нерозбірливо проказав:

— Сим сасвітшую, шшо сього тня, тватсять тшугого шаквиша, оп опітній поші, Шата Лоштів Оп'етнаного Кошолівства Катешлах опшала тшитсять восьмим кошолем Катешлаху лошта Шікваша ап Ковкала О'Гетвина... хе-е, а такош опшала тшитсять тев'ятим кошолем Катешлаху лошта Пренана ап Крифита О'Мейніша.

Майстер церемоній тричі вдарив нижнім кінцем свого довгого жезла об мармурову підлогу і врочисто виголосив:

— Хай живе король! — Раніше цього вистачало, але наразі довелося наспіх вигадувати продовження. І придворний сановник непогано з цим упорався: — Хай живе лорд-наступник престолу!

Усі присутні повставали, і лорд Ріґвар, тобто вже король Ріґвар, неквапно рушив до трону, який відтепер належав йому. Певна річ, він не так уявляв свій тріумф і розумів, що решту свого життя муситиме ділити королівську владу, якої так домагався, з іншим, та все ж корона залишалася короною, і, за великим рахунком, йому не було на що нарікати.

Фінвар аб Дайхі з легкою, ледь помітною, але вкрай самовдоволеною посмішкою дивився на Альсу. Не складало особливих труднощів здогадатися, про що він думає.

— Мушу визнати, — тихо сказала Альса, — що свою частину угоди лорд Фінвар виконав. А тепер Бренанова черга.

Розділ XX

Лорд-наступник

— Напиши їм, що я не згоден, — наполягав Бренан. — Зараз же напиши, негайно!

— Та не писатиму я такої дурниці, — відповіла Мораґ. — Сам пиши... але я все одно не надішлю. Бо це просто тупо.

— І справді, Бренане, — підтримав її Ліам. — Тобі вже пізно відмовлятися. Цим ти нічого не змieniш, лише виставиш себе на посміх. Що сталося, те сталося, і вороття назад немає. Як кажуть у нас в Івидоні, поки коваль пиячив, кузня згоріла.

Нещодавно вони зупинилися на обід у придорожньому трактирі. Їхній супровід, що складався з восьми мінеганських ґвардійців, розмістився в загальній залі, а їх трьох огрядна господиня трактиру провела до окремої кімнати, призначеної для столування найповажніших гостей, запросила пригощатися вином і солодкими напоями, а сама подалася на кухню, щоб особисто простежити за приготуванням замовлених ними страв.

Якраз тоді Мораґ отримала листа від Шаннон. Зараз він, зібганий спересердя Бренаном, лежав посеред широкого обіднього столу, вкритого вишиваною скатертиною. Там було лише кілька рядків:

Дорогі Бренане й Мораґ!

Щойно Рада Лордів обрала короля. Як і очікувалося, ним став Ріґвар аб Ковгал. Та це суцї дрібниці. Головне інше — Рада проголосувала за те, що після Ріґвара, вже без нових виборів, корона відразу перейде до Бренана. Тож вітаю тебе, любий брате, хоч, мабуть, ти не дуже цьому зрадієш.

Це поки все, ніяких подробиць я не знаю, бо не була на зборах. А Шайна не стала нічого пояснювати, негайно побігла до себе, щоб написати вам листа. Чекайте на нього вже незабаром, а я закінчую, бо маю ще повідомити цю новину Ейрін, Давнайґ і Ріані.

Цілую вас обох.

Переказуйте мої вітання Ліамові.

Ваша Шаннон.

Ця звістка вкрай обурила Бренана. І зовсім не тому, що колись у майбутньому, років за п'ять, може, за десять, а як дасть Див, то й за всі п'ятнадцять чи навіть двадцять, він стане королем Катерлаху. Найбільше його розгнівало те, що відьми, які так завзято твердили про свою сестринську любов до нього, не дотримали обіцянки і таємними інтригами та хитрощами провели через Раду таке рішення. І, поза будь-яким сумнівом, Шайна була причетна до цього. Вона просто не могла не знати...

Бренан і без Ліамових слів розумів, що тут уже нічого не можна вдіяти, що всі його протести та заперечення марні, але й далі вимагав від Мораґ надіслати спростування. І водночас, десь у глибині душі радів, що зараз перебуває за півтора дні шляху від Тахріна, бо інакше б міг накоїти дурниць, про які згодом дуже б шкодував.

Невдовзі їм подали обід, і Бренан скерував усю свою лютю на смажену кабанятину, тушковану картоплю з грибами, тонко нарізані скибочки духмяного сиру і запечену в сметані рибу. А коли вони взялися до солодкого, нарешті надійшов очікуваний лист від Шайни, який Мораґ стала читати вголос.

Сестра досить детально і послідовно розповіла про всі події на зборах Ради. Вона сухо, без емоцій викладала факти, лише зазначила, що разом з Брігід та Альсою була приголомшена несподіваною ініціативою Фінвара аб Дайхі, а ще дужче її вразила пропозиція Асґера аб Кайрадоґа. Цим Шайна давала Бренанові зрозуміти, що вони не домовлялися з гладким лордом про цю виставу і вже тим більше не були причетні до його змови з графом Тироґенським. Проте чесно визнала, що Брігід таки мала намір натиснути під час перерви на деяких лордів-радників, але цього не знадобилося — усе вирішилось і без відьомського втручання.

Закінчивши читати, Мораґ відклала вбік листа, взяла зі своєї тарілки недоїдене тістечко і промовила:

— Я ж тобі казала, Бренане, що сестри тут ні до чого. Це

все Фінвар улаштував... Але ж дивина! — розгублено похитала вона головою. — Такого я не чекала. Він, звичайно, наплів про нас казна-що, звинуватив мало не в усіх смертних гріхах — але ж добровільно відмовився від своїх претензій і став на твій бік.

„Нікуди він не ставав,“ — похмуро подумав Бренан. — „Завжди був і завжди залишається на своєму боці, дбає лише про власну вигоду. І тепер я мушу або віддати Марвен за його сина, або просто подарувати йому чималий шмат відьомських земель...“

— Цікаво, — озвався Ліам, посьорбуючи з кухля пінисте пиво (у цьому плані він був типовим івидонцем і скептично ставився до вина), — як тепер тебе називатимуть? У Катерласі ж немає титулу принца.

— Щось вигадують, — сказала Мораґ. — Королевич, наприклад. — Тут вона зиркнула на Бренана й лукаво всміхнулася. — А бо ж королик, корольчук... Та жартую, жартую. Мабуть, називатимуть просто принцом. Називали ж так лорда Кивіна і чхати хотіли, що офіційно цього титулу не існує.

— А може, його запровадять, — припустив Ліам. — Коли вже Рада Лордів сказала „А“, то мусить сказати й „Б“, тобто визнати, що сьогодні Катерлах фактично перетворився на спадкову монархію.

Остання фраза навіяла Бренанові сумні думки про Ґвен, яка стала для нього недосяжною, про їхнє спільне життя, яке ще недавно здавалося таким реальним, а тепер перетворилося на безглузду фантазію, про їхніх дітей, які вже ніколи не з'являться на світ... Мораґ і Ліам відразу це помітили, але й далі поводитися так, ніби нічого не сталося. Вони знали, що Бренан воліє тримати свій біль у собі й не потребує ні розради, ні співчуття.

Мораґ знову повернулася до Шайниного листа і почала вголос розмірковувати, що ж іще, крім убоління за долю країни, змусило Фінвара аб Дайхі так різко змінити свою позицію, але її перервав стукіт у двері. Вона гукнула, що можна, і до кімнати ввійшов командир загону мінеганських ґвардійців, лейтенант Одар аб Їллан. У руці він стискав аркуш папе-

ру, від якого віяло свіжими поштовими чарами. Кожен офіцер Гвардії Тір Мінегану завжди мав при собі кілька таких аркушів з плетивом чекання, що дозволяло без найменших затримок одержувати відьомські накази.

— Пані, панове,— промовив лейтенант.— Вибачте, що потурбував вас, але щойно я одержав від леді Брігід розпорядження якнайшвидше роздобути королівський штандарт Катерлаху. Вона написала, що ви все зрозумієте.

— Так, лейтенанте, я зрозуміла. Це справді слушна ідея.— Мораґ спрямувала на Бренана запитливий погляд, той байдуже знизав плечима, тож вона не стала нічого приховувати.— Річ у тім, лейтенанте, що сьогодні Рада Лордів обрала лорда Рігвара королем, а лорда Бренана — наступником престолу.

Якщо Одар аб Іллан і здивувався, то жодним чином цього не показав. Натомість шанобливо вклонився Бренанові:

— Мої щирі вітання, ваша світлосте.

У відповідь Бренан лише мовчки кивнув.

— Я дуже сумніваюся,— заговорила Мораґ,— що десь неподалік знайдеться готовий королівський штандарт. Тому, лейтенанте, порадьтеся з господинею трактиру, де можна добути відріз шовку належного розміру. Бажано червоного кольору, але згодиться будь-якого, тоді я перефарбую його чарами. Також потрібні золотаві нитки, щоб вишити катерлахський герб. І знов-таки, підійдуть будь-які. Ви все зрозуміли?

— Так, пані.

Коли лейтенант вийшов, Ліам зауважив:

— Я маю шовкову сорочку. Правда, не червону, а зелену.

— А я маю шовкову сукню,— сказала Мораґ.— Проте їх прибережемо на крайній випадок, якщо лейтенант аб Іллан нічого не знайде. Хоч я думаю, що таки знайде. Він дуже справний служака.

Бренан почав був протестувати проти такого завзяття, але вона миттю урвала його:

— Ні, ти не розумієш. Це не пусте викаблучування, а данина поваги країні, яка в особі Ради Лордів визнала тебе своїм принцом — чи як ти там насправді називатимешся. Виступаючи під королівським штандартом, ти засвідчуватимеш, що

відтепер цілком належиш Катерлахові. Саме тому Брігід поквапилася віддати це розпорядження — бо знала, що без її підказки я не доумекаю.

По обіді їм довелося затриматись у трактирі, оскільки на Бренана посипалися листи-привітання від відьом, і він мусив бодай коротко відповісти на кожен із них. Згодом Брігід переслала йому листа від новообраного короля Рігвара, в якому той сухо і стримано ділився з ним своїми міркуваннями щодо їхнього спільного врядування. Коли Бренан прочитав його і разом з Мораґ та Ліамом став обдумувати відповідь, Брігід знову дала про себе знати — цього разу вже власним листом з порадами про те, що саме і як саме написати королю. Невдовзі схожі рекомендації надійшли й від найстаршої сестри Кейліон вер Маллайг, якій Брігід оперативно надіслала копію Рігварового листа.

Після цього Бренан остаточно переконався, що паперової роботи йому вистачить на всю решту дня, тому без заперечень пристав на Моражину пропозицію залишитись у трактирі до ранку. Все одно квапитись не було сенсу, бо він виїхав із Тахріна з таким розрахунком, щоб мати в запасі принаймні день на різні непередбачені затримки.

З листом до короля йому всіма силами допомагала Мораґ, мобілізуювши на це свої куці дипломатичні здібності. Втім, переважно вона працювала листоношею — надсилала до Брігід кожен новий абзац, який потім повертався з виправленнями та зауваженнями. Загалом, Брігід могла й сама скласти всього листа, а Бренанові залишилося б тільки переписати його власним почерком. Проте навіть пропонувати цього не стала, за що він був дуже їй вдячний.

На щастя, Мораґ не довелося марудитись ні з фарбуванням шовкової тканини, ні з вишиванням на ній геральдичного єдинорога — символу Катерлаху. Одар аб Іллан з'ясував у господині трактиру, що за годину звідси по бічній дорозі мешкає один дрібний поміщик, чий дід свого часу служив прапорщиком у Королівській Гвардії — причому не десь-інде, а саме в королівські роті. За катерлахськими звичаями, гвар-

дійські офіцери, що виходили в почесну відставку, серед інших подарунків отримували зокрема й штандарт, під яким несли службу, тож лейтенант негайно вирушив до згаданого поміщика й повернувся назад зі справжнім, хоч і благоденним від часу штандартом. Останнє не було великою проблемою — Мораґ, удавшись до чарів, повернула потьмянілій вишивці колишній золотий блиск, додала вицвілому полотнищу червоної барви і наклала на нього скріплювальне плетиво, щоб воно, бува, не розірвалося на сильному вітрі. А десь через півгодини по тому до трактиру примчав середній син поміщика, шістнадцятирічний Гамішін аб Бедвир, і запропонував свої послуги прапороносця. Він планував навесні вирушити до Тахріна і там найнятися на військову службу, тому, порадившись із батьком, вирішив не втрачати такої блискучої нагоди зарекомендувати себе. А Бренан розважив, що катерлахський шляхтич, хай навіть не військовий, краще пасуватиме до катерлахського королівського штандарту, ніж мінеганський ґвардієць.

Листи від відьом надходили всю другу половину дня, і їхня злива вщухла лише ввечері, коли чи не кожна сестра, що володіла поштовими чарами, вже висловила йому вітання. Дослухавшись Моражиної поради, Бренан написав зразок листа, призначеного для всіх відьом, з якими він не був особисто знайомий і не вів регулярного листування, а потім йому залишалося просто додати належне ім'я. Через те найбільше роботи припадало саме на Мораґ, яка надвечір дуже втомилася, надсилаючи в різні кінці Абраду Бренанові відповіді й раз по раз створюючи нові чари чекання для наступних вітальних листів.

Останній лист, що надійшов йому того дня, був від Фіннели. Певна річ, вона також привітала його, але цим не обмежилась і м'яко, ненав'язливо дала кілька слушних порад, ґрунтованих на її власному досвіді, як принцеси. А певніше, на досвіді її братів-принців — як позитивному, Лоґановому, так і негативному, Делвиновому.

Дарма що лише вчора ввечері вони з Фіннелою обмінялися листами, Бренан з великою приємністю написав їй перед

сном аж три сторінки, а вранці, чекаючи на сніданок, додав іще дві. Мораґ не стала з нього кепкувати, однак, надсилаючи Ейрін листа, хитрувато всміхалася. Бренан здогадувався, про що вона думає, але нітрохи цим не переймався. Нехай собі думає, що забагається, а йому до цього байдуже. Насправді він зовсім не шукав у Фіннели втіхи, просто читати її листи й відповідати на них було дуже *затишно*. По дорозі з Тилахмора до Тахріна між ними склалися товариські стосунки, яких, на щастя, не зіпсувала негарна Фіннелина витівка на його з Шайною день народження. Поїхавши на Тір Мінеган, Фіннела іноді писала йому, її листи були розумні, вдумливі і водночас веселі та безтурботні. Таке поєднання надзвичайно подобалося Бренанові...

Після сніданку вони вирушили в дорогу з наміром дістатись надвечір до міста Пенбедир, де від Карвадонського тракту відгладжувався Ейгаїнський, що якраз і вів до мети їхньої подорожі. Юний Гамішін аб Бедвир гордо їхав попереду зі штандартом, засвідчуючи цим, що супроводжує королівську особу. Ні в кого із зустрічних не виникало питань, що ж це за така особа, позаяк учорашні відвідувачі трактиру вже встигли рознести по всіх околицях звістку про появу в Катерласі не лише нового короля, а й принца-наступника.

І якщо раніше прості люди ставилися до Бренана хоч і шанобливо, але відсторонено, вбачаючи в ньому лише чужинця-відьмака, що заміряється на катерлахський престол, то тепер їх ніби підмінили. До їхньої шанобливості зненацька додалося благоговіння, а колишня холодна чемність змінилася щирою приязню й запопадливістю.

— От бачиш,— прокоментувала Мораґ,— а ти боявся. Народові багато не треба, він невибагливий. Йому цілком досить того, що лорди в Тахріні визнали тебе за свого. А отже, ти справді свій — і тут більше нема чого обговорювати.

На обід вони зупинились у великому селі, яке широко розкинулося по обидва боки дороги. Земля, що її обробляли місцеві селяни, належала Відьомському Сестринству, тож тут Бренана вітали вдвічі приязніше, бо він, до всього іншого, був їхнім паном. Зустрічати його хлібом-сіллям вийшов цілий на-

товп гарно вбраних людей на чолі зі своїм старостою, який після імпровізованої церемонії вшанування провів дорогих гостей до тутешньої корчми, де на них уже чекало щедре чакування. За обідом їм грали сільські музика, і Бренан, украй зворушений такою гостинністю, дуже радів, що це село не фігурує в його угоді з Фінваром аб Дайхі. Він знав це напевне, бо воно належало до Королівської Області, а Брігід, з огляду на стратегічну значущість столичного регіону, не поступила-ся тут жодним маєтком.

Набагато пишніший, хоч уже й не такий щирий прийом чекав на Бренана в Пенбедірі. Це невелике місто входило до складу Карвадонського Князівства, тож тамтешні мешканці були трохи засмучені, що їхній граф не став королем, але це зовсім не завадило їм виказати свою шану принцові Катерлаху. Як і передбачала Мораґ, ні в кого не виникло жодних сумнівів, як його називати — навіть попри те, що Рада Лордів так і не наважилась офіційно запровадити цей титул.

Увечері, під час бенкету, влаштованого місцевою шляхтою та міською старшиною на честь Бренана, надійшов черговий лист від Брігід, до якого додавалася копія щойно ухваленого Радою і вже підписаного королем „Закону про лорда-наступника престолу“. Коли бенкет закінчився, Бренан уважно ознайомився з текстом цього документа. Щодо деяких моментів він був змушений звертатися за консультацією до Мораґ, але в більшості формулювань розібрався сам і загалом був утішений результатом. Повноважень йому надали небагато, та й то вони переважно супроводжувались умовою „за дорученням короля“, „з відома короля“ або „спільно з королем“, а за найголовніший обов’язок було поставлено „грунтовне й систематичне вивчення катерлахського права, досконале оволодіння мистецтвом державного врядування, старання студіювання історії Об’єднаного Королівства, знайомство з його звичаями та традиціями“. У цьому контексті згадувався куратор, призначений Радою з-поміж вищих лордів, і Бренан ніскі-лечки не сумнівався, що ним стане Фінвар аб Дайхі.

Серед нечисленних виняткових повноважень лорда-наступника зазначалася, зокрема, „координація діяльності Відьом-

ського Сестринства на теренах Об'єднаного Королівства“. Та-ким рішенням Рада вбивала відразу двох зайців. По-перше, враховувала можливість, що новий король або хтось із його наближених виявиться причетним до змови з чорними чаклунами, і намагалася пом'якшити наслідки пов'язаного з цим скандалу, представивши все так, що тоді відьми діяти-муть не самі по собі, не на власний розсуд, а за вказівкою за-конно вповноваженого на це лорда-наступника. По-друге ж, таке положення закону, нехай і суто формально, підпорядко-вувало відьом, що наразі перебували в Катерласі, королівській владі в особі Бренана.

— Хитро придумано,— зауважила Мораґ.— І головне, що ми не маємо підстав для заперечень — ти ж бо наш брат-відьмак. Хоча, звичайно, заперечували б, якби цей закон не було ухвалено *ad hoc*.

— Як-як? — перепитав Бренана.

— Це такий лейданський правничий термін,— пояснила вона.— У даному випадку він означає, що закон виписано кон-кретно під тебе і його дія не поширюватиметься на якогось ін-шого лорда-наступника, скажімо, на твого старшого сина. Хо-ча я переконана, що ти будеш єдиним лордом-наступником, а вже твої діти цілком офіційно матимуть титули принців та принцес.

Бренан насилу стримав важке зітхання, знову згадавши про Гвен, і повернувся до вивчення закону. Наостанок його розважив пункт про обов'язок лорда-наступника престолу ре-гулярно здійснювати поїздки до інших країн, представляти там державні інтереси Об'єднаного Королівства й налагоджу-вати дружні стосунки з чужоземними володарями. Безсум-нівно, на цьому наполіг король Ріґвар, аби мати гарний при-від бодай на два-три місяці щороку позбуватися Бренанової присутності в Катерласі. Але цей його намір нітрохи не супе-речив бажанням самого Бренана, який ще не вгамував своєї спраги до мандрів.

— Навесні вирушу в дипломатичну подорож по Південно-му Абраду,— сказав він Мораґ і Ліамові.— Налагоджуватиму стосунки з тамтешніми королями. І неодмінно завітаю в Лен-

нір — Ейрін дуже розхвалювала свою країну.

— Підгадай так, щоб застати на канікулах принцесу Фіннелу, — порадив йому Ліам, по-змовницькому підморгнувши. — Вона буде рада тебе бачити.

Цього вечора Бренан знову отримав від Ейрін Фіннелиного листа і так само, як учора, перш ніж лягти спати, написав їй розлогу відповідь...

У Пенбедирі Бренанів почет збільшився мало не втричі за рахунок молодих шляхтичів, які, за прикладом Гамішіна аб Бедвира, зголосилися супроводжувати його до Ейгайна. Отож тепер у їхньому загоні переважали катерлахці, як це й годилося для оточення лорда-наступника катерлахського престолу.

Бренана дуже дивувало, що ніхто з них (як, власне, й усі, кого вони зустрічали по дорозі) ні на мить не піддав сумніву його високий і досі нечуваний у Катерласі статус, ніхто не зажадав підтвердження, дарма що Мораґ мала при собі надіслану відьомською поштою грамоту з офіційним рішенням Ради Лордів. Їм просто вірили на слово; а точніше, вірили синьочервоним одностроях мінеганських гвардійців, які свідчили про те, що з ними їде не просто знатна жінка, а відьма. І попри своє різне ставлення до відьом, часом навіть вороже, люди не припускали й думки, що вона може так нахабно брехати.

Утім, довго приймати Моражині слова на віру нікому не довелося. На другий день після від'їзду з Пенбедира їхній загін випередили урядові кур'єри, що мали наказ довести до відома підданих, що в них з'явився новий король разом із наступником престолу. Хоч зазвичай усі звістки про найважливіші події в країні розходились інакше. Завдяки відьмам, про них негайно ставало відомо в столицях усіх князівств (за винятком хіба Рондава, чий граф через свою знамениту скнарість не запрошував до себе на гостину відьом), а вже звідти інформація надходила до найдалших куточків Катерлаху. Проте зараз половина відьом, що мешкали в княжих містах, з'їхалися до Тахріна, а решта на цей час вирушили провідати сестер у сусідніх країнах, отож вісті довелося поширювати старим дідівським способом — від центру королівства до периферії.

Незважаючи на те, що чисельність загону істотно зроста, він не став рухатися повільніше, оскільки всі нові супутники Бренана були дужими й витривалими молодими людьми. З Пенбедира до Ейгайна вони доїхали за неповні чотири дні, що було досить пристойно для зимового часу, і майже на цілу добу випередили корабель, на якому пливли Бренанові кузини в супроводі сестер Моркадес вер Ріган і Мірген вер Евлін. На щастя, перший місяць зими був не дуже суворим, повноводна Авон Гір і не думала замерзати, тому їм не довелося сходити на берег і продовжувати подорож суходолом.

В Ейгайні вже кілька днів знали про обрання Бренана наступником престолу. На відміну від решти княжих столиць, тут цю звістку отримали оперативно, бо сестра Рошін вер Фрайг, вирушаючи разом з молодим графом Кохраном до Тахріна, завбачливо залишила вдосталь аркушів з чарами чекання. Це був один із проявів особливого ставлення Сестринства до Дому О'Барфін. Як правило, за кожен швидкий лист правителі мусили віддячувати відьмам щедрими дарунками (а якщо без чемних викрутасів, то просто платити); зате кровній рідні Бронах вер Дилвен чимало магічних послуг діставалося задарма. Правда, Бренан підозрював, що тут і не пахне сентиментальністю, це просто наслідок угоди, укладеної з Бронашиним батьком ще тридцять шість років тому. Якщо прості люди цілком задовольнялися тим, що отримували за доньку-відьму маєток, а в деяких країнах і шляхетський титул, то знатні й могутні лорди витискали з цієї ситуації по максимуму, не обмежувалися лише землями та грошима, а виторговували і собі, і своїм нащадкам чималі відьомські преференції.

Ще на в'їзді до міста Бренана з великою помпою зустріли Кохранові брати та сестри на чолі із сімнадцятирічним Монаганом аб Гаретом, який залишився за старшого на графському господарстві (їхня матір два роки тому вийшла заміж за старого вдівця Бардира аб Тага, герцога Карвиського, і переїхала до Тір Алминаху). Гостей супроводили до палацу, де згодом, після належного з дороги відпочинку, відбувся святковий бенкет. Монаган усадовив лорда-наступника на чільне місце, що належало його старшому братові (і Бренан, заздале-

гідь попереджений про це Мораґ, не став протестувати), сам сів поруч, а з іншого боку, в кріслі господині дому, яка разом з чоловіком перебувала в Тахріні, вместилися п'ятнадцятирічна графівна Міріш. Для Бренана це виявилось важким випробуванням, бо вона весь вечір пряла його очима, знай загравала з ним, а хильнувши маленький келишок вина, стала навпростець розпитувати, чи має він якісь шлюбні плани після розриву заручин із Гвен. Бренан довго викручувався, не давав певної відповіді, розуміючи, що однозначне „ні“ перетворить цю дражливу ситуацію на геть нестерпну, та зрештою втомився відбиватись і, вдавши, ніби порядно захмелів, по-секрету розповів (не називаючи, звісно, імені) про одну чарівну південську принцесу, з якою має намір одружитися.

Засмучена такою відповіддю Міріш перестала діяти Бренана подальшими запитаннями, а незабаром сказала, що вже втомилась, і пішла з бенкету. А Монаган прокоментував:

— Ви правильно вчинили, лорде Бренане. Міріш дуже набридлива і ніяк інакше не відчепилася б. Сьогодні я цілий день умовляв її бути стриманою, але вона не послухалась. Частково це Кохранова провина — того ж дня, коли до леді Гвенет повернулась Іскра, він поквапився написати нам, що тепер віддасть за вас голос лише в обмін на ваші заручини з Міріш. Але проголосував і так... Маю визнати, ви провели досконалу комбінацію. Спершу відмовилися від престолу, поступились лордові Рігвару, а після цього він уже не мав іншого вибору, як пристати на пропозицію графа Тироґенського. Розумів, що з його боку буде просто непорядно й далі наполягати на своєму одноосібному обранні.

Бренан не став нічого заперечувати. За останні дні така версія подій утвердилась майже на офіційному рівні. Головним героєм королівських виборів став Асґер аб Кайрадоґ, відтіснивши на другий план Фінвара аб Дайхі, чию відмову від претензій на престол і виступ на підтримку Бренана схильні були розглядати, як несподіване свідчення того, що він усе ж має совість, хоч і воліє тримати її під сімома замками в похмурому підземеллі жадоби та безпринципності. Загалом, Фінварові гріх було нарікати, бо крім переконливої демонстрації

своєї впливовості (а сім голосів за його кандидатуру — це таки не жарт), він значно покращив свою репутацію в очах лояльної до відьом шляхти, став уповноваженим від Ради Лордів у питаннях освіти наступника престолу (тобто, тим самим куратором, що згадувалося в законі), а до всього іншого, миттю стихли будь-які балачки про його можливу причетність до змови з чорними.

Ще передучора Бренан отримав від Фінвара аб Дайхі листа, в якому той вітав його з обранням і розлого пояснював причини, чому сам відмовився претендувати на престол. Поза сумнівом, лист призначався для того, щоб упередити можливі підозри в таємних домовленостях, і тому Фінвар з ним не крився, а спершу зачитав його чорновик усім рідним та наближеним, буцімто бажаючи порадитись із ними, у чистовому варіанті врахував деякі їхні зауваження, а з проханням надіслати його звернувся до Норін вер Гвенер, що цілком виправдано зажила собі слави найбалакучішої з усіх катерлахських відьом.

Наслідки цього не забарилися — як написала сьогодні вранці Шайна, зміст листа вже набув розголосу, і його жваво обговорювали у вельможному товаристві. А особливо пильну увагу привернула до себе зроблена ніби мимохідь пропозиція розглянути можливість заручин між Фінваровим старшим сином Туахалом і Бренановою кузиною Марвен. Таким чином гладкий лорд готував ґрунт для виконання другої частини їхньої угоди, залишаючи саме її існування в глибокій таємниці. Власне, в цьому питанні його наміри цілком збігалися з бажанням самого Бренана, який теж не хотів, щоб про цю угоду стало відомо широкому загалові.

— А та південська принцеса, — трохи згодом поцікавився Монаган, — це ж леді Фіннела вер Ріс, так?

— Можна сказати, що й так, — вирішив не хитрувати Бренан. — Тільки про наші майбутні заручини я все вигадав. Просто вона перша спала мені на думку. Отже, ви чули про неї?

— Авжеж, чув. Ще б пак не чути — принцеса, чаклунка і відьмина двоюрідна сестра. А ще її дуже нахваляю в своїх листах тітка Бронах. Мовляв, і розумна, і вродлива, і вишукана, просто зразкова наречена. Кохран збирався був написати її ба-

тькові, лордові Рісові аб Тирнану, листа з пропозицією віддати її за мене, але я його відмовив.

— Чому? — запитав Бренан.

Монаган сторожко роззірнувся і, переконавшись, що їх ніхто не підслуховує, відповів:

— Не хочу спіймати облизня. Я ж лише графів брат, а мій родинний зв'язок з відьмою тут нічого не важить, бо леді Фіннела й сама має родичку-відьму. Крім того, це безглузде сватання могло б зіпсувати наші стосунки з королем Тір Алминаху. Ми з Ігеласом аб Дегланом уже твердо домовилися, що влітку, коли його сестрі Бринхільд мине п'ятнадцять, вона стане моєю дружиною, і я не бачу підстав руйнувати цю угоду. Як ми з Кохраном ще були хлопчиками, дід навчав нас, що політика — це мистецтво можливого, і князям не годиться ганятися за журавлями в небі, така розкіш дозволена лише простим людям. Ми ж мусимо задовольнятися синицями у жмені... — Юнак стиха зітхнув. — І дід знав, що говорить. Чверть століття тому він мав реальний шанс стати королем, відьми всіма силами допомагали йому, бо пов'язували з ним і його сином, нашим батьком, плани на утвердження в Катерласі спадкової монархії. Але всіх відьомських зусиль виявилось замало, і дідові забракло лише одного-єдиного голосу. Якби зайвий голос знайшовся, все склалося б інакше, і ця думка ніколи не давала спокою нашому батькові. На відміну від діда, він не зміг примиритися з реальністю, все мріяв про журавля в небі, думав лише про наступні вибори короля, прагнув здобути авторитет серед вищих лордів і через те кидався в різні пригоди. Остання з них — спроба повернути під владу Катерлаху Лаврадирські острови — коштувала йому життя. Ви, мабуть, чули цю історію.

— Так, чув, — сказав Бренан, хоч насправді не знав жодних подробиць; йому було відомо лише про сам факт загибелі Гарета аб Фіннагана під час невдалого морського походу на Інісойд Лаврадир. — Співчуваю вашій втраті.

— Дякую. — Монаган відпив з келиха ковток вина і мигцем глянув на жонглерів, що учворяли посеред зали карколомні трюки на догоду бенкетувальникам. — Мій батько, без сумні-

ву, був видатною людиною. Та на свою біду, він народився сином не того графа.

— Перепрошую? — не збагнув Бренан.

— Наше князівство континентальне,— пояснив Монаган,— і завжди славилось своєю сухопутною армією. Але на суші Катерлах давно не воював і в найближчому майбутньому не воюватиме. От якби наш рід правив одним із приморських князівств, то батькові вдалося б зібрати більший флот, ніж той, з яким він вирушив на Лаврадири. Тоді, можливо, досяг би успіху. Лаврадириці й самі раді повернутися під владу Катерлаху, їм геть не подобаються нав'язані ейдальцями південські порядки. Вони мало не щороку надсилають до нас делегації з проханням про допомогу, тому рано чи пізно нам доведеться вирішувати цю болючу проблему... А ви що думаєте з цього приводу?

— На жаль, поки нічого,— чесно зізнався Бренан. Він не хотів відповідати хитрими викрутасами на щирість свого співрозмовника.— Я ще дуже кепсько орієнтуюся в багатьох питаннях, які для кожного катерлахця здаються очевидним, і саме з цієї причини вирішив поступитися лордові Рігвару. Зараз це питання в його компетенції. Ну, а я можу лише переказати вам позицію леді Ейрін вер Гледіс, яка вважає, що з боку її діда, герцога Рувінського, то була несправедна війна, і захист одновірців став для нього просто зручним приводом для загарбання чужих земель.

— Он як? — здивувався Монаган.— Досить несподівано для онуки Амона аб Гована... А ви що, не довіряєте її судженням?

— Чому ж, довіряю. Але не висловлюю її думку, як свою, бо хочу скласти власну — на підставі знайомства з усіма фактами, а не лише з їх тлумаченням.

— Так, це правильно,— не став заперечувати молодий графич.— В ідеалі правильно. А з іншого боку, королі та князі не в змозі особисто розібратись у всіх питаннях, з яких мають ухвалити рішення. На це їм просто забракне і часу, і сил. Тому в більшості випадків доводиться покладатись на думку міністрів та радників.

— Але є питання, в яких конче необхідно розбиратися осо-

бисто,— зауважив Бренан.— Це питання війни та миру, життя і смерті. Такі справи я розглядатиму в найменших деталях, від початку й до кінця.

— Тоді на вас чекає багато роботи, лорде-наступнику,— сказав Монаган.— Дуже багато...

Корабель з Марвен і Грайне прибув наступного дня недовдзі після другої по півдні. Ще на світанку сестра Моркадес повідомила листом орієнтовний час, коли вони допливуть до Ейгайна, згодом уточнила його, а о пів на другу написала, що їм залишилося менше години. Тож Бренанові не довелося цілий ранок нервувати в непевному очікуванні і надсилати вниз по річці патрульних, щоб вони сповістили його про наближення корабля. Останнього листа від Моркадес він отримав, уже готуючись до від'їзду, і негайно, але без зайвого поспіху, вирушив з графського палацу до розташованого на околиці міста річкового порту.

Коли корабель став наближатися до берега, Бренан розгледів на його палубі двох молодих на вигляд жінок, вдягнених надто легко для сьогоднішньої морозної погоди. Поруч із ними стояли дві темноволосі дівчинки в ошатних і, напевно, дуже дорогих шубках. Менша з них була десь така на зріст, якою він пам'ятав старшу; ну, а старша вже сягала маківкою вище плечей обох відьом — яких, до речі, не можна було назвати низенькими. Обидві дівчинки дивились у бік Бренана; менша несміливо махала йому рукою, а от старша стояла майже нерухомо.

„Великий Диве, як вони вирости!“ — подумав Бренан.— „А Марвен майже доросла. Стала справжньою красунею. І така схожа на тітку Лінед...“

Нарешті корабель причалив, і матроси перекинули на берег широченький дерев'яний місток. Бренан не став далі чекати і мало не бігцем перейшов по містку на палубу. Менша з дівчат після коротких вагань кинулась йому назустріч, то-ненько пропискотіла „Бренане, братику!“, обхопила руками його за тулуб і притулилася обличчям до грудей. Він обійняв її й став гладити по голівці.

— Грайне, рідненька, нарешті...

Між тим, одна з відьом, що мала розкішне руде волосся, легенько підштовхнула вперед старшу дівчинку. Марвен підійшла до нього і схилилась у досить вишуканому, як на її тепле вбрання, уклоні:

— Моє шанування, ваша світлосте.

Бренан рвучко схопив її за руку і стиснув маленьку долоньку в своїй руці.

— Ой, Марвен, облиш! Яка там світлість! Для тебе я просто брат... Я так скучав за вами, дівчата. Мені вас так бракувало... І мені дуже, дуже шкода через те, що сталося. Я просто не маю слів, як мені прикро...

Грайне тихенько заплакала, продовжуючи тулитись до Бренана. Марвен не зронила ні сльозинки, лише гірко зітхнула і врешті перестала чинити опір, дозволивши Бренанові пригорнути її до себе.

— Ну, як ви доїхали? — запитав він за хвилю. — Все гаразд?

— Так, братику, — урвавши схлипування, відповіла Грайне і підняла до нього своє заплакане личко. — Леді Моркадес і леді Мірген були дуже добрі до нас. Правда ж, Марвен?

Марвен мовчки кивнула, вивільнилася з Бренанових обіймів і, видобувши з рукава шуби хустинку, стала дбайливо витирати вологе від сліз сестрине обличчя. Тим часом до них наблизились обидві відьми і привіталися з Бренаном. Як він і думав, рудоволоса була Моркадес вер Ріган, а чорнява — Мірген вер Евлін.

— Рада нарешті зустрітись, брате, — приязно мовила Моркадес. — Хоча, завдяки нашому листуванню, мені здається, що ми вже давно знайомі.

— Мені теж так здається, сестро, — чемно відповів Бренан.

— А в мене таке враження, ніби я знаю тебе змалечку, — сказала Мірген, пильно вдивляючись в його обличчя. — Тобі ж відомо, що Шайна була моєю вихованкою?

— Так, сестро, відомо. І хочу подякувати тобі, ти добре подбала про неї. А вам обом, сестри, моя глибока дяка за вашу турботу про дівчат.

— Нема за що, Бренане,— відповіла Моркадес.— Ми ж робили це для тебе, для нашого брата. Ну то що, ходімо на берег?

Вони перейшли з корабля на пристань, де на них уже чекала графська карета, яку Монаган ще вранці завбачливо надіслав до порту. Моркадес і Мірген не стали в неї сідати, сказавши, що воліють проїхатися верхи. Бренан допоміг кузинам забратися до середини, зачекав, поки вони вмотяться, а тоді заліз сам і влаштувався навпроти них. Та щойно карета рушила, Грайне пересіла поруч із ним і знову притулилася до нього. Бренан обняв її за плечі й сказав:

— Зараз ми їдемо до палацу графа Ейгаїнського. Його самого там немає, він зі своєю графінею зараз у Тахріні, зате є його брати й сестри. Найменший з них такий, як ти, Грайне, а ще є дівчинка твого віку, Марвен.

— Вони принци і принцеси?— запитала Грайне.

— Ні, графічі та графівни. Ще їх називають княжичами й князівнами.

— А ми зустрічалися зі справжніми принцями та принцесами. У Майнані. І з королем та королевою. А ще з королевою-матір'ю. Вони переказували тобі вітання. Правда, думали, що ти теж станеш королем... А чому ти не став, Бренане?

— Бо вирішив, що ще молодий. Бути королем дуже відповідально, для цього треба навчитися багатьом речам. От я і вчитимусь.

— Леді Моркадес так само казала. Але я чула, як вони з леді Мірген говорили, що це через Гвен.

— Це також правда,— визнав Бренан.— Гвен змалечку виховувалась, як принцеса, і разом ми б упоралися з королівськими обов'язками, але...— Він не стримався й зітхнув.— Вона знову стала відьмою, тому більше не могла бути моєю нареченою.

— Ми знаємо,— сказала Грайне.— Відьмам заборонено виходити заміж. Та це нічого, братику, знайдеш собі іншу. Легко знайдеш. Тепер ти принц, коли-небудь станеш королем — а яка дівчина не хоче стати королевою.

Марвен скупо всміхнулася на таке наївне, хоча, загалом, слухне міркування, але не промовила ні слова. Вона й раніше

була замкненою, неговіркою, намагалася не виказувати своїх почуттів, тримала їх у собі, а пережите лихо, судячи з листів сестер Моркадес і Мірген, лише загостило ці її риси. З обома відьмами Марвен була незмінно чемною та слухняною, виконувала всі їхні настанови, дослуховувалася до всіх їхніх порад, старанно навчалася під їхньою орудою, але завжди зберігала дистанцію, не дозволяла їм зазирнути собі в душу. На відміну від неї, жвава й відверта Ґрайне не крилася зі своїм горем, частенько плакала на згадку про рідних, але швидко втішалася, майже миттєво переходила від смутку до веселощів, і під впливом нових вражень її біль від цієї втрати потроху вшухав, притирався, втрачав свою колишню гостроту...

— Марвен, пам'ятаєш того листа,— звернувся Бренан до старшої з кузин,— де я писав, що підшуковую тобі нареченого серед юних катерлахських лордів?

Щоки дівчини легенько зашарілись, а погляд збентежено заблукав по кареті.

— Так, пам'ятаю,— відповіла вона, намагаючись говорити рівно й безпристрасно, але легеньке тремтіння в голосі виказувало її хвилювання.— Дякую за турботу про мене... А ти вже когось обрав?

— Власне, про це я й хотів поговорити,— сказав Бренан. Насправді він зовсім не хотів про це говорити, надто ж зараз, коли вони щойно зустрілися. Але вибору не було, бо ще вчора Кохран аб Ґарет надіслав своїм братам і сестрам листа, в якому, серед іншого, згадував про Фінварові плани засватати Марвен за свого сина Туахала. І було б геть небажано, якби сама Марвен почула це від когось стороннього.— Тобі щось відомо про лорда Фінвара аб Дайхі?

Марвен ствердно кивнула:

— Так. Леді Моркадес називала його твоїм головним суперником.

— А ще казала, що він дуже хитрий і підступний,— втрутилася Ґрайне.— Вона думала, що це він найняв тих розбійників з лихим чаклуном викрасти нас, але недавно, коли тебе зробили принцом, передумала. Розповідала нам, що лорд Фінвар дуже допоміг тобі, навіть умовляв інших лордів зразу обрати

тебе королем.

— Так і було,— підтвердив Бренан.— Фінвар аб Дайхі виявився непричетним до того злочину. Це ще не означає, що ми стали добрими друзями, але наше суперництво залишилося в минулому.— Промовляючи ці слова, Бренан розумів, що радше видає бажане за дійсне. Фінвар мав великі амбіції і з відмовою претендувати на престол аж ніяк їх не позбувся, просто тепер шукатиме інші способи задовольнити свою надмірну жагу до влади.— Лорд Фінвар дуже заможний і могутній чоловік, впливовіший за багатьох катерлахських графів, а може, навіть за всіх. Тому я мушу налагодити з ним гарні стосунки — якщо не приятні, то хоча б шанобливі, це піде на користь країні. На щастя, лорд Фінвар поділяє мою думку, тому вже написав мені листа і висловив готовність співпрацювати зі мною та королем Рігваром для добра Катерлаху. А все це я веду до того, Марвен, що на знак примирення він запропонував заручити з тобою свого сина Туахала.

Якщо Марвен і збиралася поставити Бренанові цілком природні за таких обставин запитання, то не встигла, бо її випредила менша сестра:

— А цей Туахал уже дорослий?

— Ні, Марвенин одноліток. У хвероді йому буде дванадцять.

— Він гарний?

— Загалом, так. Досить вродливий, височенький, стрункий. Про його вдачу сам я судити не можу, бо ніколи з ним не спілкувався, але за відгуками інших людей він чемний, вихований і розумний.

— Старший син? — не вгавала Грайне.

— Так, старший,— відповів трохи здивований Бренан; він не чекав такого практичного запитання від дев'ятирічної дівчинки.— Коли-небудь Туахал успадкує більшу частину батькових статків.

— Це добре,— задоволено кивнула Грайне.— Як віддавати-меш мене заміж, теж знайди мені старшого сина.

— Гаразд,— пообіцяв Бренан, погладивши її по голівці.— Шукатиму тільки старшого. Середніх і менших навіть не роз-

глядатиму.— Відтак знову перевів погляд на Марвен.— Ти тільки не бійся, я не збираюсь тебе ні до чого примушувати. І квапити також не буду. От приїдемо до Тахріна, там ти познайомишся з Туахалом, часто спілкуватимешся з ним, гарненько знаєш його — тоді й вирішиш щодо заручин. І як скажеш, так і буде, це я тобі твердо обіцяю. Тож, повторюю, не бійся, не переживай, усе буде гаразд.

— Я й не боюся,— сказала Марвен.— Ти ж бажаєш нам з Грайне добра. А ми маємо слухатися тебе, бо ти тепер старший у нашій сім'ї.

Трохи повагавшись, вона пересіла до Бренана, по інший бік від сестри, і він обійняв її за плечі.

— Так, сестричко, ми сім'я. І я дбатиму про вас, хай що станеться. Я зроблю все, щоб ви були щасливими.

Розділ XXI

Повернення меншої сестри

Незважаючи на те, що йшла друга половина місяця рагви-ра, в абервенському порту було майже по-літньому людно і гамірно. Тепла течія робила судноплавання по Океану Івирид доволі комфортним навіть посеред зими, і цим західне узбережжя Північного Абраду вигідно відрізнялося від східного, де морське життя не те, щоб геть завмирало, але істотно знижувало свою активність у зимовий період. До того ж Абервен був одним зі світових центрів мореплавства й успішно конкурував, як з Дінас Ірваном і Карфирдіном, так і з розташованими значно південніше Рондавом, Ейнахом, Еврахом, Бруахайлом, Глахавом, Рувіном та Айхіном.

Гвен зійшла з корабля нелегко, прихопивши із собою лише сумку з найнеобхіднішим, а про решту її речей, що містились у двох валізах, як водилося, мала подбати портова управа. Нікого із сестер у порту не було, на що Гвен і розраховувала, бо вчора ввечері, коли надсилала останні листи подругам та приятелькам, навмисно написала, що прибуде на Тір Мінеган лише по обіді. Вона не хотіла, щоб їй влаштували святкову

зустріч, а воліла прибути на рідну землю звично й буденно, ніби два роки тому просто вирушила в подорож Абрадом, а не покинула острів розбита і спустошена, без найменшої надії коли-небудь повернутися сюди.

І хоча Гвен умовила капітана при вході в бухту не надсилати на берег традиційного сигналу „відьма на кораблі“, це їй не допомогло. Люди на набережній відразу второпали, хто вона така, і передовсім до неї наввипередки кинулися візники, пропонуючи свої послуги. Проте Гвен не стала винаймати ні брички, ні карети, бо вони були надто повільні, а скористалася люб'язністю лейтенанта портової варти, який радо поступився їй конем. У своїй завзятості він збирався був відрядити з молодією відьмою кількох гвардійців для почесного супроводу, але вона переконала його відмовитися від цього задуму.

Вулиця Беллах Фаррагол, що вела з порту до міста, була, як і всі головні вулиці Абервена, широкою та просторою, тож Гвен могла швидко гнати позиченого коня, не ризикуючи ні з ким зіштовхнутися. Колючий крижаний вітер рвучко бив їй в обличчя, кусав щоки та підборіддя, але сльози, що застеляли їй погляд, були не від нього.

„Я вдома!“ — твердила вона собі. — „Вдома, вдома, вдома!.. І тепер я відьма. Я знову відьма!..“

Хоча відтоді минуло вже десять днів, Гвен досі не до кінця вірила своєму щастю. Наяву вона розуміла, що те неймовірне диво, яке з нею сталося, цілком реальне, але щоночі її мучили страшні сни, де вона була відьмачкою. Тоді Гвен прокидалася нажахана, мерщій перевіряла свою нову Іскру, а потім тихенько плакала від радості, що їй це лише наснилося...

У середмісті вона мусила стишити ходу коня, бо рух тут був набагато жвавіший, та й видавалося невивічливим стрімголов проноситися повз зустрічних чаклунок, не відповівши бодай кивком на їхні щирі вітання. А доїхавши до Беллах-на-Гвайр, зустріла перших відьом — чотирьох дівчат-підлітків дванадцяти-тринадцяти років. Сьогодні був довнах, вільний від занять день, отож менші сестри могли із самого ранку гуляти, де їм заманеться.

Дарма що в такому віці дівчата швидко ростуть і дуже мі-

няються зовні, Ґвен миттю впізнала в них Олвен, Елінір, Шарлу та Енніш, які й два роки тому були нерозлийвода. Щоправда, минулого місяця між ними були виникли палкі суперечки через Первісну Іскру, та врешті-решт Олвен змирилася з прикрим для себе фактом, що менші подруги не збираються поділяти її ворожого ставлення до Ейрін, і знову прийняла їх до свого товариства.

З радісним верещанням усі четверо кинулися до Ґвен через вулицю, тому їй довелося зупинитись і зійти з коня, щоб по черзі обняти їх і запевнити, що також щаслива їх бачити.

— А Бронах говорила, що ти будеш лише після обіду, — сказала Елінір. — Ти ж обіцяла написати зранку, коли точно прибуває корабель. Ми всі збирались у порт, щоб зустріти тебе.

— Дякую, сестрички. Даруйте, що так сталося. Капітан не розраховував, що за ніч ми так багато пройдемо, ну а я вирішила не підривати нікого зрання. Зрештою, ви й так мене перші зустріли.

Оскільки до Тах Ерахойду залишалося вже недалеко, Ґвен не стала знову сідати на коня, а далі пішла пішки. Дівчата супроводжували її й наперебій розпитували, що вона відчувала, коли до неї повернулася відьомська сила, чи відрізняється її нова Іскра від попередньої, а коли так, то чим саме, як тепер їй даються чари, чи все в неї виходить по-старому, чи щось доводиться перевивчати — і таких питань було безліч. Ґвен охоче відповідала на них, бо говорити про це було приємно, ба більше того — їй просто не терпілося поговорити про це з кимось, хто міг би бодай частково її зрозуміти. Дорóгою вона шкодувала, що так квапливо залишила Тахрін, не спробувавши вмовити котрусь із тамтешніх сестер поїхати разом з нею. Мораґ, Шаннон і Норін ніби й були не проти супроводжувати її, але Ґвен дала їм надто мало часу на роздуми. Ліама ж вона сама відмовила від цієї подорожі, бо він, через відсутність хисту до чарів, міг затримати її в дорозі. А листи, хай навіть це швидкі відьомські листи, не годні були замінити живого спілкування...

— На жаль, я не дуже добре пам'ятаю колишній рівень твоєї сили, — сказала Олвен. — Зараз він вищий чи нижчий?

— Наскільки я можу судити, точнісінько такий самий,— відповіла Ґвен.— Попервах був нижчий, але по дорозі до Рон-дава зрівнявся з попереднім і на цьому стабілізувався. За логікою, мав би ще трохи зрости, відповідно до мого віку, але ці два роки я не розвивала своєї сили, тож усе правильно.

— А сестра Неріс, кажуть, була слабенькою відьмою,— зауважила дівчина.— Виходить, і справді сила Іскри залежить лише від її носія.

— Авжеж, усі Іскри однакові,— підтвердила Ґвен.— За винятком, звичайно, Первісної.

Олвен досадливо скривилась, а Шарла дозволила собі зловтішно захихотіти. Проте миттю вгамувалася, коли старша подружка кинула на неї похмурий погляд.

Перед самим Тах Ерахойдом їм зустрілася доросла відьма — сестра Ґлай вер Есильт, учителька медицини. Вона накинулася на Ґвен, мов шуліка, і тут-таки, посеред площі, оповила її густим павутинням найрізноманітніших діагностичних чарів. Усі вони засвідчили, що Ґвен цілковито здорова, але Ґлай цим не задовольнилась і стала наполягати на тому, щоб негайно провести ґрунтовне дослідження в її медичній лабораторії.

— Зі мною все гаразд, сестро,— відбивалась від неї Ґвен.— Альса мене відразу перевірила, майже три години промордувала...

Проте Ґлай не поступалася:

— Так то було ще коли, дороженька. Потім ти десять днів провела сама, без нагляду... Ох, я ж і лаяла Альсу за таку недбалість! Написала їй усе, що про неї думаю, а вона через це так образилася, що й досі не відповіла мені жодним словом. І головне ж, не схаменулася, не поїхала тобі навздогін, а спокійнісінько лишилась у Тахріні. Можна подумати, там від неї якась користь була, вона ж геть нічого не тямить у політиці... Та й ти, Ґвен, утнула велику дурницю. Ніхто не вимагав, щоб ти негайно поверталася на Тір Мінеган, могла б і зачекати кілька днів, знайти собі супутницю. Твоєю новою Іскорою не можна легковажити — це ж унікальне, неймовірне явище, за нею треба пильно наглядати, берегти її. А ти, мабуть, усю до-

рогу чарувала направо й наліво, нехтувала моїми порадами.

Не бажаючи й чути подальших заперечень, вона покликала найближчого гвардійця з двірської варти, наказала йому подбати про лейтенантового коня, а сумку з речами передати прислузі, й повела Гвен до північного крила Тах Ерахойду. Тим часом Олвен та її подруги чимдуж помчали до південного крила, щоб першими повідомити сестрам новину.

Утім, вони напевно забарилися з цим, оскільки розмова з Глай відбувалася на площі, куди виходили вікна з коридорів житлових поверхів і з урядових кабінетів, отож чимало людей у палаці могли їх помітити. Принаймні, найстарша сестра Кейліон вер Маллайг точно помітила, бо перестріла їх ще на першому поверсі й нітрохи не здивувалася, побачивши Гвен. Вона обняла її, привітала з поверненням, а відтак звернулася до Глай:

— Сестро, я наперед знаю все, що ти мені скажеш, тому не варто марнувати слів. Загалом, я згодна, що Гвен потребує пильної уваги з твого боку, але дозволь дівчинці бодай відпочити з дороги. Вона вже протрималася десять днів, якимсь переживе і ще один.

Глай задля годиться посперечалася трохи, та зрештою поступилася, приречено зітхнула, лагідно поплескала Гвен по плечу і, кинувши наостанок осудливий погляд на старшу з найстарших сестер, подалася собі до сходів. А Кейліон сказала:

— Я не стану тебе надовго затримувати, менша. Треба лише виконати одну просту, але важливо формальність. Ходи зі мною.

Вони разом рушили коридором до східного кінця крила. По дорозі їх нагнала одна з дорослих менших сестер, двадцятирічна Альфід вер Гелед, що саме була тут у якихось справах, а згодом до них приєдналася Евлін вер Бетан, сестра-наставниця з рослинної та тваринної магії. Обидві відьми, з огляду на присутність Кейліон, не стали зупиняти Гвен, лише швиденько, на ходу обняли її й запевнили, що дуже раді за неї.

Невдовзі всі четверо ввійшли до порожньої Зали Літописів, що перебувала під суто символічною вартою двох гвар-

дійців і цілком реальною охороною потужних захисних чарів, що не пропускали сюди нікого, крім носіїв Відьомської Іскри. Кейліон підвела Гвен до стола з Реєстром Сестринства і промовила:

— Досі ще жодна відьма не записувалася тут двічі. Але обставини склалися так, що ти вже не можеш називатися Гвенет вер Меган О'Рігнах. Твоя колишня Іскра тепер належить меншій сестрі Дайрін вер Гвенет, а ти отримала свою нову Іскру від сестри Неріс вер Дирдрі, тому, за нашими законами та звичаями, маєш бути Гвенет вер Неріс і продовжувати її відьомський рід О'Мірендар.

Тамуючи несподіване хвилювання, Гвен сіла в крісло й розгорнула важку книгу. На двісті сімнадцятій сторінці вже був її запис, зроблений майже сім років тому. Відтоді ще десятьом меншим сестрам минуло тринадцять і, відповідно, з'явилося ще десять записів, які заповнили й наступну, двісті вісімнадцяту сторінку, де залишилося місце тільки для однієї сестри. Гвен узяла перо і дбайливо вписала туди:

Гвенет вер Неріс, народжена в Карфирдіні, що в Королівстві Івидон, 14 хверода 1675 року М.Д., в сім'ї Конлайда аб Даґрина і Енайґ вер Логан.

— От і все, формальності ми залагодили,— сказала сестра Кейліон.— Я маю багато про що поговорити з тобою, зокрема, хочу з'ясувати твої наміри стосовно іспитів. Але сьогодні тебе не чіпатиму, це зачекає. Відпочивай, спілкуйся із сестрами, а з усіма справами розберемося згодом.

Наступні години виявилися приємними, але трохи обтяжливими. Щойно рознеслася звістка про Гвенине повернення, геть усі без винятку сестри, які зараз перебували в Абервені, захотіли негайно побачитися з нею і привітати зі здобуттям нової Іскри. Не залишились осторонь навіть Ерліш вер Гвенет і Меган вер Шайна — найближчі їй за віком дівчата, які раніше терпіти її не могли, бо вона постійно дерла перед ними носа, вихваляючись своєю силою та успіхами в навчанні, і частенько кепкувала з їхньої недолугості. Проте вони вияви-

лися незлопам'ятними — чи, радше, просто пробачили їй усі образи з почуття жалю до неї, коли вона стала відьмачкою, а тепер вирішили не згадувати минуле, почати все з чистого аркуша. Гвен була дуже вдячна їм за це й записяглася собі більше ніколи не збиткуватися з них, навіть якщо вони й далі дратуватимуть її своєю нездарністю, помноженою на лінощі.

Під час обіду Ерліш та Меган запросили її до свого столу, який поділяли із сімнадцятирічною Шонайд. Гвен пристала на їхню пропозицію, але згодом, коли подали солодке, пересіла до Ейрін та її подруг. Із цими дівчатами її стосунки завжди були теплі та приязні; на відміну від Шайни, вона ніколи не гордувала товариством молодших за себе сестер, навіть мала серед них улюблениць, зокрема, Морін і Арвен. Ну, а з Ейрін її взагалі пов'язувала міцна дружба, дарма що вони познайомилися лише на початку цієї осені.

І до обіду, й під час обіду Гвен не вдалося нормально поговорити з Ейрін, бо в їхню розмову постійно хтось втручався. Та й, власне, вона однаково не могла б сказати їй найголовнішого, поки був ризик, що їх хтось почує, тому відклала це на потім. Коли обід закінчився, Гвен вибачилася перед дівчатами, які сподівалися ще бодай ненадовго потримати її в своїй компанії, сказала, що збирається трохи відпочити, й пішла до свого помешкання на четвертому поверсі. Його так і залишили за нею, оскільки вона, попри втрату Іскри і від'їзд (як гадалося, назавжди) з Тір Мінегану, зберігала за собою титул високої пані та всі відьомські привілеї і протягом цих двох років продовжувала фігурувати в офіційних документах Сестринства.

На вхідних дверях помешкання вже висіла нова табличка „Гвенет вер Неріс“, а всередині в усіх кімнатах було чисто прибрано, свіжо, в повітрі носився ледь відчутний квітковий аромат. У передпокої Гвен виявила не лише сумку, яку привезла сама, а й обидві свої валізи з корабля. Вона не стала їх негайно розбирати, просто перенесла до спальні й видобула із сумки чисту зміну одягу та косметичне приладдя. Потім пройшла до мильні, наготувала собі ванну і довгенько пролежала в гарячій воді, надолужуючи втрачене за ті дні, що їх провела в

морі. У Рондаві Гвен не хотіла марнувати часу, чекаючи, коли нагодиться великий корабель, тому сіла на перший же бриг, який ішов до Тір Мінегану. А там не знайшлося нічого схожого на ванну; та й місця в найбільшій і найрозкішнішій каюті вистачало лише для вузьких, хоч і глибоченьких, дерев'яних ваганів.

На щастя, її ніхто не турбував. Схоже, сестри, які з тих або інших причин ще не встигли поспілкуватися з нею, вирішили зачекати з цим до вечора, а зараз дати їй спокій. Гвен досхочу поніжилась у ванні, потім надягла пухнастий рожевий халат, повернулася до спальні і, влаштувавшись на м'якому ослінчику перед дзеркалом, висушила чарами та розчесала своє коротке русьве волосся. Ще того знаменного дня, коли в ній відродилася відьомська сила, вона рішуче й безжально обрізала довгі коси, вважаючи їх геть непрактичними. Вони були потрібні лише для того, щоб відповідати уявленням простих катерлахців про те, як повинна виглядати знатна пані та майбутня королева; але їй більше не доведеться ні під кого підлаштовуватися, тепер вона може бути сама собою, ким і була завжди, відколи з'явилася на світ. Бути просто відьмою...

Відчувши, що вже повністю суха, Гвен одяглася й заходилась перекладати свої речі до шафи. Вона привезла з собою лише невелику їх частину, і не тільки тому, що не хотіла обтяжувати себе в дорозі. Ці речі нагадували їй про останні два роки, проведені без Іскри, і вона вирішила взяти лише найпотрібніші з них — а згодом і їх замінити на нові.

Коли Гвен закінчувала розбирати валізи, почувся стукіт у двері. Миттю визначивши особу гості (як же приємно мати повну відьомську силу!), вона поквапилася впустити її. Ввійшовши до передпокою, Ейрін нерішуче промовила:

— Вибач, якщо невчасно, але язикаті Морін і Брі не дали нам поспілкуватися. От я й подумала...

— Ні-ні, все гаразд, — урвала її Гвен, проводячи до вітальні. — Тобі я завжди рада, бо ти... Ой, до дідька обережність. — Вона рвучко обняла Ейрін і палко прошепотіла. — Дякую тобі за все! Я твоя вічна боржниця. Спершу ти врятувала моє жалюгідне відьмаче життя, а тепер подарувала мені життя відьом-

ське.

Дівчина вивільнилася з її обіймів і спантеличено закліпала очима.

— Ти серйозно, Гвен? Невже справді віриш у цю дурницю? Навіть Мораґ мусила визнати, що поквапилася з висновками, а ти... на тебе я й подумати не могла. У жодному листі ти не обмовилася про це ні словом. Навіть натяку в них не було.

— Листи міг хтось прочитати,— пояснила Гвен.— І прошу тебе, не вдавай святу невинність. Я не просто вірю, я *знаю*, що ти доклала до цього руку. Знаю від самого початку. Тієї ночі я бачила тебе вві сні. Ти схопила зірку з неба, вклала її мені в груди, а потім притулила пальця до вуст і промовила: „Тільки нікому не кажи, хай це буде нашою таємницею.“ Ще якийсь час я лежала в напівсні, виразно відчуваючи твою недавню присутність, а тоді остаточно прокинулась — і виявила в собі Іскру. Я певна, що не марила, це точно. Якоюсь мірою мій сон відображав дійсність. Можливо, ти й сама цього не усвідомлювала, а зробила все, коли спала.

Ейрін приречено зітхнула й похитала головою.

— Ні, я не спала. І зробила це цілком свідомо... Тільки не питай про деталі. Що менше ти знатимеш, то краще.

Гвен дуже хотіла почути, як же це сталося, але стримала свою цікавість і вирішила не наполягати. Розуміла, що рано чи пізно Ейрін сама їй усе розповість — тоді, коли буде до цього готова.

— Гаразд,— погодилась вона,— нічого не питатиму. Найголовніше я й так знаю. Саме тобі я завдячую всім, що в мене є — і життям, і силою.

— Ой, прошу, не треба,— мало не благально мовила Ейрін, умостившись на м'якому дивані біля вікна.— В обох випадках з мого боку не було ніякого подвигу, ніякої самопожертви. Я, власне, майже нічого й не робила. Тоді, на Іхелдиройдському тракті, лише на короткий час поділилася з тобою своєю Іскрою, і ми про це вже не раз говорили. А коли до мене прилетіла Іскра сестри Неріс, щоб я знайшла їй нову відьму, то я просто вказала на тебе. От і все, більше нічого.

— А могла ж і не вказувати,— зауважила Гвен.— Ти ж ро-

зуміла, як це ризиковано, розуміла, що тебе негайно запідозрять. І якби тобі не вдалося ошукати Кейліон та Івін, ти потрапила б у дуже кепську ситуацію.

Ейрін пустотливо всміхнулася:

— Я була певна, що зможу викрутитись. Одна з переваг виховання принцес у тому, що їх змалечку навчають переконливо брехати й уміло прикидатися. В усякому разі, дід та батько мене цього навчали. Пояснювали, що це загалом негарно, але бувають ситуації, коли доводиться... Та годі вже про мене. Краще розкажи, що збираєшся робити далі. Кейліон говорила з тобою про іспити?

— Ще ні, сказала, це зачекає,— відповіла Гвен, присівши поруч із Ейрін.— А я й не кваплюся. Мені нема куди поспішати. Абрад я вже бачила, тепер хочу знову пожити на Тір Мінегані. І якщо найстарші вирішать, що тепер я формально нова відьма, тому мушу починати зі складання заліків з усіх базових плетив, хай так і буде, я не стану заперечувати.

— Івін розповідала, що на цьому наполягають Лорна і Майрен. А Левелла, Енид і Аверлін дотримуються іншої думки. Вони пропонують вважати, що ти схилила на попередніх іспитах, і не враховувати той час, коли була відьмачкою. Тоді ти зможеш вимагати нових іспитів лише в середині монфівіра.

Гвен стенула плечима.

— Я й на це згодна. Кажу ж тобі, що нікуди не кваплюся. Я ніде не була такою щасливою, як тут, на Тір Мінегані. Залюбки навчатимусь далі, тим більше що найстарші доповнили програму новими плетивами з поборювання чорних чарів. Якщо ти не проти, попрошу сестру Кейліон, щоб вона дозволила ходити разом з тобою на інфернальні сили.

— Авжеж я не проти,— жваво відповіла Ейрін.— Буду тільки рада твоєму товариству. Кейліон дуже цікаво веде заняття, тобі має сподобатись.

— Напевно сподобається. Раніше я дуже шкодувала, що вона не наставниця, у неї ж такий величезний досвід. А ще я хочу поглибити свої знання з теорії передбачень. Тебе ж навчає Івін?

Ейрін видимо збентежилась і відвела погляд.

— Ні. Івін вирішила, що мені буде краще займатися з провидицею, і запросила Глініш вер Лейфар. Я тобі про це не писала, щоб не навіювати сумних спогадів.

— Так, розумію,— сказала Гвен.— Ще недавно мені б і справді було неприємно... а тепер просто байдуже. Не скажу, що я вже пробачила і Глініш, і сестрі Лін, проте зла на них більше не тримаю. Воно залишилось у минулому разом із моїм відьмацтвом.— Їй знову захотілось обняти Ейрін і ще раз подякувати за цей дивовижний, неймовірний подарунок, але вона стримала себе.— Ну, і яка з Глініш учителька?

— Загалом, гарна. Досить дохідливо викладає матеріал. Тільки мене напружує її прагнення сподобатись мені.

— Це нормально. Кожна чаклунка хоче подобатись відьмам.

— Так, знаю. Але Глініш поводитьсь якось дивно. У її спробах потоваришувати зі мною я не відчуваю справжньої щирості.

— Це теж нормально,— сказала Гвен.— Прикро, але нормально.

Ейрін заперечно похитала головою:

— Ні, я інше мала на увазі. Навіть не знаю, як правильно це висловити. Ідеться зовсім не про те, що вона домагається моєї прихильності з чистого розрахунку. Тут я згодна з тобою, це було б нормально, я ще в Леннірі звикла до такого ставлення, хоч воно завжди мене засмучувало. Та з Глініш усе інакше, дуже заплутано й незрозуміло. Складається враження, що насправді вона *не хоче* заводити зі мною дружніх стосунків, але чомусь це робить — мало не надсилу, всупереч власній волі. І при всьому тому я не відчуваю в її ставленні до мене ніякого фальшу, вона явно симпатизує мені... Просто не збагну, як це може поєднуватись.

— А я, здається, здогадуюсь,— сказала Гвен.— Мабуть, Глініш із тих чаклунок, які вважають, що їм не варто близько сходитися з відьмами. От зі мною вона завжди трималась відсторонено, зберігала дистанцію. Але тебе вона навчає, а не просто асистує сестрі-наставниці. Це велика рідкість і неабияка честь. Глініш прагне виправдати виказану їй довіру, тому й

намагається потоваришувати з тобою, хоча це суперечить її поглядам на стосунки між відьмами та чаклунками.

— Може, й так,— невпевнено мовила Ейрін; було видно, що Ѓвенине пояснення її не задовольнило.— Та, зрештою, це не повинно мене обходити. Головне, що Ѓлиніш непогана вчителька, а як вона ставиться до мене — її приватна справа. Мені ж варто більше перейматися налагодженням стосунків із сестрами.

— А хіба в тебе з цим проблеми? — здивувалася Ѓвен.— Ти мені нічого не писала. Ну, лише про малу причепу Олвен, але ж це несерйозно. Та й Бронах розповідала, що ти на диво добре з усіма ладнаєш, ні з ким не ворогуєш, навіть не сваришся.

— Взагалі, так,— визнала Ейрін.— І я щодня собі це тверджу, переконую себе, що все склалося для мене якнайкращим чином. Проте я маю один недолік — в усьому прагну досконалості. Мені дуже прикро через Олвенину ворожість. Мене засмучує, що в Тахріні є Альса, для якої я залишаюсь пихатим і зарозумілим дівчиськом, що заморочило багатьом сестрам голови своєю фальшивою Первісною Іскрою. Мені гірка сама думка, що дехто розглядає мене, як загрозу Сестринству, і через те ставиться до мене упереджено, з великою обережністю. Я вже не кажу про тих сестер, що тихо, але відчайдушно заздряють моїй силі — та з цим доводиться миритись.

— І з усім іншим також доведеться,— зауважила Ѓвен.— Хоч як ти намагатимешся, тобі ніколи не вдасться розвіяти всі побоювання за долю Сестринства. Навіть Шайна не може їх позбутись — а вона ж до тебе гарно ставиться й довіряє твоїй розважливості.

— Та я розумію. Я все розумію. Добре хоч Івін підбрала наставниць, які не тицяють мені цим в обличчя, не користаються з першої-ліпшої нагоди, щоб застерегти мене від найменших думок про мою вищість над рештою відьом... Знаєш, Ѓвен, ще недавно я віддала б усе на світі, лишень би моя Іскра була така ж, як у інших сестер. Але тепер я не певна, що хотіла б цього. Тоді б Іскра сестри Неріс не прилетіла до мене, щоб я вказала їй нову відьму, вона шукала б її самостійно, і зовсім не факт, що зупинила б свій вибір на тобі — бо, крім

тебе, було ще кілька десятків рівноцінних претенденток. — З цими словами Ейрін пильно подивилася на Гвен. — Насправді це я повинна тобі дякувати. Ти знайшла виправдання для моєї Первісної, показала мені, що вона може приносити й користь, а не самі лише прикрощі.

Розділ XXII

Площа Навай Кинтав

— День видався, що треба, государю, — промовив Кайлем аб Рордан, коли їхній загін проминув браму Кайр Гвалхалу і виїхав на широку Королівську площу, вкриту свіжим, недавно випалим снігом, який сліпуче сяяв у промінні вранішнього сонця. — Ми ніби навмисно підгадали.

Імар лише мовчки кивнув у відповідь і кинув швидкий погляд на Гарвана аб Малаха, який їх супроводжував. Міністр права та справедливості ледь помітно всміхнувся на ці слова — схоже, його, як і короля, розважила думка про те, генерал навіть не підозрює, наскільки він близький до істини. Кайлемова донька Елвен дуже гостро відчувала прийдешні зміни погоди, хоча, за власним твердженням, мала лише слабенький провидницький хист, який не годився ні на що інше, крім таких-сяких погодних передбачень. Імарові важко було уявити, на що ж тоді здатні сильні провидиці, бо й „такі-сякі“ передбачення Елвен завжди справджувались і виявлялися надзвичайно точними. Так, наприклад, ще кілька днів тому вона знала, що цієї ночі нарешті вщухне паскудний північно-західний вітер, який мордував місто впродовж останнього тижня, і сьогоднішній день буде, хоч і дуже холодним, але ясним та тихим.

Імар ніколи не любив зиму, але зараз радів, що цьогоріч вона видалася такою суворою. Сніг, мороз та постійні хуртовини надійно втримували поборчі когорти в місцях їх зимового квартирування, тому ніщо не заважало королю зміцнювати свої позиції в столиці і по всьому Хангованському Князівству, яке майже цілком перебувало під контролем армій-

ських підрозділів на суші та військового флоту з моря. За чотири тижні, що минули від початку відкритого протистояння, Імарів авторитет серед мешканців Ханґована помітно зріс, і це пояснювалося кількома сприятливими обставинами. Передовсім, не здійснилися побоювання простих городян, що вони виявляться найбільш постраждалою стороною в цьому конфлікті. Певна річ, будь-яка діяльність, спрямована проти королівської влади, тягла за собою негайне й суворе покарання, але тих ханґованців, що не лізли в політику і продовжували жити своїм звичним життям, військові не чіпали. Зовсім інакше було в кількох районах міста, де попервах хазяйнували поборники, яким аж руки свербіли зігнати на кому-небудь свою безсилу лють; тож коли їх остаточно відтіснили до Палацу Святої Віри, місцевий люд зітхнув мало не з полегшенням.

Крім того, незважаючи на протистояння та невпевненість населення в завтрашньому дні, продовольчі ціни в столиці не піднялися вище звичайного для зими рівня, ба навіть виявилися нижчими, ніж у минулі роки. Ханґован, як, власне, й усі великі міста західного узбережжя, годувався переважно з моря — завдяки рибальству та торгівлі з Абрадом. А перехід порту під контроль королівських чиновників призвів до зниження митних зборів, бо тепер ні рибалкам, ні абрадським купцям не доводилося вносити платню відразу до двох скарбниць — державної та поборчої, і вони могли продавати свої товари дешевше.

І, нарешті, через запровадження військового стану, в Ханґовані останнім часом істотно зменшилася кількість пограбувань та вбивств. На відміну від поборників, що були головно заклопотані пошуком вільнодумців, чаклунів та інших порушників канонів Святої Віри, армійські патрулі зосереджували свою увагу на звичайних злочинцях і протягом чотирьох тижнів, у тісній взаємодії з міською вартою, виловили їх більше, ніж було видано до рук правосуддя за попередні чотири місяці. А їхні страти замінили для охочих до видовищ ханґованців регулярні вистави з покарання віровідступників, які раніше влаштовувала Конгреґація.

За чверть години королівський загін наблизився до площі

Навай Кинтав, на схід від якої стояв величний собор Перших Святих, а із західного боку височіла не менш велична споруда Палацу Святої Віри, обнесена високим та міцним муром. Наразі це була єдина територія в усьому місті, яка не скорилася королівській владі. Ще вчора і площа, і сусідні з нею будівлі перебували під контролем поборників, а по зовнішньому периметру стояли вірні королю війська. Досі це були пропускні застави на всіх вулицях, вуличках і провулках, що вели до площі, але сьогодні вночі, за наказом генерала аб Рордана, сюди стягли значні сили — і не лише піхоту та кавалерію, а й навіть артилерію.

На світанні військові потіснили супротивника, змусивши його відступити до Палацу Святої Віри, а самі зайняли південну частину площі і на час прибуття короля якраз закінчили встановлювати гармати, жерла яких було спрямовано на твердиню поборників. Сили Конгрегації переважно зосередилися довкола палацу, а посеред площі зібрався чималий натовп простих городян, якими керувало кілька чоловіків у білих сутанах проповідників. Люди викрикували на адресу військових прокльони, але близько підходити не наважувалися, бо між гарматами стояли шеренги королівських стрільців, тримаючи наготові рушниці, а на сусідніх вулицях вишикувалися у бойові порядки гусари та піхотинці.

Назустріч Імарові виїхав полковник Тейл аб Ерхар, що керував усією операцією, а також капітан Фергас аб Гвиртир, під чиєю орудою перебувала стрілецька рота з артилерією. Відсалютувавши, полковник доповів, що поборники навідсіч відмовляються виконувати королівський наказ. Цього й слід було очікувати, бо вимоги, які озвучувалися впродовж останніх кількох днів були вкрай жорсткими — видача до рук правосуддя понад трьох десятків високопосадовців Конгрегації, включно з Айваром аб Фердохом, за звинуваченням у державній зраді.

Ясна річ, ніхто з перерахованих у наказі не палав бажанням відстоювати свою невинність у суді, надто ж після того, як минулого линнара за цим самим звинуваченням було страчено Монроя аб Кодвала, секретаря Священної Канцеля-

рії з питань чистоти віровчення. Зайняти таку непримиренну позицію Імара спонукала отримана від Гарвана аб Малаха інформація, що верховний поборник та його прибічники, украй стривожені зростанням популярності принца Лаврайна, почали схилятися до того, щоб піти на істотні поступки королю, аж до визнання його указу про утворення Державної Ради, і домовитися з ним про перерозподіл повноважень. Проте Імар розумів, що ці поступки будуть лише тактичними і тимчасовими, до того ж він ставив собі за мету цілковите усунення поборників від влади, тому вирішив зіграти на випередження і висунув такі умови, на які не могли пристати навіть помірковані члени Поборчої Ради. А радикально налаштовані керівники Конгрегації на цей час уже повтікали з Хангована і приєдналися в Бланаху до Лаврайна, якого визнали своїм лідером. Вони були свідомі того, що в разі успіху молодий принц підпорядкує собі Конгрегацію, але не вбачали в цьому великої біди. Головне для них було зберегти саму систему.

— А що з цією голотою? — запитав Кайлем аб Рордан, зміривши зневажливим поглядом народ на площі. — Заважати не буде?

— Гадаю, що ні, генерале, — відповів Тейл аб Ерхар. — Проповідники намагаються нацькувати на нас людей, але їм не дуже вдається. Натовп не такий великий, щоб відчувати свою силу. Переважно зібралися лише ті, хто чергує тут і вдень і вночі. Взагалі, я гадав, що народу буде більше, набагато більше. Чутки ж уже розлетілись по місту, а фанатиків у Ханговані вдосталь.

— Тільки для овець потрібні пастухи, — зауважив генерал. — Без них вівці не знають, що робити. А про пастухів ми подбали — цієї ночі більшість хангованських парафій залишилися без своїх проповідників. — Він криво посміхнувся. — Ні, звісно, їх ніхто не арештовував. Просто його величність запросив панотців до Кайр Гвалхалу на термінову нараду. А вони не могли відмовитись.

— О! — промовив полковник, який нічого не знав про цю частину плану. — Це дуже передбачливо... То які будуть накази, государю? Надіслати ще одне попередження?

— Ні,— відповів Імар,— це зайве. Усі можливі попередження вони вже отримали і думають, що ми просто лякаємо їх. Полковнику, рушайте до гусарів і готуйтеся до бою. Атакуйте відразу, як ворог піде в наступ. А ви, капітане,— звернувся він до Фергаса аб Ґвиртира,— накажіть відкрити вогонь. Ми покажемо поборникам, що жарти скінчилися.

— Слухаюсь, государю!— в один голос відповіли обидва офіцери.

Тейл аб Ерхар негайно погнав коня в бік вулиці, де розташувалась ударна гусарська колона, а Фергас аб Ґвиртир повернувся до своїх підлеглих і став віддавати накази.

— Государю, вам краще від'їхати,— порадив генерал аб Рордан.— Гармати, хоч і рідко, але вибухають.

— Нічого,— твердо сказав Імар.— Я ризикну.

Насправді ж він знав, що ризику немає ніякого. З ними був чаклун, який подбає про те, щоб жодна гармата не вибухнула, а в разі потреби захистить його з генералом від куль. Тож тут вони були в цілковитій безпеці — майже так само, як за стінами Кайр Ґвалхалу.

Каноніри запалили ґноти і, за командою капітана, підняли їх до запалів. Від залпу першої ж гармати Імарові надійно заклало вуха, і наступні постріли видались йому вже не такими гучними. Ядра пологою дугою перелетіли навскоси через площу і здебільшого не завдали ніякої шкоди, лише два з них влучили в мур, а ще одне розірвалося неподалік від головної брами і поранило, а може, й убило, кількох поборників.

„От і правильно!“ — подумки похвалив Імар молодого Йорверта аб Торвала, відомого на Лахліні під іменем Ейнара аб Дилана з Таркаррая, ватажка архарських бунтівників. Зараз він мав переховуватися в одному з будинків поблизу й коригувати політ ядер.— „Головне тут не перестаратися. Щоб ні в кого й думки не виникло про магічне втручання.“

Натовп на площі гнівно заревів, і десятка зо два найвідчайдушніших сміливців, що геть втратили розум від такого блюзнірства, кинулися вперед з явним наміром завадити солдатам перезарядити гармати для другого залпу.

Стрільці націлили рушниці, Фергас аб Ґвиртир підняв руку

і швидко озирнувся на короля. Імар рішуче кивнув йому. На жаль, так було треба. Без цього не обійтися.

Затріщали рушничні постріли, і божевільні відчайдухи, не пробігши й половини шляху, попадали додолу, заливаючи свіжий сніг багряною кров'ю. Вояки першої шеренги негайно поступилися місцем своїм товаришам з другої шеренги, і капітан знову підвів руку, хоч явно сподівався, що вдруге віддавати такий наказ не доведеться.

Проте в натовпі знайшлося ще кількадесят самогубців, які після другого залпу з рушниць приєдналися до полеглих. Тоді із сусіднього провулку виступила піхотна рота, і нажахані такими рішучими діями люди кинулися врзотіч. Більшість, разом із проповідниками, побігли під захист собору Перших Святих, і це було найрозумніше рішення; дехто чкурнув на північ, хоча при цьому ризикував наскочити на військових по той бік площі; а найдурніші помчали до Палацу Святої Віри — і потрапили під копита коней поборницької кінноти, яка саме вирвалася на площу. Керівництво Конгрегації до останнього плекало надію, що з боку короля це лише чергове залякування і він не наважиться перейти від облоги до штурму, але тепер, зрозумівши свою помилку, віддало наказ про контрнаступ.

Навперейми поборникам рушила колона гусарів, а Фергас аб Ґвиртир гукнув до канонірів:

— Вогонь по готовності!

Гармати почали стріляти врізної, і ядра вже летіли прицільніше, ніж після першого залпу, били в мур і обковану залізом головну браму, а подеколи залітали аж на внутрішнє подвір'я. Одне з них навіть влучило у вікно на четвертому поверсі головної будівлі й незабаром звідти повалив густий дим — вочевидь, його порохове начиння так вдало вибухнуло (можливо, не без Йорвертової допомоги), що спричинило до пожежі.

Тим часом гусари зійшлися врукопаш із поборниками. Лави супротивників перемішались, і на відстані було важко розрізнити, хто є хто, бо й ті й інші мали червоні мундири, тільки в гусарів були білі штани, а не чорні, як у поборників.

А коли до кінноти долучились піші поборники, в бій уже

вступила й армійська піхота. Солдати билися завзято, спростовуючи своїми рішучими діями всі Імарові побоювання, що вони, вихідці з народу, виховані змалку в благоговінні перед поборниками, не наважаться здійснити на них руку.

„Для Лахліну ще не все втрачено,“ — думав король. — „І серед простих людей не бракує таких, що ненавидять Конгрегацію. Їх лише треба зібрати разом і поставити над ними надійних командирів...“

— А ваш шпигун не помилився, міністре, — сказав генерал Гарванові аб Малаху. — У поборників справді немає гармат. Інакше б вони їх уже задіяли.

— Не задіяли б, лорде Кайлеме. Якби гармати були, моя людина вивела б їх з ладу, — впевнено відповів Гарван, який і був тією людиною. — Але поборникам навіть на думку не спадало, що їм може знадобитись артилерія в самісінькому серці Ханґована.

— Атож, — кивнув генерал аб Рордан. — А коли схаменулися, було вже запізно. Сподіваюсь, вас шпигун вчасно накивав п'ятами. Бо в цій колотнечі він може постраждати. А як намагає втекти через підземний хід, то його, бува, ще порішать наші хлопці.

— З ним усе гаразд, лорде Кайлеме. Зараз він у безпеці.

Підземний хід, а точніше, тунель, про який згадав генерал, сполучав Палац Святої Віри з міськими катакомбами, і його існування приховувалося не лише від сторонніх та рядових поборників, а й від керівництва Конгрегації середньої ланки. Кайлем аб Рордан довідався про нього лише кілька днів тому і за цей час уже неодноразово висловлював досаду, що Гарванів шпигун не роздобув цю інформацію раніше. Насправді ж Гарван знав про тунель уже давно і ще минулого місяця розповів про все королю. А коли почалась облога Палацу Святої Віри, Імар вирішив нічого не говорити генералові, бо вважав недоцільним перекидати поборникам шлях до втечі. Якби вся Поборча Рада й досі залишалась у Ханґовані, напруга в місті була б набагато вищою. А так до городян доходили чутки, що вищі керівники Конгрегації розбігаються, мов щури з потопаючого корабля, і це, певна річ, не дуже сприятливо позначалося на

їхньому авторитеті. Крім того, Імар якраз і прагнув розділити Поборчу Раду на дві частини, які будуть вразливішими за одне ціле. І от нарешті настав час позбутись однієї її половини — поміркованішої, а тому небезпечнішої...

Бій на площі тривав недовго, і поборники, зазнавши значних втрат, врешті відступили до палацу. Проте браму їм не відчинили, в побоюванні, що цим скористаються королівські війська, тож вони мусили бігти попід муром до невеликих бічних входів.

Гусари та армійські піхотинці, які отримали наказ не переслідувати ворога, взялися дбати про полеглих та поранених товаришів. А над їхніми головами й далі пролітали гарматні ядра — як цільнометалеві, призначені для руйнування будівель, так начинені вибухівкою, що мали передовсім уражати живу силу.

Обстріл потроху, але невблаганно давав свої результати. І зовнішній мур, і брама поки не піддавалися, зате всередині руйнування ставали дедалі помітнішими. Верхівка однієї зі сторожових веж обвалилася, горішні поверхи палацу були вже порядно подзьобані ядрами, а в південному крилі вирувала пожежа. Поборники здійснили були ще одну вилазку, та зрештою знову мусили відступити, залишивши на площі ще два десятки загиблих. Згодом почали надходити звістки про дезертирів у їхніх лавах — переважно то були одинаки, але мала місце й спроба організованого прориву очеплення з тильного боку палацу. Хоча не виключено, що в останньому випадку вони лише виконували наказ керівництва, перевіряючи на міцність блокаду; проте дізнатися це напевно було неможливо, оскільки жодного поборника не вдалося захопити живим — четверо загинули в сутичці, двом таки вдалося провратись і втекти, а решта відступили до палацу.

Також Імарові повідомили, що троє вуличних проповідників із Майтрев Дорху, злиденного району на східній околиці, зібрали великий натовп і повели його в середмістя. Однак на заваді їм стали військові, і все обійшлося порівняно малою кров'ю. Зокрема, було вбито двох проповідників-баламутів; третій намагався втекти, але його схопили і вже передали

до рук військово-польового суду.

Поборники нарешті спромоглися загасити пожежу в південному крилі, та від цього нітрохи не раділи, бо саме тоді під ударами ядер завалилася головна брама. Проте Імар не став віддавати наказу про штурм, а розпорядився перетягти гармати ближче до палацу і бити прямим наведенням у внутрішній двір. Поки каноніри змінювали дислокацію, цими хвилинами затишку скористалася палацова обслуга, щоб через зруйновану браму забратися геть. Військовим з очеплення заздалегідь було наказано не перешкоджати втечі жінок, зате всіх без винятку чоловіків затримувати для подальшого з'ясування особи. Імар не збирався відпускати з цієї пастки жодного високопоставленого поборника.

— Ваша величносте, — промовив Ґарван аб Малах, — може, варто ще раз запропонувати їм здатися?

— Ні, — відповів Імар. — Більше не буде ніяких пропозицій. Вони й так знають, чого ми від них вимагаємо. Як погодяться здатися — припинимо вогонь.

Насправді ж Ґарванові слова означали зовсім інше. Так він давав королю зрозуміти, що отримав від Йорверта аб Торвала черговий умовний сигнал. Ватажок повстанців уже залишив свій попередній пост і тепер, як і передбачалося планом, разом з Ківаном аб Ридерхом надійно забарикадувався в скарбниці Конґреґації, розташованій у глибокому підземеллі Палацу Святої Віри. Але не для того, щоб обчистити її; і навіть не для того, щоб завадити поборникам наостанок прихопити з собою частину скарбів — зрештою, втікачів однаково схоплять, тим більше з таким вантажем. Йорверт і Ківан мали на меті протилежне — доправити у сховище ще кілька скринь із золотом та коштовностями, щоб після захоплення палацу вони також стали офіційною власністю короля. Впродовж останніх двох тижнів Йорверт здійснив низку зухвалих пограбувань скарбниць регіональних діоцезів і обставляв їх так майстерно, що всі підозри падали на одного або кількох місцевих чиновників Конґреґації, які після цього безслідно зникали. Поборникам навіть на думку не спадало розглядати версії про можливу причетність чаклунів; для них було цілком оче-

видно, що це їхні колеги, налякані подіями в Ханґовані, вирішили наживати з країни п'ятами, прихопивши вдосталь грошей для розкішного життя на Абраді. І хоч за твердженням Ґарвана всі Йорвертові трофеї становили лише незначну частку скарбів, що зберігалися в підземеллі ханґованського Палацу Святої Віри, для Імара й вони були аж ніяк не зайві. А загалом уся майбутня здобич обіцяла надзвичайно сприятливо позначитися на королівських фінансах. Тепер за гроші він міг не турбуватися — їх мало вистачити на планові й позапланові витрати щонайменше на півроку вперед. І це з урахуванням найнесприятливішого розвитку подій, коли з провінцій узагалі перестануть надходити податки.

„От жадібні покидьки!“ — вже вкотре подумав Імар. — „Дід завжди був переконаний, що вони забирають не більше половини державних коштів. А насправді... Ну, нічого, це буде ще одним звинуваченням проти них. І воно має справити враження навіть на багатьох фанатиків. А князі просто оскаженіють...“

Боеприпаси підвозили справно. Завдяки Імаровому небажанню споряджати чергову каральну експедицію на Ініс Ґварлан, у ханґованському арсеналі накопичилося чимало ядер та вже досить старого гарматного пороху, якому нарешті знайшлося гідне застосування. Тому король, намагаючись уникнути небов'язкових втрат, і далі не квапився надсилати людей на штурм палацу. В цій війні саме люди були його наймогутнішою зброєю, і він не мав наміру без крайньої потреби марнувати такий цінний ресурс.

— Мабуть, поборники вже зрозуміли, що їм доведеться втікати, — озвався Ґарван аб Малах, коли від чергового влучання завалився портик над головним входом. — І тепер, либонь, думають, як винести найбільше коштовностей. Та в них однаково нічого не вийде.

Це означало, що Йорверт і Ківан вчасно захопили скарбницю. Саме зараз поборники намагалися потрапити туди, але не могли продертися через завал, буцімто викликаний бомбардуванням.

— Так, — погодився з ним генерал, — уже не вийде. Однак

вони могли завчасно подбати про скарби.

— Наскільки мені відомо, лорде Кайлеме, вони про це не подбали. У мене немає інформації, що скарбницю вивозили.

— Раніше ви не мали й інформації про підземний хід,— скептично зауважив генерал.

— Атож, не мав,— ствердно кивнув Гарван.— Проте я точно знаю, що до сьогодні лорд Айвар і в гадці не припускав такого розвитку подій. Крім того, вивезти скарбницю, передати її до чужих рук, означало б для нього повну втрату влади.

— Гм... Так, міністре, ваша правда. А раз верховний поборник тут, то й уся скарбниця, чи бодай більша її частина, має залишатись на місці.

Десь за годину по тому поборники знову пішли в масовану атаку. Проте цього разу вони не стали прориватися через площу до гармат, а розчинили північну браму і вдарили там, де, на їхню думку, очеплення було найслабшим. Плануючи операцію, генерал передбачав, що для відступу з міста поборники оберуть саме цей напрямок, і навмисно створив таке оманливе враження. Насправді ж у бічних провулках було зібрано значні сили, які завдали їм потужного удару з обох боків, щойно їхня колона виїхала на вулицю Бехалдир.

— Схоже, це все, государю,— промовив Кайлем аб Рордан.— Вони ганебно дають драпака. А їхнє начальство, мабуть, поспішає в катакомби.

Ще кілька хвилин тому Гарван умовною фразою передав від Йорверта повідомлення, що вищі керівники Конгрегації вже спустилися до підземного тунелю й підірвали за собою вхід, перекривши шлях для можливих переслідувачів. Вони навіть не підозрювали, що цим замкнули себе в пастці, бо з протилежного кінця тунелю на них чекала засідка.

Імар скомандував припинити гарматний обстріл і віддав гусарам та піхоті наказ іти на штурм Палацу Святої Віри. Генерал не міг пропустити такої нагоди і приєднався до своїх підлеглих, хоча і вчора, і сьогодні вранці Елвен умовляла батька не робити цього, а весь час триматися поруч із Імаром. Фергас аб Гвиртир провів командувача заздрісним поглядом, а потім мало не з благоанням подивився на короля.

— Ну, гаразд, капітане,— сказав йому Імар.— Я тут маю вдосталь захисників, нічого зі мною не трапиться. Беріть людей і рушайте в бій.

Капітан негайно передав командирські обов'язки своєму заступникові, а сам обрав з королівського супроводу шістьох гвардійців, які виказували найбільший ентузіазм, і на чолі цього невеликого загону помчав до північного краю площі, де поборники відчайдушно намагалися вирватись із оточення.

У самому ж палаці та довкола нього спротиву ніхто не чинив. Там залишалися тільки дрібні чиновники в сані дияконів і молодших проповідників, звичних воювати хіба що перами й чорнильницями, а також невелика кількість рядових поборників, які визнали за краще скласти зброю і здатися на милість переможця.

— Мабуть, лорд Айвар та інші керівники вже дісталися до виходу з тунелю,— майже прямим текстом повідомив Ґарван аб Малах.— І коли так, то там зараз дуже гаряче. Я певен, що вони пішли не самі, а прихопили вдосталь охорони.

— Дуже сподіваюся, що верховного поборника візьмуть живим,— сказав Імар, спостерігаючи за тим, як Фергас аб Ґвиртир, розрядивши пістоля в найближчого ворога, вихопив шаблю і врізався в саму гущу бою.— Лорд Айвар надто легко перебудеться, якщо просто загине в катакомбах.

Розділ XXIII

Крапля сили, пір'їна від крила

Коли під кілем зашурхотів пісок, четверо моряків, обливши весла, дружно пострибали у воду, вхопилися руками за борти і одним дужим ривком витягли човен на берег майже до половини його корпусу.

Мейлас аб Конхир, капітан корабля „Шерен Ейнарах“, зійшов першим і чемно подав Ріані руку. Певна річ, відьма не потребувала ніякої допомоги, але вдячно всміхнулась у відповідь, суто символічно сперлася на простягнену руку й слідом за капітаном ступила на землю Драконячого острова. Пі-

сля неї човен залишило молоде подружжя, Дарах та Інгріг, потім на берег зійшов Шимас, а останнім був Колвин. Упокорений чорний тяг із собою дві важкі торби з їжею, питною водою та іншими речами, що їх Ріана визнала за потрібне взяти на острів.

Перед ними до самого обрію розкинулася гола піщана рівнина, над якою несамовито палило сонце. Шимасові навіть не вірилося, що зараз у Північному Абраді лютує зима, та й на значній частині півдня континенту погода далеко не тепла. Вони з Ріаною відпливли з Гулад Данану наприкінці осені й відтоді швидко втікали від холодів, аж нарешті опинились у краях, де цілоріч панувало літо. Ще й таке літо, що навіть у розпал зими, за якісь одинадцять днів до свята Сонцевороту, коли починався новий календарний рік, тут було спекотніше, ніж у середині горфеннава в Кованхарі.

— Пані, ви впевнені, що вам не потрібен супровід? — востаннє запитав Мейлас аб Конхир. — Ми радо вам послужимо й далі.

Утім, він лукавив і знав, що Ріана це розуміє. Насправді капітанові дуже кортіло вирушити вглиб острова й навіч побачити кістки легендарних драконів, проте угодою, укладеною ще у Вантайні, передбачалося, що члени команди корабля не висаджуватимуться на берег без Ріаниного дозволу. Та, власне, й моряки, включно з Мейласом аб Конхиром, були надто забобонні, щоб самим подорожувати островом. Інша річ — разом з відьмою та трьома чаклунами...

— Авжеж, я впевнена, капітане, — відповіла Ріана. — Ми якось самі про себе подбаємо. Дякую вам за турботу і прошу повертатись на корабель. Гадаю, до вечора ми впораємося, та якщо доведеться залишитися на ніч, я неодмінно про це напишу. Тож коли до заходу сонця нас не буде, не поспішайте хвилюватись, а просто перевірте аркуші, які я вам дала.

Примирившись із тим, що йому не судилося здійснити подорож до загадкового Драконячого Гнізда, Мейлас аб Конхир побажав своїм пасажирам успіху, разом з підлеглими заштовхав човен у воду, і вони вп'ятьох попливли назад до корабля, що стояв на якорі за два кабельтові від берега. А Ріана видо-

була з припасованої до пояса сумки карту Ініс на н-Драйгу, швидко зорієнтувалась по ній і вказала в напрямку, трохи західнішому від південного:

— Нам туди. Ви вже готові йти?

Шимас мовчки кивнув у відповідь. Так само вчинив і Дарах аб Шолвеґ — чорнявий і смаглявий здоровань, аж на півголови вищий за Шимаса, який і сам не мав підстав скаржитися на зріст. А Дарахова дружина Інґріґ, невисока білявка, що здавалася геть мініатюрною поруч зі своїм чоловіком, сказала:

— Так, леді Ріано, ми готові.

— То ходімо, поки сонце не дуже піднялось. Якщо не будемо баритися, за дві години доберемось.

Ріана з Шимасом рушили попереду, за ними пішли Дарах із Інґріґ, а останнім телепався Колвин. Йому було важче порівняно з іншими, бо він не міг захиститися чарами від тропічної спеки. Впродовж усього плавання Колвин, за Ріаниним наказом, приховував свою силу, тож ні Дарах, ні Інґріґ навіть не здогадувалися, що він чаклун, тим більше чорний, і щиро вважали його просто недоумкуватим слугою, якого відьма з незбагнених причин, може, через звичайну примху, взяла цю далеку подорож.

Проте не можна було сказати, що вони взагалі нічого не підозрювали. Певна річ, обоє розуміли, що Ріана не дарма підбрала їх по дорозі на Ініс на н-Драйґ, а її пояснення, буцімт вона просто зацікавилася пророцтвом арранської провидиці, їх зовсім не задовольнило. До того ж відьма подорожувала в товаристві кованхарського професора, що було геть незвично. Коли Дарах та Інґріґ прямо запитали про це в Шимаса, він розповів їм чисту правду, хоч і не всю правду — що познайомився з Ріаною, гостюючи в палаці ґрафа Еврахського, потім так склалося, що їм було по дорозі, й вони разом поїхали на північ, а в Манхайні Ріана зненацька запропонувала йому вирушити з нею на Драконячий острів, і він був би дурний, якби знехтував такою нагодою. Хтозна, чи повірили йому молоді люди, але більше до цієї теми не поверталися...

Вони йшли, берег поступово віддалявся, і весь виднокіл заповнювала вкрита золотавим піском рівнина без єдиного

деревця чи бодай найменшого кущика. Ініс на н-Драйг' являв собою шматок мертвої пустелі посеред безкрайнього океану, тож якби тут не було Драконячого Гнізда, він би не привертав нічиєї уваги і йому, найпевніше, взагалі не дали б ніякої назви. А коли б і дали, то якусь прісну, безбарвну, і вже поготов нікому б на думку не спадало влаштовувати дискусії, як його правильно називати.

Але острів був незвичайний, тому з давніх часів між істориками та географами точилася запекла суперечка щодо його назви. Перші виходили з того, що тут знайшло свій останній притулок дванадцятро драконів, а отже, острів має бути Драконячим — Ініс Драгол. Географи ж твердили, що на той час, коли сюди приплив перший шінанський корабель, живим залишався тільки один дракон, якого називали просто Ан Драйг, тому назва Ініс на н-Драйг, Острів Дракона, цілком виправдана. Географи в цій суперечці брали гору, бо саме вони уклали всі карти; а історики відігравалися хіба що в своїх книжках, де писали винятково „Ініс Драгол“ і неодмінно додавали зневажливу ремарку, що деякі малоосвічені люди помилково називають цей острів Ініс на н-Драйгом.

Сам Шимас не переймався тонкощами термінології, а називав острів і так, і так, залежно від того, що перше на язик ляже. Він ніколи не був прихильником маргінальних теорій, що приписували словам та їх поєднанням якесь самодостатнє, магічне або містичне, значення. Для Шимаса вони були просто засобом формулювання думок і передачі інформації, а з цього погляду що Ініс Драгол, що Ініс на н-Драйг означало одне — колись тут мешкали дракони. Власне, це було єдине місце, де збереглися сліди їхньої присутності. І хоча більшість чаклунів та відьом дотримувалися думки, що в стародавні часи Новий Світ населяло багато драконів, факт залишався фактом — ні на Абраді, ні на всіх досліджених островах, окрім самого Драконячого, досі не знайшли жодного свідчення, що їх було більше дванадцяти. А дванадцять, між іншим, цікаве число. Математик відразу скаже, що воно дорівнює трьом, помноженим на чотири, а в зв'язку з цим згадає геометричну теорему про прямокутний трикутник. Проте Шимасові важило

радше історичне значення цього числа. У Старому Світі воно, схоже, мало якийсь глибокий сенс, бо давні шінанці частіше рахували дюжинами, ніж зручними десятками, та й сама наявність спеціального слова, що позначає таку кількість, є досить промовистою. Із тієї ж таки сивої давнини зберігся поділ часу від півночі до півдня на дванадцять годин; побутова міра довжини, фут, містить рівно дванадцять дюймів; а ще Шимасові було відомо, що й рік у Старому Світі складався з дванадцяти місяців. Також у кількох найстаріших релігійних текстах зустрічаються побіжні згадки про якихось дванадцятьох апостолів, і теологи досі не можуть дійти згоди, що це означає. Шимас не виключав, що там ідеться саме про драконів; можливо, і в Старому Світі їх було дванадцять...

Іти довелося довше, ніж дві години, і лише близько півдня за мінеганським часом (а на довготі Ініс на н-Драйгу це відповідало десь одинадцятій годині) вони дісталися до єдиної суттєвої нерівності на всьому острові — великої, не менше чверті милі в діаметрі й завглибшки, мабуть, футів п'ятдесят, западини з пологими схилами. Імовірно, тут колись було озеро, хоча за такої спеки в це важко вірилося.

На дні западини виблискували сліпучою білизною дванадцять велетенських кістяків. За формою вони скидалися на скелети ящірок, але цим уся їхня схожість із плазунами вичерпувалася. Дракони були теплокровними істотами і мали розум, який нічим не поступався людському. Крім того, вони володіли могутньою магією, що за багатьма ознаками нагадувала відьомську. Проте Іскри, за твердженням відьом, у них не було; натомість вони несли в собі певну подобу відьмачого відбитка, надзвичайно потужного відбитка, яким були просякнуті їхні кості та плоть. Про силу їхніх чарів свідчило бодай те, що вони вільно літали, не маючи крил. Їм було до снаги перелетіти з Абраду на цей острів, тоді як ще жодній відьмі не вдавалося левітувати далі, ніж на два десятки миль — і такий політ цілком їх виснажував.

— Драконяче Гніздо! — тремтливим від хвилювання голо-
сом мовила Інґріг. — Не думала, що колись тут побуваю... Мені

аж моторошно...

Ріана озирнулася на неї й легенько стонула плечима.

— Не бачу тут нічого моторошного. Це просто велично. Хоч ви, звісно ж, не в змозі відчувати сили, схованої в цих кістках.

„Могла б і не вказувати на це з такою нестерпною зверхністю“, — трохи роздратовано подумав Шимас. За два місяці знайомства він якщо й не потоваришував з Ріаною, то принаймні став почувати до неї симпатію, але часом його аж бісила її зарозумілість. І навіть не стільки сама зарозумілість, скільки щире переконання дівчини, що для відьом така поведінка цілком природна, бо від народження вони стоять незрівнянно вище за решту людей...

Усі п'ятеро спустилися схилом на дно западини і підійшли до найближчого кістяка. Його вигнутий дугою хребет у своїй найвищій точці сягав понад двадцяти футів над землею, ребра були товстіші за Дарахові плечі, а всередині черепа легко могла б розміститися в повен зріст невисока людина — наприклад, Інґріг.

Навіть зблизька Шимас не помічав на кістках ні найменшої жовтизни або сіризни. Вони були ідеально білі й надзвичайно гладкі на вигляд, ніби відполіровані. Перевірити це на дотик він поки не наважувався.

Усі кістки були щільно підгнані одна до одної, намертво з'єднані в суглобах, і ніяка фізична сила, ніяка чаклунська магія не могли розділити їх чи бодай відколоти він них найменшу скалку. Відьми здавна вихвалялися, що здатні це зробити, але не роблять із поваги до пам'яті драконів, які протягом тисячоліть були єдині, хто захищав цей світ від пекельних почвар. Довгий час чаклуни їм не вірили, аж поки п'ять з половиною сторіч тому одна відьма не продемонструвала своє вміння, відокремивши від драконячого хвоста останній хребець. За цей учинок найстарші її покарали, відправивши в тривале заслання на один з безлюдних північних островів, а на Ініс на н-Драйґ прибуло кілька відьом, які повернули викрадений хребець на місце і закріпили його нездоланими для чаклунів чарами.

Шимас цілком поділяв поширену в чаклунському середовищі думку, що це радше був прояв показного святенництва, ніж справдешньої поваги до драконів. Проте з прикрістю мусив визнати, що самим чаклунам забракло б порядності навіть на таке святенництво. Якби вони могли, то вже давно розтягли б усі кістки до єдиної, а не знайшовши їм практичного застосування, просто розпиляли б їх на талісмани.

— Це Останній Дракон,— заговорила Ріана, легко провівши долонею про гладенькому ребру.— Або просто Дракон. Він помер дев'ятнадцятого мегева сімсот двадцять четвертого року, на світанку. При цьому була присутня моя духовна прапрабаця Бетан вер Енид О'Гвеневе, і в наших родових хроніках збереглася її розповідь про ту подію. Тієї самої миті, коли драконове серце зупинилося, він спалахнув жарким золотавим вогнем, і за лічені хвилини вся його плоть згоріла, не лишивши по собі ні крихти попелу. Бетан була останньою людиною, що розмовляла з Драконом. Вона просила його не вмирати, але він відповів, що втомився від земного життя і хоче поєднатися в Кейґанті з душами одноплемінників. Мовляв, час драконів уже давно минув, і тепер доля світу цілком у людських руках.

Інґріґ була така простодушна, що наважилася заперечити:

— А в усіх серйозних книжках написано, що дракони не могли розмовляти по-людському, бо їхні голосові зв'язки не були до цього пристосовані. Останній Дракон швидко вивчив шінанську мову і розумів усе, що йому казали, але у відповідь лише кивав або хитав головою.

Ріана кинула на дівчину похмурий погляд.

— Це все дурні чаклунські побрехеньки,— пихато мовила вона.— Тодішні чаклуни були вкрай незадоволені, що Дракон охочіше спілкувався з відьмами, ніж із ними, от і вигадали казочку, ніби він геть не вмів говорити. Насправді ж він досить вільно розмовляв, утворюючи всі належні звуки за допомогою чарів.

Шимас і сам вважав, що давні чаклуни в цьому питанні перегнули палицю. Їм було прикро, що Останній Дракон так явно віддавав перевагу відьмам, тому з чистих заздрощів твер-

дили, буцімто він узагалі ні з ким не розмовляє, а відьми просто викаблучуються. А згодом це стало частиною чаклунської міфології — певного набору контраверсійних фактів, у справедливості яких було не заведено сумніватися попри їх очевидну спірність. До речі, відьми мали не менш багату міфологію, до якої, зокрема, належав догмат (інакше його не назвеш) про невинність Ірдана аб Бріна та підлу змову проти нього заздрісників з Університетського Магістрату.

І хоча Шимас усе це розумів, він несподівано для самого себе вступився за Інґріґ:

— Але ж погодьтеся, леді Ріано, що в таких припущеннях є своя логіка. Я не заперечую, Дракон мав підстави ухилитися від спілкування з чаклунами, вбачаючи в кожному з них потенційного чорного. Але ж відьми були поза підозрою, тим більше, як ви самі кажете, ваша магія споріднена з драконячою. Проте я не чув, щоб Останній Дракон поділився з вами якимись таємницями, розповів про стародавні часи, навчив вас читати руни. Чи, може, ви це приховуєте?

Ріана сердито набурмосилася, та все ж відповіла:

— Він і нам не довіряв, хіба не ясно? Звичайно, не так категорично, як чаклунам, але вважав, що й відьми не готові сприйняти знання цивілізації, яка прикликала в цей світ демонів та чудовиськ. Він остерігався давати будь-яку інформацію про попередніх мешканців Абраду, бо розумів, що це дозволило б нам зробити додаткові припущення щодо значення рунічних написів і зрештою розгадати прадавню мову. На мою думку, його побоювання були марними, і наступні тисяча років історії Сестринства це довели. Але я визнаю, що через дурість прадавніх людей він мав вагомі підстави сумніватися і в шінанцях — навіть у відьмах.

Із цими словами Ріана рвучко розвернулася й підійшла до Колвина, який шанобливо стояв трохи віддалік, і далі тримаючи в руках торби. Вона забрала їх у нього, поставила на землю й сказала:

— Тепер, Колвине, можеш повернути свою силу.

— Слухаюсь, пані! — відповів він, тішачись із того, що може виконати черговий наказ.

Коли його чаклунська сила знову стала видимою, Інґріґ злякана скрикнула і мерщій сховалася за чоловіковою спиною. А Дарах, хоч і був заскочений зненацька, миттю створив перед собою досить потужне захисне плетиво.

— То він що, чорний?!

— Так, чорний, — незворушно підтвердила Ріана. — Але не турбуйтеся, він не шкідливий. Я його впокорила.

— О!..— вражено протягнув Дарах. Схоже, згадка про впокорення налякала його дужче, ніж сама присутність чорного чаклуна. У кожному разі, викликала більшу огиду.

Зате Інґріґ миттю заспокоїлася, вийшла вперед і зміряла Колвина зацікавленим поглядом.

— А знаєте, в мене був такий здогад. Та я зразу відкинула його, навіть із Дарахом не поділилася. Вирішила, що це дурниці. Навіщо ж вам було брати його з собою. Могли б найняти й звичайного слугу.

— Мені слуги взагалі не потрібні, — сказала Ріана. — А Колвина я взяла, бо так склалися обставини. Та про них вам краще розповість професор аб Нейван. — Вона подивилася на Шимаса. — Зрештою, професоре, це ж переважно ваша історія. А я з'явилася в ній лише наприкінці.

Шимаса нітрохи не здивувала ця вдавана скромність. За великим рахунком, Ріані було байдуже до думки чаклунів. Проте можна не сумніватися, що перед сестрами-відьмами вона припише всі заслуги собі — в тому разі, звичайно, коли буде що приписувати.

На кораблі вони не раз обговорювали, про що розповідати Дарахові та Інґріґ, але так і не дійшли спільної думки. А тепер Ріана просто віддала це на Шимасів розсуд, тож він вирішив не дуже відхилятися від версії, яка вже стала офіційною, і жодним словом не обмовився про Ярлаха аб Конала, але згадав про свою першу зустріч із диннеші, перенісши місце події з Тір на х-Ейдалу до Румнаху і зобразивши все так, ніби це був просто візит увічливості. Мовляв, диннеші, вражений його передчасною розгадкою невідворотного пророцтва, захотів зустрітися з ним і трохи поспілкуватися...

Молоді люди слухали Шимаса, мало не пороззявлявши ро-

ти, а Ріана вмостилася неподалік на гладкому камені, видобула з поясної сумки аркуш паперу та чарівне перо і стала щось писати — чи то листа до котроїсь із подруг, чи то чергову нотатку для своїх родових хронік. Відьма вдавала, ніби не слухає Шимасову оповідь, однак не змогла стримати задоволеної посмішки на слова про те, що вона незалежно від нього, хоч і пізніше, вже після подій на Іхелдиройдському тракті, розгадала Пророцтво про Першу. Такий варіант влаштовував їх обох: за Шимасом залишалася першість, до того ж він одноосібно зберіг свою найголовнішу заслугу — тлумачення невідворотного пророцтва ще до його остаточного здійснення; ну, а Ріані насамперед важило те, що вона випередила інших відьом і неочікувано здобула репутацію вправного тлумача.

Коли Шимас закінчив, на нього посипалися запитання. Інґріг головно цікавило, яким диннеші був на вигляд, яке вбрання носив під час обох зустрічей, як звучав його голос, а практичніший Дарах хотів знати, що він говорив слово в слово, сподіваючись, що це допоможе знайти якусь підказку до подальших дій. Тим часом Ріана дописала листа, надіслала його за призначенням, і, підвівшись, розправила свою довгу зелену сукню. На відміну від багатьох молодих відьом, вона ніколи не носила штани, і Шимас підозрював, що справа тут не в якихось принципах, а в суто практичних міркуваннях, продиктованих надмірною худорлявістю її фігури. Звичайно, їй би не склало труднощів додати собі ваги для досягнення належних пропорцій — але через її занадто високий для жінки зріст це призвело б до втрати тендітності, яку вона, схоже, цінувала.

— Ми з професором аб Нейваном, — промовила Ріана, приєднавшись до них, — уже давно зійшлися на тому, що Колвин може нам прислужитися лише як провідник до підземного світу. Ні на що інше він не годен. А отже, ті знання, про які нам казав диннеші, криються десь під островом, у Тиндаярі.

— Тоді це лихі знання, — зауважила Інґріг. — Темні знання.

— Радше знання про Зло та Темряву, — уточнила Ріана. — А вони також корисні. Що краще знаєш ворога, то легше з ним боротися. Тому ми з професором мусимо вирушити туди.

— А нам що робити? — запитав Дарах.

— Правду кажучи, не знаю. За словами диннеші, для успіху наших пошуків потрібно лише два чаклуни — чорний і звичайний, Колвин і професор. А ви, якщо вірити тій провидиці, маєте відвернути якусь біду. Не думаю, що це стосується Тиндаяру — там майже вся ваша сила піде на захист від темної енергії. Тож вам краще залишатися тут і пильнувати. Може, ви справді станете нам у пригоді.

Дарах здавався розчарованим. Мабуть, йому дуже хотілося побачити Тиндаяр — лихий, страшний, але загадковий і легендарний. Зате Інґріґ не приховувала свого полегшення.

— Авжеж, пані, ми пильнуватимемо. Якби ще можна було подати вам сигнал, попередити про небезпеку... Та я не уявляю, як це зробити. Звичайні ж чари не проб'ються до Тиндаяру.

— Проте Колвин зможе їх відчутти, — зауважив Дарах. — Я читав, що чорні здатні бачити земний світ з Тиндаяру.

— Загалом, так, — підтвердила Ріана. — Але в Колвина це бачення цілком атрофоване. Ми з професором аб Нейваном переконались у цьому ще по дорозі з Манхайна до Блахірга. У безлюдній місцині на кордоні Гулад Данану ще раз, уже з власної волі, відвідали Тиндаяр, і перевірили, чи зможе Колвин у ньому орієнтуватися.

— Не зміг?

— На жаль, ні. Інакше нам не довелося б плисти сюди на кораблі. Як і ми, він миттю заплутався. Так само не бачив нічого на поверхні.

— А компас перевіряли? — запитала Інґріґ.

— Певно ж, перевіряли. Але магнетична сила в Тиндаярі міняє напрям на кожному кроці. Все достоту так, як і розповідається в давніх літописах. Тому доведеться задовольнитися простою міткою, яка позначить місце нашого входження в Тиндаяр і вказуватиме сторони світу.

Ріана підступила до торб і видобула з однієї невелику мідну хрестовину, на чотирьох кінцях якої було вигравіювано рунічні символи півночі, півдня, заходу та сходу. Також вона взяла змотану шовкову шворку, довжина якої складала тро-

хи більше п'ятдесяти шести футів і, якщо вірити розрахункам відьом часів Мор Деораху, відповідала десяти милям земного світу за масштабами Тиндаяру. Шворку було розділено магічними позначками на сорок рівних частин, що дозволяло точно вимірювати не лише кожну милю, а й кожну її чверть — знов-таки, за умови, що в давнину відьми не помилилися.

— Коли ми повертатимемось, я проб'ю вихід поза межами Драконячого Гнізда, — промовила Ріана. — Не годиться його плондрувати. А ви залишайтеся тут і чекайте. — Вона випросталася й поглянула на Шимаса. — Ви готові, професоре?

— Так, — відповів він, підійшовши до неї.

— Тоді не будемо зволікати. — Відьма поклала руку на плече Колвина, який стояв поруч із нею. — Ти ж не забув, як ми ходили в Тиндаяр?

— Авжеж не забув, пані, — з готовністю відповів чорний. — Я все пам'ятаю.

Ріана розповідала, що найпершого разу, в Манхайні, коли довелося рятувати Шимаса від Евріґа аб Ферхара, вона не мала часу пояснювати впокореному Колвинові, що від нього потрібно, тому встановила з ним особливий магічний зв'язок, відомий під назвою чаклунсько-відьомської взаємодії, нав'язала йому думку про те, що він негайно мусить вирушити разом з нею в місце, звідки виходить темна енергія, і змусила його діяти інстинктивно, керуючись похованими під руїною безпам'ятства, але вцілілими чаклунськими навичками. Від тісного контакту із сутністю чорного її пойняла така глибока огида, що вона, опинившись у Тиндаярі, без найменших вагань застосувала проти Евріґа смертельні чари, хоч досі практикувалась у них лише на неживих мішенях.

По дорозі до Блахірга Ріана не наважилася повторити цей неприємний для себе досвід, а на словах розтлумачила Колвинові, чого від нього хоче, нагадала, як це було минулого разу, а коли йому вдалося перенести їх у Тиндаяр, наказала запам'ятати все, що він зробив. Тож тепер Колвин не потребував жодних підказок і впевнено перемістив Шимаса з Ріаною до підземного світу. При їхній появі споконвічна темрява Тиндаяру злякано розступилася, неохоче скорившись могутній силі

Відьомської Іскри.

— Я правильно зробив, ласкава пані? — запопадливо спитав Колвин. — Ви мною задоволені.

— Так, задоволена, — підтвердила вона, сторожко роззираючись навкруги. — Ти молодець, гарно мені прислужив. Відчуваєш тут когось іще, крім нас?

— Ні, пані, анікогісінько. Тут тільки ми троє.

— От і добре. Тепер відійди на два кроки.

Колвин негайно виконав цей наказ, а Ріана поклала на місце, де він щойно стояв, хрестовину, зорієнтувавши її так, щоб вона вказувала правильні напрямки земних сторін світу.

— Головне, нікуди її не зсунути. Чуєш, Колвине? Ти не повинен чіпати цю річ.

— Слухаюсь, пані. Я її не торкатимусь, — запевнив упокоєний чорний. — Нізачо, поки ви не дозволите.

Ріана перевела погляд на Шимаса.

— Як ви, професоре?

Він знизав плечима.

— Не скажу, що чудово, але краще, ніж минулого разу. І вже точно краще, ніж уперше.

Це була щира правда. Порівняно з попередніми візитами до Тиндаяру, йому набагато легше вдавалося блокувати згубний вплив темної енергії. Наразі Шимас відчував, що має досталь вільних сил для створення доволі складних чарів. Зокрема, він легко впорався з плетивом, яке захистило його очі від надто сліпучого сяйва, що виходило від Ріаниної Іскри й огортало її постать золотавим ореолом.

Ріана знову роззирнулась і пройшлася по колу, пильно вдивляючись у темряву довколишнього простору. Відтак зупинилась і трохи розгублено мовила:

— Цікаво, що далі? Якби ж сюди примчало двійко-трійко демонів, щоб боронити сховані тут знання, то цим вони могли б і виказати, де їх шукати. А так... — Вона повільно похитала головою, видобула з поясної сумки карту Ініс на н-Драйгу й розгорнула її. — Ну що ж, гаразд. Передовсім окреслимо межі острова, це буде зона першочергових пошуків. Найдальша від

Драконячого Гнізда частина суші — мис Увах. Звідси до нього приблизно двадцять чотири з половиною милі в південно-східному напрямку... у трохи північнішому, ніж південно-східний, але не будемо занадто прискіпливими. Зрештою, там ми виходити не збираємося. — Ріана повернула карту до сумки, відмотала двійко футів шовкової шворки й передала її кінець Шимасові. — Тримайте точно над хрестовиною, професоре. І стежте за напрямком.

Вона відійшла, розмотуючи шворку. З кожним її кроком довкола Шимаса густішали сутінки, а коли шворка натяглася, стало вже досить темно — хоч і не настільки, щоб він не міг роздивитися хрестовину й переконатися, що відьма не відхилилася від правильного напрямку. Власне, тому вони й обмежилися довжиною шворки, що відповідала десяти земним милям. Як показав попередній візит до Тиндаяру, на відстані п'ятнадцяти миль від Ріани (не кажучи вже про двадцять) Шимас повністю втрачав зір.

— Тепер ідіть до мене, — озвалася Ріана.

Він рушив уперед, знову поринаючи у світло Іскри. На ходу змотував шворку й відчував пальцями, як вона нагрілася від дії темної енергії. Проте тліти й не думала — відьомські чари досить надійно захищали її.

Коли Шимас порівнявся з Ріаною, йому здалося, що вона стала сяяти дужче, ніж раніше. Та насправді виявилося, що це захисне плетиво на його очах трохи послабшало, тож довелося його посилити.

Таким самим чином вони відміряли ще десять миль. Для збереження обраного напрямку Ріана наказала Колвинові стати перед хрестовиною і стежити за тим, щоб Шимасова постать максимально затуляла сяйво її Іскри. Та все одно було зрозуміло, що похибка вже стала значною, і якби вони справді хотіли повернутися в земний світ на мисі Увах, їм це навряд чи вдалося б. Найімовірніше, тунель вийшов би на поверхню десь в океані, правіше або лівіше від мису.

Шимас знову рушив до Ріани, щоб відміряти решту чотири з половиною милі, і напівдорозі відчув, що контроль над захисним плетивом вимагає від нього дедалі більше сил. А точні-

ше, майже всі його сили йшли на стримування темної енергії, яка тут здавалася агресивнішою. Чи то пак — саме такою, якою й мала бути...

Осяяний раптовим здогадом, Шимас рвучко зупинився.

— Леді Ріано, зачекайте трохи. Я хочу дещо перевірити.

— Що перевірити? — запитала вона, не обертаючись і продовжуючи дивитись у тому напрямку, де мав бути мис Увах.

— Зараз. Хвилиночку.

Шимас повернув назад і невдовзі переконався, що з кожним кроком йому стає легше. І це не було самонавіювання, це був об'єктивний факт.

— Там нічого немає, — гукнув він Ріані, коли шворка між ними натяглася. — Ми лише віддаляємося від того, що шукаємо. Повертайтеся.

— Ви певні?

— Так, певен. На всі сто відсотків.

Коли Ріана підійшла, Шимас розповів їй про свої спостереження. А для наочної демонстрації створив у повітрі перед собою світлову кулю, в яку вклав усі вільні від стримування темної енергії сили, зробив кілька кроків углиб Тиндаяру й продемонстрував, як вона тьмяніє. Оскільки Ріана йшла разом з ним, це не було наслідком зменшення впливу її Іскри на довколишній простір. Це з очевидністю свідчило про магічну неоднорідність самого простору.

— Дивовижно, — сказала вона. — А я нічого не відчуваю.

— Можливо, це через те, — припустив Шимас, — що ваша Іскра самостійно компенсує вплив темної енергії. Наскільки мені відомо, жодна відьма не має влади над повною силою своєї Іскри, якась її частина завжди залишається поза контролем.

— Мабуть, ваша правда, — погодилася Ріана. — Велика сила має й свій зворотний бік. Наразі це призводить до втрати чутливості... То де ж ви найкраще почувалися?

— Там, де ми ввійшли. Під Драконячим Гніздом. Треба ще перевірити інші напрямки, але чомусь мені здається, що найменша агресивність темної енергії буде саме в тому місці.

Так воно, зрештою, й виявилось. Шимасова магічна куля найяскравіше світилася біля самої хрестовини, може, на якийсь фут південніше від неї, що приблизно відповідало геометричному центру западини. Проте через істотну різницю в масштабах між земним світом та Тиндаяром така оцінка була вкрай неточною.

— І що ж воно таке? — вголос міркувала Ріана. — Вплив драконячих кісток?.. Ні, виключено. Їхня сила велика, але пасивна; власне, це просто залишки колишньої сили, дія яких не може сягати крізь світи. Джерело цієї аномалії має бути десь ближче.

— Якщо під нами, — зауважив Шимас, — то тут ми нічого не вдіємо.

Минулого разу Ріана пробувала скерувати свою відьомську силу на ґрунт Тиндаяру. Він піддався лише на пару дюймів, а потім став жадібно поглинати її, мов губка, і величезна кількість магії просто розчинилася без сліду. Ріана, хоч і знала про це з давніх відьомських літописів, була украй вражена таким результатом. Згодом вона пояснила, що деякі сестри розглядають цей факт, як одне зі свідчень на користь гіпотези про спорідненість Китрайла з диннеші. Мовляв, Ан Нувін не відторгає відьомські чари, оскільки його господар походить із Гвифіну, а тому здатний ними житися. Шимас почасти розумів її розгубленість, бо й сам не дуже вірив у релігійні казочки про бунтівного диннеші, який із заздрощів повстав проти Творця. Але водночас він досить скептично ставився й до твердження мінеганської доктрини, що Ворог є локальним уособленням якогось там Абсолютного Зла...

— Не думаю, що під нами, — сказала Ріана. — Швидше, десь там. — Вона закинула голову і пильно вдивилась у густу, в'язку, непроглядну темряву над ними. — Тільки як це знайти, коли я нічого не відчуваю?

З її долоні вихопився тонкий промінь білого світла. Він заструменів угору, трохи відхиляючись то в один бік, то в інший у пошуках правильного напрямку. Та, схоже, все було марно.

— От що, професоре, — врешті мовила Ріана. — Я пропоную вдатися до м'якої форми чаклунсько-відьомської взаємодії.

Під'єднайтеся до мого сенсорного плетива і спробуйте керувати променем. Можливо, у вас щось вийде.

— Гаразд, спробую.

Для більшої певності, Шимас утворив відразу сім ниток усіх основних магічних кольорів і спершу вплив у Ріаніні чари найслабшу з них, червону. Коли все вдалося, він став по черзі під'єднувати наступні нитки, і до нього почала перетікати відьомська сила. Вона була чужа, холодна, незбагненна, але водночас така пронизливо чиста й довершена, що Шимасові аж подих перехопило. Ця сила дарувала йому відчуття повної захищеності від будь-якого зла — і зовнішнього, і внутрішнього; вона прояснювала розум, розкривала перед ним нові, досі приховані обрії, під її впливом думки ставали чіткими й гострими, мов лезо бритви. Тепер Шимас розумів, чому деякі чаклунки ладні миритися з нестерпною вдачею відьом, їхньою зверхністю та пихою, лишень би мати змогу бодай зрідка торкатися цього крижаного, але життєдайного джерела...

Керувати Ріанініними чарами виявилось надивовижу легко, бо вони були добре впорядковані й не містили ніякого сміття — кожна, навіть найтонша магічна нитка не була зайвою, а мала своє призначення, гармонійно сплітаючись із усіма іншими в досконале мереживо. Попервах Шимас досліджував горішній простір навмання, та невдовзі вловив закономірність у тому, як змінюються вібрації семи його ниток, вплетених у сенсорні чари Ріани, і дуже повільно та обережно став зміщувати промінь по спіралі, поки не досягнув точки, де ці вібрації були найслабшими.

— Ось цей напрям,— сказав він, зафіксувавши його.— Тут я докладую найменше зусиль.

Не наважуючись навіть ворухнутися, Ріана посилила інтенсивність променя, і він став потроху вгризатися в загадкову субстанцію, що лежала між двома світами — земним та підземним.

— Не бачу іншого варіанту,— пояснила вона Шимасові.— Я й далі нічого не відчуваю. Але буду вкрай обережна.

Так сплигло кілька хвилин. Тонкий промінь повільно про-

бивався вгору, а Шимас контролював його напрямок. Аж раптом Ріана зупинилася.

— Ну, нарешті, відчула! Це якась особлива магія, вона справді пригнічує темну енергію, робить її інертною, пасивною.

А от Шимас ніякої магії не відчував, йому давалися взнаки лише наслідки її дії. Він сказав про це відьмі, а вона відповіла:

— Поки не можу судити напевне, але, здається, ми вже мали справу з такими чарами. Я — одного разу, а ви — двічі.

— Диннеші? — здогадався він.

— Так, дуже схоже, — сказала Ріана. А ще за хвилину впевнено додала: — Це точно магія диннеші. Подібна до нашої, відьомської, але могутніша й досконаліша. Вона виходить від якогось тонкого продовгуватого предмета, що вертикально завис під верхньою границею Тиндаяру.

Шимас розгублено хитнув головою.

— Цікаво, що він тут робить? І як сюди потрапив?

— Я теж хотіла б це знати... Мабуть, вам краще відійти, професоре. Не беруся передбачити, як поведеться ця штука, коли я її звільню. Можу й не втримати.

Шимас відступив на три кроки і порівнявся з Колвином, який увесь цей час стояв нерухомо й віддано дивився на свою пані, чекаючи на її подальші накази.

Ріана не квапилася, діяла обережно і зважено. У міру наближення до мети вона поступово зменшувала інтенсивність променя, щоб, бува, не пошкодити той загадковий предмет. Зрештою згасила промінь, а натомість задіяла м'якіші чари, покликані уже не свердлити прошарок між світами, а лише розгрібати субстанцію, з якої він складався.

— Тут аж два предмети, — трохи згодом сказала Ріана. — Один загорнений в інший. Зараз побачимо, що це таке.

Шимас уже виразно відчув, як слабшає й відступає темна енергія. Із кромішньої пільми вгорі вплив продовгуватий пакунок — схоже, з якоїсь сірої тканини, що відливалася в світлі Відьомської Іскри сріблястим полиском.

Пакунок повільно опустився вниз і завис у повітрі перед Ріаною. Зацікавлений Шимас підійшов до неї і встиг якраз вча-

сно, щоб підхопити тканину, яку відьма нетерпляче розгорнула й залишила без уваги, зосередившись на тому, що було під нею. А це виявився меч завдовжки десь фути чотири, з тонким лезом, начищеним до дзеркального блиску, та цільним руків'ям, майстерно витесаним із великого шматка чи то рубіну, чи то іншого коштовного каменя темно-червоного кольору. Шимас мало тямив у мінералах, зате добре знався на металах і свого часу ледве не залишився працювати на кафедрі металургії. Тому він швидко (може, навіть швидше за Ріану) встановив, що лезо зроблено зі сплаву заліза та срібла з невеликими домішками золота, платини й нікелю. Але сплав був особливий, не чаклунський і не відьомський, у ньому Шимас узагалі не відчував ні краплини магії, хоча нітрохи не сумнівався в її наявності — бо сплав такої рівномірної консистенції, з такими надзвичайними характеристиками міцності та пружності, просто неможливо було створити без участі чарів, і він не міг би існувати без їх постійної присутності...

— Професоре, — прошепотіла Ріана, ніби боялася, що хтось може їх підслухати. У її широко розплющених карих очах палахкотіли дикуваті вогники. — Ви розумієте, що ми знайшли? Це витвір диннеші, він увесь просочений їхньою магією. Могутньою, концентрованою г'вифінською магією...

Відьма обережно торкнулася долонею руків'я, а впевнившись, що воно не кусається, вже рішучіше обхопила його пальцями й розвернула меч вертикально. По дзеркальному лезу пробігли крихітні блискавки, а наступної миті Ріанина Іскра засяяла так сліпуче, що Шимас, попри дію захисного плетива, мусив примружити очі.

— Ого! — приголомшено мовила Ріана. — Він додає мені сили!.. І не тільки сили. Ще я відчуваю земний світ — там, нагорі. Не бачу, просто відчуваю. Поверхню, рельєф... і точні напрямки! Це північ. — Вона швидко рушила вперед, а кроків через п'ятнадцять зупинилася. — Тепер я під океаном. Відчуття води дуже слабке, але тут земна поверхня опускається.

„Диве милостивий, що я накоїв!“ — ужахнувся Шимас. — „Я допоміг відьмам стати ще могутнішими...“

Він опустил очі й подивився на тканину, яку міцно стискав

у руках. Вона була шовковиста на дотик, досить щільна, але водночас майже невагома. Розгорнувши її перед собою, Шимас переконався, що це не просто шматок тканини, а щось на зразок накидки або короткого плаща із золотою застібкою у вигляді восьмикутної зірки. Як і з мечем, він не відчував ніякої магії, але нітрохи не сумнівався в її присутності. Плащ не міг служити просто обгорткою для меча, в нього напевно було своє, окреме призначення...

І тут Шимас збагнув одну річ. Коли він був підступив до Ріани, щоб зблизька поглянути на знахідку, тиск темної енергії ще більше послабнув. Проте й зараз не зростав, дарма що відьма блукала віддалік, досліджуючи з допомогою меча границі острова. Отже, причина була не в мечі, а в плащі.

Щоб перевірити цей здогад, Шимас накинув плащ собі на плечі й скріпив застібкою. Ефект був миттєвий і перевершив усі сподівання: темна енергія взагалі відступила, вона сердито вирувала довкола, але не сміла торкнутись до нього в жодному місці — хоч крізь плащ, хоч поза ним.

Ріана перервала обхід периметра острова і швидким кроком повернулася до Шимаса.

— Це теж корисна річ, — сказала вона торкнувшись краєчка плаща. — Дуже міцний захист. І головне — не вимагає ніяких зусиль, діє сам по собі, без стороннього втручання... Ви лишень уявляєте, як нам поталанило? Досі жодній відьмі, а тим більше чаклунові, не випадало працювати з гвифінськими чарами.

— Я й зараз із ними не працюю, — зауважив Шимас. — Бо навіть не бачу їх, не відчуваю, а що вже говорити про якесь керування ними. У кращому разі, це можна назвати пасивним використанням.

Та Ріана вже не слухала його.

— Агов, демони! — весело гукнула вона в пітьму Тиндаяру. — Де ви сховалися? Виходьте на бій! Невже відпустите нас із такою цінною здобиччю?

„От же ж легковажне дівчисько!“ — сердито подумав Шимас. — „Для неї все це просто гра...“

А вголос стримано мовив:

— Не варто спокушати долю, леді Ріано. Якщо Ан Нувінові байдуже до нашої знахідки, раджу скористатися цим і спокійно, без перешкод повернутись у земний світ.

Молода відьма зверхньо глянула на нього, глузливо посміхнулася, але кивнула:

— Ваша правда, професоре. Повертаймося.— Вона трохи посунулася вбік і спрямувала меч угору.— Вийдемо за півмилі на північ від западини. Я певна, що зможу пробити тунель біля самого схилу і не схиблю більше, ніж на кілька футів, проте краще підстрахуватися — це ж усе-таки Драконяче Гніздо.

На дзеркальному лезі меча замерехтіли блискавки, а з його вістря вихопився яскравий білий промінь. Цього разу він був такий потужний, що Ріані знадобилося лише кілька хвилин, аби прокласти тунель до самої поверхні землі. Через сліпуче сяйво Відьомської Іскри Шимас навіть не помітив земного світла, зате миттю відчув бурхливий потік чистої, сповненої життя енергії, яку плащ безперешкодно пропускав крізь себе.

Майже водночас із цим, осторонь них, десь на межі освітленої Іскрою зони, виникло сильне збурення темної енергії. Ріано відреагувала миттєво, і могутня синя блискавка, з тріском пронизавши простір, ударила в енергетичний згусток, який лише почав був перетворюватися на темну матерію. Відтак вона схопила за руку Колвина, потягла його під отвір тунелю й підкинула вгору.

— Тепер ви, професоре. Мерщій!

У неї були всі підстави його квапити. Лише один демон виявився таким необачним, щоб здійснити перехід з Ан Нувіно до Тиндаяру поблизу відьми й дозволити їй убити себе ще до завершення трансформації. Решта його товаришів виходили на безпечній відстані від неї, про що свідчив відгомін численних збурень, який долинав до них із глибин підземного світу.

— Леді Ріано,— застеріг її Шимас, квапливо ставши на місце Колвина,— тільки не надумайте...

— І не збираюсь!— урвала його відьма.— Я не дурна, професоре, лише безвідповідальна... Ну ж бо!

Він рвучко відштовхнувся — а вже за секунду мусив розпо-

чати гальмування, бо раптом полетів з карколомною, просто божевільною швидкістю. Ні, плащ не додав йому сили, як меч Ріані, лише якимсь незбагненим чином зробив його надзвичайно легким, майже невагомим під час левітації, тож йому практично не доводилося докладати зусиль, щоб утримувати себе в повітрі.

Діставшись земного світу, Шимас за інерцією злетів досить високо над поверхнею і побачив, мов на долоні, добру половину острова, зокрема й Драконяче Гніздо з маленькими посталями Дараха та Інґріг біля кістяка Останнього Дракона. Вони теж помітили його, замахали руками й негайно рушили до північного схилу.

Щойно Шимас приземлився неподалік від Колвина, як із тунелю, на його величезне полегшення, вигулькнула ціла та неущоджена Ріана. Відступивши на кілька кроків, вона прикликала з ясного неба таку потужну блискавку, що Шимасові миттю стало дибки волосся, а від оглушливого грому позакладало вуха. Чорний отвір у землі відразу затягся, і другої блискавки не знадобилося.

„Яка ж вона хвалькувата!“ — знову розсердився Шимас. — „Могла б ударити блискавками з рук. Вийшло б не так сильно, зате без цього гуркоту...“

Він позбувся дзвону у вухах саме вчасно, щоб розчути Ріаніні слова:

— Даруйте, професоре, я повелась, як дитина. Не варто було дражнити демонів, викликати їх на бій. От вони й з'явилися.

— Не думаю, що вони відгукнулися на твій виклик, — почувся з пустоти вже добре знайомий Шимасові чистий і мелодійний голос. А наступної секунди між ним та Ріаною з'явився хлопчина-диннєші, цього разу вдягнений у довгу туніку світло-блакитного кольору. — До речі, хочу вас привітати. Ви впоралися швидше, ніж я чекав.

Колвин затремтів і позадкував.

— Пані, — благально мовив він до Ріани, — дозвольте піти. Мені погано... Прошу, відпустіть мене. Я потім вернуся...

Така реакція їх не здивувала. У лісі під Манхайном вони

згаяли чимало часу, щоб розшукати Колвина, який з переляку забився в найглухіші хащі. Вочевидь, його чорне єство рішуче протестувало проти присутності диннеші.

— Гаразд,— погодилася Ріана.— Іди до Дараха з Інґріг,— вона вказала напрям на Драконяче Гніздо,— і чекай нас там.

— Дякую, ласкава пані, дякую,— зрадів Колвин і чимдуж дременує на південь.

А Ріана знову перевела погляд на диннеші.

— Моє шанування, світлоноско. То що ти говорив про демонів?

— Я не знаю, що коїться під землею, тому можу лише поділитися з вами своїм припущеннями. Для вас це й на краще, бо інакше я б нічого вам не сказав. Просто не мав би права... Отже, з твоїх слів я зрозумів, що ти, ледь опанувавши якусь дешицу сили меча, захотіла випробувати його на демонах і стала їх кликати. Тоді вони й прийшли, так?

— Так,— присоромлено підтвердила Ріана.

— На щастя,— додав Шимас,— це сталося вже після того, як було відкрито тунель.

— Я так і думав,— сказав диннеші.— Гадаю, ні демони, ні їхній господар досі навіть не підозрювали про присутність у верхній шарах Тиндаяру меча та плаща. Вони добре маскували себе, тож я покладав надії лише на те, що звичайний чаклун, вразливий до дії темної енергії, зможе їх відчуті саме завдяки своїй вразливості.

— Отже,— второпав Шимас,— демони відгукнулися не на заклик леді Ріани, а на її магічні дії з мечем?

— Я в цьому не сумніваюся. Мабуть, самі ваші візити в Тиндаяр не привертали особливої уваги Ан Нувіну. В часи Мор Деораху відьми часто вдавалися до послуг упокорених чорних, щоб відвідати підземний світ, дослідити його і віднайти спосіб скористатися ним у своїх цілях. З літописів Сестринства тобі, Ріано, добре відомо, що попервах це викликало дуже агресивну реакцію, та згодом Ворог переконався, що Тиндаяр залишається для відьом чужим і незбагненим, тому вирішив поберегти своїх демонів і не переносити бойові дії із земного світу до підземного, який і так безроздільно належить йому.

Проте з появою меча ситуація різко змінилася. Мабуть, ти вже виявила деякі його властивості?

— Так, дещо виявила, — сказала Ріана. — А що це за меч? І що за плащ? Чи ти не можеш розповісти?

— Тепер можу. Я просто мушу розповісти, щоб обґрунтувати права Г'вифіну на ці речі.

Ріана вмить спохмурніла, і було неважко здогадатися, чому. Права не обґрунтовують просто так, а роблять це лише з наміром повернути свою власність. Самому Шимасові було загалом байдуже, він розумів, що відьма все одно не дозволить йому залишити цей дивовижний плащ, який захищає від темної енергії, істотно полегшує левітацію і, напевно, має й інші корисні застосування. Тож нехай обидві їхні знахідки повернуться в Г'вифін — так хоча б буде справедливо...

— Це сталося кілька тисячоліть тому, — заговорив диннєші. — Точної дати не скажу, та вона й не важлива. У ті часи цивілізація прадавніх людей, як ви їх називаєте, ще існувала і з останніх сил стримувала нашість нечисті. Ми у Г'вифіні розуміли, що вони приречені, бо серед них було надто багато зрадників — і простих людей, і чаклунів, що своєю службою Ан Нувінові прагнули здобути вічне життя в подібі демонів. Але нічого вдіяти ми не могли — більшість прадавніх не хотіли загибелі свого світу, вони сподівалися захистити його власними силами, тому не кликали нас на Битву Останнього Дня. А коли їх залишилося геть мало і вони втратили будь-яку надію, їхніх голосів уже забракло — саме через велику кількість зрадників, які на той час складали чи не половину вцілілого людства. Тоді дванадцятєро наших братів не витримали й вирішили зійти на землю на заклик меншості. Вони...

— Дванадцятєро? — не стримавшись, урвала його Ріана. — Як драконів? Невже...

Диннєші ствердно кивнув:

— Так, Ріано. Всупереч переконанню багатьох твоїх сестер, драконів завжди було дванадцять. І вони були нашими братами, які знехтували своїм вищим призначенням, проміняли життя в Г'вифіні в терплячому очікуванні Останнього Дня на довгі тисячоліття безплідної й безнадійної битви на

землі. Це був їхній особистий вибір, і не мені їх судити. Одинадцятьо з них добровільно зреклися сили та крил диннеші й обернулися на драконів. Дванадцятий, їхній ватажок, був дуже погордливим і вирішив зійти на землю у всій своїй грізній величі та славі. Зійти не так, як зійшов до вас я, більшою частиною залишаючись у Гвифіні; а зійти цілком і назавжди. Проте земний світ не сприйняв його в такій подобі — він зірвав йому крила, відібрав силу й поглинув їх, додавши собі запасу міцності в протистоянні Ан Нувінові. Не знаю, можливо, в цьому й полягав розрахунок нашого дванадцятого брата, якого ви називаєте Останнім Драконом. Ми досі про це сперечаємося й ніяк не дійдемо спільної думки... Та, зрештою, його мотиви не мають значення. Головне те, що вашому світові не вдалося до кінця перетравити силу та крила нашого брата. Пройшовши крізь землю, остання краплина його сили перетворилась на меч, остання пір'їна одного з крил обернулась на плащ, і вони разом застрягли між нею та Тиндаяром.

Ріана приголомшено втупилася в меч. Ще б пак — вона гадала, що це просто витвір гвифінських чарів, найдосконаліший і наймогутніший з усіх відомих артефактів; а насправді він виявився матеріальним утіленням хоч і невеликої, але справдешньої частини сутності диннеші...

„Так само, до речі, як і плащ,“ — подумав Шимас, торкнувшись пальцем золотої застібки. Звичайно ж, диннеші говорив про крила алегорично, навряд чи мешканці Гвифіну потребують якихось фізичних крил, та й дракони, позбувшись їх, любісінько собі літали. Радше тут ішлося про особливу магію, яка могла піднести на недосяжну висоту. І в прямому розумінні — зробивши невагомим; і в переносному — захистивши від Зла.

У Шимаса зникло найменше бажання віддавати цей плащ — хоч відьмам, хоч диннеші...

— То ти прийшов забрати в нас меч і плащ? — зі скрушним зітханням запитала Ріана.

— Ні, в жодному разі. Я лише пропоную вам добровільно відмовитися від них. Майте на увазі, це ваш єдиний шанс, більше такої пропозиції не буде. Відкинувши її зараз, ви вже ніколи не зможете позбутися цих речей. Меч завжди буде з

тобою, Ріано, а плащ — із тобою, Шимасе. Якщо віддасте когось або просто викинете, вони однаково повернуться до вас. Усе життя на вас полюватиме Ан Нувін у намаганні запопасти собі краплю сили й пір'їну від крила диннеші. Ти, Ріано, здобудеш чимало ворогів серед власних сестер, які заздритимуть твоїй могутності і вважатимуть, що ти її не заслужила. А тобі, Шимасе, доведеться остерігатись як відьом, так і колеґ-чаклунів; дехто з них захоче вбити тебе, щоб заволодіти твоїм плащем. Подумайте, чи варті ваші знахідки тих небезпек, що чигатимуть на вас у майбутньому, чи виправдають вони ті численні труднощі, які сповнять ваше життя через їхню присутність. Зрештою, вам гріх нарікати, що ви даремно здійснили цю довгу подорож. Як я й обіцяв, ви знайшли тут нове знання — розкрили таємницю походження драконів. І запевняю, що вам не доведеться вмовляти інших людей повірити вам на слово. Якщо віддасте мені меч та плащ, я підкажу, де можна знайти матеріальні свідчення, які однозначно й беззаперечно підтвердять мою розповідь. За ними не треба вирушати на край світу, вони є й на Абраді.

Така пропозиція видалася Шимасові надзвичайно заманливою. Він лише хотів з'ясувати, якого роду будуть обіцяні підказки — туманними та невизначеними, на зразок „шукайте й колись знайдете“, чи чіткими вказівками про те, де саме знаходяться ці матеріальні свідчення і що вони собою являють.

Поки Шимас подумки формулював своє запитання, Ріана впевнено промовила:

— Я залишаю собі меч. Даруй, світлоноско, якщо я не справдила твоїх сподівань, але це моє остаточне рішення. Я обираю силу, а професорові аб Нейвану нехай дістаються знання. Відведи його вбік, розкажи, що потрібно, а я даю слово, що не намагатимусь нічого вивідати. Можу навіть пообіцяти, що нікому не розповім про походження драконів. Триматиму все в таємниці, щоб професор міг безперешкодно роздобути належні докази й оголосити світові про своє відкриття.

Диннеші похитав головою:

— Твоя великодушність, Ріано, гідна найвищої похвали.

На жаль, цього замало. Ціна моєї інформації — обидві речі, і меч і плащ. За одну з них ви нічого не отримаєте.

Відьма з невдаваною прикрістю поглянула на Шимаса.

— Мені дуже шкода, професоре, але я не передумаю. Ми з вами вже досить довго знайомі, і ви повинні розуміти, що силу я ціную більше, ніж знання.

— Я це розумію, леді Ріано.

— Ти, Шимасе,— сказав диннеші,— можеш просто віддати плащ і задовольнитися тим, що вже знаєш. Тоді спокійно повернешся в Кованхар і продовжиш жити звичним для себе життям університетського викладача — нудним, одноманітним, але щасливим. А з плащем про таке життя тобі не варто й мріяти.

— Так, знаю...— Шимас замовк, збираючись на рішучості.— Не сумніваюся, що згодом про це дуже пошкодую і проклинаю тиму себе за свій вибір. Але я залишаю плащ.

Дорослі та мудрі очі хлопчика-диннеші, здавалося, пронизали його наскрізь.

— Ти певен?

— Ні, аж ніяк!— невідь чому розсердився Шимас.— Я вже сказав, що пошкодую про це. І водночас я певен того, що так само шкодуватиму, відмовившись від плаща. Решту свого нудного й одноманітного життя буду мучитися думкою про цю втрату, більше не знайду спокою, не почуватимуся щасливим, займаючись улюбленою справою. Якщо ти так добре мене знаєш, то мусив би це розуміти. І з твого боку було б порядніше не ставити мене перед вибором, а просто зажадати, щоб я повернув плащ. Вигадав би якусь казочку — наприклад, що гвифінські чари згубно діють на чаклунів. Я б, може, й засумнівався, але не став би сперечатися.

Диннеші відповів не відразу, а спершу підійшов до Шимаса й пильно подивився на нього знизу вгору.

— Повір, я б так і сказав, якби справді мав намір забрати плащ. Проте я *хотів*, щоб він залишився в тебе — так само, як меч у Ріани.

— Тоді навіщо,— озвалася Ріана,— ти пропонував їх віддати?

— Бо інакше було б неправильно. І не просто неправильно, а підло. Я не міг нав'язувати вам таку відповідальність, прирікати вас на важкі випробування, не отримавши вашої згоди, не надавши вам шансу відмовитися. Вас було попереджено про наслідки, і ви зробили вільний, усвідомлений вибір. Тепер вам немає на кого нарікати, нема кого звинувачувати, окрім самих себе.

— Але ти... — почав був Шимас і враз осікся. Вочевидь, динеші вирішив, що їхню розмову закінчено, і, не попрощавшись, розчинився в повітрі. — Гм... Не дуже чемно з його боку. Мабуть, він здогадався, що я хочу сказати, і просто не знав, як на це відповісти. Тому й поквапився щезнути.

— А що ви збиралися сказати? — поцікавилась Ріана.

— Що він, хоч і був чесним та відвертим, усе ж безсоромно маніпулював нами. Принаймні мною точно маніпулював. Коли зрозумів, що я погоджусь обміняти плащ на докази його історії, тут-таки вигадав додаткову умову, що надасть інформацію лише за плащ із мечем. Це був безпрограшний варіант, бо ви ясно дали зрозуміти, що не відмовитесь від меча.

Ріана скептично посміхнулася.

— Облиште, професоре, ви б і на це не погодились. Подумали б і вирішили, що плащ із мечем самі по собі є досить переконливими доказами. А ті матеріальні свідчення, якщо вони й справді існують, ніде не подінуться, і рано чи пізно їх знайдуть.

— Так вирішили б ви, — заперечив Шимас. — Але я...

Зненацька під ними задвигтіла земля. Ріана миттю збігла й напружилася, а вздовж леза її меча знову замерехтіли дрібні блискавки.

— Хай йому грець! — промовила вона. — Починається...

У Шимаса важко загупало серце. Як і Ріана, він відразу збагнув, що означає це двигіння, і через кілька секунд його найгірший здогад підтвердився. На півдорозі між ними та Драконячим Гніздом у повітря здійнялася хмара піску, і з-під землі вибралася двонога й дворука істота. Її можна було б визнати просто за високу та голу людину, якби не чорна, мов сажа,

шкіра, непропорційно мала голова і довжелезні руки, що звисали нижче колін.

Ріана негайно завдала удару, однак схибила — меч додав їй сили, але не влучності. Та навіть супутніх гвевричних розрядів у повітрі цілком вистачило, щоб демон, ослаблений умовами земного світу, бебехнувся додолу й закорчився від болю.

Утім, загрозу становив не він, а чудовиська, що йшли слідом за ним. Першим із тунелю вилетів велетенський птах, точніше, крилатий ящір, і відьма, промимривши „мадваллін“, скерувала в нього другу блискавку, від якої він легко ухилився.

Тим часом з'явилося ще дві потвори — павучара завбільшки з бугая, в якому Шимас визнав *дагванала*, земноводне чудовисько, що часто зустрічалось морякам на віддалених островах, і незнайома йому істота, схожа на сарану, збільшену в кількасот разів. Ріана, яка, судячи з усього, вивчала інфернальні сили набагато старанніше за теорію передбачень, назвала її *шінахайдом*.

Демон щось прогарчав до чудовиськ, махнув рукою, вказуючи на південь від себе, і без подальших зволікань заповз у яму. Пісок довкола завирував, засипаючи тунель. Демон виконав свою місію, доправив на острів трьох чудовиськ, а сам відразу повернувся в Тиндаяр.

Усі три потвори не стали нападати на Шимаса та Ріану, а дружно кинулися в протилежний бік — навздогін Колвинові, який, виконуючи наказ своєї пані, слухняно чимчикував до Драконячого Гнізда. Він майже дістався схилу і був надто далеко для того, щоб розчути надривний Ріанин крик:

— Колвине, захищайся! Я дозволяю! Захищайся...

Вона мерщій побігла вперед, раз по раз кидаючи блискавки. Одна з них таки влучила в стрибучого *шінахайда*, і той з відбитою задньою лапою покотився по землі. Проте зміг підвестися й застрибав далі, хоч уже не так прудко, як летів *мадваллін* і біг *дагванал*. Наступна блискавка остаточно зупинила його, але решта двоє чудовиськ виявилися верткішими й успішно ухилилися від відьомських ударів.

Шимас нарешті схаменувся, вилаяв себе за дурну професорську звичку ґрунтовно обдумувати кожен свій наступний крок і, відштовхнувшись від землі, стрімко злетів угору. Досі левітація не була його коником, він дуже кепсько тримався в повітрі й мусив зосереджувати на цьому всі свої сили. А тепер усе виходило легко й невимушено; складалося навіть враження, що плащ реагує не на його магічні дії, а на самі лише думки.

Легко випередивши Ріану, Шимас почав кидати в потворвогняні кулі. Було ще далеко, вони долітали вже тьманими й ослабленими, проте під подвійним обстрілом чудовиська не могли так успішно ухилитися, і зрештою чергова Ріанина блискавка перетворила даґванала на смердючу обвуглену тушу.

Мадваллін майже нагнав Колвина, і Шимасові з Ріаною бракувало лише якогось десятка секунд, щоб вчасно зупинити його. На щастя, саме тоді на кручу вибігли Дарах та Інгріг, і їхні вогняні кулі примусили потвору звернути вбік. Вона стала кружляти довкола них, плюючись згустками темної енергії, які Дарах успішно відбивав. А потім надбігла Ріана і двома влучними ударами блискавки спопелила чудовисько.

Колвин кинувся їй назустріч, бебехнувся перед нею навколішки і став цілувати її руки.

— Дякую, пані! Красенько вам дякую. Ви врятували мене, захистили від цього страховиська. Я такий щасливий служити вам, ви завжди дбаєте про мене...

А Шимас м'яко приземлився поруч із молодого чаклунською парєю й сказав:

— Ви дуже вдало нагодилися. Ми б не встигли зупинити мадвалліна.

— Але ваш політ був просто фантастичний! — захоплено мовив Дарах. — Я ще ніколи не бачив такої майстерної левітації. І взагалі, не чув про жодного чаклуна, що міг би одночасно літати і так потужно чарувати.

— А що це у вас за плащ? — поцікавилася спостережлива Інгріг. — Я його досі не бачила. І в леді Ріани меча не було... Невже знайшли в Тиндаярі? Хіба це можливо?

Шимасові не довелося нічого вигадувати, бо до них якраз підійшла Ріана.

— Отже, пророцтво не збрехало, ви справді допомогли нам. Без вашого втручання Колвин загинув би.

— То це й була наша місія?— спантеличено запитав Дарах.— Завадити чудовиську вбити чорного чаклуна?

— Схоже, що так,— підтвердила Ріана.— І повірте, ви зробили мені велику послугу. Та й не лише мені, а всьому Сестринству. Колвин становить для нас неабияку цінність, наразі він наш єдиний провідник до Тиндаяру, і хтозна, коли нам вдасться схопити ще одного такого. А мати доступ на ворожу територію дуже корисно. Саме тому всі три чудовиська накинулися на Колвина — для Ан Нувіну було вкрай важливо позбавити нас цього доступу.

— А чому саме зараз? Чому не раніше?— Із цими словами Дарах виразно поглянув на Ріанин меч.— Це якось пов'язано з вашою зброєю і професоровим плащем?

— Щодо плаща я не впевнена, а от меч точно зіграв свою роль.

— Я не відчуваю в ньому ніякої магії,— зауважив молодий чаклун.

— Це драконяча магія,— пояснила Ріана.— Меч належав Останньому Драконові, але в стародавні часи демони поцупили його й затягли до Тиндаяру. А далі нічого вдіяти з ним не могли, бо він незнищений, тому просто залишили його там.

— Разом із плащем?— Дарах недовіжливо гмикнув.— Щось він замалий для дракона.

Без сумніву, Ріана якось викрутилася б, знову приправивши вигадку крихтою правди, але тут Інгріг злякано зойкнула і вказала рукою на північ. Шимас із Ріаною рвучко обернулися, чекаючи на появу нових почвар, а натомість побачили, як з-поза обрію піднімається стовп білого з темними пасмами диму.

Шимас негайно злетів угору, щоб розширити для себе виднокіл, проте вже й так знав, звідки йде дим. На Ініс на н-Драйгу й поблизу нього не було чому горіти — крім їхнього корабля.

Розділ XXIV

Прощання з Тір Мінеганом

Вольовим зусиллям зобразивши на своєму обличчі приязну та невимушену усмішку, Глиніш відчинила двері й промовила:

— Добридень, леді Ейрін. Прошу, заходьте.

Дівчина привіталась у відповідь, глянула на свої шкіряні черевики, переконуючись, що добре очистила їх від снігу, і ввійшла до будинку. Глиніш допомогла їй зняти хутряне манто, повісила його в шафу і провела Ейрін до вітальні.

— Сідайте, будь-ласка, пригोщайтесь,— запропонувала вона, вказуючи на крісло біля невисокого столика, на якому стояло дві кришталеві вази з фруктами та солодощами.— Чи, може, ви зголодніли і хочете...

— Ні, дякую, Глиніш. Я щойно обідала.

— Тоді я принесу чаю.

Жінка подалася на кухню, де за півхвилини закип'ятила воду й залила її до порцелянового чайника, в якому вже лежало сухе чайне листя. Потім поставила його на тацю разом з двома чашками та цукерницею й віднесла до вітальні.

Ейрін сиділа в кріслі, їла цукерку й зацікавлено розглядала обстанову в кімнаті. Була спокійна та розслаблена, мовби сама просила, щоб на неї напали, але Глиніш поки остерігалася діяти, бо була надто знервована і через своє хвилювання могла все зіпсувати. Та й квапитися не було куди — все одно в найближчі дві або три години дівчина звідси не піде, оскільки зараз у неї за розкладом було заняття з теорії передбачень.

Як Глиніш і обіцяла колегам-чорним та своєму демонові-куратору, виявилось зовсім неважко виманити Ейрін до чаклунського району, де ще й досі не було встановлено захист із дерайтирів. На це знадобився лише один місяць, впродовж якого вона досить часто, в середньому раз на два дні, спілкувалася з дівчиною й потроху завойовувала її довіру. Щоправда, їхні стосунки і близько не стали дружніми, а зберігали суто

формальний характер, тому Глиніш не ризикнула просто запросити Ейрін до себе в гості. Натомість вдалася до іншої тактики — минулого тижня, розповідаючи про різні прийоми, за допомогою яких провидиці керують своїм даром і спонукають його до передбачень на певну задану тему, вона ніби мимохідь згадала про свою кімнату для медитацій. Ейрін цілком очікувано зацікавилася цією кімнатою й попросила описати її, а Глиніш, трохи повагавшись для вигляду, запропонувала провести наступне заняття в себе вдома. На тому вони й домовилися...

— У мене чай не з Півдня, а з Інісойд на х-Оґай,— сказала Глиніш, наповнюючи чашку своєї гості.— Не знаю, чи ви куштували його раніше.

— Так, кілька разів,— відповіла Ейрін і потяглася ложкою до цукерниці.— У Тахріні. Як на мене, нічим не відрізняється від гвалахського.

— І це при тому, що його вирощують не в тропіках, а в помірних широтах,— зауважила Глиніш, влаштувавшись у сусідньому кріслі.— Новітні чаклунські технології. Цьогоріч туди їздила леді Мірген вер Евлін, ознайомила з тамтешніми досягненнями і дійшла висновку, що ці розробки можна успішно застосувати й до багатьох інших культур, які на Півночі досі не приживалися.

— Он як? — здивовано мовила Ейрін.— А я думала, що вона вихователька.

— Передовсім, леді Мірген фахівець із рослинної маґії. Але дуже любить дітей, тому свого часу взяла на виховання леді Шайну.

Дівчина кивнула:

— Тепер розумію. Мабуть, згодом сестра Мірген дуже шкодувала, що обрала саме Шайну. В дитинстві вона не давала їй ні хвилини спокою.

Ціною неймовірних зусиль, прикликавши на допомогу весь досвід багаторічного лицемірства, Глиніш примусила себе легенько всміхнутися. А в душі аж корчилася від нестерпного болю і проклинала невблаганні Вищі Сили, які поклали на неї цю жорстоку місію. Ну, чому вони обрали саме її? Чо-

му не іншу провидицю — не таку вразливу й сентиментальну, а стриману, рішучу і врівноважену, з кам'яним серцем, холодним розумом та залізними нервами? Вона діяла б упевнено, без найменших вагань і сумнівів. Вона вбачала б у Ейрін лише загрозу для всього світу, а не живу людину, юну й чарівну дівчину, сповнену надій та планів на майбутнє, яким не судилося здійснитися...

Коли вони допили чай, Глиніш запросила гостю до своєї кімнати для медитацій — невеликого затишного приміщення, стіни якого було завішано темно-червоним оксамитом, а підлогу встелено такого ж кольору килимом. Усе вмеблювання кімнати складалося зі стола з кількома шухлядами, низенької шафки та м'якого крісла. На вкритій зеленою скатертиною стільниці лежала кришталева куля й стояв срібний свічник з двома ароматизованими свічками. У хвилини роздумів Глиніш воліла запалювати їх, а не магічний світильник, що висів під стелею.

— Ви теж послуговуєтесь кулею? — поцікавилась Ейрін.

— Так. Але не надаю їй якогось містичного значення. Для мене вона лише засіб для концентрації уваги.

Ейрін повільно пройшлася по кімнаті. Це був слушний момент для нападу, проте Глиніш і далі вагалася. Вона дуже хотіла пояснити дівчині свої мотиви, виправдатися перед нею, попросити прощення за те, що мусить зробити. Ейрін мала повне право все знати — бо, зрештою, на неї чекала не просто смерть, а щось набагато жахливіше, і усвідомлення необхідності такої жертви заради вищої мети якщо й не полегшить її страждання, то хоча б надасть їм сенс...

— Глиніш, що з вами? — запитала Ейрін, проникливо дивлячись на неї своїми смарагдовими очима. — Ви чимось стурбовані. У вас щось сталося?

Тепер уже вибору не було. Щоб урятувати ситуацію й відвернути від себе пильну увагу дівчини, Глиніш просто мусила задіяти той ризикований план, з яким увесь час носилася, хоч і розуміла, що вдаватися до нього вкрай небезпечно. Можливо, саме тому вона несвідомо виказала перед Ейрін своє хвилювання і цим поставила себе в таку ситуацію, яка не за-

лишала їй жодних інших варіантів.

— Так, леді Ейрін, дещо сталося. — Ґлініш підійшла до столу й видобула з горішньої шухляди складений втрое, ніби з поштового конверта, аркуш, де ще два тижні тому зміненим почерком записала своє фатальне шкільне пророцтво. — І я не знаю, що робити... Ви обіцяєте зберегти все в таємниці?

— Авжеж обіцяю, — твердо мовила заінтригована Ейрін. — Даю вам своє слово.

— Нещодавно я отримала листа від однієї знайомої. У школі вона була моєю найкращою подругою, потім поїхала з Тір Мінегану, але ми й далі підтримуємо гарні стосунки, часто листуємося. І ось вона написала мені, що їй було страшно пророцтво. Додала до листа його текст і спитала моєї поради. А я навіть не уявляю, що їй відповісти, бо... бо тут просто неможливо дати правильну раду. Це якраз той випадок, коли доводиться обирати між вогнем та полум'ям.

Ейрін узяла в неї аркуш і стала читати текст пророцтва, яке ясно і недвозначно передрікало близький кінець світу в разі, коли сама провидиця не віддасть Темряві дві невинні душі — свою власну і ту, на яку згодом укаже їй доля. Дочитавши до кінця, дівчина прошепотіла: „Милостивий Диве!“ — і поспіхом, але досить вправно створила чари верифікації. Плетиво засяяло чистим жовтим світлом, без будь-яких відтінків.

— Милостивий Диве! — вже голосніше повторила вона. — Це ж чинне пророцтво!

— І надзвичайно чітке, — додала Ґлініш. — Для нього не потрібно ніякого тлумачення, все й так очевидно.

— Так, — погодилась Ейрін, — очевидно... і жахливо, безнадійно. Це гірше, ніж вибір між вогнем та полум'ям, це... Ваша знайома справді збирається скоритись Ан Нувінові?

— Вона готова пожертвувати собою, якщо це допоможе відвернути катастрофу. І так само готова принести другу жертву, коли настане час. На її переконання, дві душі — невисока ціна за порятунок світу. Вона лише хоче впевнитися, що правильно зрозуміла пророцтво і не існує способу якось обійти його. А я... Ось уже тиждень не наважуюсь написати їй відповідь. Я не бачу іншого тлумачення цього пророцтва. І не знахо-

джу в ньому жодної слабини, ні найменшої можливості зробити так, щоб воно втратило чинність.

Ейрін знову втупилася поглядом в аркуш.

— Ну, хіба так можна? Це ж геть неправильно! Таких пророцтв не повинно існувати. Я просто...

Вона не договорила, бо тієї миті Глиніш завдала удару. Момент було підбрано ідеально, і спантеличена Ейрін не встигла ні відреагувати, ні навіть збагнути, що сталося. А Глиніш негайно схопила непритомну дівчину й поринула разом з нею до Тиндаяру.

Замість звичного мороку, в очі їй різонуло яскраве світло. Із книжок Глиніш було відомо, що Відьомські Іскри спроможні долати пітьму підземного світу, проте їй і на думку не спадало, що Первісна сяятиме так потужно. Вона відвоювала у вічної темряви чи не всю територію під Тір Мінеганом, і відкрила поглядіві моторошну картину величезного натовпу демонів та чудовиськ, які зусібіч обступили невелику ділянку простору, що приблизно відповідала межам Абервена. Чудовиська люто гарчали, завивали, сичали й поривалися вперед, керовані інстинктом убивати все живе. Однак чорні, мов сажа, демони надійно стримували їх — і зовсім не через присутність Глиніш, а тому, що Ейрін досі залишалася непритомною. Вони ж мали наказ у жоднім разі не вбивати її. Дівчина була потрібна Ан Нувінові живою.

Глиніш випустила Ейрін і мерщій кинулася до найбільшого просвіту між чудовиськами, прикриваючись щитом з темної енергії. Потвори миттю вгамувалися, бо з власної волі не могли чіпати того, хто володів чорними чарами, а демони не віддавали їм наказу нападати на неї. Вона ледве встигла проминути перші лави нечисті, коли позаду почулося характерне тріщання відьомських блискавок. Ейрін напрочуд швидко опритомніла, відразу зорієнтувалася у ситуації і стала відбиватися.

Лавіюючи між демонами та чудовиськами, Глиніш нарешті вибралася з цього пекельного натовпу, а невдовзі вибігла за межі дії світлих чарів Іскри й опинилася у споконвічній пітьмі Тиндаяру. Вона відчула, як по її обличчю течуть гарячі

сльози, але не стала їх витирати.

„Вибач, Ейрін. Мені дуже прикро, але так було треба. Сподіваюся, ти вже зрозуміла, що в цьому пророцтві йдеться про нас із тобою. Маю надію, ти погодишся з тим, що наші життя нічого не варті порівняно з долею всього людства. Якби Ворог не отримав твою Первісну Іскру від мене, то в намаганні здобути її привів би в земний світ свої темні орди...“

Коли Глиніш лише розробляла план, то не збиралася нікуди втікати, а хотіла залишитися з Ейрін і дозволити їй убити себе. Проте згодом відмовилася від цього задуму, оскільки був ризик, що дівчині вдасться впокорити її, а потім разом з нею повернутись у земний світ, і тоді б жертва, на яку пішла Глиніш, виявилася марною. А так Ейрін уже ніщо не врятує. При всій силі її Первісної Іскри, вона не зможе миттєво пробити вихід на поверхню, а демони з чудовиськами постійно атакуватимуть її й не дозволять зосередитись на прокладанні тунелю. Врешті-решт Ейрін знесилиться і стане легкою здобиччю Ан Нувіну...

За півгодини Глиніш дійшла до західного кордону Івронаху й опинилася під Едандирським лісом, трохи південніше від Кованхара. Там вона відчула присутність іншої людини, і тут-таки з темряви пролунав схвильований голос Фейлана аб Мередида:

— Колего Падерай, це ви?

— Так, професоре,— відповіла Глиніш, наблизившись до нього.

— Ну, як там?

— Усе зроблено. Ейрін вер Гледіс у пастці.

— Нарешті!— радісно вигукнув професор.— Ми з цим упоралися... ну, тобто ви впоралися. А ми лише допомагали демонам збирати фоморайгів. Цілу ніч із ними морочилися. В Острівній півкулі це, звісно, був день.

— То Ан Нувін не створював нових чудовиськ?

— Ні, та й навіщо. Їх і на землі вдосталь.

„Це й на краще,“— подумала Глиніш.— „Що більше Ейрін їх уб’є, то менше залишиться в земному світі.“

— До речі, а де решта ваших колег?

— Нещодавно приходив демон і забрав їх із собою. Причини не пояснив, лише сказав, що така воля Володаря. Але повів не до Тір Мінегану, а кудись на південний захід.

— А ви чому залишилися?

— Бо для нас із вами є інше завдання,— відповів Фейлан. Його голос змінився, став напруженим і навіть трохи тремтливим; схоже, нова місія викликала в професора страх.— А вам хіба нічого не повідомили?

— Тільки про сам факт завдання. Мабуть, демон не бачив сенсу марнувати свій час на детальні роз'яснення, бо ж сьогодні я могла загинути. Просто на хвилю з'явився в моєму сні, я підтвердила, що моя домовленість з Ейрін вер Гледіс залишається в силі, а наостанок він згадав про нове завдання і про те, що наше коло збереться тут. Власне, тому я й прийшла сюди.

Насправді Глініш не збиралася виконувати ніякого завдання. Зі здійсненням пророцтва її вимушена служба Ан Нувінові закінчилася, і більше ніщо не змусить її знову коритися наказам демонів. Тепер вона мала намір убити всіх відомих їй чорних, заскочивши їх поодиноці; а перед тим, по можливості, випитати в них імена інших їхніх колег. І та обставина, що решта членів темного кола кудись подалися, залишивши Фейлана самого, дозволяла Глініш негайно перейти до здійснення свого задуму. Щоправда, не тут, не в Тиндаярі, а десь у земному світі — і дрімучий Едандирський ліс цілком годився для такої мети.

— Мабуть,— додала вона,— нам варто вийти на поверхню. Я більше не маю причин приховувати своє ім'я та зовнішність. Невдовзі мене стануть розшукувати ще завзятіше, ніж вас. Тож будьмо знайомі — я Глініш вер Лейфар, асистентка... вже колишня асистентка сестри-наставниці Івін вер Шінед.

— Дуже приємно, колего Глініш,— сказав Фейлан.— Запрошую вас погостювати на моєму південному острові. Це надійне місце, ніхто не підбереться до нього непоміченим.

„Острів, так острів,“— подумала Глініш.— „Професор не спав усю ніч, по дорозі ще дужче втомиться, і я легко з ним упораюся...“

Вона відповіла згодою, і обоє рушили на південь.

— Поки ми йдемо, — через десяток кроків озвалася Глиніш, — розкажіть у загальних рисах, що за нове завдання.

— Гаразд, — погодився Фейлан. — Тільки майте на увазі: це завдання винятково для нас двох. Наші колеги не повинні нічого знати. Певна річ, Володар і їм довіряє, але не в такій мірі, як нам з вами.

— Так, розумію. Звичайно, я мовчатиму. Розповідайте.

— Отже, — почав професор, — ви щось чули про чаклунське повстання на Лахліні?

— Авжеж. До нас доходили деякі чутки. Чи то один чаклун, чи то кілька влаштували бунт на каменярні, звільнили в'язнів, засіли з ними в горах і успішно відбиваються від поборників. Відомо навіть ім'я одного з них — Ейнар аб Дилан з Таркаррая. Навесні вони мають намір захопити який-небудь корабель і дістатися до абрадського берега. А тим часом король Імар аб Галвин вирішив скористатися цими обставинами, щоб усунути Конгрегацію від влади. Уже майже цілком встановив контроль над столицею, видав указ, яким позбавив Поборчу Раду багатьох повноважень, а свого двоюрідного брата, що став на бік поборників, ув'язнив. Буквально на днях надійшла звістка, що до Кередігону прибув новий лахлінський посол. Під час вручення вірчих грамот він оголосив, що відтепер вся влада в країні належить королю та утвореній ним Державній Раді.

— От про посла я ще не чув, — сказав Фейлан. — Зате мені відомо, що принц Лаврайн зміг утекти і тепер керує силами поборників у Бланаху. Але не це головне. Король Імар не просто скористався ситуацією, він діє спільно з чаклунами. Вони не збираються втікати на Абрад, а таємно допомагають йому в боротьбі з Конгрегацією.

— О! — вражено протягла Глиніш. — Це ще краще, набагато краще. І Ан Нувін хоче, щоб ми посприяли цим чаклунам?

Із темряви долинуло скрушне зітхання.

— Ні, колего, все складніше. Ті чаклуни зрадники, відступники. Володар виказав їм високу довіру, надав доступ до Тиндаяру, а вони відмовились йому коритися.

Глиніш стала, як укопана.

— Та що ви кажете?!

Протягом останнього тижня, коли вже було визначено день здійснення пророцтва, вона багато розмірковувала над тим, як їй жити далі. І серед інших варіантів спадала думка про лахлінських чаклунів-повстанців. Видавалася дуже заманливою ідея приєднатися до них, переконати їх не квапитися з утечею на Абрад, а допомогти королю Імару в його боротьбі з Конгрегацією. Тільки Глиніш боялася, що ті чаклуни не захочуть мати справи з нею, прислужницею Темряви, ба навіть злякаються й розбіжаться, і їхнє повстання захлинеється. Але тепер, у світлі нових фактів, ситуація докорінним чином змінилася. Саме там, на Лахліні, є люди, з якими вона може знайти спільну мову, які здатні прийняти її справжню, без прикрас — чорну чаклунку, що зреклась Ан Нувіну...

Фейлан також зупинився.

— На жаль, це правда, колего Глиніш. Я розумію, як ви шоковані, нам з вами важко уявити таке нечуване зухвальство. Ми, віддані слуги Темного Володаря, навіть думки не припускаємо про зраду. Для нас це не просто блюзнірство, це взагалі... Але не забувайте, — знову попередив він, — нікому ні єдиного слова. Володар покладається на нас, він доручив нам залагодити цю проблему. Ви тішитесь його цілковитою довірою, яку заслужили, здобувши для нього Первісну Іскру. Ну, а я мусив пройти випробування, щоб підтвердити свою відданість.

— І яке то було випробування? — поцікавилася Глиніш.

— Спершу мені доручали незначні завдання на Лахліні, не пояснюючи всієї жакливної правди. А під час останнього я потрапив у полон до відступників, вони погрожували мені смертю і водночас умовляли перейти на їхній бік, зрадити Володаря. Твердили, що після того, як я довідався про їхню непокору, Ан Нувін не дозволить мені залишатись у земному світі. Але я не послухався їх, повернувся і про все доповів.

„От і дурень!“ — подумала Глиніш. — „Цим ти підписав собі смертний вирок. Просто його виконання відклали, бо збираються використати тебе для боротьби з тими чаклунами... Як, власне, й мене.“

— І що було далі?

— Мені наказали триматись осторонь Лахліну й вичікувати, щоб склалося враження, ніби я роздумую. А тепер, коли ви звільнилися...

Він замовк, оскільки неподалік виникло потужне збурення темної енергії. За кілька секунд матеріалізувався височений та дебелий демон, підійшов до них і, нависнувши над ними, мов скеля, люто прогарчав:

— Фейлане, ти зі мною.

— Куди?

— Сам побачиш. Це наказ Володаря.

— А я? — запитала Глініш.

— Ти поки що вільна. На тебе чекає важливе завдання. Сховайся в надійному місці, засни — тоді й одержиш нові інструкції.

Із цими словами він схопив Фейлана аб Мередида й помчав на південний захід, залишаючи в просторі за собою виразний слід із безлічі дрібних завихорень.

Глініш зорієнтувалася, де зараз перебуває, і якомога точніше уявила карту Абраду та довколишніх островів. Шлях демона пролягав через Тір Алминах, зачіпав краєчок Ґулад Данану, тягся вздовж західного узбережжя Південного Абраду і вів далі до Ініс на н-Драйґу. Саме зараз там мала перебувати Ріана вер Шонаґ зі своїм супутником, кованхарським професором Шимасом аб Нейваном.

„Цікаво, леді Ріано, у що ж ви вклепалися?“ — подумала Глініш. — „А втім, мені байдуже. Викручуйтеся самі...“

Прийнявши рішення, вона розвернулася і рушила у прямо протилежний бік.

До Ініс Лахліну, де сподівалася розпочати нове життя.

Розділ XXV

Відрізани від світу

Капітан Мейлас аб Конхир удруге порахував своїх людей і переконався, що першого разу помилки не було. До берега не дісталоя лише восьmero його підлеглих, які загинули під час

пожежі, що зненацька, без будь-яких видимих причин, охопила весь корабель від носа до корми.

Жертв було б значно більше, якби вчасно не нагодився Шимас, залишивши далеко позаду Ріану, а тим більше — Дараха й Інґріґ. Загалом, відьма теж непогано левітувала, проте їй було далеко до тієї швидкості та легкості, що їх давав Шимасові драконячий плащ. До того ж вона не наважилась кинути Колвина напризволяще і тягла його за собою, що суттєво вповільнило її політ.

А Шимас, домчавши до узбережжя, став стрімко ширяти над водою, вихоплюючи моряків, які найбільше потребували допомоги, і переносив їх на острів, а насамкінець навіть урятував шогірську мавпочку на ймення Мірне, улюбленицю всієї команди. Він гадки не мав, скільки за цей час налітав, але при цьому майже не втомився, хіба що сильно перенервував. Коли ж прибула Ріана, то їй залишалося тільки лікувати поранених, переважно загоювати їхні опіки. Потерпілих було небагато — коли почалася пожежа, моряки відразу збагнули, що загасити її не вдасться, тому не стали й намагатись, а відразу пострибали у воду. Правда, трохи побилися за право потрапити на єдиний уцілілий човен, але в тій сутичці ніхто з них не втонув, лише кілька членів команди отримали синці, садна та подряпини від ударів веслами. А восьмеро загиблих належали до тих, хто, знехтувавши небезпекою, кинувся до кубрика по своє майно.

Шимасові знання з медицини були не надто видатними, лише на рівні пересічного випускника Кованхарського Університету, тож він полишив це на Ріану, а сам і далі курсував між берегом та місцем затоплення „Шерен Ейнарах“, підбираючи речі, які ще трималися на воді. Врятувавши все, що було можливо, Шимас передовсім наповнив порожню діжку морською водою, подівав на неї чарами, що перетворювали всі розчинні солі на нерозчинні, дочекався, коли вони осядуть на дно, і перелив уже прісну воду до іншої діжки, з якої спрагли моряки заходилися жадібно пити.

На цей час прибігли захекані Дарах та Інґріґ і стали розпитувати, що тут трапилося. Шимас відповів, що з'ясувати при-

чину пожежі не вдалося, бо корабель швидко пішов на дно, але висловив своє переконання, що без демонів тут не обійшлося.

— Вочевидь, — припустив він, — глибина була недостатня для того, щоб тиск води завадив їм прорити тунель. Вони вийшли через морське дно, підпалили корабель і негайно забралися до Тиндаяру. Тепер у них немає причин квапитися з нападом, бо ми застрягли тут щонайменше на тиждень.

— Лише на тиждень? — здивувався Дарах. — Десь поблизу є відьми?

— Так, є. — Шимас поглянув на Ріану, яка вже надала медичну допомогу всім потерпілим, а тепер сиділа на піску, підгорнувши ноги, й вела інтенсивне листування зі своїми сестрами. — На Інісойд Ханарах якраз гостює одна відьма, і леді Ріана не сумнівається, що вона негайно вирушить сюди. А це ж лише тисяча миль — для відьом суцці дрібниці.

— Тоді ми легко протримаємося, — сказала Інґріг. — Води тут удосталь, і з їжею не виникне проблем. Дарах гарно приймає рибу — вона йде йому просто в руки.

— Це я запросто, — підтвердив її чоловік. — Тож від голоду й спраги ніхто не помре. Та якщо припхаються нові чудовиська... тут стане дуже гаряче.

— У цьому й проблема, — кивнув Шимас. — Боюсь, Ан Нувін не відступиться від своїх намірів.

— Але чому Колвин став таким важливим? — розгублено мовила Інґріг.

— Він важливий не сам по собі, а в поєднанні з мечем. Леді Ріана з'ясувала, що меч не просто збільшує її силу, а ще й дозволяє орієнтуватись у Тиндаярі — визначати сторони світу і відчувати рельєф земної поверхні.

У Дараха аж очі округлилися.

— Нівроку собі!

— Атож, — погодився Шимас. — І незалежно від нашої думки про відьом, ми мусимо визнати, що це обіцяє стати могутньою зброєю в боротьбі проти чорних чаклунів — а надто ж тих, які зараз вільно розгулюють Тиндаяром.

— Так, звичайно. Хоча... — Дарах стихив голос. — Інше питання, чи будуть вони застосовувати цю зброю лише за при-

значенням.

Незабаром Ріана підвелася й покликала до себе капітана аб Конхира та всіх трьох чаклунів.

— Не пізніше шостої години з Інісойд Ханарах відпливе корабель,— повідомила вона.— Він ітиме так швидко, як тільки зможе. Моя сестра, леді Меврид вер Г'вайр, дуже досвідчена в морських подорожах, тому ніяких затримок не передбачається. Капітане, ви моряк, а отже, маєте знати правила Сестринства. Вам і вашим людям буде відшкодовано всі збитки, пов'язані з втратою корабля, вантажу й особистої власності, понад це ви отримаєте щедрю винагороду, а родинам загинувших виплачуватиметься пенсія — пожиттєво для дружин та батьків і впродовж наступних двадцяти років для дітей.

— Так, пані, мені все відомо,— сказав Мейлас аб Конхир.— Дякую за турботу.

— Вам немає за що дякувати, капітане. Це я повинна вибачатися перед вами,— відповіла відьма, чим неабияк здивувала Дараха та Інгріг. Проте не Шимаса: він знав, що Ріана пихата і чванькувата, щиро переконана у природній вищості відьом над рештою людей, але її в жодному разі не можна було назвати бездушною та байдужою до чужого лиха.— Ваш корабель затопили для того, щоб затримати нас із професором аб Нейваном на острові. Тому небезпека ще не минула, демони та чудовиська можуть напасти будь-якої миті... втім, не думаю, що це станеться найближчим часом. Ворог не може створювати чудовиськ просто за помахом руки, інакше б наші предки не перемогли в Мор Деораху. Всі дослідники сходяться на тому, що це складний і тривалий процес, який потребує значних витрат темної енергії. Мені взагалі дивно, що ті три потвори, які напали на нас біля Гнізда, так швидко з'явилися.

— Не думаю, що вони були новостворені,— зауважив Шимас.— Вочевидь, у Тиндаярі таки водяться чудовиська.

— Можливо,— не стала сперечатися з ним Ріана і знову звернулася до капітана.— Щоб ви з вашими людьми не постраждали, нам трьом — мені, професорові та Колвину — треба забратись якнайдалі звідси. Ми зараз же вирушимо на південне узбережжя, і демони, які пильно стежать за нами з Тиндаяру,

не стануть вас чіпати, ви їм не потрібні. Так само їх не цікавлять майстер Дарах із Інґріг. Вони залишаються з вами, подбають про питну воду, про вогонь для приготування їжі і про все інше.— Ріана перевела погляд на молодих чаклунів.— Ви вже вдруге стаєте нам у пригоді. Ваше пророцтво й далі працює. Без вас ми б мусили залишатися тут, і неминучий напад нечисті призвів би до численних жертв. Послухавшись тієї ворожки, ви врятували чимало життів.

Дарах згідно кивнув:

— Таке тлумачення пророцтва подобається мені більше, ніж порятунок...— він осікся,— ну, словом, як ви пояснювали раніше. Ми з Інґріг зробимо все, що від нас залежить.

— Отже, домовилися,— сказала Ріана.— Сподіваюся, серед урятованих речей знайдеться щось схоже на папір. Тоді я щодня повідомлятиму вас останні новини про наближення корабля.

Папір знайшовся, хоч і промоклий. Ріана висушила його, наклала на півтора десятка аркушів плетиво чекання й передала їх Дарахові, а капітан тим часом зібрав моряків і став пояснювати їм ситуацію.

— Гадаю, професоре,— сказала відьма Шимасові,— тепер вам легше літати, ніж ходити.

— Схоже на те,— підтвердив він.— Принаймні, на великі відстані.

— А мені пішки зручніше,— промовила Ріана трохи заздрісно.— Тому ми з Колвином підемо, а ви, якщо хочете, летіть уперед і чекайте нас у Драконячому Гнізді. Там заберемо наші припаси і зробимо зупинку на пізній обід.

— Я можу піти з вами,— сказав Шимас.

— Ні, не варто. Кожен з нас має обрати такий спосіб пересування, який найбільше заощадить сили. Коли ж ви боїтеся, що по дорозі на нас нападуть а ви пропустите всю розвагу, то не турбуйтеся — я дам вам знати про це блискавками.

Ухваливши таке рішення, вони не стали гаяти часу. Ріана лише попрощалася з моряками, роздала всім охочим своє благословення і разом з Колвином подалась углиб острова. Шимас про всяк випадок зачекав, поки вони відійдуть десь на ми-

лю, а потім, під схвальні вигуки членів команди, багато з яких завдячували йому життям, злетів у повітря і, стрімко набираючи швидкість, помчав на південь.

Раніше він не любив левітувати. Зусилля, що їх доводилося докладати для цього, псували йому все задоволення від польоту — як, власне, й переважній більшості чаклунів. Зате з цим дивовижним плащем ніщо не заважало Шимасові насолоджуватися свободою від тенет земного тяжіння; він то здіймався високо в небо, то припадав аж до самої землі, а потужний зустрічний вітер рвучко бив йому в обличчя і гудів у його вухах щось про далекі мандри довкола світу на крилах диннеші.

Чи, може, то був не вітер, а його власні думки?..

Шимас не зчувся, як долетів до Драконячого Гнізда. Шкодюючи, що все так швидко скінчилося, він зробив наостанку коло вздовж периметра западини, після чого приземлився біля торб із припасами, видобув з однієї флягу з водою й жадібно напився. Потім зрозумів, що йому все одно буде несила дочекатися Ріани, тому взяв половину смаженої курки, звільнив її від чарів проти псування і, вмостившись на гладкому камені, гарненько підживився. Далі став оглядати кістяки драконів, перелітаючи від одного до іншого, і тепер дивився на них уже зовсім іншими очима, ніж кілька годин тому.

Як виявилось, дракони були не просто магічними істотами, а дванадцятьма диннеші, що зреклися вічного життя у Гвифіні задля боротьби зі Злом. Довгі тисячоліття вони безнадійно боронили цей світ від демонів та чудовиськ, і, може, саме зглянувшись на їхню самопожертву, якісь невідомі сили, що стояли незрівнянно вище за диннеші, перенесли сюди Ініс Шінан. Острів із легендарного Старого Світу, населений мужніми й незламними людьми, які спромоглися звільнити від нечисті Абрад і змусили демонів забратися назад до Ан Нувіну. А дракони-диннеші, переконавшись, що світ тепер у надійних руках, усаїтнілися на цьому острові, щоб спокійно вмерти...

Ріана та Колвин з'явилися на початку п'ятої години. На

той час Шимас перебував у протилежному кінці Гнізда і не став квапитися — тобто, летіти — їм назустріч, а рушив до них пішки. Він надійшов саме тоді, коли відьма вже пообідала і якраз відкараскувалася від настійливих умовлянь Колвина, який з набитим ротом твердив, що пані надто мало їсть, їй треба скуштувати ще бодай шматочок курячої грудки, такої смачненької й поживної. Зрештою Ріана просто наказала йому замовкнути й не чіплятися до неї і підвелася з каменя назустріч Шимасові.

— Ну як, професоре,— запитала вона,— не почуваетесь втомленим?

— Анітрохи,— відповів він.— Плащ фактично робить усе за мене. А мені залишається тільки давати йому правильні вказівки.

— Це добре,— задоволено кивнула Ріана.— Бо я маю одну пропозицію.

Шимас відразу збагнув, про що йдеться.

— Гадаєте, це розумно?

— Не знаю. Не певна. Але так буде правильно. Поки ми тут, моряки залишаються в небезпеці. Демони можуть нацькувати на них чудовиськ просто для того, щоб допекти нам, вивести нас із рівноваги. Єдиний вихід — дати їм бій у Тиндаярі й прорватися на Ініс Ахройд. Це також пустельний острів, до нього лише триста миль — майже поруч за мірками підземного світу. І тоді демони втратять будь-який інтерес до Ініс на н-Драйгу.

Слухаючи молоду відьму, Шимас не зводив з неї пригломшеного погляду.

— Вибачте, леді Ріано. Досі я вважав вас невинуватою егоїсткою.

Вона ніяково потупила очі.

— Це нічого. Я саме така і є... То ви згодні?

— Згоден.— Шимасові було страшно аж до дрижаків у колінах. Але після того, як Ріана виявила таку несподівану турботу про життя звичайних людей, він просто не мав морального права відмовитися.— І коли пропонуєте вирушити?

— Що раніше, то краще. Менше буде чудовиськ, легше проб'ємося до Ініс Ахройду. Я лише трохи відпочину і тим часом напишу звіт для своїх родових хронік. У разі, коли ми не виберемося з Тиндаяру, сестри повинні дізнатися правду про походження драконів.

— А ви їм ще не повідомили?

— Ні. Я нічого не сказала ні про меч, ні про плащ, ні про диннеші, ні про демонів з чудовиськами. Просто написала, що через дурну випадковість корабель згорів, поки ми оглядали Гніздо.

— Але чому?

— Повірте, професоре, не через властиву мені скромність. Якби я бодай словом похопилася про те, що тут сталося насправді, мені б і досі не дали спокою. З усіх боків закидали б запитаннями та порадами. А користі від них ніякої...

Щоб швидше впоратися, Ріана попросила Шимаса викласти на папері історію дванадцятьох світлоносців, що в стародавні часи перетворилися на драконів, а сама написала про відвідини Тиндаяру і про те, як їм вдалося знайти меч та плащ. До своєї оповіді вона додала схематичний, але доволі майстерний малюнок, що зображав їхню зустріч з диннеші. Ріана любила малювати і мала до цього неабиякий талант; проте, на жаль, була надто ледача й неорганізована, щоб розвивати його, старанно опановуючи складні прийоми магічного живопису, а вдовольнялася тим, що створювала чарами простенькі чорно-білі картинки, які потім переносила на папір.

Насамкінець вона написала:

Про те, що сталося після розмови зі світлоносцем, розповім згодом. У крайньому разі, про подальші події в загальних рисах відомо Дарахові аб Шолвегу та Інґріг бан Дарах. А зараз ми з професором Шимасом аб Нейваном і впокореним чорним Колвином аб Девлахом повертаємося до Тиндаяру, щоб відігнати демонів та чудовиськ від Драконячого острова й завдати Ворогові поразки на його власній території.

— І це все? — здивувався Шимас. — Не збираєтесь навіть по-

яснювати свої справжні мотиви?

— Хто захоче, той зрозуміє, — відповіла Ріана, надіславши їхні записи на Тір Мінеган. — А як ніхто не зрозуміє, нехай вважать мене просто безвідповідальною. Проте не думаю, що так станеться. Передовсім тому, що ми переможемо. Бо інакше який сенс у моєму мечі та вашому плащі.

Покликавши Колвина, Ріана сказала, що вони знову вирушають до Тиндаяру, і дала йому дозвіл застосовувати магію проти всіх, крім неї самої та Шимаса. У відповідь Колвин палко запевнив, що всіма силами боротиметься проти ворогів своєї пані та її товариша.

— Якщо демони не дурні, — звернулась відьма до Шимаса, — то утворили вільний простір, щоб при спробі перейти до Тиндаяру ми потрапили в оточення. А якщо їм вистачило дурощів з'юрмитися під нам, тим краще — нас просто віднесе вбік. У будь-якому разі, бийте без роздумів.

— Я так і збираюся робити, — відповів Шимас, усіма силами намагаючись не виказати свого страху. Він підозрював, що Ріана боїться не менше за нього, але вміло приховує свої почуття.

Вони втрюх поставали спинами один до одного, і Колвин щільно огорнув їх плетивом з чорних чарів. Цього разу йому було набагато важче, бо драконячий плащ відштовхував темну енергію, а проте він упорався. Лівим плечем Шимас відчув, як Ріана затремтіла від огиди.

— Професоре, — мовила вона. — Спілкуючись із вами, я стала краще розуміти чаклунів.

— А я, — навзаєм сказав він, — трохи змінив свою думку про відьом.

— Сподіваюсь, не в гірший бік... Ну, Колвине, давай!

Наступної секунди вони опинились у Тиндаярі, і сяйво Відьомської Іскри розірвало темряву підземного світу. Їхні вороги виявилися розумними й утворили коло завширшки кроків десять. Така диспозиція не дозволяла бачити, що відбувається в Драконячому Гнізді, тому посередині кола, вочевидь, стояв спостерігач, який, помітивши, що Колвин удається до чарів переходу, поспіхом звільнив місце. Лише так Шимас міг

пояснити, чому в момент їхньої появи до тісного кільця демонів та чудовиськ квапливо задкував чоловік з блідим видовженим обличчям і сплутаним чорним волоссям.

Шимас миттю впізнав у цьому чоловікові Кіннана аб Мадоґа, викладача з кафедри медицини, чиї семінари відвідував у студентські роки. Його неабияк розлютила думка, що серед кованхарської професури виявився ще один клятий чорний, і він без найменших вагань скерував свій перший удар у зрадника.

Засліплений і дезорієнтований раптовим спалахом світла, професор аб Мадоґ не встиг відреагувати і з пропаленими грудьми гепнувся під ноги височенному та дебелиму демонові, біля якого стояв інший чорний чаклун, також знайомий Шимасові — Фейлан аб Мередид. На відміну від свого колеги, він нітрохи не розгубився і спробував був уразити Шимаса майстерним плетивом із чорних чарів. Майже одночасно з цим полетіло й кілька потужних, але безхитрісних імпульсів темної енергії від демонів. Шимас відбив усі удари з такою ж легкістю, з якою тепер літав, і в нього навіть склалося враження, що їх можна було спокійнісінько пропустити, плащ би сам з ними впорався. Окрилений цією думкою, він щосили атакував Фейлана, але той продемонстрував відмінну реакцію та винахідливість — замість створювати магічний щит, збив чарами з ніг дебелиго демона і прикрився його тілом. Падаючи, демон не зміг захистити себе і був серйозно поранений, а Шимас не став марнувати такої нагоди й завдав іще серію потужних ударів, які остаточно добили його. Коли ж демонічна плоть розсипалася, професора аб Мередида вже й слід загуб.

А за Шимасовою спиною безперервно тріщали блискавки, сповнюючи повітря характерним металевим запахом. І в хижому реві чудовиськ, яких виявилось менше, ніж він побоювався, дедалі виразніше вчувалося болісне скавуління. Шимас здогадався, що чорний професор утік не від нього. Він накивав п'ятами, наляканий могутністю відьми з мечем...

Розділ XXVI

Переможниця чудовиськ

Ейрін поступово знесилювалася. Вона давно згубила лік убитим почварам, але від того їх не меншало. Вона цілком втратила відчуття часу і не мала ні найменшого уявлення, скільки минуло відтоді, як опинилась у цьому моторошному місці, звідусіль оточена демонами та чудовиськами. Не знала, чи вже настав вечір, чи лише наближаються ранні зимові сутінки — а може, над Тір Мінеганом панує глупа ніч. Якщо останнє, то сестри напевно хопилися її і зараз шукають по всьому Абервену. Та навіть з'ясувавши правду, нічого не зможуть удіяти. У них немає жодного впокореного чорного з доступом до Тиндаяру, тому вони нізащо не потраплять сюди, не стануть пліч-о-пліч з нею проти пекельних істот.

Опритомніши після підступного удару Глиніш, Ейрін відразу збагнула, що чаклунка закинула її в Тиндаяр. І розуміла, навіщо — через пророцтво, буцімто надіслане шкільною подругою, хоч насправді воно належало самій Глиніш. Аркуш із текстом цього пророцтва, вже добряче потоптаний, лежав у Ейрін під ногами і служив своєрідним орієнтиром — міткою, що вказувала на приблизне розташування Абервена й дозволяла їй зберегти бодай ілюзорне відчуття простору. Вона відчайдушно трималася цього клаптика, не дозволяла потворам відтіснити себе казна-куди, а якщо й доводилося відступити, то за першої ж нагоди з боєм поверталася назад.

„Я тебе вб'ю, Глиніш!“ — уже вкотре подумала Ейрін, спопеливши чергове чудовисько, а заодно вразивши блискавкою найближчого демона, який від цього удару беркицьнувся додолу, проте не сконав, а швиденько відповз під прикриття величезної потвори з гострими рогами і всіяною кількома рядами зубів пащею. Тим часом інший демон нацькував на Ейрін відразу двох чудовиськ, і вона мусила зосередитись на них. — „Неодмінно знайду і вб'ю. Хай тільки виберуся звідси...“

Правда, якраз останнє видавалося досить проблемати-

чним. Ейрін не вміла прокладати тунель до земного світу, бо в часи Гвениного учнівства це не входило до програми іспитів, а сама вона поки цього не вивчала — послухалася, на свою голову, сестру Кейліон, яка не втомлювалася твердити їй про послідовність і систематичність. Утім, Ейрін була свідомо того, що якби й знала потрібні чари, то навряд чи змогла б ними скористатися. Напади чудовиськ змушували її постійно рухатись, а тунель треба пробивати в одному місці, причому надзвичайно точно — адже простір у Тиндаярі в тисячу разів менший порівняно із земним світом.

Щойно Ейрін розібралася з двома чудовиськами, на неї кинулося ще одне. Демони, що керували цими безмозкими істотами, діяли неквапно й методично. Могло навіть здатися, що вони таким чином розважаються, прагнуть розтягти задоволення, але це було хибне враження. Ейрін уже успішно відбила чимало масованих атак, скориставшись тим, що на близьких відстанях розсіяний удар дає такий самий ефект, що й спрямований. Отож далі потвори нападали одна за одною, в крайньому разі, по дві за раз, і на кожную з них Ейрін доводилося витратити стільки ж сил, скільки їй вистачило б і на п'ятьох чи шістьох одночасно. Тому вона за першої-ліпшої нагоди намагалася вразити котрогось із демонів, і коли це вдавалося, підпорядковані йому чудовиська, залишившись без контролю, атакували всі разом — безладно й непродуктивно.

Обрана демонами тактика ясно свідчила про те, що вони мали завдання захопити Ейрін живою. Власне, вбити її могла й сама Глініш, без будь-якої допомоги з боку почвар, але це не відповідало змістові пророцтва, бо тоді Ан Нувін не отримав би очікуваної жертви — душі, та й Первісна Іскра йому не дісталася б. У часи Мор Деораху дві відьми були загинули в Тиндаярі, проте їхнім Іскрам це нітрохи не зашкодило — вони повернулись у земний світ і знайшли собі нових носіїв. Отже, Китрайл має лише один-єдиний спосіб здобути в своє розпорядження Первісну — затягти її в самісіньке пекло разом із живою відьмою.

На саму цю думку Ейрін поймав дикий, панічний жах. Проте він не паралізував її, не сковував волю, а навпаки, лише

додавав їй снаги, змушував ще завзятіше битися з потворами. Вона твердила собі, що Глиніш помилилась і насправді та друга невинна душа з пророцтва не має до неї жодного стосунку. Це ж просто очевидно! Первісна Іскра в руках Ворога стане могутньою зброєю і лише підштовхне його до нової спроби захопити земний світ. Крім того, властивість Первісної притягувати інші Іскри призведе до поступового зникнення відьом, поглинення їхньої сили Ан Нувіном... Ні, цього не можна дозволити!

Ейрін дуже не хотіла вмирати, її життя тільки починалося, і вона була сповнена рішучості боротися за нього до останнього. Та якщо їй не вдасться подолати всіх демонів і чудовиськ, якщо виснажиться раніше, ніж переб'є цих почвар, і перед нею стоятиме вибір — померти або здатися в полон, вона без вагань обере смерть. Витягне зі своєї Іскри стільки енергії, скільки спроможеться, і, кинувшись у гущу пекельних істот, миттєво вивільнить її.

Це не буде самогубством, аж ніяк. Вона відважно загине в бою, її чиста душа вирушить на наступне переродження, а Іскра знайде собі нову відьму. Залишається сподіватись на те, що сестри відшукають цю дівчинку раніше за Ворога і забезпечать їй надійний захист. Вперте намагання Китрайла будь-що захопити Ейрін живою переконливо свідчило про його невпевненість в успіхові наступної спроби. Так, він найпершим розгадав справдешню природу нової Іскри, але довідався про неї не раніше за відьом — а отже, не має змоги відстежувати її. Очевидячки, тут не обійшлося без участі Глиніш — це вона, точно вона, доповіла своєму господареві про те, що відьмачка Доріс вер Мирнін зустріла в Леннірі вже дорослу принцесу-відьму...

„Я ненавиджу тебе, Глиніш! Ти просто самовпевнена дурепа! Отримавши це пророцтво, ти мусила піти до найстарших. Попри всі їхні недоліки, вони мудрі жінки і неодмінно щось придумали б. А так ти загубила своє життя, занапастила свою душу, та й мене ні за що, ні про що кинула на поталу Ан Нувінові...“

Зненацька чудовиська заревіли ще лютіше і знову пішли в

масований наступ. А з ними — ще й кілька демонів.

„Що, терпець уривається?“ — подумала Ейрін, наготувавшись до удару. — „Ваш господар вимагає результату? То ось вам!“

Вона вдарила довкола себе потужними короткими блискавками. Чудовиськ та демонів розкидало навсібіч, але через їхні трупи негайно полізли нові почвари.

— Ну ж бо, давайте! — гукнула вона, недбало відмахуючись від їхніх імпульсів темної енергії. — Ходіть до мене!

Упоравшись іще з десятком чудовиськ та двома демонами, Ейрін нараз помітила, що стає дедалі світліше. Спершу вирішила була, що це її Іскра після таких інтенсивних вправ різко нарощує свою силу, та вже наступної миті відчула присутність десь віддалік сторонніх відьомських чарів.

Наснажена цим несподіваним та радісним відкриттям, вона вже сама атакувала потвор, рухаючись у напрямку, де мали бути її сестри. А за кілька секунд по той бік ворожого натовпу замиготіли блискавки — ще потужніші, ніж її власні.

„Левелла? Кейліон?..“

Ні. Ейрін не впізнавала цих чарів. Вочевидь, вони належали відьмам, з якими їй рідко доводилося спілкуватись... І навіть не відьмам, а лише одній відьмі. Надзвичайно сильній відьмі...

Їм знадобилися лічені хвилини, щоб пробитись одна до одної крізь лави пекельних істот. Нарешті Ейрін побачила свою рятівницю — геть незнайому їй дівчину з коротким темним волоссям, височенну й худющу, мов тростина. Її Іскра сяяла на максимальну силу — що, за твердженням усіх відьом, було просто неможливо. У руках дівчина тримала меч, наскрізь просочений дивовижними чарами — тендітними та могутніми одночасно.

Такі самі чари огортали й супутника незнайомки — високого чаклуна, що інтенсивно кидав у потвор вогняні кулі, переважно сині та фіолетові, супроводжуючи їх якимись майстерними плетивами, що змушували чудовиськ ще дужче скаженіти й кидатися на демонів. При цьому він зовсім не дбав про свій захист, у нього знай влучали імпульси темної енергії,

але не завдавали йому жодної шкоди.

Проте зараз був не час і не місце розбиратися з усіма цими загадками. Тому Ейрін, уразивши блискавкою найближчу почвару, гукнула:

— Вітаю, сестро! Я Ейрін.

— Я вже здогадалася,— відповіла молода відьма і пропустила через свій меч кілька розрядів, які миттю обернули на попіл трьох чудовиськ та одного демона.— А я Ріана. Як ти сюди потрапила?

— З дурного розуму. Довірилась чаклунці, яка виявилася чорною.

Далі вони не розмовляли, цілком зосередившись на битві. Схоже, Ворог передумав брати Ейрін живою — чи, радше, збагнув, що тепер це неможливо,— тому демони відступили на безпечну відстань і кинули проти двох відьом та чаклуна всіх наявних у їхньому розпорядженні чудовиськ.

Та навіть за такої шаленої навали Ейрін почувалася набагато впевненіше, ніж досі. Тепер поруч із нею була сестра-відьма, і вдвох вони стали чи не вдсятеро сильнішими, бо позбулися найбільшої проблеми — пильнувати увесь довколишній простір, стежити за тим, щоб не прогавити удару в спину. Ріана вправно керувала своєю силою, кожен її удар був влучним і смертельним, а захист вражав своєю надійністю. І взагалі, вона нітрохи не скидалася на ту невдатну дурепу, якою її змальовувала Шайна.

Високий чаклун теж завдавав ворогам чималих втрат. Хоча його сила була незрівнянно меншою за відьомську, він дуже віртуозно маніпулював чарами і створював складні плетива, що дозволяли йому надзвичайно ефективно використовувати кожну краплину енергії. Ейрін уже збагнула, що це Шимас аб Нейван, професор з Кованхара, який разом із Ріаною вирушив на Ініс на н-Драйг. Тепер стало зрозуміло, що підозри Івін були небезпідставні: їхня мандрівка справді мала важливішу мету, ніж просто огляд драконячих кісток. Вони явно щось шукали і, як видається, знайшли — Ріана мала цей дивовижний меч, її Іскра набула максимальної сили, а професора огортали чари, які робили його практично невразливим...

Бій тривав ще з годину, може, трохи більше. Насамкінець чудовиська стали діяти цілком безладно, врізнобій, що могло мати лише одне пояснення — демони більше не керували ними. Ворог нарешті визнав поразку і за цих обставин вирішив не марнувати свого найціннішого скарбу — невідновлювані демонічні сутності. А до чудовиськ, чи то нещодавно утворених ним у Тиндаярі, чи то зігнаних сюди з далеких островів, йому було байдуже. Зрештою, вони були просто пекельним тваринами і після смерті оберталися на темну енергію, з якої й народилися. На відміну від демонів, у них не було душі.

— Не розумію, чого Айліш так боялася на Лахліні,— промовила Ріана, коли лави чудовиськ довкола них порідшали настільки, що між їхніми огидними тушами стали з'являтися вільні просвіти.— Невже лахлінці страшніші за цих почвар?

— Може, й страшніші,— сказала Ейрін.— Вони люди, і їх було б важче вбивати. Морально важче.

— Мабуть, так,— мусила погодитись Ріана.

Із огорнених темрявою глибин Тиндаяру до них долинув відгомін бойових чорних чарів. У голові Ейрін зринула була думка, що тепер їм доведеться мати справу з чаклунами, та тут Ріана незлобливо вилаялася:

— Клятий Колвин! Я ж наказала йому не втручатись.

— Ви наказали йому ховатися від демонів,— зробив уточнення професор аб Нейван і запустив у чудовиськ іще дві фіолетові кулі.— А їх більше немає. Тож Колвин вирішив допомогти вам.

— Хто такий Колвин?— запитала Ейрін.

— Упокорений чорний,— пояснила Ріана.— Наш провідник до Тиндаяру.

За кілька хвилин усе було скінчено. Щоправда, здаля ще чулися поодинокі гарчання та завивання, але вони, вочевидь, належали пораним потворам, які вже не становили загрози. Або якимсь недоробленим — що, всупереч задуму свого творця, мали рудиментарне почуття самозбереження і не поєдиналися на вірну смерть.

У простір, освітлений Іскрами, забіг кремезний рудоволосий чоловік середнього віку та зросту, кинувся до відьом і став

їм раз за разом уклонятися.

— Я такий радий, ласкава пані, що з вами все гаразд. І вас, моя нова пані,— звернувся він уже до Ейрін,— я щиро вітаю. Буду щасливий служити вам обом.

— Гаразд, Колвине, гаразд,— сказала Ріана.— Годі вже.

Упокорений чорний припинив відбивати поклони, але й далі дивився на обох відьом із собачою відданістю.

— Тут іще бродять здорові звірі. Хочете, щоб я їх убив?

— Не варто,— відповіла Ріана.— Нехай собі тиняються, тільки щоб не підходили до нас.

Ґрунт під ногами Ейрін зненацька похитнувся. Ні, це не був землетрус (точніше, *підземлетрус*), просто далася взнаки втома, і їй стали підгинатися ноги. Подолавши секундну слабкість, вона запитала:

— Не знаєте, котра зараз година?

Професор сягнув рукою під плащ і видобув із нагрудної кишені годинника на срібному ланцюжку.

— Чверть на дев'яту, леді Ейрін. Давно ви тут?

— Ще з другої.

Ріана захоплено глянула на неї:

— Неймовірно! І весь цей час ти билася з почварами?

— Довелося. Просто не мала іншого вибору — інакше б вони затягли мене в Ан Нувін... Дякую тобі, сестро. І вам також, професоре. Без вас я б загинула. І це в кращому разі... А як ви мене знайшли?

— Ми тебе не шукали,— відповіла Ріана.— Навіть гадки не мали, що ти втрапила в таку халепу. Просто хотіли перебратися на інший острів, щоб відвести удар від моряків... Ти ж чула, що наш корабель затонув? Я написала про це ще о першій.

— Ні, про це я нічого не чула. Мабуть, тоді вже не була в Тах Ерахойді. Після ранкового уроку швидко пообідала й пішла до... А що трапилося?

— Напад демонів. Загалом, це довга історія. Головне в ній те, що ми з професором вирішили перейти через Тиндаяр на Ініс Ахройд і там зачекати на корабель із сестрою Меврид. Але так легко впоралися з демонами й чудовиськами, що я запро-

понувала відразу вирушити до Тір Мінегану. Отож це просто щаслива випадковість.

— А я так не думаю, — озвався професор. — Гадаю, це остаточне здійснення пророцтва. Навіть не гадаю, а певен.

— Що?! — вигукнула Ейрін. — Знову пророцтво?

Шимас аб Нейван ствердно кивнув:

— Так, пані. Це вже друге пророцтво, що стосується вас... А вірніше, третє — бо ж було ще й видіння юної чаклунки, яка попередила вас про напад чорних на Іхелдиройдському тракті. І я зовсім не здивуюсь, коли таких пророцтв виявиться більше. Разом з нами на Ініс на н-Драйґ прибуло двоє чаклунів з Арранських островів — Дарах та Інґріґ. Вони послуухались місцеву провидицю, яка наворожила їм, що без цього станеться велика біда. Спершу ми з леді Ріаною думали, що їхня місія полягала в порятунку Колвина — єдиного впокореного чорного з доступом до Тиндаяру. Потім погодилися на тому, що вони мали допомогти вцілілим після кораблетрощі морякам. А тепер я збагнув, до чого насправді все йшло. Якби не Дарах та Інґріґ, ми б мусили залишитись на острові й не опинилися б тут у належний час.

— Отакої! — похитала головою Ріана. — Я про це не подумала.

А Ейрін полегшено зітхнула. Отже, на хибно витлумачене пророцтво, яке мало не коштувало їй життя, знайшлося інше пророцтво — рятівне для неї. З цього приводу сестра Аверлін могла б сказати, що світ завжди прагне до рівноваги. Чи, може, ще скаже, коли про все дізнається...

— Судячи з того, що ви дісталися сюди, — промовила Ейрін, — Колвин усе-таки зберіг здатність орієнтуватися в Тиндаярі. Сподіваюсь, він зможе відшукати годяще місце для виходу, щоб ми нічого не зруйнували.

— Він не зможе, зате я знайду, — сказала Ріана. — Зараз ми під океаном, треба трохи далі на північ. Правда, через почвар ми могли відхилитися, та це не біда. У крайньому разі, подамось на схід, до Абраду, і за формою узбережжя визначимо наше розташування. Далі знайдемо Карфирдін, він майже на одній широті з Абервеном, і відміряємо від нього двісті

дев'яносто миль на захід.

Поки вона це говорила, Ейрін дивилась на неї широко розплющеними очима.

— То ти орієнтуєшся в Тиндаярі?!

— Так, трохи орієнтуюсь. Хоч далеко не досконало, широту та довготу визначати не можу, але знаю сторони світу й відчуваю рельєф земної поверхні.

— Завдяки мечу? — здогадалась Ейрін.

— Атож. Дуже корисна знахідка... чи то подарунок — не знаю, як його назвати. Коли виберемось, я все тобі розповім. А тепер ходімо.

Вона розвернулася і впевнено рушила вперед. Ейрін пішла за нею і кроків через десять помітила аркуш паперу з пророцтвом, який лежав лише трохи лівіше від обраного Ріаною напрямку.

— Тут Східна бухта. Абервен на заході, але він нам не потрібен. Ми ж не хочемо здійснити тривогу й поставити на вуха все місто. Гадаю, згодиться погодна станція. Її околиці я добре знаю. Вони безлюдні, там немає ні будівель, ні великих дерев.

Ріана повільно пройшла ще кілька кроків, вдивляючись у темряву над собою, відтак зупинилася і стала тупцювати майже на одному місці, лише трохи соваючись то в один, то в інший бік.

А Ейрін тим часом підійшла до аркуша, який виявився на диво неушкодженим, хоч по ньому, мабуть, потопталось чимало потвор. Після коротких вагань вона підбрала його, попередньо очистивши чарами, і повернулася до своїх супутників.

Ріана нарешті зорієнтувалася, скерувала вістря меча вгору, і з нього вихопився потужний білий промінь. Ейрін квапливо відвела погляд, бо її й досі поривало детально розбиратись у всіх нових плетивах, вишуковуючи в них знайомі елементи. А зараз вона почувалася надто слабкою, щоб зазирати до своєї „книги заклять“.

Шимас аб Нейван зацікавлено дивився на аркуш у її руці. Схоже, він належав до того типу людей, які не могли пройти повз жодне написане слово, не прочитавши його.

— Знайшли щось цінне?

— Гадаю, що так. Тобто, не знайшла, а повернула. До речі, це якраз із вашої парафії.— Ейрін простягнула йому аркуш.— Тут пророцтво, через яке одна чорна чаклунка закинула мене в Тиндаяр. І вона щиро вірила, що цим рятує світ.

Професор узяв у неї аркуш і почав читати. Ріана не звертала на них уваги, цілком зосередившись на прокладанні тунелю. А Ейрін обережно стала вивчати чари, що з ніг до голови огортали чаклуна. Це було цілком безпечне заняття, бо вони виявилися абсолютно незнайомими й не викликали в неї жодних асоціацій. Вона взагалі не уявляла, як їх можна відтворити. Єдино їй вдалося з'ясувати, що ці чари не належать самому професорові, а виходять від його сріблясто-сірого плаща із золотою застібкою у вигляді восьмикутної зірки.

Дочитавши текст, Шимас аб Нейван верифікував його, а отримавши позитивний результат, спрямував на Ейрін похмурий погляд.

— Нічого лиховіснішого я ще не зустрічав,— несподівано хрипко заговорив він.— Отже, ця чаклунка стала служити Ан Нувінові через пророцтво? А згодом вирішила, що ви ї є та друга жертва? Я правильно все зрозумів?

— В усякому разі, я зрозуміла це так,— відповіла Ейрін.— Звичайно, сама Глиніш нічого не пояснювала, лише дала прочитати пророцтво, сказавши, що отримала його від своєї знайомої...

— Глиніш?— урвала її Ріана, яка все ж дослухалася до їхньої розмови.— Часом не Глиніш вер Лейфар?

— Так, вона. Ти її знаєш?

— Коли я вивчала в Івін алхімію, Глиніш була її асистенткою... Неймовірно! Хто б міг подумати...— Білий промінь згас, Ріана опустила меч і спрямувала вгору цілу низку беззмістовних плетив.— Це просто сигнал,— пояснила вона.— На випадок, якщо чаклунки зі станції помітили тунель. Відчувши відьомські чари, вони не будуть панікувати. Першим підете ви, професоре. Далі ти, Ейрін, потім Колвин. А я вас прикриватиму.

Ейрін не стала заперечувати, хоча й розуміла, що такий порядок свідчить про недовіру Ріани до її вміння левітувати.

Було цілком очевидно, що професор мав у разі потреби підхопити Ейрін у земному світі й не дати їй знову провалитись у Тиндаяр, а сама Ріана залишалася, щоб страхувати її внизу від можливого падіння.

Шимас аб Нейван став під тунель і з надзвичайною легкістю, ніби був невагомий, помчав угору. Трохи зачекавши, Ейрін зайняла його місце й зосередилася на кружальці магічного світла в незбагненній височині над нею. Зорієнтуватися виявилось неважко — потік живої земної енергії, що лився сюди крізь тунель, мав виразний максимум посередині, тож треба було просто триматися за цей найсильніший струмінь. Ухопившись за нього, Ейрін м'яко відштовхнулася й полинула до земного світу. Вона не квапилась, не мчала надто швидко, бо відчувала, що їй дедалі більше долає втома. Навіть не втома — а повне знесилення. Тиндаяр віддалявся, натомість наближалася земля, небезпека вже лишилася позаду, і Ейрін ставало чимраз важче опиратися знемозі. Понад усе на світі їй кортіло зараз же заплющити очі й віддатися в звабливі обійми сну...

Коли Ейрін вилетіла з тунелю, присутність Шимаса аб Нейвана виявилась аж ніяк не зайвою. Певна річ, вона б і сама змогла здійснити посадку, але не стала пручатися, коли професор, який ширяв у повітрі, мов гордий орел, підхопив її, відніс кроків за тридцять від вирви і лише тоді м'яко приземлився.

— Нам краще триматися подалі звідти, — пояснив він. — Я певен, що леді Ріана захоче захоче закрити тунель одним ударом блискавки.

Ейрін повільно, щоб не запаморочилось у голові, розирнулася довкола. Вони стояли посеред широкого засніженого поля, над яким яскраво сяяли зорі, і лише вдалині виднілася будівля погодної станції, освітлена багатьма магічними ліхтарями. Тижні зо два тому Ейрін була тут разом з Івін на виїзному занятті із загальної магії, присвяченому основам керування погодою; тож вона знала, що зазвичай на станції чергує п'ятеро чаклунок. Схоже, поки жодна з них не помітила появи нежданих гостей із потойбіччя. Та це нічого — скоро вони помітять. Точніше, почують...

Тим часом з-під землі вибрався Колвин, а слідом за ним і Ріана. Вона помахала їм рукою, відступила на кілька кроків і вдарила в отвір такою потужною блискавкою, що її, мабуть, цілком вистачило для миттєвого руйнування тунелю по всій його довжині. Завдяки попередженню професора, Ейрін була готова до цього і вчасно захистила свої вуха від оглушливого гуркоту.

Це була остання магічна дія, на яку їй вистачило сил. Не в змозі далі опиратися смертельній утомі, вона вчепилася в Шимаса аб Нейвана, розгублено пробурмотіла: „Та це ж нікуди не годиться...” — й поринула в солодке забуття.

Прокинувшись, Ейрін якийсь час непорушно лежала на бoku, притулившись щокою до м'якої подушки, і затуманеним від сну поглядом дивилася на вікно своєї спальні, за яким на тлі вкритого сіро-білими хмарами неба падав густий лапатий сніг. Вона спроквола згадувала події вчорашнього дня і тихо, але від душі раділа, що весь цей жах залишився в минулому. Її сповнювало глибоке, пронизливе почуття щастя від того, що вона живе на цім світі, що доля така щедра й ласкава до неї — не лише подарувала їй омріяну Іскру, а вже й двічі рятувала її від смерті, або й чогось гіршого за смерть. Уперше це сталося на Іхелдиройдському тракті, коли втручання Ронвен з її невідворотним пророцтвом ущент зруйнувало плани чорних; а вдруге — учора в Тиндаярі, коли за неймовірним збігом обставин їй вдалося виплутатися з цілковито безнадійної ситуації. Ейрін була безмежно вдячна Ріані й Шимасові аб Нейвану, які так вчасно прийшли на допомогу, була вдячна двом незнайомим чаклунам, Дарахові з Інґріг, чия присутність розв'язала Ріані з професором руки, була вдячна й безіменній арранській провидиці за її пророцтво, що привело Дараха та Інґріг на Ініс на н-Драйг. Навіть була вдячна упокороеному Колвину — бо без нього, без його здатності потрапляти до Тиндаяру, нічого б цього не сталося...

— Ну, годі вже прикидатися, соню, — пролунав за її спиною знайомий голос. — Я ж бачу що ти не спиш.

Ейрін перекинулася навznak і побачила усміхнену Ґвен,

що сиділа в кріслі поруч із ліжком. На її колінах лежав наполовину списаний аркуш паперу з підкладеною під нього книжкою, а в руці вона тримала чарівне перо.

— Доброго ранку, переможнице чудовиськ. Виспалась на решті? Як почуваєшся?

— Дякую, все гаразд,— відповіла Ейрін і солодко позіхнула.— А ти що, тут цілу ніч сиділа?

— Могла б і сидіти, та були й інші охочі. Опівночі мене прогнала звідси Фіннела, а коли я прийшла сюди о дев'ятій, то застала вже Гелед і Морін. Вони змінили твою кухню децьо п'ятій і відіслали її спати до Гелединого помешкання.

— Це було зайве, геть зайве,— промовила Ейрін, зворушена такою турботою про неї.— Я ж не захворіла, не була поранена, а просто втомилася. До біса втомилася...— Вона глянула на годинник, який показував за чверть одинадцятую, й зітхнула.— Ох, Івін задасть мені прочухана! Я ж проспала її урок.

— Не думаю, що вона чекала тебе на заняття,— сказала Гвен.— Та й сьогодні їй не до цього.

— Через Глініш? Найстарші звинувачують у всьому Івін? Це ж несправедливо!

Гвен заперечно похитала головою:

— Ніхто з них і словом їй не дорікнув. Але Івін сама себе звинувачує — мовляв, пригріла змію на грудях. Хоча всі розуміють, що Глініш стала чорною вже за її відсутності, вона не змогла б так довго протриматися на Тір Мінегані. Сестра Кейліон вважає, що це сталося вже після нещасного випадку зі мною.— При цих словах Гвен лише трохи спохмурніла, достоту так, як це буває з людьми на згадку про біду, що вже минула й більше ніколи не повернеться.— Та я мала на увазі інше. Зараз Івін і дрючком не відженеш від професора аб Нейвана.

— Через плащ?

— Атож. Він просто дивовижний, погодься. Коли я снідала, Івін якраз повела професора до впокорених чорних — хотіла подивитись, як плащ долає темну енергію. Звичайно, вона була б рада заодно дослідити й Ріанин меч, але його забрали найстарші. Замкнули в Залі Реліктів і нікого, крім самих себе, до нього не підпускають.

— Гм... Не думаю, що Ріана цьому зраділа.

— Ще б пак! Вона аж казиться й вергає грім-блискавицю — це майже буквально. Без меча її сила нітрохи не зменшилася, так і залишається на максимальному рівні. Сестра Рагвільд вважає, що це вже назавжди. На її думку, чари меча незворотно пробудили всі приховані ресурси Іскри.

— О! — вражено мовила Ейрін. — Виходить, усі сестри зможуть стати такими ж могутніми?

Сама вона вирішила в жодному разі не торкатися меча, навіть якщо вмовлятимуть. Рано чи пізно Первісна без будь-якої допомоги перевершить максимальну силу звичайної Іскри, а пробуджувати всю її потенційну міць, та ще й так різко, було б украй безвідповідально. І, можливо, небезпечно.

— Та навряд, — сказала Гвен. — Ріана твердить, що меч належить лише їй і більше нікого не слухатиметься. Схоже, вона не бреше і навіть не перебільшує. Сьогодні я бачила Аверлін, яка, кажуть, узагалі не спала, цілу ніч розбиралася з мечем. Але від цього її сила нітрохи не зросла. Отож, мабуть, найстаршим таки доведеться визнати Ріану ліпшою подругою світлоносців.

Ейрін розгублено закліпала очима.

— Як-як?

Гвен усміхнулася й пояснила:

— Меншенькі сестрички вже вигадали вам титули — відтепер ти переможниця чудовиськ, а Ріана ліпша подруга світлоносців. Професора аб Нейвана вони називають летючим чаклуном.

— Ага, він і справді гарно літає, — погодилась Ейрін. Вона хотіла була запитати, до чого тут світлоносці, тобто диннеші, та нараз і сама збагнула. — То цей меч із Гвіфіну?

— А ти не знала?

— Ні. — Ейрін підтяглася й сіла в ліжку. — В Тиндаярі не було часу на розмови, а потім... потім я просто відключилася. Теж мені переможниця чудовиськ!

— Ти билася з ними шість годин. Сама-одна, без допомоги, без надії... — Гвен мерзлякувато пошулила плечі. — На твоєму місці я б з'їхала з глузду. А ти трималася, ти... Та що й каза-

ти! Ти ж розуміла, що порятунку не буде, але продовжувала боротися. А ми тут божеволіли від безсилля і нічогісінько не могли вдіяти.

— То ви знали, що зі мною?

— Так, знали. Ще о четвертій я прийшла до Глиніш — ні, без найменших підозр, просто була неподалік, а твоє заняття вже мало закінчуватись, тому вирішила прихопити тебе, щоб разом повернутися до Тах Ерахойду. Знайшла її будинок, постукала, відповіді не було, і вже збиралась іти далі, коли вийшла сусідка, старезна чаклунка, і сказала, що ти точно маєш там бути. Вона, мовляв, від обіду сидить біля вікна і цілком певна, що ти звідти не виходила. Я знову стала стукати, а згодом перевірила будинок — і відчула сліди чорних чарів. Глиніш і не намагалася їх приховати.

— У неї й часу на це не було. Як я розумію, вона, приголомшивши мене, відразу шугонула зі мною в Тиндаяр і кинулася втікати. Якби ж я прочумалася трохи раніше... Отже, увесь той час ви мене шукали?

— Ну, власне, лише імітували одна перед одною пошуки, а насправді вже оплакували тебе. Івін кляла себе за довіру до Глиніш і водночас лаяла Кейліон — за те, що неправильно навчала тебе. Виявляється, між ними від самого початку були суперечки щодо плану твоїх занять з інфернальних сил. Івін вимагала чимшвидше навчити тебе чарам, які можуть згодитися в Тиндаярі, а Кейліон вважала, що тобі ще зарано.

— Це нічого б не змінило, — сказала Ейрін. — Демони та чудовиська просто не дали б мені змоги пробити тунель. Вони діяли дуже злагоджено, систематично, і якби не Ріана з професором... — Не договоривши, вона вибралася з ліжка. — Зараз я швидко помиюся — після Тиндаяру почуваюсь дуже брудною. А ти замов мені щось на сніданок, гаразд?

— Звичайно. Та це швидше буде обід.

— Нехай обід, мені однаково. Тільки зроби так, щоб ніхто не довідався. Бо тоді прибіжать розпитувати, а я хочу спокійно поїсти.

— Я про все подбаю, — пообіцяла Гвен, відклавши вбік недописаного листа, книгу та перо. — Краще принесу сама. Піду

через горище, там є службові сходи до підвалу, а звідти піднімусь просто на кухню. І повернусь таким самим шляхом...

У мильні Ейрін не стала приймати ванну, а скористалася гарячим душем — чи не єдиним удосконаленням, яким відрізнялися помешкання в Тах Ерахойді від таких самих помешкань у Відьомській Вежі Рінанхару. Хвилини через десять вона відчула появу нової гості, що за звичкою ввійшла до покоїв без стуку, тому похапцем домилася, обтерлася, швиденько висушила своє волосся і, загорнувшись у халат, пройшла до вітальні.

А там із радісним вищанням її кинулась обнімати Фіннела.

— Ой, сестричко, ріднесенька, як же ти мене налякала! — заговорила вона схвильовано. — І не лише мене — всіх нас, геть усіх. Ми так побивалися за тобою, так горювали... Не смій більше викидати такі коники! Ніколи не смій...

— Гаразд, більше не посмію, — сказала Ейрін, витерла коміром халата кузинині сльози й поцілувала її в щоку. — Ти тільки вгамуйся. А я тобі обіцяю, що надалі ще обережніше добиратиму знайомих. Неодмінно радитимусь із тобою.

— Та що зі мною радитись! Я ж і сама кепсько розбираюся в людях. Мені також подобалася ця бісова Глиніш... Сподіваюсь, ти хоч убила її в Тиндаярі?

— На жаль, ні. Вона втекла, перш ніж я отямилася. І мало надії на те, що її зжерли чудовиська.

„Крім того,“ — вже про себе додала Ейрін, — „вона ще не виконала свого призначення. Хоч як це жахливо звучить, але їй треба знайти невинну душу, про яку насправді йдеться в пророцтві, і віддати в жертву Темряві. Для порятунку всього світу...“

— Ти, головне, будь обережна, — вела далі Фіннела, вмотивившись на дивані біля вікна. — Не потикайся сама за межі дерайтирів, завжди бери когось із собою. І не просто „когось“, а краще Гвен або Гелед.

— Неодмінно братиму, — пообіцяла Ейрін, сівши поруч із кузиною. — Хоч я певна, що тепер сестри поквапляться з дерайтирами.

— Авжеж. Учора я чула багато нарікань щодо цього. Леді Еймер вер Енайг твердила, що в її майстерні вже виготовили досить дерайтирів, але найстарші надто щедро роздавали їх абрадським королям та князям. Сказала, що відтепер не поступиться жодним, поки не буде захищено весь Абервен, а відьми на місцях нехай викручуються самі. Он змогла ж леді Айліш самотужки впоратись із захистом Кардугала. Ще й дуже швидко.

— Бо наш Кардугал невеликий, для нього вистачило й семи дерайтирів, — зауважила Ейрін. — Крім того, сестра Айліш дуже досвідчена... — Згадка про Айліш негайно навела її на думку про Шайну. — Знаєш, сестричко, сьогодні я вперше рада, що Шайни немає на Тір Мінегані. Вона б мене так відчихвостила за цю історію з Глиніш... і подумати страшно.

— Це вже точно, — погодилася Фіннела. — Та вона тебе й через море дістане. Не сумніваюся, що вже написала тобі дуже милого й лагідного листа.

— Саме тому я боюся заходити до кабінету й перевіряти пошту, — зізналась Ейрін. — Нехай трохи згодом... А ти ж, мабуть, чекаєш на Бренанового листа? То піди подивись, я дозволяю. Тільки про інші нічого мені не кажи.

Фіннеліні щічки зашарілися.

— Ну, власне, я взяла його ще вночі. І тоді ж написала відповідь.

Ейрін поблажливо всміхнулася:

— Гаразд, давай.

Кузина спритно видобула зі спідничної кишені аж п'ять списаних аркушів, і Ейрін один за одним надіслала їх на Моражину адресу. Як і в попередні рази, не ризикнула надсилати безпосередньо Бренанові через неможливість точно прицілитися. Він, Мораґ і Ліам досі перебували в дорозі — тепер уже їхали назад до Тахріна разом із Бренановими та Шайніними кузинами.

Якраз коли Ейрін закінчила з листом, повернулася Гвен з великою тацею, що була накрита увігнутою срібною кришкою. З нею прийшла й Ріана — насуплена, мов грозова хмара, а в її карих очах, здавалося, палахкотіли справжнісінькі блискав-

ки. Ріанина Іскра, як уже й казала Ґвен, сяяла на повну силу. Наразі вона була найсильнішою відьмою в Сестринстві — а отже, старшою серед усіх звичайних сестер.

— Зустріла по дорозі твою сусідку, — пояснила Ґвен; помешкання Ейрін межувало з Ріаниним. — І подумала, що ти будеш рада її бачити.

— Певна річ! — щиро відповіла Ейрін, підійшла до Ріани і взяла її за руки. — Ще раз дякую тобі, сестро, за все дякую. Тепер я довіку твоя боржниця. І мені шкода через меч.

Ріана важко зітхнула.

— Найстарші просто не розуміють. Вони не матимуть від меча ніякої користі, він служитиме лише мені. Недавно Кейліон з Аверлін покликали мене, я гадала, що вони вже змирились і віддадуть меч, аж ні — захотіли, щоб я розбудила його чари. А я розвернулась і пішла геть. Нехай самі їх пробуджують, коли вважають себе такими мудrimi. От Івін повелася правильно — вона з професором увічлива, нічого йому не наказує, а лише просить. І вже багато чого з'ясувала.

— А найстарші не думають забрати в нього плащ? — запитала Ейрін.

— Може, й думають, та тільки не посміють. Вони розуміють, який буде скандал.

— Це точно, — погодилася Ґвен, розставляючи принесені страви. — Їм просто немає до чого придертися, нема за що зачепитися. Правда, деякі дурепи, на зразок Ерліш і Меган, твердять, що плащ має належати відьмам, бо чаклуни не в змозі побачити його чарів... але що з цих пустоголових візьмеш. Яка різниця, бачить професор ці чари чи не бачить. Головне, що він керує ними, літає з їх допомогою... І, лишенько, як же ж він літає! Скажу тобі, Ейрін, це було незабутнє видовище, коли він примчав сюди з тобою на руках. Я навіть була подумала, що він справжній диннеші... Ну, годі вже балачок. Сідай і їж, поки не охолело.

Проте за обідом балачки не припинилися. Ейрін їла, надолжуючи згаяне за минулу добу, а Ріана, пригостившись морозивом із холодильної шафи, стала розповідати свою історію. Почала з Манхайна, де Шимас аб Нейван чи то з дурно-

го розуму, чи то з чаклунської впертості сам-один попхався в кубло чорних, тому його довелося рятувати, і це зрештою призвело до зустрічі з хлопчаком-диннеші. Тоді вона й довідалася, що професор уже мав з ним справу — саме цей диннеші закинув його в Тір на х-Ейдал, урятувавши від смертельного удару Ярлаха аб Конала...

Ейрін слухала Ріану і вражалася тому, як химерно переплелися їхні долі — насамперед її та професорова. Роль Шимаса аб Нейвана не обмежилася лише тим, що він розгадав Пророцтво про Першу і цим остаточно підтвердив наявність у Ейрін Первісної Іскри. Увесь цей час він, сам того не усвідомлюючи, ішов по шляху, який зрештою привів його разом з Ріаною в Тиндаяр під Тір Мінеганом — і саме в той час, коли Ворог відчайдушно намагався заволодіти Первісною. Їхнє втручання перешкодило здійсненню цих планів, і залишалося тільки гадати, яка сила скеровувала професора в потрібному напрямку — чи був це хлопчина-диннеші, чи, може, щось інше, набагато вище й могутніше за нього?

Сама Ейрін схилилася до другої відповіді — хоч насправді це була зовсім не відповідь, а лише заперечення першого варіанту. Якби диннеші-світлоносці могли так витончено, так ефективно впливати на хід подій, вони були б чимось більшим, ніж просто воїнами Останнього Дня, і взагалі не мали б потреби з'являтися перед людські очі з порадами та туманними вказівками. Найімовірніше, і сам той диннеші був знаряддям у руках незбагненої сили, яка прозирала майбутнє і прагнула змінити його в найбажаніший для себе спосіб. Єдине, що можна було напевно сказати про цю силу — вона стояла нижче за того, хто створив безмежний Всесвіт і все суще в ньому. Творець не мав би потреби вдаватися до таких маніпуляцій, буття просто скорилося б одному Його бажанню. Але навіть Йому було б наділяти людей розумом та свободою волі, якби Він збирався контролювати кожен їхній вчинок, кожен крок, кожен подих?..

Порівняно з такими думками, звістка про істинне походження драконів видалася Ейрін уже другорядною подробицею. Хоча, звісно, вона була надзвичайно вражена цим від-

криттям, яке давало прості й логічні відповіді на чимало загадок, пов'язаних з драконами. Було взагалі дивно, що досі ніхто з відьом не припускав такої можливості — а вона ж лежала буквально на поверхні.

— Це все хитрощі диннеші,— сказала Гвен.— У розмовах з нашими попередницями вони завжди відгукувалися про драконів з повагою, але трохи недбало, як про примітивних істот, що всім на подив спромоглися стрибнути вище власної голови. До того ж вони ненав'язливо давали зрозуміти, що в стародавні часи драконів було багато і серед них були як самці, так і самиці.

— Проте чаклуни могли б і здогадатися,— зауважила Ріана.— Вони ж не дуже довіряють нашим літописам. Чимало з них сумніваються в тому, що бодай одна відьма насправді спілкувалася з диннеші.

— Так вони взагалі сумніваються в існуванні диннеші,— знизала плечима Ейрін.— Як от майстер Іган аб Кін, кардугальський чаклун. Він переконаний, що це просто вигадки духівників, а відьми використовують наївну віру простих людей, щоб морочити їм голови. То де ж там чаклунам було здогадатися про зв'язок драконів з янголами — яких вони вважають мало не казковими істотами.

Пообідавши, Ейрін вирішила більше не ховатись у себе, а вдяглася в звичайне вбрання — штани, сорочку та кофту, приховала про всяк випадок пелерину і разом з Фіннелою, Гвен та Ріаною вийшла зі свого помешкання. Коли вони спустилися на перший поверх, їх негайно оточила зграйка меншеньких сестричок, у яких щойно закінчилися ранкові заняття. Ріана відповідала на запитання з великим задоволенням, бо досі ніколи не тішилася такою популярністю. На їхні численні прохання вона знову розказала свіженьку легенду про дванадцятьох драконів-диннеші, відтак стала описувати битву з почварами в Тиндаярі, а Ейрін переважно кивала на її слова і раділа з того, що увага малечі не зосереджена цілком на ній.

Тією самою мірою це стосувалося й дорослих сестер. За час перебування Ейрін на Тір Мінегані вони потроху призви-

чаїлися до неї та її Первісної, тож її вчорашня пригода, хоч і дуже схвилювала їх, не стала ні для кого аж такою несподіванкою. Чого не можна було сказати про участь у цих подіях Ріани, яка за всі попередні двадцять шість років свого життя не зарекомендувала себе нічим видатним, мала посередню відьомську силу, постійно засмучувала наставниць недбалістю в навчанні, а чи не єдиним її помітним досягненням стало те, що наприкінці позаминулого року вона примудрилася скласти іспити, хоча всі пророкували їй перебування в лавах менших сестер як мінімум до тридцяти. Загальної думки про неї не змінила навіть історія з Пророцтвом про Першу. Дарма що переважна більшість відьом і далі вірили в те, що Ріана витлумачила його незалежно від Шимаса аб Нейвана, вони розглядали це як чисту випадковість, результат одного-єдиного вдалого здогаду.

Однак усе подальше вже не можна було списати на звичайний збіг обставин. Хай там як, а диннеші обрав для місії на Ініс на н-Драйгу саме Ріану, хоча спокійнісінько міг зачекати, поки вона передасть упокореного чорного до рук старших і досвідченіших сестер. Ріана стала першою за тисячу років відьмою, що спілкувалася з мешканцями Г'вифіну, вона з'ясувала правду про драконів, здобула й опанувала меч, який виявився матеріальним утіленням краплини сили диннеші, не побоялася піти в бій з ордою демонів та чудовиськ і цим урятувала Первісну Іскру від чергових зазіхань Ан Нувіну...

У спрямованих на Ріану поглядах сестер Ейрін помічала і захват, і повагу, і заздрість, але найбільше в них було подиву. А ще розгубленості — схоже, вони просто не могли вирішити, чи то помилялися в своїх попередніх оцінках Ріани, чи то доля й справді сліпа та дурна і часто-густо звеличує тих, хто на це ніскілечки не заслужив. Було ще зарано робити якісь певні висновки, проте Ейрін гадала, що у відповіді на це питання Сестринство розділиться на дві приблизно рівні частини. І вже точно Шайна належатиме до другої.

Сама Ріана відверто насолоджувалася враженням, яке справляла на сестер, і для повного щастя їй бракувало лише меча, відібраного в неї найстаршими. Та навіть цю обставину

вона повернула собі на користь, бо мала вагомий привід лягти їх; а ще охоче розповідала всім про те, як Кейліон та Аверлін зрештою звернулися до неї по допомогу, але вона їх гордо відшила — нехай самі розбираються, коли такі розумні.

Невдовзі їм зустрілася Етне вер Рошін, під чийм керівництвом Ейрін вивчала побутові чари, і сьогодні по обіді якраз мало бути чергове заняття. Передовсім Етне трохи поганила її за необережність, потім запитала про самопочуття, а почувши у відповідь запевнення, що все гаразд, сказала:

— Ну й слава Дивові, що ти не постраждала. Але покарання тобі не уникнути. Іншу ученицю я примусила б навчатися до самісінької вечері, а ти сьогодні залишишся без занять. Байдикуватимеш увесь день — щоб знала, як устрювати в такі пригоди.

Ріана тихо розсміялася:

— Оце так покарання!

Етне гостро зиркнула на неї.

— Як то кажуть, кожному своє, люба сестрице. Знаючи твої слабини, я б загадала тобі змайструвати світильник чистого жовтого кольору, а в тебе раз по раз виходили б помаранчеві. І не думаю, що теперішня сила твоєї Іскри чимось зарадила б... До речі, як воно — бути старшою над усіма звичайними сестрами? Либонь, відчуваєшся великим цабе?

— Я ще не розібралася в своїх почуттях, сестро, — на диво стримано відповіла Ріана. — І взагалі не думаю, що сила дає мені підстави задирати носа.

Коли Етне, неабияк утішена Ріаниними словами, пішла далі, Гвен глузливо промовила:

— Чудасія та й годі! Невже меч додав тобі ще й скромності?

Ріана збентежено всміхнулася:

— Просто не хочу сваритися з Етне, вона мені подобається. Та й сказала це несерйозно, лише щоб подразнити мене. Ти в неї не навчалася, тому не знаєш її звичок.

— Ой, Фіннело! — раптом спало на думку Ейрін. — Ти ж через мене пропускаєш заняття. Тобі добряче перепаде.

— Не перепаде, — відповіла кузина. — Вчителі ж розуміють ситуацію. Крім того, ще вчора ввечері Гелед написала нашій

директорці листа з проханням звільнити мене на сьогодні.

— Тоді нема про що турбуватися,— зауважила Ріана.— Давнайг завжди так робить, коли Айрен хоче прогуляти свої заняття. Усі вчителі розуміють, ще це звичайне сачкування, але не карають її... Ну, гаразд, дівчата, я піду шукати Давнайг. У неї от-от має закінчитися урок із тваринної магії. Ще побачимось.

Вона побігла до сходів, а Ейрін, Гвен і Фіннела рушили в західний кінець коридору, де був найближчий вихід з палацу. Дорогою до них приєдналась Арвен, засмучена через те, що сьогодні сестра Аверлін скасувала обидва заняття — і ранкове, з натуральної філософії, і післяобіднє, з алхімії. Вчотирьох вони пішли через парк до садиби, де утримували впокорених чорних, але Івін і Шимаса аб Нейвана там уже не застали. Гвардійці, що стояли на варті біля воріт, розповіли, що невдовзі після десятої професор дуже швидко полетів кудись на схід, а Івін подалася до північного крила палацу.

— Мабуть, вона в себе в лабораторії,— припустила Ейрін.— Ходімо.

В алхімічній лабораторії на п'ятому поверсі дівчата знайшли і саму Івін, і Шимаса аб Нейвана, а на столі між ними лежав професорів плащ, який вони досліджували, вдаючись до чаклунсько-відьомської взаємодії. Побачивши Ейрін, Івін облишила це заняття, негайно кинулася до неї, міцно обняла і стала дорікати їй за необережність, водночас вибачаючись перед нею за те, що так помилилася в Глиніш. Потім усадила на стілець і зажадала найдетальнішої розповіді про всі події, що сталися до появи Ріани з професором. На її прикрість, Ейрін навіть приблизно не змогла назвати кількість убитих нею почвар (а от Ріана, виявляється, старанно рахувала кожну свою звитьгу) і безнадійно заплуталася при спробі описати всі види чудовиськ, з якими їй довелося мати справу. Зрештою, втомившись напружувати свою пам'ять, вона скористалася першою ж можливістю змінити тему розмови і поцікавилася успіхами у вивченні чарів плаща.

— Поки не густо, але дещо ми все-таки з'ясували,— відповіла Івін.— Плащ здатний не лише відштовхувати темну енер-

гію, а й може очищувати її, перетворювати на звичайну. Причому робить це без додаткових команд, суто автоматично, коли його господареві починає бракувати сил. В умовах Тиндари це дуже корисна властивість.

— А що із захистом? — запитала Гвен.

— Проти чорних чарів він, здається, абсолютний. А от на звичайну магію — хоч чаклунську, хоч відьомську, хоч природну — зовсім не реагує.

— Таким чином, — додав професор, — якщо я втрачу пильність, мене легко можна вразити й слабенькою вогняною кулею. Тож мені дуже пощастило, що демони та чудовиська здатні оперувати винятково темною енергією.

— А левітаційні чари? — озвалась Арвен.

— Механізм їхньої дії поки залишається цілковитою загадкою, — сказала Івін. — Але вони надзвичайно ефективні. Нещодавно ми провели один дослід — професор аб Нейван злітав на східне узбережжя, до селища Гойлендир, і повернувся назад, не зробивши по дорозі жодної зупинки. Йому вдалося вкластися в п'ятдесят чотири хвилини.

— Нівроку ж! — приголомшено мовила Гвен, а решта трое дівчат лише роти пороззявляли від подиву. — Це, здається, більше ста миль.

— Сто одинадцять з половиною, — уточнила Івін. — Ми про таку швидкість можемо лише мріяти. Я вже не кажу про відстань.

Фіннела дивилася на професора захоплено і трохи налякано.

— А якби ви налетіли на якогось птаха? З такою швидкістю... Це було дуже ризиковано.

— Я сплів міцний щит для захисту від зустрічного вітру, принцесо, — сказав Шимас аб Нейван. — І один мартин таки вдарився об нього. Боюсь, він не мав шансів вижити. Наступного разу летітиму вище, мені ж без різниці.

— А ви вже розбирали пророцтво? — запитала Ейрін. — Маєте якісь здогади про другу жертву?

Професор та Івін презирнулися. Вона кивнула йому:

— Спершу ви.

— Гаразд. Тут, леді Ейрін, склалася така ситуація. Ми детально проаналізували пророцтво, але не дійшли спільної думки. Особисто я переконаний, що Глиніш вер Лейфар правильно його витлумачила і вчинила так, як і мусила вчинити.

Ейрін на секунду перехопило подих, а груди затопила моторшна холоднеча.

— То це значить... ви вважаєте, що я повинна була потрапити до Ан Нувіну?

Шимас аб Нейван похитав головою:

— Я цього не говорив, пані. І саме пророцтво нічого подібного не вимагало. Насправді воно повністю здійснилося. Провидиця виконала всі його умови: спершу віддала Темряві свою душу, а потім — і вашу. Інша річ, що Темрява не змогла нічого з вами вдіяти, їй не вдалося скористатися цим подарунком. Але ж у пророцтві ніде й не говориться, що жертвоприношення мало відбутися до самого кінця. На заваді цьому стало інше пророцтво, завдяки якому леді Ріана прийшла вам на допомогу.

— Разом з вами, — додала Ейрін.

— Так, разом зі мною. Ці два пророцтва тісно пов'язані між собою, але до пори до часу вони діяли незалежно, поки не зішлись в так званій точці доповнення. Друге пророцтво доповнило умови першого — не порушивши його, не заперечивши, воно провело чітку межу між двома, здавалося б, нерозривними подіями — принесенням у жертву й отриманням жертви.

— Поки що я розумію хід ваших думок, — сказала Ейрін. — І вони видаються мені переконливими. Але що далі? У чому був сенс цього пророцтва? Яким чином учорашні події відвернуть кінець світу? Я, звичайно, перебила чимало чудовиськ, та й демонам непогано дісталось. Та хіба такі втрати зупинять Китрайла від спроби захопити земний світ?

— Я, леді Ейрін, не думаю, що ближчим часом Ворог збирався йти на таке завоювання. Зовсім недавно, за космічними мірками часу, він зазнав нищівної поразки і навряд чи оговтався від неї. А проте, після невдалих спроб захопити вас хитрощами та підступами, він міг наважитися на масоване втор-

гнення з однією лише метою — заволодіти вашою Первісною Іскрою. Цілком можливо, що через свою теперішню слабкість Ворог не зміг би тримати події під контролем, і демони, потрапивши до земного світу стали б чинити, що їм заманеться, тому в людей склалося б враження, що повернулися ті жакливі стародавні часи, коли всюди панувала нечисть. А наразі ми маємо надто побожний Південь, правителі якого, щоб тримати народ у покорі, дали волю місцевим духівникам. Лише восени я подорожував Південним Абрадом, спілкувався з тамтешніми мешканцями, і певен, що за таких обставин переважна більшість із них стане ревно молити Небеса про захист і допомогу.

Ейрін ствердно кивнула, вже розуміючи, до чого все йде.

— Не сумнівайтесь, професоре, вони б так і вчинили. Крім того, є ще Лахлін, хоч і невразливий для нечисті, але суціль населений тупоголовими фанатиками. У часи Мор Деораху вони тільки те й робили, що прикликали Небесне Воїнство. Та й на Півночі знайдеться чимало легкодушних дурнів, які благодитимуть про допомогу замість помагати собі самим.

— У тім-то й річ, леді Ейрін. Цілком могло скластися так, що локальне і, загалом, незначне вторгнення призвело б до Битви Останнього Дня і неминучої загибелі світу. Але вчора...

— Так, правильно! — раптом вигукнула Фіннела і враз почервоніла. — Ой, даруйте, що перебила вас. Просто я здогадалася.

— Тоді прошу, принцесо, — чемно мовив Шимас аб Нейван. — Цікаво буде послухати.

— Учора ви, Ейрін та леді Ріана показали Ворогові, що грубою силою вас не візьмеш. Раз ви завдали йому поразки в Тиндаярі, на його власній території, то на що ж він може розраховувати в земному світі?

— Саме так, леді Фіннело. Хоч про мене не варто й згадувати, я був просто спостерігачем цих подій, нехай і активним спостерігачем. Зважте також і на те, що леді Ейрін упродовж п'яти годин сама-одна, без сторонньої допомоги, стримувала демонів та чудовиськ. А отже, всі плани захопити її зненацька і живцем затягти в Ан Нувін безнадійні й безперспективні... Я,

пані,— знову звернувся він до Ейрін,— зовсім не стверджую, що небезпека минула і вам більше немає чого остерігатися. Безперечно, Ворог і далі полюватиме на вас — та вже не для того, щоб полонити. Тепер він просто прагнутиме вашої смерті. А для цього не треба ніяких масованих вторгнень, досить раптового і влучного удару в спину.

— Атож, розумію,— сказала Ейрін і подивилася на Івін.— Але ти, сестро, не згодна з професором?

— Ну, загалом, згодна. Його пояснення здаються мені логічними й послідовними. Проте я не можу, просто не маю права виключати, що в пророцтві може йтися про якусь іншу жертву. А ще я не погоджуюся з професором у тому, що Глиніш зробила все правильно. Вона мусила розповісти про своє пророцтво найстаршим. А якщо вже не довіряла їм, нехай би написала мені. Я б негайно перервала свою подорож, повернулася на Тір Мінеган, і ми б разом щось придумали.

— Тут ми з леді Івін,— прокоментував професор аб Нейван,— кардинально розходимося в поглядах на одну з центральних проблем теорії передбачень. На моє тверде переконання, будь-які спроби обійти пророцтво, перехитрити його, можуть призвести до непередбачуваних і вкрай небажаних наслідків. Якби Глиніш вер Лейфар знала, що ви, леді Ейрін, не постраждаєте, вона б не виконала другої умови пророцтва — бо жертвоприношення неможливе без щирого наміру принести жертву. І тоді могло б статися те, що ми називаємо спонтанною компенсацією: згадка про другу невинну душу змінила б своє значення і вже вказувала б не на вас, а на якусь іншу людину.

— То я не збагну,— промовила Гвен.— Нам варто боятися кінця світу чи ні?

Шимас аб Нейван упевнено похитав головою. А Івін лише знизала плечима.

Розділ XXVII

День Сонцевороту

Коли Бренан увійшов до кімнати, троє покоївок схилилися в шанобливих уклонах. А менша з двох дівчат, що їм вони допомагали причепурюватися, мерщій кинулась до нього.

— Привіт, братику!

Він підхопив її, легеньку, мов пір'їнку, поцілував у чоло і знову поставив на підлогу.

— Привіт, Грайне.— І вже до старшої: — Привіт, Марвен.

Марвен увічливо й церемонно відповіла:

— Доброго ранку, лорде-наступнику.

За два тижні, що минули від часу їхньої зустрічі в Ейгайні, Бренанові поки не вдалося достукатись до її серця, розбудити в ній колишню Марвен — хай і замкнену, потайливу, та загалом життєрадісну дівчинку. Навіть у вузькому родинному колі вона була дуже стримана з ним, мовчазна, переважно лише відповідала на його запитання, майже ніколи не заговорювала сама і, здавалося, постійно думала про щось своє. А на людях узагалі поводитися підкреслено офіційно — чи то надто буквально сприйнявши настанови Моркадес та Мірген, чи то просто хизуючись тим, як швидко і вправно опанувала шляхетські манери.

Зате щира й безпосередня Грайне становила повну протилежність старшій сестрі. Променисто всміхаючись, вона закружляла перед Бренаном у своїй ошатній сукні із синього оксамиту й запитала:

— Ну як? Я гарна?

— Авжеж, сонечко. Ви з Марвен просто красуні. Чого доброго, ще й затьмарите собою наречену.

— Але так буде неправильно,— раптом занепокоїлася Грайне.— Це ж її свято. І тоді вона образиться на нас — особливо на Марвен. Нам треба перевдягтися.

— Нічого, не турбуйся, все владнається.— Бренан хотів був за звичкою погладити Грайне по голівці, але останньої миті

стримався, побоюючись зіпсувати її зачіску.— Я просто перекажу, щоб її краще нарядили й додали ще прикрас.— Він запитливо глянув на старшу кузину.— Як ти, Марвен? Не дуже хвилюєшся?

— Ні, не хвилююся,— відповіла дівчина.— Обіцяю, що не осоромлю вашу світлість.

Проте Бренан бачив, що вона неабияк схвильована. Сьогодні Марвен уперше йшла на вельможне весілля, ще й не просто так, а однією з подружок нареченої — геть незнайомої їй дівчини, двоюрідної племінниці лорда Дармада аб Махіна. Та понад усе її бентежило, навіть лякало, що церемонія вінчання мала відбутися за участі відьми, Альси вер Киннейді. Марвен уже не вважала відьом Китрайловим поріддям, однак їй було ще далеко до остаточного звільнення від лахлінських забобонів. А вони тихенько, але вперто нашіптували, що це не просто гріх, це тяжкий злочин перед Дивом — бодай спостерігати за тим, як відьма збиткується зі священного таїнства шлюбу...

Бренан, як міг, підбадьорив Марвен (власне, для того він і навідався до неї), а заразом удосталь наслухався веселого щебетання Ґрайне, яка нітрохи не переймалася тим, що весільний обряд, нарівні з духівником, проведе й відьма. Навпаки, вона досить швидко переконала себе, що це цілком правильно, все так і має бути — коли вже одружуються чоловік із жінкою, то й вінчати їх повинні і чоловік, і жінка.

Невдовзі прийшла сестра Мірген вер Евлін, яка прискіпливо оглянула дівчат і зробила кілька зауважень з приводу вбрання та зачісок. За час подорожі по Авон Гір вона прихилилася душею до Марвен і Ґрайне, тому вирішила затриматись у Тахріні на всю зиму, щоб допомогти їм призвичаїтися до королівського двору й довести до логічного завершення процес їхнього перетворення на шляхетних панночок. Бренан був дуже вдячний їй за таку турботу.

Служниці заходилися виправляти вказані відьмою недоліки, а Бренан попрощався з кузинами до обідньої пори, коли мало відбутися весілля, й разом з Мірген залишив кімнату.

— Переживаєш за Марвен? — запитала вона вже в передпокої.— Не бійся, все буде гаразд. Вона стримана й розважли-

ва дівчинка, поводитиметься гідно. А коли хтось і помітить її переляк, не біда. Усі ж знають, звідки вона, і розуміють, як їй непереливки. А взагалі, Марвен напрочуд швидко до всього пристосовується. Не так швидко, як Грайне, та все одно — дивлячись на неї теперішню, важко повірити, що лише два місяці тому вона покинула Лахлін.

— Так, сестро,— погодився Бренан.— Я чекав набагато гіршого. Ви з Моркадес перевершили всі мої сподівання.

— У цьому лише половина нашої заслуги, брате. Про другу половину подбали поборники. Своїм звірячим ставленням до твоїх рідних вони показали дівчатам справжню сутність їхньої Святої Віри. Та й той молодий офіцер, Фергас аб Гвиртир, доклав чимало зусиль, щоб розплющити їм очі. Гадаю, на них справили враження не самі його слова, а насамперед та обставина, що він виконував королівський наказ, тобто діяв, як повноважний представник верховної світської влади... До речі, Мейнвен мені повідомила, що вчора катерлахський посол у Кередігоні зустрівся з новим лахлінським послом і передав йому листа до короля Імара.

Бренан кивнув. Мейнвен вер Авон, молода відьма, що заміняла сестру Моркадес у Дінас Ірвані, написала йому про це ще напередодні ввечері. Він уже давно поривався бодай якось подякувати Імарові аб Галвіну за порятунок Марвен і Грайне, але досі не наважувався на такий крок, боявся дати противникам короля підстави звинуватити його, до всього іншого, ще й у зв'язках з відьмами. Проте новий Бренанів статус дозволив знайти просте й вишукане рішення цієї проблеми. На його прохання, король Рігвар написав Імарові цілком офіційного листа, в якому повідомляв про своє сходження на катерлахський трон і одночасне обрання лордом-наступником престолу Бренана, який, дослівно, „вельми завдячує Вашій Величності тим, що отримав змогу відсвяткувати цю визначну подію разом зі своїми двоюрідними сестрами, дівицями Марвен і Грайне вер Киннах.“

— Король Імар мужній чоловік,— похмуро мовив Бренан.— Але в нього нічого не вийде. Я знаю лахлінців, вони з'їдять його з усіма потрухами...

Вийшовши з покоїв дівчат, він рушив коридором, рясно прикрашеним різнобарвними стрічками, магічними вогниками, гілками омели та живими квітами з королівських оранжерей. Сьогодні був Сонцеворот — найкоротший і останній день року. День, коли, за язичницькими уявленнями, сонце вмирало і відроджувалося знову. Звичайно, це була нісенітниця, справжньою причиною зміни довжини дня був просто нахил земної осі, проте традиція святкувати Сонцеворот виявилася живучішою за стародавні вірування. У Рінанхарі в цей день було заведено влаштовувати весілля, святкуючи водночас і настання нового року, і народження нової сім'ї.

Бренанові такий звичай видавався дуже милим і зворушливим, однак на саму думку про чиєсь весілля його поймав глибокий смуток, а серце болісно й тужно щеміло. Перед очима поставала Ґвен — найчарівніша дівчина в світі, його єдине в житті кохання. Більше він нікого так не любитиме, просто не зможе полюбити. Певна річ, коли-небудь одружиться, матиме дітей — але то не будуть Ґвенині діти, народжені від палкої пристрасті та глибокої ніжності...

Проминувши три коридори, Брендан нарешті вийшов за межі тієї частини Королівського Крила, яка віднедавна мала назву Апартаменти лорда-наступника. Їх було вкомплектовано численним штатом прислуги, проте поки що тут мешкало лише четверо осіб — сам Брендан, його кузини та Ліам. Останній погодився обійняти посаду лорда-розпорядника покоїв і тепер, у тісній співпраці з Брігід та рештою відьом, проводив набір придворних, які після новорічних свят мали оселитися в Апартаментах. Охочих виявилось несподівано багато — на кожне місце претендувало понад два десятки шляхетних юнаків, чії родини завзято плели між собою інтриги в намаганні пропхати своїх нащадків до оточення лорда-наступника.

Брендан не дуже розумів, навіщо йому придворні, та ще й у такій кількості. Однак мусив скоритися правилам королівського двору і лише наполіг на тому, щоб при відборі враховували такі риси претендентів, як освіченість і непитущість, бо не хотів спілкуватися з невігласами та п'яницями, хай хоч тричі шляхетними. Сам він досі не завів собі друзів

(за винятком, зрозуміло, Ліама), тому обмежився запрошенням кількох юнаків, до яких почував щиру симпатію, зокрема, шістнадцятирічного Гамішіна аб Бедвира, що був прапороносцем під час поїздки до Ейгайна.

Слідом за Бренаном невідступно йшло троє ґвардійців з його особистої варті. Із цим йому також доводилося миритись, добре хоч охоронці були відмінно вишколені, не створювали жодних незручностей і переважно залишалися непомітними. А часом від них була й користь, оскільки Бренан ще кепсько орієнтувався в Королівському Крилі, а тим більше — в усьому Рінанхарі. У таких випадках він просто казав, куди треба йти, і один ґвардієць рушав попереду, показуючи дорогу.

Проте зараз у цьому потреби не було. Минувши дві галереї, Бренан дістався до Відьомської Вежі, залишив свій супровід у товаристві мінеганських ґвардійців, а сам піднявся на третій поверх і постукав у Шайніні двері. У відповідь спрацювали чари і просто на дверях з'явився напис: „Коли щось треба, я в Брігід.“

У Брігидиному помешканні він застав не лише сестру, а й Фінвара аб Дайхі — свого колишнього суперника, теперішнього непевного союзника і, ймовірно, майбутнього свата. При Бренановій появі у вітальні, гладкий лорд вибрався із широкого крісла й церемонно вклонився.

— Моє шанування, лорде-наступнику.

— Доброго ранку, лорде Фінваре,— відповів Бренан, нітрохи не здивувавшись його присутності.— Ви ще й досі не домовилися?

Фінвар аб Дайхі був уповноваженим від Ради Лордів у питаннях Бренанової освіти, а Брігід мала такі самі обов'язки, покладені на неї найстаршими сестрами, тому наполягла, щоб він погоджував з нею кандидатури вчителів і взагалі весь план майбутніх занять. Звичайно, Фінвар не мусив цього робити і міг просто сказати їй, що навчання Бренана, як відьмака, жодним чином не пов'язане з його навчанням, як наступника катерлахського престолу. Проте він розумів, що Брігід однаково не відчепиться, і визнав за краще піти на певні ком-

промиси. Досягти цих компромісів виявилось дуже нелегко.

— Залишилося тільки одне-єдине питання, — відповів Фінвар. Дочекавшись, коли Бренан сяде на диван поруч із Шайною, він і собі всівся в крісло. — Я пропоную свого викладача історії, однак леді Брігід рішуче не погоджується. Хоче й далі навчати вас цій науці.

— А чому б і ні, — знизав плечима Бренан. — Сестра Брігід чудова вчителька, її розповіді цікаві та повчальні. До того ж вона була сучасницею багатьох подій, які для нас є давньою історією.

На Фінваровому обличчі відбилосся сум'яття, і він боязко зиркнув на Брігід. Рідко спілкуючись із відьмами, гладкий лорд не знав, що вони, на відміну від звичайних жінок, приймають згадку про свій вік мало не за комплімент.

— Я, лорде Бренане, не ставлю під сумнів ні вчительських здібностей, ні компетентності леді Брігід, — промовив Фінвар аб Дайхі. — Наразі йдеться про інше, а саме про висвітлення історичних подій та їхнє трактування. Як майбутньому королю Катерлаху, вам важливо знати, відчувати й розуміти історію з позицій наших державних інтересів, образно кажучи, дивитись у минуле очима катерлахця. А за всієї моєї поваги до леді Брігід, я дуже сумніваюся, що вона навчить вас такому поглядові на історію.

— А чого навчатиме *ваш* учитель, лорде Фінваре? — озвалася Шайна. — Справді катерлахському поглядові чи, може, вашому особистому?

— Боронь Диве, пані, в жодному разі! Та й про який же особистий погляд може йтися в моєму випадку? Якби я був графом, то ви б ще мали підстави підозрювати мене в намаганні перебільшити досягнення мого роду, створити в лорда Бренана хибне враження, буцімто мої предки відігравали провідну роль у катерлахській історії. Але ж я ні від кого не криюся з тим, що ще на початку цього століття вони були пересічними поміщиками, купцями та промисловцями і навіть не мріяли про будь-який вплив на державні справи.

— Історію спотворюють не лише для того, щоб звеличити своїх предків, — наполягала Шайна. — Також її спотворюють і з

метою отримати зиск від майбутнього. Ми просто не можемо допустити, щоб такий важливий предмет викладала нашому братові людина, призначена вами й підзвітна вам, а тому цілком залежна від вас.

Брігід згідно кивнула:

— Саме так, лорде Фінваре. Ми визнаємо слушність ваших міркувань, історія й справді дуже суб'єктивна наука, тому при її вивченні багато важать погляди викладача. Та якраз із цієї причини я заперечую проти обраної вами кандидатури.

— А я з цієї ж причини,— сказав Фінвар,— не можу погодитися на те, щоб ви викладали лордові-наступнику історію. Принаймні, історію Катерлаху. Я вас дуже шаную, леді Брігід, але сумніваюсь у вашій спроможності відсторонитися від інтересів Відьомського Сестринства. Свідомо чи несвідомо, ви завжди будете їх відстоювати.

— А моя думка нікого не цікавить?— озвався Бренан.— Можливо, я маю прийнятне для всіх рішення.

Усі троє подивилися на нього.

— І що ти пропонуєш?— запитала Шайна.

— Нехай сестра Брігід і далі навчає мене історії, але не торкається при цьому Катерлаху... Ні, я розумію, що без згадок про нього обійтися не можна, це ж не якась маленька й незначна країна, просто не треба зосереджувати на ньому увагу.

— Розумію,— сказала Брігід.— Ти хочеш, щоб я викладала тобі всесвітню історію.

— Так. І, звичайно ж, історію Сестринства. А вчителя з історії Катерлаху я оберу собі сам.

— Маєш когось на оці? Хто це?

— Третій помічник королівського секретаря Холас аб Явел. Кілька днів тому король надіслав його до мене з деякими документами, і ми розговорилися про Лаврадирські острови. Він дуже ясно і зрозуміло виклав своє бачення цієї проблеми, розповів про передумови її виникнення, ґрунтовно розібрав усі причини, що призвели до втрати Катерлахом контролю над островами. Майстер Холас закінчив Тахрінський Університет, має ступінь...— Бренан зробив коротку паузу і старанно, щоб не помилитися, вимовив: — ...бака-

лавра з історії та права. Гадаю, він досить обізнаний у предметі, щоб бути моїм учителем.

Фінвар аб Дайхі неквапно кивнув:

— Загалом, це мене влаштовує. Катерлахець, людина короля... Але спершу я маю з ним поговорити.

— І я також,— додала Брігід.— Якщо цей майстер Холас і справді добре розуміється на історії, заперечувати не буду.

— І тоді,— підхопив гладкий лорд,— ми усунемо останню перешкоду на довгому шляху нашої співпраці.

— Тільки не журіться,— втішила його Шайна.— Ви неодмінно знайдете ще сотню різних причин, щоб зробити цей шлях не лише довгим, а й тернистим.

— Мене дуже тішить, пані, що ви такої високої думки про мої скромні таланти,— сказав Фінвар і з цими словами підвівся.— З вашого дозволу, я вже піду. Скоро тут будуть мої рідні, треба їх зустріти. До речі, лорде Бренане, мій Туахал тепер щодня проситься до Рінанхару. Панночка Марвен просто причарувала його.

Коли він у супроводі Брігід вийшов із вітальні, Шайна запитала:

— А що Марвен? Так і не відкрилась тобі?

— На жаль, ні. Торочить одне й те саме: що він милий і чемний хлопець, що вона вдячна мені за турботу — і хтозна, що в неї насправді в голові. От якби йшлося про Грайне, я б відразу все збагнув.

Сестра взяла його за руку.

— Нічого, братику, ти просто наберися терпіння. Рано чи пізно крига в її серці розтане...

Незабаром до кімнати повернулася Брігід зі свіжим листом у руках. Шайна зацікавлено глянула на нього.

— Це з Мінегану? Є якісь новини?

— Тільки не ті, про які ти мрієш,— відповіла Брігід із поблажливою усмішкою.— Та ти й сама розумієш, що якби Ріанина Іскра бодай трохи потьмяніла, тебе б негайно сповістили про таку радісну подію.

Шайна зашарілась і потупила очі. Бренан хотів був запитати, як там справи з мечем, чи найстарші не змінили свого

рішення, але стримався, не бажаючи зайвий раз дратувати сестру. Щодо меча вони рішуче розходились у поглядах — Шайна вважала, що цього разу найстарші, як виняток, прийняли правильне рішення, а от Бренан стояв на тому, що вони повелися з Ріаною негарно. Він погоджувався з тим, що впокореного чорного слід тримати подалі від неї, бо інакше вона вешталася б Тиндаяром, напрошуючись на бійку з демонами, але забирати меч, який був її законним здобутком, та ще й корився лише їй одній, зовсім не годилося.

Дочитавши листа, Брігід сказала:

— Виявляється, професор аб Нейван учора дістався аж до Кайродора. Там заночував у одного зі своїх колишніх студентів, а зранку вирушив далі.

Бренан розгублено похитав головою. Лише вчора вранці Шимас аб Нейван відбув з Тір Мінегану — не на кораблі, а просто полетів через море до Івидону. По обіді вже був у Карфирдіні — про що, як і домовлявся з Ріаною, Ейрін та Івін, сповістив тамтешніх відьом, — а тепер з'ясувалося, що на цьому не зупинився і того ж таки дня долетів до столиці сусіднього Коннахту.

— Виходить, за день він подолав вісімсот миль, — вражено мовила Шайна. — І ще приблизно стільки ж йому залишилося до Кованхара. Новий рік зустріне вже там... Ні, Ріана таки дурна. Я б на її місці без вагань обрала плащ.

— Думаю, чимало сестер поділяють твою думку. — Брігід сіла в крісло й поклала листа на шафку праворуч від себе. — А деякі з них щиро переконані, що жоден чаклун не гідний володіти цим плащем. Боюся, знайдуться й такі, хто не обмежиться самими лише думками про це. — Вона спохмурніла. — Може, найстаршим і варто було забрати в професора плащ. Для його ж власного добра...

* * *

Джунглі повнилися різноголосим гомоном — від цвіріння численних пташок до віддалених криків великих звірів. Перед будинком, на довгій міцній ліані гойдалася здоровенна й потворна мавпа з безволосим задом, нітрохи не схожа на

маленьких і кумедних шогірських мавпочок, яких так полюблюють тримати в своїх замках та палацах абрадські вельможі. Мавпа кривила свою гидку пику, сердито гухкала і дивилася лютими очиськами на Фейлана, що стояв біля відчиненого вікна. Мабуть, раніше на місці будинку було її улюблене дерево, і вона досі не могла змиритися з тим, що його зрубали. Тому час від часу приходила сюди й таким чином висловлювала своє обурення зайді, який нахабно з'явився посеред джунглів невідь звідки і зруйнував її оселю.

Фейлана нітрохи не лякав мавп'ячий гнів. Він міг би легко спопелити тварину чорними чарами, проте не робив цього, бо її візити його розважали. Особливо, коли вона намагалася забратись у дім і натрапляла на охоронні плетива, які боляче її жалили. Крім того, він цінував, що ця мавпа, на відміну від решти тутешніх звірів, не боялась його.

Врешті Фейлан відвернувся від вікна і зміряв поглядом шістьох чаклунів, що зібрались у кімнаті. Його люди, його підлеглі — тепер він був керівником свого власного темного кола. Найелітнішої групи чорних чаклунів, що мали доступ до Тиндаяру. Четверо з них, як і сам Фейлан, раніше підкорялись Кіннанові аб Мадогу, цьому йолопові, котрий примудрився загинути від першого ж удару Шимаса аб Нейвана. Решта його колег виявились обачнішими: вони тримались осторонь сутички, а коли переконалися, що відьма з мечем перемагає і її просто неможливо зупинити, розважливо забралися геть. На щастя, Темний Володар не став їх за це засуджувати, а навпаки, оцінив їхню поміркованість, тому доручив їм і далі виконувати місію, пов'язану з Ейрін вер Гледіс. А ще Фейлан надзвичайно тішився з того, що тепер він не займатиметься Лахліном і більше не матиме справи з відступниками, які там хазяйнують. За словами демона, це завдання було покладено на Глиніш вер Лейфар. Фейлан припускав, що для цього їй доручено зібрати й очолити окрему групу, але точно не знав, бо після тих прикрих подій півторатижневої давнини з нею не зустрічався. Та й не хотів зустрічатися — що менше йому буде відомо про той клятий Лахлін, то спокійніше він почуватиметься...

Четверо із шести Фейланових підлеглих, що вишикувались уздовж глухої стіни, де висіла велика карта Континентальної півкулі, були вдягнені, як і він сам, у чорні шовкові мантії з каптурами. Ще двоє стояли біля дверей у самому лише спідньому; це були новачки, одного з яких обрав сам Фейлан, а другого рекомендував його заступник, Нейл аб Ільсвин. Схиливши голови, вони сумирно чекали подальших наказів.

— Дешине, підійди,— урочисто мовив Фейлан.

Молодий чаклун, аспірант із Кованхара, підступив до нього і вклякнув навколішки, молитовно склавши на грудях руки.

— Я, Дешин аб Едан, нікчемний слуга Темного Володаря Ан Нувіну, засвідчую, що мій попередній темний майстер звільнив мене від присяги. Відтак прошу вас, темний майстре, прийняти мене до вашого кола і присягаю коритися вам у всьому, виконувати всі ваші накази та розпорядження, самовіддано служити під вашою орудою нашому великому Володарю, господареві Смерті та Пітьми.

— Я приймаю тебе до нашого кола,— відповів Фейлан, поклавши долоню йому на маківку.— Тепер ти один із нас, пов'язаний з нашим колом через мене, і лише моя смерть або моя власна воля може звільнити тебе від цього зв'язку.

— Хай буде так! — урочисто проказали чаклуни в чорному.

Нейл аб Ільсвин узяв з круглого столу посеред кімнати одну з двох мантій і надяг її на Дешина. Той підвівся, накинув на голову каптур, низько вклонився Фейланові, а потім решті своїх нових товаришів по темному колу, і приєднався до їхнього гурту.

Серед простих людей та звичайних чаклунів побутовала думка, що чорні неодмінно влаштовують свої обряди о нічній порі, але це була дурниця. Певна річ, навернення на службу Ан Нувінові відбувалося переважно вночі, бо більшість неофітів отримували владу над темною енергією вві сні. А решта церемоній не мали жодної прив'язки до часу і могли проводитися коли завгодно. Фейлан, попри своє служіння Темряві, віддавав перевагу денній порі.

Далі присягнув сорокарічний Адерин аб Ронан з Тір на х-Ейдалу. Фейлан витримав за нього справжню битву з йо-

го попереднім темним майстром, який навідсіч відмовлявся відпускати такого цінного підлеглого. Зрештою довелось апелювати до демонів, які вві сні приструнчили впертюха, і на ранок він поступився.

Семеро чаклунів у чорних мантиях поставали довкруг стола і взялися за руки.

— Темне коло замкнулося! — виголосив Фейлан. — Славимо Темного Володаря, брата! Славимо сімох темних янголів, сімох дорхші, що повстали разом з ним проти тиранії Кейганти!

— Славимо! Славимо! Славимо! — вигукнули його підлеглі.

Вони повсідалися, і Фейлан, уже суто діловим тоном, без найменшої урочистості, заговорив:

— Нашим завданням залишається Первісна Іскра. Ми вже двічі підвели Володаря, але він, у безмежній милості своїй, зглянувся на нас і вирішив дати нам ще один шанс. Наш покійний колега Кіннан припустився фатальної помилки, коли після невдачі на Іхелдиroyдському тракті й далі намагався захопити відьму Ейрін вер Гледіс живою. — Фейлан перехопив швидкий погляд Нейла аб Ільсвина. Їм обом було добре відомо, що на цьому наполягав Ан Нувін, а Кіннан аб Мадог лише виконував його вказівки. Але ж не стануть вони звинувачувати в прорахунку самого Володаря... — Тепер ми діятимемо інакше. Наше завдання чітко розділимо на два етапи: перший полягатиме в убивстві Ейрін вер Гледіс, а до другого належатиме пошук і викрадення наступного носія Первісної. В ідеалі бажано знайти її раніше за відьом і захопити ще в материнській утробі. Проте не будемо забігати наперед, зосередьмося на першому етапі. На жаль, ми більше не маємо агента на Тір Мінегані. Колега Падерай... тобто, Глініш вер Лейфар, блискуче впоравшись зі своєю частиною роботи, мусила втекти з відьомського острова і зараз отримала нове завдання, ніяк не пов'язане з нашим. На моє тверде переконання, спроба заслати на Тір Мінеган когось іншого, безперспективна. Відтепер кожен чужинець, тим більше чаклун, привертатиме до себе пильну увагу відьом і всіх тамтешніх чаклунок. Отож нам годі й сподіватися на те, що він зможе підібратись до Ейрін вер

Гледіс. Інша річ, коли вона закінчить навчання й покине Тір Мінеган. На Абраді їй уже не вдасться цілком ізолювати себе від усіх сторонніх.

— Але цього ще дуже довго чекати,— зауважив Шанві аб Бардир, літній чаклун із Гулад Хамрайгу.— Вона ж лише розпочала навчання.

— Проте вміє вже багато,— озвався Нейл аб Ільсвин.— Її Первісна Іскра запозичила великий обсяг знань у відьми Гвенет вер Меган.

— Атож, це всім відомо. Та чи досить цих знань для складання іспитів?

— За твердженням колеги Глініш, цілком досить,— сказав Фейлан.— Принаймні, так вважає Івін вер Шінед, наставниця та кураторка Ейрін вер Гледіс.

— А що думають найстарші відьми?— запитав Шанві.

— Їхня думка не має значення. Якщо Ейрін вер Гледіс вимагатиме іспитів, вони не зможуть їй відмовити. А наша задача — посприяти тому, щоб вона якнайшвидше захотіла стати повноправною сестрою.

— І як ми посприємо?

— Такий спосіб є. Для цього я й запросив до нашого кола колегу Адерина, що служить при дворі Амона аб Гована, герцога Рувінського. Він не простий собі придворний чаклун, а має великий вплив на рішення старого герцога, хоч сам герцог про це не здогадується.

— Яким же чином?— не стримався молодий Дешин.

— Через одного з найдовіреніших радників лорда Амона, якого колега Адерин упіймав на скоєнні тяжкого злочину. Відтоді цей чиновник, рятуючи своє життя, служить йому вірою та правдою, виконує всі його накази,— пояснив Фейлан.— А тепер даю слово самому Адеринові. Він коротко змалює вам ситуацію, що склалася наразі в Рувіні. Прошу, колего.

Адерин аб Ронан стримано прокашлявся і трохи відтягнув комір мантиї, що виявився замалим для його бичачої шиї.

— Як вам, мабуть, відомо, колеги, Ейрін вер Гледіс по материній лінії доводиться внучкою лордові Амону. Відколи в неї виявили Відьомську Іскру, старий герцог загорівся бажан-

ням розширити володіння свого роду шляхом нових завоювань. Якийсь час він замірявся на сусідній Ферманах, але тамтешня королева-матір, леді Блодвен вер Фейглім, заручилася з леннірським королем Келлахом аб Тирнаном, і вже за два тижні вони мають одружитися. Зрозуміло, що герцоґові довелося забути про Ферманах, тим більше що леді Ейрін ясно дала зрозуміти, що не схвалює його територіальних зазіхань. Вона взагалі застерегла діда від будь-яких завоювницьких походів, проте лорд Амон вважає, що це несерйозно — мовляв, у внучці просто говорить підлітковий ідеалізм. Та й усі сини, крім третього, Гордайна, підштовхують його до рішучих дій, бо мріють про нові володіння.

— А що лорд Гордайн? — запитав Дешин аб Едан.

— Він кровно зацікавлений у збереженні гарних стосунків із племінницею. Його дружина, леді Валдіш, є дочкою ейдальського короля Кадфайла аб Гіллеспі. Гадаю, ви знаєте, яка там склалася ситуація. Король Кадфайл не має синів, тому на престол претендують дві його старші дочки-близнючки — леді Валдіш і леді Фрайг. Жодне з шести південських Правил Крові не дає відповіді на питання, хто з них має успадкувати корону, і все залежить від рішення короля. Зрозуміло, що за підтримки небоги-відьми шанси лорда Гордайна стають дуже високими...

— Але повернімося до герцоґа Рувінського, — урвав його Фейлан. — Що відомо про його подальші плани?

— Поживитися за рахунок решти сусідів він не може, бо Тір Дінбих та Тибрид пов'язані династичним шлюбом і разом становлять велику силу, а король Кадфайл не потерпить спроб свого могутнього васала загарбати інші ейдальські князівства. Тож лорд Амон учергове звернув погляд на Океан Іверид. Він не дурний, щоб знову зазіхати на морські володіння Катерлаху, особливо тепер, коли відьмак став лордом-наступником катерлахського престолу. Минулого разу йому зішло з рук завоювання Лаврадирів лише з тієї причини, що ці острови належать до конфесійної юрисдикції Духовної Ради Півдня, тому відьми залишилися осторонь цього конфлікту. За моїми останніми відомостями, герцоґ та його сини замі-

ряються на Ініс на х-Айгін.

— А це те, що нам потрібно, — сказав Фейлан. Він устав, підійшов до карти на стіні й тицьнув пальцем у великий острів, розташований за шістсот миль на захід від Тір Дінбиху. — Ініс на х-Айгін не належить до володінь Катерлаху, ним уже понад двісті років правлять суверенні князі, а його населення сповідує південну доктрину. В разі нападу на нього, Відьомське Сестринство не втручатиметься в події, але одна конкретна відьма, Ейрін вер Гледіс, захоче зупинити свого діда. І зовсім не з ідеалістичних міркувань, не з прагнення до миру в усьому світі, а через те, що герцог не дослухався до неї, знехтував її попередженням, ще й дурить людей, ніби вона цілком на його боці. За великим рахунком, нам байдуже, чим закінчиться цей конфлікт. Для нас головне, що він примусить Ейрін вер Гледіс поквапитися зі складанням іспитів на повноправну сестру.

— Це за умови, — озвався кованхарець Овайн аб Колім, — що герцог Рувінський таки зважиться розпочати війну.

Фейлан упевнено посміхнувся.

— Ми зробимо все, щоб він зважився. Якщо буде потрібно, ми його підштовхнемо...

* * *

Унизу під Шимасом розкинулося ціле море дрібних вогників. Не сотень, не тисяч — а багатьох десятків тисяч. Цієї святкової ночі яскраво сяяв увесь Кованхар, від середмістя до найдаальших околиць. Він, безумовно, був найсвітлішим містом у всьому світі, і з ним не міг змагатися навіть Абервен. Бо ж там постійно проживало не більше сотні відьом і, може, якісь двійко тисяч чаклунок, зате у чвертьмільйонному Кованхарі кожен десятий мешканець був чаклуном.

З цієї самої причини Кованхар був і найдорожчим для життя містом у світі. Якщо відьми могли регулювати чисельність населення Абервена і всього Тір Мінегану, просто обмежуючи в'їзд на острів чужинців, то Кованхар позбувався невдах захмарними цінами на житло та продукти харчування. А що об'єднувало обидві столиці, чаклунську й відьомську, то

це відсутність на вулицях жебраків. Ні відьми, ні чаклуни їх не терпіли...

Опинившись над найяскравішим скупченням вогнів, що непомильно вказували на Університет, Шимас пішов на зниження. Час від часу то тут, то там стрімко шмигали вгору чаклунські вогняні кулі, а досягши верхньої точки своєї траєкторії, вибухали й розсипалися на безліч різнобарвних жаринок. Поки їх було небагато — це лише вправлялися наймолодші й найнетерплячіші з чаклунів. На щастя, Шимас устиг повернутися ще до того, як усе небо над містом замиготить від феєрверків на честь останньої ночі в старому році і першої — в новому. Тоді б йому довелося приземлитися на північно-західній околиці й далі йти пішки.

Знайшовши Пророчу Вежу, Шимас скерував свій політ до неї, м'яко опустився на горішній майданчик і якусь хвилину простояв, насолоджуючись думкою, що він нарешті вдома. Так, саме ці осяяні вогнями червоні будівлі Університету були його справжньою домівкою. Шимаса ніколи не вабило повернутись у Данварські гори, серед яких минуло його дитинство, а туга за рідними минула ще в студентські роки. Звичайно, тепер, володіючи драконячим плащем, що в добру сотню разів скоротив для нього відстані, він якось викроїть час, злітає на південь Гвеннеду, відвідає батька та матір, яким усі ці роки справно надсилав гроші, виконуючи свій священний синівський обов'язок, зустрінеться з братами й сестрами, яких пам'ятає ще малими, познайомиться з племінниками та племінницями, що їх узагалі ніколи не бачив... Але це потім, як випаде слухна нагода.

З люком не виникло жодних проблем — його зачарований замок розпізнав плетиво-ключ професора кафедри і слухняно відімкнувся. Шимас спустився залізною драбиною на сходовий майданчик горішнього поверху і трохи сторожко наблизився до дубових дверей з руною Таред. Минуло понад три місяці, аж сто тридцять два дні, відколи він востаннє ввійшов у ці двері і назад уже не вийшов, бо після Ярлахового нападу та втручання диннеші потрапив у Тір на х-Ейдал, звідки й почалася химерна мандрівка, яка зрештою привела Шимаса на Ініс

на н-Драйґ, до його дивовижної знахідки...

Двері були трохи прочинені, а крізь вузьку шпарину в коридор лилося світло. Шимас підняв був руку, щоб постука-ти, але останньої миті передумав, безшумно потяг на себе двє-рі і скрадливо ввійшов до кабінету. Невисокий огрядний чо-ловік середнього віку, що сидів за столом, низько схиливши голову, не зрадив його сподівань — він так зосереджено водив по паперу чарівним пером, що геть не помітив появи гостя.

— Див у поміч, Пилібе, — з усмішкою промовив Шимас.

Професор аб Махавін аж підстрибнув з несподіванки і ви-трищився на нього очманілим поглядом.

— Шимасе, ти?.. Але... як... невже... Провалитись мені...

Він скочив на ноги, обминув стіл, підтюпцем підбіг до Ши-маса й міцно схопив його за руку, ніби прагнучи переконатися, що йому нічого не привиділося.

— Ти тут! Отакої!.. Це ж неймовірно! За два дні, лише за два дні...

— То ти знаєш, коли я вирушив?

— Атож, ми всі знаємо. Відьми вчора повідомили, що ти прибув до Івидону, перелетівши через море... Ні, я просто очам не вірю! — Він боязко торкнувся кінчиками пальців срі-блясто-сірого плаща. — Це той самий? Я не відчуваю жодних чарів.

— Я також не відчуваю, — сказав Шимас. — Це ґвифінські чари, чаклуни їх не можуть бачити. Проте Івін вер Шінед твер-дить, що я ними керую. Думаю про те, що треба зробити, і вони мені коряться. Роблять саме так, як я й хочу.

Пиліб розгублено труснув головою.

— Ніколи не вірив ні в Ґвифін, ні в диннеші. Вважав це ка-зочками для дітей та затурканих селян. Але... ти ж тут! Учо-ра вранці був на Тір Мінегані — а сьогодні вже тут! За півтори тисячі миль... А ще й дракони. Диннеші-дракони... Це, Шима-се, перевертає всі наші уявлення про світ. Увесь останній ти-ждень ми ні про що інше не говоримо. Дискутуємо, спереча-ємось, навіть сваримося. Хтось каже, що відьми все вигадали, а тобі просто голову заморочили. Та я ж тебе знаю — ти зов-сім на та людина, яку можна задурити. І підспівувати відьом-

ським побрехенькам ні за які скарби не станеш. Ти мені от що скажи... Ох! — раптом схаменувся Пиліб. — Який я нечема! Ти ж, мабуть, зголоднів з дороги. — Він притьмом кинувся до холодильної шафки, якої за Ярлаха тут не було, і став витягати з неї їжу. — Щойно прилетів, так? Приземлився нагорі?

— А як ти здогадався?

— Та це ж ясно. Якби ти йшов сюди пішки, тебе неодмінно б упізнали. І зараз уся вежа була б напхана студентами.

Пиліб поквапцем звільнив місце на столі, застелив його чистим папером і розклав на ньому печене та смажене м'ясо, три величенькі шматки сиру різних сортів, пироги, хліб, кремові тістечка та пляшку молока. Він полюбляв гарно попоїсти і ні від кого з цим не крився. Власне, з його комплекцією це й так було очевидно.

— Прошу, сідай, пригощайся. Чим багаті, тим і раді.

Обоє взялися до їжі, і Шимас став розповідати про свої пригоди. Говорив чисту правду, бо більше не бачив сенсу приховувати свою сутичку з Ярлахом. Тепер чорні так і так захочуть йому помститися — це ж він убив Кіннана аб Мадоґа, а потім ще й допоміг Ейрін вер Гледіс відбитися від пекельних почвар.

Лише в одному Шимас відступився від істини — за його словами, прибувши до Евраха, він з'ясував, що буквально напередодні Ріана вер Шонаґ самостійно розгадала Пророцтво про Першу. На це Пиліб недбало зауважив:

— Коли невідворотне пророцтво здійснилося, його може витлумачити кожен, хто бодай трохи тямить у передбаченнях. Відьми мали тут перевагу, бо знали більше, ніж ми. А леді Ріана просто виявилася кмітливішою за решту відьом. Це, по суті, її єдина заслуга. З твоїм досягненням не порівняти.

Так само він не скупився на коментарі й щодо багатьох інших моментів Шимасової історії, часто перепитував, уточнював, вимагав додаткових подробиць. Тому розповідь тривала довго й добігла кінця вже тоді, як окремі вибухи вогняних куль за вікном злилися в неперервну канонаду, а все небо розквітло численними феєрверками. До настання нового року залишалось ще дві години, і впродовж усього цього часу, та ще й години зо три по тому, святкове шаленство в Кованхарі не

стихатиме.

— Цікаво, що ти собі думав, коли погодився йти на Тір Мінеган? — запитав Пиліб після того, як Шимас розповів про свою та Ріанину зустріч із найстаршими, під час якої троє з них, Левелла вер Арвен, Майрен вер Дервіл і Енид вер Гвенліан, переконували його поступитися плащем, бо, мовляв, чаклунам однаково непідвладні гвифінські чари. — Вони ж могли любісінько його забрати. І, напевно, так би й учинили, як би не твоя участь у порятунку леді Ейрін.

— Насправді я не збирався туди йти, — сказав Шимас. — Вирішив, як доберемося до Мінегану, попросити леді Ріану, щоб випустила мене в Івидоні. Вона б мені не відмовила. Але тоді все так закрутилося, що було вже не до того. Коли нарешті демони та чудовиська порозбігались, леді Ейрін ледве трималася на ногах, треба було швидше вибиратись із Тиндаяру. І взагалі, відьми виявилися не такими падлюками, як я думав. Просто раніше судив по тутешніх відьмах і гадав, що в Кованхарі вони ще більш-менш стримують себе, зрештою ж, перебувають на чаклунській території. Аж ні — вони всюди поводяться однаково. І на Тір Мінегані не гірше, ніж тут. Нахабно, пихато, зарозуміло — але вміру. Найнестерпніші з них молоді відьми, а що старші, то ввічливіші й поміркованіші. Хоча, звісно, бувають і винятки. Леді Енид така бундючна, що аж гидко, і при цьому, як кажуть, вона найслабша не лише серед найстарших, а серед усіх старших сестер. А от леді Ейрін, дарма що королівська дочка, дуже скромна й чемна дівчина, більше схожа навіть не на відьму, а на зразкову студентку-чаклунку.

— І це на краще, — промовив Пиліб. — Нашому світові бракувало тільки чванькуватої відьми з Первісною Іскрою. А вона дуже могутня?

— Судячи з того, як громила чудовиськ після п'яти годин безперервної битви з ними, так, дуже могутня. Зараз вона друга за силою відьма в Сестринстві, поступається тільки леді Ріані. І зваж на те, що її Іскра пробудилася лише в середині монфовіра.

Пиліб повільно кивнув:

— І хтозна, що буде далі. Як на мене, то краще б Первісна

залишалася там, де була раніше, і не втручалась у хід земних подій. На відміну від багатьох наших колег, я не дуже переймаюся тим, що тепер відьми стануть іще впливовішими. Зрештою, вони й без того попихають усіма Північними Королівствам; он як нахабно всадовили на катерлахський трон свого брата-відьмака, який ще півроку тому не знав, хто він насправді, й мандрував Абрадом, розважаючи дітлахів простенькими фокусами... Та біс із ним, із тим Катерлахом. Мене, Шимасе, найбільше лякають намагання Ан Нувіну заволодіти Первісною Іскрою. Страшно й подумати, до чого це може призвести. Якісь десять днів тому все висіло на волосинці, навіть на павутинці. Якби пророцтва не зійшлися в точці доповнення, то...

— Нічого б непоправного не сталося, Пилібе,— заспокоїливо мовив Шимас.— Це була б особиста трагедія для окремих людей, які втратили б дочку, сестру, родичку, подругу. Світ, безумовно, збіднів би без цієї чарівної й дуже розумної дівчини. Але Ворогові не дісталася б Первісна, я цього певен. Леді Ейрін не така самозакохана, щоб рятувати своє життя за будь-яку ціну. Вона б радше загинула, ніж віддалась Ан Нувінові.— Він узяв до рук уже охололу чашку, наслав на неї розігрівальні чари і з насолодою відпив ковток смачного та запашного напою. Пилібові рідні завжди надсилали йому найкращий чай зі свого врожаю.— Шкода, що так і не випало нагоди побувати на Талев Ґвалаху. На зворотному шляху ми збиралися туди завернути — капітан хотів закупити на зароблені гроші чаю.

— Ну, ти й сам тепер можеш туди навідатися,— зауважив Пиліб.— З такою швидкістю тобі знадобиться не більше чотирьох днів. А Талев Ґвалах вартий того, часом я дуже за ним сумую. Не був там уже сім років. Улітку, мабуть, поїду. Все ки-ну — і поїду. На щастя, ти повернувся цілим і неушкодженим, тепер позбавиш мене цієї мороки з керівництвом кафедрою.

— Не сподобалося?— запитав Шимас.

— Аж ніяк. Ну, ніскілечки, ні на крихту. Можеш назвати мене еґоїстом, та коли ти написав, що вирушаєш на Драконячий острів, я такими словами тебе лаяв... соромно й згадати.

— То чому ж залишився? Міг би просто сказати ректорові,

що не хочеш. Він би призначив на твоє місце професорку вер Кормайґ. Або ж професорку бан Агавін.

— Я йому говорив. Та він і слухати не захотів. Магістри навідсіч відмовляються знову пускати до свого кола жінку, хай навіть тимчасово. Вона ж матиме право ходити на збори Магістрату — а вже наступного дня про їхні таємні рішення, про їхні суперечки знатиме увесь Кованхар. Це їм геть не потрібно. Надто ж тепер...— Пиліб по-змовницькому стишив голос.— Тут дещо назріває, Шимасе, і дуже серйозне. Гадаю, я не порушу правил, коли розповім тобі, бо скоро ти й сам надягнеш фіолетову мантію. Ще на початку раґвира, коли відьми тільки дали зрозуміти, що хочуть зробити Бренана аб Ґрифіда наступником короля Енгаса, ті магістри, що завжди наполягали на проголошенні Кованхара вільним чаклунським містом, знову порушили це питання. Більшістю голосів Магістрат відмовився його розглядати, але ця більшість виявилася дуже хисткою — забракло лише одного голосу, щоб розпочати процедуру обговорення.

— Так це ж лише обговорення,— знизав плечима Шимас.— Його вже невідь скільки разів починали, проте все закінчувалось одними розмовами.

— Та ти зажди, не квапся з висновками. Я довідався про це вже після Ярлахової смерті, коли почав представляти в Магістраті нашу кафедру. А невдовзі надійшла звістка про важкий стан короля Енгаса і призначення Ґвенет вер Меган реґентом Катерлаху. Тоді прибічники незалежності знову стали вимагати голосування і таки домоглися свого. Сам розумієш, я не мав права голосу, лише спостерігав за дебатами. Магістрат вирішив засекретити це рішення і до пори до часу проводити обговорення за зачиненими дверима. Власне, так триває й досі — але схоже, що цього разу самими розмовами справа не обмежиться. До всього іншого, два тижні тому сюди прибув спеціальний посланець від Торвала аб Гевіна, герцоґа Нарвонського. Ти маєш пам'ятати його сина, Йорверта аб Торвала, він два роки відвідував Ярлахові лекції й ходив до нас на семінари.

— Так, звичайно,— кивнув Шимас.— Дуже здібний юнак,

хоча для тлумача занадто імпульсивний і нетерплячий. То що, він умовив свого батька підтримати Магістрат?

— Невідомо. Йорвертове ім'я під час переговорів жодного разу не спливало. Він узагалі взяв академічну відпустку й нібито вирушив у подорож по Абраду. Хоча більшість магістрів переконані, що насправді він таємно відвідує впливових лордів у сусідніх країнах і домовляється з ними про підтримку. Та при цьому ніяк не афішує своєї причетності, не намагається вийти на зв'язок з Магістратом. І це цілком правильно — бо ж простому аспірантові, хай там яке високе становище він займає, зовсім не годиться втручатись у компетенцію магістрів.

— Отже, — підвів підсумок Шимас, — усе це дуже серйозно.

— Ще б пак. Після свят Магістрат має намір — і це, мабуть, станеться вже за твоєї участі, — оголосити про початок публічного обговорення. А тоді й видно буде.

Поставивши чашку на стіл, Шимас підвівся й підійшов до вікна.

— Що ж, наступний рік обіцяє бути дуже жвавим.

Нічне небо над Кованхаром і далі пломеніло різнобарвними вогнями, що сплітались між собою у вигадливі візерунки. Проте він дивився не на них, його погляд полинув до обрію, за яким, далеко-далеко на північному сході, лежав Ініс Лахлін — найбільший острів у Континентальній півкулі.

Останніми днями Шимас багато думав про Глініш вер Лейфар — мужню й самовіддану жінку, що пожертвувала собою, своєю безсмертною душею задля порятунку людства. Він гадав, куди вона вирушила, що робить зараз. Не вірив, не міг повірити, що Глініш знайшла притулок у когось із чорних, як припускали відьми. Відтепер їй ніщо не пов'язувало з ними, вона здійснила свою місію і, на тверде Шимасове переконання, більше не збиралася коритись Ан Нувінові.

Але для відьом і звичайних чаклунів Глініш назавжди залишиться прислужницею Ворога. Попри всі її шляхетні мотиви, попри її самозречення, вони не зглянуться на неї, а за першої ж нагоди схоплять і стратять. Або впокорять...

Шимас намагався уявити, як би він сам учинив на місці Глініш. Наклав би на себе руки? Чи просто переховувався б

до скону, послуговуючись тими можливостями, що їх надавав йому доступ до Тиндаяру?.. Ні, в жодному разі! Він би не став марнувати решту свого життя, а спробував зробити ще щось корисне для людства. Скажімо, дослідити всю Острівну півкулю і скласти її детальну карту. А ще краще, він подався б на Лахлін, де король Імар повстав проти Конгрегації, й допоміг би йому. Скерував би силу, отриману ним від космічного Зла, на боротьбу зі злом цілком земним — але не менш огидним...

— Пилібе, годі нам тут сидіти, — сказав Шимас, відвернувшись від вікна. — Ходімо на вулицю, зустрінемо новий рік.

* * *

На відміну від мешканців Абраду, лахлінці не святкували Сонцеворот. У ніч із сорок першого раґвира на перше хверода вони ревно молилися, благаючи Дива простити їм усі гріхи, скоєні в минулому році, й дарувати безгрішне життя в році прийдешньому. Хтось молився на самоті, хтось — у колі рідних або друзів, а чимало людей сходилися до церков та каплиць, де цієї ночі місцеві проповідники від смеркання й аж до світання відправляли новорічну службу.

Бланасхський кафедральний собор Святого Падара був ущерть забитий вірними, місця на всіх забракло, тому люди молились і на притворі, і на сходах, і навіть на площі, де лютувала нічна хуртовина. Вони не лише замолювали свої гріхи, а ще й принагідно просили Великого Дива про зцілення їхнього земного заступника, принца Лаврайна аб Брогана, регента Лахлінського Королівства й відданого борця за Святу Віру. Він нездужав увесь останній тиждень, і дехто твердив, що болячку на нього наслали чаклуни за намовлянням Імара-віровідступника.

Проте навіть серед найпалкіших Лаврайнових прибічників у це не дуже вірили. Надто вже звичайною була його хвороба — запалення легенів, яке суворой лахлінській зими могло здолати кожного, хоч жебрака, хоч принца. Тож Лаврайн не зміг прийти на нічну молитву до собору, а залишився в своїх покоях у князівському палаці й увечері наказав усім наблизеним залишити його самого, щоб він міг цілком віддатися

молитві. Та насправді принц не збирався молитися: передовсім, він нітрохи не вірив у зцілювальну силу молитов, а крім того, понад усе на світі хотів заснути й спокійно проспати всю ніч, не прокидаючись раз по раз від пропасниці та нестримного кашлю, який віддавався нестерпним болем у грудях і горлі.

Усі зовнішні двері принцових покоїв охороняли посилені наряди вартових. Цієї ночі їх було більше, ніж звичайно, щоб вони мали змогу по черзі віддаватися молитвам, не послаблюючи пильності. А самих покоях чергувало четверо слуг та лікар з помічником, ладні мерщій прибігти до Лаврайна на перший же його виклик.

Тому Йорверт був надзвичайно обережним. Він вийшов з Тиндаяру в такому місці спальні, де принц не міг його побачити, і швидко, але надійно, захистив кімнату глушильними чарами. Потім наклав на вікна затемнювальне плетиво і надіслав своїм супутникам умовний сигнал.

За кілька секунд праворуч від широкого ліжка з'явилися Ківан аб Ридерх і Глиніш вер Лейфар. А майже одночасно з цим у протилежному кінці кімнати виникла струнка постать, загорнена в довгий чорний плащ із каптуром. Вона безшумно відступила в куток і сховалася за шафою.

Йорверт підійшов до ліжка з лівого боку, а Ківан тим часом запалив магічний ліхтар, від світла якого Лаврайн прокинувся й негайно зайшовся хрипким, глибоким кашлем. Глиніш схилилася до нього, він злякано відсахнувся і, насилу перемагаючи кашель, простогнав:

— Вар... варта!

— Вас ніхто не почує,— спокійно заговорила Глиніш, не приховуючи своєї мінеганської вимови. Звичайно, Лаврайн не міг відрізнити її від решти північних діалектів, але мав відразу зрозуміти, що його співрозмовниця не лахлінка.— Наші чари не дозволять жодному звукові вийти за межі спальні.

Ці слова ще дужче налякали принца.

— Ви чак...— почав був він, але знову закашлявся, притиснувши до грудей руку.

Глиніш узяла зі столика в головах ліжка склянку, вихлюпнула з неї воду просто на килим, а натомість налила туди

прозорої та трохи в'язкої рідини з пляшечки, яку принесла з собою.

— Ось, випийте.

Лаврайн утиснувся в подушку і кволо крутнув головою, дивлячись нажаханими очима на запропоновану склянку.

— Не бійтеся, принце, — сказала жінка. — Якби я хотіла вас убити, то просто зупинила б ваше серце. А тут ліки, чарівний еліксир. Від нього вам відразу полегшає, а на ранок ви взагалі одужаєте. Залишиться тільки слабкість через спричинене хворобою загальне знесилення організму. Ну ж бо! Не змушуйте мене заливати вам у горлянку.

Вона піднесла склянку до його рота. Він ворухнувся, був рукою з наміром відштовхнути її, та потім передумав і слухняно випив еліксир.

— Отак, правильно, — схвально мовила Глиніш, повернувши склянку на столик. — Як бачите, нічого поганого з вами не сталося. Біль зараз мине, дихати стане легше. Ви й далі будете кашляти, бо треба вивести гній з легенів, але тепер цей кашель лише приносить вам полегшення й наближатиме до одужання.

— Ви... — Лаврайн знову кашлянув, проте його обличчя вже не скривилося від болю. — Вас надіслав мій рятівник?.. Ну, той чаклун, що визволив мене. На жаль, я не знаю його імені.

— Його звати Фейлан аб Мередид, і він нас не надсилав. Ми з ним по різні боки барикад — він підтримує поборників, а ми прагнемо їх знищити.

Така заява знову розхвилювала Лаврайна. Він підтягся, сів у ліжку, спершись спиною на подушки, й обвів усіх трьох зацькованим поглядом.

— Але... тоді... Ви що, прийшли вбити ме... — Принц осікся і вчергове зайшовся кашлем. Відхаркнувши й витерши рота краєм ковдри, він розгублено мовив: — Ні, ви ж дали мені ліки... Я нічого не розумію!

— Ми справді збирались убити вас, — озвався Йорверт; на відміну від Глиніш, він говорив з лахлінським акцентом. — Принаймні, я мав такий намір, тому й наслав на вас цю хворобу. До речі, дозвольте відрекомендуватися: мене звати Ейнар

аб Дилан із Таркаррая.

Лаврайн, чиї щоки вже почали були потроху наливатися рум'янцем, миттю пополотнів.

— Але чому? Навіщо? Я ж відкликав війська з Архарів, дав вам повну свободу дій. Хіба ви не зрозуміли, що я вам не ворог?.. А ви, — він подивився на Глиніш. — Ви ж з Абраду, так? А хіба абрадські чаклуни не зацікавлені в збереженні влади поборників?

— Мені байдуже до їхніх бажань, — з величною недбалістю відповіла Глиніш. — Бо я не чаклунка, я відьма.

Зачувши останнє слово, чи не найстрашніше слово для будь-якого лахлінця, Лаврайн розтулив рота в беззвучному скрикові. А жінка незворушно вела далі:

— Та й Фейлан аб Мередид вам збрехав. Насправді лише невелика частина абрадських чаклунів дотримується його поглядів. А решта ненавидить Конгрегацію так само, як і ми. Коли король Імар повстав проти поборників, Відьомське Сестринство вирішило підтримати його з удачності за порятунок кузин нашого брата Бренана. Проте він відмовився від нашої допомоги, побоювся компрометувати себе, заявив, що й без нас упорається.

Бліді Лаврайнові губи вигнулись у зневажливій посмішці.

— Тоді він просто дурний. Йому ж немає чого втрачати. Мабуть, у нього голова запаморочилася від останніх успіхів. Установив контроль над Ханґованом, ув'язнив половину Поборчої Ради, стратив верховного поборника — і думає, що тепер увесь Лахлін біля його ніг.

— Так, він дуже помиляється, — підтвердила Глиніш. — Наша боротьба з Конгрегацією тільки почалася. Незважаючи на відмову Імара, Сестринство вирішило втрутитись у події на Лахліні. Терпець нам урвався, і ми вже не зупинимося, поки не винищимо всіх поборників. А нам це під силу. Можете не сумніватись.

Лаврайн боязко кивнув:

— Авжеж, я знаю, що сталося у Рехрайні.

— Наразі ми не збираємося виступати відкрито, час іще не прийшов. За дорученням найстарших сестер, я знайшла ча-

клунів у Архарських горах, і ми з ними швидко порозумілися. Тут вам дуже пощастило, принце. Якби я забарилася ще на кілька днів, хвороба звела б вас у могилу. Майстер Ейнар був сповнений рішучості позбутися вас.

Лаврайн утупився в Йорверта.

— Чим я вам заважаю? — мало не благально запитав він. — Я ж...

— Так, ви вже говорили, — грубо урвав його Йорверт. — Але нас не влаштовують ваші дії. Я повів людей у гори не для того, щоб спокійно відсидітись там до весни. Ми мали битися з поборниками, знищувати їх цілими загонами, щоб про наше постання говорили по всьому Лахліну. А з вашої ласки ми вже четвертий тиждень байдикуємо — бо ви, бачте, запропонували нам мирну угоду.

Молодий принц скрушно зітхнув.

— Так само кажуть і деякі фанатики з мого оточення. Вони, звичайно, не звинувачують мене у змові з чаклунами... — Лаврайн перервався, щоб прокашлятися. Він кашляв досить довго й надсадно, а потім сказав: — І справді стає легше. Ваш еліксир, пані, просто чудодійний... Ні, в цьому мене не звинувачують. Але за спиною подекують, що я злякався сили чаклунів, не хочу з ними заводитись... Та хіба ж вас можна не боятися! Той... як там його... Фейлан витяг мене з Вежі Елдігар, ви залюбки вбиваєте старших поборників у їхніх палацах, а от зараз потрапили до мене, проминувши всю охорону... Я ж не самогубця.

— Вас не чіпатимуть, — пообіцяла Глініш. — Тільки виконуйте наші вказівки, і все буде гаразд. Насамперед, уже завтра ви оголосите, що переглянули своє рішення. Мовляв, перед лицем смерті збагнули свою помилку, а ваша хвороба була знаком з Небес, що не можна нехтувати бунтом чаклунів та єретиків, його треба негайно придушити. І якнайшвидше відрядите поборчі війська на штурм табору повстанців.

— А що мені за це буде?

— Ми подаруємо вам життя, — буркнув Йорверт. — Невже цього мало?

— Крім того, — додала Глініш, — я гарантую вам захист від

гніву короля Імара. Хоч він і відкинув нашу пропозицію, ми все одно робимо на нього ставку і сподіваємось домовитися з ним. А тоді й пояснимо йому, що ви були на нашому боці й допомагали нам у цій війні. Діяли, як наш союзник на чолі ворожого війська.

— А якщо ви не зможете домовитись?

— У такому разі, королем нового Лахліну стане хтось інший, — багатозначно відповіла жінка. — Той, з ким ми знайдемо спільну мову. Так чи інакше, вам не варто боятися, що королівський указ про вашу страту буде коли-небудь виконано... Звісно, за умови цілковитого послуху з вашого боку. Ви ж розумна людина, принце, і маєте усвідомлювати, що це єдиний для вас порятунок.

— Так, пані, — приречено відповів Лаврайн. — Я це усвідомлюю.

— Отже, завтра ви зробите свою заяву і віддасте наказ про приготування до походу в гори. Якщо це станеться, то вже третього хверода про зустріч із вами попросить оцей юнак. — Глиніш вказала на Ківана, який протягом усієї розмови мовчки тримав ліhtar. — Гарненько запам'ятайте ім'я: Ківан аб Ридерх О'Міредах. Ви його приймете, і він розповість вам про свої клопоти з батьківським спадком, про безчесність та продажність королівських суддів, про марні намагання знайти справедливість у Імара аб Галвина, який навіть не захотів з ним зустрітись. Своїм указом ви відновите Ківана в усіх законних правах, а його самого залишите при собі. Це ні в кого не викличе питань, бо у вашому оточенні не так багато справжніх лордів-землевласників — переважно вони воліють відсиджуватись у своїх маєтках і вичікувати, поки ситуація остаточно проясниться.

Лаврайн зміряв хлопця зацікавленим поглядом.

— Він теж чаклун?

— Так, і досить сильний, — сказав Йорверт. — Це я попереджаю про всяк випадок, щоб вам не спало на думку утнути якусь дурницю.

— Не утну, майстре Ейнаре, — квапливо запевнив його Лаврайн. — Я ж собі не ворог.

Глиніш кивнула:

— Будемо сподіватися, що ви й справді такий розважливий, яким здаєтесь. Лорд Ківан виступатиме зв'язковим між нами, переказуватиме вам наші розпорядження й допомагатиме з їх виконанням.

— Тобто, керуватиме мною?

— Радше наглядатиме за вами,— зробила уточнення Глиніш.— Це все, принце, нам уже час прощатися. Бо, чого доброго, ваші слуги занепокояться, що так довго не чути вашого кашлю, і ще зайдуть сюди. Тоді нам доведеться їх убити — а це зовсім небажано. Зараз ви заснете, будете спати міцно та спокійно до самого ранку. І прокинетесь уже здоровим.

— Добре, пані,— слухняно мовив Лаврайн, улігшись на подушку.— Хоча ні, стривайте! Ще одне.

— Прошу?

— Ви ж розумієте, як буде важко звільнити Лахлін від Конґрегації? Для цього мало перебити всіх поборників. На зміну їм з'являтимуться нові й нові. Конґрегація живе в головах людей — і в цьому її найбільша сила.

Глиніш пильно подивилася на нього.

— Так, принце, я розумію. І запевняю вас, що ми готові зітнути стільки голів, скільки буде потрібно для того, щоб решта лахлінців забули й думати про Конґрегацію.

Із цими словами вона наслала на Лаврайна сонні чари. Його тіло миттю розслабилось, очі заплющились, і він поринув у глибокий сон. Глиніш була не лише могутньою, а й надзвичайно майстерною чаклункою, і кожна, навіть найпростіша її магічна дія відзначалася неймовірною ефективністю та досконалістю. І хоча п'ять останніх років Йорверт мешкав у Кованхарі, світовому центрі чаклунства, досі він зустрів лише трьох людей, які вміли так вишукано чарувати. Одним з них був Ярлах аб Конал.

Загорнена в чорне постать, що весь цей час ховалася за шафою, вийшла на середину кімнати й відкинула з голови каптур. Йорверт повернувся до неї.

— І що ви думаєте, пані?

— Лаврайн був щирий,— відповіла Елвен.— Наляканий, але щирий. Я ж казала, що йому вистачить розуму збагнути всю серйозність і безвихідність ситуації. Чоловіки з роду О'Тигелвах завжди відзначалися розсудливістю та вмінням пристосовуватися до обставин. Дубоголовий Броган був винятком із цього правила.

— Отже, ви певні, що він не завдасть нам клопоту?

— Ну, гадаю, клопіт з ним таки буде. Проте Лаврайн знатиме міру і не змусить нас пошкодувати, що ми подарували йому життя. Зрештою, після завтрашньої заяви він більше не становитиме для нас загрози.

— Атож,— уперше озвався Ківан.— Тоді в будь-який час ми зможемо вбити його.

— Але не будемо цього робити,— сказала Елвен. Вона підступила до ліжка і якийсь час мовчки дивилася на свого двоюрідного брата.— Він ще стане нам у пригоді. Король Імар надто порядний, надто розбірливий у засобах — у цьому його сила і, водночас, слабкість. Тому нам не завадить мати напихваті такого безпринципного негідника, як Лаврайн...

* * *

— Ой, дівчата, я зараз упаду,— промовила п'яненька Фіннела, коли вони втрюх увійшли до Ейрініного помешкання.— Швидше б у ліжечко, я хочу спатоньки.

— Зараз буде тобі ліжечко,— пообіцяла Ґвен, обіймаючи її за плечі.— Ще трохи залишилося.

Ейрін увійшла до спальні перша, квапливо стягла з ліжка червоне оксамитове покривало із золотою бахромою й відгорнула вбік ковдру. Фіннела з радісним виском кинулась була вперед, та вже на наступному кроці спіткнулась і, напевно, бехнулася б на підлогу, якби Ґвен не підтримала її.

— Оце так! — розсміялася кузина.— Але ж я напилася...

— Ти не напилася, а налигалась,— осудливо мовила Ейрін.— Я ж попереджала, що Гелед тебе провокує, але ти не слухала. От напишу твоєму батькові, буде тобі.

— Не треба, не пиши,— злякано заблагала Фіннела, нарешті всівшись на край ліжка.— Він же мені такого задасть... Ну,

будь ласочка, не пиши! Ми ж подруги, ми ж сестрички...

— Гарзд, не писатиму, — зглянулась на неї Ейрін. — Тільки щоб такого більше не було.

— Не буде, клянуся, — пообіцяла кузина і знову захихотіла. — А Гелед така кумедна!

Іскра не дозволяла відьмам п'яніти по-справжньому, тому від хмільного вони робилися просто жвавими та веселими, вкрай відвертими й балакучими, а часом і агресивними. На щастя, Гелед не мала ні найменшої схильності до агресії, зате веселилася від душі і зрештою так розійшлася, що Бронах мусила протверезити її й відіслали спати. Власне, це був обов'язок Ейрін, як старшої серед менших сестер, але вона поки не поспішала перебирати на себе Бронашині повноваження. Проте розуміла, що від цього їй не відвертитися — після свят Бронах починала складати іспити і цього разу була сповнена рішучості пройти весь шлях до кінця.

Ейрін та Гвен допомогли Фіннелі роздягтися, вона самостійно нап'яла на себе нічну сорочку, забралася під ковдру і тут-таки солодко заснула. Гвен схилилася над нею і дбайливо прибрала з її обличчя пасмо золотавого волосся.

— Вона таке янголятко... А знаєш, я хочу, щоб Бренан одружився з нею.

Ейрін здивовано глянула на подругу. Всі ці два тижні після свого повернення Гвен старанно уникала розмов про Бренана, а коли хтось при ній називав його ім'я, вона вдавала, ніби не розчула, і негайно змінювала тему. Ейрін була готова до цього ще з її листів, написаних по дорозі до Тір Мінегану, тому поводитись у її присутності так, ніби ніякого Бренана на світі не існує. Часом це було нелегко — надто ж коли вони згадували свою спільну подорож із Тилахмора до Тахріна або ж говорили про Шайну, Шаннон та інших сестер, що зараз перебували в Катерласі.

— Гвен, — обережно мовила Ейрін, — це означає, що тепер...

— Так, тепер уже можна. Настав новий рік, залишмо все в минулому... Правду кажучи, я вела себе, як дитина. Насправді це ж він постраждав, а не я. — Вона гірко зітхнула. — Іноді я плачу на самоті. Плачу від того, що зараз щаслива, а він...

Ейрін обняла її.

— Ходімо. Нехай Фіннела спокійно спить.

Вимкнувши в спальні світло, вони пройшли до вітальні. Ейрін відчинила дверцята холодильної шафи і взяла собі морозива.

— А я не буду, — сказала Гвен. — За ніч наїлася.

Вона зупинилася перед вікном, за яким уже не спалахувало жодного феєрверку. Була третя по півночі, відьми та чаклунки вдосталь порозважались і вирішили дати спокій тим, хто втомився від святкування і пішов спати.

— Фіннела стане йому гарною дружиною, — знову заговорила Гвен. — Він буде щасливий з нею.

— Я теж так думаю, — сказала Ейрін. — І не лише я. Шайна вважає так само. А ще Брігід — на днях вона написала мені листа, цікавилася планами дядька Ріса щодо Фіннели. Просила порадити йому не квапитись із її заміжжям.

Гвен усміхнулася.

— Ну, коли до справи взялася сваха... Ти ж знаєш, що за останні сімдесят років Брігід улаштувала чимало вдалих шлюбів для катерлахських лордів?

— Так, чула про це. Але не розумію, яка Сестринству вигода від того, що Бренан і Фіннела поберуться. Не думаю, що для дітей та внуків відьмака багато важитиме родинний зв'язок іще з однією відьмою.

— Твоя правда. Та тут ідеться не про Сестринство, а про самого Бренана. Шлюби відьмаків зі звичайними принцесами ніколи не були щасливими. Інша річ, принцеса-чаклунка. А Фіннела — найзнатніша з усіх молодих абрадських чаклунок. До того ж вона подобається Бренанові... Гм, хоч він і вважає її вередливою та скандальною.

Ейрін кивнула:

— Думаю, вона навіть цим йому подобається. Мені взагалі важко уявити Фіннелу скромною та сумирною. Це була б зовсім інша дівчина — може, й чудова, але не така чарівна. Щоб ти знала, Бренан і Фіннела майже щодня спілкуються, пишуть одне одному довгелезні листи. Схоже, їм є про що говорити.

— Тим краще. Я дуже хочу, щоб Бренан...

Вона урвалася, бо саме цієї миті темряву за вікнами розірвав спалах світла. Яскрава, насичена енергією біла куля стрімко помчала на південь від Тах Ерахойду, здіймаючись у височінь, і врешті вибухнула, утворивши велику сферу, зіткну з червоних, синіх та жовтих жарин. Сфера швидко розширювалася, поки не охопила добру половину неба, і лише тоді вогники позгасали.

— Не дуже вишукано, але потужно,— зауважила Гвен.— Цікаво, хто це?

— Мабуть, Ріана,— припустила Ейрін, яка, на відміну від неї, увесь час стояла обличчям до вікон.— Куля вилетіла з лівого боку, на рівні цього поверху.

— До речі, я Ріани ще з вечора не бачила. А ти?

— Так само. Ходімо, провідаємо.

Ріана й справді була в себе. Вона не дуже зраділа їхній появі — та зовсім не тому, що не хотіла їх бачити. Просто останніми днями постійно перебувала в злому гуморі, сердилася на весь світ, а понад усе — на найстарших сестер, які й досі не віддавали їй меча.

На Ріані була та сама сукня, в якій Ейрін бачила її під час вечері, але порядно пом'ята. На обличчі виднілися сліди недавнього сну, а коротке темне волосся було трохи скуйовджене.

— Ти вже встигла поспати? — запитала Ейрін, пройшовши разом з Гвен до Ріаниної вітальні.

— Не лише поспати, а й *проспати*, — похмуро відповіла вона. — О восьмій вирішила трохи полежати, подумати про свої біди — і заснула! А оце щойно прокинулася. І влаштувала невеличкий салют, привітала себе з новим роком... — Ріана сумно похитала головою. — Недарма кажуть: як зустрінеш рік, так його й проведеш. А я зустріла вві сні, без меча.

— Ти, головне, не переймайся... — почала була Гвен.

— Та як тут не перейматися! — вигукнула Ріана і з досади тупнула ногою. — Меча як не було, так і немає! А клятий диннеші твердив, що я його не втрачу, що він неодмінно до мене повернеться. Ну й де ж він, питається? Щось я не бачу його. Вже одинадцять днів і п'ять годин...

Дівчата запитливо глянули на неї.

— Стривай,— промовила Ейрін.— Що ти сказала про повернення?

Ріана зітхнула, підійшла до розчиненого вікна й люто по-жбурила в небо ще одну білу кулю, вдвічі потужнішу за попередню. Помилувавшись наслідками своєї роботи, вона захряснула віконницю й обернулася то подруг.

— Ми з професором аб Нейваном вирішили нікому не говорити. Чи то щоб не наврочити, чи щоб найстарші не наклали на меч яких-небудь блокувальних плетив... Коротше, сама вже не знаю. Зате точно знаю, що обіцяв нам диннеші. Я не просто пам'ятаю, я й досі чую його слова. *Ви вже ніколи не зможете позбутися цих речей. Меч завжди буде з тобою, Ріано, а плащ — із тобою, Шимасе. Якщо віддасте комусь або просто викинете, вони однаково повернуться до вас.* Отак він сказав. Але меч не повертається. Я й кличу його, і прошу, й наказую... Та нічого нічого не виходить!

— А ти пробувала подумки потягтися до нього? — запитала Ґвен.— Уявити, як він там лежить у Залі Реліктів, уявити, як береш його...

— Авжеж пробувала! Я все, геть усе перепробувала, уявляла всі можливі ситуації... і неможливі також. Але марно, нічого не помагає!

— То, може,— припустила Ейрін,— уся проблема в тобі? Може, ти й сама не до кінця переконана, що маєш право на цей меч?

Ріана голосно пирхнула.

— Не кажи дурниць! Я знаю, що це мій меч. Я маю на нього повне право! Як ніхто інший — бо ж більше нікому він не кориться, не робить нікого сильнішим.

— Ні, Ріано, я не про це. Сформулюю інакше: можливо, ти допускаєш, що найстарші мали право його забрати. Хай не-свідомо, десь у глибині душі, ти визнаєш, що вони краще за тебе знають, як буде правильно. Ти ж зросла на Тір Мінегані, змалечку звикла коритися їм. І якщо причина в цьому, то ти мусиш переконати себе — саму себе, а не інших,— що з мечем найстарші помилилися, що тут правда цілком на твоєму боці.

— А я так не думаю,— втрутилася Ґвен.— Це повністю су-
перечить словам диннеші. Він же сказав, що меч ніяк не мо-
жна позбутися. Навіть за великого бажання. А отже, тут не
грає ніякої ролі, чи визнає Ріана за найстаршими право за-
брати його, чи не визнає. Навпаки...— Тут вона замовкла, а в
її очах спалахнули вогники розуміння.— Ага, навпаки! Саме
так... Ріано, диннеші ж сказав: „якщо віддасте комусь або про-
сто викинете“, правильно?

— Так. І що?

— Думаю, тут і криється відповідь. Диннеші говорив, що
ви не зможете *позбутися*. Не зможете *віддати* або *викинути*.
А ти не віддавала меч, не позбувалась. Його в тебе *забрали*.
І якщо мій здогад вірний, ти не повинна наполягати на своє-
му праві власності, не повинна переконувати себе в тому, що
меч твій. Навпаки — погодься з рішенням найстарших. Тільки
щиро, від усієї душі.

Ріана розгублено закліпала очима.

— Як же я зроблю це щиро, коли не згодна з ними? Аж ніяк
не згодна, розумієш! Я не зможу надурити себе. Надурити їх —
будь ласка, без проблем. Але себе...— Раптом вона сплеснула
руками і на якусь секунду завмерла, втупившись поглядом у
простір перед собою.— Надурити їх! От що треба зробити! Цьо-
го я ще не пробувала. Зараз піду до Кейліон і скажу, що згодна
з їхнім рішенням. Скажу, що меч надто могутній для мене, ви-
знаю, що саме вони мають володіти ним. Намагатимусь гово-
рити щиро, переконливо, і хтозна, може...

Вона рушила була до дверей, але Ейрін схопила її за руку.

— Зачекай, Ріано, не квапся. Ще встигнеш. А поки спробуй
інакше. Майже так, як пропонувала Ґвен, тільки не відмовляй-
ся від меч, бо й справді не зможеш, а просто *відпусти* його.
Щиро повір у слова диннеші, що меч ніде від тебе не подіне-
ться, і не бійся втратити його. Тобі ж не страшно вистрибнути
у вікно, бо ти знаєш, що не розіб'єшся, зумієш зупинити своє
падіння. Так само й віддай подумки меч найстаршим — це ж
не страшно, бо він однаково залишиться твоїм.

— Здається, розумію,— спроквола кивнула Ріана.— Відпу-
стити його. Спокійно, без страху. Як вистрибнути у вікно.

Вона заплющила очі, спершу напружилася, потім розслабилась і десь хвилину простояла нерухомо. Ейрін уже почала думати, що помилилась у своєму здогаді, аж раптом у кімнаті розлігся срібний передзвін, а слідом за ним пролунав зачудований зойк Гвен. Ріана та Ейрін рвучко озирнулися на неї і простежили за її поглядом, спрямованим убік вікна.

Там, на підвіконні, лежав осяйний меч.

Остання крапля сили диннеші.

Листопад 2011 — лютий 2013 рр.

ЗМІСТ

Розділ I. Новобранець	3
Розділ II. Море і зорі	34
Розділ III. Учениця	49
Розділ IV. Війна починається	70
Розділ V. Лорд Фінвар аб Дайхі	98
Розділ VI. Інцидент у Касневиді	113
Розділ VII. Жертва пророчого дару	129
Розділ VIII. Одне непевне ворожіння	138
Розділ IX. Таємна угода	148
Розділ X. Вежа Елдиґар	159
Розділ XI. Який твій шлях	169
Розділ XII. Дещо про невинуваті пророцтва	182
Розділ XIII. Темна матерія	194
Розділ XIV. Дві Іскри	209
Розділ XV. Радість і смуток	221
Розділ XVI. Фейланова дилема	237
Розділ XVII. Вечір у таборі	252
Розділ XVIII. Ворлоги, хелвири і Фіннелині клопоти	268
Розділ XIX. Гра лорда Фінвара	284
Розділ XX. Лорд-наступник	300
Розділ XXI. Повернення меншої сестри	320
Розділ XXII. Площа Навай Кинтав	332
Розділ XXIII. Крапля сили, пір'їна від крила	343
Розділ XXIV. Прощання з Тір Мінеганом	374
Розділ XXV. Відрізані від світу	383

Розділ XXVI. Переможниця чудовиськ	393
Розділ XXVII. День Сонцевороту	420